

การวิเคราะห์พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาของนักศึกษาครู
และสิ่งกระตุ้นพฤติกรรม

ปริญญานิพนธ์

ของ

จารึก ชุกติพิบูล

๗๓ S.A. 2524

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร. 3921575, 3915058

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษาชั้นปริญญาโท

กุมภาพันธ์ 2524

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปัญหานี้
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาอรรถกถาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

.....ประธาน

.....กรรมการ

.....กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

.....กรรมการ

.....กรรมการ

.....กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความเสียสละและความช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่ายอันได้แก่ คณะกรรมการที่ปรึกษาซึ่งประกอบด้วยรองศาสตราจารย์ ดร.เจสสิว บุรีรักษ์ ประธานกรรมการผู้ซึ่งเป็นทั้งอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษาของผู้วิจัยด้วย ได้ให้ความรู้และแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนให้ความรู้อื่น ๆ อันมีค่ายิ่งมาตลอดระยะเวลาอันยาวนานด้วยความเอาใจใส่โดยไม่จำกัดวันและเวลาแต่ประการใด ทำให้การทำปริญญานิพนธ์นี้ดำเนินไปได้ด้วยดี ดร.โกวิท ประวาลพุกษ์ จากสำนักงานทดสอบ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กรรมการอีกท่านหนึ่งที่ได้เสียสละเวลาส่วนตัวและเพิ่มภาระการงานขึ้นอีกในการให้การปรึกษาแก่ผู้วิจัยด้วยความเต็มใจและคอยติดตามความก้าวหน้าอยู่เสมอ ขอเสนอแนะและคำปรึกษาล้วนมีประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง และ ดร.โชติ เพชรชื่น กรรมการผู้ซึ่งครั้งหนึ่งเคยเป็นกรรมการที่ปรึกษาในการทำปริญญานิพนธ์ระดับปริญญาโทของผู้วิจัยมาแล้วก็ได้รับเป็นกรรมการในครั้งนี้อีก และได้ให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์อย่างมากเช่นเดียวกัน

ดร.อรุณ ปริศาคีติกุล รองอธิบดีกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ ได้กรุณา รับเป็นกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ด้วยความสนใจในงานวิจัยครั้งนี้ นับเป็นเกียรติแก่ผู้วิจัยอย่างยิ่ง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวีพันธุ์ โสมนะพันธุ์ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย ได้ให้แนวคิดบางประการในวาระเริ่มเขียนเค้าโครงปริญญานิพนธ์ครั้งนี้ ดร.วรชัย เขียวปานี ได้ให้ข้อคิด ให้ความช่วยเหลือในหลาย ๆ เรื่องของการทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้มาตั้งแต่ยังเป็นนิสิตปริญญาเอกร่วมชั้นเรียนกับผู้วิจัย ทำให้สามารถจัดปัญหาและอุปสรรคบางประการลงไปได้โดยราบรื่น

ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อนิสิตปริญญาเอกรุ่นที่ 2 ปีการศึกษา 2519 สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ อันได้แก่ ดร.เหม ทองชัย ดร.กฤษณี กาชาย และสาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร คือ ดร.อานวย เลิศขันธ์ศรี ได้รับเป็นผู้ช่วยผู้วิจัยดำเนินงานนี้อย่างมีประสิทธิภาพดียิ่ง ส่วนคุณฉลิษฐ์ สำเภาเงิน ได้ให้แนวคิด และช่วยในการใช้คอมพิวเตอร์

วิเคราะห์ข้อมูลที่ค่อนข้างซับซ้อนให้สำเร็จลงได้เรียบร้อยแม้จะมีภาระในการทำวิทยานิพนธ์
อยู่ด้วยก็ตาม นอกจากนี้ยังได้รับความช่วยเหลือจากอาจารย์จรูญ แสงผล อาจารย์
นคร-เอี่ยมพร ทศนประสิทธิ์ผล อาจารย์เวศ ศรีละมูล อาจารย์สุมาลี ไตรโชค
อาจารย์วิโรจน์-บุปผา แสงผล อาจารย์วิชา-สุขามาศ ทรวงแสง อาจารย์อุคม
บุระสุต อาจารย์ยิ่งศักดิ์ นิตยฤกษ์ และอาจารย์นันทเกียรติ โกศลนิรทิวังษ์ ทำให้การ
รวบรวมข้อมูลดำเนินไปได้อย่างรวดเร็วและตรงกับความต้องการทุกประการ

อาจารย์สุรศักดิ์-มณฑา จินดา ได้ช่วยจัดทำภาคผนวก เรียงหน้า และอื่น ๆ
อาจารย์โกวิท สุรัสวดี อาจารย์ชุมพล พิชาคุสัย อาจารย์อุษา วัชรินทร์เสวี และ
อาจารย์เรไร สืบสุข ได้ช่วยตรวจสอบตัวอักษรและรูปแบบการพิมพ์ครั้งแรกก่อนอัดสำเนา

อาจารย์วรา ฐกิตติกุล ได้ช่วยแบ่งเบาภาระในการทำงานอย่างมากและทำ
ธุระแทนในหลาย ๆ เรื่องจนกระทั่งการทำวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงทันกับกำหนดเวลา และ
เด็กหญิงวชิ ฐกิตติกุล ได้ยอมทำความเข้าใจไม่รบกวนเวลาการศึกษาและการทำวิทยา-
นิพนธ์ของผู้วิจัยมาเป็นเวลาเกือบ 5 ปี และยังสนใจช่วยเหลือคัดลอกแบบสอบถามและ
ตรวจสอบรหัสต่าง ๆ ที่ใช้อีกด้วย

นอกจากนี้ขอขอบคุณ ดร.สุมาลา บุญมี ที่มีส่วนช่วยเหลือในการเตรียมสอบปาก-
เปล่า อาจารย์ศรัชัย เย็นเปรม ให้ความคิดเห็นในการทำบทคัดย่อ ตลอดจนขอขอบคุณ
ผู้ที่มีอาภาวภาษนามถึงซึ่งได้มีส่วนช่วยเหลือในการทดลองใช้แบบสอบถาม เก็บข้อมูล กรอก
แบบสอบถาม และได้กระทำในสิ่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอันมีผลทำให้ผู้วิจัยทำงานนี้สำเร็จลงได้

โดยสมบูรณ์

จารึก ฐกิตติกุล

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลังของการวิจัย.....	1
	ความพยายามที่จะผลิตครูเพื่อการพัฒนาของกรมการฝึกหัดครู.....	1
	ปัญหาการผลิตครูให้เอื้อต่อการพัฒนา	4
	ความหมายของ"พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา".....	5
	ความหมายของ"สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา".....	8
	ปัญหาเชิงวิชาการเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา	10
	ประเด็นที่ทำการวิจัย.....	11
	ปัญหาเชิงวิจัย.....	11
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	12
	สมมุติฐานการวิจัย	12
	ความจำเป็นและความสำคัญของการวิจัย.....	13
	ข้อตกลงเบื้องต้น.....	14
	ขอบเขตของการวิจัย.....	15
	คำอธิบายศัพท์และนิยามปฏิบัติการ.....	15
2	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	19
	แนวทางในการศึกษาองค์ประกอบของพฤติกรรม.....	19
	การวิเคราะห์องค์ประกอบในงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนา.....	21
	การเลือกพฤติกรรมมาสร้างเป็นตัวแปร.....	25
	แหล่งสำหรับการค้นคว้าหาพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา.....	27
	มวล (universe) ของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา.....	47
	สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาและทฤษฎีที่ใช้วิเคราะห์.....	67

3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	73
	แบบของการวิจัย.....	73
	ตัวแปรในการวิจัย.....	73
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	74
	เครื่องมือในการวิจัย.....	77
	การรวบรวมข้อมูล.....	81
	การจัดกระทำข้อมูล.....	81
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
4	ผลการวิจัย.....	87
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง.....	87
	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ.....	89
	ผลการวิเคราะห์สิ่งกระตุ้นพฤติกรรม.....	103
	ผลการวิเคราะห์เพิ่มเติมเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง.....	138
	ผลการวิเคราะห์ภูมิหลังกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา รวมทั้ง 80 พฤติกรรม.....	138
	ผลการวิเคราะห์ภูมิหลังกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา เป็นรายพฤติกรรม.....	138
	ผลการวิเคราะห์ภูมิหลังกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา ในแต่ละองค์ประกอบ.....	155
	ผลการวิเคราะห์ภูมิหลังกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา กับสิ่งกระตุ้นพฤติกรรม.....	160
5	บทย่อ สรุปผล อภิปราย และขอเสนอแนะ.....	165
	บทย่อ.....	165

สรุปผลการวิจัย.....	167
การอภิปรายผลการวิจัย.....	173
ข้อเสนอแนะ.....	179
บรรณานุกรม.....	194
ภาคผนวก.....	205
ภาคผนวก ก. แบบสอบถาม.....	206
ภาคผนวก ข. มวลพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา.....	222
ภาคผนวก ค. สมุทหัตถ์.....	229
ภาคผนวก ง. กรอบการวิเคราะห์สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมจำแนกโดยอาศัย ทฤษฎีของมาดโลว์.....	254
ภาคผนวก จ. กรอบการวิเคราะห์สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมจำแนกตามที่ผู้วิจัย ประมวลขึ้นเอง.....	261
ภาคผนวก ฉ. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ.....	268
บทคัดย่อ.....	376

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนนักศึกษาครู(ป.กศ.สูงและ ค.บ.)และกลุ่มตัวอย่าง.....	76
2	ค่าไอเกนและความแปรปรวนในแต่ละองค์ประกอบ.....	268
3	เมตริกของค่าน้ำหนักในองค์ประกอบภายใต้การหมุนแกน แบบแวนริแมกซ์.....	270
4	สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมเรียงตามลำดับความถี่และการย่อยละ.....	288
5	ค่าโค-สแควร์จำแนกตามภูมิหลังในแต่ละข้อคำถาม.....	357
6	ค่าโค-สแควร์จำแนกตามภูมิหลังในแต่ละองค์ประกอบ.....	361
7	สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมจำแนกตามเพศ และระดับที่กำลังเรียน.....	362
8	สิ่งกระตุ้นให้กระทำย่อยเรียงตามลำดับความถี่.....	369
9	สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อยเรียงตามลำดับความถี่.....	372
10	ค่าโค-สแควร์จำแนกตามภูมิหลังในการวิเคราะห์รวม 80 พฤติกรรม.	373
11	ค่า $\bar{X}$, sd และ S ในแต่ละข้อคำถาม.....	374

ด้วยเป็นที่คาดหมายกันโดยทั่วไปว่าครูจะเป็นผู้มีบทบาทในการนำชุมชนไปสู่การพัฒนา และกรรมการฝึกหัดครูในปัจจุบันได้มีเป้าหมายที่จะเตรียมครูในด้านนี้อย่างแน่ชัดอยู่แล้ว ดังนั้น พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาจึงเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นประการหนึ่งสำหรับนักศึกษาครูที่จะออกไปเป็นครูซึ่งมีส่วนช่วยในการพัฒนาประเทศ การวิจัยนี้จึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาธรรมชาติของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบ และศึกษาสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมดังกล่าวอีกประการหนึ่งด้วย ผลการวิจัยนี้ผู้วิจัยจะนำไปใช้เป็นแนวทางเสนอแนะเกี่ยวกับการฝึกอบรมนักศึกษาครูสำหรับการเตรียมครูเพื่อการพัฒนาแก่กรรมการฝึกหัดครูต่อไป

ในบทนี้ได้แบ่งสาระเป็น 2 ตอนใหญ่ ๆ คือ ภูมิหลังของการวิจัย และ ประเด็นที่ทำการวิจัย ซึ่งจะได้อธิบายไปตามลำดับดังต่อไปนี้

ภูมิหลังของการวิจัย

สำหรับในตอนนี้เป็นการกล่าวถึงภูมิหลังที่นำไปสู่การวิจัยโดยแบ่งเนื้อหาสาระเป็น 5 หัวข้อคือ (1) ความพยายามที่จะผลิตครูเพื่อการพัฒนาของกรรมการฝึกหัดครู (2) ปัญหาการผลิตครูให้เอื้อต่อการพัฒนา (3) ความหมายของ"พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา" (4) ความหมายของ"สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา" (5) ปัญหาเชิงวิชาการเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา ดังมีรายละเอียดในแต่ละหัวข้อตามลำดับต่อไปนี้

1. ความพยายามที่จะผลิตครูเพื่อการพัฒนาของกรรมการฝึกหัดครู

แนวความคิดในการจัดการฝึกหัดครูให้เป็นเครื่องมือสำหรับช่วยในกระบวนการพัฒนาประเทศได้ดำเนินการมาเป็นเวลา 25 ปีความมาแล้ว แม้จะมีลักษณะการดำเนินงานแตกต่างกันไปตามความเปลี่ยนแปลงของสังคมอยู่บ้างก็ตาม กล่าวคือกรรมการฝึกหัดครูได้ริเริ่มโครงการฝึกหัดครูชนบทเพื่อสร้างประสบการณ์ในการพัฒนาชนบทให้แก่เด็กเรียนฝึกหัดครูในปี พ.ศ. 2499

โดยมุ่งจะฝึกอบรมนักเรียนฝึกหัดครูในขณะนั้นให้มีส่วนช่วยสนับสนุนการพัฒนาประเทศ (สายหยุด จำปาทอง 2505:2-3) โครงการนี้ได้ดำเนินการติดต่อกันมาหลายปีแต่พบว่าในที่สุดไม่ประสบความสำเร็จอย่างที่คาดหวังสาเหตุหลายประการ ทั้งนี้กล่าวโดยสรุปได้ว่าสาเหตุที่สำคัญเนื่องมาจากผู้บริหาร อาจารย์ นักเรียนฝึกหัดครู และชุมชนขาดการเอาใจจริงเอาใจในการร่วมมือกันพัฒนา (สวัสดิ์ ทรัพย์จำนงค์ 2518:128) อย่างไรก็ตามงานนี้จะต้องหยุดไปด้วยปัญหาดังกล่าวแล้ว แต่ความต้องการที่จะผลิตครูเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศยังมีอยู่ต่อไป โดยเปลี่ยนลักษณะการดำเนินงานไปอีกแบบหนึ่งเรียกว่า "โครงการฝึกหัดครูและบริกาการศึกษา" ซึ่งได้จัดขึ้นในปี พ.ศ. 2512 (กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ 2521:9) แต่โครงการนี้กล่าวได้ว่าไม่ได้เน้นการพัฒนาชุมชน แต่เน้นการพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนที่จัดเข้าโครงการมากกว่า แต่กระนั้นก็ยังมีส่วนเข้าไปร่วมกับชุมชน แต่อยู่ในขอบเขตจำกัดมาก (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู 2515:1-6) และที่สำคัญคือโครงการนี้ไม่ได้มุ่งฝึกอบรมนักศึกษาออกไปเป็นครูเพื่อการพัฒนาแต่เน้นบทบาทของอาจารย์นิเทศก์ในวิทยาลัยครูที่จะออกไปช่วยเหลือโรงเรียนในโครงการ อย่างไรก็ตามภายหลังการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ 4 ซึ่งเน้นบทบาทของครูที่มีต่อศิษย์และสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ 2519:27,36) และได้มีการประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 แล้ว กรมการฝึกหัดครูได้กำหนดนโยบายในการผลิตครูซึ่งมีการระบุไว้ชัดเจนหลายตอนว่ามีเป้าหมายในการที่จะผลิตครูเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ 4 และสอดคล้องกันกับหลักสูตรของสภาการฝึกหัดครูที่ประกาศใช้มาก่อนแล้ว 1 ปี ดังนี้

นโยบายเฉพาะภารกิจ (ก) ในส่วนที่เกี่ยวกับการผลิตครู...ข้อ 7. เนื่องจากสังคมชนบทส่วนใหญ่ของประเทศอยู่ระหว่างการพัฒนา จึงต้องการครูที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาและการยกระดับคุณภาพของการดำรงชีวิตให้สูงขึ้น กรมการฝึกหัดครูจะส่งเสริมให้นักศึกษาคูทุกคนได้รับการฝึกอบรมและประสบการณ์ในสถานที่ที่จะส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนา หรือเป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชนในชนบท เช่น การเกษตรกรรม พละนาถมิย คหกรรมศาสตร์ การอาชีพในชนบท การพัฒนากิจกรรมของเยาวชนไทย และการเลี้ยงดูเด็ก เป็นต้น ... (ง) ในส่วน

ที่เกี่ยวกับการบริการวิชาการแก่สังคมและทำนุบำรุงวัฒนธรรม... ข้อ 2. กรมการฝึกหัดครูจะส่งเสริมให้ครูอาจารย์ และนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับชุมชนมากขึ้น คือไม่เพียงแต่ช่วยพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนเท่านั้น แต่จะอบรมให้นักศึกษาเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาด้านต่าง ๆ เช่น อาชีพ สุขภาพ อนามัย และการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชน โดยร่วมมือกับองค์กรและหน่วยงานอื่น (กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ 2520:14-15)

หลักสูตรการฝึกหัดครู (1) หลักการและเหตุผล... หลักสูตรการฝึกหัดครูของสภาการฝึกหัดครู มุ่งผลิตครูที่เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติในอันที่จะเข้าใจปัญหาที่ของชน เข้าใจสภาพสิ่งแวดล้อมและสังคม และสามารถนำความรู้ความสามารถและความเข้าใจปัญหาของครูมาพัฒนาการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคมได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้โดยให้เหมาะสมกับสภาพการณ์และภาวะจำกัคของประเทศ... (3) ความมุ่งหมายของหลักสูตร... ข้อ 11. ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และทัศนคติที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาท้องถิ่น และสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ (สภาการฝึกหัดครู 2519:1-2)

โครงสร้างของหลักสูตร ... โครงสร้างข้อ 4.2 มีลักษณะยึดหยุ่นในเนื้อหาที่ผู้-
ใช้หลักสูตรจะนำไปปรับปรุงคัดแปลงให้เหมาะสมกับความตองการของท้องถิ่น
เหตุผลข้อ 4.2 การผลิตครูในแต่ละท้องถิ่นควรสัมพันธ์สอดคล้องกับภาวะแวดล้อม
และการใช้ทรัพยากรของท้องถิ่นนั้น ๆ (สภาการฝึกหัดครู 2519:1-2)

จากนโยบายเฉพาะกิจ หลักสูตรการฝึกหัดครูและโครงสร้างของหลักสูตรข้างต้น
นั้น กล่าวไ้ว่าการผลิตครูเพื่อให้นักศึกษาครูออกไปเป็นครูนักพัฒนาเป็นเป้าหมายสำคัญประ-
การหนึ่ง และได้กำหนดคหุวิธีต่างๆ ไว้หลายประการในนโยบายการผลิตครูเพื่อให้สอดคล้อง
คลอ้งกับการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในระยะที่ 4 ดังนั้น
นักศึกษาครูที่จะออกไปเป็นครูตามนโยบายเหล่านั้นจึงควรจะต้องมีพฤติกรรมบางประการที่
เอื้อต่อการพัฒนา จึงจะออกไปปฏิบัติงานในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายดัง-
กล่าว แต่ยังไม่ปรากฏว่าได้มีการวิเคราะห์ในเรื่องนี้โดยการวิจัยมาก่อน และเป็นปัจจุ

อย่างหนึ่งที่ทำให้การฝึกอบรมนักศึกษาครูเพื่อเป้าหมายดังกล่าวข้างต้นมีอุปสรรคบางอย่างเกิดขึ้นดังจะกล่าวในลำดับต่อไปนี้

2. ปัญหาการผลิตครูในแง่ของการพัฒนา

โดยทั่วไปการฝึกหัดครูในประเทศที่กำลังพัฒนาจะมีความเชื่อสอดคล้องกันว่าครูจะเป็นผู้พัฒนานักเรียนและประชาชนให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้ (Spaulding. 1975: 218-219; Hercik. 1977:64) แต่เกือบจะทุกประเทศที่กล่าวถึงจะให้ครูช่วยการพัฒนา มักจะได้รับการสนับสนุนในเรื่องนี้อย่างไม่น่าพึงพอใจนัก เช่นกลุ่มประเทศอิสลามโดยเฉพาะประเทศในจีเรียพบวาทนอกจากขาดแคลนครูแล้วครูที่มีอยู่ก็คอยคุณภาพ ครูส่วนมากจะไม่ได้นำการฝึกอบรมให้เป็นครูมาก่อน (Clarke. 1978:133-141) ในกลุ่มประเทศลาตินอเมริกาที่ประสบปัญหาครูไม่ได้รับการฝึกหัดครูมาก่อนเป็นส่วนมาก และมีความคิดคลาหลัง ไม่ค่อยยอมรับนวัตกรรม ประชาชนไม่ค่อยยอมรับบทบาทของครูที่เข้าไปช่วยเหลือแนะนำแก่พวกเขา (Oliveros. 1975:230-238) เป็นต้น

ในประเทศไทยการผลิตครูส่วนใหญ่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมการฝึกหัดครูซึ่งมีนโยบายเตรียมครูเพื่อการพัฒนาอย่างแน่วแน่ทั้งที่โลกกล่าวมาแล้ว แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์และการศึกษาค้นคว้าว่านักศึกษาครูที่จะออกไปเป็นครูควรมีหลักสูตรแบบใดจึงจะเอื้อต่อการพัฒนา และก็ยังไม่มีใครทราบดีว่า จะตีความหมาย "การพัฒนา" กันว่าอย่างไร ทั้งที่อธิบดีกรมการฝึกหัดครูกล่าวในการสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับการผลิตครูว่า (เจริญ มลิษฐ์ 2520:12)

...ประเทศพัฒนาที่ความไปอย่างหนึ่ง คอยพัฒนาที่ความไปอย่างหนึ่ง แต่ละประเทศที่ความไปคนละอย่าง ทองถิ่นของทานที่ความว่าอย่างไร ทองถิ่นของทานที่วิทยาลัยตั้งอยู่ก็ความอย่างไร ทองถิ่นครุที่จะไปช่วยเพราะเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องมีผลต่อชีวิต ความรู้สึกนึกคิดของเด็กกว่าจะให้เขาเตรียมใจไปอย่างไร สิ่งเหล่านี้สืบสนไปหมด จะเอาทุกอย่าง จะรักษาทรัพยากร จะต้องสร้างนั้นสร้างนี้ รักษาสิ่งแวดล้อมอะไรต่าง ๆ จราจรก็จะต้องดูแล ก็จะทำ แต่อีกฝ่ายหนึ่งจะรักษาป่า มันยุ่งไปหมด เป็นหน้าที่ของเราที่จะต้องช่วยกันศึกษาเช่นเดียวกันว่าจะเอาอย่างไร

จากสภาพปัญหาดังกล่าวนี้นี้แสดงให้เห็นว่าการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการผลิตครูให้เอื้อต่อการพัฒนายังมีอยู่ไม่เพียงพอต่อการที่จะนำไปใช้ในการพิจารณาคำเนินการบางอย่างและควรวิจัยพิจารณาเห็นว่าประเด็นที่ควรจะค้นคว้าให้ทราบเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาระงับนี้ก็คือการศึกษาค้นคว้าให้ทราบว่า "พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา" ในหมู่นักศึกษาครูมีองค์ประกอบของพฤติกรรมอะไรอยู่บ้าง และพฤติกรรมดังกล่าวนี้มีอะไรเป็นเหตุหรือสิ่งกระตุ้นบ้าง ผู้วิจัยเชื่อว่าคำตอบของปัญหา 2 ประการนี้สามารถจะนำไปใช้ประโยชน์อันสำคัญในการกำหนดเป้าหมายการฝึกอบรมนักศึกษาครูให้มีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาได้ชัดเจนขึ้นว่า ควรจะมุ่งไปที่พฤติกรรมใดบ้าง และพฤติกรรมเหล่านั้นมีแนวทางจะกระตุ้นให้เกิดขึ้นได้อย่างไร

3. ความหมายของ "พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา"

คำว่าพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาเป็นคำที่มีความหมายของคำสองคำรวมอยู่ด้วยกัน คือ พฤติกรรมคำหนึ่ง และการพัฒนาคำหนึ่ง แต่ละคำมีความหมายดังนี้

3.1 พฤติกรรม

คณะกรรมการบัญญัติศัพท์วิชาการศึกษาให้ความหมายไว้ว่าพฤติกรรมคือ กิริยาอาการที่แสดงออกทางกล้ามเนื้อ ความคิด และความรู้สึก (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2518:25) ในทางจิตวิทยาจะหมายถึงกิจกรรมที่สามารถสังเกตได้ของอินทรีย์ (Hilgard, Atkinson and Atkinson, 1979:5) ในแง่ภาษาที่ใช้พูดกันทั่วไปพฤติกรรม (พฤติกรรม + กรรม) หมายถึง การกระทำความประพฤติ การกระทำกิจการงาน หรือการกระทำงานอาชีพ ซึ่งเป็นไปในทางดีก็ได้ ชั่วก็ได้ (ราชบัณฑิตยสถาน 2513:18, 645) และก็มี ความหมายสอดคล้องกันกับคำว่า behavior ที่มีความหมายถึงท่าทางที่บุคคลกระทำ ประพฤติหรือแสดงอาการ (Guratinik, 1970:128; Hornby, 1974:73)

สรุปได้ว่า "พฤติกรรมคือการกระทำซึ่งแสดงออกในกิจกรรม การงาน หรือ ความประพฤติต่าง ๆ โดยทั่วไปพฤติกรรมดังกล่าวจะเป็นพฤติกรรมในค่านิยมที่ซึ่งกระทำอยู่ในชีวิตประจำวัน อย่างไรก็ตามพฤติกรรมที่ซ่อนอยู่ภายใน เช่น ความคิด อารมณ์ และอื่น ๆ ทำนองเดียวกัน จะต้องอาศัยอนุมานจากพฤติกรรมภายนอกที่สังเกตได้จะไม่สามารถสังเกตได้

โดยตรง(Ruch and Zimbardo. 1971:5) ดังนั้นปฏิกริยาของบุคคลที่สังเกตได้เท่านั้น
จึงจะเรียกว่าพฤติกรรม

3.2 การพัฒนา

เป็นคำที่มีนิยามไว้อย่างแตกต่างกันอยู่บ้าง เช่น รอเจอร์สให้ความหมายว่า"คือ
การเปลี่ยนแปลงทางสังคมแบบหนึ่งที่มีการนำเอาความคิดใหม่เข้ามาในระบบสังคมเพื่อจะทำ
ให้หายไ้คอหวัและระดับการดำรงชีวิตสูงขึ้นโดยใช้วิธีการผลิตที่ทันสมัย และเพื่อปรับปรุง
ระเบียบของการทางสังคม" (Rogers. 1969:8) การพัฒนาในความหมายนี้คือความทันสมัย
ในระบับระบบของสังคม (Rogers and Shoemaker. 1971:11) เจคอบส์ให้ความ
หมายการพัฒนาว่าคือ"การเพิ่มขีดความสามารถของสังคมอย่างเต็มที่โดยไม่คำนึงถึงข้อจำกัด
ของเป้าหมายหรือโครงสร้างพื้นฐานของสังคมที่มีอยู่ในปัจจุบัน" (Jacobs. 1971:9) การ
พัฒนาแนวนั้นเป็นความต้องการที่ไม่มีขอบเขตจำกัดเพื่อจะเปลี่ยนแปลงการผลิตโดยไม่คำนึงว่า
ผลที่ตามมาจะเป็นไปตามเป้าหมายและแนวปฏิบัติของสังคมหรือไม่ โชคัก ให้ความหมาย
การพัฒนาว่าการเจริญเติบโตอย่างเป็นระบบ ซึ่งเขาอ้างว่าเป็นการนิยามตามแนวความคิด
คิดของมาร์ก(Karl Marx) โทนีส์(Ferdinand Toennies) เดอร์ไคม์(Emile
Durkheim) เวเบอร์(Max Weber) และสเมลเซอร์(Neil Smelser) ซึ่งมีอยู่ก่อน
แล้ว (Chodak: 1973:8) แท้ที่ไ้แล้วเพราะหลักที่เกี่ยวข้องกันคือ การเปลี่ยนแปลง การ
เคลื่อนไหว การพัฒนา และความก้าวหน้า สรุปไ้ว่าการพัฒนาคือแบบหนึ่งของการเปลี่ยนแปลง
ไปในทางก้าวหน้าขึ้น(Schaff. 1970:71-75)

แต่อย่างไรก็ตามการพัฒนาโดยเฉพาะในประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลายกำลัง
ดำเนินอยู่นั้นล้วนกำหนดไว้ว่าเป้าหมายในการพัฒนาคืออะไร และการพัฒนาที่ปฏิบัติอยู่นั้นคือ
การพัฒนาที่มีไ้ไ้ไปตามหลักวิวัฒนาการของมันเอง หากแต่มีการกำหนดเป้าหมายและแผน
ดำเนินการเอาไว้แล้ว ดังนั้นการพัฒนาในลักษณะเช่นนี้จึงเป็นการพัฒนาในทัศนะที่เห็นว่า
การพัฒนาเป็นผลของนโยบายต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการตัดสินใจทางการเมือง
ที่แนชัดและการกำหนดนโยบายที่จะดำเนินการให้บรรลุความสำเร็จในการพัฒนา (Chodak.
1973:12) นักวิชาการที่มีทัศนะทางด้านการปฏิบัติจึงนิยามการพัฒนาที่เน้นเป้าหมายในการ

พัฒนา เช่น สัญญา สัญญาวิวัฒน์ นิยามว่าการพัฒนาคือการเปลี่ยนแปลงที่กำหนดทิศทางเอาไว้ล่วงหน้า(ตามที่คนหรือหมู่พวกของตนเห็นว่าดีงาม)(สัญญา สัญญาวิวัฒน์ 2522:1-2)

สนธิ สมักรการ กล่าวว่าการพัฒนาย่อมมีอยู่ทั่วไปและหลายระดับ และหมายรวมถึงการเปลี่ยนแปลงเพื่อความดีขึ้นหรือเพื่อจุดหมายปลายทางอันใดอันหนึ่งเสมอ(สนธิ สมักรการ 2522:2) เช่นเดียวกัน ทิตยา สุวรรณะชญ ให้ความหมายในทางปฏิบัติของการพัฒนาว่าการพัฒนาเป็นกระบวนการในอันที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยการจัดสรรทรัพยากรของสังคมเพื่อการเปลี่ยนแปลงที่จะให้บรรลุเป้าหมายที่สังคมนั้นได้เลือกสรรแล้วด้วยการควบคุมอัตราการเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ(ทิตยา สุวรรณะชญ 2522:354)

ดังนั้นความหมายของ"การพัฒนา"ในการวิจัยครั้งนี้จะนิยามโดยอาศัยแนวคิดข้างต้นและความเป็นจริงที่สังคมไทยดำเนินการพัฒนายู่โดยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2520)เป็นหลักในการตัดสินใจดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายเป็นระยะๆ ไป นั่นคือการพัฒนาคือการทำให้ประเทศเจริญขึ้นตามแนวนโยบายของรัฐ" การพัฒนาในความหมายนี้ขยายความตามคำอธิบายของคินเคิลเบอร์เกอร์ได้ว่า มิใช่เป็นเพียงการพัฒนาเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมไปถึงการเปลี่ยนแปลงทางเทคนิคทางโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงระบบการเมือง การบริหาร การศึกษา และสังคมอีกด้วย (Kindleberger: 1958:312-315) นิยามการพัฒนาดังกล่าวอาจจัดได้ว่าอยู่ในกลุ่มที่เห็นว่าการพัฒนาเป็นการปฏิบัติการโดยมีจุดหมาย(แนวนโยบายของรัฐ)ตามการจำแนกแนวคิดการพัฒนาของนักวิชาการสาขาต่าง-ๆ ของเวกเนอร์ กล่าวคือมีจุดหมายที่จะทำให้เกิดการทันสมัย เช่น การมีสภาพเศรษฐกิจดีขึ้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น การได้รับการศึกษาดีขึ้น เป็นต้น การสร้างชาติ เช่นเอกลักษณ์ของชาติ ความมั่นคงของชาติ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างชาติ เป็นต้น ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ-สังคม เช่น การเพิ่มรายได้ต่อหัว และการปรับปรุงสวัสดิการสังคม เป็นต้น(Weidner. 1970:4-9)

3.3 พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา

โดยอาศัยความหมายของคำที่เกี่ยวข้องกันดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยนิยามคำว่า

"พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา คือ การกระทำที่แสดงออกของบุคคลในกิจกรรม การงาน หรือ ความประพฤติต่างๆ ในชีวิตประจำวันซึ่งมีลักษณะส่งเสริมกับการทำให้ประเทศเจริญขึ้นตาม-
แนวนโยบายของรัฐ" แนวนโยบายของรัฐอธิบายดังที่ไกล์ลามาแล็คคือ จุดมุ่งหมายในการ
พัฒนาตามลักษณะที่อธิบายโดยคินเคิลเบอร์เกอร์ (Kindleberger. 1958:312-315) และ
เวกเนอร์ (Weidner. 1970:4-9) นั่นคือ "พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา" เป็นพฤติกรรมที่จะ
ช่วยให้การพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ดำเนินไปโดยรวดเร็ว แทนที่จะกลายเป็นอุปสรรค-
ขัดขวาง พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาดังกล่าวได้แก่พฤติกรรมต่อไปนี้

- (1) พฤติกรรมการใฝ่หาความรู้
- (2) พฤติกรรมความริเริ่ม
- (3) พฤติกรรมความสามารถในการแก้ปัญหา
- (4) พฤติกรรมความสุจริต
- (5) พฤติกรรมความขยัน
- (6) พฤติกรรมการประหยัด
- (7) พฤติกรรมการบำรุงรักษาสุขภาพอนามัย
- (8) พฤติกรรมการไม่ยึดถือโชคกลาง
- (9) พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรม
- (10) พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางความคิด
- (11) พฤติกรรมการติดต่อกับแหล่งภายนอก
- (12) พฤติกรรมความเป็นพลเมืองดี
- (13) พฤติกรรมความนิยมเอกลักษณ์ของชาติ
- (14) พฤติกรรมการมีวิธีทำงานแบบประชาธิปไตย
- (15) พฤติกรรมการทำเพื่อส่วนรวม

4. ความหมายของ "สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา"

จุดมุ่งหมายสำคัญของการวิจัยนอกจากต้องการจะทราบองค์ประกอบของพฤติกรรมที่-
เอื้อต่อการพัฒนาแล้ว ยังมุ่งจะสำรวจดูว่าพฤติกรรมเหล่านั้นมีอะไรเป็นสิ่งที่กระตุ้นที่สำคัญบ้าง

หากใครทราบในสิ่งเหล่านี้ควยก็จะทำให้สามารถเสนอแนะของทางในการจัดกิจกรรมการฝึก-
อบรมให้ตรงเป้าหมายหรือแบบของพฤติกรรมนั้น ๆ ได้ดีขึ้น

กล่าวโดยทั่วไปแล้วพฤติกรรมมีหลายสาเหตุและเป็นผลมาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่าง
พันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และเวลา (Sprinthall and Sprinthall. 1974:58) ดังนั้น
จึงพบว่าสาเหตุเป็นไปไคมากมายหลายประการ และถ้าพิจารณาว่าสิ่งใด ๆ ที่ชักนำให้
อินทรีย์มีกิจกรรมสิ่งนั้นคือสิ่งเร้าหรือตัวกระตุ้นก็มีความหมายกว้างขวางมาก คือมีทั้งสิ่ง-
เร้าภายนอก (สิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นจากภายนอกอินทรีย์) และสิ่งเร้าภายใน (ภาวะที่กระตุ้นอยู่
ภายในอินทรีย์ เช่น สารจากต่อม ระดับน้ำตาลในเลือด) ตลอดจนรวมไปถึงสิ่งที่ไม่จัดเข้า
ประเภทใด เช่น อายุ น้ำหนัก ระดับการศึกษา และความยึดมั่นในระบบการเมือง เป็นต้น
(Munn, Fernald and Fernald. 1969:23-25) ในแง่จิตวิทยาแนวจิตวิเคราะห์นั้น
ได้กล่าวไว้ว่า มูลเหตุจูงใจพฤติกรรมมีทั้งส่วนที่เป็นจิตไร้สำนึก และส่วนที่เป็นจิตสำนึก
ดังนั้นการศึกษาในทุกแง่มุมจึงเป็นไปไม่ได้ สิ่งที่จะทำได้คือศึกษาในแนวที่เป็นเป้าหมาย
หลักตามข้อเสนอของมูน (Munn, Fernald and Fernald. 1969:25-26) นั่นคือ
"การวิจัยนี้มุ่งจะศึกษาสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่แสดงออกและ/หรือสังเกตได้ และเป็นสิ่ง-
กระตุ้นที่อยู่ในระดับที่บุคคลตระหนักได้ว่าตนได้กระทำสิ่งนั้น และมีอะไรเป็นมูลเหตุให้กระทำ
ซึ่งสามารถศึกษาได้โดยการให้บุคคลนั้นรายงานออกมาด้วยคำพูด (verbal report)"
อันเป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับการรวบรวมข้อมูลซึ่งไม่อาจทำการสังเกตได้โดยตรง หรือแม้จะ
ทำการสังเกตได้โดยตรงแต่การวิจัยนั้นก็อาจจะเลือกใช้วิธีนี้ได้ตามต้องการ (Berelson
and Steiner. 1964:29-30)

ในการศึกษา "สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา" ครั้งนี้จะเป็นการศึกษาว่ามี
สิ่งกระตุ้นอะไรอยู่บ้าง แล้วอาศัยทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow.
1970) เป็นกรอบในการจัดจำแนกหมวดหมู่ สำหรับทฤษฎีของมาสโลว์นั้นกล่าวโดยสรุปได้
ว่าเป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงความต้องการที่นำไปสู่การจูงใจให้บุคคลกระทำพฤติกรรมมาเนื่องมา
จากความต้องการ 5 แบบตามลำดับคือ (ดูรายละเอียดหน้า 68-72)

1. ความต้องการทางสรีระ
2. ความต้องการความปลอดภัย

3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ
4. ความต้องการความเคารพยกย่อง
5. ความต้องการที่จะบรรลุความเป็นเลิศของตนเอง

5. ปัญหาเชิงวิชาการที่เกี่ยวกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา

งานวิจัยหรือทฤษฎีที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาตามแนวความคิดรวบยอดที่กล่าวข้างต้นโดยตรงยังไม่มีผู้ใดได้ทำไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่เป็นพฤติกรรมของนักศึกษาครู ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาพฤติกรรมการสอนในห้องเรียน เช่น พฤติกรรมการสื่อความหมายระหว่างครูกับนักเรียนว่าครูใช้อิทธิพลทางตรงหรือทางอ้อมกับนักเรียน (Flanders, 1970) ทฤษฎีนี้ได้นำมาใช้ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครู และอาจารย์ในโครงการบริการการศึกษาของกรมการฝึกหัดครูด้วยเช่นกัน (กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ 2521) พฤติกรรมอื่นๆ อีกหลายแบบซึ่งได้ศึกษากันมาในช่วงสิบปีที่ผ่านมาล้วนเป็นพฤติกรรมของครูในห้องเรียนระดับต่างๆ (Rosenshine, 1976:61-64; Brophy, 1979:33-38) อย่างไรก็ตามการศึกษาวินัยที่เอื้อต่อการพัฒนาในประเทศไทยไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดทำไว้ การศึกษาในแง่นี้นับว่ายังขาดอยู่ จึงควรที่จะศึกษาค้นคว้าเพื่อเพิ่มพูนความก้าวหน้าทางวิชาการด้านการพัฒนาให้มากยิ่งขึ้น

การศึกษาค้นคว้าในกลุ่มตัวอย่างอื่นที่เกี่ยวกับการพัฒนาซึ่งมีชื่อเสียงรู้จักกันแพร่หลายจะเน้นไปที่การศึกษาในแง่เจตคติ ค่านิยม และการสนใจ เช่น ความทันสมัย (Kahl, 1968; Rogers, 1969; Inkeles and Smith 1974) และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (McClelland, 1961) เป็นต้น งานวิจัยดังกล่าวนี้จะไม่เน้นการศึกษาวินัยที่สังเกตได้แม้จะมีคำถามบางข้อที่มุ่งวัดพฤติกรรมภายนอกก็ตาม งานวิจัยบางเรื่องศึกษาวินัยที่สังเกตได้ด้วย แต่มุ่งเอาไปหาความสัมพันธ์กับค่านิยมหรือเจตคติ (Sexton, 1979:173-190) มิได้ศึกษาเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของพฤติกรรม จึงกล่าวได้ว่ายังมีหลักฐานทางวิชาการไม่เพียงพอที่จะตอบปัญหาว่าพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนามีองค์ประกอบอะไรอยู่บ้าง และสิ่งใดกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมเหล่านั้นคืออะไรบ้าง เพราะงานวิจัยที่กล่าวข้างต้นซึ่งเกี่ยวกับการ-

พัฒนาอย่างมากจะเน้นไปที่พฤติกรรมภายใน(ความเชื่อ เจตคติ ค่านิยม หรือการตั้งใจ) แทนที่จะเป็นพฤติกรรมการปฏิบัติในชีวิตประจำวันจริงๆ และปัญหาที่การฝึกหัดครูกำลังประสบอยู่เป็นปัญหาพฤติกรรมของนักศึกษาครูที่จะออกไปช่วยการพัฒนาชุมชน ดังนั้นจึงจำเป็นจะต้องคนควาวิจัยพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาเพิ่มขึ้นอีกด้านหนึ่งควบคู่ไปกับพฤติกรรมภายในที่เกี่ยวกับการพัฒนาซึ่งมีอยู่พอสมควรแล้ว

ดังนั้นกล่าวโดยสรุปจากที่กล่าวมาตั้งแต่ต้นทั้งหมดคือ การผลิตครูเพื่อการพัฒนาเป็นความพยายามอย่างหนึ่งของกรมการฝึกหัดครู แต่ยังคงขาดการศึกษาคนควาเป็นหลักฐานว่านักศึกษาครูที่จะออกไปสนับสนุนการพัฒนาควรจะได้รับ การฝึกอบรมให้มีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาอันอะไรบ้าง และมีอะไร เป็นสิ่งกระตุ้นให้กระทำพฤติกรรมนั้นๆ บ้าง เพราะเมื่อทราบคำตอบ 2 ประการนี้แล้วก็จะช่วยให้สามารถกำหนดขอบข่ายและทิศทางจุดมุ่งหมายของพฤติกรรมด้านต่างๆ ได้ชัดเจนขึ้น พร้อมกันนั้นก็ทราบว่าวิธีที่จะฝึกอบรมพฤติกรรมเหล่านั้นได้ในทางใดบ้าง จะสังเกตและ/หรือวัดผลได้อย่างไร

ประเด็นที่ทำการวิจัย

ในตอนนี้จะกล่าวถึงประเด็นที่เป็นปัญหา และทิศทางที่จะวิจัยครั้งนี้โดยมีเนื้อหาสาระตามลำดับคือ (1) ปัญหาเชิงวิจัย (2) ความมุ่งหมายของการวิจัย (3) สมมุติฐานการวิจัย (4) ความจำเป็นและความสำคัญของการวิจัย (5) ขอบตกลงเบื้องต้น (6) ขอบเขตของการวิจัย (7) คำอธิบายศัพท์และนิยามปฏิบัติการ

1. ปัญหาเชิงวิจัย

จากการตรวจสอบสภาพปัญหาการผลิตครูเพื่อการพัฒนาทั้งในแง่ปฏิบัติและความรู้ทางวิชาการที่จะใช้แก้ปัญห พบว่ามีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการวิจัยเพื่อศึกษาองค์ประกอบเชิงมนุษย์ที่สำคัญซึ่งจะเป็นพื้นฐานของการนำไปประยุกต์แก้ปัญหาได้ นั่นคือทำการสำรวจและวิเคราะห์พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาของนักศึกษาครูว่ามีองค์ประกอบที่สำคัญอะไรบ้างเป็นหลักเสียก่อน เพื่อจะได้ทราบลักษณะของตัวแปรต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบซึ่งเป็นโครงสร้างของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา เพราะยังขาดงานวิจัยที่จะนำมาอธิบาย

โครงสร้างของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาโดยตรง ในลำดับต่อมาจะเป็นการศึกษาว่า-พฤติกรรมในองค์ประกอบเหล่านั้นมีสิ่งที่เป็นตัวกระตุ้นอะไรบ้าง ผลการศึกษาในส่วนนี้จะทำให้ทราบแนวทางที่จะจัดการศึกษาอบรมให้ผลต่อการกระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาได้ดียิ่งขึ้น

เมื่อกล่าวโดยสรุปในลักษณะของปัญหาเชิงวิจัยจะได้แก่ปัญหา 2 ประการคือ

- (1) พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาของนักศึกษาครูมีองค์ประกอบอะไรบ้าง
- (2) สิ่งกระตุ้นให้นักศึกษาครูกระทำพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาได้แก่อะไรบ้าง

2. ความมุ่งหมายของการวิจัย

ความมุ่งหมายของการวิจัยซึ่งนำไปสู่การศึกษาค้นคว้าอันสอดคล้องกับปัญหาเชิง-วิจัยมี 2 ประการ คือ

- (1) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาของนักศึกษาครู
- (2) เพื่อศึกษาในรายละเอียดว่าการที่นักศึกษาครูลงมือกระทำพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนามีสาเหตุเนื่องมาจากสิ่งที่เป็นตัวกระตุ้นอะไรบ้าง

3. สมมุติฐานการวิจัย

เนื่องจากปัญหาเชิงวิจัยและความมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาธรรมชาติของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาของนักศึกษาครูที่ต้องอาศัยการสำรวจรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์โดยมิได้มุ่งเปรียบเทียบกับสิ่งใด หรือมิได้มุ่งจะทดสอบทฤษฎีแต่ประการใด ผลของการวิจัยจะเป็นการอธิบายถึงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอยู่แล้วตามแนวของวิธีวิเคราะห์ที่ใช้ในการวิจัยนี้ กล่าวคือ

ในการตอบปัญหาเชิงวิจัยข้อที่ (1) นั้น เป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบซึ่งจะปล่อยให้ข้อมูลจัดตัวกันเป็นองค์ประกอบขึ้นโดยวิธีทางสถิติ และใช้เกณฑ์ควบคุมจำนวนองค์ประกอบด้วยการกำหนดค่าไอเกน(eigenvalues) ที่น้อยกว่า 1 ในการวิเคราะห์แบบองค์ประกอบหลัก แล้วเลือกเฉพาะองค์ประกอบที่มีค่าไอเกนมากกว่า 1 มาศึกษาซึ่งเป็นเกณฑ์นิยมใช้กันมากเกณฑ์หนึ่ง (Kim. 1975:479,493)

สำหรับการตอบปัญหาเชิงวิจัยข้อที่ (2) เป็นการวิเคราะห์คำถามปลายเปิด โดยอาศัยทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow, 1970) ซึ่งกล่าวไว้ในหน้า 9-10 เป็นหลักในการสร้างกรอบวิเคราะห์ประเด็นจากคำตอบของคำถามปลายเปิดแต่ละข้อโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา นอกจากนี้ผู้วิจัยจะสร้างหลักเกณฑ์ขึ้นอีกแบบหนึ่งจากข้อมูลในการวิเคราะห์อีกแนวหนึ่งด้วยเพื่อให้ได้คำตอบในแง่มุมอื่นเพิ่มขึ้น

ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงมีไคตั้งสมมุติฐานเฉพาะเอาไว้ในลักษณะของสมมุติฐานเชิง-วิจัย แต่ไคระบุประเด็นของเรื่องราวที่จะค้นหาคำตอบไว้อย่างชัดเจนอยู่แล้ว

4. ความจำเป็นและความสำคัญของการวิจัย

จากการตรวจสอบปัญหาที่เกิดขึ้นจนนำมาสู่การวิจัยครั้งนี้ตั้งที่ผู้วิจัยได้ชี้ให้เห็นแนวความคิดจากภูมิหลังของการวิจัยแล้วนั้น พบว่าการเตรียมครูเพื่อการพัฒนาในประเทศไทย โดยกรมการฝึกหัดครูนั้นยังขาดงานวิจัยในคานนี้อยู่มาก แมแต่ผลงานวิจัยที่จะเป็นพื้นฐานแนวทางในการฝึกอบรมครูเพื่อการพัฒนาโดยตรงทั้งที่ดำเนินงานมาเป็นเวลานานแล้วก็ตาม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำการวิจัยเพื่อศึกษาทำความเข้าใจพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และการวิจัยนี้จะมีคามสำคัญ 5 ประการดังต่อไปนี้

(1) ปัญหาที่มีอยู่ในกระบวนการผลิตครูเพื่อการพัฒนาของกรมการฝึกหัดครูที่ได้กล่าวมาแล้วเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า ถ้ามีความเข้าใจองค์ประกอบของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาจะสามารถใช้ความรู้ดังกล่าวนี้ปรับปรุงหรือแก้ปัญหาการเตรียมครูเพื่อการพัฒนาได้มาก กล่าวคือผลการวิจัยนี้จะสามารถใช้เป็นแนวทางกำหนดจุดมุ่งหมายของการสอนหรือลักษณะพฤติกรรมที่ต้องการจะฝึกอบรมนักศึกษาครูให้ชัดเจนขึ้นเป็นคานๆ ไป หากทราบว่าพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาจัดหมวดหมู่เป็นส่วนประกอบกันอย่างไร ก็จะทำให้ทราบว่าพฤติกรรมหมวดนั้น ๆ ประกอบด้วยพฤติกรรมใดบ้าง ถ้าจะฝึกอบรมพฤติกรรมหมวดนั้นจะฝึกอบรมพฤติกรรมอะไรบ้างจึงจะได้ผลตามต้องการ

(2) การวิจัยนี้นอกจากจะศึกษาพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาในแง่การวิเคราะห์องค์ประกอบแล้ว ยังศึกษาสำรวจต่อไปว่านักศึกษาคูกระทำพฤติกรรมนั้นๆ เพราะมีสิ่งใด

เป็นตัวกระตุ้น หรือมีประวัติการเรียนรู้พฤติกรรมนั้นมาได้อย่างไร ผลการวิจัยที่จะทราบนี้ สามารถจะนำไปพิจารณากำหนดแนวทางหรือวิธีการฝึกอบรมให้เหมาะสมหรือตรงประเด็นกับ พฤติกรรมด้านต่าง ๆ ได้ อันจะทำให้การฝึกอบรมนักศึกษาครูเพื่อการพัฒนามีประสิทธิภาพที่ ยิ่งขึ้น

(3) การวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางการ จัดสมรรถภาพ(competencies) ของการเรียนการสอนในวิทยาลัยครู

(4) ผลของการวิจัยนี้จะสามารถนำไปเป็นแนวทางในการวัด และประเมินผล พฤติกรรมที่มีลักษณะอย่างเดียวกันกับการวิจัยครั้งนี้ โดยวิธีการสังเกตโดยตรงหรือวิธีรายงาน ด้วยวาจาในโอกาสต่อไป

(5) เนื่องจากการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนายังมีอยู่น้อย การวิจัย ในครั้งนี้จะเป็นพื้นฐานการวิจัยที่มีความลึกซึ้งต่อไปอีกหลายด้าน ไม่เพียงแต่ในหมู่นักศึกษา- ครูเท่านั้น จะเป็นประโยชน์แก่การวิจัยกับคนกลุ่มอื่นที่มุ่งฝึกอบรมให้ออกไปช่วยกระบวนการ พัฒนาประเทศในท้องถิ่นอีกด้วย

5. ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะดำเนินการภายใต้ข้อตกลงเบื้องต้น(assumptions)ต่อไปนี้ 2 ประการคือ

(1) แหล่งความคิดต่อไปนี้คือ ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนา ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับลักษณะบุคคลและปัญหาในการพัฒนา และแผนสำหรับการพัฒนา- ของประเทศไทย เป็นแหล่งที่สำคัญสำหรับการศึกษาค้นคว้าหาประเด็นของพฤติกรรมที่เอื้อต่อ การพัฒนา และผู้วิจัยจะใช้พฤติกรรมที่ได้จากแหล่งดังกล่าวเป็นมวลพฤติกรรม(universe of behaviors) สำหรับการวิเคราะห์ต่อไป (ดูหน้า 27-35)

(2) หมวดย่อยของพฤติกรรมที่แบ่งไว้ก่อนการวิจัย(a priori classifica- tion) ดังที่ระบุไว้ในหน้า 8 มิใช่เป็นสิ่งตายตัว กล่าวคือเมื่อใดทำการวิเคราะห์องค์- ประกอบแล้วอาจได้หมวดของพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากหมวดดังกล่าวนี้ และหมวดของ

พฤติกรรมที่กล่าวข้างต้นนี้ไม่จำเป็นต้องมีขอบเขตแยกจากกัน

6. ขอบเขตของการวิจัย

(1) การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาเฉพาะในหมู่นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูงและระดับครุศาสตรบัณฑิตในวิทยาลัยครูทั่วประเทศที่เปิดสอนทั้ง 2 ระดับ ในปีการศึกษา 2523

(2) เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องเวลา และเศรษฐกิจ การวิจัยนี้จึงไม่อาจใช้วิธีติดตามสังเกตพฤติกรรมโดยตรงได้ จึงใช้วิธีรายงานด้วยวาจา (verbal report) เพื่อตอบคำถามจากแบบสอบถาม ดังนั้นเครื่องมือจึงมีลักษณะเป็นแบบวัดพฤติกรรมซึ่งรายงานด้วยตนเอง (self-reported behavioral measures)

7. คำอธิบายศัพท์และนิยามปฏิบัติการ

7.1 คำอธิบายศัพท์

7.1.1 "นักศึกษาคู" หมายถึงผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยครู สังกัดกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ

7.1.2 "พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา" หมายถึงการกระทำที่แสดงออกของนักศึกษาคูแต่ละคนในกิจกรรม การงาน หรือความประพฤติต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันซึ่งมีลักษณะส่งเสริมกับการทำให้ประเทศเจริญขึ้นตามแนวนโยบายของรัฐภายในระยะเวลาและสภาพแวดล้อมที่ศึกษาอยู่ในวิทยาลัยครูซึ่งได้แก่พฤติกรรมดังต่อไปนี้

- 1) "พฤติกรรมการใฝ่หาความรู้" คือการกระทำกิจกรรมเพื่อให้ได้สาระ ขาวสาร ความรู้ ความคิด ที่เป็นประโยชน์จากแหล่งต่างๆ
- 2) "พฤติกรรมความริเริ่ม" คือการแสดงออกซึ่งความคิด การประพฤติกหรือผลงานแปลกใหม่ และได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ในสิ่งดังกล่าว
- 3) "พฤติกรรมความสามารถในการแก้ปัญหา" คือการนำเอาวิธีที่เหมาะสมออกมาแก้ปัญหาได้สำเร็จโดยอาศัยการตัดสินใจเลือกวิธี-

การที่เหมาะสมได้ และ/หรือวางแผนแก้ปัญหาได้โดยไม่ต้องพึ่งพาคนอื่น หรือช่วยเหลือคนอื่นแก้ปัญหาได้

- 4) "พฤติกรรมความสุจริต" คือการกระทำที่เป็นไปโดยถูกต้อง ชัดตรง ชอบด้วยเหตุผล
- 5) "พฤติกรรมความขยัน" คือการทำกิจกรรมอย่างเอาการเอางาน และมีความพยายามอดทนทำได้ในเวลานาน ๆ ไม่ล้มเลิกไปเสียก่อนโดยง่าย
- 6) "พฤติกรรมการประหยัด" คือการใช้สิ่งต่าง ๆ เช่น เงิน สิ่งของ เวลา หรือสิ่งใด ๆ ให้ได้ผลคุ้มค่าที่สุด
- 7) "พฤติกรรมการบำรุงรักษาสุขภาพอนามัย" คือการกระทำกิจกรรม ซึ่งเป็นการบำรุงรักษาสุขภาพกายให้แข็งแรงและจิตใจให้เบิกบาน
- 8) "พฤติกรรมการไม่ยึดถือโชคกลาง" คือการแสดงออกถึงการมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนในการแก้ปัญหาโดยไม่มุ่งที่จะได้รับความช่วยเหลือจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ หรืออาศัยการบันดาลของโชค-เคราะห์และ/หรือฤกษ์ยาม
- 9) "พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรม" คือการนำเอาแนวความคิด-ใหม่ ๆ ซึ่งคนอื่น ๆ ในสังคมยังไม่ค่อยจะรู้และ/หรือไม่ค่อยจะยอมรับมาปฏิบัติ หรือสนับสนุนให้แพร่หลาย
- 10) "พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางความคิด" คือการกระทำที่แสดง-ออกถึงการมีความสามารถที่จะทำให้คนอื่นมีแนวความคิดไปในทางที่พึงปรารถนา
- 11) "พฤติกรรมการติดต่อกับแหล่งภายนอก" คือการได้ไปพบปะและสื่อสารกับแหล่งที่จะได้มาซึ่งความคิดหรือข่าวสารความรู้นอก-เหนือจากกลุ่มหรือสังคมเฉพาะของตน
- 12) "พฤติกรรมความเป็นพลเมืองดี" คือการทำตามระเบียบ กฎเกณฑ์ในสังคม การช่วยเหลือคนอื่น และการให้ความร่วมมือ

ในทางที่เป็นผลดีแก่บ้านเมืองและการปกครอง

- 13) "พฤติกรรมความนิยมเอกลักษณ์ของชาติ" คือการเลือกกระทำในสิ่งที่แสดงถึงความภาคภูมิใจในลักษณะเด่นของชาติอันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และวัฒนธรรมของคนไทย
- 14) "พฤติกรรมการมีวิธีทำงานแบบประชาธิปไตย" คือการประพฤติเกี่ยวกับการประสานผลประโยชน์ รุ้แพ้ชนะ เสียสละ ออกลั่นไขสิทธิของตน มีวินัย ทำหน้าที่ ปกป้องสิทธิ ได้อย่างเหมาะสมกับผลประโยชน์ที่ตนเองและผู้อื่นจะพึงได้รับร่วมกัน
- 15) "พฤติกรรมการทำให้ส่วนรวม" คือการกระทำที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นประโยชน์แก่คนส่วนใหญ่มากกว่าตนเอง

7.1.3 "องค์ประกอบของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา" หมายถึงพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา ซึ่งปรากฏอยู่ในรูปของกลุ่มพฤติกรรมหลายด้านประกอบกันเป็นโครงสร้างของพฤติกรรมนี้

7.1.4 "สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา" หมายถึงทุกสิ่งไม่ว่าจะเป็นสิ่งของ บุคคล เหตุการณ์ กระบวนการ ความรู้สึกนึกคิดของตนเองซึ่งเป็นมูลเหตุให้นักศึกษามีการกระทำพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาบ่อย หรือมาก-น้อยแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล

7.2 นियามปฏิบัติการ

7.2.1 "พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา" หมายถึงการรายงานของนักศึกษาครูว่าได้เคยกระทำหรือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนาบ่อยครั้งเพียงไร วัดโดยใช้แบบสอบถามที่แต่ละข้อคำถามมีคำตอบให้เลือกตามแบบมาตราของลิเคอร์ต (Likert-type scale) 5 ช่วงคือ

- ☐ ทำเป็นประจำ(แทบไม่เคยขาดเลย)
- ☐ ทำอยู่บ่อย ๆ (มีเว้นบ้างนาน ๆ ครั้ง)
- ☐ ทำพอประมาณ(ทำครั้งหนึ่ง-ไม่ทำครั้งหนึ่ง)
- ☐ ทำบ้างเหมือนกัน(นาน ๆ จึงทำสักครั้งหนึ่ง)
- ☐ ทำน้อยมาก(แทบไม่ทำอะไรเลย)

โดยให้คะแนนแต่ละคำตอบตามลำดับคือ 5, 4, 3, 2, 1 สำหรับ
ข้อคำถามเชิงบวก และให้คะแนนกลับกันเป็น 1, 2, 3, 4, 5 สำหรับข้อคำถามเชิงลบ

7.2.2 "สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา" หมายถึงสิ่งที่เป็นเหตุจูงใจ
ผลักดัน หรือมีอิทธิพลต่อการทำให้นักศึกษาครูกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนาอยู่
บ่อย ๆ หรือกระทำน้อยตามมาตรารั้งกล่าวในข้อ 7.2.1 ในช่วงเวลาที่ศึกษาอยู่ในวิทยา-
ลัยครู วัดโดยใช้แบบสอบถามให้นักศึกษาครูตอบคำถามปลายเปิดในแต่ละพฤติกรรมที่เคยได้
กระทำว่า "อะไรเป็นเหตุให้คุณทำ" แล้ววิเคราะห์เนื้อหาของคำตอบเหล่านั้นว่ามีสิ่งกระตุ้น
อะไรบ้าง และจัดประเภทสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมโดยอาศัยทฤษฎีความต้องการของ มาสโลว์
(Maslow, 1970) มาสร้างเป็นกรอบในการจัดหมวดหมู่สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมเหล่านั้น

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางที่จะทำการวิจัยครั้งนี้ซึ่งแบ่งเนื้อหาสาระได้เป็น 6 เรื่องด้วยกันคือ (1) แนวทางในการศึกษาองค์ประกอบของพฤติกรรม (2) การวิเคราะห์องค์ประกอบในงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนา (3) การเลือกพฤติกรรมมาสร้างเป็นตัวแปร (4) แหล่งสำหรับการค้นคว้าหาพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา (5) มวลพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา (6) สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา และทฤษฎีที่ใช้วิเคราะห์ ทั้งจะได้กล่าวถึงโดยละเอียดไปตามลำดับดังต่อไปนี้

1. แนวทางในการศึกษาองค์ประกอบของพฤติกรรม

การทบทวนเอกสารในตอนนี้เป็นการกล่าวถึงแนวทางการศึกษาองค์ประกอบซึ่งสรุปได้ว่ามีอยู่ 2 แนวทาง และผู้วิจัยได้เลือกเอาแนวทางหนึ่งมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

การศึกษาเพื่อจัดหมวดหมู่คุณลักษณะบางสิ่งบางอย่างหรือเพื่อจะทำความเข้าใจลักษณะโครงสร้างของสิ่งที่เราสนใจนิยมเรียกกันว่าเป็นการศึกษาองค์ประกอบของสิ่งนั้น เช่นการวิเคราะห์องค์ประกอบบุคลิกภาพประชาธิปไตย (ธงชัย ลักคณสุวรรณ์ 2517) จะเป็นการศึกษาว่าบุคลิกภาพประชาธิปไตยประกอบด้วยบุคลิกภาพที่มีโครงสร้างแบบใด ผลการศึกษาพบว่า บุคลิกภาพประชาธิปไตยมี 2 องค์ประกอบคือ ความเป็นประชาธิปไตย และเสรีนิยม อีกตัวอย่างหนึ่งคือ การวิเคราะห์องค์ประกอบในการประเมินของนักศึกษาเกี่ยวกับการสอนที่ดี (Casey, 1978:694-A) เป็นการศึกษาว่าเกณฑ์ที่นำมาใช้ประเมินการสอนนั้นมีส่วนประกอบอะไรบ้าง ซึ่งก็พบว่ามีส่วนประกอบเดียว หรือเรียกว่าเป็นองค์ประกอบทั่วไป (general factor) สรุปว่าเกณฑ์ที่ใช้ทั้งหมดวัดลักษณะร่วมกัน

โดยทั่วไปการศึกษาโครงสร้างของลักษณะใด ๆ ในทางสังคมศาสตร์นั้นตามทีธงชัย ลักคณสุวรรณ์ (ธงชัย ลักคณสุวรรณ์ 2517:2-3) สรุปไว้ว่าจะมีแนวทางอยู่ 2

แบบ แตกต่างกันคือ แนวทางทฤษฎีและแนวทางประจักษ์ แต่ละแนวทางมีวิธีการดังที่คือ

1.1 แนวทางทฤษฎี (theoretical approach)

จะใช้เหตุผลแบบตรรกวิทยา กำหนดโครงสร้างขึ้นก่อนแล้วนำโครงสร้างนั้นไปอธิบายพฤติกรรมมนุษย์ ถ้าพบว่าอธิบายได้ก็แสดงว่าโครงสร้างนั้นมีความเชื่อถือได้ เช่น ทฤษฎีโครงสร้างบุคลิกภาพของ فروยด์ (Sigmund Freud) ซึ่งประกอบไปด้วย อิด (id) อีโก (ego) และซูเปอร์อีโก (superego) รวมเป็นระบบหลัก 3 ระบบ (Hall, 1954:22-35) ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ ซึ่งประกอบไปด้วยความต้องการของมนุษย์ 5 แบบคือ (1) ความต้องการทางสรีระ (2) ความต้องการความปลอดภัย (3) ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (4) ความต้องการความเคารพยกย่อง (5) ความต้องการที่จะบรรลุความเป็นเลิศของตนเอง (Maslow, 1970) การจำแนกหมวดหมู่วัตถุประสงค์ทางการศึกษาของบลูม ที่จัดแบ่งตามความรู้ความถนัดออกเป็น 6 ระดับสัมพันธ์ต่อเนื่องกันคือ ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผล (Bloom and others, 1965) และการจัดหมวดความสามารถในการเรียนรู้ของมนุษย์ตามทฤษฎีของกาเย่ออกเป็น 5 หมวด คือ ความสามารถในการเรียนด้าน (1) สาระทางภาษา (2) ทักษะทางปัญญา (3) มุมวิธีในการรู้การคิด (4) เจตคติ (5) ทักษะเชิงปฏิบัติ (Gagne, 1977) เป็นต้น

1.2 แนวทางประจักษ์ (empirical approach)

คือการเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับลักษณะที่จะศึกษามาวิเคราะห์ด้วยเทคนิคทางสถิติที่เรียกว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) ผลที่วิเคราะห์ออกมาได้จะถือว่าเป็นโครงสร้างของลักษณะนั้นตามข้อมูลที่รวบรวมมา ดังนั้นบางครั้งจึงมีผู้นำเทคนิคนี้ไปทดสอบโครงสร้างที่ได้จากแนวทางทฤษฎีซึ่งบางทีก็พบว่าตรงกัน บางทฤษฎีก็พบว่าขัดแย้งกัน ตัวอย่างงานวิจัยที่ใช้แนววิธีนี้ เช่น ทฤษฎีเชาว์ของเซอร์สโตน (Lewis L. Thurstone) ใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบค้นพบว่าส่วนประกอบของเชาว์ประกอบด้วยความสามารถ 7 ด้านคือ ความเข้าใจภาษาด้วยคำ ความสามารถในการใช้ตัวเลข ความ-

เร็วในการรับรู้ การสร้างภาพความคิด ความมีเหตุผล ความคล่องในการใช้ภาษาและความจำ (Ruch and Zimbardo. 1970:454-455) เชื่อกันว่า โสวาลินท์ พบว่าบุคลิกภาพแบบบุรุษนิยมมี 2 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ-การเมือง และองค์ประกอบด้านสังคม-ศาสนา-สุนทรียภาพ (เชื่อกันว่า โสวาลินท์ 2516) ธงชัย ลักคณสุวรรณ วิเคราะห์พบว่าบุคลิกภาพประชาธิปไตยประกอบด้วย ความเป็นประชาธิปไตย และเสรีนิยม (ธงชัย ลักคณสุวรรณ 2517) นอกจากนี้คออลินส์ใช้เทคนิคนี้วิเคราะห์พบว่าลักษณะความเชื่อการควบคุมจากอำนาจภายนอกภายในตนตามทฤษฎีของรอตเตอร์ (Julian B. Rotter) ที่อ้างว่ามีองค์ประกอบเกี่ยวกันจะมีอยู่ 4 องค์ประกอบคือ ความเชื่อเรื่องความยากลำบาก ความเที่ยงธรรม การคาดการณ์ได้ และการตอบสนองทางการเมือง (Collins. 1974:381-391) ทำนองเดียวกัน นิลเลอร์และคูรวานพบว่า การจับหมวดหมู่ความมุ่งหมายทางการศึกษาของบลูม (Benjamin S. Bloom) และคณะนั้นไม่เป็นไปตามลำดับชั้นในมิติเดียวกันดังทฤษฎี แต่มี 2 มิติหรือ 2 องค์ประกอบคือ สติปัญญาเชิงรูปธรรม และสติปัญญาเชิงประยุกต์ (Miller, Snowman and O'hara. 1979:247-248) เนื่องจากวิธีวิเคราะห์โครงสร้างตามแนววิธีประจักษ์มีข้อมูลยืนยันและตรวจสอบได้ง่ายจึงมีงานวิจัยใหม่ ๆ วิเคราะห์โครงสร้างของคุณลักษณะที่จะศึกษาค้นคว้าวิธีนี้กันมาก และงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกเอาแนววิธีประจักษ์มาใช้ในการศึกษาโครงสร้าง หรือองค์ประกอบของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา ซึ่งได้กล่าวถึงวิธีดำเนินการไว้แล้วในตอนที่เกี่ยวข้องกับวิธีดำเนินการวิจัย

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา

เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบที่ใช้ในงานวิจัยโดยทั่วไปนั้น จะพบว่า มีการนำไปใช้อยู่ 4 ทางคือ (Kerlinger. 1973:685-689; Kim. 1975:469)

2.1 ใช้ในการสำรวจและสืบหาแบบแผนของตัวแปรเพื่อการค้นพบความสัมพันธ์ร่วมขบอดใหม่ ๆ และการลดข้อมูลให้น้อยลงเท่าที่จะเป็นไปได้

2.2 ใช้ในการทดสอบสมมุติฐานเกี่ยวกับโครงสร้างของตัวแปรในลักษณะของการ

คาดหวังจำนวนองค์ประกอบที่สำคัญและค่าน้ำหนักขององค์ประกอบ

2.3 ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรจำนวนมาก

2.4 ใช้เป็นเครื่องมือตรวจสอบความแม่นยำเชิงโครงสร้างของตัวแปรใหม่ ๆ

อย่างไรก็ตามส่วนใหญ่จะนำไปใช้เพื่อการสำรวจหาโครงสร้างของตัวแปรมากกว่าในประโยชน์เพื่ออย่างอื่น และเช่นเดียวกันงานวิจัยในครั้งนี้เป็นการใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อประโยชน์ดังกล่าวในข้อ 2.1

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาและนำเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบมาใช้ ได้แก่การวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรความทันสมัย ซึ่งบางทฤษฎีถือว่าเป็นสิ่งที่กล่าวแทนกันได้กับคำว่า การพัฒนา หรือแยกกันไม่ออก เพราะการพัฒนาต้องมีการทำให้ทันสมัยดังที่กล่าวมาข้างแล้วในตอนต้น ส่วนงานวิจัยในตัวแปรอื่นซึ่งเป็นการศึกษาที่ไม่ได้มุ่งเอาไปใช้ประโยชน์ในการอธิบายกระบวนการพัฒนาได้กล่าวมาแล้วในหัวข้อก่อนหน้านี้

งานวิจัยของคาลล์ (Kahl, 1968) เกี่ยวกับความทันสมัยที่ทำในบราซิลและเม็กซิโก กับผู้ทำงานในสำนักงานและผู้ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม มีความมุ่งหมายสำคัญอยู่ที่การจะพัฒนาเครื่องมือในการวัดค่านิยมความทันสมัยในผู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงจากสภาพหลังไปเป็นสภาพทันสมัยเพื่อจะนำไปใช้ในประเทศอื่นด้วย แต่เนื่องจากมีข้อจำกัดที่ไม่สามารถศึกษาโดยวิธีติดตามระยะยาว (longitudinal approach) และการศึกษาเชิงคุณภาพ (qualitative study) ได้ คาลล์ จึงใช้วิธีสร้างแบบสอบถามขึ้นจำนวนหนึ่งและนำมาจากงานวิจัยอื่น ๆ อีกจำนวนหนึ่ง แล้วอาศัยเทคนิคทางสถิติเข้ามาใช้วิเคราะห์ในงานวิจัยครั้งนี้แทนวิธีการดังกล่าว แบบสอบถามสร้างขึ้นภายหลังจากใช้วิธีสร้างแบบอุดมคติ (ideal types) จากข้อมูลขึ้นก่อน แล้วถือเอาแบบที่ได้เป็นตัวแปรในการวิจัยต่อไป ตัวแปรที่ได้มาโดยวิธีนี้คือ ส่วนประกอบของความทันสมัยที่จัดเป็นสมมุติฐานไว้ว่ามีอยู่ 14 ตัวแปรคือ (1) ความเป็นผู้กระทำการ (2) ความไม่เชื่อในโชคของชนชั้น (3) ทศณะประชาธิปไตย (4) ความมุ่งในความสำเร็จของงาน (5) ความไม่ผูกพันในเครือญาติ (6) ความเป็นตัวของตัวเอง (7) ความไว้วางใจผู้อื่น (8) การรับฟังข่าวสารจากสื่อมวลชน (9) การสนับสนุนกิจการใหญ่ (10) การต่อต้านงานที่ใช้แรงงาน (11) การชอบชีวิตในเมือง (12) ความทันสมัยในชีวิตครอบครัว (13)

ความไม่เคร่งศาสนา (14) ความกล้าเสี่ยง

โดยอาศัยการวิเคราะห์องค์ประกอบพบว่า ตัวแปรที่มีน้ำหนัก (loading) สูงทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่างมีอยู่ 7 ตัวคือ ตัวที่ (1), (5), (11), (6), (3), (8) และ (2) ตามลำดับ ค่าทดสอบสรุปว่า แกนของค่านิยมความทันสมัยจะประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 7 ลักษณะดังกล่าวนี้นี้

และโดยการวิเคราะห์ค่าตามเป็นรายข้อโดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเช่นเดียวกันพบว่าข้อคำถามที่มีน้ำหนักสูงสุดมีอยู่ 8 ข้อ ประกอบไปด้วย 3 ข้อจากตัวแปรที่ (1) และตัวแปรละ 1 ข้อจากตัวแปรที่ (2), (6), (3), (5) และ (11)

จึงเห็นได้ว่าการวิเคราะห์องค์ประกอบในงานวิจัยของค่านี้มีวัตถุประสงค์ในการทดสอบสมมุติฐาน และเพื่อประโยชน์ในการลดตัวแปรลงให้สะดวกในการวัดค่านิยมความทันสมัย ซึ่งพบว่าไม่จำเป็นต้องวัดทั้ง 14 ตัวแปร วัดเพียง 7 ตัวแปร หรือ 7 องค์ประกอบก็เพียงพอและสามารถจะวัดด้วยข้อคำถาม 8 ข้อได้เช่นกัน ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า ในความเป็นจริงกระบวนการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความทันสมัยมีด้านประกอบสำคัญอยู่ 7 ประการดังกล่าวนั้น องค์ประกอบดังกล่าวนี้ได้นำไปใช้วัดความทันสมัยในบราซิล และเม็กซิโกเปรียบเทียบกัน และหาความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น ๆ คือ การศึกษา ขนาดครอบครัว ขนชั้นทางสังคมและการเมือง เจตคติต่องาน ซึ่งพบว่าตัวแปรเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับค่านิยมความทันสมัย และมีลักษณะแตกต่างกันอยู่บ้างระหว่าง 2 ประเทศ

รอเจอร์ส (Rogers. 1969) ทำการวิจัยเรื่องกระบวนการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความทันสมัยเช่นเดียวกับค่าทดสอบ แต่กระทำในโคลัมเบีย ความมุ่งหมายสำคัญของการวิจัยคือ เพื่อจะพิจารณาถึงธรรมชาติของกระบวนการความทันสมัยของชาวนาในประเทศค้อยพัฒนา คือ โคลัมเบีย และเพื่อจะหาความแม่นยำของสิ่งที่ค้นพบระหว่างวัฒนธรรมในประเทศค้อยพัฒนาอื่น ๆ รอเจอร์สเริ่มต้นที่การพิจารณาจำแนกลักษณะของวัฒนธรรมย่อยของชาวโคลัมเบียในหมู่ชาวนาจากงานวิจัยของนักมานุษยวิทยา และนักสังคมวิทยาที่ศึกษาเกี่ยวกับชาวนามาก่อน ตลอดจนสภาพจริง ๆ ที่พบในหมู่ชาวนาในโคลัมเบีย แล้วสร้างความถี่ถ้วนรอบคอบเกี่ยวกับลักษณะดังกล่าวขึ้นเป็นส่วนประกอบของกระบวนการความทันสมัย ได้แก่ส่วนประกอบสำคัญ 10 ประการคือ (1) การอ่านออกเขียนได้ (2) การรับข่าวสารจาก

สื่อมวลชน (3) แหล่งที่รับการสื่อสาร (4) ความเชื่อมั่นในถิ่นฐานที่อยู่ (5) การติดต่อ
กับหน่วยการเปลี่ยนแปลง (6) ความเข้าใจผู้อื่น (7) ความเป็นผู้นำทางความคิดเห็น
(8) การจูงใจไม่สัมฤทธิ์ (9) ความเชื่อโชคลาง (10) การยอมรับนวัตกรรม รอ-
เจอร์สวิเคราะห์ตัวแปรดังกล่าวในแง่ความสัมพันธ์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์สหสัมพันธ์
พหุคูณทำให้เขาพบว่า ความทันสมัยเป็นปรากฏการณ์หลายลักษณะ มีตัวแปรมากมายที่มี
ความสำคัญต่อส่วนต่าง ๆ ในกระบวนการทันสมัย นั่นคือการจัดลำดับความสำคัญตัวแปร
เหล่านี้เป็นงานที่น่าหนักใจมาก

ต่อจากนี้ รอเจอร์ส ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของความทันสมัยจากตัวแปรทั้ง
หลายที่เขาศึกษาในครั้งนี้นี้ด้วย เพื่อพิจารณาโครงสร้างของตัวแปรต่าง ๆ ที่พบว่ามีความ
สัมพันธ์ต่อกันเป็นกลุ่มใหญ่ว่ามีโครงสร้างเป็นแบบมิติเดียวหรือไม่ ผลการวิเคราะห์พบว่า
มีโครงสร้างที่ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ หรือ 3 มิติซึ่งเขาเรียกว่า (1) ความสา-
มารถในการสื่อสารกับภายนอก มีตัวแปรในกลุ่มนี้ 13 ตัว (2) ความมุ่งในการเปลี่ยนแปลง
มีตัวแปร 5 ตัว และ (3) ความมุ่งในการเป็นผู้นำทางก้าวหน้านวัตกรรม มีตัวแปร 4 ตัว

เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบทำให้ออเจอร์สสามารถอธิบายความทันสมัยได้
อย่างมีความหมายขึ้นในงานวิจัยของเขา กล่าวคือสามารถนำองค์ประกอบที่สำคัญดังกล่าว
นี้ไปวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างความทันสมัยและความล่าช้าในหมู่บ้านต่าง ๆ ในโคลัม-
เบียได้ และพบว่าองค์ประกอบที่ 3 เป็นตัวแปรที่มีอยู่ในทุกหมู่บ้านที่ทันสมัยจึงเห็นได้ว่าตัว-
แปรในกลุ่มนี้มีความสำคัญในกระบวนการความทันสมัย นั่นคืองานวิจัยของรอเจอร์สใช้เทค-
นิกการวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อสำรวจโครงสร้างของความทันสมัยเป็นความมุ่งหมายที่
สำคัญ

อิงเคิลเลสและสมิธ (Inkeles and Smith. 1974) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ
ความทันสมัยโดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะค้นหาผลจากโรงงานอุตสาหกรรมที่มีอิทธิพลต่อคนงาน
ให้เป็นคนทันสมัยขึ้นโดยที่เขาเหล่านั้นมีประสบการณ์ทางการเกษตร และมีความสัมพันธ์อยู่
กับการงานในหมู่บ้านที่ล้าหลังมาก่อน วิธีที่ดีที่สุดควรจะเป็นการศึกษาติดตามระยะยาว แต่
มีข้อจำกัดในทางปฏิบัติหลายประการ จึงใช้วิธีใกล้เคียงกันคือ เปรียบเทียบระหว่างบุคคล
ที่มีลักษณะอื่น ๆ เหมือนกันแต่ต่างกันที่ประสบการณ์ในโรงงานอุตสาหกรรมมากน้อยต่างกัน

การวิจัยไถ่กระหาอย่างกว้างขวางใน 6 ประเทศที่กำลังพัฒนาคือ อาร์เจนตินา ชิลี อินเดีย อิสราเอล ในจีเรีย และปากีสถานตะวันออก (บังกลาเทศ) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างประเทศละ 1,000 คน ทั้งที่เป็นชาวนา คนงานในโรงงานอุตสาหกรรม และบุคคลที่มีอาชีพค้าขายในเมือง

โดยอาศัยทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการความทันสมัย 3 แนวทัศน์คือ แนววิเคราะห้แนวประเด็นที่สนใจ และแนวพฤติกรรม อิงเคลเลสและสมิธได้สร้างส่วนประกอบของความทันสมัยขึ้น 37 ลักษณะ เพื่อใช้ในการสร้างเป็นข้อคำถามสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเอาเทคนิคทางสถิติหลายอย่างมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้น เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบได้นำมาใช้วิเคราะห์เพื่อจะลดตัวแปรในการวัดผล และได้พบว่าลักษณะที่เป็นแกนของความทันสมัยมีอยู่ 19 ด้าน หรือ 19 ตัวแปร สามารถจะใช้ตัวแปรเหล่านี้วัดแทนคุณลักษณะทั้งหมดของความทันสมัยได้ (overall modernity) เพราะจากการวิเคราะห์ดังกล่าวยืนยันได้ว่าลักษณะ 19 ด้าน (p. 108) เป็นลักษณะทั่วไปหรือเป็นองค์ประกอบร่วมกัน (common factor) (เพราะพบค่าน้ำหนักสูงในตัวแปรเหล่านี้ทุกกลุ่มตัวอย่าง) ซึ่งก็เป็นการใช้เทคนิคนี้เหมือนกันกับที่ได้นำมาใช้ดังที่กล่าวมาแล้ว

สำหรับการวิจัยที่ผู้วิจัยกระทำในครั้งนี้ ได้กำหนดความมุ่งหมายและออกแบบเพื่อจะนำเอาเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบมาวิเคราะห์โครงสร้างของตัวแปรท่านองเดียวกับที่นำมาใช้วิเคราะห์ความทันสมัยในงานวิจัยทั้งสามนี้และงานวิจัยอื่น ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

นั่นคือมวลพฤติกรรม 15 หมวด(ซึ่งจะกล่าวในหัวข้อที่ 5) จะใช้สร้างเป็นคำถามสอบวัดนักศึกษาคณะแล้วนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบว่า องค์ประกอบของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนามีอะไรบ้าง ข้อคำถามโดย่าง

3. การเลือกพฤติกรรมมาสร้างเป็นตัวแปร

ในตอนนี้จะเป็นการกล่าวถึงแนวทางในการเลือกตัวแปรเพื่อรวบรวมเป็นมวล

(universe) ของพฤติกรรมสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไป ทั้งนี้เป็นการอธิบาย โดยอาศัยงานวิจัยที่ไค้กระทำมาแล้ว 3 เรื่องเป็นแนวทาง และเพื่อจะชี้ให้เห็นว่าการวิจัย ครั้งนี้ดำเนินการตามแนวทางใด ดังต่อไปนี้

งานวิจัยประเภทที่เป็นการเริ่มต้นศึกษาโครงสร้างของตัวแปรซึ่งยังมีงานวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรนั้นไม่เพียงพอจะใช้วิธีเลือกตัวแปรต่าง ๆ มาศึกษาโดยวิธีสร้างกรอบความคิดเป็นภาพคร่าว ๆ (profiles) หรือแบบในอุดมคติ (ideal types) ของลักษณะนั้นขึ้นมา ก่อน และสิ่งนี้จะเป็นตัวชี้แนะได้ว่าควรจะมีลักษณะอะไรที่มีความสำคัญต่อการนำมาเป็นตัวแปรเพื่อศึกษาในรายละเอียด เมื่อได้ตัวแปรแล้วก็พยายามนิยามตัวแปรให้เป็นอิสระจากกันในแต่ละตัว โดยวิธีนี้ตัวแปรแต่ละตัวก็จะมีมิติหนึ่งที่ไม่แปรไปได้ตั้งแต่ต่ำ ปานกลาง ถึงสูง แล้วสร้างชุดคำถามเฉพาะตัวแปรนั้น ๆ ขึ้น เมื่อนำคำถามมารวมเป็นแบบสอบถามเดียวกันแล้วนำไปทดลองสอบวัดและตัดข้อที่ได้คำตอบแปลก ๆ (idiosyncratic reactions) ออกไป คะแนนที่ได้นั้นก็คือดัชนีลักษณะของบุคคลในเรื่องนี้ซึ่งสะท้อนออกมาจากข้อความทั้งหมด ตามกระบวนการนี้คือการค้นพบแบบในทางประจักษ์ (empirical types) ด้วยวิธีการแบบอุปนัย (induction) โดยอาศัยข้อมูล ไม่จำเป็นต้องใช้วิธีการสร้างแบบทางทฤษฎี (theoretical types) ซึ่งใช้วิธีนิรนัย (deduction) อันเป็นการจัดจำแนกหมวดหมู่คุณลักษณะแบบต่าง ๆ (cross - classification) ซึ่งมีไค้มากมายตามตัวแปร อันเป็นวิธีที่ยืดเยื้อกว่ามาก

คาห์ล (Kahl. 1968:16-18) ได้ใช้วิธีดังกล่าวข้างต้นในการกำหนดมวลค่านิยมความทันสมัยในงานวิจัยของเขาก่อนที่จะนำไปสร้างเป็นมาตราวัดค่านิยม และวิเคราะห์องค์ประกอบของค่านิยมนี้ และงานวิจัยที่ศึกษาเรื่องความทันสมัยเช่นเดียวกับของรอกเจอร์ส (Rogers. 1969) และอิงเคเลส (Inkeles and Smith. 1974) ซึ่งกระทำต่างแบบต่างวาระกันก็ดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวเช่นเดียวกันกล่าวคือ

คาห์ลอาศัยงานวิจัยที่ทำมาก่อนซึ่งเกี่ยวข้องกันและจากการสัมภาษณ์คนในท้องถิ่นที่จะทำการวิจัยแบ่งเป็นแบบในอุดมคติย่อยได้ 14 แบบ แล้วนิยามเป็น 14 ตัวแปร วิเคราะห์องค์ประกอบแล้วเหลือตัวแปรสำคัญ 7 ตัว

รอเจอร์ส อาศัยงานวิจัยและทฤษฎีเกี่ยวกับชวานาในการพัฒนาและการสื่อ
ความหมาย และลักษณะวัชณกรรมของชวานาเลือกแบบในอุดมคติได้ 10 แบบ* แล้วนิยาม
เป็นตัวแปร 10 ตัวแปร วิเคราะห์องค์ประกอบแล้วมี 3 องค์ประกอบ

อิงเคลเลสและสมิธ อาศัยแนวคิดจากทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการความทันสมัย 3
แนวคือ แนววิเคราะห์ แนวประเด็นที่สนใจ และแนวพฤติกรรม เลือกแบบในอุดมคติได้
37 แบบ** แล้วนิยามเป็น 37 ตัวแปร วิเคราะห์องค์ประกอบแล้วเหลือตัวแปรสำคัญ
19 ตัว

สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการตามแนวทางประจักษ์ดังกล่าว เช่น เกี่ยวกัน
แต่การเริ่มต้นสร้างกรอบความคิดต่างจากงานวิจัยข้างต้นบางประการ ทั้งนี้เนื่องจากงาน
วิจัยในสังคมไทยเกี่ยวกับลักษณะของครูที่จะนำไปสู่การสร้างแบบอุดมคติเชิงการพัฒนามีอยู่
น้อยมาก ดังนั้นจึงต้องอาศัยการรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนา ความ
มุ่งหมายของหลักสูตรการฝึกหัดครู แผนการศึกษาแห่งชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติมาพิจารณาร่วมกันในการเลือกแบบอุดมคติของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาของนัก-
ศึกษาครู เพื่อที่จะนำไปกำหนดเป็นตัวแปร นิยามการวัด และสร้างข้อคำถามเพื่อการศึกษา
โดยละเอียดต่อไป

4. แหล่งสำหรับการค้นคว้าหาพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา

พฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งนำมาทำการวิเคราะห์องค์ประกอบนั้นได้พิจารณาเลือกเอา
พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาตามที่ได้สร้างความคิดรวบยอดเอาไว้ในตอนต้น แหล่งที่ใช้
เป็นที่ศึกษาหาแนวคิดเพื่อเป็นพื้นฐานในการรวบรวมจนได้เป็นหมวดหมู่ของพฤติกรรมที่เอื้อ
ต่อการพัฒนามีอยู่หลายแหล่ง กล่าวโดยสรุปได้ว่ามีแหล่งที่มาของแนวความคิด 5 แหล่ง
คือ (1) ทฤษฎีการพัฒนาทางสังคมศาสตร์ (2) งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทางสังคม-

* รอเจอร์ส เรียกว่า มโนภาพ หรือ ความคิดรวบยอด (concept)

** อิงเคลเลส และสมิธ เรียกว่า ลักษณะอาการ (syndrome)

ศาสตร์ (3) แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของบุคคลที่เอื้อต่อการพัฒนา (4) ปัญหาเกี่ยวกับลักษณะของบุคคลในการพัฒนาประเทศ (5) แผนสำหรับการพัฒนาประเทศไทย ซึ่งจะกล่าวในรายละเอียดตามลำดับต่อไปนี้

4.1 ทฤษฎีการพัฒนาทางสังคมศาสตร์

ดังที่กล่าวมาแล้ว คำว่า "การพัฒนา" มีหลายความหมาย (หน้า 6-7) และได้มีการนำคำนี้ไปใช้ในหลาย ๆ ด้าน เช่น ใช้กับมนุษย์ ประเทศ ระบบการเมือง เศรษฐกิจ สถาบัน ที่อาภัพ เสื้อผ้า ฯลฯ ดังนั้นคุณภาพเชิงการพัฒนาของบุคคลจึงมีอยู่หลายลักษณะ หลายแบบและหลายภาวะไม่ใช่ลักษณะเดี่ยว(single trait) นั่นก็หมายความว่านำคุณภาพอย่างใดอย่างหนึ่งมานิยามบุคคลที่มีลักษณะเอื้อต่อการพัฒนาได้ เพราะลักษณะดังกล่าวนี้จะสะท้อนออกมาในรูปของความรู้ความคิด ความรู้สึกนึกคิด และการประพฤติปฏิบัติในหลาย ๆ ด้านและหลาย ๆ เรื่อง

ดังนั้นทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาจึงแตกแขนงออกไปหลายแนว - คิดและเน้นหรือให้ความสำคัญกับปัจจัยการพัฒนาต่างกันไปตามทัศนะของนักวิชาการสาขา นั้น ๆ เช่น สนิท สัมครการ นักมานุษยวิทยาชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาสังคมมองได้ 2 แง่คือ มองอย่างกว้าง หมายถึงการพัฒนาประเทศซึ่งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง และผลประโยชน์ส่วนตนกันอื่น ถ้ามองอย่างแคบหมายถึงการพัฒนาด้านการศึกษาและด้านอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการพัฒนาเศรษฐกิจและการเมือง (สนิท สัมครการ 2522:419) ฟิร- ลิทธี คำนวณศิลป์ อ้างว่าการพัฒนาในสาขาของนักประชากรศาสตร์มุ่งอยู่ที่การสร้าง สวัสดิภาพหรือความสุขของมวลมนุษยชาติ (ฟิรลิทธี คำนวณศิลป์ 2522:397) ในขณะที่ นักเศรษฐศาสตร์จะเน้นการทำให้เศรษฐกิจเจริญเติบโต ฮาร์บิสันและมายเออร์สกล่าวว่า สิ่งที่นักเศรษฐศาสตร์สนใจคือ ถือว่าความทันสมัยและการพัฒนาเป็นเรื่องของความเจริญ เติบโตทางเศรษฐกิจและสิ่งที่พื้นฐานเบื้องต้นในการพัฒนา คือ การออม การลงทุน ราย- ได้ของประเทศ ผลผลิต และพฤติกรรมการเงิน (Harbison and Myers. 1964:2) ส่วน นักสังคมวิทยาก็จะให้ความสนใจการพัฒนาในแง่การเปลี่ยนแปลงทางสังคมอันเน้นหนักไปที่ การเปลี่ยนแปลงสถาบันต่าง ๆ ของสังคม (Harbison and Myers. 1964:1-2; Eisenstadt. 1970:4-6)

สำหรับนักการศึกษา (โดยเฉพาะนักพัฒนาศึกษาศาสตร์) จะถือว่าปัจจัยที่สำคัญ คือ องค์ประกอบเชิงมนุษย์ (human factors) ถ้าบุคคลมีคุณสมบัติที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศแล้วก็จะปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ หรือสังคม ก็ตาม

แนวความคิดทางทฤษฎีต่าง ๆ ที่เป็นพื้นฐานไปสู่การค้นคว้าวิจัยเท่าที่ได้มีการศึกษาอย่างเป็นระเบียบวิธีและตีพิมพ์เผยแพร่คือ ผลงานของโชดัก ในหนังสือชื่อ

Societal Development: Five Approaches with Conclusions from Comparative Analysis.

ซึ่งโชดักได้พบว่ามีทฤษฎีต่าง ๆ อยู่ 5 กลุ่มด้วยกันคือ (Chodak, 1973)

4.1.1 ทฤษฎีวิวัฒนาการ

เป็นการค้นคว้าเชิงประวัติศาสตร์ซึ่งเป็นที่แพร่หลายในอดีต ความคิดรวบยอดของการพัฒนา ก็คือ กระบวนการวิวัฒนาการอันต่อเนื่องภายในสังคมวัฒนธรรม (socioculture) ของมนุษย์โดยทั่วไป กระบวนการวิวัฒนาการดังกล่าวโดยปกติจะอธิบายในแง่ของลำดับขั้นหรืออธิบายโดยใช้อินทรีย์เป็นแนวทาง กล่าวคือใช้แบบของความเจริญและวิวัฒนาการทางชีววิทยายอธิบายการพัฒนา ทฤษฎีที่จัดอยู่ในกลุ่มนี้ เช่น ทฤษฎีของมาร์ก (Marxist theory) ที่เชื่อว่าไม่อาจจะหลีกเลี่ยงความก้าวหน้าของสังคมซึ่งจะนำไปสู่การสร้างสังคมที่ดีกว่าดังที่นักสังคมนิยมพระศรีอาริย์มองเห็น ทฤษฎีนี้มีฐานสมมุติว่าคนมีธรรมชาติชอบที่จะปรับปรุงความเป็นอยู่ของตนเอง ปรับปรุงสิ่งที่มนุษย์ประดิษฐ์ค้นพบ และมีการจัดระเบียบประสานงานและการจัดองค์การ ดังนั้นผลผลิตทางวัฒนธรรมและสังคมรอบตัวคนขณะนั้นจึงอยู่ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่กว้างขวางมาก กล่าวคือ การทำเพื่อผลประโยชน์ของตนเองนั้นคนไม่สามารถจะรับผิดชอบและคาดการณ์ต่อผลที่จะเกิดตามมาจากการกระทำของเขา การพัฒนาจึงเป็นผลพลอยได้จากกิจกรรมในชีวิตประจำวันทุกอย่างของประชาชนทุกคน

ทฤษฎีของคองต์ (Comte's theory) เขาเชื่อว่ามนุษยชาติมีการพัฒนาต่อเนื่องเป็นขั้นก้าวหน้าไปสู่สภาพที่สมบูรณ์ซึ่งมีอยู่ 3 ขั้นคือ ขั้นเทววิทยา อภิปรัชญา ไปสู่ขั้นปฏิฐาน คองต์ตั้งฐานสมมุติว่า การพัฒนาประกอบด้วยความสมบูรณ์แห่งปัญญาของ

มนุษย์เองและกระบวนการภายนอกทางปัญญาในการจัดหมวดหมู่เชิงนามธรรม และในปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

ทฤษฎีของสเปนเซอร์ (Spencer's theory) อธิบายการพัฒนาของสังคมมนุษย์ชาติว่าเป็นไปตามลำดับขั้นวิวัฒนาการทำนองเดียวกับอินทรีย์เชิงชีววิทยา คือ พัฒนาจากสังคมแบบง่าย ๆ ไปสู่สังคมแบบซับซ้อน แต่เขาก็กล่าวถึงการที่จะมีการพัฒนาไปสู่ความสมดุลซึ่งสังคมจะดำรงเอาไว้อย่างตลอดไป

ทฤษฎีของวอร์ด (Ward's theory) คล้ายกับคองต์และสเปนเซอร์ มีทัศนะเกี่ยวกับวิวัฒนาการของโครงสร้างทางสังคมที่เป็นไปอย่างต่อเนื่องโดยการพัฒนาจากขั้นแรก ๆ ขึ้นไปตามธรรมชาติ โดยส่วนรวมแล้ววอร์ดแบ่งวิวัฒนาการเป็น 3 ขั้น คือ การรวมกันขั้นต้นในการสืบค้นจักรวาล การรวมกันขั้นที่สองในการสืบหาสาเหตุทางชีววิทยาและทางมานุษยวิทยา และการรวมกันขั้นที่สามในการสืบหาสาเหตุทางสังคมวิทยา การพัฒนาตามแนวทางทฤษฎีนี้เกิดขึ้นจากนักพัฒนาที่มีการศึกษาซึ่งได้กระทำการกับสังคมโดยการช่วยเหลือจากรัฐ กระบวนการวิวัฒนาการและความเจริญเป็นไปตามการวางแผน ความเจริญก้าวหน้าจะต้องเน้นที่ความสำคัญอันสมบูรณ์ต่อโครงสร้าง หน้าที่ และวิถีทางการปฏิบัติของมนุษย์

ทฤษฎีของไวท์ (White's theory) มีฐานสมมุติว่าการค้นพบแหล่งใหม่ของพลังงาน และการคิดค้นประดิษฐ์สิ่งใหม่เพื่อก่อให้เกิดและการใช้ผลประโยชน์ของสังคมจะมีกระบวนการเป็นขั้น ๆ ขึ้นไป กล่าวคือขั้นแรกมนุษย์จะสามารถเพียงการใช้พลังงานในอินทรีย์ของตน แล้ววิวัฒนาการไปสู่ขั้นเกษตรกรรม ขั้นสุดท้ายคือการค้นพบทรัพยากรเชื้อเพลิง ดังนั้นการพัฒนาจะขึ้นอยู่กับปรับปรุงประสิทธิภาพในการนำเชื้อเพลิงมาใช้ประโยชน์

4.1.2 ทฤษฎีความเจริญเติบโตอย่างเป็นระบบของสังคม

เป็นกลุ่มทฤษฎีที่มีฐานสมมุติว่า การพัฒนาคือความเจริญเติบโตอย่างเป็นระบบของสังคม ทฤษฎีดังกล่าวนี้จะเน้นอยู่ที่การเกิดภาวะทันสมัยซึ่งเห็นว่าเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงที่เนื่องจากระบบอุตสาหกรรม ดังนั้นจึงกล่าวถึงความ เป็นระบบอุตสาหกรรม ความเป็นสังคมเมือง การขยายการสื่อสาร การเลื่อนทางสังคม (social mobility)

และการเปลี่ยนแปลงแบบแผนวัฒนธรรม หรือกล่าวอีกอย่างก็คือเน้นที่การเปลี่ยนแปลง ลักษณะโครงสร้างของสังคม การวิเคราะห์ในทฤษฎีนี้จะเข้าไปในแนวคำนิยม ตัวแปร คุณภาพ และโครงสร้างที่ตรงข้ามกัน เช่น อดีต-ปัจจุบัน ลำหัง-ทันสมัย เป็นต้น ตัวอย่าง ทฤษฎีแนวนี้ได้แก่ทฤษฎีของคูลีย์ (Cooley's theory) ซึ่งอธิบายถึงลักษณะของความ สัมพันธ์แบบคู่กันโดยใกล้ชิดกันในกลุ่มปฐมภูมิ และความเป็นแต่ละบุคคลในกลุ่มที่ใหญ่ขึ้นใน ระบบของสังคม

ทฤษฎีของโทเนียส (Toennies's theory) จะอธิบายระบบความ เจริญของสังคมเป็น 2 ลักษณะคือ เจตจำนงเชิงสารัตถะ (gemeinschaft) มีลักษณะที่ขึ้น อยู่กับเจตจำนงและน้ำใจ บุคคลกระทำกับสมาชิกอื่นในสังคมและก่อส่วนรวมโดยไม่คาด- หวังในรางวัลเพราะเขาคือส่วนหนึ่งของสังคม ลักษณะที่สองคือเจตจำนงที่กำหนดขึ้นเอง (gesellschaft) จะเป็นลักษณะที่การกระทำของบุคคลเกิดขึ้นเพื่อบรรลุเป้าหมายอย่าง ใดอย่างหนึ่ง ซึ่งจะมีอยู่ในสังคมที่ขยายและเจริญขึ้นเป็นระบบ

ทฤษฎีของเคอร์ไคม์ (Durkheim's theory) กล่าวถึงลักษณะ แยกต่างระหว่างการรวมกันทางสังคมแบบกลไก (mechanical solidarity) ในสังคม แบบเก่าซึ่งเป็นสังคมเล็ก ๆ จะมีความผูกพันใกล้ชิดเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และการรวม กันทางสังคมแบบอินทรีย์ภาพ (organical solidarity) ในสังคมแบบใหม่ที่มีโครงสร้าง แบบกระจาย ซึ่งจะมีความผูกพันกันตามขอบบังคับของสังคม

4.1.3 ทฤษฎีการสำรวจหากลไกที่สำคัญซึ่งเป็นเหตุของการพัฒนา

เป็นทฤษฎีที่ไม่ต้องการถามว่า "การพัฒนาคืออะไร มีอะไรเกิดขึ้น ในการพัฒนานั้นบ้าง" แต่จะถามว่า "ทำไมการพัฒนาจึงเกิดขึ้น และ มีสาเหตุอะไรเป็น พิเศษที่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงจากสังคมล้าหลังไปสู่สังคมที่ทันสมัย" เช่นอะไรเป็นเหตุของ การเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบอุตสาหกรรม จุดสำคัญที่สนใจคือทำไมประชากรจึงเข้ามาเกี่ยว- ข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ และกิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งก่อให้เกิดความมั่งคั่งขึ้นมา ทฤษฎีเหล่านี้ มีฐานสมมุติว่า การพัฒนาของสังคมเป็นผลมาจากการทำงานอย่างพิเศษและองค์ประกอบทาง ด้านการอาชีพ ที่ไคม์บัจจัยดังกล่าวนั้นก็มีการพัฒนา ที่ใดไม่มีหรือขาดไปสังคมก็ไม่พัฒนา การ วิเคราะห์จะกระทำเกี่ยวกับค่านิยมที่มุ่งไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจ ดังนั้นทฤษฎีนี้จะอาศัยการ

อธิบายในแง่จิตวิทยา เช่น ทฤษฎีของเวเบอร์ (Weber's theory) ซึ่งนับได้ว่าเป็นผู้เริ่มต้นแนวคิดทางจิตวิทยาโดยชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาวิญญานแห่งระบบทุนนิยมเป็นที่เข้าใจได้ว่ามีส่วนช่วยในการพัฒนาโดยส่วนรวมของทวีปยุโรปตะวันตกและอเมริกา วิญญานซึ่งก่อให้เกิดความทันสมัยในสังคมตะวันตกนั้นเนื่องมาจากหลักกรรมจริยาโปรเตสแตนต์

ทฤษฎีของเฮเกน (Hagen's theory) ได้อธิบายถึงข้อแตกต่างระหว่างสังคมล้าหลังกับสังคมทันสมัยว่าประกอบไปด้วยแบบของบุคลิกภาพที่ต่างกัน สังคมล้าหลังจะเป็นแบบเผด็จการซึ่งเป็นอุปสรรคต่อความเป็นตัวของตัวเอง การคิดเหตุผล และความคิดเชิงนวัตกรรม ซึ่งจะตรงข้ามกับบุคลิกภาพแบบนวัตกรรมในสังคมสมัยใหม่ที่ประชาชนมีลักษณะริเริ่ม มีประสบการณ์กว้างขวาง และอยากรู้อยากเห็น

ทฤษฎีของแมคเคลแลนด์ (McClelland's theory) เป็นทฤษฎีที่มีจุดมุ่งอยู่ที่เรื่องการจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยเน้นว่าการพัฒนาทางเศรษฐกิจในเวลาและที่ใดของโลกก็ตามเนื่องมาจากผลของการมีความต้องการใฝ่สัมฤทธิ์อย่างกว้างขวางมาก่อนของประชาชน ดังนั้นถ้าต้องการจะทำให้เศรษฐกิจเจริญจึงต้องมีการเพิ่มการจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ขึ้นอย่างกว้างขวาง

4.1.4 ทฤษฎีการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาการเมือง

เป็นแนวความคิดที่เกี่ยวกับการพัฒนาที่มีอยู่โดยทั่วไปซึ่งมีความเชื่อว่าการพัฒนาจะเกิดขึ้นโดยนักพัฒนา กล่าวคือจะต้องมีการคำนวณ การวางแผน การจัดระเบียบแบบแผน ตั้งเป้าหมายไปสู่การปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนต่าง ๆ และมีการอธิบายถึงวิธีแก้ปัญหาและการนำวิธีเข้าไปใช้แก้ปัญหา ทฤษฎีนี้จะอธิบายว่าจะจัดสรรทรัพยากรอย่างไรสำหรับการพัฒนาแต่ละด้านในขอบข่ายของด้านเศรษฐกิจ การสร้างประเทศ การเมือง การศึกษา และอื่น ๆ

สำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจจะคำนึงถึงการเพิ่มรายได้ของประเทศ การเพิ่มผลผลิต การขยายตลาด และการแลกเปลี่ยนซื้อขายทางเศรษฐกิจ

การพัฒนาทางการเมืองเน้นที่เอกลักษณ์ของประเทศ มุ่งในระบอบประชาธิปไตยระดับสูง การตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้างและการจัดองค์การในกระบวนการทางสถาบัน

ลักษณะโดยทั่วไปของทฤษฎีนี้คือการสำรวจหาความสัมพันธ์กันของความเจริญเติบโต และการจัดตั้งสถาบันซึ่งมีผลให้เศรษฐกิจเจริญขึ้น การสร้างเศรษฐกิจแบบการตลาดขึ้นแทนเศรษฐกิจกึ่งการตลาดและแบบยังชีพตนเอง (subsistence) การเพิ่มการมีส่วนร่วมทางการเมือง การสร้างประสิทธิภาพในการตัดสินใจ การจัดระเบียบ และการประสานหน้าที่ต่าง ๆ ของรัฐ การจัดตั้งสถาบันทางการเมืองและกระบวนการเกี่ยวกับเศรษฐกิจ การเมือง และการพัฒนาอื่น ๆ เพิ่มขึ้น เป็นต้น

4.1.5 ทฤษฎีความทันสมัย

ได้แก่กลุ่มทฤษฎีที่เน้นการนำเอาวัฒนธรรมและรูปแบบความสำเร็จจากประเทศอื่นและวัฒนธรรมอื่นเข้ามาใช้เพื่อทำให้สภาพความทันสมัยเกิดขึ้นในประเทศที่ยังไม่พัฒนา ทฤษฎีความทันสมัยมีอยู่ต่าง ๆ กันตามคำจำกัดความของนิยามความทันสมัย เช่น เลวี (Marion Levy, Jr.) จะพิจารณาว่าสังคมใดมีความทันสมัยมากหรือน้อยที่ใช้เครื่องมือของสมาชิกที่ใช้พลังงานจากแหล่งใด ถ้ามีการใช้แรงงานจากสัตว์มากก็ยิ่งล่าช้าอยู่ ในสังคมที่ทันสมัยจะใช้เครื่องมือที่ให้พลังงานไวกว้างในการทำงาน ข้อสรุปของเลวีก็คือ สังคมทันสมัยเป็นสภาพการณ์ใหม่อย่างหนึ่งโดยเฉพาะลักษณะของความทันสมัยปัจจุบัน

แนวความคิดของเบนดิค (Reinhard Bendix) เกี่ยวกับความทันสมัยก็คือ เขานิยามความทันสมัยว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างหนึ่งซึ่งปรากฏขึ้นตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 18 การเปลี่ยนแปลงนี้ได้นำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าทางการเมืองหรือเศรษฐกิจในสังคมผู้บุกเบิกซึ่งเป็นเหตุให้มีการเปลี่ยนแปลงในสังคมผู้ตามมา ดังนั้นกระบวนการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความทันสมัยจะมีประเทศตัวแบบของความเจริญก้าวหน้าและมีประเทศที่เอาตามแบบคล้ายเสมอ ประเทศที่เป็นตัวอย่างของความเจริญในแนวคิดนี้คือ อังกฤษ ในยุคการปฏิวัติอุตสาหกรรม และฝรั่งเศสในด้านการปฏิวัติทางการเมือง เป็นต้น ตามแนวความคิดของเบนดิคนั้น ในกระบวนการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความทันสมัยทุกแบบรัฐบาลควรจะมีบทบาทอย่างสำคัญในการนำความทันสมัยเข้ามา และกระตุ้นความทันสมัยให้เกิดขึ้นด้วยวิธีการและในสถานการณ์ต่าง ๆ กัน ช่องว่างระหว่างประเทศตัวแบบการพัฒนาประเทศที่ตามแบบจะกว้างเพียงใดขึ้นอยู่กับบทบาทของรัฐบาล นอกจากนี้การพัฒนาการสื่อสารอย่างกว้างขวางเป็นวิธีการส่งเสริมการศึกษาในกระบวนการเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัย

แอฟเตอร์ (David E. Apter) ให้แนวคิดที่ว่า ความทันสมัยคือกรณีเฉพาะอย่างหนึ่งของการพัฒนา และความทันสมัยจะเกี่ยวข้องกับภาวะ 3 ประการคือ ระบบสังคมซึ่งสามารถจะเปลี่ยนแปลงไปได้อย่างคงที่โดยไม่มีการแตกแยกเสื่อมลงไป กล่าวคือมีความเชื่อและยอมรับในการเปลี่ยนแปลงได้ มีความแตกต่างกันคือ มีความยึดมั่นในโครงสร้างของสังคม และมีกรอบสังคมที่จะเปิดช่องให้มีทักษะและความรู้ซึ่งจำเป็นแก่การดำรงชีวิตในโลกของความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ส่วนความเป็นระบบอุตสาหกรรมนั้นแอฟเตอร์ กล่าวว่า เป็นลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งของความทันสมัย เป็นไปได้ที่จะทำให้ประเทศทันสมัยโดยไม่ต้องสร้างระบบอุตสาหกรรมใหม่ แต่เป็นไปได้ที่จะมีระบบอุตสาหกรรมโดยปราศจากความทันสมัย

จากการศึกษาทฤษฎีการพัฒนาตามแนวที่โซคักวิเคราะห์และรวบรวมไว้จะเห็นได้ว่ามีอยู่ทฤษฎีหนึ่งที่ให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมของบุคคลในการพัฒนา คือ ทฤษฎีการสำรวจหาโอกาสที่สำคัญซึ่งเป็นเหตุของการพัฒนา ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้ทฤษฎีนี้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าหาพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาว่ามีพฤติกรรมใดบ้าง

อย่างไรก็ตามถ้าพิจารณาตามการวิเคราะห์เปรียบเทียบทฤษฎีการพัฒนาที่สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (สัญญา สัญญาวิวัฒน์ 2522:1-13) นักสังคมวิทยาจัดแบ่งกลุ่มไว้ 4 กลุ่มคือ (1) ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ นักทฤษฎีเช่น พาร์สัน (Talcott Parsons) สเมลเซอร์ (Neil Smelser) โฮเซลิทซ์ (Bert Hoselitz) และเลวี (Marion Levy) เป็นต้น (2) ทฤษฎีแพร่กระจาย นักทฤษฎี เช่น ลินตัน (Raph Linton) และเลอเนอร์ (Daneil Lerner) (3) ทฤษฎีการขัดแย้ง นักทฤษฎี เช่น คิม (Kyong-Dong Kim) โฮโรวิทซ์ (Irving Horowitz) (4) ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม นักทฤษฎี เช่น เฮเกน (Everett Hagen) แมคเคลแลนด์ (David McClelland) และอิงเคเลส (Alex Inkeles) เป็นต้น กล่าวได้ว่าทฤษฎีพฤติกรรมเป็นแหล่งในการศึกษาค้นคว้าหาพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาในการวิจัยครั้งนี้

นอกจากนี้ถ้าพิจารณาจากแนวคิดในการพัฒนาตามแบบที่ ทิตยา สุวรรณะชญ จำแนกไว้ (ทิตยา สุวรรณะชญ 2522:341-363) การวิจัยครั้งนี้อาศัยแบบในการพิจารณา 2 ประการ ใน 10 ประการคือ (1) เน้นปัจจัยหลัก คือ เน้นที่ปัจจัยอันหนึ่งที่กล่าว

เป็นปัจจัยสำคัญในการส่งผลให้มีการพัฒนา กล่าวคือ เชื่อว่าครูจะเป็นกลุ่มบุคคลที่จะช่วย
ให้ระดับการพัฒนาของนักเรียนและประชาชนสูงขึ้นได้ เพราะเชื่อว่าครูเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง
(change agent) อย่างหนึ่งในกลุ่ม ซึ่งก็ทำนองเดียวกับที่เกียร์ทซ์ (Clifford Geertz)
ให้ความสำคัญต่อผู้ประกอบการดังที่ ทิคุยา ยกเป็นตัวอย่างไว้ (2) เน้นที่ตัว
บุคคลเป็นหลัก คือถือว่า การพัฒนาอยู่ที่ตัวบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกของสังคม ถ้ามีลักษณะส่งเสริม
การพัฒนาจะส่งผลไปถึงการพัฒนาเป็นส่วนรวมด้วย เช่น เลอร์เนอร์ (Daniel Lerner)
เน้นความสำคัญของบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลเป็นปัจจัยสำคัญ และอิงเคเลส (Alex In-
keles) เน้นที่เจตคติและพฤติกรรมที่มีลักษณะทันสมัยของบุคคลเป็นปัจจัยนำสังคมไปสู่ระบบ
ที่ทันสมัย เป็นต้น

จากการศึกษาทฤษฎีเหล่านี้พบว่า ลักษณะในตัวบุคคลที่เป็นปัจจัยส่งเสริมการ
พัฒนาอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง เช่น การพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาการเมือง การ
พัฒนาสังคม ฯลฯ มีลักษณะที่สำคัญดังต่อไปนี้

(1) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (2) ความเป็นผู้ประกอบการ (3) ความทันสมัย* (4) บุคลิกภาพแบบนวัตกรรม ประกอบด้วย ความคิดเชิงนวัตกรรม ความเป็นตัว
ของตัวเอง ความริเริ่ม การมีประสบการณ์มาก มีความอยากรู้อยากเห็น (5) ความเข้าใจ
ใจในคนอื่น

อย่างไรก็ดีทฤษฎีการพัฒนาเกี่ยวเนื่องไปถึงงานวิจัยด้วย ลักษณะสำคัญ ๆ เหล่า
นี้มีโครงสร้างในรายละเอียดอีกมากเมื่อนำไปสร้างเป็นตัวแปรในการวิจัยตามแนวทฤษฎีนั้น ๆ

4.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทางสังคมศาสตร์

งานวิจัยที่กระทำอยู่ในขอบเขตของการพัฒนาในด้านสังคมศาสตร์มีลักษณะที่
กระทำกันอยู่ 3 แนวคือ (1) พวกที่เน้นองค์ประกอบเชิงมนุษย์ในกระบวนการพัฒนา (2)
พวกที่เน้นโครงสร้างทางสังคม-การเมืองเป็นปัจจัยสำคัญในกระบวนการพัฒนา (3) พวก
ที่เน้นพื้นฐานทางทรัพยากรเป็นปัจจัยที่จำเป็นที่สุดในการพัฒนา (Cheema, 1977:7-8)

* ประกอบด้วยลักษณะย่อยหลายประการ และมีหลายทฤษฎี ดูหน้า 22-25

สำหรับพวกที่เน้นองค์ประกอบเชิงมนุษย์คือ นักวิชาการด้านการพัฒนาที่จัดไว้ว่าเป็นกลุ่มนัก
ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม เพราะศึกษาค้นคว้าอยู่ในเรื่อง ความรู้ความคิด ความรู้สึกนึกคิด และ
การประพฤติปฏิบัติที่เชื่อว่าเป็นภาวะหรือกลไกเบื้องต้นของการพัฒนา และเนื่องจากการ
วิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยในแนวกังกล่าว การพบทวนเอกสารการวิจัยในตอนนี้จึงมุ่งตรวจ
สอบเฉพาะที่เป็นการศึกษาค้นคว้าพฤติกรรมของบุคคลที่เป็นปัจจัยของการพัฒนาดังต่อไปนี้

ชาติ-พาแลบ เห็นว่าสิ่งที่จำเป็นส่วนหนึ่งสำหรับการพัฒนาภาคเกษตรกรรม
ในประเทศคือพัฒนาคือ การนำเอาเทคโนโลยีทางการเกษตรเข้ามาใช้ แต่ชาวนาจะยอม
รับเทคโนโลยีนั้นก็ต่อเมื่อเป็นเทคโนโลยีที่คนทั่วไปยอมรับว่าเหมาะสมสำหรับสถานการณ์ทาง
การเกษตรที่เป็นอยู่ขณะนั้น และเขาได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาองค์ประกอบซึ่งมีผลต่อการยอม
รับหรือไม่ยอมรับปุ๋ยเคมีของชาวนาในอิหร่าน สิ่งที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจยอมรับเทค-
โนโลยีของชาวนาในกลุ่มตัวอย่างนี้แต่ละคนคือ ประสบการณ์ของตนเอง ค่านิยม เจตคติ
ความรู้ บุคลิกภาพส่วนตัว พฤติกรรมในอดีต การรับรู้ รวมทั้งสภาพแวดล้อมของแต่ละคนด้วย
นั่นคือ หมายความว่าพฤติกรรมของชาวนาแต่ละคนวิเคราะห์ในขอบข่ายของความสัมพันธ์ต่อกัน
ใน 2 มิติคือ มิติเชิงบุคคล และมิติเชิงโครงสร้าง ซึ่งพบว่าในแง่มิติเชิงบุคคลสิ่งที่
ความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการยอมรับปุ๋ยเคมีอย่างมีนัยสำคัญคือ ความมุ่งที่จะเลี้ยง พฤติกรรม
ที่เป็นแหล่งข่าวสารความรู้ พฤติกรรมด้านการตลาด การรับรู้เรื่องปุ๋ยเคมี และการรับ-
รู้เกี่ยวกับระบบการตลาด ส่วนมิติเชิงโครงสร้างที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญต่อพฤติ-
กรรมการยอมรับปุ๋ยเคมี ได้แก่ การหาและเข้าถึงระบบเงินเชื่อได้ ขนาดของไร่นา ระยะ
ทางระหว่างตัวเมืองและไร่นา และระบบชลประทาน (Shadi-Talab. 1978:4385-
4386-A)

ไอรีสัน ได้ทำการวิจัยเชิงสำรวจการยอมรับระบบการปลูกพืชหลายฤดูใน
หมู่เกษตรกรที่จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย โดยมุ่งศึกษาที่กระบวนการตัดสินใจ
ยอมรับระบบนั้นมาใช้ การวิจัยกระทำในพื้นที่ซึ่งมีการจัดชลประทานสมบูรณ์ในหน้าแล้ง เทคโนโลยี
ในการวิเคราะห์ครั้งนี้คือการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุผลและผล (path analy-
sis) เกี่ยวกับผลกระทบค่าน้ำพริกของครอบครัว ลักษณะเชิงนวัตกรรม เจตคติเกี่ยว
กับเกษตรกรและการสนับสนุนทุนสาธารณะด้านการเกษตร ซึ่งก็พบว่าการตัดสินใจที่จะขยาย

พื้นที่ทำการเกษตรในหน้าแล้งส่วนใหญ่จะเป็นผลมาจากทรัพยากรที่ดินของครอบครัว การมุ่งที่จะทำการเกษตรแบบการค้าและการใช้ประโยชน์จากการสนับสนุนด้านทุนสาธารณะทางการเกษตร นอกจากนี้พบว่ามีผลทางอ้อมเกี่ยวกับการมีทางเลือกของแหล่งรายได้หลายแหล่ง เจตคติต่อความเชื่อโชคลางและต่อพฤติกรรมกรรมการมองโลกในแง่ดี การผลิตข้าวได้เพียงพอสำหรับครอบครัว และการหาแหล่งสนับสนุนด้านการบริการต่าง ๆ ได้ ส่วนเจตคติต่อการเลี้ยง และแรงงานในครอบครัวและแหล่งน้ำไม่พบว่ามีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจตั้งถาว (Ireson. 1977:6770-A)

ในงานวิจัยของ วรชัย เขียวป่าณี ที่ทำกับเกษตรกรผู้ที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรภาคตะวันตกของประเทศไทยมีความมุ่งหมายอยู่ 3 ประการ ความมุ่งหมายประการแรกเขาต้องการจะทราบว่าองค์ประกอบเชิงมนุษย์ของสมาชิกมีความสัมพันธ์กับระดับความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรอย่างไร ทั้งนี้เพื่อจะนำเอาลักษณะเหล่านี้ไปกำหนดเป็นเป้าหมายในการฝึกอบรม องค์ประกอบเชิงมนุษย์ที่พบว่ามีอยู่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับความสำเร็จ (หรือการพัฒนา) สูงและต่ำมีอยู่ 14 ประการคือ (1) ความรู้ความเข้าใจในกิจการสหกรณ์การเกษตร (2) ความสามารถทางเลขคณิตพื้นฐาน (3) ความปรารถนาในการเพิ่มผลผลิต (4) การยอมรับนวัตกรรม (5) เจตคติต่อสหกรณ์การเกษตร (6) ลักษณะเอกัตบุคคล (7) ความเชื่อใจในบุคคลอื่น (8) ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีในการผลิต (9) ความสำนึกในเวลา (10) ความขยัน (11) ความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ (12) ความศรัทธาและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม (13) ความผูกพันในระบบเครือญาติและพวกพ้อง (14) ความรับผิดชอบ ผลการวิเคราะห์พบว่าองค์ประกอบเชิงมนุษย์ 5 ประการแรกเป็นลักษณะที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรอยู่ในระดับสูง (วรชัย เขียวป่าณี 2522) นั่นคือผลจากการวิจัยที่พบนี้กล่าวได้ว่าลักษณะ 14 ประการนี้โดยเฉพาะ 5 ประการแรกเป็นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของบุคคลที่เป็นสมาชิก หากแต่ วรชัย ไม่ได้เห็นว่าพฤติกรรมดังกล่าวจะต้องเป็นพฤติกรรมภายนอกที่สังเกตได้ส่วนใหญ่จึงเป็นพฤติกรรมภายใน แต่ก็ได้ให้แนวคิดในการนำมาสร้างเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้ในการวิจัยนี้หลายประการ

ในการศึกษาองค์ประกอบบางประการซึ่งอาจจะมีอิทธิพลต่อการทำให้โครงการพัฒนาชุมชนในประเทศไทยได้ผลดี สุรพล กาญจนจิตรรา ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาเรื่องนี้โดยกำหนดดัชนีที่จะใช้พิจารณาความสำเร็จของโครงการขึ้น 2 ตัวคือ (1) ขอบข่ายในการยอมรับการปฏิบัติทางการเกษตร ได้แก่การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี 4 แบบ (2) ระดับของการมีส่วนร่วมในสังคม ได้แก่ จำนวนกิจกรรมที่กระทำในองค์การชุมชน 4 แห่งซึ่งสมาชิกในชุมชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมเป็นเวลา 12 เดือนก่อนทำการวิจัย องค์ประกอบที่ใช้ในการอธิบายพฤติกรรมกรยอมรับและการมีส่วนร่วมจัดแบ่งออกเป็น 5 กลุ่มคือ (1) ลักษณะของชาวบ้าน ได้แก่เพศ การศึกษา (2) องค์ประกอบด้านการสื่อสาร ได้แก่ การฟังวิทยุ การรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับในเมือง (3) องค์ประกอบด้านสถานการณ์ ได้แก่ ขนาดของพื้นที่ทำกิน แหล่งเงินทุน (4) องค์ประกอบด้านเจตคติ ได้แก่ ความรู้สึกที่มีต่อโครงการพัฒนาชุมชน และ (5) เหตุผลในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชน (ความเชื่อและไม่เชื่อ) ได้แก่ การรับรู้ผลตอบแทนจากการเข้ามีส่วนร่วม การผูกมัดตัวเองที่จะเข้ามีส่วนร่วม การวิเคราะห์เป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบข้างต้นนั้นกับดัชนีความสำเร็จ 2 ประการ และในการวิเคราะห์โมเดลเชิงเป็นเหตุเป็นผล กำหนดให้ตัวแปรอิสระคือ องค์ประกอบ (1) (2) (3) และ (4) ตัวแปรสื่อกลางคือองค์ประกอบ (5) และตัวแปรตามคือดัชนีความสำเร็จ หมู่บ้านที่เลือกศึกษาคือหมู่บ้านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งอยู่ในโครงการพัฒนาชุมชนที่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ในแง่การเปรียบเทียบระหว่างหมู่บ้านซึ่งมีความสอดคล้องต่อการพัฒนาและหมู่บ้านที่มีพื้นที่ครอบคลุมการพัฒนาทั้งหมด ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างกันในด้านการยอมรับการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในสังคม อย่างไรก็ตามหมู่บ้านแรกมีเจตคติที่ดีต่อโครงการและปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาชุมชนในทางที่ถี่มากกว่า

การวิเคราะห์เจตคติที่มีต่อการยอมรับการปฏิบัติทางการเกษตร การมีบ้านของตนเอง ความเชื่อเกี่ยวกับชาวพันธุ์ใหม่ ๆ และความเชื่อเกี่ยวกับการไถ่บุญเคมี พบว่าทั้ง 4 ประการนี้ไม่มีความขัดกันแต่อย่างใด

องค์ประกอบด้านการสื่อสารมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญต่อการยอมรับการปฏิบัติทางการเกษตร ส่วนเหตุผลในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนไม่มีความสัมพันธ์ต่อการยอมรับการปฏิบัติดังกล่าว แต่มีความสัมพันธ์กันสูงกับการมีส่วนร่วมทางสังคม ดัง

นั้นสรุปได้ว่า ที่ชาวบ้านไม่ได้รับรู้เรื่องการยอมรับการปฏิบัติที่การเกษตรว่าเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการพัฒนาชุมชน และลักษณะของชาวบ้านไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมทางสังคม

ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงเป็นเหตุเป็นผลพบว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางสังคมซึ่งกลายมาเป็นเหตุผลที่จะเข้ามีส่วนร่วมหรือไม่ร่วม และในทางกลับกันเป็นสิ่งสนับสนุนการมีส่วนร่วมในองค์กรต่าง ๆ ของชุมชน (Surapol Kanchana-chitra. 1976:6779-6780-A) ในการวิจัยนี้เห็นได้ว่าพฤติกรรมที่สังเกตได้ 2 ประการ คือ การยอมรับการปฏิบัติด้านการเกษตร และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชนได้นำมาเป็นหลักในการวิจัยเพื่อหาวิธีส่งเสริมพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาชุมชน 2 ประการนี้ ซึ่งส่วนใหญ่มีความเกี่ยวข้องไปถึงเจตคติด้านต่าง ๆ มากกว่าอย่างอื่น

ทองคำ หงส์พันธุ์ ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเช่นเดียวกันแต่นั้นไปเพื่อองค์ประกอบเชิงมนุษย์ในหมู่บ้านทองถิ่น ทั้งนี้เพื่อจะเอาผลดังกล่าวไปกำหนดกลยุทธ์วิธีการฝึกอบรมผู้นำชุมชน ความมุ่งหมายในการวิจัยประการหนึ่งใน 3 ประการที่เน้นการค้นคว้าค่านองค์ประกอบเชิงมนุษย์คือ องค์ประกอบเชิงมนุษย์ของผู้นำท้องถิ่นของหมู่บ้านที่มีระดับความสำเร็จทางการพัฒนาสูง กับผู้นำท้องถิ่นของหมู่บ้านที่มีความสำเร็จทางการพัฒนาต่ำแตกต่างกันอย่างไร การวิจัยกระทำในหมู่คณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยในส่วนนี้พบว่า องค์ประกอบเชิงมนุษย์คือมี (1) ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน (2) ความรู้เกี่ยวกับแหล่งวิชาการชุมชน (3) ความเป็นผู้นำในหมู่บ้าน (4) ความซื่อตรงต่อหน้าที่ (5) ความมีจิตมุ่งมั่นที่จะพัฒนา (6) ความเป็นผู้มีกุศลจิต (7) การยอมรับวิทยาการแผนใหม่ (8) ความเชื่อมั่นในตนเอง (9) ความจงรักภักดีต่อสถาบันผู้นำ และ (10) ความสัมพันธ์กับผู้นำของหมู่บ้าน มีระดับความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างกลุ่มผู้นำหมู่บ้านที่มีระดับความสำเร็จสูงและต่ำ กล่าวคือระดับองค์ประกอบเชิงมนุษย์ของผู้นำหมู่บ้านในหมู่บ้านที่มีระดับความสำเร็จทางการพัฒนาสูงจะสูงกว่าในองค์ประกอบ 10 ประการข้างต้น (ทองคำ หงส์พันธุ์ 2522) ผลงานวิจัยส่วนนี้ของทองคำเป็นการศึกษาพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาอีกแบบหนึ่งที่มุ่งศึกษาองค์ประกอบทางค่านองค์ประกอบเชิงมนุษย์ที่มีผลต่อการพัฒนาชุมชนของผู้นำท้องถิ่น อย่างไรก็ตามก็ตีโครงสร้างตัวแปร

ที่ ห้องครู สร้างขึ้นแม้จะมีการวัดพฤติกรรมการปฏิบัติ หรือพฤติกรรมที่สังเกตได้โดยทั่วๆ ไป โดยส่วนรวมแล้วเป็นพฤติกรรมภายในมากกว่า ตัวแปรบางตัวและการวัดในงานวิจัยของ ห้องครูนี้ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้ในการวิจัยครั้งนี้ด้วย

งานวิจัยที่ใช้เป็นแหล่งค้นหาความรู้ที่สำคัญซึ่งได้กล่าวมาแล้วในต้นต้นเกี่ยวกับกระบวนการความทันสมัยของบุคคล (หน้า 22-25) พบว่าลักษณะที่สำคัญได้แก่ (1) ความเป็นผู้กระทำการ (2) ความไม่เชื่อในโชคของชนชั้น (3) ความเป็นตัวของตัวเอง (4) ทศนประชาธิปไตย (5) ความไม่ผูกพันในเครือญาติ (6) การชอบชีวิตในเมือง (Kahl. 1968:41-43) (7) การสื่อสารกับแหล่งภายนอก (8) ความมุ่งในการเปลี่ยนแปลง (9) ความมุ่งในการเป็นผู้นำทางค่านิยม (Rogers. 1969:328-334) (10) ความกระตือรือร้นในความเป็นพลเมืองที่ (11) การเห็นคุณค่าของควมเปลี่ยนแปลง (12) การเห็นคุณค่าของศักดิ์ศรี (13) ความทะเยอทะยานทางเศรษฐกิจ (14) การเห็นคุณค่าของการศึกษา (15) ความสามารถในการทำงาน (16) การมีครอบครัวขนาดเล็ก (17) การรับข่าวสารความรู้ (18) การเห็นคุณค่าในความคิดของคนส่วนน้อย (19) สภาพครอบครัวทันสมัย (20) ปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนาแบบใหม่ (21) เห็นคุณค่าของการมีประสบการณ์ใหม่ ๆ (22) ความไม่ผูกมัดอยู่แต่กลุ่มของตนเอง (23) การเห็นคุณค่าของการวางแผน (24) การเห็นคุณค่าของความรับผิดชอบ (25) การเห็นคุณค่าของการมีทักษะเชิงเทคนิค (26) การมีความชอบระบบอุตสาหกรรมแบบในเมือง (27) การมีความคล่องทางภาษา (28) การยอมรับในสิทธิสตรี (Inkeles. and Smith. 1974:107-109)

* การวิจัยเกี่ยวกับครูที่เป็นแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้คือ การวิจัยเกี่ยวกับลักษณะเชิงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของครู งานวิจัยทำนองนี้มีผู้ทำไว้หลายคน เช่น คุณและคุณรวมงาน ได้ทำการวิจัยเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบว่าคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์มีอะไรบ้าง เพื่อนำไปใช้เป็นเกณฑ์พิจารณาคัดเลือกนักศึกษาครู องค์ประกอบที่ค้นพบจากการใช้แบบสำรวจลักษณะต่าง ๆ ครั้งนี้คือ ความสุภาพอ่อนน้อม ความเป็นคนน่าเชื่อถือ ความเป็นผู้รอบรู้ การปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ และความรับผิดชอบต่องาน (Cook, Linden and McKey. 1961:866-872)

ไรอันส์และคณะทำการศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบของครูพบว่า มี 5 องค์ประกอบคือ (1) พฤติกรรมในชั้นเรียน ได้แก่ การให้ความอบอุ่น มีความเข้าใจ มีความเป็นมิตร มีความรับผิดชอบ มีการกระตุ้นยั่วยุ และมีความคิดก้าวหน้า (2) เจตคติ ได้แก่ สนใจ ความคิดเห็นของนักเรียน สนใจความเป็นประชาธิปไตยในชั้นเรียน และสนใจความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้อื่น (3) ทักษะต่อการศึกษา ได้แก่ การถือการเรียนเป็นศูนย์กลาง (4) ความสามารถในการภาษา ได้แก่ เข้าใจภาษาพูดได้ดี (5) ความมั่นคงทางอารมณ์ ได้แก่ การมีอารมณ์สม่ำเสมอปรับตัวได้ดี (Ryans and others. 1970)

แจคสัน ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะที่เป็นส่วนประกอบของครูด้านการสอน โดยสอบถามไปยังหัวหน้าภาควิชาภาษาอังกฤษ 36 แห่งและผู้ควบคุมนิสิตที่เรียนภาษาอังกฤษปีแรกใน 15 รัฐ พบว่าครูที่มีลักษณะสำคัญดังนี้ ภาระที่รื้อฟื้นมีความยืดหยุ่นและมองโลกในแง่ดี มีทักษะการจูงใจนักเรียนได้ดี สามารถสอนแบบอภิปรายทางวิชาการ สามารถกำหนดแหล่งที่เป็นแบบแผนการเขียน รับรู้และยอมรับในความคิดของผู้เขียน และไม่ตั้งมาตรฐานให้สูงโดยปราศจากการสนับสนุนให้นักเรียนบรรลุได้ (Jackson. 1979)

สำหรับงานวิจัยในประเทศไทยผู้ที่ทำการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของครูได้แก่ มัชฌมา ปิยะมาดา (มัชฌมา ปิยะมาดา 2511) บุญส่ง นิลแก้ว (บุญส่ง นิลแก้ว 2513) ประโยชน์ จันทโรชิตี (ประโยชน์ จันทโรชิตี 2520) และเนลิยา บุรีภักดีและคณะ ซึ่งทำในขอบข่ายที่กว้างขวางกว่าผู้อื่นที่กล่าวนั้น ผลของการวิจัยแบบสำรวจความคิดเห็นคนหลาย ๆ อาชีพพบว่า ครูที่พึงประสงค์ หรือครูที่มีลักษณะเชิงพฤติกรรมที่สำคัญ 5 ประการคือ (1) มีความรู้ดี ได้แก่ มีการค้นหาความรู้และนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อยู่เสมอ (2) สอนดี ได้แก่ สามารถใช้ภาษาได้ดี มีเทคนิคในการโน้มน้าวจิตใจคน และสามารถประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างได้ไม่เพียงแต่พูดอย่างเดียว (3) สุขภาพดี ได้แก่ รู้จักป้องกันโรคติดต่อ งดเว้นสิ่งเสพติดทั้งปวง ไม่เสเพล และรู้จักรักษาอารมณ์ให้มั่นคง (4) ประพฤติดี มีความซื่อสัตย์เที่ยงธรรม มีเมตตา ขยัน อดทน ไม่ขมขื่นต่ออุปสรรคทั้งปวง (5) มีน้ำใจประชาธิปไตย ได้แก่ มีเหตุผล ไม่ถือทิฐิ ถ้าพูดกล่าวหา กล่าวหาความจริง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และยึดมั่นในสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (เนลิยา บุรีภักดีและคณะ -

อื่น ๆ 2520) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะเหล่านี้ก็จะพบว่ามีส่วนที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตรสภาการฝึกหัดครูของไทยในปัจจุบันเป็นส่วนใหญ่ ลักษณะเชิงพฤติกรรมเหล่านี้จึงพบว่าเป็นพฤติกรรมที่เป็นผลดีแก่การพัฒนาประเทศตามเป้าหมายของรัฐด้วยเช่นกัน

งานวิเคราะห์วิจัยที่เกี่ยวกับการฝึกหัดครูเพื่อการพัฒนาที่มีจุดประสงค์จะกำหนดบทบาทหรือพฤติกรรมของครูที่จะช่วยในการพัฒนารอบทไถ่กระทำขึ้นโดยคณะนักวิชาการในโครงการนวัตกรรมทางทฤษฎีและการพัฒนาแห่งเอเชีย โดยการวิเคราะห์ปัญหาและโครงการฝึกหัดครูที่ดำเนินอยู่ในประเทศต่าง ๆ ในเอเชียพบว่าครูจะต้องมีบทบาทหรือพฤติกรรม 10 ด้านคือ (1) เป็นผู้สื่อสารนโยบายของรัฐ (2) เป็นผู้สนับสนุนนโยบายและโครงการของรัฐดำเนินไปได้ (3) เป็นผู้ทำงานสร้างสรรค์ในชุมชน (4) เป็นผู้สื่อความเข้าใจระหว่างหน่วยงานพัฒนาในชุมชน (5) เป็นผู้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (6) เป็นผู้กระตุ้นหรือนำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (7) เป็นผู้นำนวัตกรรมมาใช้ในการสอนและชุมชน (8) เป็นนักแก้ปัญหา (9) เป็นนักจัดระเบียบการใช้ทรัพยากรในชุมชน (10) เป็นผู้สร้างบูรณาการของประสบการณ์ต่าง ๆ และเป็นผู้ประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ (APEID. 1977: 32-34)

4.3 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของบุคคลที่เอื้อต่อการพัฒนา

นักสังคมศาสตร์หลายท่านได้พยายามสังเกตและวิเคราะห์ลักษณะต่าง ๆ ของบุคคลในสังคมที่เจริญว่ามีลักษณะอย่างไร หรือพยายามรวบรวมความถี่ว่าบุคคลควรมีลักษณะอย่างไรจึงจะช่วยให้สังคมหรือประเทศชาติพัฒนาก้าวหน้าได้ ผลงานที่ปรากฏออกมาเป็นหลักฐานเผยแพร่ทั่วไป และได้นำมาเป็นแนวการค้นคว้าในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่แนวคิดต่อไปนี้

แบทเทน (B.R. Batten) ได้อธิบายไว้ว่าคนที่มีลักษณะ 5 ประการคือ (1) เป็นคนที่รู้จักใช้ความคิดอย่างมีจุดมุ่งหมายปลายทางมากกว่า (2) เป็นคนที่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้มากกว่า (3) เป็นคนที่สามารถดำเนินกิจการที่ยุ่งยากซับซ้อนได้มากกว่า (4) เป็นคนที่มีความยินดีที่จะรับฟังและพยายามทำความเข้าใจความคิดเห็นและความสนใจของผู้อื่นได้มากกว่าซึ่งประกอบด้วย มีพื้นฐานความรู้สามัญพอสมควร มีประสบการณ์

การในชีวิตพอสมควร มีความมั่นคงทางจิตใจ และ (5) เป็นคนที่มีความชำนาญในการคิดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของตน (สัญญา สัญญาวิวัฒน์ 2514:38-54 อ้างจาก Batten. 1966)

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ ได้ทิ้งพิมพ์เขียวเผยแพร่วิถีการคิดเกี่ยวกับแนวทางในการสร้างคุณภาพประชากรไทยโดยเน้นว่าลักษณะที่ควรสร้างขึ้นในหมู่ประชาชนคือ ความรู้สึกรับผิดชอบ ประกอบไปด้วย (1) ความขยันหมั่นเพียร ความละเอียดรอบคอบ ความสามารถและความรอบรู้ ความเอาใจใส่และความจริงจัง ความฝ่าฝืนแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ (2) ความสม่ำเสมอ (3) ความเชื่อมั่นในตนเอง (4) การพยายามพึ่งตนเอง (5) ความซื่อสัตย์เที่ยงตรง (สัญญา สัญญาวิวัฒน์ 2514:54-80) ข้อเสนอแนะของ สัญญา เป็นการเสนอเพิ่มเติมจากแนวคิดของเบทเทนดังกล่าวข้างต้น

ชัยวัฒน์ บุทะเจริญ ได้ชี้ให้เห็นว่า ความสำเร็จในการพัฒนาของเกาหลีใต้เนื่องมาจากหลักที่ประชาชนยึด 3 ประการคือ (1) ความขยันหมั่นเพียร (2) ความร่วมมือกันกำลัง และ (3) ความเชื่อมั่นในตนเอง (ชัยวัฒน์ บุทะเจริญ 2520:42-75)

แฮฟวิกเกอร์สท์ ได้เสนอความคิดไว้ว่าสังคมที่จะมีความสุขสมบูรณ์ต้องมีประชาชนที่มีลักษณะที่จะเอื้อต่อการที่จะทำให้สังคมดีขึ้นในอนาคต 9 ประการคือ (1) เป็นผู้มองโลกในแง่ดี (2) เป็นผู้สามารถจะเผชิญเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ไม่เคยพบเคยรู้มาก่อน (3) เป็นผู้มีความตั้งใจไม่ล้มเลิกที่จะทำอะไรต่าง ๆ ให้ดี (4) เป็นผู้มีความรู้สึกรับผิดชอบทางจริยธรรมอย่างจริงจัง (5) เป็นผู้มีความริเริ่มโดยไม่ต้องมีใครมากระตุ้นเตือน (6) เป็นผู้มีความทะเยอทะยานและมองเห็นกาลไกลได้ดี (7) เป็นผู้มีความไว้วางใจผู้อื่น (8) เป็นผู้ที่ชอบทำอะไรส่วนรวม (9) เป็นผู้ที่คนที่เหมาะสมถูกต้องทั้งในค่านิยมและศาสนา (Havighurst. 1961:356-360)

อิงเคเลส (Alex Inkeles) ได้วิเคราะห์พบว่าลักษณะของคนอเมริกันซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์อยู่กับความเจริญก้าวหน้าของสหรัฐอเมริกาคือ ลักษณะต่อไปนี้ (1) ความภูมิใจในความดีงามในชาติของตน (2) ความเป็นตัวของตัวเอง และชอบพึ่งตนเอง (3) ชอบอาสาทำงานร่วมกับคนอื่น (4) การให้ความเชื่อถือต่อกัน

(5) ความรู้สึกว่าจะมีความสามารถทำอะไรได้ (6) มีความเชื่อมั่นว่าจะสำเร็จได้ด้วย
ความพยายาม (7) มีความคิดแปลกใหม่และยอมรับประสบการณ์ใหม่ ๆ (8) ไม่เชื่อถือ
โชคกลาง (9) ต่อต้านเผด็จการ (10) สนับสนุนความเสมอภาค (โทช 2522:58-59)

ภักวาทิ ได้แสดงความคิดและยกตัวอย่างให้เห็นว่า ลักษณะความขยันขันแข็ง
ความซื่อสัตย์ การมีความรู้อ่านออกเขียนได้ การยอมรับความคิดใหม่ ๆ ของประชากรมี
ผลต่อความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ (ภักวาทิ 2521:57)

4.4 ลักษณะที่เป็นปัญหาของบุคคลในการพัฒนาประเทศ

พิจารณาตามข้อสรุปของรอเจอร์สแล้วอาจกล่าวได้ว่าลักษณะของบุคคลที่เป็น
ปัญหาในประเทศด้อยพัฒนาทั้งหลายได้แก่ (1) รายได้ต่อหัวต่ำ (2) การผลิตต่อหัวต่ำ
(3) ทำการค้าขายน้อยและพอยังชีพ (4) อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้เป็นส่วนใหญ่ (5)
ไม่ค่อยมีโอกาสเดินทางไปไหนมาไหน (6) ไม่ค่อยได้รับข่าวสารจากสื่อสารมวลชน
(7) สุขภาพอนามัยไม่ดี (8) ขาดทักษะใหม่ ๆ ทางด้านเทคโนโลยี (9) อัตราการ
เกิดการตายสูง (10) อายุสั้น (Rogers. 1969:9) จากการสรุปของสัญญา สัญญา-
วิวัฒน์ จะพบลักษณะเพิ่มเติมอีกดังนี้ (11) ถูกพันกันเป็นครอบครัวใหญ่ (12) ขอบทำงาน
ตามลำพังไม่ชอบทำเป็นกลุ่มถาวร (13) มีความเชื่อถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์และภูตผี (สัญญา สัญ-
ญาวิวัฒน์ 2514:2-10) และไม่ค่อยจะมีงานทำหรือว่างงาน (เมธี กุสยจินดา 2522:
1-19)

ในการประชุมอภิปรายปัญหาเกี่ยวกับบทบาทของครูของนานาชาติเมื่อเร็ว ๆ
นี้ ได้มีการพูดถึงอุปสรรคที่ประเทศต่าง ๆ เผชิญร่วมกันอยู่คือ (1) การอ่านไม่ออกเขียน
ไม่ได้ (2) ความไม่เข้าใจหรือไม่มีความรับผิดชอบในสิทธิของความเป็นพลเมืองระบอบ
ประชาธิปไตย (3) ทักษะของคนงานไม่เพียงพอกับความก้าวหน้าทางอุตสาหกรรม (4)
ใช้วิธีทางการเกษตรล้าสมัย (5) มีความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีน้อย (6) มี
ความเชื่อในเรื่องลัทธิหลังและเชื่อถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ (7) ถิ่นวรรณะและกลุ่มชน (8) ขาด
ค่านิยมเชิงจริยธรรม (9) ขาดความสำนึกในเรื่องการประสานงานและขาดวิญญูญาณในเรื่อง
การทำงานเป็นคณะ (10) ขาดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชาติ (11) ไม่ค่อยมีความ

เข้าใจในวัฒนธรรมของคนอื่น (12) ชาติความออกก้นขี้ยังใจและชาติความเข้าใจกันกับ
คนในวัฒนธรรมอื่น (13) มีประชากรอยู่กันคั่นหลาม (14) อัตราการเกิดสูง (Spaul-
ding. 1975:218 citing Natarajan. 1972)

สำหรับลักษณะของคนไทยที่มีฐานะว่าเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาได้แก่ลักษณะ
ต่อไปนี้ (1) ขอบแสวงหาความสุข (2) ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยในพิธีกรรมต่าง ๆ (3) ไม่
ชอบร่วมงานเป็นกลุ่ม (4) เชื้อโรคกลางสิ่งศักดิ์สิทธิ์ (5) ไม่เป็นกวีของตัวเองชอบเชิด
ผู้ใหญ่มืออำนาจ (6) สุขภาพอนามัยและโภชนาการไม่ดี (7) เฉื่อยชา (ประเสริฐ
แย้มกลิ่นพุ่ม 2509:66-70 ; สัญญา สัญญาวิวัฒน์ 2514:183-197) (8) ชาติความ
ทะเยอทะยานอย่างแรงกล้า (กมล สมวิเชียร 2520:28) (9) มีนิสัยฉ้อโกงลักขโมย
(10) ชอบเสพสุราเมรัย ยาเสพติดให้โทษ (11) พิดการพนันและอบายมุขอื่น ๆ (12)
ละเลยหน้าที่พลเมือง (13) ไม่พยายามช่วยตนเองหรือร่วมมือกันช่วยตนเอง (14)
ชอบสะดวกสบายโก้เก๋ ฟุ่มเฟือย (อมร รักนาศิทธิ์ 2522:13-23) (15) ชาติความ
มุ่งมั่นในการทำงานอย่างจริงจัง (เบอช 2520:205-206) (16) คนส่วนมากชอบมี
ครอบครัวใหญ่ (Ebnet. 1978:6343-A) (17) ชาติความมีระเบียบวินัย (ม.ล.บุญ-
เหลือ เทพสุวรรณ 2520:40) (18) ชอบละเมียดระเบียบแบบแผนเพื่อช่วยเหลือ
พวกพ้อง (ไพโรจน์ จันทรสุริยวงศ์ 2522:25) (19) ไม่ค่อยสนใจในข่าวสารบ้าน
เมือง (สมชัย รักวิจิตร 2514:104) เป็นต้น

4.5 แผนสำหรับการพัฒนาประเทศไทย

ได้แก่แผนต่าง ๆ ในด้านการผลิตครูให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนาประเทศ
ซึ่งปรากฏให้เห็นในหลักสูตรของสภาการศึกษา (สภาการศึกษา 2519) แผนพัฒนา
การศึกษาแห่งชาติ 2520 ซึ่งระบุความมุ่งหมายต่าง ๆ ไว้เพื่อบูรณาการจัดการศึกษาให้เอื้อต่อการ
พัฒนาประเทศ (อักษรวิจิตร 2520) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2520
(คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2520) อย่างไรก็ตามแผนเหล่านี้จะ
มีความถูกต้องหรือไม่ เพียงไร มีปัจจัยเกี่ยวข้องอยู่หลายประการ แต่ก็ก็เป็นสิ่งที่มีอยู่จริง
เป็นสิ่งที่ประเทศชาติต้องการ และถือเป็นแนวในการพัฒนาประเทศจึงเป็นสิ่งที่ไม่อาจจะ

ปฏิเสธได้ จำเป็นต้องนำมาใช้เป็นแหล่งค้นหาพฤติกรรมที่แผนเหล่านั้นต้องการ หรือที่จะ
เอื้อต่อการพัฒนาตามแผนเหล่านั้นด้วย

ภายหลังที่ได้ศึกษาแผนเหล่านี้แล้วพบว่าลักษณะพฤติกรรมของพลเมือง (รวม
ทั้งครูด้วย) ที่พึงปรารถนาได้แก่พฤติกรรมต่อไปนี้ (1) เคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเอง
และของผู้อื่น (2) มีระเบียบวินัย (3) เคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย (4) ปฏิบัติตาม
ศาสนาและหลักธรรม (5) เข้าใจและกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในการปกครองแบบประ-
ชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (6) ยึดมั่นในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
(7) มีความรับผิดชอบ (8) มีความสำนึกในชาติ (9) ตระหนักในความมั่นคงปลอดภัย
ของชาติ (10) มีส่วนร่วมในการป้องกันประเทศ (11) อดทนความเสมอภาค (12)
มีความสุจริตและยุติธรรม (13) สุขภาพอนามัยสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ (14) ขยัน
หมั่นเพียร (15) ประหยัด (16) มีความสามารถในการประกอบอาชีพ (17) มีความ
ร่วมมือกันประกอบกิจการงานอย่างถูกต้องกฎหมาย (18) รู้จักแสวงหาความจริง (19) มี
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (20) รู้จักแก้ปัญหา (21) รู้จักแยกแยะข้อเท็จจริงอันดีวิเศษ
(22) มีความรู้ความเข้าใจและเห็นคุณค่าในศิลปะ วัฒนธรรม ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และ
ทรัพยากรของชาติ (23) มีคุณธรรมและจริยธรรม (24) เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม
(25) มีความเข้าใจในวัฒนธรรมของคนหมู่อื่น ชาติอื่น (26) เห็นคุณค่าในการรักษา
เอกลักษณ์ของชาติ (27) รู้จักรักษาคุณภาพระหว่างธรรมชาติและเทคโนโลยี วัตถุและ
คุณธรรม

พฤติกรรมจากแหล่งที่มาเหล่านี้ ได้นำมาพิจารณาคัดเลือกพฤติกรรมที่มีลักษณะ
ร่วมกันจากแหล่งต่าง ๆ เป็นพฤติกรรมที่มีหลักฐานแน่ชัดว่าเอื้อต่อการพัฒนาและสามารถ
นิยามในแง่ของการประพฤติปฏิบัติได้ ตลอดทั้งมีการศึกษาค้นคว้าในแง่อื่นซึ่งมิใช่พฤติกรรม
ที่สังเกตได้เป็นแนวทางมาก่อนแล้ว และเป็นพฤติกรรมที่นักศึกษาคูควรจะมีอีกด้วย โดย
ให้หลักการดังกล่าวนี้พบว่าสามารถจัดเป็นกลุ่มพฤติกรรมได้ 15 หมวดแต่ละหมวดได้เรียกชื่อ
เฉพาะในการวิจัยครั้งนี้ดังนี้

1) พฤติกรรมการใฝ่หาความรู้

2) พฤติกรรมความริเริ่ม

- 3) พฤติกรรมความสามารถในการแก้ปัญหา
- 4) พฤติกรรมความสุจริต
- 5) พฤติกรรมความขยัน
- 6) พฤติกรรมการประหยัด
- 7) พฤติกรรมการบำรุงรักษาสุขภาพอนามัย
- 8) พฤติกรรมการไม่ยึดถือโชคกลาง
- 9) พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรม
- 10) พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางความคิด
- 11) พฤติกรรมการติดต่อกับแหล่งภายนอก
- 12) พฤติกรรมความเป็นพลเมืองดี
- 13) พฤติกรรมความนิยมเอกลักษณ์ของชาติ
- 14) พฤติกรรมการมีวิถีทำงานแบบประชาธิปไตย
- 15) พฤติกรรมการทำเพื่อส่วนรวม

5. มวล (universe) ของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา

โดยอาศัยแหล่งที่มาของพฤติกรรมดังกล่าวข้างต้น พบว่าสามารถจัดเป็นหมวดของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาได้ 15 หมวด (และได้ใช้พฤติกรรมเหล่านี้ทั้งหมดเป็นมวลของพฤติกรรมเพื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบในการวิจัยนี้) แต่อย่างไรก็ตามสิ่งที่พบนี้ก็เป็นเพียงการจัดไว้ในชั้นทดลองเท่านั้น (tentative groups) ทั้งนี้เพื่อจะนำไปรวบรวมข้อมูลมาทำการวิเคราะห์องค์ประกอบให้ได้โครงสร้างที่แน่นอนเชิงประจักษ์ต่อไป พฤติกรรมและหมวดดังกล่าวนี้ผู้วิจัยได้ทำการพบทวนเอกสารต่างๆ เพื่อยืนยันถึงความเป็นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา นิยามความหมาย และสร้างมาตรฐานการวัดจึงมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ตามลำดับ

5.1 พฤติกรรมการใฝ่หาความรู้

ในสังคมที่ล่าหานั้นมักจะพบว่าประชาชนขาดความรู้ในด้านต่าง ๆ (igno-

rance) ลูอิส นักเศรษฐศาสตร์การพัฒนาชาวอังกฤษระบุว่าความต้องการของคนในสังคมที่ล้าหลังจะมีความจำกัดเนื่องจากความรู้เป็นสาเหตุอย่างหนึ่ง เพราะพวกเขาไม่รู้วาลินค้าต่าง ๆ นั้นจะซื้อทำอะไร ถึงแม้จะรายได้มากก็ไม่รู้ว่าจะเอาเงินไปทำอะไรได้บ้าง จึงทำให้คนในสังคมนั้นทำงานน้อยลง ไม่มีความพยายามที่จะทำงานให้รายได้สูงขึ้นหรือใช้จ่ายในทางที่ผิด (Lewis. 1955:30) จากข้อสังเกตของ ลูอิส ทำให้มีคำถามว่าการที่ประชาชนไม่ค่อยจะรู้อะไรนั้นเป็นเพราะขาดการเฝ้าหาความรู้อยู่เสมอหรือไม่ หากพิจารณาจากข้อเขียนที่สัญญา สัญญาวิวัฒน์ นักสังคมวิทยารวบรวมตีพิมพ์ไว้ในหนังสือ "การพัฒนาคุณภาพประชากรไทย" ที่กล่าวไว้ตอนหนึ่งว่า คุณสมบัติพื้นฐานอย่างหนึ่งในหลาย ๆ อย่างของคนที่มีคุณภาพคือ การเฝ้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ทั้งยังอ้างว่าข้อนี้มีความจำเป็นมาก หากคนไม่แสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอแล้วงานที่ทำอยู่ก็จะทำไม่ได้ และไม่สามารถจะปรับปรุงงานของตนให้ดีขึ้นได้ หรือก็ไม่เท่าที่ควร (สัญญา สัญญาวิวัฒน์ 2514:58-59) คนที่มีคุณภาพดังกล่าวคือคนที่มีลักษณะเอื้อต่อการพัฒนาสังคมโดยส่วนรวมนั่นเอง ซึ่ง สัญญาได้ชี้ให้เห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศที่เรียกว่าพัฒนาขอบแสวงหาความรู้เพิ่มเติมกันมาก (สัญญา สัญญาวิวัฒน์ 2514:30-31)

รายงานการวิจัยของ คาห์ล พบว่า การเฝ้าหาความรู้มีอยู่มากในหมู่ประชาชนที่มีความทันสมัย กล่าวคือ คนทันสมัยจะสนใจหาความรู้จากสื่อสารมวลชนต่าง ๆ มากกว่าคนที่ไม่ค่อยทันสมัย คนทันสมัยจะเป็นนักอ่านที่หิวกระหาย เอาใจจ่อต่อการฟังวิทยุ โทรทัศน์ และติดตามข่าวสารทั้งในประเทศของตนและนานาชาติ (Kahl. 1968:18-37) สำหรับวรชัย เบาวาณี สรุปจากข้อมูลในการวิจัยของเขาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบความสนใจในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองระหว่างกลุ่มสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่แบ่งเป็นมีระดับความสำเร็จสูง ปานกลาง และต่ำ ว่า "การที่สมาชิกของสหกรณ์การเกษตรในระดับสูงมีความสนใจศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองสูงกว่าระดับกลางและต่ำ น่าจะเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ช่วยพัฒนาลักษณะต่าง ๆ หลายประการของสมาชิกในระดับนี้ให้สูง เหนือกว่าระดับอื่น ๆ" (วรชัย เบาวาณี 2522:155) นอกจากนี้ นิธิย์ แก้วแสนไช้ ยืนยันจากการสังเกตเปรียบเทียบคนอเมริกันและคนไทยจากประสบการณ์อย่างไม่เป็นทางการว่า อเมริกาเป็นสังคมนักอ่าน คนไทยชอบฟัง ชอบพูด ไม่ชอบอ่าน ชอบสอครูและเล่าลือ (นิธิย์- แก้วแสนไช้ 2522:33) ทั้งนี้ก็เพื่อจะชี้ให้เห็นว่าในสังคมที่เจริญแล้วคนชอบอ่าน ชอบหาความรู้กัน

เป็นนิสัย จึงน่าจะกล่าวได้ว่า ลักษณะการใฝ่หาความรู้เป็นนิเวศน์ไคเก้ การอ่าน การฟัง การดู และการซักถาม ในสิ่งที่เป็นสาระประโยชน์อยู่รอบ ๆ เป็นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาอย่างหนึ่ง พฤติกรรมนี้ระบุมไว้ในหลักสูตรการฝึกหัดครู เช่นเดียวกัน ดังนั้นพฤติกรรมนี้จึงเป็นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐอีกประการหนึ่งด้วย

พฤติกรรมการใฝ่หาความรู้เป็นนิเวศน์ไคเก้จะช่วยจำนวนความถี่ของการกระทำ เพื่อให้ได้สาระ ข่าวสาร ความรู้ ความคิด ที่เป็นประโยชน์ จากแหล่งต่าง ๆ คำถามจะสร้างขึ้นโดยการปรับปรุงและอาศัยแนวคิดจากคำถามในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องบางเรื่องของคาห์ล (Kahl, 1968) และอิงเคเลสและสมิธ (Inkeles and Smith, 1974) รวมกันกับผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ตัวอย่างคำถามที่จะถามให้ตอบว่ากระทำบ่อยเพียงใด เช่น

๐ อ่านตำราใหม่ ๆ

๐๐ พุคคุย-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นแก่กันอื่นเกี่ยวกับเรื่อง พืชการ งานพืชหรืองานประเพณีอื่นเรื่อง *

✓ 5.2 พฤติกรรมความริเริ่ม

เฮิร์ชแมน ผู้ทำการศึกษาโครงการพัฒนาในประเทศต่าง ๆ ได้กล่าวสรุปจากที่เขาสังเกตพบว่า คนในสังคมค่อยพัฒนาจากความเชื่อมั่นในความกิริยาริเริ่มสร้างสรรค์ของตน จึงไม่กล้าเสี่ยงต่องานที่มองเห็นความรุ่งโรจน์แต่มีความยากลำบากเหมือนคนในสังคมที่พัฒนา (Hirschman, 1976:15) ตามทฤษฎีของเฮเกน การพัฒนาโดยเฉพาะในแง่เศรษฐกิจมีรากฐานมาจากความกิริยาริเริ่มสร้างสรรค์ในการผลิตอันเป็นปัจจัยของความเจริญทางเศรษฐกิจ (Hagen, 1963:20-34) แฮพวิกเฮอร์สท์ ได้ชี้ให้เห็นว่าการมีความริเริ่มโดยไม่ต้องอาศัยการกระตุ้นจากผู้อื่นเป็นลักษณะของบุคคลที่จะเอื้ออำนวยให้มีความสุขสมบูรณ์ในสังคม (Havighurst, 1961:359) หลักฐานดังกล่าวเป็นสิ่งแสดงได้ว่าพฤติกรรมริเริ่มสร้างสรรค์เป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาประการหนึ่ง

* แนวคิดจาก (Inkeles and Smith, 1974:349) item MM-1C-12.

โดยทั่วไปพฤติกรรมความริเริ่มใก้ก่อให้เกิดผลดีใหม่ ๆ ในสังคมมนุษย์
อย่างมากมาย สังคมที่ต้องการพัฒนาจึงต้องการประชาชนที่มีความริเริ่ม ดังนั้นจึงพบว่า
ความมุ่งหมายทางการศึกษาจะมุ่งฝึกฝนอบรมนักเรียน หรือนักศึกษาให้มีความริเริ่ม เพื่อ
จะได้นำสิ่งใหม่ ๆ มาใช้แก้ปัญหาของตนเองและสังคมได้ และคุณลักษณะนี้ก็ไ้ระบุไว้ชัด
เจนในความมุ่งหมายของหลักสูตรการฝึกหัดครูด้วย จึงเห็นได้ว่าพฤติกรรมนี้สอดคล้องกัน
ทั้งในแง่ทฤษฎีโดยทั่วไป และเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ ซึ่งสะท้อนออกมาจากหลักสูตร
การฝึกหัดครู

ลักษณะสำคัญของคนที่มีความริเริ่มคือ มีความเป็นอิสระทั้งด้านความคิดและ
การปฏิบัติ (Munn, Fernald and Fernald. 1969:321-322) รุชและซิมบาโด
กล่าวสรุปว่าจากการศึกษาค้นคว้าทั้งหลายในทางปฏิบัติพบว่า ผู้ที่มีความริเริ่มจะไม่ห่วง
กังวลที่จะต้องสร้างความพึงพอใจแก่คนอื่น หรือทำเพื่อความพึงพอใจในความคิดของตน
ทำให้เขามีอิสระในตนเอง และแสดงความริเริ่มมากกว่าคนที่มีความริเริ่มน้อย ดังนั้นการ
แสดงความริเริ่มของบุคคลจึงมักจะถูกวิพากษ์วิจารณ์ ถูกหัวเราะเยาะ และไม่ได้รับการ
เสริมแรง (Ruch and Zimbardo. 1971:332) พฤติกรรมความริเริ่มในที่นี้จะใช้คำ
อธิบายดังกล่าวเป็นแนวในการนิยามดังนี้ พฤติกรรมความริเริ่มคือการแสดงออกซึ่งความ
คิด การประพจน์ หรือผลงานแปลกใหม่ และการได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ในสิ่งดังกล่าว
การวัดว่านักศึกษาคูแสดงออกในค่านี้น้อยเพียงไรจะวัดด้วยคำถามดัง
ตัวอย่างต่อไปนี้

- ๐ สนทนากับเพื่อน ๆ ถึงแนวคิดและ/หรือเรื่องแปลก ๆ ใหม่ ๆ
- ๐๐ แสดงความคิด หรือผลงานใหม่ ๆ แม้จะมีคนอื่นเห็นว่าแปลกไปจากที่
คนทั่วไปเขาทำกัน หรือเป็นไปได้ยาก

5.3 พฤติกรรมความสามารถในการแก้ปัญหา

ตามทฤษฎีของกาเย การแก้ปัญหาเป็นการเรียนรู้ขั้นสูงสุดในด้านความสามารถ
ทางปัญญาของมนุษย์ และเป็นความสามารถที่บุคคลใช้วิธีการแก้ปัญหาได้สำเร็จ หรือแสดง
ถึงวิธีแก้ปัญหานั้นออกมาได้ (Gagne. 1974:62,68,102) แม้ว่าการแก้ปัญหาก็เป็นกระบวนการ

การภายในทางความคิดของมนุษย์ แต่โดยอาศัยหลักการดังกล่าวนี้ทำให้สามารถศึกษาพฤติกรรมความสามารถในการแก้ปัญหาที่เป็นพฤติกรรมภายนอกได้ ถ้าให้ความหมายความสามารถในการแก้ปัญหาวา คือการนำเอาวิธีที่เหมาะสมออกมาแก้ปัญหาได้สำเร็จ โดยอาศัยการตัดสินใจเลือกวิธีการที่เหมาะสมได้และ/หรือวางแผนแก้ปัญหาได้โดยไม่ต้องพึ่งพาคนอื่น หรือช่วยเหลือคนอื่นแก้ปัญหาได้

ความสามารถในการแก้ปัญหาเป็นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาอย่างหนึ่ง เพราะจะทำให้บุคคลสามารถช่วยตนเองได้ หรือมีความพยายามที่จะช่วยตนเองเมื่อเผชิญปัญหา (สัญญา สัญญาวิวัฒน์ 2514:70-71) ในสังคมที่ค่อนข้างทันสมัยและมีลักษณะที่สมาชิกในสังคมไม่ค่อยแก้ปัญหาเพื่อให้การงานมีประสิทธิภาพขึ้น (Schultz. 1964:26; Rogers. 1969:115-120) ดังนั้นความสามารถในการแก้ปัญหาจึงเป็นพฤติกรรมที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ความมุ่งหมายทางการศึกษาก็ไ้ระบุความต้องการในทุกชั้นวัยไว้ด้วย ทั้งที่ปรากฏอยู่ในความมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติข้อที่ 8 และความมุ่งหมายของหลักสูตรการฝึกหัดครูข้อ 4. เพื่อจะศึกษาคุณลักษณะนี้ในแง่พฤติกรรมที่สังเกตได้ จึงใช้วิธีวัดด้วยข้อคำถามตามความหมายข้างต้น ว่าสามารถแก้ปัญหาได้สำเร็จบ่อยครั้งเพียงใด เมื่อเผชิญปัญหาในชีวิตประจำวันที่ผ่านมา ตัวอย่างคำถามคือ

๐ สามารถช่วยแก้ปัญหาของกลุ่มให้ลุล่วงไปได้เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในกลุ่มของคุณ

๐๐ สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตัวเองจนสำเร็จ

5.4. พฤติกรรมความสุจริต

การประพฤติชอบความคลองธรรม ประพฤติชอบตรงคือความสุจริต เป็นความหมายที่เข้าใจกันโดยทั่วไปทางภาษา (ราชบัณฑิตยสถาน 2513:917) แต่ไม่ต้งสงสัยเลยว่าลักษณะของบุคคลเช่นนี้จะไม่เป็นที่พึงปรารถนาของทุกสังคม เพราะเป็นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาอย่างยิ่ง ดังจะเห็นได้ว่า กรมพัฒนาชุมชนของไทยได้กำหนดเอาไว้ว่า การแต่งตั้งผู้ที่จะเป็นคณะกรรมการหมู่บ้านที่จะช่วยการพัฒนาท้องถิ่นจะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต (กรมพัฒนาชุมชน 2508:13-14) อีกว่าดี นักเศรษฐศาสตร์ผู้ศึกษาเศรษฐศาสตร์

ในประเทศด้อยพัฒนาเห็นว่า ความซื่อสัตย์เป็นปัจจัยสำคัญของการบริหาร และมีผลโดยตรงต่อความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันของประเทศต่าง ๆ (ภักวาทิ 2522:57) สัญญา สัญญาวิวัฒน์ ไคอ้างถึงงานวิจัยของแบทเทน (T.R. Batten) เพื่อจะชี้ให้เห็นว่าบุคคลที่พัฒนาจะมีลักษณะสำคัญอยู่ประการหนึ่งคือ ความซื่อสัตย์สุจริต นอกเหนือจากจะต้องมีความรับผิดชอบ สม่ำเสมอ เชื่อมั่นตนเอง และพยายามพึ่งตนเอง ในท่ามกลางเดียวกัน เมอร์เคล ได้รายงานไว้ในงานวิจัยที่เขาได้ทำเกี่ยวกับค่านิยมการพัฒนาในเอเชียว่า ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่เอื้อต่อการพัฒนา (Myrdal, 1968:125)

ทองคุด หงส์พันธุ์ ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะหลายประการของผู้นำท้องถิ่นระหว่างหมู่บ้านที่มีความสำเร็จสูงและต่ำ ลักษณะหนึ่งที่ ทองคุด สร้างเป็นตัวแปรในงานวิจัยคือ "ความซื่อตรงต่อหน้าที่" ซึ่งนิยามว่า เป็นความตั้งใจทำงานในหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบอย่างเคร่งครัด อุทิศเวลาให้กับงาน ไม่ทุจริตต่อหน้าที่ เพื่อผลประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น ผลงานวิจัยนี้พบว่า ลักษณะดังกล่าวมีอยู่ในหมู่บ้านท้องถิ่นของหมู่บ้านที่ประสบความสำเร็จในระดับสูงมากกว่าผู้นำท้องถิ่นในหมู่บ้านที่ประสบความสำเร็จในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ทองคุด หงส์พันธุ์ 2522:83-84)

ความสุจริตเป็นพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการฝึกหัดครูด้วยเช่นกัน ย่อมกล่าวได้ว่า พฤติกรรมนี้สอดคล้องกับความต้องการของรัฐควบอย่างแน่ชัดอยู่แล้ว อย่างไรก็ตามยังมีค่าอื่น ๆ ที่ใช้พูดกัน เช่น ความซื่อสัตย์ ความซื่อตรง ความถูกต้อง และความถูกต้องยุติธรรม พฤติกรรมเหล่านี้จัดอยู่ในลักษณะเดียวกันหรือไม่ โดยอาศัยความหมายทางภาษา (ราชบัณฑิตยสถาน 2513:352,437,480,746) คำเหล่านี้ใช้เรียกพฤติกรรม หรือความประพฤติในลักษณะที่คล้ายคลึงกันกับความสุจริต เนื่องจากคำนี้ปรากฏอยู่ในความมุ่งหมายของหลักสูตร ผู้วิจัยจึงเลือกเอาคำนี้เรียกพฤติกรรมที่มีลักษณะดังกล่าวข้างต้นรวมกัน นั่นคือความสุจริตคือ การกระทำที่เป็นไปโดยถูกต้อง ซื่อตรง ซอบด้วยเหตุผล

พฤติกรรมนี้จะวัดเป็นความถี่ของกิจกรรมที่กระทำตามความหมายที่ได้นิยามไว้ ข้อคำถามสร้างขึ้นโดยนำเอาคำถามที่วัด "ความซื่อตรงต่อหน้าที่" มาข้อในงานวิจัยของทองคุด มาปรับปรุง (ทองคุด หงส์พันธุ์ 2522:168-169) และผู้วิจัยสร้างเพิ่มเติมให้ครอบคลุมนิยามที่สร้างขึ้นในการวิจัยครั้งนี้ พฤติกรรมที่จะถามว่า กระทำบ่อยเพียงไร เช่น

๐ แสดงความประสงค์ที่จะให้ทุกคนรับผิดชอบหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่เมื่อทำงานร่วมกัน

๐๐ ทำงานตามแผนและ/หรือข้อตกลงอย่างเคร่งครัด

5.5 พฤติกรรมความขยัน

เมื่อกล่าวถึงสังคม 2 แบบคือ แบบสมัยใหม่ เช่น ในเมือง หรือในสังคมแบบอุตสาหกรรม และสังคมแบบล้าหลัง เช่น ในชนบทซึ่งยากจน หรือสังคมเกษตรกรรมนั้นมักจะพบว่าในสังคมชนบทมีลักษณะเฉื่อย มีความพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ ไม่กระตือรือร้นจนทวายนการทำงาน ทำงานเฉพาะเท่าที่จำเป็น (ชอุบล วิเชียรเจริญ 2515:157-158; Schultz. 1964:26) ความขยันจึงเป็นพฤติกรรมของบุคคลที่มีข้อมูลยืนยันไว้ว่าเป็นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาที่สำคัญอีกพฤติกรรมหนึ่ง ชัยวัฒน์ หุตะเจริญ นักพัฒนาชุมชนของไทยคนหนึ่งได้เขียนถึงปัจจัยที่ทำให้ประเทศไทยพัฒนาหลายประการ ในเรื่องความขยันเขาได้ชี้ถึงความสำคัญโดยอ้างหลักปรัชญาการสร้างชีวิตให้เห็นว่า การอยู่ดีกินดีของประชาชนนั้นเป็นผลมาจากความขยันหมั่นเพียรของประชาชน (ชัยวัฒน์ หุตะเจริญ 2520:42-75)

ภักวาทิ ผู้เขียนหนังสือ "เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยประเทศไทยพัฒนา" ได้กล่าวไว้ว่า "นักวิเคราะห์จำนวนมากพิจารณาถึงปัญหาลักษณะประจำชาติว่ามีความสำคัญมากเช่นกัน...คุณลักษณะเช่นนั้นก็จะแจ่มแจ้งออกได้เช่น ในอินเดีย ชาวอินเดียจะเป็นคนแข็งแรงและทำงานหนักมาก ในขณะที่ชาวพื้นเมืองในเบงกอลและในสหภาพต่าง ๆ ถูกเชื่อกันว่ามีความเกียจคร้าน ถ้าหากการวิเคราะห์นี้เป็นจริงก็จะมีผลสำคัญมาก ในสังคมที่ยั่งยืนขึ้นแข็งแกร่งก็จะมีแนวทางในการปรับปรุงทางวัตถุมากกว่าสังคมที่เกียจคร้านและเฉื่อยชา" (ภักวาทิ 2501:57) คำอธิบายของ ภักวาทิ ทำให้มองเห็นได้ว่า ความขยันมีผลต่อความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจทั้งโดยส่วนรวมและในแต่ละบุคคล งานวิจัยของ เฉลียว บุรีภักดิ์ นักภาษาศาสตร์ชาวไทยในจังหวัดขอนแก่น พระนครศรีอยุธยา และเพชรบุรี พบว่าความขยันมีความสัมพันธ์กับดัชนีรายได้สุทธิที่เนื่องมาจากแรงงาน (Chalio Buripakdi. 1971:56-76) และวรชัย เขาวป่าณี ก็พบในงานวิจัยของเขาว่า ระดับความขยันแตกต่างกันในหมู่บ้านเกษตรกรรมเกษตรแบบตะวันตกของไทยที่ประสบความสำเร็จสูงและต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (วรชัย เขาวป่าณี 2522:90-91)

ข้อมูลอื่น ๆ เช่นประวัติการทำงานของคนๆ ที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นครูตัวอย่าง ก็จะพบว่าคนเป็นผู้นี้มีความวิริยะอุตสาหะเพียรพยายาม ขยันขันแข็งอย่างมาก ทำให้เกิดการพัฒนากิจการของตนเองและสังคมอย่างเห็นได้ชัด (ลีวีจันกุล 2522:5-9 ; เรียบม ศรีทองเพชร 2522:6-8) นอกจากความขยันจะระบุไว้ในความมุ่งหมายของหลักสูตรการฝึกหัดครูแล้ว งานวิจัยของ เฉลียว บุรีภักดิ์และคณะก็พบว่า บุคคลหลายอาชีพมีความเห็นพ้องต้องกันว่า ครูที่ดีต้องมีลักษณะของความขยัน มีความอดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคทั้งปวง (เฉลียว บุรีภักดิ์และคณะอื่น ๆ 2520:366)

อย่างไรก็ตามภักทาศิสังเกตุว่า ความขยันขันแข็งขึ้นอยู่กับปัจจัยทางสังคมบางอย่างด้วยเช่น ชาวจีนและชาวอินเดียโพ้นทะเลมักจะเป็นผู้ที่ทำงานหนักและสะสมเงินได้ค่อนข้างรวดเร็ว แต่พฤติกรรมเช่นนี้จะเกิดเมื่ออยู่ในสภาพแวดล้อมต่างชาติ นอกจากนี้พวกนี้เป็นชนชั้นผู้ประกอบการ ถ้าอยู่ในสภาพที่สบายกว่านี้อาจไม่ขยันเท่านี้ก็ได้ (ภักทาศิ 2521:57) ชัยอนันต์ สมุทวณิช ก็เคยกล่าวไว้ว่า ความยากจนไม่ได้มีสาเหตุจากความขี้เกียจเป็นส่วนใหญ่ อาจมีปัจจัยทางเศรษฐกิจอื่น ๆ เช่นเทคโนโลยีใหม่ ความต้องการของตลาดในสิ่งที่ผลิตได้ ชัยอนันต์มีความคิดดังกล่าวเนื่องจากงานวิจัยของฮอฟเปอร์ (David Hopper) ที่ทำในอินเดียพบว่าคนที่ยากจนเป็นคนที่ทำงานหนักมากแต่ก็ยังจนอยู่ (ชัยอนันต์ สมุทวณิช 2522:38-40) แต่ไม่ว่าความขยันจะเนื่องจากสถานการณ์ใดก็ตาม หรือขยันแล้วยังจนก็ไม่มีหลักฐานอะไรจะยืนยันว่า การพัฒนาไม่จำเป็นต้องอาศัยความขยันของสมาชิกส่วนใหญ่ในสังคม

การวัดพฤติกรรมความขยันในครั้งนี วัดเป็นความถี่ของ "การทำกิจกรรมอย่างเอาการเอางาน และมีความพยายามอดทนทำได้ในเวลานาน ๆ ไม่ล้มเลิกไปเสียก่อนโดยง่าย" ตัวอย่างคำถามคือ

o ทบทวนบทเรียนที่เรียนมาแล้วในแต่ละสัปดาห์

oo อยู่กัก ๆ ทำกิจกรรมหรือการงาน (เช่นอ่านหนังสือ ทำการบ้าน ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ หรือทำอาชีพ ฯลฯ)

5.6 พฤติกรรมการประหยัด

คนในสังคมที่ก้าวหน้าจะมีการประหยัดในการใช้จ่าย (สัญญา สัญญาวิวัฒน์ 2514:28-30) ประเทศญี่ปุ่นซึ่งเจริญที่สุดในแถบเอเชีย ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ยืนยันว่า คนส่วนใหญ่จะไม่ทำตัวหรูหราฟุ่มเฟือย (ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช 2514:74-76-77) ลูอิส ใกล้เคียงเกราะที่ทฤษฎีความเจริญทางเศรษฐกิจขึ้นทฤษฎีหนึ่งซึ่งอธิบายถึงสาเหตุของความเจริญทางเศรษฐกิจ 3 ประการคือ กิจกรรมทางเศรษฐกิจ การมีความรู้เพิ่มขึ้น และการมีทุนเพิ่มขึ้น กิจกรรมทางเศรษฐกิจ ลูอิส ให้ความสำคัญมาก เพราะเขาหมายถึงความพยายามของคนในการเพิ่มผลผลิตด้วยทรัพยากรที่มีอยู่ หรือความพยายามที่จะลดค่าใช้จ่ายในการผลิตลง ซึ่งเรียกว่ามีเจตจำนงที่จะประหยัด และเน้นว่าการพัฒนาที่แตกต่างกันไปในแต่ละประเทศที่มีปัจจัยอย่างอื่นพอ ๆ กันจะแตกต่างกันที่พฤติกรรมของมนุษย์ดังกล่าวนี้ (Lewis. 1955:23-55) วรชัย เยาวภาณี ไล่ศึกษาการรู้จักประหยัดในการใช้จ่าย การเก็บออม การซ่อมแซมเครื่องใช้ในหมู่สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่ประสบความสำเร็จสูงและต่ำ พบว่าลักษณะนี้มีอยู่ในสมาชิกสหกรณ์การเกษตรทั้ง 2 กลุ่ม แม้ว่าจะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ก็เห็นได้ว่ากลุ่มที่ประสบความสำเร็จมีแนวโน้มที่จะประหยัดมากกว่า แม้ว่าในการเลือกบุคคลเข้าเป็นสมาชิกได้ทำการคัดเลือกผู้ที่มีลักษณะนี้อยู่แล้วก็ตาม (วรชัย เยาวภาณี 2522:82-93)

ความมุ่งหมายของหลักสูตรการฝึกหัดครูระบุพฤติกรรมการประหยัดเอาไว้คล้ายเหมือนกัน จึงน่าจะกล่าวได้ว่า การประหยัดเป็นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาอีกด้านหนึ่งทั้งในแง่ทฤษฎีและอุดมคติในการเป็นครู และในที่นี้การประหยัดหมายถึงการใช้จ่ายเงิน การใช้สิ่งของเครื่องใช้ การใช้เวลา และทรัพยากรต่าง ๆ ให้ได้ประโยชน์คุ้มค่าที่สุด เป็นพยายามที่ไม่ครอบงำไปถึงลักษณะอื่น ๆ ที่บางคนถือว่าเป็นความประหยัด เช่น การออม เนื่องจากการอดออมซึ่งเข้าใจกันว่า กินน้อยลง ใช้น้อยลง เพื่อเหลือเอาไว้ใช้วันหน้า ผู้วิจัยเชื่อว่าสิ่งต่าง ๆ โดยเฉพาะเงินจะเหลือไว้เองโดยไม่ต้องอด ถ้าได้ใช้อย่างคุ้มค่าที่สุดในกิจกรรมตามนิยามข้างต้น การออมทำได้ต่าง ๆ กันเพราะการออม คือการงดเว้นการบริโภคอย่างฟุ่มเฟือยในปัจจุบันเพื่อการบริโภคได้มากขึ้นในอนาคต - กรณีนี้การออมจะวัดได้โดยเอาการ

บริโลกไปหักออกจากรายได้สุทธิ แต่การออมนี้เป็นการออมเพื่อการลงทุนขยายกิจการต่อไป ดังนั้นการออมกับการลงทุนเป็นสิ่งเดียวกัน ถ้าไม่มีการลงทุนที่จะลงทุนก็ไม่มี การออม อย่างไรก็ตามบุคคลมีเหตุผลต่าง ๆ กันในการออม อาจออมไว้ใช้ตอนแก่ ออมไว้เที่ยวเตร่เมื่อวัยชรา ออมไว้ใช้เมื่อมีเหตุจำเป็น ออมไว้ให้ลูกหลาน ออมไว้ใช้รณนงค์ ฯลฯ หรือแม้แต่เป็นเพราะนิสัยที่กระหนี่ของตนเองโดยไม่รู้ตัวก็มี (Samuelson. 1976:206).

การพูดถึงการออมในแง่ของคนจนจริง ๆ ไม่มีทางที่จะเหลือเงินไว้ออมได้เลย คนรวยยอมออมมากกว่าคนจน แคมมวลสัน วิเคราะห์จากรายได้และการออมของครอบครัวต่าง ๆ พบว่า การออมนั้นส่วนใหญ่จะมีอยู่ในครอบครัวที่มีรายได้สูงกว่าระดับเฉลี่ยขึ้นไป (Samuelson. 1976:210) ดังนั้นการออมจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการประหยัด คือใช้สิ่งต่าง ๆ ในการบริโภคให้คุ้มค่าที่สุด หรือใช้โดยไม่มีการฟุ่มเฟือย คนจนที่ถูกลดหย่อนประหยัดได้ แต่อาจไม่จำเป็นต้องออม ดังนั้นรากฐานของการออมคือการประหยัดอย่างใดคนหนึ่งได้ อยู่ที่มีการมีรายได้แค่เพียงอย่างเดียว ตามหลักเศรษฐศาสตร์นั้นประเภทที่กำลังพัฒนาต้องการเงินลงทุนอีกมาก การลงทุนจะต้องได้มาจากการออมในประเทศ (อัมพร วิจิตรพันธ์ 2508:318) ดังนั้นการประหยัดจึงเป็นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา เพราะการออมเริ่มจากการประหยัดนั่นเอง

การวัดพฤติกรรมการประหยัดในความหมายข้างต้นจึงแตกต่างไปจากการวัดในทางเศรษฐศาสตร์ นั่นคือการประหยัดวัดเป็นความถี่ของการใช้สิ่งต่าง ๆ เช่น เงิน สิ่งของ เวลา หรือสิ่งใด ๆ ให้ได้คุ้มค่าที่สุด คำถามที่จะใช้วัดพฤติกรรมนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยโครงสร้างตัวแปร "การรู้จักประหยัด" ของ วรชัย เขาวงมาณี (วรชัย เขาวงมาณี 2522:190) มาปรับปรุงใหม่ ตัวอย่างที่จะใช้ถามให้ตอบว่าระมัดระวังเพียงไร เช่น

- ๐ เหลือเงินไว้ใช้จ่ายในกรณีพิเศษ (เช่น ญาติพยานตร์ ไปทัศนจร ชื่อของเพื่อนยากได้ ฯลฯ) ในแต่ละเดือน
- ๐๐ ใช้จ่ายตามรายการที่ได้จัดแบ่งไว้ล่วงหน้าในแต่ละเดือนได้อย่างเหมาะสมกับรายได้

5.7 พฤติกรรมการบำรุงรักษาสุขภาพอนามัย

การที่สมาชิกในสังคมมีสุขภาพอนามัยที่ดีนับได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งประการหนึ่งในการพัฒนาประเทศ ฮาร์บิสันและมายเออร์ส นักเศรษฐศาสตร์ผู้เชี่ยวชาญการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เน้นไว้ประการหนึ่งว่า การปรับปรุงให้ประชากรมีสุขภาพที่ดี จะเป็นการเพิ่มความสามารถในการทำงานให้สูงขึ้น ซึ่งมีความเกี่ยวข้องไปถึงความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอีกด้วย (Harbison and Myers, 1964:2-3) นิวเวลล์ ผู้เชี่ยวชาญแห่งองค์การอนามัยโลก เน้นถึงความคืบหน้าสุขภาพอนามัยในชนบทว่า เนื่องจากคนในชนบทขาดความสามารถที่จะช่วยเหลือตนเองในการป้องกันรักษาสุขภาพอนามัย (Newell, 1978: 1-3) ข้อมูลจากสหประชาชาติพบว่า ทารกที่เกิดมาได้ไม่เกิน 5 วัน แล้วตายมีประมาณ 15.5 ล้านคน จะเป็นทารกในประเทศที่ยังไม่พัฒนาเสีย 15 ล้านคน (United Nations, 1979:6) นับได้ว่าเป็นปัญหาสำคัญที่สำคัญ แต่การบำรุงรักษาสุขภาพอนามัยอาจกระทำโดยหน่วยงาน องค์การบริการประชาชน และประชาชนมีการกระทำในทางที่จะบำรุงรักษาสุขภาพอนามัยของตนรวมกันไปด้วย การที่บุคคลมีพฤติกรรมการบำรุงรักษาสุขภาพอนามัยของตนจะเป็นการทำให้สังคมนั้น ๆ ประหยัดการสูญเสียไปอันเนื่องจากการป่วยไข้และอาณูสัน (เจลีเยว มูริธักคี 2522:4) หลักสูตรการฝึกหัดครูได้มุ่งฝึกอบรมในประเด็นนี้ด้วย และเมื่อวิเคราะห์ดูแล้วพบว่า เป็นการส่งเสริมสุขภาพกายและจิตของตน ดังนั้นจึงนิยามพฤติกรรมการรักษาสภาพอนามัยตามขอบข่ายดังกล่าวในการวิจัยครั้งนี้ว่า คือการกระทำกิจกรรมซึ่งเป็นการบำรุงรักษาสุขภาพกายและจิตใจให้เบิกบาน

ตัวอย่างคำถามที่จะวัดความถี่ของการกระทำดังกล่าว เช่น

- o ออกกำลังกาย หรือเล่นกีฬาทุกวัน (นอกจากมีเหตุจำเป็นต้องงดเว้น)
- oo เลือกบริโภคอาหารที่มีคุณค่าต่อการบำรุงรักษาสุขภาพอนามัย (เช่น สุก สะอาด ปราศจากสารมีพิษ)

5.8 พฤติกรรมการไม่ยึดถือโชคลาง

ความเชื่อถือโชคลางสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือภูตภูณียามักตามเป็นลักษณะที่พบว่ามีอยู่เหมือน ๆ กันในประเทศด้อยพัฒนาหรือประเทศที่กำลังพัฒนา (สัญญา สัญญาวิวัฒน์ 2514:

10; Spaulding. 1975:218 citing Natarajan. 1972) ดังนั้นลักษณะที่ตรงกันข้ามคือการไม่ยึดถือโชคกลางจึงเชื่อกันว่าเป็นลักษณะของบุคคลที่เอื้อต่อการพัฒนา ในงานวิจัยของคาห์ลพบว่าค่านิยมในการไม่ยึดถือโชคกลางเป็นลักษณะสำคัญของคนทันสมัย (Kahl. 1968:37,42) ปราโมทย์ เจนการ พบว่าในหมู่นักประกอบการจะมีคุณลักษณะดังกล่าวสูงกว่ากลุ่มพวกลูกจ้าง (ปราโมทย์ เจนการ 2523:96) คนในสังคมอเมริกันส่วนมากจะมีความเชื่อว่า ความล้มเหลวของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับ การกระทำของตนเอง ซึ่งเป็นลักษณะที่ อิงเคิลเลส (Alex Inkeles) กล่าวว่า เป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้สังคมอเมริกันเจริญมาจนทุกวันนี้ (โทธ 2522:58) จากหลักฐานดังกล่าวนี้สามารถจะกล่าวได้ว่า พฤติกรรมการไม่ยึดถือโชคกลางเป็นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา

รอเจอร์ส ได้เสนอแนะให้ศึกษาเรื่องการยึดถือโชคกลางในแง่พฤติกรรม หลังจากที่เขาศึกษาในแง่เจตคติแล้วพบว่ามีความสัมพันธ์กับลักษณะอื่นในทางลบ (negative) เช่น การรู้หนังสือ การรับสาระข่าวสารจากสื่อมวลชน ความเข้าใจในผู้อื่น การติดต่อกับในเมือง การยอมรับนวัตกรรม เป็นต้น (Rogers. 1969:279,282-290) โดยอาศัยการชี้แนะของรอเจอร์สเป็นแนวทางและจากลักษณะที่พบเห็นได้ทั่วไปในสังคมไทย เกี่ยวกับพฤติกรรมความเชื่อโชคกลางและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ จึงนิยามพฤติกรรมการไม่ยึดถือโชคกลางในที่นี้ว่า คือการแสดงออกถึงการมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนในการแก้ปัญหา ไม่มุ่งที่จะได้รับความช่วยเหลือจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ หรืออาศัยการบันดาลของโชคเคราะห์และ/หรือฤกษ์ยาม

ตัวอย่างคำถามที่สร้างขึ้นตามนิยามนี้เช่น (เป็นคำถามเชิงลบ)

๐ ใช้เครื่องรางของขลัง

๐๐ หากฤกษ์ยามและ/หรือบนบานต่อสิ่งที่เชื่อก่อนเมื่อจะลงมือทำงานสำคัญ ๆ

(เช่นการสอบ การเลี้ยงภัย ฯลฯ)

5.9 พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรม

ในกรณีที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงทางค่านิยมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมนับว่ามีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เพราะการพัฒนาต้องอาศัยการยอมรับแนวคิดใหม่ ๆ มาปฏิบัติอย่างกว้างขวาง

แต่มีที่จะพบว่าพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมไม่ค่อยจะเกิดขึ้นในสังคมที่ด้อยลง เช่นพบว่า ชาวนาที่ทำการเกษตรแบบพอเพียงจะไม่ชอบที่จะเปลี่ยนแปลงไปใช้ วิธีการผลิตสมัยใหม่ (Rogers. 1969:31-32) โดยทั่วไปแล้วจะพบว่าในประเทศที่มีความเจริญประชาชนจะมี ลักษณะยอมรับความคิดและประสบการณ์แปลกใหม่ดังที่พบในลอบอเมริกา เป็นเหตุ (โพธิ์ 2522:59) ในงานวิจัยของรอเจอร์สพบว่า การยอมรับนวัตกรรมเป็นลักษณะที่มีอยู่ในชาวนา ซึ่งมีความทันสมัย และเป็นลักษณะสำคัญของความทันสมัย (Rogers. 1969:332,338)

ได้นำผลงานวิจัยในประเทศไทยที่ศึกษาเรื่องนี้อย่างจริงจังยืนยันแน่ชัดว่า การยอมรับนวัตกรรมเป็นลักษณะที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนา เช่น วรชัย เขาวป่าสี พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรในกลุ่มที่มีระดับความสำเร็จสูงกว่ามีการยอมรับนวัตกรรมมากกว่า สมาชิกในกลุ่มที่มีระดับความสำเร็จต่ำกว่า (วรชัย เขาวป่าสี 2522:90) และทองคุด หงส์พันธุ์ ก็พบว่าในบรรดาผู้นำหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาสูงจะมีการยอมรับวิทยาการแผนใหม่ มากกว่าผู้นำหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาต่ำ (ทองคุด หงส์พันธุ์ 2522:85-86) ดังนั้นจึง ไม่เป็นที่สงสัยว่าพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมจะไม่เป็นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา ข้อสงสัยในหมู่นักพัฒนามักเน้นไปที่การค้นหาลักษณะที่จะทำให้บุคคลยอมรับนวัตกรรมโดยง่ายมากกว่า และพฤติกรรมนี้เป็นลักษณะที่จำเป็นอย่างหนึ่งของครูที่จะช่วยการพัฒนา (Spaulding. 1975:219; APEID. 1977:33)

โดยอาศัยนิยามการยอมรับนวัตกรรมและการวัดในงานวิจัยที่กล่าวข้างต้น โดยเฉพาะของรอเจอร์ส (Rogers. 1962:159; Rogers. 1969:294; Rogers and Shoemaker. 1971:19-20,27) เป็นแนวทาง พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมในการวิจัยนี้คือ การนำเอาแนวคิดใหม่ ๆ ซึ่งคนอื่น ๆ ในสังคมยังไม่ค่อยจะรู้และ/หรือไม่ค่อยจะยอมรับมาปฏิบัติ หรือสนับสนุนให้แพร่หลาย

ตัวอย่างคำถามที่จะสอบวัดพฤติกรรมนี้ เช่น

๐ ปฏิบัติตามแนวคิดใหม่ ด้านสุขภาพอนามัย โภชนาการ ที่อยู่อาศัย ในขณะที่คนอื่นยังไม่ค่อยจะรู้

๐๐ แสดงการสนับสนุนโครงการใหม่ ๆ ที่รัฐบาลนำมาใช้ (เช่น การวางแผนครอบครัว หลักสูตร กฎหมาย ฯลฯ)

5.10 พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางความคิด

ในที่นี้หมายถึง การกระทำที่แสดงออกถึงการมีความสามารถที่จะทำให้อื่นมีแนวคิดไปในทางที่พึงปรารถนา คุณสมบัตินี้นอกจากจะเหมาะสมสำหรับคนทั่วไปแล้วพบว่ายังเป็นบทบาทอย่างหนึ่งสำหรับครูที่ช่วยพัฒนาชุมชนที่เรียกกันว่าแหล่งผู้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง (catalytic or change agent) นั่นคือจะต้องทำให้อื่นเกิดการยอมรับในเรื่องการเกษตรแผนใหม่ สุขภาพอนามัย การประสานงานกัน และการวางแผนครอบครัว เป็นต้น (APEID. 1977:33)

ในการพิจารณาว่าพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางความคิดเป็นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาหรือไม่ อาจเริ่มต้นที่คำว่า "ผู้นำ" ซึ่งจะพบว่าพฤติกรรมความเป็นผู้นำไม่ว่าในหมู่นำท้องถิ่น (พิทยา สายหู 2521:21) หรือผู้นำประเทศ (Cheema. 1977:8) มีผลต่อการพัฒนาทั้งสิ้น สำหรับผู้นำทางความคิดนั้นเป็นลักษณะที่มีได้โดยคนทั่วไปไม่จำเป็นต้องเป็นผู้นำเท่านั้น รอเจอร์ส ได้นำเอาคุณสมบัตินี้มาศึกษาในเรื่องความทันสมัยของชนาพบว่า เป็นตัวแปรที่มีค่านำหนักสูงมากในองค์ประกอบความมุ่งในการเป็นผู้นำทางค่านวัตกรรมซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของความทันสมัย และพบว่าผู้นำทางความคิดในหมู่บ้านที่ทันสมัยมีการกระตุ้นไปสู่การเปลี่ยนแปลงแบบแผนการดำรงชีวิตแบบใหม่มากกว่าหมู่บ้านที่ล้าหลัง (Rogers. 1969:322,341) นั่นคือสรุปได้ว่า พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางความคิดเป็นตัวกระตุ้นไปสู่ความทันสมัย หรือเป็นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา เพราะการพัฒนาด้วยความทันสมัยเป็นสิ่งที่แทบจะแยกกันไม่ออก (สนิท สมัยการ 2522:1-3)

ตัวอย่างคำถามในการวัดพฤติกรรมนี้ ได้แก่

- o พுகุย-เสนอแนะความคิดใหม่ ๆ ในการทำงาน กิจกรรม การแก้ปัญหาแก่เพื่อนและ/หรือคนอื่น
- oo ใ้คำแนะนำแก่คนอื่นที่มาขอความเห็นและ/หรือข่าวสารในเรื่องต่าง ๆ *

* แนวคิดจาก (Rogers. 1969:224, footnote 10)

5.11 พฤติกรรมกาติดต่อกับแหล่งภายนอก

คนในสังคมที่ไม่ค่อยจะพัฒนาชาวบ้านมักมีการติดต่อกับคนอื่นนอกหมู่บ้านหรือนอกท้องถิ่นของตนน้อย ดังนั้นการที่บุคคลไม่ค่อยมีโอกาสเดินทางไปไหนมาไหนจึงเป็นลักษณะของความค่อยพัฒนาอย่างหนึ่ง (Rogers. 1969:9) แมทเทนผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาชุมชนได้ระบุว่าคนที่เจริญหรือมีคุณภาพในการพัฒนาประเทศประการหนึ่งคือ คนที่มีความชำนาญในการติดต่อดัมพันธ์กับผู้อื่นเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของตน (สัญญา สัญญาวิวัฒน์ 2514:48-49 อ้างจาก Botten. 1966) ในงานวิจัยของรอเจอร์ส พบว่าการไม่ยึดมั่นอยู่กับถิ่นฐานที่อยู่ของตน (หรือออกไปติดต่อกับแหล่งภายนอก) มีความสัมพันธ์อยู่กับตัวแปรอื่นหลายตัว เช่น ตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจ สังคม (สถานภาพและระดับการครองชีพ) และตัวแปรด้านความทันสมัย (การจงใจไม่สัมผัส ความทะเยอทะยาน ระดับการศึกษา ความรอบรู้ในเรื่องการเมือง การยอมรับนวัตกรรม ความเห็นใจผู้อื่น และความไม่ยึดถือโชคกลาง) และเมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบความทันสมัย "การไม่ยึดมั่นอยู่กับถิ่นฐานที่อยู่ของตน" ก็เป็นตัวแปรหนึ่งที่มีค่าน้ำหนักสูงในองค์ประกอบความสามารถในการสื่อสารกับภายนอก (Rogers. 1969:168, 328-330) ลักษณะเท่านั้นเองเดียวกันนี้ก็พบว่ามีความน้ำหนักสูงในการวิเคราะห์องค์ประกอบในงานวิจัยของอิงเคเลสเกี่ยวกับลักษณะความทันสมัยเช่นเดียวกัน (Inkeles and Smith. 1974:108) ในงานวิจัยของทองคูณ หงส์พันธุ์ พฤติกรรมการมีความสัมพันธ์กับแหล่งอารยธรรมคือ จำนวนครั้งและระยะเวลาที่ผู้นำท้องถิ่นไปเฝ้าแหล่งความเจริญ เช่น อำเภอ จังหวัด และกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์อย่างเด่นชัด (.64) กับความรู้เกี่ยวกับแหล่งวิชาการของชุมชน (ทองคูณ หงส์พันธุ์ 2522:261) แสดงให้เห็นว่าการติดต่อกับแหล่งภายนอกมีผลถึงการมีประสบการณ์กว้างขวางขึ้น เป็นบุคคลที่มีลักษณะเอื้อต่อการพัฒนาได้ดี เพราะไม่มีลักษณะล่าหลังดังที่พบในกลุ่มชาวชนบทหรือชาวนาที่ไม่ค่อยจะติดต่อกับสังคมอื่นนอกจากภายในสังคมของตน (Rogers. 1969:159)

จากหลักฐานข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการติดต่อกับแหล่งภายนอกเป็นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาที่สำคัญอีกพฤติกรรมหนึ่ง สำหรับความหมายของพฤติกรรมนี้คือ "การได้พบปะและสื่อสารกับแหล่งที่จะไ้มาซึ่งความคิดหรือข่าวสารความรู้นอกเหนือจากกลุ่มหรือสังคมเฉพาะของตน" การวัดพฤติกรรมนี้ได้อาศัยดัชนีเชิงพฤติกรรม (behavioral

indicators)ของการติดต่อกับแหล่งภายนอกที่รอเจอร์สชี้แนะไว้ (Rogers, 1969:36) และคำถามในงานวิจัยของเดอร์เนอร์ (Lerner, 1964:427-430) เป็นแนวในการสร้างคำถามในการวิจัยครั้งนี้ เช่น

- o ติดต่อกับและ/หรือสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อนต่างชั้น ต่างวิชาเอก หรือต่างภูมิสำเนา
- oo เดินทางไปติดต่อกับและ/หรือหาเหตุผล ชาวต่าง หน่วยงาน หรือ สถาบันอื่นนอกวิทยาลัยครู

5.12 พฤติกรรมความเป็นพลเมืองดี

เมื่อพิจารณาจากความมุ่งหมายของหลักสูตรการฝึกหัดครู 2519 จะพบว่า มีการระบุถึงลักษณะของการดำรงตนเกี่ยวกับบ้านเมืองและการปกครองที่เหมาะสม ผู้ที่มีการประพฤติปฏิบัติดังกล่าวนี้จะเรียกได้ว่าเป็นพลเมืองดี เป็นลักษณะเด่นกว่าอย่างอื่น โดยเฉพาะในประเด็นที่ว่า "การปฏิบัติเกี่ยวกับบ้านเมืองและการปกครองเหมาะสม"

พลเมืองดี (good citizen) ในความหมายทั่ว ๆ ไปคือ การเป็นสมาชิกซึ่งประชาชนในสังคมยอมรับ (accepted member) กระบวนการสังคมมีที่จะฝึกฝนให้คนรู้ว่าอะไรเหมาะสม ถูกต้อง ควรที่จะรับเอาไว้ และจำเป็นจะต้องกระทำ (Ruch and Zimbardo, 1971:495) ในงานวิจัยของ อิงเคเลส พลเมืองดีคือผู้ที่มีส่วนร่วมและมีเจตคติทางการเมืองเหมาะสม (Inkeles and Smith, 1974:29,324-325) อย่างไรก็ตามความเป็นพลเมืองดีในแต่ละสังคมย่อมแตกต่างกันไปตามขอบเขตแห่งวัฒนธรรมหรือพื้นฐานของสังคม กล่าวคือเป็นไปได้ที่การกระทำอย่างหนึ่งซึ่งเป็นที่ยอมรับในสังคมหนึ่งจะไม่ใช่ที่ยอมรับในอีกสังคมหนึ่ง (Ruch and Zimbardo, 1971:495) ดังนั้นจึงน่าจะกล่าวได้ว่า พลเมืองดีจะมีลักษณะเป็นผู้รู้จักสิทธิหน้าที่ของตนในสังคม หรือในเรื่องที่เกี่ยวกับบ้านเมืองและการปกครอง (ตามที่ระบุในหลักสูตร) อันเป็นบุคคลที่สังคมปรารถนา และคงจะไม่มี ความหมายไป ในลักษณะของค่านิยมอันอ่อนง่าย เชื้อพันธุ์ใหญ่คั่งที่ประเสริฐ แยมกลืนฟุ้ง ตั้งข้อสงสัยในการตีความเรื่องนี้เอาไว้ (ประเสริฐ แยมกลืนฟุ้ง 2522:132)

โดยทั่วไปอาจสังเกตได้ว่าผู้ที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นพลเมืองก็จะมีพฤติกรรมที่ยกย่องกันดังนี้คือ (1) ปฏิบัติตามระเบียบวินัย และสิทธิหน้าที่ของตน (2) ช่วยเหลือผู้ตกยาก หรือได้รับทุกข์ภัยโดยไม่รับผลตอบแทน (3) ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของบ้านเมืองในการปฏิบัติงาน ในสังคมอเมริกันพลเมืองก็ในความหมายที่กว้างที่สุดคือหญิงและชายที่จะปรับตัวเข้ากับเพื่อนบ้านได้ มีความยินดีที่จะช่วยเหลือผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ และมีความสำนึกในความรับผิดชอบในฐานะสมาชิกของสังคมประชาธิปไตย (Doyle, 1961:361) ดังนั้นโดยเอาประเด็นจากความมุ่งหมายของหลักสูตรการฝึกหัดครูเป็นหลักจึงนิยามได้ว่า พฤติกรรมความเป็นพลเมืองก็คือ การทำตามระเบียบ กฎเกณฑ์ในสังคม การช่วยเหลือคนอื่น และการให้ความร่วมมือในทางที่เป็นผลดีแก่บ้านเมืองและการปกครอง

พฤติกรรมนี้จะวัดว่าบุคคลกระทำกิจกรรมความเป็นพลเมืองที่ตามนิยามนี้บ่อยเพียงไร ด้วยตัวอย่างคำถามเช่น

- o ช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก ผู้ประสบภัย หรือผู้ประสบเคราะห์กรรม ฯลฯ โดยไม่คุ้นเคยกันมาก่อน
- oo แจ้งเจ้าหน้าที่ หรือผู้รับผิดชอบให้ทราบเมื่อพบวาทะพยานสมบัติของราชการ หรือของส่วนรวมจะเสียหาย

5.13 พฤติกรรมความนิยมเอกลักษณ์ของชาติ

ชาวญี่ปุ่นได้เชื่อว่าสามารถพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองและทันสมัยได้โดยยังคงรักษาขนบธรรมเนียมหรือเอกลักษณ์ของชาติไว้ได้เป็นอย่างดีที่ไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างชาวตะวันตก ดังนั้นประเพณีบางอย่างจึงไม่ขัดขวางการพัฒนา (สุริชัย หวันแก้ว 2523:79) ชาวอเมริกันก็กล่าวได้ว่ามีความนิยมในเอกลักษณ์ของชาติมาก อิงเคเลส (Alex Inkeles) เป็นผู้ทำการวิจัยพบว่า ชาวอเมริกันยังยึดมั่นและศรัทธาเห็นยาวนานอย่างยิ่งในระบบอันมีคุณค่าสูงของชาวอเมริกัน และความดีงามของชีวิตของชาวอเมริกัน สิ่งที่ชาวอเมริกันภาคภูมิใจมากที่สุดคือระบบการเมือง (โทธ 2522:58) นั่นคือแสดงให้เห็นว่าความนิยมในสิ่งที่ดีงามของชาติเป็นสิ่งที่เอื้ออำนวยให้ชาติเจริญได้ซึ่งต่างกับความประพฤติ

อันเนื่องมาจากค่านิยมบางอย่างซึ่งไม่ใช่เรื่องของความภาคภูมิใจ เช่นความเชื่อในโชคกลาง สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ชอบความสนุกเพลิดเพลิน สะกดสบาย เหล่านี้เป็นต้น

ตามทฤษฎีของแรธส์ ค่านิยมของคนจะแสดงออกโดยทำในแนวค่านิยมที่เลือก หรือทำเป็นแบบแผนของการดำเนินชีวิต (Raths, Harmin and Simon. 1966:30) ซึ่งก็มีลักษณะทำนองเดียวกับลำดับขั้นพัฒนาการค่านิยมของแครทซ์วอลท์ (Krathwohl. 1964) และพิจารณาจากความมุ่งหมายของหลักสูตรแล้วก็สามารถจะนิยามได้ว่า พฤติกรรมนิยมนิยมนลักษณะของชาติคือ การเลือกกระทำในสิ่งที่แสดงถึงความภูมิใจในลักษณะเด่นของชาติ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และวัฒนธรรมของคนไทย

ข้อความที่จะใช้วัดพฤติกรรมนี้ได้แก่ตัวอย่างคำถามต่อไปนี้

๐ ประกอบพิธีกรรมเกี่ยวกับชาติ-ศาสนา-พระมหากษัตริย์

๐๐ เลือกฟังและ/หรือดูโทรทัศน์ในรายการที่เป็นวัฒนธรรมไทย (เช่น ศิลปะ คนตรี การแสดง อาชีพ ฯลฯ)*

5.14 พฤติกรรมการมีวิถีทำงานแบบประชาธิปไตย

ในที่นี้เน้นประชาธิปไตยในฐานะเป็นวิถีชีวิตของบุคคล เพราะความมุ่งหมายของหลักสูตรการฝึกหัดครูมีลักษณะไปในทำนองดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ความหมายของประชาธิปไตยจะไม่ลงรอยกันทั้งในแง่ปฏิบัติของระบบการปกครอง และในแง่วิชาการ ในวิชารัฐศาสตร์ (ชัยอนันต์ สมุทวณิช 2519:1-36) และในความเป็นจริงคนไทยยังสับสนกับเรื่องประชาธิปไตยจนนักสังเกตุการณ์และนักวิจัยบางคนถึงกับระบุว่าพฤติกรรมของคนไทยไม่เอื้อต่อการเป็นประชาธิปไตย (แก้วตา คณะวรรณ 2522:39-42 ; สมชัย รักวิจิตร 2514:19) แต่ในอุดมคติของระบอบการปกครองและเป้าหมายการพัฒนาทางการเมืองของประเทศเป็นที่ปรากฏว่า ความเป็นประชาธิปไตยเป็นสิ่งที่สังคมไทยพึงปรารถนาอยู่ในความมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ 2520 และหลักสูตรการฝึกหัดครู

*ปรับปรุงจาก (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2520:7-9)

2519 อย่างสอดคล้องกัน

พฤติกรรมความเป็นประชาธิปไตยนั้นกล่าวได้ว่าเอื้อต่อการพัฒนาสำหรับสังคมที่มีจุดมุ่งที่จะเป็นประชาธิปไตย ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากแนวคิดในการพัฒนาการเมือง แนวหนึ่งถือว่า การพัฒนาทางการเมืองเป็นพื้นฐานของการพัฒนาทางเศรษฐกิจ เช่นจากแนวคิดของบาร์แรน (Paul A. Baran) ฮิกกินส์ (Benjamin Higgins) เฮิร์ชแมน (Albert O. Hirschman) เป็นต้น และในแนวคิดที่ถือว่าการพัฒนาการเมืองคือ การสร้างความเป็นประชาธิปไตย เช่น แนวคิดของลิปเซต (Seymour M. Lipset) โคลแมน (James S. Coleman) และพาย (Lucian W. Pye) เป็นต้น (ชัยอนันต์ สมุทวณิช 2519:100-103; Pye. 1966:33-34,40-41) ก็สามารถจะกล่าวได้ว่า พฤติกรรมความเป็นประชาธิปไตยเป็นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา เป็นพฤติกรรมที่พึงปรารถนาของสังคมที่มุ่งจะเป็นประชาธิปไตย โดยเฉพาะในแง่ประชาธิปไตยที่เป็นวิถีชีวิต สมศักดิ์ ชุโตบ้ำไว้ว่า ทางชีวิตประชาธิปไตยเป็นทางที่สร้างความมั่นคง และราบรื่นให้แก่การอยู่ร่วมกันของสังคม (สมศักดิ์ ชุโต ม.ป.ป.:5)

ลักษณะของความเป็นประชาธิปไตยที่เป็นวิถีชีวิตในแง่ทฤษฎีนี้มีข้อแตกต่างกันไปตามความเห็นของแต่ละบุคคล ในที่นี้จึงถือเอาคุณลักษณะที่ได้รับการนำไปเผยแพร่ในสังคมไทยโดยหน่วยงานของรัฐ คือ ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ (สมศักดิ์ ชุโต ม.ป.ป.: 2-4) เป็นแนวทางในการนิยามตัวแปรนี้ นั่นคือความเป็นประชาธิปไตยในวิถีชีวิตคือ การประพฤติกี่ยวกับการประสานผลประโยชน์ ภูและพหุชนะ เสียสละ ออกล้น ใจสัทธิของทน มีวินัย ทำหน้าที่ ปกป้องสิทธิ ใค้อย่างเหมาะสมกับผลประโยชน์ที่ตนเองและผู้อื่นพึงได้รับร่วมกัน

พฤติกรรมนี้จะวัดได้ด้วยความถี่ของการกระทำตามความหมายข้างต้นโดยการปรับปรุงจากข้อคำถามในงานวิจัยของ ชงชัย ลักคณสุวรรณ (ชงชัย ลักคณสุวรรณ 2517:106-112) ทองคุณ หงส์ทันธุ (ทองคุณ หงส์ทันธุ 2522:176) และที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ได้แก่วิธีอย่างต่อไปนี้*

*ปรับปรุงจากข้อ 16 และ 52 (ชงชัย ลักคณสุวรรณ 2517:16,112)

- o ขอมเสียผลประโยชน์เสียเองเมื่อมีความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ภายในกลุ่มของตน
- oo โกล่เกลี่ยความขัดแย้งในหมู่เพื่อน ๆ เมื่อเกิดปัญหาตกลงกันไม่ได้ให้ตกลงกันได้

5.15 พฤติกรรมการทำเพื่อส่วนรวม

กล่าวไว้ว่าการกระทำดังกล่าวนี้เป็นคุณลักษณะที่พึงปรารถนาของทุกสังคม ตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่าการทำเพื่อส่วนรวมมีส่วนเอื้ออำนวยให้ประเทศพัฒนาก้าวหน้า คือพฤติกรรมที่ภักดีต่อประเทศชาติเป็นหลักในการดำเนินชีวิตของชาวญี่ปุ่น ซึ่งนักวิชาการด้านการพัฒนายอมรับว่า เป็นการกระทำที่มีส่วนทำให้ญี่ปุ่นมีความเจริญรุ่งเรืองขึ้นมา (โฆซา อาริยา : 2522:33-34; Ayal. 1963:35-51) ขณะเดียวกันลักษณะที่ตรงกันข้ามคือ ความเห็นแก่ตัวนั้นกล่าวได้ว่ามีลักษณะเป็นอุปสรรคขัดขวางการพัฒนา ดังนั้นความไม่เห็นแก่ตัวจึงนำมาเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการวัดคุณลักษณะผู้ที่มีค่านิยมในการพัฒนาที่ใช้ในการศึกษาค่านิยมทางการเมืองระหว่างชาติ ซึ่ง เวอร์ ไค้นำมาใช้ในงานวิจัยของเขา ควบ (Ver. 1975:75-81) และแฮวิกเฮอร์สท์ ได้เสนอคุณลักษณะการเห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัวเป็นคุณลักษณะของบุคคลที่จะประสบความสำเร็จเช่นกัน (Havighurst. 1961:360)

ในหลักสูตรฝึกหัดครูนั้นการทำเพื่อส่วนรวมมีลักษณะที่ระบุนถึงการไม่เห็นแก่ตนเอง และการไม่ทำให้คนอื่นเดือดร้อน ดังนั้นความหมายของการทำเพื่อส่วนรวมที่จะใช้ในการวิจัยครั้งนี้จึงหมายถึง การกระทำที่ได้รับการยอมรับว่า เป็นประโยชน์แก่คนอื่นมากกว่าตนเอง

จากนิยามข้างต้นนี้และแนวคิดจากพฤติกรรมที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอแนะ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2520) ตัวอย่างข้อคำถามที่จะใช้วัดพฤติกรรมนี้ได้แก่ตัวอย่างต่อไปนี้

- o ลงมือกระทำหรือให้ความร่วมมือในกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์แก่ส่วนรวม
- oo สละทรัพย์สิน เวลา หรือสิ่งอื่นใดให้แก่ส่วนรวมได้ใช้ประโยชน์

6. สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาและทฤษฎีที่ไว้วิเคราะห์

6.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมโดยทั่วไป

พฤติกรรมของบุคคลเกิดขึ้นได้หลายสาเหตุมาจาการและแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล ในบุคคลเดียวกันก็ยังมีสาเหตุในการกระทำอย่างเดียวกันต่างกันไปตามเวลา และสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปอีกด้วย ทฤษฎีที่อธิบายถึงสาเหตุของพฤติกรรมในทางพฤติกรรมศาสตร์มีอยู่หลายทฤษฎีไม่ว่าจะกล่าวในที่นี้ได้ทั้งหมด ทฤษฎีที่สำคัญ ๆ เช่น

ฟรอยด์ (Sigmund Freud) อธิบายพฤติกรรมของมนุษย์ว่ามีจิตใจไร้สำนึกเป็นตัวกำหนดให้กระทำ การค้นคว้าของฟรอยด์ได้พบว่าสิ่งต่าง ๆ ในอดีตที่มีอยู่ในจิตไร้สำนึก เช่น เหตุการณ์ที่เก็บกดไว้ ความรู้สึก ความติดใจ ความกลัว เป็นต้น มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนในปัจจุบัน นอกจากนี้เขายังอธิบายพฤติกรรมในแง่ของบุคลิกภาพว่าประกอบไปด้วยจิต 3 ส่วนคือ อิด (id) อีโก (ego) และซูเปอร์อีโก (superego) ซึ่งเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทั้งมวลของมนุษย์ (Hall, 1954:22-35, 54-57; Sprinthall and Sprinthall, 1974:127-128)

แบนดูรา ได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อจะอธิบายให้เห็นว่าพฤติกรรมส่วนใหญ่ของมนุษย์จะเกิดจากการเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบ นั่นคือมีสิ่งที่เป็นแบบอย่างให้บุคคลทำตามแบบนั้น ๆ เช่นในชีวิตจริงคือ พ่อแม่ ครู เพื่อนในสังคม ที่มีอยู่ในลำับอกเล่า คำอธิบายคือตัวแบบซึ่งอธิบายไว้ในหนังสือ คำว่า หรือการยอมรับของครู และที่ปรากฏในสื่อมวลชนโดยการแสดงของตัวละคร นักแสดง เป็นต้น การเลียนแบบพฤติกรรมใหม่ ๆ จะมีกระบวนการ 4 ขั้นคือ (1) ขั้นความสนใจ (2) ขั้นจดจำ (3) ขั้นการแสดงออก และ (4) ขั้นการพอใจ (Gorman, 1974:370; Bandura, 1977:22-29) การอธิบายแบบนี้เป็นไปในแนวทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม

ฮัดสัน ได้จำแนกให้เห็นว่าบุคคลมีการกระทำเนื่องจากเหตุต่าง ๆ กัน 4 ประการคือ (1) ทำอยู่จนเป็นนิสัย (2) ทำตามความเชื่อและเจตคติ (3) ทำตามความรู้ที่ไ้รับ และ (4) ทำตามเหตุผลของตน (Hudson, 1970)

มาสโลว์ อธิบายถึงลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ที่นำไปสู่การจูงใจให้บุคคลกระทำกิจกรรมไว้ 5 ขั้นคือ (1) ความต้องการทางสรีระ (2) ความต้องการความปลอดภัย (3) ความต้องการความรัก และความเป็นเจ้าของ (4) ความต้องการความเคารพยกย่อง (5) ความต้องการที่จะบรรลุความเป็นเลิศของตนเอง (Maslow. 1970:35-58)

โคห์ลเบอร์ก ได้อธิบายทฤษฎีเกี่ยวกับเหตุผลของการกระทำที่เน้นไปทางด้านจริยธรรมของบุคคลไว้ว่าเนื่องมาจากเหตุผล 6 ประการตามลำดับขั้นคือ (1) ทำเพื่อจะหลีกเลี่ยงการลงโทษจากคนอื่นหรือผู้มีอำนาจเหนือกว่า (2) ทำเพื่อสนองความต้องการหรือความสนใจของตนเองซึ่งเห็นว่าคนอื่นก็ต้องการและสนใจด้วยเช่นกัน (3) ทำให้เป็นคนดีทั้งในสายตาของตนเองและคนอื่น (4) ทำเพื่อดำรงรักษาสถาบันส่วนรวม หรือทำเพราะเป็นสิ่งที่ทุกคนกระทำกัน (5) ทำเพื่อความเสมอภาค ทำตามหน้าที่ กฎเกณฑ์ของสังคม (6) ทำตามหลักจริยธรรมสากลที่ตนยึดถือ (Kohlberg. 1976:34-35)

6.2 ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์

อย่างไรก็ดีทฤษฎีต่าง ๆ ที่กล่าวโดยสรุปข้างต้นไม่สามารถจะนำทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียวมาอธิบายหรือจัดจำแนกสิ่งที่เป็นตัวกระตุ้นพฤติกรรมได้ครอบคลุมทั้งหมด และคำอธิบายในแง่มุมอื่น ๆ ก็ยังมีอีกมาก แต่ในการวิจัยครั้งนี้ได้นำทฤษฎีของมาสโลว์มาเป็นหลักในการวิเคราะห์คำถามปลายเปิดเพื่อจัดหมวดหมู่ "สิ่งกระตุ้นพฤติกรรม" เนื่องจากพิจารณาเห็นว่าทฤษฎีนี้สามารถอธิบายพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาได้กว้างขวางกว่าทฤษฎีอื่น* เพราะความต้องการเป็นองค์ประกอบของการจูงใจซึ่งเป็นเหตุของพฤติกรรม (Jung. 1978:5) และนักจิตวิทยาในปัจจุบันมีความเห็นสอดคล้องกัน

* ข้อมูลที่พบในการทดลองใช้แบบสอบถามพบว่าส่วนมากแล้วบุคคลกระทำเพราะเป็นความต้องการอย่างใดอย่างหนึ่ง จึงเชื่อได้ว่าทฤษฎีของมาสโลว์เหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็นกรอบวิเคราะห์สิ่งที่เป็นตัวกระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาในการวิจัยครั้งนี้

ว่าพฤติกรรมของมนุษย์มีเป้าประสงค์ที่จะกระทำ คนเราได้รับการจูงใจให้บรรลุเป้าหมาย บางประการจึงเป็นเหตุให้มีการปรับตัวและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (McDavid and Horari. 1974:87) นักจิตวิทยาแนวมนุษยธรรมยืนยันว่า การกระทำดี-ไม่ดี เป็นสิ่งที่มนุษย์กระทำขึ้นตามความต้องการของแต่ละบุคคลเอง (Combs. 1979:115-116)

สำหรับลำดับขั้นความต้องการตามทฤษฎีของมาสโลว์ที่แบ่งไว้ 5 ขั้นนั้นนี้ รายละเอียดตามลำดับดังนี้ (Maslow. 1970:35-58)

6.2.1 ความต้องการทางสรีระ คือความต้องการความอยู่รอดทางกาย เช่น ความต้องการอาหาร การดื่ม อาบแดดหายใจ การพักผ่อน ความต้องการทางเพศ อุณหภูมิที่พอเหมาะ และการกระตุ้นความรู้สึก เป็นต้น แรงขับทางสรีระเหล่านี้เกี่ยวข้องกับบำรุงรักษาทางชีวะของร่างกาย และจะต้องได้รับความพึงพอใจในความต้องการเหล่านี้ในระดับต่ำสุดเสียก่อนบุคคลจึงจะมีการจูงใจจากความต้องการในระดับสูงกว่าขึ้นไป ในทางตรงกันข้ามบุคคลที่ไม่ได้รับความพึงพอใจในความต้องการระดับพื้นฐานดังกล่าวจะไม่อยู่ในสภาพที่มีความพยายามแสวงหาความพึงพอใจตามความห่วงการในระดับที่สูงกว่า

ถ้าความต้องการเบื้องต้นอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้รับความพึงพอใจ บุคคลก็จะถูกครอบงำจากความต้องการนั้นอย่างรวดเร็ว และความต้องการอื่น ๆ ทั้งหมดจะกลายเป็นความต้องการระดับรองลงมาโดยทันที กล่าวคือคนที่มีความหิวโหยอยู่เป็นประจำจะไม่คิดเพียรพยายามที่จะประพันธ์บทเพลงขึ้น จะไม่มีความกล้าที่จะสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ จะไม่มีความปรารถนาที่จะมีรถยนต์สักคันหนึ่ง ไม่อยากจะไถ่ร้องเพ้าคู่ใหม่ ไม่มีความสนใจเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ชาติบ้านเมืองและอื่น ๆ ทำนองเดียวกันนี้ บุคคลที่มีสภาพเช่นนี้จะทำงานหรือหมกมุ่นอย่างยิ่งอยู่กับการไล่หาซึ่งอาหารที่จะกินเข้าไปเท่านั้น คนที่มีแต่ความหิวอย่างแท้จริงจะไม่สนใจอะไรนอกจากอาหาร จนถึงอาหาร นึกถึงแต่อาหาร คิดถึงแต่เรื่องอาหาร มีอารมณ์ผูกพันอยู่กับอาหาร รับรู้แต่เรื่องอาหาร และต้องการอาหาร แต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น คนที่ไม่ได้รับความพึงพอใจขั้นต่ำกล่าวนี้อย่างเพียงพอจะมีลักษณะพฤติกรรมในทำนองที่จะทำให้ได้สิ่งเหล่านี้มาสนองความต้องการ เช่นเดียวกันกับความหิว

โดยไม่ต้องสงสัย ความต้องการทางสรีระจะครอบงำความปรารถนาของมนุษย์ ดลบันดาลให้ความสนใจสิ่งต่าง ๆ ก่อนที่จะมุ่งไปสู่เป้าประสงค์ในระดับสูงขึ้นไป ความต้องการทางสรีระจะเป็นตัวกักตุนในเรื่องเกี่ยวกับอาหาร และจริยธรรมของสังคมอย่างลึกซึ้งทีเดียว

6.2.2 ความต้องการความปลอดภัย เมื่อความต้องการทางสรีระได้รับความพึงพอใจแล้ว บุคคลจะมีความเกี่ยวข้องกับสิ่งที่เรียกว่า ความต้องการความปลอดภัย หลังการรู้อย่างเต็มที่ในค่านี้นี้เป็นความต้องการที่จะมีความแน่ใจที่จะสามารถเข้าใจเหตุผลเกี่ยวกับความมั่นคงแน่นอน ระดับชั้น โครงสร้าง และความสามารถที่จะคาดการณ์สภาพแวดล้อมของบุคคลเอง ภายหลังที่บุคคลได้เรียนรู้และได้รับการศึกษาเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่เป็นอันตรายบางอย่างก็จะมีแนวโน้มที่จะไม่กลัว หรือรู้สึกเฉย ๆ ในสิ่งนั้น เช่น ความกลัวฟ้าแลบฟ้าร้อง ความกลัวภูตผี ในหมู่เด็ก ๆ เมื่อเขาได้เรียนรู้ถึงข้อเท็จจริงในเรื่องเหล่านั้นก็จะกลายความกลัวลงได้

สำหรับผู้ใหญ่ความต้องการความปลอดภัยจะมีลักษณะแตกต่างไปจากในวัยเด็กเช่นแสดงออกในการเลือกทำงานซึ่งมีสวัสดิการดี การฝากเงินไว้กับธนาคาร การทำประกันต่าง ๆ ฯลฯ พฤติกรรมดังกล่าวนี้เป็นสิ่งที่แสดงถึงการสนใจในแง่ของการแสวงหาความมั่นคงปลอดภัย

ท่านเองเกี่ยวข้องกับระบบความเชื่อเกี่ยวกับศาสนาและปรัชญาที่อาจตีความได้ว่าเป็นแนวความคิดเกี่ยวกับความต้องการความปลอดภัย กล่าวคือศาสนาและปรัชญาจะช่วยให้บุคคลรู้สึกปลอดภัยที่ประชาชนต่างมีความยึดเหนี่ยวร่วมกันอยู่เป็นส่วนรวม

นอกจากนี้ความต้องการความปลอดภัยจะแสดงออกในเมื่อบุคคลเผชิญกับความตึงเครียดในภาวะจริง ๆ ที่เกิดขึ้นมาอย่าง เช่น สงคราม โรคภัยไข้เจ็บ อาชญากรรม อุทกภัย แผ่นดินไหว การจลาจล ความไม่เป็นระเบียบในสังคม ฯลฯ

6.2.3 ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ ความต้องการในขั้นที่ 3 นี้จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อความต้องการทางสรีระและความต้องการความปลอดภัยก่อนร่างจะเป็นที่เพียงพอแล้ว กล่าวคือบุคคลมีการรูงใจจากความปรารถนาในความสัมพันธ์เชิงความรักกับคนอื่น ๆ เช่นจากครอบครัวของเขา และ/หรือจากกลุ่มอ้างอิง (reference

groups) ต่าง ๆ ดังนั้นการได้เป็นสมาชิกของกลุ่มจึงเป็นจุดหมายสำคัญของบุคคล บุคคลที่มีความต้องการแบบนี้จะรู้สึกมีความปวกราบอย่างมากที่ต้องอยู่แต่เพียงลำพังคนเดียว ไม่มีใครคบหาสมาคมด้วย ไม่มีพรรคพวก และไม่ได้รับการยอมรับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ชาคมิทรสหาย ไร้อาชีพที่น้อง ชากคู่สมรส หรือไม่มีบุตร เป็นต้น จึงเห็นได้ว่าความรักในแง่นี้ไม่ใช่ความรักระหว่างเพศหญิงเพศชายเชิงความใคร่

ความรักในลักษณะเช่นนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการมีความสมบูรณ์พูนสุข การมีความสัมพันธ์เชิงความรักระหว่างประชาชนซึ่งรวมถึงการมีความเคารพนับถือกัน การยกย่องชมเชยกัน และมีความเชื่อถือไว้วางใจกัน ดังกล่าวนี้นี้จึงเป็นความต้องการความรักในแง่ของทั้งการรับและการให้ความรักต่อกัน ดังนั้นการมีความรักและได้รับการยอมรับจึงเป็นสิ่งที่ทำให้มีความรู้สึกเป็นสุขและมีคุณค่า การไม่มีความรักจะนำไปสู่ความรู้สึกที่ไม่มีสาระประโยชน์ ความว่างเปล่าไร้ค่า และความเกลียดชังกัน

6.2.4 ความต้องการความเคารพยกย่อง จะพบว่าเมื่อผู้ใดได้รับความพึงพอใจในความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของแล้วแรงจูงใจนี้จะลดลง และเป็นการปูทางไปสู่การมีความเคารพยกย่องตนเองเกิดขึ้น ความต้องการความเคารพยกย่องมีอยู่ 2 ลักษณะคือ ประการแรกเป็นความเคารพยกย่องตนเอง ได้แก่ความปรารถนาในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับสมรรถภาพ ความเชื่อมั่น ความเข้มแข็ง ความสามารถที่จะทำอะไรได้ดี การประสบความสำเร็จ ความมีอิสระ และการมีเสรีภาพ เป็นต้น กล่าวคือบุคคลจะมีความต้องการที่จะรู้ว่าตัวของเขาได้เป็นบุคคลที่มีคุณค่าเพียงพอแล้ว คือมีความสามารถที่จะทำงานต่าง ๆ ได้ และสามารถที่จะกระทำสิ่งท้าทายต่าง ๆ ในชีวิตได้ ในประการที่สองเป็นความเคารพยกย่องที่ได้จากคนอื่น อันได้แก่ การมีศักดิ์ศรี ค่ายกย่องสรรเสริญ การยอมรับ การได้รับความสนใจ การมีสถานภาพทางสังคม การมีชื่อเสียงดี และการที่ผู้อื่นเห็นคุณค่า กล่าวคือบุคคลปรารถนาจะให้ผู้อื่นไ้มองเห็นคุณค่าและให้การยกย่องในความสามารถของตน

เมื่อได้รับความพึงพอใจในความต้องการความเคารพยกย่องนี้แล้ว จะส่งผลให้บุคคลมีความรู้สึกและมีเจตคติเกี่ยวกับการมีความเชื่อมั่นในตนเอง ความมีคุณค่า การมีความเข้มแข็ง การมีความสามารถ และความมีประโยชน์-มีความจำเป็นแก่โลก ในทางตรงกันข้ามผู้ที่ผิดหวังจากความต้องการดังกล่าวนี้ก็จะมีความรู้สึกและเจตคติไปในทาง

ที่มีความค้อยคุณค่า มีความไม่เหมาะสม มีความอ่อนแอ และไร้ประโยชน์ ความรู้สึกในทาง
ไม่ดีเช่นนี้อาจจะก่อให้เกิดความท้อแท้ใจ มีความรู้สึกว่าเป็นคนที่ไร้ประโยชน์และหมดความ
หวังที่จะดำเนินไปตามความต้องการการการของชีวิต และประเมินตนเองต่ำกว่าคนอื่น

บุคคลที่มีความสมบูรณ์ในความเคารพยกย่องส่วนมากเป็นผู้ที่ได้ความ
เคารพนับถือจากคนอื่นมากกว่าจะเป็นการได้รับเกียรติคุณ สถานภาพทางสังคม หรือการ
ยกย่องสรรเสริญ ความเคารพยกย่องที่ได้รับนี้เป็นผลมาจากความพยายามดิ้นรนให้ใครมา
กล่าวคือเป็นสิ่งที่บุคคลแสวงหาเอามาได้นั่นเอง

6.2.5 ความต้องการที่จะบรรลุความเป็นเลิศของตนเอง เมื่อความต้อ
การ 4 อันที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดก่อนหน้านี้ได้รับความพึงพอใจแล้วบุคคลจะมีความต้องการที่
จะบรรลุความเป็นเลิศของตนเองเกิดขึ้นเป็นลักษณะที่เด่นชัด ความต้องการดังกล่าวนี้ก็คือ
ความปรารถนาที่จะได้เป็นในทุกสิ่งตามที่ยุ้นั้นสามารถจะเป็นได้ นั่นคือ การทำงานให้ดี
เท่าที่สามารถจะทำให้หรือทำให้เป็นเลิศได้ (Fadiman and Frager, 1976:343
citing Maslow, 1971:48) ผู้ที่บรรลุถึงระดับสูงสุดนี้จะมีการกระทำที่เป็นการใช้
ปัญญา ความสามารถ และศักยภาพต่าง ๆ ของเขาอย่างเต็มที่เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่
ตนเอง กล่าวอีกอย่างก็คือเป็นความปรารถนาของบุคคลที่จะปรับปรุงตนเองซึ่งอาจเรียก
ได้ว่าเป็นแรงขับที่จะทำให้ศักยภาพที่ตนมีอยู่ประจักษ์เป็นความจริงออกมา หรือถึงขั้นสูงสุด
ทางศักยภาพของเขาได้ ดังนั้นบุคคลหนึ่งมวลไม่ว่าจะเป็นคนชนิดใดก็ตามที่บรรลุถึงสิ่งที่ต้อง
การจะเป็นได้ก็คือผู้ที่มีความเป็นเลิศในตนเอง

ความต้องการที่จะบรรลุความเป็นเลิศของตนเองไม่จำเป็นต้องเกิด
ขึ้นในแบบของความพยายามที่จะริเริ่มสิ่งใหม่ หรือความพยายามเชิงศิลปะ หากแต่ไม่ว่าผู้ใด
ก็ตาม เช่น พ่อแม่ นักกีฬา นักศึกษา ครู หรือกรรมกรที่กระตือรือร้น อาจจะกำลังใช้ศักยภาพ
ของแต่ละคนทำให้ดีเท่าที่เขาจะทำให้ดีที่สุดอยู่แล้ว ดังนั้นแบบเฉพาะของการบรรลุความเป็น
เลิศของตนเองจึงต่างกันไปตามหลายแบบระหว่างบุคคลแต่ละคน

ความต้องการที่จะบรรลุความเป็นเลิศของตนเองเป็นสิ่งกระตุ้นให้
บุคคลค้นหาสิ่งที่เขาสามารถจะเป็นได้ ดังนั้นเขาจึงดำรงชีวิตด้วยความมีรสชาติและมีจุด
มุ่งหมาย

วิธีดำเนินการวิจัย

แบบของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบสำรวจที่มุ่งศึกษาวิเคราะห์ตัวแปรที่ไม่ได้มีการควบคุมเพราะเหตุการณ์ได้เกิดขึ้นก่อนแล้ว ซึ่งเป็นการวิจัยที่เรียกว่า *ex post facto research* (Campbell and Stanley, 1966:64-71; Kerlinger, 1973:378-394) การวิจัยในลักษณะนี้อาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าเป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (*descriptive studies*) ซึ่งมีการออกแบบและผสมผสานวิธีการต่าง ๆ ในการวิจัยให้รัดกุมเช่นเดียวกันกับการวิจัยแบบอื่น ๆ (Selltiz and others, 1976:101-112)

เนื่องจากการวิจัยนี้มุ่งนำไปแก้ปัญหาการปฏิบัติที่กำลังประสบอยู่ในการเตรียมครูเพื่อการพัฒนาทั้งที่ใกล้จะจบอย่างละเอียดมาแล้ว การวิจัยที่จะมีประโยชน์โดยตรงต่อการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมเช่นนี้จัดได้ว่าเป็นการวิจัยแบบเชิงปัญหา (*problem-focused research*) ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นการวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วางนโยบายเชิงปฏิบัติในประเทศที่กำลังพัฒนา (Fogel, 1977:32-37)

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรที่นำมาศึกษาในการวิจัยนี้แบ่งได้เป็น 2 กลุ่มคือ

1. กลุ่มตัวแปร"พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา"

ตัวแปรดังกล่าวนี้ได้รวบรวมมาจากแหล่งความคิดหลายแหล่งดังที่ได้กล่าวมาแล้วในหัวข้อ"แหล่งสำหรับการค้นคว้าหาพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา" หน้า 27 และได้พบว่าสามารถจัดหมวดหมู่พฤติกรรมเพื่อนำไปวิเคราะห์ทางสถิติได้เป็น 15 หมวด ดังนี้

- 1.1 พฤติกรรมการใฝ่หาความรู้
- 1.2 พฤติกรรมความริเริ่ม
- 1.3 พฤติกรรมความสามารถในการแก้ปัญหา

- 1.4 พฤติกรรมความสุจริต
- 1.5 พฤติกรรมความซื่อ
- 1.6 พฤติกรรมการประหยัด
- 1.7 พฤติกรรมการบำรุงรักษาสุขภาพอนามัย
- 1.8 พฤติกรรมการไม่ยึดถือโชคกลาง
- 1.9 พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรม
- 1.10 พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางความคิด
- 1.11 พฤติกรรมการติดต่อกับแหล่งภายนอก
- 1.12 พฤติกรรมความเป็นพลเมืองดี
- 1.13 พฤติกรรมความนิยมเอกลักษณ์ของชาติ
- 1.14 พฤติกรรมการมีวิธีทำงานแบบประชาธิปไตย
- 1.15 พฤติกรรมการทำเพื่อส่วนรวม

2. กลุ่มตัวแปร "สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา"

โดยอาศัยการอธิบายตามทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow, 1970: 35-58) จะได้แก่ตัวแปร 5 หมวด ดังต่อไปนี้

- 2.1 ความต้องการทางสรีระ
- 2.2 ความต้องการความปลอดภัย
- 2.3 ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ
- 2.4 ความต้องการความเคารพยกย่อง
- 2.5 ความต้องการที่จะบรรลุความเป็นเลิศของตนเอง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรนักศึกษาครู

การวิจัยนี้กำหนดให้ประชากรนักศึกษาครู เป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตร วิชาการศึกษาชั้นสูงปีที่ 2 และผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาครุศาสตรบัณฑิตปีที่ 2 ในวิทยาลัยครู

ที่เปิดสอนทั้ง 2 ระดับตั้งแต่ 3 วิชาเอกขึ้นไป ประชากรนักศึกษาครูตามลักษณะดังกล่าวนี้คือนักศึกษาครูที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยครู 29 แห่ง ปีการศึกษา 2523 จำนวน 22,958 คน ดังนี้

	(ป.กศ.สูง 506 ค.บ. 420)*	
1.1 วิทยาลัยครูจันทระเกษม		
1.2 วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	534	281
1.3 วิทยาลัยครูสวนสุนันทา	546	411
1.4 วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ	414	428
1.5 วิทยาลัยครูพระนคร	429	527
1.6 วิทยาลัยครูธนบุรี	327	154
1.7 วิทยาลัยครูยะลา	448	120
1.8 วิทยาลัยครูสงขลา	742	168
1.9 วิทยาลัยครูภูเก็ต	528	93
1.10 วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช	719	165
1.11 วิทยาลัยครูเพชรบุรี	463	145
1.12 วิทยาลัยครูนครปฐม	469	141
1.13 วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง ราชบุรี	352	165
1.14 วิทยาลัยครูอุดรธานี	573	175
1.15 วิทยาลัยครูสกลนคร	415	149
1.16 วิทยาลัยครูอุบลราชธานี	520	209
1.17 วิทยาลัยครูมหาสารคาม	1,120	288
1.18 วิทยาลัยครูนครราชสีมา	908	159
1.19 วิทยาลัยครูบุรีรัมย์	693	173
1.20 วิทยาลัยครูเทพสตรี	534	270
1.21 วิทยาลัยครูจันทบุรี	366	168
1.22 วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา	441	85
1.23 วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา	783	390
1.24 วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลัยการณ ปทุมธานี	521	209

*แหล่งข้อมูล: (กองแผนงาน กรมการฝึกหัดครู 2523:9,11)

1.25 วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก	(ป.กศ.สูง 862 ค.บ. 160)*	
1.26 วิทยาลัยครูนครสวรรค์	566	155
1.27 วิทยาลัยครูเชียงใหม่	823	242
1.28 วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์	551	100
1.29 วิทยาลัยครูลำปาง	471	94

2. กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาครู

ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้นักศึกษาครูที่จะเป็นตัวแทนของประชากรนักศึกษาครูจาก 29 วิทยาลัยมาเป็นหน่วยวิเคราะห์ได้เลือกโดยวิธีสุ่มอย่างง่ายคือ

2.1 สุ่มวิทยาลัยครูออกมา 8 วิทยาลัย

2.2 สุ่มนักศึกษาครูในแต่ละวิทยาลัยจากวิทยาลัยในข้อ 2.1 อย่างไรก็ดีตามเมื่อคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ได้กลุ่มตัวอย่าง 800 คน ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนนักศึกษาครู (ป.กศ.สูงและ ค.บ.) และกลุ่มตัวอย่าง

วิทยาลัยครู	นักศึกษาครู*			กลุ่มตัวอย่าง		
	ป.กศ.สูง	ค.บ.	รวม	ป.กศ.สูง	ค.บ.	รวม
1. จันทบุรี	506	420	926	56	54	110
2. ชลบุรี	327	154	481	42	22	64
3. นครปฐม	469	141	610	62	15	77
4. เทพสตรี ลพบุรี	534	270	804	60	25	85
5. พระนครศรีอยุธยา	783	390	1,173	95	56	151
6. อุตรดิตถ์	551	100	651	75	15	90
7. นครศรีธรรมราช	719	165	884	64	20	84
8. มหาสารคาม	1,120	288	1,408	105	34	139
รวม	5,009	1,928	6,937	559	241	800

* แหล่งข้อมูล: (กองแผนงาน กรมการฝึกหัดครู 2523:9,11)

เครื่องมือในการวิจัย

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นสำหรับการวิจัยนี้ โดยเฉพาะ ประกอบด้วยคำถาม 2 ตอนคือ (แบบสอบถามที่ใช้แสดงไว้ในภาคผนวก ก.)

1.1 ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างมีคำถามอยู่ 14 ข้อ แต่ละข้อถามถึงข้อมูลดังต่อไปนี้ตามลำดับ

1.1.1 เพศ

1.1.2 อายุ

1.1.3 การนับถือศาสนา

1.1.4 สภาพการสมรส

1.1.5 การประกอบอาชีพ

1.1.6 ระดับที่กำลังเรียน

1.1.7 วิชาเอกที่เรียน

1.1.8 วุฒิเดิม

1.1.9 การอยู่อาศัย

1.1.10 ค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากทางบ้าน

1.1.11 พื้นเพการดำรงชีวิตในวัยเด็ก

1.1.12 อาชีพของบิดา

1.1.13 อาชีพของมารดา

1.1.14 รายได้ของครอบครัว

1.2 ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการกระทำพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา มีคำถามรวมทั้งสิ้น 80 ข้อ แบ่งเป็นหมวดหมู่ตามตัวแปรก่อนทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเป็น 15 หมวด ดังที่ได้แสดงไว้ในภาคผนวก ข. คำถามแต่ละข้อที่ใช้ในตอนนี้มีประเด็นของคำถามอยู่ 2 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1.2.1 ประเด็นแรกถามว่า "คุณเคยทำสิ่งต่อไปนี้บ่อยเพียงใด" จากการกระทำต่าง ๆ ที่กล่าวไว้ 80 ข้อกระทง โดยให้ผู้ตอบประเมินตนเองว่า เคยทำมาแล้วบ่อยเพียงใดภายในระยะเวลาที่ได้เข้ามาศึกษาในวิทยาลัยครูจนกระทั่งปัจจุบันหรือวันที่ตอบคำถามนี้ มาตราที่กำหนดให้ใช้ประเมินเป็นมาตรา 5 ช่วงตามแบบของลิเคิร์ต(Likert type scale)ดังนี้คือ

- 5 ทำเป็นประจำ(แทบไม่เคยขาดเลย)
- 4 ทำอยู่บ่อย ๆ (มีเว้นบ้างนาน ๆ ครั้ง)
- 3 ทำพอประมาณ(ทำครั้งหนึ่ง-ไม่ทำครั้งหนึ่ง)
- 2 ทำบ้างเหมือนกัน(นาน ๆ จึงทำสักครั้งหนึ่ง)
- 1 ทำน้อยมาก(แทบไม่ได้ทำเลย)

1.2.2 ประเด็นที่สอง เป็นคำถามต่อจากประเด็นแรกในข้อเดียวกันซึ่งจะถามว่า "อะไรเป็นเหตุให้คุณทำ" โดยให้ผู้ตอบเขียนอธิบายสั้น ๆ ถึงเหตุที่ทำให้ทำดังกล่าวในประเด็นแรกด้วยตนเองลงในช่องว่างที่กำหนดให้

ผู้ตอบจะตอบโดยวิธีการเดียวกันนี้ในแต่ละประเด็นไปจนครบ 80 ข้อ รวม 160 คำถาม ดังในตัวอย่างแบบสอบถามต่อไปนี้

ตัวอย่างแบบสอบถาม

คุณเคยทำสิ่งต่อไปนี้	บ่อยเพียงใด	อะไรเป็นเหตุให้คุณทำ
243. ให้คำแนะนำแก่คนอื่นที่มาขอความเห็น และ/หรือข่าวสารความรู้ในเรื่องต่าง ๆ	5 4 3 2 1 ณ 49	
244. ไม่ว่างมือ หรือล้มเลิกไปทำงานอื่นเสียโดยง่าย ในเมื่องานนั้นยังไม่สำเร็จ และต้องใช้เวลา อีกนาน	5 4 3 2 1 ขย 31	

2. การสร้างเครื่องมือ

ส่วนสำคัญของเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้คือพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาที่จะนำมาสร้างเป็นคำถามให้นักศึกษาคูประเมินว่าตนเองได้เคยกระทำมาแล้วน้อยเพียงใด โดยมีความมุ่งหมายจะนำพฤติกรรมเหล่านี้ไปวิเคราะห์หาองค์ประกอบของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา และเพื่อใช้เป็นประเด็นสอบถามต่อไปว่าพฤติกรรมดังกล่าวมีอะไรเป็นเหตุให้เขากระทำบ้าง การเลือกเอาพฤติกรรมมาใช้ในการวิจัยดำเนินการตามแนวทางประจักษ์ (empirical approach) โดยมีแหล่งความคึกอยู่ 5 แหล่งใหญ่ ดังที่ได้กล่าวโดยละเอียดแล้วในบทที่ 2 หัวข้อ "แหล่งสำหรับการค้นคว้าหาพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา" หน้า 27 กล่าวโดยสรุปแหล่งดังกล่าวได้แก่ (1) ทฤษฎีการพัฒนาทางสังคมศาสตร์ (2) งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทางสังคมศาสตร์ (3) แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของบุคคลที่เอื้อต่อการพัฒนา (4) ปัญหาเกี่ยวกับลักษณะของบุคคลในการพัฒนาประเทศ และ (5) แผนสำหรับการพัฒนาประเทศไทย

ขั้นตอนในการค้นหาพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาและการสร้างเครื่องมือมีดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยจากแหล่ง 5 แหล่งดังกล่าวข้างต้น

2.2 พิจารณาเลือกประเด็นของพฤติกรรมที่มีการชี้แนะจากแหล่งความคิด 5 แหล่ง มาจัดหมวดหมู่พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา และได้พบว่าสามารถจัดเป็นแบบอุดมคติ (ideal types) ของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาไว้ชั่วคราวก่อนได้ 15 แบบ (หรือ 15 มโนภาพ) ซึ่งการจัดหมวดหมู่ดังกล่าวนี้ได้กำหนดเป็นข้อตกลงเบื้องต้นไว้ในบทนำ หน้า 14 แล้ว

2.3 นิยามแบบอุดมคติ (หรือพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา) ทั้ง 15 แบบ (หรือ 15 หมวด) โดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยเกี่ยวกับลักษณะดังกล่าวเพื่อสร้างเป็นตัวแปรสำหรับการวิจัย รายละเอียดในการนิยามตัวแปรดังกล่าวทั้ง 15 หมวดนี้ได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 2 หัวข้อ "มวลของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา" หน้า 47 การนิยามในการวิจัยนี้ได้นิยามในแง่ของพฤติกรรมที่สามารถจะสังเกตได้ หรือนิยามด้วยภาษาของการกระทำ (action word) เท่านั้น ไม่ครอบคลุมคุณสมบัติอื่น ๆ คือ ความรู้ ความคิด และความรู้สึกนึกคิด ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้ และเพื่อนำไปสู่การวัดพฤติกรรมหรือตัวแปรเหล่านั้นในด้านของพฤติกรรมที่สังเกตได้เท่านั้น เช่น ความสุจริต คือการกระทำที่เป็นไปโดยถูกต้อง ซื่อตรง และซื่อสัตย์สุจริต การยอมรับนวัตกรรม คือการนำเอาความคิดใหม่ ๆ ซึ่งคนอื่นยังไม่ค่อย

จะรู้และ/หรือไม่ค่อยจะยอมรับมาปฏิบัติ หรือสนับสนุนให้แพร่หลาย เป็นต้น

2.4 สร้างประโยคพฤติกรรมตามนิยามในข้อ 2.3 โดยตีความออกมาเป็นการกระทำ การปฏิบัติ หรือกิจกรรม ทั้งนี้อาศัยแบบในการตีความพฤติกรรมนามธรรมให้เห็นเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้และ/หรือวัดผลได้ของคิบเลอร์และคณะ(Kibler and others, 1974: 188-194)เป็นแนวทาง แล้วสร้างประโยคอธิบายพฤติกรรมโดยอาศัยแนวคิดในการเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม(behavioral objectives) ที่มีเนื้อหาทั่วไป(content generality) ของเบเกอร์และโพพแฮม(Baker and Popham, 1973:63-75) ซึ่งเป็นข้อความที่อธิบายการกระทำที่สังเกตได้ภายใต้เนื้อหาหรือภาวะที่มีลักษณะกินความหมายกว้างครอบคลุมประเด็นย่อยในเรื่องนั้นเอาไว้มากที่สุด เช่น "อ่านตำราใหม่ ๆ" ครอบคลุมพฤติกรรมการอ่านตำราที่ออกมาใหม่ ๆ ทุกชนิดทุกสาขาวิชา "ช่วยเหลือคนอื่นเมื่อเขามาขอความช่วยเหลือในทางที่สุจริต" จะมีความหมายครอบคลุมถึงเรื่องใด ๆ ก็ตามที่จะช่วยเหลือโดยทางที่สุจริต เป็นต้น ข้อความเหล่านี้คือข้อความที่นำไปตั้งประเด็นถามนักศึกษาคู 2 ประเด็นคือ (1) คุณเคยทำสิ่งต่อไปนี้บ่อยเพียงใด (2) อะไรเป็นเหตุให้คุณทำ ดังที่กล่าวแล้วในข้อ 1. ข้างต้น

2.5 สร้างแบบสอบถามขึ้นตามตัวอย่างที่กล่าวแล้วในข้อ 1. แล้วนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบในเรื่องความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริงเกี่ยวกับเวลาในการตอบ ความสะดวกในการตอบ รูปแบบ เนื้อหา และถ้อยคำของข้อความในแต่ละข้อความ การทดลองใช้แบบสอบถามได้กระทำที่วิทยาลัยครูเพชรบุรี รวม 5 ครั้ง แต่ละครั้งทดลองไม่ซ้ำกลุ่มกัน ครั้งแรกทดลองกับบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 50 คน จุดมุ่งหมายสำคัญในการทดลองเพื่อศึกษาว่าน่าจะมีเหตุอะไรให้ทำพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาบ้าง มีหนทางที่จะสร้างคำถามในประเด็นที่ (2) เป็นแบบปลายปิด(close-ended question) ได้หรือไม่ นอกจากนั้นทดลองกับนักศึกษาครู 50, 34, 25, 25 คน ตามลำดับ ภายหลังการทดลองครั้งที่ 4 แล้วจึงได้ตกลงใจใช้แบบสอบถามดังที่ได้แสดงไว้ในภาคผนวก ก. รวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ และได้ออกแบบให้สามารถลงรหัสบันทึกข้อมูลลงบัตรหรือเทปที่จะใช้กับคอมพิวเตอร์ได้จากแบบสอบถามโดยตรง(เฉพาะประเด็นที่ถามว่า ทำบ่อยเพียงใด) แบบดังกล่าวแม้จะไม่เป็นไปตามข้อเสนอแนะของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์แห่งใดก็ตามแต่พบว่าผู้ตอบสะดวกในการตอบ และไม่มีอุปสรรคต่อการทำงานของพนักงานบันทึกข้อมูลลงบัตรหรือเทปแต่ประการใด ดังนั้นจึงข้ามขั้นตอนการลงรหัสใน

แบบการลงรหัส (coding form) ไปได้ 1 ชั้น ทำให้ลดความผิดพลาดในการลงรหัสชั้นนี้ได้

การรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเพื่อรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการโดยแจกแบบสอบถามพร้อมกันทุกวิทยาลัย แต่ละแห่งมีผู้ช่วยในการรวบรวมข้อมูลที่อธิบายถึงวิธีการรวบรวมและการแก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นให้ทราบอย่างถี่ถ้วน ทุกคนมีประสบการณ์ในการทำวิจัยมาแล้วทั้งสิ้น การรวบรวมข้อมูลดำเนินการเป็น 2 ช่วง ช่วงแรกเริ่มในวันที่ 15 กรกฎาคม ถึง วันที่ 5 สิงหาคม 2523 ช่วงนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลในหมู่นักศึกษาคณะที่ยังไม่ได้ออกไปฝึกสอน สำหรับช่วงที่สองเริ่มในวันที่ 15 สิงหาคม ถึง 31 สิงหาคม 2523 เป็นการรวบรวมข้อมูลในหมู่นักศึกษาคณะที่กลับจากการฝึกสอนมาเรียนตามปกติ สาเหตุที่ต้องกระทำเช่นนี้เนื่องจากเป็นภาคเรียนที่นักศึกษาส่วนหนึ่งออกฝึกสอนเป็นเวลาครึ่งภาคเรียนยากต่อการติดตามไปแจกแบบสอบถามจึงต้องรอให้นักศึกษากลับเข้าเรียนตามปกติเสียก่อนเพื่อความสะดวกในการติดตามรวบรวมแบบสอบถามกลับคืน

การจัดกระทำข้อมูล

1. การจัดกระทำข้อมูลเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบ

เนื่องจากผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามซึ่งได้ออกแบบบัตร (card format) และกำหนดรหัสไว้ในแบบสอบถามแล้ว แบบสอบถามแต่ละชุดจึงส่งไปลงรหัสบันทึกข้อมูลได้ทันทีโดยไม่ต้องถ่ายทอข้อมูลลงในกระดาษแบบการลงรหัสอีกครั้งหนึ่ง

อย่างไรก็ตามแบบสอบถามแต่ละฉบับได้นำมาตรวจดูความเรียบร้อยก่อนนำไปบันทึกลงเทปข้อมูลสำหรับคอมพิวเตอร์ การตรวจสอบกระทำฉบับละ 2 ครั้งด้วยกัน ครั้งแรกให้ผู้ช่วยในการวิจัยเป็นผู้ตรวจว่าแต่ละข้อความที่ตอบได้ตอบมาถูกต้องตามคำสั่ง และครบถ้วนหรือไม่ แบบสอบถามฉบับใดไม่สมบูรณ์พอที่จะนำไปวิเคราะห์ก็จะคัดออกไม่นำมาใช้วิเคราะห์ ครั้งที่สองผู้วิจัยเป็นผู้ตรวจซ้ำอีกครั้งหนึ่งทุกฉบับทุกข้อเช่นเดียวกัน ภายหลังการตรวจสอบดังกล่าวนี้แล้ว พบว่ามีแบบสอบถามที่ใช้วิเคราะห์ได้ 800 ฉบับ มีลักษณะดังที่ได้แสดงไว้แล้วในตาราง 1

2. การจัดกระทำข้อมูลเพื่อวิเคราะห์สิ่งกระตุ้นพฤติกรรม

ในการจัดกระทำข้อมูลส่วนนี้ผู้วิจัยได้สร้างรหัสสำหรับการวิเคราะห์สิ่งกระตุ้นพฤติกรรม จากคำถามปลายเปิดขึ้นโดยอาศัยทฤษฎีของมาสโลว์เป็นแนวทาง เมื่อวิเคราะห์คำถามเหล่านั้นหมดแล้วจึงถ่ายทอดข้อมูลเป็นรหัสลงในกระดานแบบการลงรหัส ต่อจากนั้นจึงนำไปให้พนักงานบันทึกลงเทปเพื่อทำการวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ต่อไป

อย่างไรก็ตามเนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องเวลาและเศรษฐกิจในการวิเคราะห์คำถามปลายเปิดซึ่งมีอยู่ถึง 80 ข้อในแบบสอบถามแต่ละฉบับ ผู้วิจัยจึงทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างในขั้นนี้ใหม่อีกครั้งหนึ่งสำหรับการวิเคราะห์คำถามปลายเปิด โดยทำการเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีหมายเลขคู่ คือ 002, 004, 006, ..., 800 มาวิเคราะห์เท่านั้น จึงทำให้ลดจำนวนกลุ่มตัวอย่างลงไปครึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดจาก 800 คน เป็น 400 คน การลดกลุ่มตัวอย่างลงดังกล่าวนี้นับเป็นการลดลงในลักษณะของการสุ่มซึ่งจะมีอัตราส่วนของกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่มีอยู่ในแต่ละวิทยาลัยครู เนื่องจากการให้หมายเลขประจำแบบสอบถามจะให้เป็นชุดและเป็นการสุ่มโดยตลอด ดังนั้นอัตราส่วนในการลดกลุ่มตัวอย่างจึงเป็นส่วนสัดส่วนสอดคล้องกันกับจำนวนที่มีอยู่เดิม ผลการเลือกกลุ่มตัวอย่างในขั้นนี้ มีนักศึกษาครูระดับ ป.ศ.สูง 279 คน และนักศึกษาครูระดับ ก.บ. 121 คน แบ่งเป็น ชาย 149 คน และหญิง 251 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นการสำรวจสภาวะองค์ประกอบของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาของนักศึกษาครู และเป็นการสำรวจหาสิ่งที่เป็นตัวกระตุ้นพฤติกรรมดังกล่าว ดังนั้นจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นหลักสำคัญ 2 ตอนต่อเนื่องกัน กล่าวคือ วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 ในคำถามประเด็นแรกซึ่งเป็นคำตอบเกี่ยวกับการกระทำพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาว่า "เคยทำบ่อยเพียงใด" เสียก่อนโดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) แล้วจึงวิเคราะห์คำถามปลายเปิดซึ่งเป็นคำตอบจากคำถามประเด็นที่สองในข้อความเดียวกันโดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา แล้ววิเคราะห์เปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิหลังแตกต่างกันเพื่อให้ทราบลักษณะบางประการเพิ่มเติม จึงมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา

การวิเคราะห์ในครั้งนี้ได้ดำเนินการวิเคราะห์แบบองค์ประกอบหลัก (principal component) โดยกำหนดค่าไอเกน(eigenvalue) น้อยกว่า 1 เป็นเกณฑ์ในการหาค่าจำนวนองค์ประกอบ สำหรับสูตรในการวิเคราะห์องค์ประกอบคือ (Kim. 1975:471-485)

$$Z_j = a_{j1}F_1 + a_{j2}F_2 + \dots + a_{jn}F_n \quad (j = 1, 2, \dots, n)$$

เมื่อ Z_j = คะแนนมาตรฐานสำหรับตัวแปรที่ j

a_j = ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบบนตัวแปรที่ j ในองค์ประกอบที่ i

F_i = คะแนนมาตรฐานขององค์ประกอบที่ $1, 2, \dots, n$

แล้วจึงทำการหมุนแกนตั้งฉาก(orthogonal rotation) 2 แบบคือ แบบแวนิแมกซ์ (varimax) และแบบควอร์ติแมกซ์ (quartimax) เพื่อพิจารณาเลือกเอามาใช้ในการตั้งชื่อองค์ประกอบ เมื่อได้พิจารณาผลการหมุนแกน 2 แบบนี้แล้วพบว่าผลการหมุนแกนแบบแวนิแมกซ์มีตัวแปรจับแกนมากกว่าจึงเลือกเอาผลการหมุนแกนแบบแวนิแมกซ์มาใช้ซึ่งมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$n \sum_{p=1}^m \sum_{j=1}^n \left(\frac{a_{jp}}{h_j} \right)^4 - \sum_{p=1}^m \left(\sum_{j=1}^n \frac{a_{jp}^2}{h_j^2} \right)^2 \longrightarrow \max.$$

m = จำนวนองค์ประกอบ

n = จำนวนตัวแปร

a = ค่าน้ำหนักในแต่ละตัวแปร

j = ลำดับของค่าน้ำหนักในแต่ละองค์ประกอบ $(1, 2, \dots, n)$

p = ลำดับขององค์ประกอบ $(1, 2, \dots, n)$

h = ค่าความแปรปรวน

การวิเคราะห์องค์ประกอบดังกล่าวนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้โปรแกรมสำเร็จ SPSS สำหรับวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ซึ่งเขียนโดยนิตและคณะ (Nie and others. 1975)

สำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบนั้นเป็นเทคนิคทางสถิติที่ใช้เพื่อการค้นหาเอกภาพหรือ

องค์ประกอบระหว่างตัวแปรจำนวนมากชุดหนึ่ง หรือเป็นการลดตัวแปรจำนวนมาก (การวิจัยมี 80 ตัวแปร) ให้น้อยลงในรูปของกลุ่มตัวแปรหรือองค์ประกอบ (factors or components) และเป็นการวิเคราะห์ที่ไม่แยกความแตกต่างในเรื่องตัวแปรอิสระและตัวแปรตามเพื่อจะแสดงให้เห็นโครงสร้างพื้นฐานของตัวแปรเหล่านั้นว่าเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ตลอดจนเป็นการค้นหาเพื่อที่จะตั้งชื่อองค์ประกอบของโครงสร้างนั้น (Kerlinger and Pedhazur, 1973:360-361, 364) ดังนั้นการวิเคราะห์โดยเทคนิคนี้จะทำให้ทราบว่า พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาของนักศึกษาครูมีองค์ประกอบอะไรบ้าง หรือมีลักษณะการจัดหมวดหมู่กับแบบใดบ้าง ผลจากการวิเคราะห์นี้จะสามารถนำไปเป็นแนวทางพิจารณากำหนดเป้าหมายการฝึกอบรมนักศึกษาครูได้ถูกต้องยิ่งขึ้นว่าพฤติกรรมเหล่านั้นเป็นองค์ประกอบของพฤติกรรมใด มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมใดบ้าง และพฤติกรรมที่สำคัญซึ่งควรพิจารณาอะไรบ้าง

2. การวิเคราะห์สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา

ในการวิเคราะห์สิ่งกระตุ้นให้นักศึกษาคูกระทำพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาแต่ละพฤติกรรมนั้นได้ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากข้อความของคำตอบในคำถามปลายเปิดเพื่อจัดเข้าประเด็นตามแนวทฤษฎีของมาสโลว์ที่ผู้วิจัยได้สร้างกรอบการวิเคราะห์เอาไว้แล้ว (ดูภาคผนวก ง.) แล้วจึงจัดอันดับความสำคัญตามค่าคะแนนความถี่ และแปลงเป็นการร้อยละ พร้อมกับจำแนกออกเป็น 2 แบบคือ สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย และสิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย

ผลการวิเคราะห์ในตอนนี้จะทำให้ทราบว่าพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาทั้ง 80 พฤติกรรม และในแต่ละองค์ประกอบมีอะไรเป็นสิ่งกระตุ้นบ้าง สิ่งกระตุ้นเหล่านั้นถ้าจัดเป็นหมวดตามทฤษฎีของมาสโลว์จะจัดได้อย่างไรบ้าง

และเพื่อให้มีความเข้าใจสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมได้อีกแง่หนึ่งนอกจากอาศัยทฤษฎีของมาสโลว์ในการจำแนกวิเคราะห์ดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยได้ประมวลกรอบในการจำแนกสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมขึ้นอีกแบบหนึ่งด้วยโดยจัดหมวดหมู่เป็น 9 หมวด ดังที่ได้แสดงไว้ในภาคผนวก จ.

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง

เพื่อให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างที่มีความสัมพันธ์อยู่กับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาและสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมมากยิ่งขึ้น จึงทำการวิเคราะห์เพิ่มเติมจาก 2

ตอนแรกในการเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน การวิเคราะห์มีอยู่ 3 ประเด็นดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 การวิเคราะห์ภูมิหลังกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาจากคะแนนรวมของพฤติกรรม (80 ข้อคำถาม) และกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาที่ละพฤติกรรม

ใช้ไค-สแควร์(chi-square) ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบ และกำหนดวิธีการ ดังนี้

3.1.1 ภูมิหลังที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ได้พิจารณาเลือกมา 7 ด้าน ได้แก่

(1) เพศ: ชายและหญิง (2) ระดับที่กำลังเรียน: ป.ศ.สูง และ ค.บ. (3) วุฒิเดิม: ม.ศ.5, ป.ศ., พ.ม., ป.ศ.สูง และวุฒิอื่น ๆ (4) การอยู่อาศัย: อยู่ประจำหอพักในวิทยาลัยครูและเดินเรียน (5) พื้นเพการดำรงชีวิตในวัยเด็ก: อยู่ในเมือง ชนบท และกึ่ง-เมืองกึ่งชนบทหรือชานเมือง (6) อาชีพของบิดา: เกษตรกร รับราชการ รับจ้าง, ลูกจ้าง, พนักงานของเอกชน ค้าขาย, ทำธุรกิจส่วนตัว คหบดี, พ่อบ้าน, ไม่ประกอบอาชีพ (7) รายได้ของครอบครัว: ตั้งแต่ 3,000 บาทลงมา 3,001-6,000 บาท และตั้งแต่ 6,001 บาทขึ้นไป

3.1.2 ในการวิเคราะห์นี้กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่จะยอมรับในระดับ ตั้งแต่ .05 ลงมา ($\alpha \leq .05$)

3.1.3 คะแนนรวมของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาแบ่งเป็น 4 ระดับด้วย เปอร์เซนต์ไทล์(percentile) ที่ 25, 50, และ 75 ดังนี้คือ (1) ระดับการพัฒนาค่ำ คือคะแนนต่ำกว่าเปอร์เซนต์ไทล์ที่ 25 ลงมา (2) ระดับการพัฒนาค่อนข้างต่ำ คือคะแนนสูงกว่าเปอร์เซนต์ไทล์ที่ 25 ถึงคะแนนเปอร์เซนต์ไทล์ที่ 50 (3) ระดับการพัฒนาค่อนข้างสูง คือคะแนนสูงกว่าเปอร์เซนต์ไทล์ที่ 50 ถึงคะแนนเปอร์เซนต์ไทล์ที่ 75 (4) ระดับการพัฒนาสูง คือคะแนนสูงกว่าเปอร์เซนต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป

3.1.4 การวิเคราะห์พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาที่ละพฤติกรรมแบ่งระดับคะแนนเป็น 3 ระดับจากมาตราที่ใช้วัด คือ 5,4,3,2,1 เป็น (1) ทำน้อย คือคะแนน 1, 2 (2) ทำพอประมาณ คือคะแนน 3 (3) ทำบ่อย คือคะแนน 4, 5

ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวนี้จะช่วยให้ทราบว่านักศึกษาครูตามลักษณะภูมิหลังที่แตกต่างกันมีระดับการกระทำที่เอื้อต่อการพัฒนาแตกต่างกันหรือไม่ ควรจะได้มีการปรับปรุงนักศึกษาครู

ในกลุ่มใดบ้าง

3.2 การวิเคราะห์ภูมิหลังกับพฤติกรรมในแต่ละองค์ประกอบ

ทำการวิเคราะห์ด้วยไค-สแควร์เช่นเดียวกันกับการวิเคราะห์ในข้อ 3.1 แต่รวมคะแนนพฤติกรรมของข้อคำถามในแต่ละองค์ประกอบเป็นคะแนนของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาขององค์ประกอบนั้น ๆ แล้วแบ่งระดับคะแนนในแต่ละองค์ประกอบโดยใช้เปอร์เซ็นต์ที่ 25, 50 และ 75 ออกเป็น 4 ระดับเช่นเดียวกับข้อ 3.1.3 (นอกจากองค์ประกอบที่ 17, 20 และ 22 ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีข้อคำถามเดียวแบ่งระดับคะแนนตามข้อ 3.1.4) และเลือกตัวแปรภูมิหลัง 7 ด้าน ดังที่กล่าวมาแล้วในข้อ 3.1.1 มาทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบกัน

ผลการวิเคราะห์นี้จะทำให้ทราบว่านักศึกษาครูที่มีภูมิหลังแตกต่างกันมีพฤติกรรมในลักษณะขององค์ประกอบแตกต่างกันหรือไม่ ควรมีการปรับปรุงนักศึกษาครูกลุ่มใดหรือไม่

3.3 การวิเคราะห์ภูมิหลังกับสิ่งกระตุ้นพฤติกรรม

ทำการวิเคราะห์โดยวิธีจัดอันดับความถี่เปรียบเทียบกันโดยเลือกวิเคราะห์ภูมิหลัง 2 ด้านคือ เพศ และระดับที่กำลังเรียน ทั้งนี้เพื่อจะวิเคราะห์ว่าในหมู่นักศึกษาครูตามลักษณะภูมิหลังดังกล่าวมีอะไรเป็นสิ่งกระตุ้นให้ทำพฤติกรรมต่าง ๆ บ้าง แตกต่างกันหรือไม่

ผลการวิเคราะห์ในแง่นี้จะทำให้ทราบว่าสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาในหมู่นักศึกษาครูชายและหญิง นักศึกษาครูระดับ ป.กศ.สูง และ ค.บ. โดยส่วนรวมมีความแตกต่างกันหรือไม่ และมีสิ่งกระตุ้นอะไรบ้างที่เป็นแกนร่วมกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปพิจารณากำหนดแนวทางหรือวิธีฝึกอบรมให้นักศึกษาครูมีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาเป็นรายพฤติกรรม เป็นรายองค์ประกอบ หรือแบบรวม ๆ กันไปได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผลการวิจัย

การเสนอผลการวิจัยในบทนี้จะแบ่งการเสนอผลของการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอนด้วยกันคือ (1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลหลังของกลุ่มตัวอย่าง (2) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ (3) ผลการวิเคราะห์สิ่งกระตุ้นพฤติกรรม และ (4) ผลการวิเคราะห์เพิ่มเติมเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง แต่ละตอนมีรายละเอียดดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลหลังของกลุ่มตัวอย่าง

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลหลังของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ก็จะแสดงให้เห็นลักษณะของกลุ่มตัวอย่างบางประการที่ได้เก็บรวบรวมมาไว้ก่อนที่จะนำข้อมูลมาตีความ การเสนอข้อมูลจะอยู่ในรูปของความถี่และร้อยละโดยตลอด ข้อมูลบางส่วนแยกไปเสนอไว้ในสรุปหัตถ์ สำหรับที่ได้นำมาเสนอไว้ในส่วนนี้เป็นข้อมูลภูมิหลัง 7 ด้านที่จะใช้วิเคราะห์ในรายละเอียดรวมกับตัวแปรอื่นเท่านั้น

1. เพศ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้มี 800 คน จำแนกเป็นชายและหญิงดังนี้
 - 1.1 เพศชาย 312 คน (39.00 %)
 - 1.2 เพศหญิง 488 คน (61.00 %)
2. ระดับที่กำลังเรียน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือนักศึกษาคณะ 2 ระดับดังนี้
 - 2.1 ประกาศนียบัตรวิชาการชั้นสูง 559 คน (69.88 %)
 - 2.2 ครุศาสตรบัณฑิต 241 คน (30.12 %)
3. วุฒิเดิม กลุ่มตัวอย่างมีวุฒิเดิมดังนี้
 - 3.1 มัธยมศึกษาตอนปลาย(ม.ศ.5) 412 คน (51.50 %)
 - 3.2 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา 135 คน (16.88 %)

- 3.3 ประโยชน์क्रमิณ 39 คน (4.88 %)
 3.4 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง 204 คน (25.50 %)
 3.5 วุฒิอื่น ๆ 10 คน (1.25 %)

4. การอยู่อาศัย มีลักษณะการอยู่อาศัย 2 แบบดังนี้

- 4.1 อยู่ประจำหอพักในวิทยาลัยครู 186 คน (23.25 %)
 4.2 เคนเรือน 614 คน (76.75 %)

5. พื้นที่การดำรงชีวิตในวัยเด็ก ในที่นี้จำแนกเป็น 3 กลุ่มดังนี้

- 5.1 อยู่ในตัวเมือง, ชุมชนหนาแน่นแบบตัวเมือง 138 คน (17.25 %)
 5.2 อยู่ในชนบท 418 คน (52.25 %)
 5.3 กึ่งเมืองกึ่งชนบท, ชานเมือง 244 คน (30.50 %)

6. อาชีพของบิดา กลุ่มตัวอย่างมีบิดาซึ่งประกอบอาชีพประเภทต่าง ๆ กันดังนี้

- 6.1 ไม่ทราบว่าอาชีพใด 52 คน (6.50 %)
 6.2 เกษตรกร 325 คน (40.63 %)
 6.3 รับราชการ 212 คน (26.25 %)
 6.4 รับจ้าง, ลูกจ้าง, พนักงานของเอกชน 64 คน (8.00 %)
 6.5 ค้าขาย, ทำธุรกิจส่วนตัว 120 คน (15.00 %)
 6.6 คหบดี, พ่อบ้าน, ไม่ประกอบอาชีพ 16 คน (2.00 %)
 6.7 อาชีพอื่น ๆ 11 คน (1.38 %)

7. รายได้ของครอบครัว ครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างมีระดับรายได้ดังนี้

- 7.1 ไม่ทราบ, ประเมินไม่ได้ 264 คน (33.00 %)
 7.2 ตั้งแต่ 3,000 บาทลงมา 233 คน (29.12 %)
 7.3 3,001-6,000 บาท 207 คน (25.88 %)
 7.4 ตั้งแต่ 6,001 บาทขึ้นไป 96 คน (12.00 %)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 1 ที่ว่า "เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาของนักศึกษาครู ซึ่งมีได้มา การตั้งสมมุติฐานเอาไว้ว่าจะมีกี่องค์ประกอบ ในการเลือกพฤติกรรมเพื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบผู้วิจัยรวบรวมพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาได้ 15 หมวดดังที่แสดงไว้แล้วในหน้า

27

พฤติกรรม 15 หมวดประกอบด้วยข้อคำถาม 80 ข้อซึ่งเป็นพฤติกรรมย่อยของแต่ละหมวดรวม 80 พฤติกรรมเช่นเดียวกัน (ดูภาคผนวก ข.) ในการวิเคราะห์องค์ประกอบได้กระทำการวิเคราะห์พฤติกรรมย่อยทั้ง 80 พฤติกรรม ผลการวิเคราะห์พบว่า เมื่อเลือกเอาเฉพาะองค์ประกอบที่มีค่าไอเกนมากกว่า 1 จะมีองค์ประกอบของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา 22 องค์ประกอบ และพบว่าองค์ประกอบภายหลังการหมุนแกนตั้งฉากแบบแปรวิแมกซ์ (varimax) ประกอบด้วยพฤติกรรม 62 พฤติกรรม แต่ละองค์ประกอบมีลักษณะที่ผู้วิจัยได้ให้ชื่อไว้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ความเป็นผู้นำในการแก้ปัญหา ประกอบด้วยพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาจากข้อคำถามต่อไปนี้ (เรียงลำดับตามค่าน้ำหนัก)

- 263. สามารถแนะวิธีแก้ปัญหามืออื่นให้เขานำไปปฏิบัติได้สำเร็จ (ปห19*, 0.66112**)
- 256. สามารถช่วยแก้ปัญหากลุ่มให้ลุกล่วงไปได้เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในกลุ่มของคุณ (ปห20, 0.53914)
- 234. สามารถชักจูงคนอื่นให้เกิดความคิดและ/หรือการกระทำไปในแนวที่คุณมีความประสงค์ได้ (ผน48, 0.49173)
- 280. สามารถชี้แจงถึงขอบพร้อมของผู้อื่นหรือผู้ร่วมกิจกรรม-การงานได้โดยผู้นั้นไม่เกิดความขัดเคืองใจและยอมที่จะแก้ไข (ปช72, 0.48432)

* ชื่อพฤติกรรมที่จัดกลุ่มไว้ก่อนการวิเคราะห์องค์ประกอบ (ดูภาคผนวก ข.)

** ค่าน้ำหนักที่ได้ภายหลังการหมุนแกน (ดูตารางแมตริกภาคผนวก จ. ตาราง 3)

243. ให้คำแนะนำแก่คนอื่นที่มาขอความเห็นและ/หรือข่าวสารความรู้ในเรื่องต่าง ๆ (ผน49,0.46968)

พิจารณาจากพฤติกรรมในองค์ประกอบนี้จะเห็นได้ว่า ความเป็นผู้นำในการแก้ปัญหาเป็นลักษณะของผู้ที่สามารถช่วยคนอื่นให้แก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ ทั้งปัญหาส่วนบุคคลและปัญหาของกลุ่ม โดยรวมทั้งปัญหาของคนอื่นที่ตนต้องการชี้แนะหรือชักจูงให้บุคคลนั้นมีการแก้ปัญหา การยื่นมือเข้าไปช่วยชี้แนะ ชี้ให้เห็นว่าควรแก้ไขข้อบกพร่องในเรื่องใด และการให้คำแนะนำ การให้ความรู้ที่จะช่วยให้ผู้ที่ต้องการจะนำไปแก้ปัญหานั้นของตนได้นำไปใช้ได้ ดังนั้นความเป็นผู้นำในการแก้ปัญหาในที่นี้จึงไม่ใช่การที่บุคคลกระทำตนเป็นผู้นำแก้ปัญหาต่าง ๆ เสียเอง ไม่ใช่การนำให้คนอื่นทำตามในสิ่งที่ตนต้องการ แต่เป็นการนำตนเข้าไปร่วมช่วยแก้ปัญหาตามความรู้ความสามารถที่ตนสามารถทำได้ และสามารถชี้แนะวิธีการเหล่านั้นแก่ผู้อื่นได้

องค์ประกอบที่ 2 การยอมรับนับถือผู้อื่น ประกอบด้วยพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาจากข้อคำถามต่อไปนี้

221. แสดงออกถึงการให้ความไว้วางใจ เชื่อถือในผู้ร่วมกิจกรรมหรือการทำงานเมื่อทำกิจกรรมหรือการทำงานร่วมกัน (สจ27,0.63368)

231. แสดงออกถึงการมีความเคารพในสิทธิ และหน้าที่ของคนอื่นในการทำกิจกรรมการทำงาน และการอยู่ร่วมกัน (ปช74,0.62472)

230. ทำตามสัญญา ข้อตกลง หรือการนัดแนะที่ให้ไว้กับคนอื่น (ปช64,0.62453)

ในที่นี้จะเห็นว่า การยอมรับนับถือผู้อื่น เป็นการยอมรับในเรื่องของการให้ความไว้วางใจว่าผู้ร่วมงานหรือร่วมกิจกรรมกับตนนั้นจะมีความรู้ มีความคิด และมีความสามารถในส่วนที่เขารับผิดชอบ หรือกระทำอยู่ ไม่ระแวงหรือสงสัยว่าคนอื่นจะทำได้ ทำไม่ดี ไม่เกรงไปว่าเขาจะไม่รับผิดชอบ หรือจะไม่ซื่อตรง ยอมรับในสิทธิที่คนอื่นมีอยู่โดยไม่เข้าไปก้าวกาย หรือกระทำการละเมิดสิทธิของบุคคลอื่น ไม่ทำให้คนอื่นเสียสิทธิหรือเดือดร้อน เพราะตนเองเป็นต้นเหตุ และจะเคียดแค้นเป็นผู้อยอมรับที่จะปฏิบัติตามข้อผูกพันที่มีอยู่กับคนอื่นโดยไม่บิดพลิ้ว เพราะถือว่าคนอื่นจะต้องรักษาสัญญาของเขาย่างเต็มที่เหมือนกัน ดังนั้นการยอมรับนับถือเพราะมีวุฒิสูงกว่า มีคุณวุฒิสูงกว่า การยอมรับนับถือเพราะมี

ศักดิ์สูงกว่า มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูงกว่าจะไม่ไรลักษณะนี้ การยอมรับนับถือคนอื่นว่าเป็น
 ผู้ที่มีความคิด มีความสามารถ มีความซื่อสัตย์ มีสิทธิ และรักษาสัญญา ในการทำงานรวม
 กันจึงจะจัดเข้าเป็นองค์ประกอบนี้

องค์ประกอบที่ 3 ความขยันศึกษาเล่าเรียน ประกอบด้วยพฤติกรรมที่เอื้อต่อการ
 พัฒนาจากข้อคำถามต่อไปนี้

247. พบพบพบเรียนที่เรียนมาแล้วในแต่ละสัปดาห์ (ขย28, 0.64979)

249. ทำงานและ/หรือศึกษาเล่าเรียนอย่างสุดความสามารถและตรงต่อเวลา
 (ขย32, 0.59545)

205. ค้นคว้าล่วงหน้าก่อนเรียนบทเรียนใหม่ (ขย29, 0.58479)

246. อยุ่ฝึก ๆ ทำกิจกรรมหรือการงาน(เช่น อ่านหนังสือ ทำการบ้าน ค้นคว้าหา
 ความรู้ใหม่ ๆ หรือทำอาชีพ ฯลฯ) (ขย30, 0.53755)

องค์ประกอบความขยันศึกษาเล่าเรียน เป็นองค์ประกอบของพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการ
 ทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้การศึกษาเล่าเรียนของตนเองบรรลุขั้นสูงสุด กล่าวคือมีการพบพบ
 พบพบอย่างสม่ำเสมอ มีการค้นคว้าล่วงหน้าก่อนจะเรียนจากอาจารย์ในห้องเรียน
 พยายามเวลาให้กับการเรียนอย่างเต็มที่ทั้งในและนอกห้องเรียน ความขยันศึกษาเล่าเรียน
 ดังกล่าวนี้นี้เป็นความขยันโดยเฉลี่ยให้กับทุกเรื่องที่ศึกษาเล่าเรียน มิใช่เป็นการมุ่งทำอยู่แต่
 เพียงเรื่องหนึ่งเรื่องใดเท่านั้น เช่น พยายามเวลาให้กับการฝึกกีฬาจนการเรียนในวิชาอื่นไม่
 ได้พบพบ ไม่ได้ค้นคว้า หรือไม่ได้เรียนอย่างจริงจัง นั่นคือความขยันศึกษาเล่าเรียน
 เป็นความขยันเรียนในทุกอย่าง ทุกเรื่องที่ตนกำลังเรียนอยู่

องค์ประกอบที่ 4 การไม่ยึดถือโชคกลาง ประกอบด้วยพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา
 จากข้อคำถามต่อไปนี้(ข้อคำถามทั้งหมดเป็นแบบที่ต้องให้คะแนนให้กับข้อคำถามในองค์
 ประกอบอื่น ๆ)

222. หากถูกข่มขู่และ/หรือข่มขู่ต้องเชื่อใจเมื่อจะลงมือทำงานสำคัญ ๆ (เช่น
 การสอบ การเลี้ยงชีพ ฯลฯ) (ขย42, 0.78068)

277. ทำตามคำแนะนำหรือคำบอกเล่าเกี่ยวกับเรื่องโชคเคราะห์เมื่อคุณประสบ
 ปัญหาหรือความทุกข์ (ขย43, 0.76454)

206. ใช้เครื่องรางของขลัง (ชด41,0.71213)

พฤติกรรมการณ์ไม่ยึดถือโชคกลางในองค์ประกอบนี้จะหมายถึงบุคคลที่ไม่กระทำ หรือ ไม่คอยกระทำในเรื่องเกี่ยวกับ การหาฤกษ์ยาม มนษานขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยเหลือ คุ่มครอง แต่พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองให้เต็มความสามารถที่ตนมีอยู่ เป็นผู้ที่ไม่เชื่อถือคำแนะนำ เกี่ยวกับการเสี่ยงโชค ไม่แสวงหาคำทำนายหรือวิธีการแก้ปัญหาจากพวกหมอดู หรือผู้ทรง- เจ้า แต่ไม่รวมถึงการแสวงหาหลักธรรมจากศาสนาอันถูกต้องมาใช้แก้ปัญหาซึ่งอาจจะต้อง อาศัยความรู้จากพระ หรือนักบวช นอกจากนี้เป็นผู้ที่ไม่ใช้เครื่องรางของขลัง ของปลุกเสก ไม่แสวงหาและไม่สนใจในเรื่องเหล่านี้ ไม่นำสิ่งหนึ่งสิ่งใดมาใช้ด้วยความเชื่อว่าเป็นของ ขลัง เป็นมงคล โดยมีได้ประพฤติปฏิบัติอย่างมีเหตุผล และถูกต้อง เช่น ปลุกต้นไม้เงิน ใบทองเพื่อจะให้ร่ำรวยโดยไม่สนใจจะทำงานให้หนักขึ้น เป็นต้น

องค์ประกอบที่ 5 ความสนใจข่าวสารปัจจุบัน ประกอบด้วยพฤติกรรมที่เอื้อต่อการ พัฒนาจากข้อคำถามต่อไปนี้

253. พุทธศุข-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่นเกี่ยวกับข่าวในต่างประเทศ (ปร07,0.72898)

217. พุทธศุข-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่นเกี่ยวกับบ้านเมืองภายในประเทศ (ปร06,0.70085)

228. พุทธศุข-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่นเกี่ยวกับเรื่องภายในจังหวัดที่ตนเองอาศัย อยู่ในปัจจุบัน (ปร09,0.49223)

ความสนใจข่าวสารปัจจุบันคือ ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องราวของเศรษฐกิจ การ- เมือง และสังคมที่เกิดขึ้นหรือมีความเปลี่ยนแปลงไปทั้งในต่างประเทศ ภายในประเทศ และ ภายในจังหวัดที่ตนอาศัยอยู่ ทั้งนี้ก็เพื่อจะติดตามความเคลื่อนไหวเหล่านั้นให้เป็นผู้ที่ทันต่อ เหตุการณ์ สามารถจะปรับตนให้เหมาะสมได้ ความสนใจนี้จะต้องแสดงออกโดยการนำไป พุทธศุข-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นเพื่อน อาจารย์ หรือผู้ใดก็ตามเพื่อ แสวงหาข้อยุติ หรือข้อเท็จจริงในเรื่องนั้น ๆ อย่างไรก็ตามความสนใจเรื่องราวส่วนตัวของ บุคคลในลักษณะข่าวสังคมชุมชนกัน ให้ร้ายต่อกัน ไม่นับเข้าในองค์ประกอบนี้

องค์ประกอบที่ 6 การรักษาสภาพร่างกาย ประกอบด้วยพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาจากข้อคำถามต่อไปนี้

- 267. ออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาทุกวัน (นอกจากบางวันมีเหตุจำเป็นต้องงดเว้น)
(สภ37, 0.73345)
- 264. พยายาม-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่นเกี่ยวกับเรื่องการแข่งขันกีฬา
(ปร10, 0.68697)
- 220. พักผ่อนร่างกายและจิตใจหลังจากทำกิจกรรมงานในแต่ละวันอย่างถูกต้อง
สุขภาพอนามัย (สภ39, 0.51668)

สำหรับองค์ประกอบนี้ การรักษาสภาพร่างกายจะเน้นไปที่การนำมารักษาอนามัยทางกายให้สมบูรณ์ แข็งแรง ดังนั้นจึงได้แก่การออกกำลังกายที่มีจุดประสงค์จะทำให้รักษาสภาพของร่างกายโดยตรงอันกระทำไ้โดยเล่นกีฬา เช่น เล่นฟุตบอล กีฬาเทนนิส ตะกร้อ วอลเลย์บอล จudo ฯลฯ ตลอดจนกิจกรรมง่าย ๆ เช่น วิ่ง ว่ายน้ำ กระโดดเชือก เปิกกายบริหาร เป็นต้น ซึ่งจะต้องเป็นการกระทำอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ไม่รวมกิจกรรมที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง หรือไม่ใช่การออกกำลังกายที่แท้จริง เช่น การทำงานบ้าน การวิ่งขึ้นรถเมล์ การเดินไปมาตามปกติ เป็นต้น นอกจากนี้ยังรวมถึงการพักผ่อนหลังจากได้ออกกำลังกาย หรือตรากตรำการทำงานให้เพียงพอเพื่อไม่ให้ร่างกายทรุดโทรม และมีความสนใจในเรื่องราวเกี่ยวกับการกีฬาเพื่อสุขภาพ มีใช้เพื่อเล่นการพนัน เอาแพ้เอาชนะกัน

องค์ประกอบที่ 7 การอ่านเพื่อความรู้ ประกอบด้วยพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาจากข้อคำถามต่อไปนี้

- 201. อ่านหนังสือพิมพ์รายวันในแต่ละสัปดาห์ (ปร04, 0.68915)
- 236. อ่านคอลัมน์เกี่ยวกับความก้าวหน้าทางวิชาการ การอาชีพแขนงต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์ชนิดต่าง ๆ (ปร02, 0.64701)
- 214. อ่านวารสารทางวิชาการที่ออกเป็นรายเดือนและ/หรือราย 3-4 เดือน
(ปร05, 0.49354)

การอ่านเพื่อความรู้เป็นการอ่านเพื่อแสวงหาความรู้มาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของตนซึ่งจะหาได้จากสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์รายวัน ในคอลัมน์เกี่ยวกับ

วิทยาการ บทความ สารคดี และข่าวสารทั้งในประเทศและต่างประเทศ จากวารสารทางวิชาการ และจากสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่อาจจะเป็นนิตยสาร เอกสาร หนังสือแจกในงานต่าง ๆ ฯลฯ ทั้งนี้เน้นที่จุดประสงค์ในการอ่านมากกว่าจะเน้นประเภทของสิ่งพิมพ์ที่อ่าน ดังนั้นการอ่านวารสารทางวิชาการที่มีชื่อเสียงเพื่อจะให้ผู้อื่นหรือตนเองรู้ดีว่าเป็นคนสนใจ วิชาการจึงไม่จัดเข้าในองค์ประกอบนี้ แต่การอ่านคอลัมน์การแพทย์ในนิตยสารที่มีแค่วินิจฉัย จึงจัดเข้าเป็นการอ่านเพื่อความรู้

องค์ประกอบที่ 8 ความสามารถเชิงนวัตกรรม ประกอบด้วยพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาจากข้อคำถามต่อไปนี้

241. ประดิษฐ์สิ่งแปลกใหม่ซึ่งนำไปใช้ประโยชน์ได้ (รร15,0.69453)

207. ดัดแปลงวัสดุเหลือใช้ให้เป็นประโยชน์ (ปย33,0.55539)

232. ค้นหาความรู้และ/หรือซักถามคนอื่นเกี่ยวกับการใช้เทคนิคใหม่ ๆ ทาง
การสอน (นว44,0.37834)

248. อ่านตำราใหม่ ๆ (ปร01,0.32629)

องค์ประกอบนี้มีลักษณะที่บุคคลแสดงออกถึงการมีความสามารถที่จะประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ ออกมาใช้ประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งได้ การประดิษฐ์สิ่งที่ไม่ใช่ประโยชน์หรือมีอันตรายต่อตนเองและคนอื่นไม่จัดเข้าในองค์ประกอบนี้ ความสามารถในการดัดแปลงวัสดุเหลือใช้ หรือเศษวัสดุให้เป็นประโยชน์ขึ้นมาได้ก็จัดเข้าในลักษณะขององค์ประกอบนี้ นอกจากนี้ครอบคลุมถึงความสนใจที่จะแสวงหาเทคนิคใหม่ ๆ ทางการสอนเพื่อจะนำไปใช้ และการค้นคว้าหาสิ่งใหม่จากตำราใหม่ ๆ ด้วย กล่าวโดยสรุปก็คือเป็นบุคคลที่สามารถประดิษฐ์และแสวงหาสิ่งใหม่ ๆ มาใช้ประโยชน์อยู่เสมอ

องค์ประกอบที่ 9 ความกล้าที่จะแสดงความคิดริเริ่ม ประกอบด้วยพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาจากข้อคำถามต่อไปนี้

208. ถัดกันหลักการที่ไม่เห็นด้วย แม้จะเป็นความคิดของคนส่วนใหญ่ (ปช67,
0.72303)

227. พยายามเข้าไปเผชิญปัญหาที่คนอื่นต้องการจะหลีกเลี่ยง (รร16,0.50046)

225. แสดงความคิดหรือผลงานใหม่ ๆ แม้จะมีคนอื่นเห็นว่าแปลกไปจากที่คนทั่วไป

เขาทำกัน หรือเป็นไปไถ่ยาก (รร13,0.43036)

องค์ประกอบนี้จะต่างจากองค์ประกอบที่ 8 กล่าวคือพฤติกรรมความกล้าที่จะแสดง
ความริเริ่มจะเป็นพฤติกรรมที่บุคคลกล้าแสดงในสิ่งที่ตนคิดโดยไม่เกรงว่าคนทั่วไปเขาจะไม่
เห็นด้วย หรือไม่กล้าเสี่ยงทำ เช่น กล้าที่จะขัดแย้ง คัดค้านคนส่วนใหญ่ถ้าสิ่งนั้นตนเห็น
ว่าไม่ถูกต้อง แต่ไม่ใช่คัดค้านเพราะตนจะเสียประโยชน์ หรือเป็นการคัดค้านนั้นมันคืออย่าง
ยอมฟังมติหรือข้อตกลงใด ๆ บุคคลที่มีความกล้าที่จะแสดงความริเริ่มจะเสี่ยงเข้าไปเผชิญ
ในสิ่งที่คนทั่วไปไม่กล้าทำหรือไม่ชอบทำ เช่น อาจเป็นตัวแทนเพื่อเจรจาทอรองเพื่อผลประโยชน์
ของหมู่คณะ นอกจากนี้ยังหมายถึงความกล้าที่จะแสดงความคิด แสดงผลงานให้คนทั่วไป
ไปรู้เห็นทั้งที่รู้ว่าคนอื่นอาจจะไม่ยอมรับโดยหวังแต่เพียงว่าสิ่งนั้นอาจจะจะเป็นประโยชน์หรือ
ช่วยแก้ปัญหาได้ มิใช่เป็นการแสดงความคิดหรือผลงานเพื่อเอาชนะคนอื่น หรือเพื่อแสดงว่า
ตนเป็นคนเก่ง ดังนั้นความกล้าที่จะริเริ่มจึงเป็นเนกคำลึกลับกล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง เพื่อประ-
โยชน์และการแก้ปัญหาซึ่งมีลักษณะที่ริเริ่มไปกว่าที่คนทั่วไปทำกันอยู่แล้วนั่นเอง ทั้งนี้คงเป็น
การแสดงให้เห็นถึงหลายประการนี้ แสดงออกทางกลางหมู่คณะหรือกลุ่มชน ไม่ใช่คิดแล้วไม่
แสดง หรือแสดงออกกับคนบางคนเท่านั้น

องค์ประกอบที่ 10 ความเป็นพลเมืองที่สุจริต ประกอบด้วยพฤติกรรมที่เอื้อต่อการ
พัฒนาจากข้อคำถามต่อไปนี้

203. ไม่วางเฉยเมื่อปรากฏว่ามีผู้ทำผิดกฎ ทำผิดระเบียบ หรือมีการทุจริตใน
งานส่วนรวม (สจ25,0.68468)

271. แจ้งเจ้าหน้าที่ หรือผู้รับผิดชอบให้ทราบ เมื่อพบว่าทรัพย์สินสมบัติของราชการ
หรือของส่วนรวมจะเสียหาย (พม57,0.50293)

พฤติกรรมในองค์ประกอบความเป็นพลเมืองที่สุจริตนี้ มีลักษณะถึงความเป็นคนไม่
นิ่งเฉยต่อเหตุการณ์ที่จะทำให้เกิดส่วนรวมเกิดความเสียหาย หรือได้รับความเดือดร้อน จะต้อง
แสดงอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อระงับ หรือแก้ไขการทำผิดที่จะนำไปสู่ความเสียหายของส่วนรวม
ดังนั้นจึงไม่ใช่การคอยจับผิดผู้อื่น แต่เมื่อพบว่าจะมีการทำผิดหรือจะมีการทุจริตก็จะทำการ
ป้องกัน หรือแจ้งให้ผู้รับผิดชอบทราบ ถ้าเกิดขึ้นแล้วก็จะหาทางยับยั้งหรือแก้ไขเหตุการณ์
นั้น ทั้งนี้จะต้องมีหลักฐาน มีเหตุผล และเปิดเผย เช่นเดียวกันเมื่อพบว่ามีทรัพย์สินสมบัติ

สิ่งของอันเป็นของส่วนรวมจะเสียหาย หรือเกิดความเสียหายจะเข้าแก้ไข ถ้าทำไม่ได้ก็
จะแจ้งให้ผู้ที่รับผิดชอบเฝ้าป้องกันหรือแก้ไข

องค์ประกอบที่ 11 ความเป็นผู้นำในการยอมรับนวัตกรรม ประกอบด้วยพฤติกรรม
ที่เอื้อต่อการพัฒนาจากข้อคำถามต่อไปนี้

209. ชักชวนให้เพื่อน ๆ เห็นความจำเป็นของการนำเอาเทคนิคใหม่ ๆ ทางการศึกษาไปใช้ในการเป็นครู (ณ47,0.57636)
210. ปฏิบัติตามแนวคิดใหม่ด้านสุขภาพอนามัย โภชนาการ หรือที่อยู่อาศัยในขณะที่คนอื่นยังไม่ค่อยจะรู้ (นว45,0.41728)
212. ไม่ปล่อยเวลาให้ผ่านไปโดยไม่ได้ทำอะไรให้เป็นประโยชน์ในแต่ละวัน (ปย34,0.39643)
216. พูดคุย-เสนอแนะแนวความคิดใหม่ ๆ ในการทำกิจกรรม การงาน หรือการแก้ปัญหาแก่เพื่อน ๆ และ/หรือคนอื่น (ณ51,0.35819)

ความเป็นผู้นำในการยอมรับนวัตกรรมจะครอบคลุมพฤติกรรม 2 แบบคือ ตนเองปฏิบัติก่อนคนอื่น ๆ และชักชวนคนอื่นให้ปฏิบัติตาม เช่นในเรื่องที่เกี่ยวกับเทคนิคทางการศึกษา สุขภาพอนามัย โภชนาการ ที่อยู่อาศัย การแก้ปัญหาโดยวิธีใหม่ ๆ การใช้เวลาอย่างคุ้มค่า เป็นต้น จะเห็นได้ว่าเป็นการนำเอานวัตกรรมที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต ใช้ประโยชน์ในอาชีพหรือการงาน โดยทั่วไปจึงมีลักษณะเป็นคนทันสมัยและรู้จักเลือกใช้นวัตกรรม แต่อย่างไรก็ตามไม่ใช่การใช้นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีอย่างฟุ่มเฟือยไม่คุ้มค่า ไม่เหมาะสมกับเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของตน เช่น บริโภคอาหารราคาแพง ๆ แพง ๆ แทนที่จะเลือกอาหารถูก ๆ แต่มีคุณค่าทางโภชนาการ

องค์ประกอบที่ 12 การรักษาสุขภาพจิตใจ ประกอบด้วยพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาจากข้อคำถามต่อไปนี้

257. บำรุงรักษาสุขภาพจิตโดยการพักผ่อนหย่อนใจด้วยกิจกรรมที่มีคุณค่า (เช่น ฟังดนตรี ดูภาพยนตร์ ทัศนศึกษา ฯลฯ) (สภ38,0.61616)

240. พังข้าวประจำวันทางวิทยุและ/หรือดูข่าวประจำวันทางโทรทัศน์ (ผร03, 0.56001)

226. เหลือเงินไว้ใช้จ่ายในกรณีพิเศษ(เช่น ดูภาพยนตร์ ไปทัศนจร ซื้อของที่อยากได้ ฯลฯ) ในแต่ละเดือน (ปย35, 0.55867)

พฤติกรรมเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพจิตใจมีลักษณะครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ ที่กระทำเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจโดยที่กิจกรรมเหล่านั้นไม่ใช่ช้อปปิ้ง แต่เป็นกิจกรรมที่เสริมให้ความรู้ ให้ความพึงพอใจส่วนตน ไม่ก่อให้เกิดความเครียด ครั่นคร้าม ดังนั้นจึงเป็นบุคคลที่รู้จักแบ่งเวลาสำหรับผ่อนคลายความเครียด เช่น ฟังดนตรีจากวิทยุหรือโทรทัศน์หรือการแสดงจริง ๆ ดูภาพยนตร์ที่จะให้ความรู้ความบันเทิง ไปท่องเที่ยว โดยปกติก็จะฟังข่าวคราวความเคลื่อนไหวจากวิทยุหรือโทรทัศน์เป็นการพักผ่อนไม่ควย ทั้งนี้จะต้องเป็นการกระทำที่ประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็นกับการพักผ่อนหย่อนใจ เช่น ขวนขวายซื้อบัตรราคาแพงเข้าชมการแสดงของคณะนักร้องจากต่างประเทศ แทนที่จะชมการแสดงของคณะแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งราคาถูกกว่าและได้ประโยชน์ ได้รับความรู้ เป็นต้น นั่นคือต้องเป็นการพักผ่อนหย่อนใจที่รู้จักแบ่งเวลาและจัดสรรรายจ่ายเพื่อกิจกรรมนี้อย่างเหมาะสม

องค์ประกอบที่ 13 การติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลภายนอก ประกอบด้วยพฤติกรรมที่เลือกต่อการพัฒนาจากข้อคำถามต่อไปนี้

261. ติดต่อกับและ/หรือสนทนาแลกเปลี่ยนความถึกับเพื่อนต่างชาติ ทางวิชาเอก หรือทางภูมิลาเนา (ตต53, 0.65106)

211. ติดต่อกับและ/หรือสนทนาและเปลี่ยนความถึกับนักศึกษาต่างสถาบันในแต่ละภาคไว้บน (ตต54, 0.53999)

องค์ประกอบที่เรียกว่าการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกมีลักษณะที่ครอบคลุมถึงการที่บุคคลมีการคบหาสมาคมกับคนอื่นที่แตกต่างไปจากกลุ่มสังคมของตนทั้งในแบบที่ใกล้ชิดสนิทสนมและแบบทั่ว ๆ ไป เช่น สมาคม-พูดคุยกับนักศึกษาที่เรียนวิชาเอกแตกต่างจากตน มีโอกาสได้รวมกิจกรรมกับคนหมู่อื่นหรือกับนักศึกษาสถาบันอื่น ทั้งนี้เป็นการติดต่อเพื่อความเข้าใจกัน แสวงหาความรู้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน การคบหากันในลักษณะเพื่อนต่างเพศหรือเป็นคู่รักกันไม่นับเข้าในองค์ประกอบนี้ อย่างไรก็ตามพฤติกรรมนี้ควรจะรวมถึงการติดต่อสัมพันธ์กับ

แหล่งที่มีความเจริญก้าวหน้าทั้งในแบบคนเคยรู้จักชอบพอกัน และการติดต่อสัมพันธ์กันตาม
หน้าที่และบทบาทในสังคมด้วย เช่นการเข้าไปติดต่อธุรการงานกับหน่วยราชการ ธนาคาร
สถาบันต่าง ๆ อยู่บ่อย ๆ เป็นต้น

องค์ประกอบที่ 14 การให้ความร่วมมือ ประกอบด้วยพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา
จากข้อคำถามต่อไปนี้

279. ให้ความร่วมมือ หรือสนับสนุนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของเจ้าหน้าที่
ที่ของบ้านเมือง (พม58,0.55660)
235. แสดงการสนับสนุนโครงการใหม่ ๆ ที่รัฐบาลนำมาใช้(เช่น การวางแผน
ครอบครัว หลักสูตร กฎหมาย ฯลฯ) (นว46,0.49734)
233. ใช้สิทธิตามระเบียบที่มีอยู่อย่างเต็มที่และถูกต้องเมื่อถึงเวลาที่จะต้องใช้
สิทธินั้น (ปช69,0.41197)
260. ให้ความรู้ที่ตนรู้ที่อยู่แล้วแก่ผู้ที่มาปรึกษาหาความรู้จากตน ไม่ว่าจะคุ้นเคย
กันหรือไม่ก็ตาม (สจ26,0.40180)

องค์ประกอบนี้จะครอบคลุมถึงพฤติกรรมการให้ความร่วมมือแก่เจ้าหน้าที่บ้านเมือง
ทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นตำรวจ ทหาร หรือข้าราชการหน่วยอื่นเพื่อให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวได้
ปฏิบัติหน้าที่อันถูกต้องชอบธรรมสำเร็จลงด้วยดี เช่น ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎ
จราจร รับแจ้งรายได้ประเมินภาษี บอกแหล่งมิจาชีพแก่ฝ่ายปกครอง สนับสนุนโครงการ
ที่รัฐบาลนำมาใช้เพื่อปรับปรุงบ้านเมืองให้ดีขึ้น ใช้สิทธิที่มีอยู่อย่างเต็มที่โดยสุจริตไม่ว่าจะเป็น
เรื่องใดก็ตามการใช้สิทธินั้นจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและตนเอง นอกจากนี้ยังรวมถึงการ
ให้ความร่วมมือในการให้สาระข่าวสารความรู้แก่ผู้มาติดต่อ มาปรึกษา การให้ความร่วมมือ
ช่วยเหลือในทางมิชอบไม่ว่ารวมอยู่ในพฤติกรรมการให้ความร่วมมือขององค์ประกอบนี้

องค์ประกอบที่ 15 ความเมตตากรุณา ประกอบด้วยพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา
จากข้อคำถามต่อไปนี้

268. ช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก ผู้ประสบภัย หรือผู้ประสบเคราะห์กรรม ฯลฯ
โดยไม่คุ้นเคยกันมาก่อน (พม56,0.71989)
269. ช่วยเหลือคนจนเมื่อเขามาขอความช่วยเหลือในทางที่สุจริต(พม60,0.60253)

ความเมตตากรุณาเป็นองค์ประกอบที่หมายถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความเห็นใจและ
 สงสารบุคคลทุกข์โศกยาก ผู้ประสบภัย ผู้ประสบเคราะห์กรรม ฯลฯ โดยเข้าไปช่วยเหลือใน
 ทางใดทางหนึ่งและไม่เลือกที่จะเป็นใครจะคุ้นเคยหรือไม่ก็ตาม เป็นการช่วยด้วยความ
 บริสุทธิ์ใจไม่หวังผลตอบแทนจากผู้ใด ไม่ได้เป็นการทำเอาหน้า นอกจากนี้ยังรวมถึงการ
 ให้ความช่วยเหลือในกรณีที่มีผู้มาขอร้อง อย่างไรก็ตามการช่วยเหลือไม่ว่าจะโดยวิธีใดต้อง
 เป็นไปในทางสุจริต อยู่ในระเบียบกฎเกณฑ์ซึ่งไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนจากการที่ตนต้องการ
 ช่วยเหลือคนอื่น เช่นขอรองแกมบังคับให้เพื่อน ๆ บริจาคเพื่อเอาไปช่วยเหลือคนยากจน
 หรือให้เพื่อนลอกข้อสอบในห้องสอบแทนที่จะช่วยอธิบายให้เข้าใจเนื่อหาก่อนสอบจะได้ทำได้
 เอง เหล่านี้ไม่จัดว่าเป็นความเมตตากรุณาในความหมายนี้

องค์ประกอบที่ 16 ความมีมนุษยสัมพันธ์ ประกอบด้วยพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา
 จากข้อคำถามต่อไปนี้

259. พุดคุย-คบหาสมาคมกับเพื่อน ๆ ที่มีแนวความคิด การกระทำ หรือกิจกรรมที่
 แตกต่างกันหรือขัดแย้งกัน (ปช75, 0.47618)

250. ชักชวน-แนะนำให้เพื่อน ๆ สนใจ หรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่มีประโยชน์
 (เช่น จุมนุ่มต่าง ๆ สภานักศึกษา อาสาพัฒนา) (แผน52, 0.36780)

พฤติกรรมที่สำคัญในองค์ประกอบความมีมนุษยสัมพันธ์คือ การคบหาสมาคมร่วมกิจ-
 การงานกับบุคคลที่แตกต่างจากตนได้ ไม่ว่าความแตกต่างนั้นจะเป็นด้านความคิดหรือการ
 กระทำก็ตาม เช่นรวมกิจกรรม หรือรวมพุดคุยกับบุคคลต่างอาชีพ ต่างศาสนา ต่างเชื้อ-
 ชาติได้ ทั้งนี้หมายถึงกิจกรรมที่เป็นงานเป็นการ ไม่ได้หมายถึงการรวมดื่ม รวมสังสรรค์
 หรือการออกงานสังคมย่อย ๆ แต่เป็นผู้ที่มีความเป็นตัวของตัวเองในขณะที่สามารถจะร่วม
 กิจกรรมงานกับคนอื่นที่แตกต่างจากตนได้ และยังรวมถึงความสามารถที่จะชักชวนให้คนอื่น
 สนใจจะรวมกิจกรรมหรือการงานกับตนได้อีกด้วย ไม่เพียงแต่ตนสามารถจะเข้าไปร่วมงาน
 กับคนอื่นได้เท่านั้น

องค์ประกอบที่ 17 ความมีน้ำใจนักกีฬา ได้แก่พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาจาก
 ข้อคำถาม 1 ข้อต่อไปนี้

265. ไม่แสดงความตั้งใจเพิ่มเติมหรือไม่โอ้อวดเพื่อเอาชนะคนอื่นได้ (เช่น ความ

ความคิด การเรียน กีฬา การงาน ฯลฯ) (ปรช71,0.68803)

ความมีน้ำใจนักกีฬาในองค์ประกอบนี้มีความหมายถึงการไม่แสดงความยินดีในชัยชนะที่ตนทำให้คนอื่นเสียใจ ผิดหวัง หรือพ่ายแพ้ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมใด ๆ ก็ตาม ขณะเดียวกันหมายถึงการที่ไม่แสดงความเสียใจ ผิดหวัง หรือพ่ายแพ้ผดหวังเมื่อตนล้มเหลวจากการกระทำกิจกรรมแข่งขันกับผู้อื่น ทั้ง 2 กรณีนี้ถือเป็นเหตุการณ์ธรรมดาไม่มีอะไรที่จะต้องตั้งใจจนเกินไป ดังนั้นความมีน้ำใจนักกีฬาก็จึงเป็นลักษณะของการรู้จักถอยกลับอารมณ์ของตนไว้ได้ไม่ว่าตนจะได้ประโยชน์หรือเสียประโยชน์ นอกจากนี้ยังอาจรวมถึงการรู้จักถอยกลับไม่ตอบโต้แบบตาต่อตา ฟันต่อฟัน เมื่อเกิดปัญหาขึ้นจะเป็นฝ่ายระงับไม่ให้เหตุการณ์ลุกลามยิ่งขึ้นอีก เหล่านี้เป็นต้น

องค์ประกอบที่ 18 ความมีใจยุติธรรมในการทำงานร่วมกับคนอื่น ประกอบด้วย
พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาจากข้อคำถามต่อไปนี้

270. แสดงความประสงค์ที่จะให้ทุกคนรับผิดชอบหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่เมื่อทำงานร่วมกัน (สจ23,0.66713)

274. ไม่ยินยอมให้มีการเอาเปรียบกันในการทำงานเป็นกลุ่ม (สจ22,0.49872)

พฤติกรรมนี้เน้นลักษณะสำคัญของความมีใจยุติธรรมในการทำงานร่วมกับคนอื่นเท่านั้น กล่าวคือจะพยายามไม่ให้มีการเอาเปรียบกัน และตนเองก็จะไม่เอาเปรียบใคร เช่นเดียวกันจะแสดงถึงการมีความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ทั้งในแง่ของตัวเอง และกระตุ้นให้คนอื่นรับผิดชอบเต็มที่ด้วย นั่นคือเป็นลักษณะที่บุคคลจะแสวงหาจุดที่ทุกคนได้ประโยชน์เสมอภาคกันเท่าที่จะเป็นไปได้ มีลักษณะที่แต่ละคนจะตั้งข้อแม้เอาตัวรักษาสปิริตของประโยชน์ของตนเท่านั้น หากแต่รู้จักที่จะประสานผลประโยชน์และเฉลี่ยส่วนที่ควรเสียประโยชน์ให้เป็นที่พอใจของทุกคน และถ้ารับผิดชอบกิจการงานใดก็ทำอย่างเต็มที่ขณะเดียวกันก็ไม่ยอมที่จะให้ผู้อื่นร่วมงานละเลยไม่ทำงานเต็มที่โดยแสดงออกถึงความต้องการนั้นอย่างตรงไปตรงมา ถึงตนเองจะได้เปรียบคนอื่นอยู่บ้างก็จะไม่ยอมรับที่จะเอาเปรียบ เป็นต้น

องค์ประกอบที่ 19 การแลกเปลี่ยนความรู้และข่าวสารกับคนอื่น ประกอบด้วย
พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาจากข้อคำถามต่อไปนี้

229. พุทศุข-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ๆ เรื่องปัญหาการศึกษาเล่าเรียนใน
แต่ละภาคเรียน (ปร08,0.58023)

238. เลือกรับวิทยุและ/หรือดูโทรทัศน์ในรายการที่เป็นวัฒนธรรมไทย (เช่น ศิลปะ
ดนตรี การแสดง อาชีพ ฯลฯ) (ดล62,0.57629)

239. พุทศุข-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่นเกี่ยวกับเรื่องพิธีการ งานพิธีหรือ
งานประเพณีรื่นเริง (ปร11,0.40832)

พฤติกรรมในองค์ประกอบนี้หมายถึงการพุทศุข การอภิปรายถกเถียง การหาความ
รู้ การหาข้อยุติในปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อการปฏิบัติในชีวิตประจำวันที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับเรื่องการศึกษา
เล่าเรียน ประเพณี วัฒนธรรม ฯลฯ การพุทศุขในเรื่องดังกล่าวเพื่อความบันเทิง-
รื่นเริง จะไม่จัดอยู่ในองค์ประกอบของการแลกเปลี่ยนความรู้และข่าวสารกับคนอื่น เช่น
การพุทศุขกันเรื่องประเพณีต่าง ๆ จะเป็นการอภิปรายเพื่อแสวงหาแนวทางที่เหมาะสมกับ
เหตุการณ์ หรือการปรับปรุงให้ลดความขุ่นเคือง มีเหตุผลยิ่งขึ้น เป็นการแสวงหาความ
เข้าใจในเรื่องนั้นให้ถูกต้องขึ้น เหล่านี้เป็นต้น

องค์ประกอบที่ 20 การประหยัดค่าใช้จ่าย ได้แก่พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา
จากข้อคำถาม 1 ข้อต่อไปนี้

275. ใช้จ่ายตามรายการที่จัดแบ่งไว้ล่วงหน้าในแต่ละเดือนอย่างเหมาะสมกับ
รายได้ (ปย36,0.66742)

พฤติกรรมสำคัญของการประหยัดในองค์ประกอบนี้คือ การประหยัดค่าใช้จ่ายอย่าง
มีแผน กล่าวคือมีการกะประมาณล่วงหน้าว่าตนจะใช้จ่ายอย่างไรในแต่ละเดือนจึงจะเหมาะ
สมกับรายได้ อย่างไรก็ตามองค์ประกอบนี้ครอบคลุมการประหยัดสิ่งอื่นด้วย เช่น ประหยัด
เวลา ประหยัดแรงงาน กล่าวคือเป็นคนที่มีการวางแผนการล่วงหน้าเพื่อหาทางใช้ทรัพยากรที่ตนมี
ทุกด้านให้เพียงพอและคุ้มค่า แต่จะไม่หมายถึงความพยายามที่จะประหยัดจนกลายเป็นคน
เห็นแก่ตัว ตระหนักไม่ยอมใช้จ่ายอะไรแม้จะจำเป็นก็ตาม หรือไม่ยึดหยุ่นให้เหมาะสมกับ
สถานการณ์ไขว่บางคราวบ้างคราว เป็นต้น

องค์ประกอบที่ 21 ความเป็นผู้มีระเบียบ-ประเพณีอันดี และเสียสละเพื่อส่วนรวม
ประกอบด้วยพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาจากข้อคำถามต่อไปนี้

215. ทำตามระเบียบกฎเกณฑ์ของวิทยาลัยซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่ปฏิบัติกันเป็นประจำอยู่แล้ว (พม59,0.58091)

223. ทำงานตามแผนและ/หรือข้อตกลงอย่างเคร่งครัด (สจ24,0.50266)

219. ประกอบพิธีกรรมเกี่ยวกับชาติ-ศาสนา-พระมหากษัตริย์ (อล61,0.45635)

204. สละทรัพย์สิน เวลา หรือสิ่งอื่นใดให้แก่ส่วนรวมได้ใช้ประโยชน์ (สร79, 0.44855)

พฤติกรรมนี้หมายถึงการกระทำที่เป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์ที่สังคมยอมรับกันโดยทั่วไปอยู่แล้ว เช่น กฎหมาย วินัย ระเบียบประเพณี เป็นต้น โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ที่กระทำสืบมาเป็นประเพณี ระเบียบกฎเกณฑ์ที่ยึดถือว่าถูกต้องในสถาบันการศึกษาทั้งนี้เป็นการกระทำเพื่อจรรโลงให้สังคมโดยส่วนรวมมีความมั่นคงสงบเรียบร้อย และเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น แต่ก็มีใจกว้างพร้อมที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่ไม่เหมาะสมตามกาลเวลา และเหตุการณ์ นอกจากนี้ยังรวมถึงการเสียสละทรัพย์สิน เวลา หรือสิ่งต่าง ๆ ที่ตนสามารถเสียสละได้ให้แก่ส่วนรวม เพื่อให้ส่วนรวมได้ใช้ประโยชน์ในสิ่งนั้นโดยมีความปรารถนาจะให้สังคมดีขึ้น มิได้กระทำเพื่อหวังผลตอบแทนเพื่อประโยชน์ส่วนตนแต่เพียงอย่างเดียว

องค์ประกอบที่ 22 ความมีมารยาท ได้แก่พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาจากข้อคำถาม 1 ข้อต่อไปนี้

224. กล่าวคำขอโทษหรือยอมรับผิด เมื่อทำผิดพลาดเป็นเหตุให้คนอื่นเกิดปัญหา หรือเดือดร้อน (ปช76,0.48052)

องค์ประกอบพฤติกรรมความมีมารยาทในที่นี้หมายถึงการมีใจกว้างพอที่จะยอมรับความผิดพลาดของคนเมื่อได้กระทำสิ่งใดก็ตามที่คนอื่นมีปัญหาหรือเดือดร้อน และพร้อมที่จะกล่าวคำขอโทษและปรับปรุงแก้ไขตนเองหรือขอโทษให้แก่ผู้อื่น มิใช่เป็นเพียงกล่าวคำขอโทษเพื่อให้ตนเองพ้นผิด หรือไม่รับผิดชอบมากเกินไปกว่านี้ นอกจากนี้ยังรวมไปถึงการที่ตนเองจะต้องระมัดระวังการทำงาน หรือกิจกรรมใดก็ตามที่จะไม่ให้มีผลให้คนอื่นได้รับความเดือดร้อน ต่อเมื่อมีความผิดพลาดเกิดขึ้นแล้วก็จะยอมรับผิดโดยไม่ถือร้ายหรือยอมรับอย่างเสียไม่ได้

ผลการวิเคราะห์สิ่งกระตุ้นพฤติกรรม

การวิเคราะห์สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อศึกษาค้นคว้าตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 2 คือ "เพื่อศึกษาในรายละเอียดว่า การที่นักศึกษาครูลงมือกระทำพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนามีสาเหตุมาจากสิ่งที่เป็นตัวกระตุ้นอะไรบ้าง" การวิเคราะห์ให้กระทำทั้งหมด 80 พฤติกรรมตามที่ได้รวบรวมขึ้นเพื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบที่กล่าวมาแล้ว การวิเคราะห์สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาจากคำตอบของคำถามปลายเปิดที่มีอยู่ทุกคำถามแล้วจัดเข้าประเด็นหมวดหมู่ที่จัดเอาไว้แล้ว (ดูภาคผนวก ง.) การรายงานผลการวิเคราะห์ในตอนนี้จะเสนอโดยสรุป 2 ประเด็นคือ (1) แต่ละพฤติกรรมมีอะไรเป็นตัวกระตุ้นให้ "กระทำบ่อย" บ้าง โดยเรียงลำดับตามความถี่ (2) แต่ละพฤติกรรมมีอะไรเป็นสิ่งที่กระตุ้นหรือเหตุให้ "กระทำน้อย" บ้าง โดยเรียงลำดับตามความถี่เช่นกัน สำหรับสิ่งกระตุ้นให้ "กระทำพอประมาณ" ไม่ได้นำมาเสนอในที่นี้แต่ได้เสนอไว้ในตาราง 4 . และความแตกต่างระหว่าง "การกระทำบ่อย" กับ "การกระทำน้อย" ตั้งแต่ 3 ความถี่ขึ้นไปจะถือว่ามีความโน้มที่จะเป็นสิ่งที่กระตุ้นตัวที่มีความถี่มากกว่า

และเพื่อความสะดวกในการรายงานผลการวิเคราะห์ผู้วิจัยจะใช้สัญลักษณ์แทนความหมายบางประการดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ เช่น ผร02 หรือ ปย35 หรือทำนองเดียวกันเป็นชื่อพฤติกรรมที่จัดหมวดหมู่และลำดับรายการไว้ในภาคผนวก ข. ซึ่งระบุไว้ด้วยว่าตรงกับข้อคำถามข้อใดในแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

สัญลักษณ์ เช่น (204)3 หรือ (512)6 หรือทำนองเดียวกันเป็นตัวเลขที่บอกการจัดหมวดหมู่สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมและลำดับรายการของสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมในหมวดนั้น ๆ ตามตัวอย่างข้างต้น เลขตัวแรกคือ 2 หมายถึงเป็นสิ่งที่กระตุ้นที่สามารถจัดเข้าได้เป็นความต้องการระดับที่ 2 ตามทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ซึ่งมีอยู่ 5 ระดับจาก 1,2,3,4,5 ดังนั้น (512)6 จึงหมายถึงสิ่งกระตุ้นระดับที่ 5 ตามรายการที่ 2 ซึ่งแสดงไว้โดยละเอียดในภาคผนวก ง. สำหรับสิ่งกระตุ้นที่ไม่อาจจัดเข้าทฤษฎีของมาสโลว์จะใช้เลข 6 นำหน้า เช่น (634)1 เป็นต้น

สำหรับตัวเลขที่อยู่หลังวงเล็บ เช่น (204)3 หรือ (512)6 แสดงถึงการจัดสิ่ง

กระตุ้นนี้เข้าในการจัดหมวดหมู่อีกแบบหนึ่งที่ผู้วิจัยจัดขึ้นใหม่ทั้งหมด 9 หมวดดังที่แสดงไว้ในภาคผนวก จ. ดังนั้น (204)3 จึงมีความหมาย 2 อย่างพร้อมกันคือ บอกถึงการจำแนกตามระดับความต้องการของมาส์โลว์ซึ่งเป็นระดับที่ 2 รายการที่ 4 และบอกถึงการจำแนกที่ผู้วิจัยจัดขึ้นว่าเป็นสิ่งกระตุ้นหมวดที่ 3 และ (512)6 หมายถึงสิ่งกระตุ้นนี้จัดเป็นความต้องการระดับที่ 5 ตามรายการที่ 12 และจัดอยู่ในหมวดที่ 6 ตามการจำแนกของผู้วิจัยเองในภาคผนวก จ.

ต่อไปนี้เป็นผลการวิเคราะห์ตามคำชี้แจงข้างต้น (สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับความถี่และการอยุ่ละดูตาราง 4) โดยเรียงลำดับกลุ่มพฤติกรรมตามภาคผนวก ข.

ผร01 อ่านตำราใหม่ ๆ

1.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (616)8 อยากรู้ อยากเห็น หรืออยากได้ความรู้, เพื่อประดับความรู้ (620)6 อยากทำ, ชอบทำ, หรือสนใจที่จะทำ (505)6 ชอบความริเริ่ม, ชอบความแปลกใหม่หรือความทันสมัย (506)8 ต้องการปรับปรุงสมรรถภาพของตน, ต้องการเพิ่มพูนประสบการณ์ให้สูงขึ้น (206)6 ต้องการติดตามให้ทันเรื่องราว ความคิด วิธีการ และความเปลี่ยนแปลงของคนอื่นหรือสังคม

1.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส (624)6 ไม่ชอบอ่านหนังสือ (102)6 ไม่สนใจ (634)1 ไม่มีตำราใหม่ ๆ จะอ่าน

ผร02 อ่านคอลัมน์เกี่ยวกับความก้าวหน้าทางวิชาการ การอาชีพแขนงต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์ ชนิดต่าง ๆ

2.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (616)8 อยากรู้ อยากเห็น หรืออยากได้ความรู้ เพื่อประดับความรู้ (620)6 อยากอ่าน, ชอบอ่าน, หรือสนใจที่จะอ่าน (625)4 ต้องการนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเอง (206)6 ต้องการติดตามให้ทันเรื่องราว ความคิด วิธีการ หรือความเปลี่ยนแปลงของคนอื่นและสังคม (506)8 ต้องการปรับปรุงสมรรถภาพของตน, ต้องการเพิ่มพูนประสบการณ์ให้สูงขึ้น (214)4 เล็งเห็นว่าจะมีประโยชน์หรือเป็นผลดีแก่ตน (505)6 ชอบความริเริ่ม ชอบความแปลกใหม่หรือความ

ทันสมัย

2.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส (634)1 ไม่มีหนังสือพิมพ์จะอ่าน

ปร03 พังขำประจำวันทางวิทยุและ/หรือดูขำประจำวันทางโทรทัศน์

3.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (206)6 ต้องการติดตามให้ทันเรื่องราว ความคิด วิธีการ และความเปลี่ยนแปลงของคนอื่นหรือสังคม (616)8 อยากรู้ อยากเห็น หรืออยากได้ความรู้, เพื่อประดับความรู้ (620)6 อยากทำ, ชอบทำ, หรือสนใจที่จะทำ (604)2 จำเป็นต้องทำเพราะคำสั่งของอาจารย์, จำเป็นต้องทำเพื่อการเรียน (606)6 เป็นนิสัย (650)7 เห็นว่าทำเป็นสิ่งที่มิใช่ประโยชน์ (214)4 แสดงเห็นว่าจะเป็นประโยชน์หรือเป็นผลดีแก่ตน (603)1 มีวิทยุหรือโทรทัศน์จึงได้ทำ

3.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส (634)1 ไม่มีวิทยุหรือโทรทัศน์

ปร04 อ่านหนังสือพิมพ์รายวันในแต่ละสัปดาห์

4.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (206)6 ต้องการติดตามให้ทันเรื่องราว ความคิด วิธีการ หรือความเปลี่ยนแปลงของคนอื่นและสังคม (620)6 อยากอ่าน, ชอบอ่าน, หรือสนใจที่จะอ่าน (616)8 อยากรู้หรืออยากเห็นหรืออยากได้ความรู้, เพื่อประดับความรู้ (603)1 มีหนังสือพิมพ์ให้อ่านจึงมีโอกาสได้อ่าน (604)2 จำเป็นต้องอ่านตามคำสั่งของอาจารย์, จำเป็นต้องอ่านเพื่อการเรียน (650)7 เห็นว่ามีประโยชน์ควรต้องอ่าน

4.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส (634)1 ไม่มีหนังสือพิมพ์จะอ่าน (602)1 ไม่มีเงินจะซื้อมาอ่าน (109)3 มีภาระหรือมีปัญหาในการดำรงชีวิตจนไม่มีเวลาอ่าน (624)6 ไม่ชอบอ่านหนังสือพิมพ์

ปร05 อ่านวารสารทางวิชาการที่ออกเป็นรายเดือนและ/หรือราย 3-4 เดือน

5.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (616)8 อยากรู้หรืออยากเห็นหรือ

อยากได้ความรู้, เพื่อประดับความรู้ (620)6 อยากอ่าน, ชอบอ่าน, หรือสนใจที่จะอ่าน (206)6 ต้องการติดตามให้ทันเรื่องราว ความคิด วิธีการ หรือความเปลี่ยนแปลงของคนอื่น และสังคม (506)8 ต้องการปรับปรุงสมรรถภาพของตน, ต้องการเพิ่มพูนประสบการณ์ให้สูงขึ้น (603)1 มีวารสารให้อ่านจึงอ่าน

5.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส (102)6 ไม่สนใจ (624)6 ไม่ชอบอ่าน (604)2 จำเป็นต้องทำตามคำสั่งของอาจารย์, จำเป็นต้องทำเพื่อการเรียน (634)1 ไม่มีวารสารจะอ่าน (605)3 แล้วแต่เวลาหรือโอกาสที่จะมี (602)1 ไม่มีเงินจะซื้อวารสารมาอ่าน

ปร06 พุทศุຍ-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่นเกี่ยวกับบ้านเมืองภายในประเทศ

6.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (620)6 อยากทำ, ชอบทำ, หรือสนใจที่จะทำ (206)6 ต้องการติดตามให้ทันเรื่องราว ความคิด วิธีการ หรือความเปลี่ยนแปลงของคนอื่นและสังคม (616)8 อยากรู้ อยากเห็นหรืออยากได้ความรู้, เพื่อประดับความรู้ (613)8 ต้องการแลกเปลี่ยนความคิด, ความรู้, หรือความสนใจต่อกัน (614)4 เพื่อแสดงความเป็นคนไทยหรือความเป็นสมาชิกของสังคม

6.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (624)6 ไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วยกับการพุทศุຍ-แลกเปลี่ยนความคิดเห็น (104)8 ประสบการณ์ที่จะพูดมีน้อย (102)6 ไม่สนใจ (101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส (649)2 ไม่ค่อยมีใครรับฟังหรือสนใจด้วย (632)2 แล้วแต่ภาวะหรือเหตุการณ์ที่เผชิญ

ปร07 พุทศุຍ-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่นเกี่ยวกับข่าวในต่างประเทศ

7.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (620)6 อยากทำ, ชอบทำ, หรือสนใจที่จะทำ (206)6 ต้องการติดตามให้ทันเรื่องราว ความคิด วิธีการ หรือความเปลี่ยนแปลงของคนอื่นและสังคม (616)8 อยากรู้ อยากเห็น หรืออยากได้ความรู้, เพื่อประดับความรู้ (613)8 ต้องการแลกเปลี่ยนความคิด, ความรู้ หรือความสนใจต่อกัน (604)2 จำเป็นต้องทำเพราะคำสั่งของอาจารย์, จำเป็นต้องทำเพื่อการเรียน

7.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (102)6 ไม่สนใจ

- (104)8 ความสามารถไม่พอ, ประสบการณ์น้อย (101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส
 (624)6 ไม่ชอบพูดคุยเรื่องต่างประเทศ (632)2 แล้วยั่วถั่วหรือเหตุการณ์ที่เผชิญ
 (649)2 ไม่ค่อยมีใครยอมรับฟังหรือสนใจเรื่องนั้น

ปรอ8 พูดคุย-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ๆ เรื่องปัญหาการศึกษาเล่าเรียน
ในแต่ละภาคเรียน

8.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (506)8 ต้องการปรับปรุงสมรรถ-
 ภาพของตน, ต้องการเพิ่มพูนประสบการณ์ให้สูงขึ้น (613)8 ต้องการแลกเปลี่ยนความคิด
 ความรู้ หรือความสนใจต่อกัน (644)2 มีอุปสรรคหรือปัญหาเกิดขึ้นแก่ตน (641)4 ต้อง
 การประสานงานหรือปัญหาให้สำเร็จ (205)4 เตรียมความพร้อมในการเรียนไม่ให้ล้มเหลว
 (616)8 อยากรู้ อยากเห็นหรืออยากได้ความรู้, เพื่อประดับความรู้ (206)6 ต้องการติดตาม
 การเรียนให้ทัน (302)4 ต้องการแลกเปลี่ยนความร่วมมือในการแก้ปัญหาต่อกัน
 (405)8 ต้องการจะรู้ขีดความสามารถในการเรียนของตนที่มีอยู่ (214)4 เห็นว่าจะ
 เป็นประโยชน์หรือเป็นผลดีแก่ตน (221)5 เกรงจะเรียนไม่ทันเพื่อน, กลัวจะสอบตก
 (620)6 อยากทำ, ชอบทำ หรือสนใจที่จะทำ (604)2 จำเป็นต้องทำเพราะคำสั่งของ
 อาจารย์, จำเป็นต้องทำเพื่อการเรียน

8.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย ได้แก่ (102)6 ไม่สนใจ

ปรอ9 พูดคุย-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่นเกี่ยวกับเรื่องภายในจังหวัดที่ตนเอง
อาศัยอยู่ในปัจจุบัน

9.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (616)8 อยากรู้ อยากเห็นหรือ
 อยากได้ความรู้, เพื่อประดับความรู้ (613)8 ต้องการแลกเปลี่ยนความคิด, ความรู้ หรือ
 ความสนใจต่อกัน (661)9 อยากเผยแพร่ชื่อเสียงจังหวัดของตน (206)6 ต้องการติดตาม
 ให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงในจังหวัดของตน (620)6 อยากทำ, ชอบทำ, หรือสนใจที่จะทำ
 (650)7 เห็นว่าการกระทำนั้นมีประโยชน์หรือควรทำ

9.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (102)6 ไม่สนใจ
 (101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส (605)3 แล้วยั่วเวลาหรือโอกาสที่จะมี (624)6 ไม่

ขอม้พูดคุยเรื่องนี้ (306)3 ไม่ค่อยมีเพื่อน, ไม่ค่อยได้พบปะกับใคร (104)8 ความ -
 สามารถไม่พอ, ประสบการณ์น้อย (649)2 ไม่ค่อยมีใครยอมรับฟังหรือสนใจในเรื่องนั้น
 ค่าย (201)4 ไม่มีปัญหาเคื้อครอนหรือเสียประโยชน์อะไร

ปร10 พูดคุย-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่น เรื่องการแข่งขันกีฬา

10.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (620)6 อยากทำ, ชอบทำ,
 หรือสนใจที่จะทำ (613)8 ต้องการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น, ความรู้ หรือความสนใจต่อกัน

10.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (624)6 ไม่ชอบกีฬา
 ไม่ชอบพูดคุยเรื่องนี้ (102)6 ไม่สนใจ (104)8 เล่นกีฬาไม่เก่งหรือเล่นไม่เป็น, ไม่รู้
 เรื่องกีฬา (101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส (632)2 แล้วแต่ภาวะหรือเหตุการณ์ที่เผชิญ

ปร11 พูดคุย-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่นเกี่ยวกับเรื่องพิธีการ งานพิธี หรือ
 งานประเพณีรื่นเริง

11.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (616)8 อยากรู้ อยากเห็นหรือ
 อยากได้ความรู้, เพื่อประดับความรู้ (609)6 เพื่อความเพลิดเพลินใจของตน (620)6
 อยากทำ, ชอบทำ, หรือสนใจที่จะทำ (613)8 ต้องการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นความรู้ หรือ
 ความสนใจต่อกัน (214)4 เล็งเห็นว่าจะมีประโยชน์หรือเป็นผลดีแก่ตน (625)4 ต้อง
 การนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเอง

11.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (624)6 ไม่ชอบพูดคุย
 เรื่องนั้น (104)8 ความสามารถไม่พอ (101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส

รร12 สนทนากับเพื่อน ๆ ถึงแนวคิดและ / หรือเรื่องแปลก ๆ ใหม่ ๆ

12.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (616)8 อยากรู้ อยากเห็นหรือ
 อยากได้ความรู้, เพื่อประดับความรู้ (505)6 ชอบความริเริ่ม, ชอบความแปลกใหม่หรือ
 ความทันสมัย (613)8 ต้องการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น, ความรู้, หรือความสนใจต่อกัน
 (620)6 อยากทำ, ชอบทำ, หรือสนใจที่จะทำ (609)6 เพื่อความเพลิดเพลินใจของตน
 (206)6 ต้องการติดตามให้ทันเรื่องราว ความคิด วิธีการ หรือความเปลี่ยนแปลงของคน

อื่นและสังคม (506)8 ต้องการปรับปรุงสมรรถภาพของตน, ต้องการเพิ่มทุนประสบการณ์ให้สูงขึ้น (625)4 ต้องการนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเอง (650)7 เห็นว่าการกระทำนั้นมีประโยชน์หรือกระทำ

12.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย ใดแก่ (101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส

รร13 แสดงความคิดหรือผลงานใหม่ ๆ แม้จะมีคนอื่นเห็นว่าแปลกไปจากที่คนทั่วไปเขาทำกันหรือเป็นไปได้ยาก

13.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (505)6 ชอบความริเริ่ม, ชอบความแปลกใหม่หรือความทันสมัย (403)8 มีความเชื่อมั่นในตนเองว่าจะทำได้หรือทำถูกต้อง

13.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (624)6 ไม่ชอบแสดงความคิดเห็นหรือผลงาน (104)8 ความสามารถไม่พอ, ประสบการณ์น้อย, ไม่รู้วิธีที่จะทำ (407)5 เกรงว่าตนจะทำได้ไม่สำเร็จ, เกรงว่าผู้อื่นจะไม่เห็นด้วย (311)5 กลัวถูกเพ่งเล็งว่าชอบทำตัวเด่นกว่าคนอื่น (649)2 ไม่มีใครยอมรับฟังหรือสนใจในเรื่องนั้น (605)3 แล้วแต่เวลาหรือโอกาสที่จะมี (409)8 ไม่มั่นใจตนเองว่าจะทำได้

รร14 คนคิดวิธีการใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหา

14.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (641)4 ต้องการความสะดวกหรือปัญหาให้สำเร็จ (506)8 ต้องการปรับปรุงสมรรถภาพของตน, ต้องการเพิ่มทุนประสบการณ์ให้สูงขึ้น (507)6 ชอบแก้ปัญหา, ชอบทดลองหาความจริง, ชอบค้นคว้าหาความจริง (620)6 อยากทำ, ชอบทำ, หรือสนใจที่จะทำ

14.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (201)4 ไม่มีปัญหาต้องแก้ครอน (104)8 ความสามารถไม่พอ, ประสบการณ์น้อย, ไม่รู้วิธีที่จะทำ (101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส

รร15 ประดิษฐ์สิ่งแปลกใหม่ซึ่งนำไปใช้ประโยชน์ได้

15.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (620)6 อยากทำ, ชอบทำ, หรือสนใจที่จะทำ (608)7 การประหยัค, ต้องการใช้สิ่งที่มีอยู่ให้คุ้มค่า (505)6 ชอบความ

ริเริ่ม, ขอบความแปลกใหม่

15.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (104)8 ความสามารถไม่พอ, ไม่รู้วิธีที่จะทำ (101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส (605)3 แล้วแต่เวลาหรือโอกาสที่จะมี (624)6 ไม่ชอบทำ (604)2 จำเป็นต้องทำตามคำสั่งของอาจารย์, จำเป็นต้องทำเพื่อการเรียน (102)6 ไม่สนใจ

ปร16 พยายามเข้าไปเผชิญปัญหาที่คนอื่นต้องการจะหลีกเลี่ยง

16.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (506)8 ต้องการปรับปรุงสมรรถภาพของตน, ต้องการเพิ่มพูนประสบการณ์ให้สูงขึ้น (403)8 มีความมั่นใจว่าตนเองจะทำได้, เชื่อมั่นตนเองว่าจะทำได้ดีกว่าคนอื่น (620)6 อยากทำ, ชอบทำ, หรือสนใจที่จะทำ (405)8 ต้องการจะรู้จักความสามารถของคนที่มียู่

16.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (207)5 ไม่อยากมีปัญหายุ่งยาก (651)5 เห็นคนอื่นไม่ทำตนจึงไม่อยากทำ (208)4 รักษาความปลอดภัยของตนเองไว้, ไม่อยากให้อันตรายเกิดขึ้นแก่ตน (632)5 แล้วแต่ภาวะหรือเหตุการณ์ที่เผชิญ (604)2 มีความจำเป็นเพราะเหตุการณ์นั้นบังคับให้ทำ (202)5 เกรงจะมีอันตรายหรือความเดือดร้อนมาถึงตน, ไม่กล้าทำ (104)8 ความสามารถไม่พอ, ประสบการณ์น้อย (624)6 ไม่ชอบทำเช่นนั้น (409)8 ไม่มั่นใจตนเองว่าจะทำได้ (108)6 ไม่ถือว่าเป็นภาระหน้าที่ซึ่งจะต้องทำ (311)5 กลัวถูกเพ่งเล็งว่าชอบทำตัวเด่นกว่าคนอื่น ๆ (312)5 ไม่อยากยุ่งเกี่ยวหรือก้าวล่วงเรื่องของคนอื่น

ปร17 สามารถแก้ไขอุปสรรคหรือปัญหาการศึกษาเล่าเรียนได้เช่นเดียวกับคนอื่น ๆ

17.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (403)8 มีความเชื่อมั่นว่าตนเองจะทำได้ (511)8 ต้องการพึ่งตนเองหรือเป็นตัวของตัวเอง (628)8 มีความสามารถที่จะทำได้ก่อนแล้ว (623)8 ใช้ความพยายาม, ใช้วิธีการที่ตนมีอยู่ (503)8 ต้องการจะทำให้ดีที่สุดหรือทำให้เต็มความสามารถของตน (522)4 ต้องการความสำเร็จหรือความก้าวหน้าตามที่ตนประสงค์ (506)8 ต้องการปรับปรุงสมรรถภาพของตน (641)4 ต้องการสะดวกงานหรือปัญหาให้สำเร็จ (214)4 เล็งเห็นว่าจะเป็นประโยชน์หรือเป็นผลดีแก่ตน

(221)5 เกรงจะเรียนไม่ทันเพื่อน, กลัวสอบตก (507)6 ชอบแก้ปัญหา

17.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (104)8 ความสามารถไม่พอ, ไม่รู้วิธีที่จะแก้ปัญหา (201)4 ไม่มีปัญหาต้องแก้คร่อน

ปท18 สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองจนสำเร็จ

18.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (511)8 ต้องการพึ่งตนเองหรือเป็นตัวของตัวเอง (403)8 มีความเชื่อมั่นในตนเองว่าจะทำได้ (623)8 ใช้ความพยายาม, ใช้วิธีการที่ตนมีอยู่ (628)8 มีความสามารถที่จะทำได้โดยก่อนแล้ว (402)4 ต้องการความภาคภูมิใจตนเองที่ทำได้ (506)8 ต้องการปรับปรุงสมรรถภาพของตน

18.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (630)8 ขาดคนคอยช่วยเหลือ (104)8 ความสามารถไม่พอ, ไม่รู้วิธีที่จะทำ (201)4 ไม่มีปัญหาแก้คร่อนอะไร

ปท19 สามารถแนะวิธีแก้ปัญหามืออื่นให้เขานำไปปฏิบัติได้สำเร็จ

19.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (515)9 ต้องการช่วยให้คนอื่นมีความก้าวหน้าหรือความสามารถเพิ่มขึ้น (628)8 มีความสามารถที่จะทำได้อยู่แล้ว (404)9 ต้องการทำตนให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือคนอื่น ๆ

19.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (104)8 ความสามารถไม่พอ, ประสิทธิภาพน้อย, ไม่รู้วิธีที่จะทำ (643)2 ไม่ค่อยมีกิจกรรมหรือเหตุการณ์ที่จะเอื้ออำนวยให้ทำมากนัก (632)2 แล้งแคล้วหรือเหตุการณ์ที่เผชิญ (101)3 ไม่มีเวลา ไม่มีโอกาส

ปท20 สามารถช่วยแก้ปัญหาของกลุ่มให้ลุล่วงไปได้เมื่อมีปัญหเกิดขึ้นในกลุ่มของคุณ

20.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (607)9 ต้องการให้งานของกลุ่มสำเร็จ หรือไม่ต้องการให้งานของกลุ่มเสียหาย (218)9 รักษาความสามัคคีกันเอาไว้, ส่งเสริมความสามัคคีหรือความร่วมมือกัน (628)8 มีความสามารถที่จะทำได้โดยก่อนแล้ว (404)9 ต้องการทำตนให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือคนอื่น ๆ (604)2 ความจำเป็น เพราะเหตุการณ์บังคับ (214)4 เห็นว่าจำเป็นหรือเป็นผลดีแก่ตนเองด้วย

20.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (104)8 ความสามารถไม่พอ, ประสบการณ์น้อย, ไม่รู้วิธีที่จะทำ (655)2 ทุกคนในกลุ่มทำคืออยู่แล้วจึงไม่จำเป็นต้องทำ (201)4 ไม่มีปัญหาต้องเคืองครอนหรือต้องเสียผลประโยชน์อะไรด้วย

ปท21 สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ถูกต้องเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้น

21.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (628)8 มีความสามารถที่จะทำได้มาก่อนแล้ว (640)8 อาศัยเหตุผล, หรือวาพาคิดได้เข้าแก้ปัญหาได้ (403)8 มีความเชื่อมั่นในตนเองว่าจะทำได้หรือทำถูกต้องแล้ว (623)8 ใช้ความพยายาม, ใช้วิธีการที่ตนมีอยู่ (658)2 มีอุปสรรคหรือมีปัญหาคงแก้อยู่เสมอจนเกิดความชำนาญ (629)8 เคยเรียนรู้หรือได้รับการฝึกอบรมมาก่อน

21.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (104)8 ความสามารถไม่พอ, ประสบการณ์น้อย, ไม่รู้วิธีที่จะทำ (201)4 ไม่มีปัญหาต้องเคืองครอนอะไร (604)2 จำเป็นต้องทำเพราะเหตุการณ์บังคับ

สจ22 ไม่ยินยอมให้มีการเอาเปรียบกันในการทำงานเป็นกลุ่ม

22.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (639)6 ไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วยกับการกระทำซึ่งไม่สมควรไม่ถูกต้อง (502)7 เป็นความถูกต้อง, เป็นความยุติธรรมที่ตนปฏิบัติอยู่แล้ว (501)7 ยึดถือเป็นสิ่งอันดีงามที่ตนถือเป็นหน้าที่ซึ่งต้องทำ (621)9 ต้องการให้คนอื่นทำตามที่เราเห็นว่าดี (512)7 ยึดมั่นในความเป็นประชาธิปไตยหรือความเสมอภาค (607)9 ต้องการให้งานของกลุ่มสำเร็จหรือไม่ต้องการให้งานของกลุ่มเสียหาย (204)4 รักษาผลประโยชน์ของคนเราไว้ไม่ให้เสียไป (218)9 รักษาความสามัคคีกันเอาไว้, ส่งเสริมความสามัคคีหรือความร่วมมือกัน

22.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (207)5 ไม่อยากให้มีปัญหายุ่งยาก, ไม่อยากมีความขัดแย้งกับใคร (504)6 ขอมรับในความสามารด, ความคิดหรือความรับผิดชอบของคนอื่น (638)6 ไม่ชอบทำอะไรจริงจังเคร่งครัดจนเกินไป

สจ23 แสดงความประสงค์ที่จะให้ทุกคนรับผิดชอบหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่เมื่อทำงานร่วมกัน

23.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (607)9 ต้องการให้งานของกลุ่มสำเร็จหรือไม่ต้องการให้งานของกลุ่มเสียหาย (621)9 ต้องการเป็นแบบอย่างแก่คนอื่น, ต้องการให้คนอื่นทำตามที่ตนเห็นว่าดี (501)7 ยึดถือเป็นสิ่งอันดีงามที่ตนถือปฏิบัติเป็นหน้าที่หรือเป้าหมายที่ต้องทำ (515)9 ต้องการให้คนอื่นมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น (502)7 เป็นความถูกต้อง, เป็นความยุติธรรม (218)9 ส่งเสริมความสามัคคีหรือความร่วมมือกัน (650)7 เห็นว่าการกระทำนั้นควรทำ

23.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำบ่อย ได้แก่ (504)6 ยอมรับในความสามารถหรือความรับผิดชอบของคนอื่น

สจ24 ทำงานตามแผนและ/หรือข้อตกลงอย่างเคร่งครัด

24.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (203)4 รักษาระเบียบวินัย (607)9 ต้องการให้งานของกลุ่มสำเร็จหรือไม่ต้องการให้งานของกลุ่มเสียหาย (501)7 ยึดถือเป็นสิ่งอันดีงามที่ตนถือปฏิบัติเป็นหน้าที่ที่ต้องทำ (615)9 รักษาสัญญาหรือข้อตกลงที่ให้ไว้กับคนอื่น (650)7 เห็นว่าเป็นการกระทำที่ควรทำ (301)4 ต้องการให้เป็นที่ยึดถือ (506)8 ต้องการปรับปรุงสมรรถภาพของตนในการทำงาน (304)5 ไม่ต้องการให้ใครรับคำตำหนิถ้าไม่ทำ (620)6 ชอบทำเช่นนั้น (214)4 ตั้งใจเห็นว่าจะเป็ผลดีแก่ตน (205)4 ป้องกันความผิดพลาด-ความล้มเหลวที่อาจจะเกิดขึ้น

24.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำบ่อย ได้แก่ (638)6 ไม่ชอบทำอะไรเคร่ง-ครัดจนเกินไป

สจ25 ไม่วางเฉยเมื่อปรากฏว่ามีผู้ทำผิดกฎ ทำผิดระเบียบ หรือมีการทุจริตในงานส่วนรวม

25.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (639)6 ไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วยกับการกระทำซึ่งไม่สมควรไม่ถูกต้อง (203)4 รักษาระเบียบวินัยหรือกฎเกณฑ์ที่เห็นว่าดีเอาไว้ (627)9 ต้องการขจัดหรือแก้ไขคนที่ทำในสิ่งซึ่งไม่สมควร (502)7 เป็นความถูกต้อง,

เป็นความถี่ที่ตนปฏิบัติอยู่แล้ว (648)9 ป้องกันไม่ให้ส่วนรวมเสียหายหรือเดือดร้อน (404)9 ต้องการให้ตนให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือคนอื่น ๆ (501)7 ยึดถือเป็นสิ่งอันดีงามที่ตนถือเป็นหน้าที่ต้องทำ (621)9 ต้องการให้คนอื่นทำตามที่เราเห็นว่าดี (607)9 ต้องการให้งานของกลุ่มสำเร็จหรือไม่ต้องการให้งานของกลุ่มเสียหาย (210)6 เป็นความสบายใจของคนที่ทำ

25.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (312)5 ไม่อยากยุ่งเกี่ยวหรือก้าวล่วงเรื่องของคนอื่น (202)5 เกรงจะมีอันตรายหรือความเดือดร้อนมาถึงตน, ไม่กล้าทำ (207)5 ไม่อยากมีปัญหายุ่งยาก, ไม่อยากมีความขัดแย้งกับใคร (311)5 กลัวถูกหาว่ายุ่งเรื่องของคนอื่น (102)6 ไม่สนใจ (643)2 ไม่ค่อยมีเหตุการณ์ที่เอื้ออำนวยให้ทำมากนัก (215)5 ไม่เห็นประโยชน์ที่จะต้องทำ (208)4 รักษาความปลอดภัยของคนเอาไว้, ไม่อยากให้มีอันตรายเกิดขึ้นแก่ตน

สจ26 ให้ความรู้ที่ตนรู้ก็อยู่แล้วแก่ผู้ที่มาปรึกษาหาความรู้จากตน ไม่ว่าจะคุ้นเคยกันหรือไม่ก็ตาม

26.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (508)9 ต้องการช่วยเหลือคนอื่น, อยากเผื่อแผ่สิ่งที่ตนมีแก่คนอื่นบ้าง (515)9 ต้องการช่วยให้คนอื่นมีความก้าวหน้าหรือมีความสามารถเพิ่มขึ้น (620)6 อยากทำ, ชอบทำ, หรือสนใจที่จะทำ (404)9 ต้องการให้ตนให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือคนอื่น ๆ (628)8 มีความสามารถที่จะทำได้ทุกอย่างแล้ว (302)4 ต้องการให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมมือ, ความพึงพอใจซึ่งกันและกัน (501)7 ยึดถือเป็นสิ่งอันดีงามที่ตนถือเป็นหน้าที่ซึ่งต้องทำ (657)2 มีคนมาถาม ปรึกษาหรือพูดคุยด้วย (214)4 เล็งเห็นว่าตนจะได้ประโยชน์ในแง่ได้พัฒนาความรู้ของตนไปด้วย (402)4 ต้องการจะภาคภูมิใจตนเองที่ได้ทำ (520)7 ถือว่าเป็นคุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นครู (211)4 คาดหวังว่าจะได้รับความช่วยเหลือตอบแทนแก่ตนในวันหน้าบ้าง

26.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย ได้แก่ (104)8 ประสิทธิภาพน้อย

สจ27 แสดงออกถึงการให้ความไว้วางใจ เชื่อถือในผู้ร่วมกิจกรรมหรือการทำงานเมื่อทำกิจกรรมหรือการงานร่วมกัน

27.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (504)6 ขอมริบในความสามารถ หรือความรับผิดชอบของคนอื่น (302)4 ต้องการให้มีการแลกเปลี่ยนความร่วมมือ, ความพึงพอใจซึ่งกันและกัน (607)9 ต้องการให้งานของกลุ่มสำเร็จ หรือไม่ต้องการให้งานของกลุ่มเสียหาย (218)9 ส่งเสริมความสมัครใจหรือความร่วมมือกัน (501)7 ยึดถือเป็นสิ่งอันถึงงาม ที่ตนถือเป็นหน้าที่หรือเป้าหมายที่ต้องทำ (301)4 ต้องการให้เป็นที่ยอมรับ, เชื่อถือ (304)5 ไม่ต้องการให้ถูกตำหนิ, ไม่พอใจ (309)2 ไว้วางใจเพราะเป็นเพื่อนหรือสนิทสนมกันมาก่อน (521)7 ความซื่อสัตย์หรือความจริงใจที่ตนมีอยู่ (650)7 เห็นว่าการกระทำนั้นมีประโยชน์ หรือควรทำ (606)6 เป็นนิสัยของตน (210)6 ทำเพื่อความสบายใจของตนเอง (512)7 ยึดมั่นในความเป็นประชาธิปไตย

27.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย ได้แก่ (618)6 ไม่เชื่อใจคนอื่นที่ไม่คุ้นเคย, มีเจตคติไม่ดีต่อกัน

ขย28 พบพบพบเรียนที่เรียนมาแล้วในแต่ละสัปดาห์

28.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (646)8 ต้องการให้จดจำหรือ ถิ่นซึม, ต้องการทำความเข้าใจ (205)4 เตรียมความพร้อมที่จะเรียนต่อไป

28.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส (636)6 ความขี้เกียจหรือความเบื่อหน่าย (102)6 ไม่สนใจ (644)2 อุปสรรคหรือปัญหาเกิดขึ้นจึงต้องทำ (632)2 แล้วแต่ภาวะหรือเหตุการณ์ในห้องเรียน (635)6 แล้วแต่ความพอใจ, เมื่อนึกขยันก็ทำ (109)3 มีภาระมีปัญหในการดำรงชีวิตมาก จนไม่มีเวลาทำ (604)2 จำเป็นต้องทำตามคำสั่งของอาจารย์ (624)6 ไม่ชอบพบพบพบพบเรียน

ขย29 คนควาลงหน้าก่อนเรียนพบพบพบพบใหม่

29.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (646)8 ต้องการทำความเข้าใจ ก่อนจะเรียน (205)4 เตรียมความพร้อมที่จะเรียนต่อไป (221)5 เกรงจะเรียนไม่ทันเพื่อน, กลัวจะสอบตก

29.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส (636)6 ความซีบะไรหรือความเบื่อหน่าย (604)2 จำเป็นต้องทำตามคำสั่งของอาจารย์ (605)3 แล้วแต่เวลาหรือโอกาสที่จะมี (109)3 มีภาระหรือมีปัญหาในการดำรงชีวิตมากจนไม่มีเวลาทำ (644)2 มีอุปสรรคหรือปัญหาเกิดขึ้นจึงต้องทำ (632)2 แล้วแต่ภาวะหรือเหตุการณ์ในการเรียน (635)6 แล้วแต่ความพอใจ, เมื่อนึกขยันก็ทำ (102)6 ไม่สนใจ (624)6 ไม่ชอบทำ (634)1 ไม่มีหนังสือจะค้นคว้า

ขย30 อยู่กัก ๆ ทำกิจกรรมหรือการงาน(เช่น อ่านหนังสือ ทำการบ้าน ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ หรือทำอาชีพ ฯลฯ)

30.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (641)4 ต้องการสะสมงานหรือปัญหาให้สำเร็จ (611)2 สถานการณ์เหมาะที่จะทำงาน (606)6 เป็นนิสัย (604)2 ความจำเป็นเพราะเหตุการณ์บังคับ (616)8 อยากรู้ อยากเห็นหรืออยากได้ความรู้ (620)6 อยากทำ, ชอบทำ (644)2 มีอุปสรรคหรือปัญหาเกิดขึ้นจึงต้องทำ (214)4 เห็นว่าจะเป็นประโยชน์หรือเป็นผลดีแก่ตนเอง (205)4 เตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนต่อไป (637)7 เสียเวลาที่จะต้องเสียไป (522)4 ต้องการความก้าวหน้า (506)8 ต้องการปรับปรุงสมรรถภาพของตน, ต้องการเพิ่มพูนประสบการณ์ให้สูงขึ้น

30.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (103)2 สุขภาพไม่อำนวยให้ทำ (101)3 ไม่มีเวลาทำ

ขย31 ไม่วางมือหรือล้มเลิกไปทำงานอื่นเสียโดยง่ายในเมื่องานนั้นยังไม่สำเร็จและต้องใช้เวลานาน

31.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (641)4 ต้องการสะสมงานหรือปัญหาให้สำเร็จ (645)4 ต้องการงานให้เสร็จเป็นอย่าง ๆ ไป (503)8 ต้องการทำให้เต็มความสามารถของตน (501)7 ยึดถือเป็นเป้าหมายที่ต้องทำ (522)4 ต้องการความสำเร็จหรือความก้าวหน้าในงานนั้น

31.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (632)2 แล้วแต่ภาวะหรือเหตุการณ์ที่เผชิญ (635)6 แล้วแต่ความพอใจ, เมื่อนึกขยันก็ทำ (636)6 ความ

ขี้เกียจ หรือความเบื่อหน่าย

ขย32 ทำงานและ/หรือศึกษาได้เรียนอย่างสุดความสามารถและตรงต่อเวลา

32.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (503)8 ต้องการทำให้ดีที่สุด หรือทำให้เต็มความสามารถ (501)7 ถือเป็นหน้าที่หรือเป้าหมายที่ต้องทำ (522)4 ต้องการความสำเร็จหรือความก้าวหน้าตามที่ตนประสงค์ (214)4 เล็งเห็นว่าจะเป็นคนดีแก่ตนเอง (310)4 ตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่, ไม่ต้องการให้พ่อแม่ผิดหวัง, เกือบร้อน (506)8 ต้องการปรับปรุงสมรรถภาพของตน, ต้องการเพิ่มทุนประสบการณ์ให้สูงขึ้น (650)7 เห็นว่าการกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ควรทำ (620)6 อยากทำ, ชอบทำเช่นนั้น (606)6 เป็นนิสัย (637)7 เสียเวลาที่จะต้องเสียไป

32.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย ได้แก่ (636)6 ความขี้เกียจหรือความเบื่อหน่าย

ขย33 คัดแปลงวัสดุเหลือใช้ให้เป็นประโยชน์

33.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (608)7 การประหยัด, ต้องการให้สิ่งที่มีอยู่ให้คุ้มค่า (637)7 เสียค่าของที่จะต้องเสียไป (620)6 อยากทำ, ชอบทำ, สนใจที่จะทำ (629)8 เคยเรียนรู้หรือได้รับการฝึกอบรมให้ทำมาก่อนจากการเรียน (505)6 ชอบความริเริ่ม (625)4 ต้องการนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเอง

33.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส (104)8 ความสามารถไม่พอ, ไม่รู้วิธีที่จะทำ (605)3 แล้วยแต่เวลาหรือโอกาสที่จะมี (624)6 ไม่ชอบทำ (102)6 ไม่สนใจในเรื่องนั้น (635)6 แล้วยแต่ความพอใจ, เมื่อนึกขยันก็ทำ (609)6 เพื่อความเพลิดเพลินใจของตน

ขย34 ไม่ปล่อยเวลาให้ผ่านไปโดยไม่ได้อะไรให้เป็นประโยชน์ในแต่ละวัน

34.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (637)7 เสียเวลาที่จะต้องเสียไป (109)3 มีงานต้องทำมากอยู่แล้วจนไม่มีเวลาว่าง (659)6 ไม่ชอบอยู่ว่างๆ หรือชอบทำอะไรอยู่เสมอ (608)7 ต้องการใช้เวลาที่มีอยู่ให้คุ้มค่า (620)6 ชอบที่จะทำเช่นนั้น (214)4 เล็งเห็นว่าจะเป็นคนดีหรือเป็นผลดีแก่ตนเอง (506)8 ต้องการ

ปรับปรุงสมรรถภาพของคนให้สูงขึ้น

34.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (110)6 อยากอยู่เฉย ๆ เพื่อพักผ่อน (601)3 ทำเป็นการพักผ่อนเนื่องจากไม่มีอะไรจะทำ (636)6 ความซีเกียจ หรือความเบื่อหน่าย (635)6 แล้วแต่ความพอใจ, เมื่อนึกขยันก็ทำ

ปย35 เหลือเงินไว้ใช้จ่ายในกรณีพิเศษ(เช่นคุณภาพบุตร ไปทัศนจร ซื้อของที่อยากได้ ฯลฯ)ในแต่ละเดือน

35.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (662)6 ต้องการได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชอบ (310)4 ไม่ต้องการให้พ่อแม่เดือดร้อน (205)4 เตรียมไว้ใช้เมื่อเผชิญอุปสรรค (620)6 สนใจที่จะทำเช่นนั้น (210)6 ทำแล้วมีความสบายใจ (650)7 เห็นว่าเป็นสิ่งที่ควรทำ

35.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (602)1 รายได้ไม่พอ หรือไม่แน่นอนที่จะทำ (624)6 ไม่ชอบทำเช่นนั้น (201)4 ไม่มีปัญหาเรื่องเงินต้องเดือดร้อน (102)6 ไม่สนใจ (632)2 แล้วแต่ภาวะหรือเหตุการณ์ที่เผชิญ

ปย36 ใช้จ่ายตามรายการที่ได้จัดแบ่งไว้ล่วงหน้าในแต่ละเดือนอย่างเหมาะสมกับรายได้

36.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (205)4 ป้องกันความผิดพลาดในการใช้จ่าย (608)7 การประหยัด (602)1 รายได้น้อยหรือไม่แน่นอน (105)4 ชีวิตจะโล่งรูด (214)4 เห็นว่าจะเป็นผลดีแก่ตนเอง (650)7 เห็นว่าเป็นสิ่งที่ควรกระทำ (604)2 ความจำเป็นเพราะเหตุการณ์บังคับ (310)4 ไม่ต้องการให้พ่อแม่เดือดร้อน

36.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (102)6 ไม่สนใจเรื่องนี้ (632)2 แล้วแต่ภาวะหรือเหตุการณ์ที่เผชิญ (624)6 ไม่ชอบทำเช่นนั้น

สภ37 ออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาทุกวัน(นอกจากบางวันมีเหตุจำเป็นต้องงดเว้น)

37.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (106)4 รักษาสุขภาพอนามัยของตน (620)6 อยากทำ, ชอบทำ, หรือสนใจที่จะทำ (604)2 จำเป็นต้องทำเพราะคำสั่งของอาจารย์, จำเป็นต้องทำเพื่อการเรียน

37.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส (624)6 ไม่ชอบเล่นกีฬา (102)6 ไม่สนใจเรื่องกีฬาหรือการออกกำลังกาย (634)1 ไม่มีสถานที่ที่จะออกกำลังกาย (103)2 สุขภาพไม่อำนวยให้ทำ (109)3 มีการะหรือมีปัญหาในการดำรงชีวิตมากจนไม่มีเวลาทำ (104)8 เล่นกีฬาไม่เป็น, ไม่รู้วิธีจะทำ (636)6 ความขี้เกียจ (605)3 แล้วยแต่เวลาหรือโอกาสที่จะมี

สท38 มุ่งรักษาสุขภาพจิตโดยการพักผ่อนหย่อนใจด้วยกิจกรรมที่มีคุณค่า(เช่น ฟังดนตรี ปลูกพืชนคร ทักษะศึกษา ฯลฯ)

38.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (106)4 รักษาสุขภาพอนามัย, ผ่อนคลายความตึงเครียด (620)6 อยากทำ, ชอบทำ, หรือสนใจที่จะทำ (650)7 เห็นว่าเป็นการกระทำที่มีประโยชน์หรือควรทำ (210)6 เป็นความสุข-ความสบายใจของคนที่ไม่ทำ (609)6 เพื่อความเพลิดเพลินใจของตน (103)2 มีความจำเป็นทางสุขภาพให้ต้องทำ (214)4 เล็งเห็นว่าจะเป็นประโยชน์หรือเป็นผลดีแก่ตนเอง (601)3 ทำเป็น การพักผ่อนเนื่องจากไม่มีอะไรจะทำ

38.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส (602)1 ไม่มีทรัพย์สินจะทำเช่นนั้น

สท39 พักผ่อนร่างกายและจิตใจหลังจากทำกิจกรรมการงานในแต่ละวันอย่างถูกต้อง สุขภาพอนามัย

39.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (106)4 รักษาสุขภาพอนามัย, ผ่อนคลายความตึงเครียด (103)2 มีความจำเป็นทางสุขภาพจึงต้องทำ (650)7 เห็นว่าการกระทำนั้นมีประโยชน์หรือควรทำ (629)8 เคยเรียนรู้หรือได้รับการฝึกอบรมให้ทำมาก่อน (620)6 อยากทำ, ชอบทำ, หรือสนใจที่จะทำ (606)6 เป็นนิสัย (631)3 พอมีเวลาหรือโอกาสจะทำได้ (214)4 เล็งเห็นว่าจะเป็นประโยชน์หรือเป็นผลดีแก่ตนเอง

39.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส (102)6 ไม่สนใจในเรื่องนี้ (109)3 มีการะหรือมีปัญหาในการดำรงชีวิตมากจนไม่มีเวลาทำ

สถ40 เลือกบริโภคอาหารที่มีคุณค่าต่อการบำรุงรักษาสุขภาพอนามัย(เช่น สุก
สะอาด ปราศจากสารมีพิษ)

40.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (106)4 รักษาสุขภาพอนามัย
ของตน (629)8 เคยเรียนรู้หรือได้รับการฝึกอบรมให้ทำมาก่อน (208)4 รักษาความ
ปลอดภัยของตนเองไว้, ไม่อยากให้ผู้อื่นตรายเกิดขึ้นแก่ตน (650)7 เห็นว่าเป็นการกระทำ
ที่ควรทำ (214)4 ตั้งใจเห็นว่าจะจะเป็นประโยชน์หรือเป็นผลดีแก่ตนเอง (642)6 ชอบความ
สะอาด (606)6 เป็นนิสัย

40.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (102)6 ไม่สนใจ
(647)2 เหตุการณ์หรือสถานการณ์ไม่อำนวยจะให้เลือก

สถ41 ใช้เครื่องรางของขลัง

41.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย ข้อมูลยังไม่เพียงพอที่จะสรุปได้

41.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (406)7 ไม่เชื่อสิ่งศักดิ์
สิทธิ์, โชคดวง, ฤกษ์ยาม, หรือไสยศาสตร์ (102)6 ไม่สนใจในเรื่องนี้ (624)6
ไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วยกับการกระทำนั้น (403)8 มีความเชื่อมั่นในตนเองมากกว่า (408)8
ตนเองไม่รู้จักจริงจึงเชื่อครึ่ง-ไม่เชื่อครึ่ง (215)5 ไม่เห็นประโยชน์ที่จะต้องทำ, ยังไม่มีความ
จำเป็นต้องทำ

สถ42 หากฤกษ์ยามและ/หรือบนบานต่อสิ่งเชื่อก่อนเมื่อจะลงมือทำงานสำคัญ ๆ(เช่น
การสอบ การเลี้ยงภัต)

42.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย ข้อมูลยังไม่เพียงพอที่จะสรุปได้

42.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (406)7 ไม่เชื่อในสิ่ง
ศักดิ์สิทธิ์, โชคดวง, ฤกษ์ยาม หรือไสยศาสตร์ (403)8 มีความเชื่อมั่นในตนเองมากกว่า
(408)8 ตนเองไม่รู้จักจริงจึงเชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่ง (215)5 ไม่เห็นประโยชน์ที่จะต้องทำ,
ยังไม่มีความจำเป็นต้องทำ (511)8 ต้องการพึ่งตนเองหรือเป็นตัวของตัวเอง (624)6
ไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วยกับการกระทำนั้น (632)2 แล้วแต่ภาวะหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ขธ43 ทำตามคำแนะนำหรือคำบอกเล่าเกี่ยวกับเรื่องโชคลางหรือโชคเคราะห์
เมื่อคุณประสบปัญหาหรือความทุกข์

43.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย ใ้แก่ (220)5 ความไม่สบายใจ

43.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (406)7 ไม่เชื่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์, โชคลาง, ดุชะยาม หรือไสยศาสตร์ (408)3 คนเองไม่รู้จักเชื่อครึ่ง-ไม่เชื่อครึ่ง (403)8 มีความเชื่อมั่นในตนเองมากกว่า

นว44 ค้นคว้าหาความรู้และ/หรือซักถามคนอื่นเกี่ยวกับการใช้เทคนิคใหม่ ๆ ทาง
การสอน

44.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (616)8 อยากรู้ อยากเห็น หรืออยากได้ความรู้ (506)8 ต้องการปรับปรุงสมรรถภาพของตน, ต้องการเพิ่มพูนประสบการณ์ของตนให้สูงขึ้น (625)4 ต้องการนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเอง (505)6 ชอบความแปลกใหม่หรือความทันสมัย (214)4 เห็นว่าจะเป็นประโยชน์หรือเป็นผลดีแก่ตนเอง (620)6 อยากทำ, ชอบทำ, หรือสนใจที่จะทำ (520)7 ถือว่าเป็นคุณสมบัติของผู้ที่จะมาเป็นครู (650)7 เห็นว่าสิ่งนั้นหรือการกระทำนั้นมีประโยชน์หรือควรทำ (644)2 มีอุปสรรคหรือปัญหาเกิดขึ้นจึงต้องทำ (503)8 ต้องการจะสอนให้ดีที่สุด (404)9 ต้องการนำมาสอนนักเรียนให้ได้ผลดี

44.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (660)2 ถือว่ายังไม่ได้เป็นครูจึงไม่จำเป็นต้องทำ (101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส

นว45 ปฏิบัติตามแนวคิดใหม่ด้านสุขภาพอนามัย โภชนาการ หรือที่อยู่อาศัยในขณะที่
คนอื่นยังไม่ค่อยจะรู้

45.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (106)4 รักษาสุขภาพอนามัยของตนหรือครอบครัว (621)9 ต้องการเป็นแบบอย่างแก่คนอื่น (650)7 เห็นว่าสิ่งนั้นหรือการกระทำนั้นมีประโยชน์หรือควรทำ (214)4 เห็นว่าจะเป็นประโยชน์หรือเป็นผลดีแก่ตนเอง (629)8 เคยเรียนรู้หรือได้รับการศึกษาอบรมมาก่อน (507)6 ชอบแก้ปัญหา, ชอบทดลองหาความจริง, ชอบค้นคว้าหาความจริง (620)6 อยากทำ, ชอบทำ,

หรือสนใจที่จะทำ (505)6 ชอบความริเริ่ม, ชอบความแปลกใหม่หรือความทันสมัย (642)6
 ชอบความสะอาด (208)4 รักษาความปลอดภัยของคนเอง, ไม่อยากให้มีอันตรายเกิดขึ้น
 กับตน

45.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย ใดแก่ (104)8 ความสามารถไม่พอ,
 ไม่รู้วิธีที่จะทำ

นว46 แสดงการสนับสนุนโครงการใหม่ ๆ ที่รัฐบาลนำมาใช้ (เช่นการวางแผน-
 ครอบครัว หลักสูตร กฎหมาย)

46.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (404)9 ต้องการทำตนให้เป็น
 ประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือคนอื่น ๆ (650)7 เห็นว่าสิ่งนั้นหรือการกระทำนั้นมีประโยชน์หรือ
 ควรทำ (214)4 เล็งเห็นว่าจะได้ประโยชน์หรือเป็นผลดีแก่ตนเอง (620)6 อยากทำ
 ชอบทำ หรือสนใจที่จะทำ (305)4 ทำให้เหมือน ๆ กับที่คนอื่นเขาปฏิบัติกันอยู่ (501)7
 ถือว่าเป็นสิ่งอันดีงามที่เป็นหน้าที่ที่ต้องทำ

46.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (102)6 ไม่สนใจ,
 (101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส (215)5 ไม่เห็นประโยชน์ที่จะต้องทำ, ไม่เห็นความจำ
 เป็นที่จะต้องทำ (104)8 ไม่รู้วิธีที่จะสนับสนุน (108)6 ไม่ถือว่าเป็นภาระหน้าที่ที่จะต้องทำ

นพ47 ชักชวนให้เพื่อนๆเห็นความจำเป็นของการนำเทคนิคใหม่ ๆ ทางการศึกษา
 ไปใช้ในการเป็นครู

47.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (404)9 ต้องการทำตนให้เป็น
 ประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือคนอื่น ๆ (650)7 เห็นว่าการกระทำนั้นมีประโยชน์หรือควรทำ
 (515)9 ต้องการช่วยให้คนอื่นมีความก้าวหน้าหรือมีความสามารถเพิ่มขึ้น (621)9 ต้องการ
 ให้คนอื่นทำตามที่ดีตนเห็นว่าดี (620)6 อยากทำ, ชอบทำ, หรือสนใจที่จะทำ

47.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (104)8 ความสามารถ
 ในเรื่องเทคนิคมีไม่พอ (655)2 เห็นว่าทุกคนรู้ดีอยู่แล้วจึงไม่จำเป็นต้องชักชวน (407)5
 เกรงว่าผู้อื่นจะไม่ร่วมมือด้วยหรือไม่เห็นด้วย (102)6 ไม่สนใจ (215)5 ไม่เห็นความ
 จำเป็นที่จะต้องทำเช่นนั้น (647)2 เหตุการณ์หรือสถานการณ์ไม่อำนวย (504)6 ขอมรับ

ในความคิดของคนอื่นจึงไม่ทำ

ตน48 สามารถชักจูงคนอื่นให้เกิดความคิดและ/หรือการกระทำไปในแนวที่ตนมี
ความประสงค์ได้

48.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (621)9 ต้องการให้คนอื่นทำ
ตามที่ตนเห็นว่าดี (640)8 อาศัยเหตุผล, วาทศิลป์ในการชักชวน (403)8 มีความเชื่อ
มั่นตนเองว่าจะทำได้ (628)8 มีความสามารถที่จะทำในเรื่องนี้อยู่ก่อนแล้ว (401)4
ต้องการแสดงให้คนอื่นทั้งหลายนิยมยกย่องหรือยอมรับในความสามารถ (620)6 ชอบชักชวน
คนอื่น (623)8 ใช้วิธีการของคนที่มีอยู่ในเรื่องนี้

48.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (104)8 ความสามารถ
ในเรื่องนี้มีอยู่น้อย, ไม่รู้วิธีที่จะทำ (407)5 เกรงว่าผู้อื่นจะไม่ร่วมมือด้วยหรือไม่เห็นด้วย
(624)6 ไม่ชอบชักจูงใคร (312)5 ไม่อยากยุ่งเกี่ยวหรือก้าวร้าวเรื่องของคนอื่น
(605)3 แล้วแต่เวลาหรือโอกาสที่จะมี (102)6 ไม่สนใจจะทำเช่นนั้น

ตน49 ให้คำแนะนำแก่คนอื่นที่มาขอความเห็นและ/หรือข่าวสารความรู้ในเรื่องต่างๆ

49.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (503)9 ต้องการช่วยเหลือ
คนอื่น, อยากเผื่อแผ่สิ่งที่ตนมีแก่คนอื่นบ้าง (515)9 ต้องการช่วยให้คนอื่นมีความก้าวหน้า
หรือมีความสามารถเพิ่มขึ้น (628)8 มีความสามารถที่จะแนะนำอยู่ก่อนแล้ว (404)9
ต้องการทำตนให้เป็นประโยชน์แก่คนอื่น ๆ (302)4 ต้องการให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้
มือ, ความพึงพอใจซึ่งกันและกัน (501)7 บิดถือเป็นสิ่งอันถึงงามที่ตนถือเป็นหน้าที่เป็นเป้า-
หมายที่ต้องทำ (620)6 อยากทำ, ชอบทำ, หรือสนใจที่จะทำ (657)2 มีคนมาถาม,
ปรึกษาหรือพุดคุยด้วย (403)8 มีความเชื่อมั่นในตนเองว่าจะทำได้ (402)4 ต้องการ
ความภาคภูมิใจตนเองที่ได้ทำ (411)8 อยากแสดงความคิดหรือความสามารถของตนออกมา

49.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย ใกล้เคียง (104)8 ความสามารถในเรื่อง
นี้มีน้อย, ประสิทธิภาพมีน้อย

ตน50 กระตุ้นหรือช่วยผู้อื่นให้คนอื่นเกิดความปรารถนาในความก้าวหน้าของตนเอง
มากยิ่งขึ้น เมื่อเขาทดลองหรือเผชิญ

50.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (515)9 ต้องการช่วยให้คนอื่น มีความก้าวหน้าหรือมีความสามารถเพิ่มขึ้น (508)9 ต้องการช่วยเหลือคนอื่น, มีความเมตตา สงสารคนอื่น (404)9 ต้องการทำตนให้เป็นประโยชน์แก่คนอื่น ๆ (501)7 ยึดถือเป็น สิ่งอันดีงามที่ตนถือเป็นหน้าที่หรือเป็นเป้าหมายที่ต้องทำ (210)6 เป็นความสุข-ความสบายใจ ของคนที่ได้ทำเช่นนั้น (620)6 ชอบทำ, หรือสนใจที่จะทำเช่นนั้น

50.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย ได้แก่ (312)5 ไม่อยากไปยุ่งเกี่ยวหรือ กว้างไกลเรื่องของคนอื่น

แผน 51 พุทธคุณ-เสนอแนะแนวคิดใหม่ ๆ ในการทำกิจกรรม การงาน หรือการแก้ปัญหา แก่เพื่อน ๆ และ/หรือคนอื่น ๆ

51.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (411)8 อยากแสดงความคิด หรือความสามารถของตนออกมา (607)9 ต้องการให้งานของกลุ่มสำเร็จ (620)6 ชอบ ทำในสิ่งนั้น (515)9 ต้องการช่วยเหลือคนอื่นให้มีความก้าวหน้าหรือมีความสามารถเพิ่มขึ้น (508)9 ต้องการช่วยเหลือคนอื่น, มีความเมตตาสงสารคนอื่น (613)8 ต้องการแลกเปลี่ยน ความคิด, ความรู้, หรือความสนใจต่อกัน (611)2 สถานการณ์เหมาะสมที่จะทำได้ (621)9 ต้องการให้คนอื่นทำตามที่ตนเห็นว่าดี (401)4 ต้องการแสดงให้เห็นถึงหลายนิมมยกย่องใน ความสามารถ

51.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (104)8 มีความสามารถ ในเรื่องนี้ไม่พอ (624)6 ไม่ชอบการกระทำเช่นนั้น (312)5 ไม่อยากไปยุ่งเกี่ยวหรือ กว้างไกลเรื่องของคนอื่น (101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส (409)8 ไม่มั่นใจว่าตนเองจะ ทำได้

แผน 52 ชักชวน-แนะนำให้เพื่อน ๆ สนใจ หรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่มีประโยชน์ (เช่น ชุมชมต่าง ๆ สถาบันศึกษา อาสาพัฒนา)

52.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (404)9 ต้องการทำตนให้เป็น ประโยชน์แก่ส่วนรวมและคนอื่น ๆ (515)9 ต้องการช่วยให้คนอื่นมีความก้าวหน้าหรือมีความ สามารถเพิ่มขึ้น (620)6 ชอบการกระทำเช่นนั้น (303)4 ต้องการมีเพื่อนหรือมีคนรักนับถือ

(650)7 เห็นว่าสิ่งนั้นหรือการกระทำนั้นมีประโยชน์หรือควรทำ (218)9 ส่งเสริมความสามัคคีหรือความร่วมมือกัน (302)4 ต้องการให้มีการแลกเปลี่ยนความร่วมมือซึ่งกันและกัน (621)9 ต้องการให้คนอื่นทำตามที่เราเห็นว่าดี (501)7 ยึดถือเป็นสิ่งอันถึงงามที่ตนถือเป็นหน้าที่หรือเป็นเป้าหมายที่ต้องทำ

52.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (102)6 ไม่สนใจการกระทำเช่นนั้น (624)6 ไม่ชอบทำเช่นนั้น (312)5 ไม่อยากไปยุ่งเกี่ยวกับหรือก้าวล่วงเรื่องของคนอื่น (504)6 ยอมรับในความคิดหรือสิทธิของคนอื่นจึงไม่ทำ (101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส (104)8 ไม่มีความสามารถจะชักชวนคนอื่น (215)5 ไม่เห็นประโยชน์ที่จะ

ทต53 ติดต่อกับและ/หรือสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อนต่างชั้น ต่างวิชาเอก หรือทางภูมิลาเนา

53.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (616)8 อยากรู้ อยากเห็น หรืออยากได้ความรู้เพิ่ม (613)8 ต้องการแลกเปลี่ยนความคิด, ความรู้ หรือความสนใจต่อกัน (206)6 ต้องการติดตามให้ทันกับความคิดวิธีการของคนอื่นและสังคม (303)4 ต้องการมีเพื่อนมีคนรัก-นับถือ (620)6 อยากทำ, ชอบทำ, หรือสนใจที่จะทำ (302)4 ต้องการให้มีการแลกเปลี่ยนความร่วมมือ, ความรัก, ความพึงพอใจซึ่งกันและกัน (214)4 เล็งเห็นว่าจะเป็นประโยชน์หรือเป็นผลดีแก่ตนเอง (609)6 เป็นความเพลิดเพลินใจของตน (309)2 มีความเป็นเพื่อนกับหรือสนิทสนมกันมาก่อน (506)8 ต้องการเพิ่มพูนประสบการณ์ให้สูงขึ้น (505)6 ชอบความแปลกใหม่หรือความทันสมัย (611)2 สถานการณ์เหมาะสมที่จะทำ (631)3 พอมีเวลาหรือโอกาสที่จะทำได้

53.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส (306)3 ไม่ค่อยจะมีเพื่อน, ไม่ค่อยได้พบปะกับใคร (624)6 ไม่ชอบ, ไม่เห็นด้วยที่จะกระทำเช่นนั้น

ทต54 ติดต่อกับและ/หรือสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดกับนักศึกษาต่างสถาบันในแต่ละภาคเรียน

54.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (613)8 ต้องการแลกเปลี่ยนความคิด, ความรู้ หรือความสนใจต่อกัน (308)6 ชอบพบปะพูดคุยกับเพื่อนฝูง, มีเพื่อนมาก

54.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส (306)3 ไม่ค่อยจะมีเพื่อน, ไม่ค่อยได้พบปะกับใคร (605)3 แล้วยังเวลาหรือโอกาสที่จะมี (647)2 เหตุการณ์หรือสถานการณ์ไม่อำนวย (206)6 ต้องการติดตามให้ทันกับเรื่องราว ความคิด วิธีการ หรือความเปลี่ยนแปลงของคนอื่น (643)2 ไม่ค่อยมีกิจกรรมหรือเหตุการณ์ที่จะเอื้ออำนวยให้ทำมากนัก (102)6 ไม่สนใจ (624)6 ไม่ชอบที่จะทำเช่นนั้น (604)2 จำเป็นต้องทำเพื่อการเรียน

ตต55 เกินทางไปติดต่อธุระและ/หรือหาข้อมูลข่าวสาร ณ หน่วยงานหรือสถาบันอื่นนอกวิทยาลัยครู

55.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย ได้แก่ (620)6 อยากทำ, ชอบทำ, หรือสนใจที่จะทำ

55.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (604)2 จำเป็นต้องทำ เพราะคำสั่งของอาจารย์, จำเป็นต้องทำเพื่อการเรียน (101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส (643)2 ไม่ค่อยมีกิจกรรมหรือเหตุการณ์ที่จะเอื้ออำนวยให้ทำมากนัก (616)8 อยากรู้ อยากเห็นหรืออยากได้ความรู้เพิ่มขึ้น (624)6 ไม่ชอบที่จะทำเช่นนั้น (102)6 ไม่สนใจที่จะทำ (104)8 ไม่รู้ว่าจะไปติดต่อกับใคร (647)2 เหตุการณ์หรือสถานการณ์ไม่อำนวย

พม56 ช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก ผู้ประสบภัย หรือผู้ประสบเคราะห์กรรม ฯลฯ โดยไม่คุ้นเคยกันมาก่อน

56.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (508)9 ต้องการช่วยเหลือคนอื่น, มีความเมตตาสงสารคนอื่น (501)7 ยึดถือเป็นเรื่องอันดีงามที่ตนถือเป็นหน้าที่หรือเป็นเป้าหมายที่ต้องทำ (210)6 เป็นความสุข-ความสบายใจของตน (404)9 ต้องการทำตนให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือคนอื่น ๆ (211)4 คาดหวังว่าจะได้รับความช่วยเหลือตอบแทนแก่ตนในวันหน้า

56.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (643)2 ไม่ค่อยมีกิจกรรม

หรือเหตุการณ์ที่จะเอื้ออำนวยให้ทำมากนัก (618)6 ไม่เชื่อใจคนอื่นที่ไม่คุ้นเคย (104)8
 ไม่มีความสามารถจะช่วยเหลือคนอื่นได้

พม57 แจ่งเจ้าหน้าที่ หรือผู้รับผิดชอบให้ทราบเมื่อพบว่าทรัพย์สินสมบัติของราชการ
 หรือของส่วนรวมจะเสียหาย

57.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (404)9 ต้องการงานให้
 เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือคนอื่น ๆ (501)7 ยึดถือเป็นสิ่งอันค้ำใจที่ตนถือเป็นหน้าที่ซึ่ง
 ต้องทำ (648)9 ป้องกันไม่ให้ส่วนรวมเสียหายหรือเดือดร้อน (204)4 รักษาผลประโยชน์
 ของตนเองไว้ไม่ให้เสียไป

57.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (643)2 ไม่ค่อยมีกิจกรรม
 หรือเหตุการณ์ที่เอื้ออำนวยให้ทำมากนัก (101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส (632)2 แล้ว
 แต่ภาวะหรือเหตุการณ์ที่เผชิญ (407)5 เกรงว่าผู้อื่นจะไม่ร่วมมือด้วย (605)3 แล้วแต่
 เวลาหรือโอกาสที่จะมี (108)6 ไม่ถือเป็นภาระหน้าที่ซึ่งจะต้องทำ (311)5 กลัวถูก
 เพ่งเล็งว่าชอบทำตัวเกินกว่าคนอื่น ๆ

พม58 ให้ความร่วมมือ หรือสนับสนุนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของเจ้าหน้าที่
 ที่บ้านเมือง

58.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (404)9 ต้องการให้ตนให้เป็น
 ประโยชน์แก่ส่วนรวม (222)9 เพื่อความเรียบร้อยหรือความอยู่รอดของบ้านเมือง
 (501)7 ยึดถือเป็นสิ่งอันค้ำใจที่ตนถือเป็นหน้าที่หรือเป็นเป้าหมายที่ต้องทำ (516)9 ต้องการ
 เป็นพลเมืองดี, ต้องการแสดงถึงความเป็นพลเมืองดีของตน (203)4 รักษาระเบียบวินัย
 หรือกฎเกณฑ์ที่เห็นว่าดีเอาไว้ (620)6 อยากทำ, ชอบทำ, หรือสนใจที่จะทำ (614)4
 เพื่อแสดงความเป็นคนไทยหรือความเป็นสมาชิกของสังคม

58.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (618)6 ไม่เชื่อใจเจ้า
 หน้าที่ซึ่งเป็นคนที่ไม่คุ้นเคย, มีเจตคติไม่ดีต่อคนอื่น (643)2 ไม่ค่อยมีกิจกรรมหรือเหตุ
 การณ์ที่จะเอื้ออำนวยให้ทำมากนัก

พม59 ทำตามระเบียบกฎเกณฑ์ของวิทยาลัยซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่ปฏิบัติกันเป็นประจำอยู่แล้ว

59.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (203)4 รักษาระเบียบวินัย หรือกฎเกณฑ์ที่เห็นว่าดีอยู่แล้ว (210)6 ทำตามระเบียบแล้วสบายใจ (305)4 ทำให้เหมือนกับที่เพื่อน ๆ หรือกลุ่มปฏิบัติกันอยู่ (501)7 ยึดถือเป็นสิ่งอันดีงามที่ตนถือเป็นหน้าที่ซึ่งต้องทำ (304)5 ไม่ต้องการให้อาจารย์ หรือเพื่อน ๆ คำหิ (620)6 ชอบที่จะทำให้กฎระเบียบ (520)7 ถือว่าเป็นคุณสมบัติของนักศึกษาครูหรือผู้ที่จะเป็นครู (621)9 ต้องการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนอื่น (402)4 ต้องการความภาคภูมิใจตนเองที่ได้ทำ (202)5 ไม่กล้าฝ่าฝืนระเบียบ (401)4 ต้องการให้คนทั้งหลายนิยมยกย่องในความดี (604)2 จำเป็นต้องทำเพราะเป็นคำสั่งของอาจารย์หรือเหตุการณ์บังคับ (303)4 ต้องการให้เข้ากับกลุ่มเพื่อน ๆ ได้

59.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (624)6 ไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วยกับการกระทำเช่นนั้น (638)6 ไม่ชอบทำอะไรจริงจังจนเกินไปนัก

พม60 ช่วยเหลือคนอื่นเมื่อเขามาขอความช่วยเหลือในทางที่สุจริต

60.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (508)9 ต้องการช่วยเหลือคนอื่น, มีความเมตตาสงสารคนอื่น (501)7 ยึดถือเป็นสิ่งอันดีงามที่ตนถือเป็นหน้าที่ หรือเป้าหมายที่ต้องทำ (620)6 ชอบช่วยเหลือผู้อื่น (628)8 มีความสามารถจะช่วยเหลืออยู่แล้ว (210)6 ช่วยเหลือคนอื่นแล้วมีความสุข-ความสบายใจ (302)4 ต้องการให้มีการแลกเปลี่ยนความร่วมมือ ความรักความพึงพอใจซึ่งกันและกัน (404)9 ต้องการทำตนให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือคนอื่น ๆ (515)9 ต้องการช่วยให้คนอื่นมีความก้าวหน้าหรือมีความสามารถเพิ่มขึ้น (211)4 คาดหวังว่าจะได้รับความช่วยเหลือตอบแทนแก่ตนในวันหน้า

60.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย ข้อมูลยังไม่เพียงพอที่จะสรุปได้

อด61 ประกอบพิธีกรรมเกี่ยวกับชาติ-ศาสนา-พระมหากษัตริย์

61.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (622)7 ความรัก - เคารพ, อนุรักษนิยมในสิ่งนั้น (614)4 เพื่อแสดงความเป็นคนไทย หรือความเป็นสมาชิกของสังคม (213)7 ทำตามประเพณีหรือที่คนส่วนใหญ่เชื่อถือ-ยึดมั่น (501)7 ยึดถือเป็นสิ่งอันดีงามที่ตน

ถือเป็นหน้าที่ซึ่งต้องทำ (620)6 อยากทำ, ชอบทำ, หรือสนใจที่จะทำ (210)6 ทำแล้ว
 คนมีความสุข-ความสบายใจ (307)8 พ่อแม่ ผู้ใหญ่ตั้งสอนแนะนำ (216)7 เป็นเครื่อง
 ยึดเหนี่ยวจิตใจ (650)7 เห็นว่าเป็นสิ่งที่ควรทำ (606)6 ทำเป็นนิสัย (404)9 ต้อง
 การทำตนให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม (222)9 เพื่อความสงบเรียบร้อยหรือความอยู่รอด
 ของบ้านเมือง (305)4 ทำให้เหมือนกับที่คนอื่นเขาทำกัน

61.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (101)3 ไม่มีเวลา,
 ไม่มีโอกาส (102)6 ไม่สนใจสิ่งนั้น

อล62 เลือกฟังวิทยุและ/หรือดูโทรทัศน์ในรายการที่เป็นวัฒนธรรมไทย(เช่น ศิลปะ
 คนตรี การแสดง อารีพ ฯลฯ)

62.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (620)6 ชอบทำ, สนใจที่จะทำ
 (622)7 อนุรักษ์นิยมในวัฒนธรรมไทย (616)8 อยากรู้ อยากเห็น หรืออยากได้ความรู้,
 เพื่อประดับความรู้ (609)6 เพื่อความเพลิดเพลินใจของตน (614)4 เพื่อแสดงความเป็น
 คนไทยหรือความเป็นสมาชิกของสังคม (601)3 ทำเพื่อการพักผ่อนเมื่อยามว่าง (650)7
 เห็นว่าสิ่งนั้นหรือการกระทำนั้นมีประโยชน์หรือควรทำ (510)6 ต้องการจะมีความเข้าใจ
 อย่างดี หรือมีความซาบซึ้งในวัฒนธรรม (506)8 ต้องการเพิ่มพูนประสบการณ์ให้สูงขึ้น

62.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (624)6 ไม่ชอบเรื่อง
 วัฒนธรรม (102)6 ไม่สนใจ (634)1 ไม่มีวิทยุและ/หรือโทรทัศน์ (101)3 ไม่มีเวลา
 ไม่มีโอกาส (635)6 แล้วยแต่ความพอใจ, เมื่อนึกอยากทำก็ทำ

อล63 ปกป้องและ/หรือชี้แจงให้คนอื่นเข้าใจ เมื่อผู้อื่นเข้าใจผิดเกี่ยวกับชาติ
 ศาสนา หรือพระมหากษัตริย์

63.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (622)7 ความรัก-เทิดทูน,
 อนุรักษ์นิยมในสิ่งนั้น (627)9 ต้องการขจัดหรือแก้ไขคนที่ทำในสิ่งซึ่งไม่สมควร (621)9
 ต้องการให้คนอื่นทำตามที่ตนเห็นว่าดี (222)9 ไม่อยากให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางไม่ดี,
 เพื่อความสงบเรียบร้อยหรือความอยู่รอดของบ้านเมือง (404)9 ต้องการทำตนให้เป็น

ประโยชน์แก่ส่วนรวม (501)7 ยึดถือเป็นสิ่งที่อันถึงงานที่ตนถือเป็นที่ซึ่งต้องทำ (648)9
ป้องกันไม่ให้ส่วนรวมเสียหายหรือเดือดร้อน (218)9 รักษาความสามัคคีกันเอาไว้ (620)6
สนใจที่จะทำ

63.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (104)8 ไม่รู้วิธีที่จะทำ,
มีความรู้ในเรื่องนั้นน้อย (643)2 ไม่ค่อยมีกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่จะเอื้ออำนวยให้ทำ
มากนัก (312)5 ไม่อยากไปยุ่งเกี่ยวกับหรือก้าวไกลเรื่องของคนอื่น (102)6 ไม่สนใจใน
เรื่องนี้ (655)2 เห็นว่าทุกคนก็เข้าใจถูกต้องแล้วจึงไม่จำเป็นต้องทำ

ปข64 ทำตามสัญญา ข้อตกลง หรือการนัดแนะที่ให้ไว้กับคนอื่น

64.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (615)9 รักษาสัญญาหรือข้อ-
ตกลงที่ให้ไว้กับคนอื่น, ความรับผิดชอบต่อกัน (301)4 ต้องการให้คนอื่นยอมรับเชื่อถือ
(501)7 ยึดถือเป็นสิ่งที่อันถึงงานที่ตนถือเป็นที่ซึ่งต้องทำ (304)5 ไม่ต้องการให้คนอื่น
ตำหนิ (606)6 เป็นนิสัย (620)6 ชอบทำเช่นนั้น (302)4 ต้องการให้มีการแลกเปลี่ยน
ความร่วมมือซึ่งกันและกัน (639)6 ไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วยกับการไม่รักษาสัญญา (401)4
ต้องการแสดงให้คนทั้งหลายนิยมยกย่องหรือยอมรับในความดี (521)7 ความซื่อสัตย์, หรือ
ความจริงใจที่ตนมีอยู่ (210)6 ทำแล้วมีความสบายใจ (607)9 ต้องการให้งานของกลุ่ม
สำเร็จหรือไม่ต้องการให้งานของกลุ่มเสียหาย (654)7 เป็นมารยาท

64.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย โดดเดี่ยว (624)6 ไม่ชอบให้สัญญาข้อตกลง
หรือการนัดแนะกับใคร

ปข65 ขอมเสียผลประโยชน์เสียเองเมื่อมีความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ภายในกลุ่ม
ของคุณ

65.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (207)5 ไม่อยากมีปัญหายุ่งยาก,
คับขันหรือความรำคาญให้หมดไป (218)9 รักษาความสามัคคีกันเอาไว้ (404)9 ต้อง
การทำให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือคนอื่น ๆ (607)9 ต้องการให้งานของกลุ่มสำเร็จ
หรือไม่ต้องการให้งานของกลุ่มเสียหาย (639)6 ไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วยกับการกระทำซึ่ง
ไม่สมควรทำ (302)4 ต้องการให้มีการแลกเปลี่ยนความรัก, ความพึงพอใจซึ่งกันและกัน

(210)6 ทำแล้วตนมีความสบายใจ (619)2 ไม่มีใครจะทำหรือรับผิดชอบจึงทำเสียเอง

65.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (204)4 รักษาผลประโยชน์ของตนเอาไว้ไม่ให้เสียไป (219)4 ถือว่าประโยชน์ของตนสำคัญกว่าส่วนรวม (655)2 เห็นว่าในกลุ่มของตนทำที่อยู่แล้วจึงไม่ต้องทำ

ปข66 ทำงานหรือทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถแม้ไม่เต็มใจจะรับ

66.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (501)7 ยึดถือเป็นสิ่งอันถึงงานที่ตนถือเป็นหน้าที่ซึ่งต้องทำ (615)9 รักษาสัญญาหรือข้อตกลงที่ให้ไว้กับคนอื่น (302)4 เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนความพึงพอใจซึ่งกันและกัน (503)8 ต้องการจะทำให้ดีที่สุดหรือทำให้เต็มความสามารถของตน (604)2 จำเป็นต้องทำเพราะคำสั่งของผู้มีอำนาจเหนือกว่า (607)9 ต้องการให้งานของกลุ่มสำเร็จหรือไม่ต้องการให้งานของกลุ่มเสียหาย (304)5 กลัวจะถูกตำหนิถ้าไม่ทำ (301)4 ต้องการให้เป็นที่ยอมรับ, เชื่อถือของผู้อื่นใหญ่หรือเพื่อน ๆ (401)4 ต้องการแสดงให้เห็นหลายนิยามยกย่องหรือยอมรับในความสามารถ, ชื่อเสียง (404)9 ต้องการทำตนให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือคนอื่น ๆ

66.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (610)5 ไม่อยากเป็นใจทำในสิ่งที่ไม่ชอบ (624)6 ไม่เห็นควยที่จะต้องกระทำเช่นนั้น

ปข67 คัดค้านหลักการที่ไม่เห็นควย แม้จะเป็นความคิดของคนส่วนใหญ่

67.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย ข้อมูลยังไม่เพียงพอที่จะสรุปได้

67.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (305)4 ชอบทำตามที่กลุ่มลงมติหรือความเห็น (512)7 ยึดมั่นในความเห็นประชาธิปไตยจึงไม่คัดค้าน (624)5 ไม่ชอบหรือไม่เห็นควยกับการคัดค้านความคิดของคนส่วนใหญ่ (207)5 ไม่อยากมีปัญหายุ่งยาก, ไม่อยากมีความขัดแย้งกับใคร (404)9 ต้องการทำตนให้เป็นประโยชน์ไม่ขัดแย้งกับส่วนรวม (202)5 ไม่กล้าคัดค้าน (215)5 ไม่เห็นประโยชน์ที่จะต้องทำ (312)5 ไม่อยากไปยุ่งเกี่ยวหรือก้าวล่วงเรื่องของคนอื่น

ปข68 โกล่เกลี่ยความขัดแย้งในหมู่เพื่อน ๆ เมื่อเกิดปัญหาตกลงกันไม่ได้ให้ตกลง

กันได้

68.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (218)9 ส่งเสริมความสามัคคีและความร่วมมือกัน (639)6 ไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วยกับการกระทำที่ไม่สมควร (302)4 ต้องการให้มีการแลกเปลี่ยนความร่วมมือซึ่งกันและกัน (203)4 รักษาระเบียบวินัยหรือกฎเกณฑ์ที่เห็นว่าดีเอาไว้ (620)6 ชอบไกลเกลียดความขัดแย้ง

68.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (312)5 ไม่อยากไปยุ่งเกี่ยวหรือก้าวกายเรื่องของคนอื่น (655)2 เพื่อนไม่มีความขัดแย้งกันจึงไม่มีเหตุต้องทำ (201)4 คนเองไม่ได้เดือดร้อนหรือเสียผลประโยชน์อะไร

ปข69 ใช้สิทธิตามระเบียบที่มีอยู่อย่างเต็มที่และถูกต้องเมื่อถึงเวลาที่จะต้องใช้สิทธินั้น ๆ

69.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (204)4 รักษาผลประโยชน์ของคนเอาไว้ไม่ให้เสียไป (512)7 ยึดมั่นในความเป็นประชาธิปไตย (501)7 ยึดถือเป็นสิ่งอันถึงยามที่ตนถือเป็นหน้าที่ซึ่งต้องทำ (502)7 เป็นความถูกต้องที่ตนปฏิบัติอยู่แล้ว (404)9 ต้องการทำให้ตนเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม (203)4 รักษาระเบียบวินัยหรือกฎเกณฑ์ที่เห็นว่าดีเอาไว้ (214)4 เล็งเห็นว่าจะจะเป็นประโยชน์หรือเป็นผลดีแก่ตนเอง (620)6 ชอบทำตามระเบียบ (504)6 ยอมรับว่าคนอื่นก็มีสิทธิมีความรับผิดชอบจึงรักษาระเบียบตามสิทธิของตน

69.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย ข้อมูลยังไม่เพียงพอที่จะสรุปได้

ปข70 ถักตักการละเมิดกฎเกณฑ์เมื่อมีบางคน หรือบางกลุ่มที่ตนเกี่ยวข้องอยู่ควายกำลังกระทำการละเมิดอยู่

70.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (639)6 ไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วยกับการกระทำซึ่งไม่สมควรไม่ถูกต้อง (203)4 รักษาระเบียบวินัยหรือกฎเกณฑ์ที่เห็นว่าดีเอาไว้ (627)9 ต้องการจัดหรือแก้ไขคนที่ทำในสิ่งซึ่งไม่สมควร (204)4 รักษาผลประโยชน์ของคนเอาไว้ไม่ให้เสียหายไป (514)6 ถักตักใจตามหลักการของตนเองว่าจะต้องทำ (404)9 ต้องการทำให้ตนเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือคนอื่น ๆ

70.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (202)5 เกรงจะมีอันตราย

หรือความเคียดแค้นมาถึงตน, ไม่กล้าทำ (624)6 ไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วยกับการกระทำนั้น (504)6 ยอมรับในความคิด, สิทธิ, หรือความรับผิดชอบของคนอื่นจึงไม่ทำ (655)2 ไม่มีใครทำผิดอะไรจึงไม่ต้องทำ (312)5 ไม่อยากไปยุ่งเกี่ยวกับหรือก้าวล่วงเรื่องของคนอื่น (207)5 ไม่อยากมีปัญหายุ่งยาก, ไม่อยากมีความขัดแย้งกับใคร (208)4 รักษาความปลอดภัยของตนเองไว้ (102)6 ไม่สนใจ (311)5 กลัวถูกหาว่ายุ่งเรื่องของคนอื่น

ปช71 ไม่แสดงความคิดเห็นหรือไม่โอ้อวดเมื่อเอาชนะคนอื่นได้ (เช่น ด้านความคิด การเรียน กีฬา หรือการงาน ฯลฯ)

71.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (626)6 ไม่ชอบการดูถูกหรือการซ้ำเติมคนอื่น, ไม่ชอบการโอ้อวดตนเอง (304)5 ไม่ต้องการให้คนอื่นตำหนิ, ไม่พอใจ (518)7 ความมีน้ำใจนักกีฬาของตน (517)6 เห็นเรื่องการแพ้ชนะเป็นเรื่องธรรมดา (639)6 ไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วยกับการกระทำเช่นนั้น (302)4 ต้องการแลกเปลี่ยนความพึงพอใจซึ่งกันและกัน (202)5 เกรงว่าอาจจะเกิดอันตรายหรือความเคียดแค้นมาถึงตนถ้าทำเช่นนั้น (606)6 เป็นนิสัย (301)4 ต้องการให้เป็นที่ยอมรับของคนอื่น

71.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย ข้อมูลยังไม่เพียงพอที่จะสรุปได้

ปช72 สามารถชี้ถึงข้อบกพร่องของคนอื่น หรือผู้รวมกิจกรรม-การงานได้โดยผู้อื่นไม่เกิดความขัดเคืองใจ และยอมที่จะแก้ไข

72.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย มีตามลำดับดังนี้ (640)8 อาศัยเหตุผล, หรือวาทศิลป์ของคนจึงทำได้ (515)9 ต้องการช่วยให้คนอื่นมีความก้าวหน้าหรือมีความสามารถเพิ่มขึ้น (607)9 ทำเพื่อจะให้งานของกลุ่มสำเร็จไปด้วย (309)2 เป็นเพื่อนกันมาก่อน จึงทำได้

72.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (312)5 ไม่อยากไปยุ่งเกี่ยวกับหรือก้าวล่วงเรื่องของคนอื่น (104)8 ไม่มีความสามารถ, มีประสบการณ์ไม่พอที่จะทำเช่นนั้นได้ (311)5 กลัวถูกหาว่ายุ่งเรื่องของคนอื่น (202)5 ไม่กล้าทำเช่นนั้น (407)5 เกรงว่าตนจะทำได้ไม่สำเร็จ

ปช73 เลือกทำหน้าที่ซึ่งคนอื่นในกลุ่มชอบเถียงกันทำ

73.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (207)5 ตัดปัญหาหรือความรำคาญใจให้หมดไป (607)9 ต้องการให้งานของกลุ่มสำเร็จ หรือไม่ต้องการให้งานของกลุ่มเสียหาย (218)9 รักษาความสามัคคีกันเอาไว้ (620)6 ชอบทำในสิ่งที่คนอื่นไม่อยากทำ (628)8 มีความสามารถที่จะทำหน้าที่นั้นไต่ก่อนแล้ว

73.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (311)5 กลัวถูกเพ่งเล็งว่าชอบทำตัวเด่นกว่าคนอื่น ๆ (651)5 เห็นว่าคนอื่นยังไม่ทำตนจึงไม่อยากจะทำบ้าง (624)6 ไม่ชอบทำเช่นนั้น (104)8 ความสามารถมีไม่พอที่จะทำเช่นนั้น (655)2 ทุกคนในกลุ่มไม่มีใครเถียงกันทำจึงไม่มีสาเหตุต้องทำ

ปช74 แสดงออกถึงการมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของคนอื่นในการทำกิจกรรมและการงานรวมกัน

74.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (504)6 ยอมรับในสิทธิ, ความคิด, ความสามารถ, หรือความรับผิดชอบของคนอื่น (501)7 ยึดถือเป็นสิ่งอันถึงงามที่ตนถือเป็นหน้าที่ซึ่งต้องทำ (302)4 ต้องการให้มีการแลกเปลี่ยนความร่วมมือ, ความรัก ความพึงพอใจซึ่งกันและกัน (512)7 ยึดมั่นในความเป็นประชาธิปไตย (304)5 ไม่ต้องการให้คนอื่นตำหนิ (607)9 ต้องการให้งานของกลุ่มสำเร็จ (218)9 ส่งเสริมความสามัคคีหรือความร่วมมือกัน (312)5 ไม่อยากก้าวล่วงเรื่องของคนอื่นอยู่แล้ว (502)7 ความเป็นความถูกต้อง, เป็นความดีที่ตนปฏิบัติอยู่แล้ว (301)4 ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับเชื่อถือ (654)7 เป็นมารยาท (621)9 ต้องการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนอื่น (617)2 ไม่กล้าจะละเมิดเพราะเกรงใจ (639)6 ไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วยกับการกระทำซึ่งไม่สมควรไม่ถูกต้อง (203)4 รักษาระเบียบวินัยหรือกฎเกณฑ์ที่เห็นว่าดีเอาไว้ (210)6 ทำแล้วมีความสุข-ความสบายใจ (606)6 เป็นนิสัย

74.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย ข้อมูลยังไม่เพียงพอจะสรุปได้

ปช75 พுகุญ-คบหาสมาคมกับเพื่อน ๆ ที่มีแนวความคิด การกระทำ หรือกิจการงานที่แตกต่างกัน หรือขัดแย้งกัน

75.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (613)8 ต้องการแลกเปลี่ยนความคิด, ความรู้, (616)8 อยากได้ความรู้ (206)6 ต้องการติดตามให้ทันเรื่องราวความคิด วิธีการ หรือความเปลี่ยนแปลงของกันอื่น (620)6 ชอบที่จะทำเช่นนั้น (506)8 ต้องการนำความแตกต่างมาปรับปรุงตนเอง (302)4 ต้องการให้มีการแลกเปลี่ยนความร่วมมือ, ความรัก, ความพึงพอใจซึ่งกันและกัน (214)4 เล็งเห็นว่าจะประโยชน์หรือเป็นผลดีแก่ตนเอง

75.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (610)5 ไม่อยากผินใจทำในเมื่อไม่ชอบกันอยู่แล้ว (624)6 ไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วยที่จะต้องทำเช่นนั้น (215)5 ไม่เห็นประโยชน์ที่จะต้องทำ (407)5 เกรงว่าผู้อื่นจะไม่ร่วมมือด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับตน (101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส (604)2 ทำด้วยความจำเป็นเพราะเหตุการณ์บังคับ (207)5 ไม่อยากมีปัญหายุ่งยาก

ปช76 กล่าวคำขอโทษหรือยอมรับผิด เมื่อทำผิดพลาดเป็นเหตุให้คนอื่นเกิดปัญหาหรือเดือดร้อน

76.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (509)6 ยอมรับความจริงในสิ่งที่ตนเป็นผู้กระทำขึ้น (654)7 เป็นมารยาท (302)4 ต้องการแลกเปลี่ยนความรักความพึงพอใจซึ่งกันและกัน (304)5 ไม่ต้องการให้ทุกคนอื่นตำหนิ (606)6 เป็นนิสัย (301)4 ต้องการให้เป็นที่ยอมรับ, เชื่อถือของคนอื่น (210)6 ทำแล้วตนมีความสบายใจ (501)7 ยึดถือเป็นสิ่งที่อันถึงงามที่ตนถือเป็นหน้าที่ซึ่งต้องทำ (513)7 ละอายใจตนเอง (502)7 เป็นความดีที่ตนปฏิบัติอยู่แล้ว (207)5 ไม่อยากมีปัญหายุ่งยาก, ไม่อยากมีความขัดแย้งกับใคร (504)6 ยอมรับในสิทธิของคนอื่น (518)7 ความมีน้ำใจนักกีฬาของตน (620)6 ชอบที่จะทำเช่นนั้น (517)6 เป็นเรื่องธรรมดาที่จะต้องทำอยู่แล้ว

76.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย ข้อมูลยังไม่เพียงพอที่จะสรุปได้

สร77 ทำงานส่วนรวมให้เสร็จเสียก่อนแล้วจึงทำงานส่วนตัว เมื่อมีงานทั้ง 2 อย่างต้องทำในเวลาเดียวกัน

77.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (501)7 ยึดถือเป็นสิ่งที่อันถึงงาม

ที่ตนถือเป็นหน้าที่ซึ่งต้องทำ (404)9 ต้องการทำตนให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือคนอื่น ๆ (304)5 ไม่ต้องการให้คนอื่นตำหนิ, ไม่พอใจ (607)9 ต้องการให้งานของกลุ่มสำเร็จ (210)6 ทำแล้วสบายใจ (617)2 ไม่กล้าปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงเพราะเกรงใจคนอื่น
 77.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย ได้แก่ (219)4 ถือว่าประโยชน์ส่วนตนสำคัญกว่าส่วนรวม, ต้องทำงานของตนให้เสร็จเสียก่อน

สร 78 ลงมือกระทำ หรือให้ความร่วมมือในกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์แก่ส่วนรวม

78.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (404)9 ต้องการทำงานให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือคนอื่น ๆ (620)6 อยากทำ, ชอบทำ, สนใจที่จะทำ (501)7 ยึดถือเป็นสิ่งอันพึงทำที่ตนถือเป็นหน้าที่หรือเป้าหมายที่ต้องทำ (210)6 เป็นความสุขหรือความสบายใจของคนที่ได้ทำ (607)9 ต้องการให้งานของส่วนรวมสำเร็จ (401)4 ต้องการแสดงให้เห็นถึงหลายนิยามยกย่องหรือยอมรับในความดีของตน (218)9 ส่งเสริมความสามัคคีหรือความร่วมมือกัน (621)9 ต้องการเป็นแบบอย่างแก่คนอื่น (214)4 เล็งเห็นว่าจะจะเป็นประโยชน์แก่ตนเอง (650)7 เห็นว่าการกระทำนั้นมีประโยชน์หรือควรทำ (631)3 พอมีเวลาหรือโอกาสที่จะทำได้

78.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย ได้แก่ (643)2 ไม่ค่อยมีกิจกรรมหรือเหตุการณ์ที่จะเอื้ออำนวยให้ทำมากนัก

สร 79 สละทรัพย์ เวลา หรือสิ่งอื่นใดให้แก่ส่วนรวมได้โดยประโยชน์

79.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (404)9 ต้องการทำตนให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือคนอื่น ๆ (210)6 เป็นความสุข หรือความสบายใจของคนที่ได้ทำ (620)6 อยากทำ, ชอบทำ, สนใจที่จะทำ (508)9 ต้องการช่วยเหลือคนอื่น, มีความเมตตาสงสารคนอื่น, อยากเผื่อแผ่สิ่งที่ดีมีแก่คนอื่นบ้าง (501)7 ยึดถือเป็นสิ่งอันพึงทำที่ตนถือเป็นหน้าที่หรือเป้าหมายที่ต้องทำ (214)4 เล็งเห็นว่าจะจะเป็นประโยชน์แก่ตนเองด้วย (217)7 พึงพอใจว่าเป็นบุญเป็นกุศลที่ตนจะได้รับ (302)4 ต้องการให้มีการแลกเปลี่ยนความร่วมมือซึ่งกันและกัน (614)4 เพื่อแสดงความเป็นสมาชิกของสังคม (401)4 ต้อง-

การแสดงให้เห็นหลายนิมัยของความดีของตน (218)9 ส่งเสริมความสามัคคีหรือความ
รวมมือกัน (303)4 ต้องการมีส่วนร่วมในกลุ่มหรือส่วนรวม (650)7 เห็นว่าการกระทำนั้น
มีประโยชน์หรือควรทำ (631)3 พอมีเวลาหรือโอกาสที่จะทำได้

79.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (602)1 ไม่มีทรัพย์สินจะ
เสียสละ (605)3 แล้วแต่เวลาหรือโอกาสที่จะมี

สร80 แสดงออกถึงการต่อต้านการกระทำของบุคคลที่เป็นเหตุให้คนส่วนมากได้รับความเดือดร้อน

80.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (639)6 ไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วย
กับการกระทำซึ่งไม่สมควรไม่ถูกต้อง (648)9 ป้องกันไม่ให้ส่วนรวมเสียหายเดือดร้อน
(404)9 ต้องการทำให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือคนอื่น ๆ (627)9 ต้องการขจัด
หรือแก้ไขคนที่ทำในสิ่งซึ่งไม่สมควร (502)7 เป็นความถูกต้อง, เป็นความดีที่ตนปฏิบัติอยู่
แล้ว (501)7 ยึดถือเป็นสิ่งอันดีงามที่ตนถือเป็นหน้าที่หรือเป้าหมายที่ต้องทำ (222)9
เพื่อความสงบเรียบร้อยหรือความอยู่รอดของบ้านเมือง (218)9 รักษาความสามัคคีกันเอาไว้
(203)4 รักษาระเบียบหรือกฎเกณฑ์ที่เห็นว่าดีเอาไว้

80.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย มีตามลำดับดังนี้ (624)6 ไม่ชอบหรือไม่
เห็นด้วยกับการต่อต้านคนอื่น (202)5 เกรงจะมีอันตรายหรือความเดือดร้อนมาถึงตน,
ไม่กล้าทำ (102)6 ไม่สนใจ (312)5 ไม่อยากไปยุ่งเกี่ยวหรือกล่าวหาเรื่องของคนอื่น
(504)6 ยอมรับในความคิด, หรือความรับผิดชอบของคนอื่น (311)5 กลัวถูกหาว่ายุ่งเรื่อง
ของคนอื่น (605)3 แล้วแต่เวลาหรือโอกาสที่จะมี

ผลการวิเคราะห์สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมทั้งหมดข้างต้นสรุปได้ว่า สิ่งกระตุ้นให้กระทำ
น้อยมี 78 อย่าง สิ่งกระตุ้นที่เป็นเหตุให้กระทำน้อย 31 อย่างรวม 109 อย่าง สิ่งกระตุ้น
ที่เป็นได้ทั้ง 2 กรณีมี 22 อย่าง นอกจากนี้จำแนกไม่ได้ว่าเป็นแบบใด (ดูตาราง 8, 9
ประกอบ) และพบว่าแต่ละพฤติกรรมมีสิ่งกระตุ้นได้หลายอย่าง ~~และ~~หลายหมวดแตกต่างกันไป ในขณะที่เดียวกันสิ่งกระตุ้นอย่างเดียวกันก็สามารถกระตุ้นพฤติกรรมให้หลายพฤติกรรม
อีกด้วย

ผลการวิเคราะห์เพิ่มเติมเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างภูมิภาคของกุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์เพิ่มเติมจาก 2 ตอนที่กล่าวมาแล้ว
ผลการวิเคราะห์ที่ 4 ตอนดังต่อไปนี้ตามลำดับ

1. ผลการวิเคราะห์ภูมิภาคหลังกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนารวมทั้ง 80 พฤติกรรม

เป็นการวิเคราะห์ภูมิภาคหลังกับคะแนนรวมของ "พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาทั้ง 80 พฤติกรรม" ผลการวิเคราะห์ในตอนนี้พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในหมู่นักศึกษาคณะที่มีวุฒิเฒ่าและพื้นเพการดำรงชีวิตในวัยเด็กแตกต่างกันดังนี้

วุฒิเฒ่า นักศึกษาคณะที่มีวุฒิเฒ่า พ.ม. และมีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาในระดับสูงมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะที่มีวุฒิเฒ่า ป.กศ., ม.ศ.5, ป.กศ.สูง และวุฒิเฒ่าที่กระทำพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาโดยตามลำดับ (41.0 % 28.9 % 22.1 % 20.6 % และ 20.0 %)* $\chi^2_{df, 4}$ ตาราง 10

พื้นเพการดำรงชีวิตในวัยเด็ก นักศึกษาคณะที่มีพื้นเพการดำรงชีวิตในวัยเด็กจากชนบทและมีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาในระดับสูง มีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะที่มีพื้นเพจากกิ่งเมืองกิ่งชนบทหรือชานเมือง และจากตัวเมืองหรือชุมชนหนาแน่นแบบตัวเมืองที่กระทำพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาโดยตามลำดับ (26.3 % 23.0 % และ 17.4 %)* $\chi^2_{df, 4}$ ตาราง 10

ภูมิภาคอื่น ๆ นอกจากนี้ไม่สามารถยอมรับได้ว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ เพศ ระดับที่กำลังเรียน การอยู่อาศัย อาชีพของบิดา รายได้ของครอบครัว (รายละเอียดของภูมิภาคหลังดูสรุปท้าย ภาคผนวก ก.)

2. ผลการวิเคราะห์ภูมิภาคหลังกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาเป็นรายพฤติกรรม

การวิเคราะห์ในตอนนี้พบว่ามีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในลักษณะภูมิภาคหลังต่าง ๆ กัน 48 พฤติกรรมจากจำนวนทั้งหมด 80

* เป็นการเรียงลำดับจากแตกต่างกันน้อยไปหาแตกต่างกันมาก

พฤติกรรม ดังต่อไปนี้ (ค่าของ $\chi^2_{df, \alpha}$ ดูตาราง 5)

2.1 "ปร01" อ่านตำราใหม่ ๆ

พฤติกรรมนี้พบว่ามีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคูจากครอบครัวที่มีรายได้อ่านแตกต่างกันดังนี้

รายได้ของครอบครัว นักศึกษาคูจากครอบครัวที่มีรายได้ตั้งแต่ 3,000 บาทลงมาที่กระทำพฤติกรรม"ปร01"น้อยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคูที่มาจากรอบครัวที่มีรายได้ตั้งแต่ 6,001 บาทขึ้นไป และ 3,001-6,000 บาทที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อยตามลำดับ (39.9 % 39.6 % และ 38.2 %)*

2.2 "ปร03" พังข้าวประจำวันทางวิทยุและ/หรือดูข่าวประจำวันทางโทรทัศน์

พฤติกรรมนี้พบว่ามีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคูที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด เพศ นักศึกษาคูชายที่กระทำพฤติกรรม"ปร03"น้อยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคูหญิงที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อย (65.1 % และ 59.6 %)

ระดับที่กำลังเรียน นักศึกษาคูระดับ ค.บ. ที่กระทำพฤติกรรม"ปร03"น้อยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคูระดับ ป.กศ.สูง ที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อย (68.5 % และ 58.9 %)

การอยู่อาศัย นักศึกษาคูที่เดินทางไปเรียนที่กระทำพฤติกรรม"ปร03"น้อยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคูที่อยู่ประจำหอพักในวิทยาลัยครูที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อย (65.0 % และ 51.1 %)

อาชีพของบิดา นักศึกษาคูที่บิดามีอาชีพอื่น ๆ (หาประกัน, นักดนตรี) กระทำพฤติกรรม"ปร03"น้อยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคูที่บิดามีอาชีพรับจ้าง, ลูกจ้าง, พนักงานของเอกชน รับราชการ เกษตรกร ค้าขาย, ทำธุรกิจส่วนตัว และคหบดี, พ่อบ้าน,

* ค่าร้อยละเหล่านี้เป็นค่าของจำนวนนักศึกษาคูที่ปรากฏในแต่ละช่องของตาราง-การวิเคราะห์ ไค-สแควร์ ของการกระทำบ่อยเท่านั้น และเรียงลำดับจากแตกต่างกันน้อยไปหาแตกต่างกันมาก

ไม่ประกอบอาชีพ ที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อยตามลำดับ (81.8 % 75.0 % 67.0 % 58.2 % 57.5 % และ 56.3 %)

2.3 "ผร04" อ่านหนังสือพิมพ์รายวันในแต่ละสัปดาห์

พฤติกรรมนี้พบมีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาครูที่มีภูมิลำเนาต่างกันไปนี้
เพศ นักศึกษาครูชายที่กระทำพฤติกรรม"ผร04" บ่อยมีจำนวนร้อยละ
มากกว่านักศึกษาหญิงที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อย (60.9 % และ 52.0 %)

อาชีพของบิดา นักศึกษาครูที่บิดามีอาชีพรับราชการกระทำพฤติกรรม
"ผร04" บ่อยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาครูที่บิดามีอาชีพอื่น ๆ รับจ้าง, ลูกจ้าง, พนักงาน
ของเอกชน, เกษตรกร และคหบดี, พ่อค้า, ไม่ประกอบอาชีพ
ที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อยตามลำดับ (65.1 % 63.6 % 62.5 % 53.3 % 49.5 % และ
31.3 %)

รายได้ของครอบครัว นักศึกษาครูจากครอบครัวที่มีรายได้ตั้งแต่
6,001 บาทขึ้นไปกระทำพฤติกรรม"ผร04" บ่อยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาครูจาก
ครอบครัวที่มีรายได้ 3,001-6,000 บาท และตั้งแต่ 3,000 บาทลงมา ที่กระทำพฤติกรรม
นี้บ่อยตามลำดับ (69.8 % 57.0 % และ 50.6 %)

2.4 "ผร05" อ่านวารสารทางวิชาการที่ออกเป็นรายเดือนและ/หรือราย 3-4 เดือน

พฤติกรรมนี้พบมีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาครูที่มีภูมิลำเนาต่างกันไปนี้
เพศ นักศึกษาครูหญิงที่กระทำพฤติกรรม"ผร05" บ่อยมีจำนวนร้อยละ
มากกว่านักศึกษาครูชายที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อย (29.7 % และ 25.6 %)

การอยู่อาศัย นักศึกษาครูที่อยู่ประจำหอพักในวิทยาลัยครูที่กระทำ
พฤติกรรม"ผร05" บ่อย มีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาครูที่เดินเรียนที่กระทำพฤติกรรม
นี้บ่อย (34.4 % และ 26.2 %)

2.5 "ผร06" พูดคุย-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่นเกี่ยวกับบ้านเมือง ภายในประเทศ

พฤติกรรมนี้พบว่ามีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะที่มีภูมิลำเนาต่างกันไป
เพศ นักศึกษาคณะชายที่กระทำพฤติกรรม"ผร06"บอมีจำนวนร้อยละ
 มากกว่านักศึกษาคณะหญิงที่กระทำพฤติกรรมนี้บอ (55.3 % และ 29.5 %)

ระดับที่กำลังเรียน นักศึกษาคณะระดับ ค.บ. ที่กระทำพฤติกรรม"ผร06"
 บอมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะระดับ ป.กศ.สูง ที่กระทำพฤติกรรมนี้บอ (42.7 %
 และ 31.5 %)

อาชีพของบิดา นักศึกษาคณะที่มีบิดามีอาชีพเป็นเกษตรกรที่กระทำพฤติกรรม
 "ผร06"บอมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะที่มีบิดามีอาชีพค้าขาย, ทำธุรกิจส่วนตัว รับ-
 ราชการ คหบดี, พ่อค้า, ไม่ประกอบอาชีพ รับจ้าง, ลูกจ้าง, พนักงานของเอกชน และ
 อาชีพอื่น ๆ นอกจากนี้ตามลำดับ (39.7 % 34.2 % 33.0 % 25.0 % และ 9.1 %)

2.6 "ผร07" พฤติกรรม-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่นเกี่ยวกับข่าวในต่าง ประเทศ

พฤติกรรมนี้พบว่ามีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะที่เดินเรียนและอยู่
 ประจำหอพักในวิทยาลัยครูดังนี้

การอยู่อาศัย นักศึกษาคณะที่เดินเรียนที่กระทำพฤติกรรม"ผร07"บอมี
 จำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะที่อยู่ประจำหอพักในวิทยาลัยครูที่กระทำพฤติกรรมนี้บอ
 (32.4 % และ 21.0 %)

2.7 "ผร10" พฤติกรรม-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่นเกี่ยวกับการแข่งขันกีฬา

พฤติกรรมนี้พบว่ามีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะชายและหญิงดังนี้
เพศ นักศึกษาคณะชายที่กระทำพฤติกรรม"ผร10"บอ มีจำนวนร้อยละ
 มากกว่านักศึกษาคณะหญิงที่กระทำพฤติกรรมนี้บอ (42.0 % และ 31.1 %)

2.8 "ผร11" พฤติกรรม-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่นเกี่ยวกับเรื่องพิธีการ, งานพิธี หรืองานประเพณีอันเรง

พฤติกรรมนี้พบว่ามีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะชายและหญิงดังนี้

เพศ นักศึกษาคณะหญิงที่กระทำพฤติกรรม"ปร11"บอย มีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะชายที่กระทำพฤติกรรมนี้บอย (36.7 % และ 27.9 %)

2.9 "รร13" แสดงความคิดหรือผลงานใหม่ ๆ แม้จะมีคนอื่นเห็นว่าแปลกไปจากที่คนทั่วไปเขาทำกันหรือเป็นไปได้ยาก

พฤติกรรมนี้พบว่าเป็นความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะชายและหญิงดังนี้
เพศ นักศึกษาคณะชายที่กระทำพฤติกรรม"รร13"บอยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะหญิงที่กระทำพฤติกรรมนี้บอย (28.5 % และ 18.2 %)

2.10 "รร15" ประดิษฐ์สิ่งแปลกใหม่ซึ่งนำไปใช้ประโยชน์ได้

พฤติกรรมนี้พบว่าเป็นความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะที่มีภูมิลำเนาต่างกันไปนี้
เพศ นักศึกษาคณะหญิงที่กระทำพฤติกรรม"รร15"บอย มีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะชายที่กระทำพฤติกรรมนี้บอย (32.0 % และ 22.8 %)

ระดับที่กำลังเรียน นักศึกษาคณะระดับ ค.บ. ที่กระทำพฤติกรรม"รร15"บอย มีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะระดับ ป.กศ.สูงที่กระทำพฤติกรรมนี้บอย (68.5 % และ 58.9 %)

วุฒิเดิม นักศึกษาคณะที่มีวุฒิเดิม ป.กศ. ที่กระทำพฤติกรรม"รร15"บอย มีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะที่มีวุฒิเดิมเป็นวุฒิอื่น, ม.ศ.5, ป.กศ.สูง และ พ.ม. ตามลำดับ (44.4 % 30.0 % 26.7 % 23.0 % และ 17.9 %)

การอยู่อาศัย นักศึกษาคณะที่อยู่ประจำหอพักในวิทยาลัยครูที่กระทำพฤติกรรม"รร15"บอย มีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะที่เคินเรียนที่กระทำพฤติกรรมนี้บอย (37.1 % และ 25.7 %)

2.11 "รร16" พยายามเข้าไปเผชิญปัญหาที่คนอื่นต้องการจะหลีกเลี่ยง

พฤติกรรมนี้พบว่าเป็นความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะชายและหญิงดังนี้
เพศ นักศึกษาคณะชายที่กระทำพฤติกรรม "รร16"บอย มีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะหญิงที่กระทำพฤติกรรมนี้บอย (26.6 % และ 16.2 %)

2.12 "ปท17" สามารถแก้ไขอุปสรรค หรือปัญหาการศึกษาเล่าเรียนได้เช่นเดียวกับคนอื่น ๆ

พฤติกรรมนี้พบว่ามีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะที่มีพื้นเพการดำรงชีวิตในวัยเด็กต่างกันดังนี้

พื้นเพการดำรงชีวิตในวัยเด็ก นักศึกษาคณะที่มีพื้นเพจากชุมชนแบบกึ่งเมืองกึ่งชนบทหรือชานเมืองที่กระทำพฤติกรรม"ปท17"บ่อย มีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะที่มีพื้นเพจากชนบท และจากตัวเมืองหรือชุมชนที่หนาแน่นแบบเมืองที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อยตามลำดับ (60.7 % 58.1 % และ 53.6 %)

2.13 "ปท18" สามารถแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ ด้วยตนเองจนสำเร็จ

พฤติกรรมนี้พบว่ามีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะที่มีวุฒิเดิมแตกต่างกันดังนี้

วุฒิเดิม นักศึกษาคณะที่มีวุฒิเดิม พ.ม. ที่กระทำพฤติกรรม"ปท18"บ่อย มีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะที่มีวุฒิเดิม ป.กศ., ม.ศ.5, ป.กศ.สูง และวุฒิอื่นที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อยตามลำดับ (74.4 % 70.4 % 56.1 % 54.9 % และ 50.0 %)

2.14 "ปท21" สามารถแก้ปัญหาลักษณะหน้าใจถูกต้องเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้น

พฤติกรรมนี้พบว่ามีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะที่มีวุฒิเดิมแตกต่างกันดังนี้

วุฒิเดิม นักศึกษาคณะที่มีวุฒิเดิม ป.กศ. ที่กระทำพฤติกรรม"ปท21"บ่อย มีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะที่มีวุฒิเดิม พ.ม., ป.กศ.สูง, ม.ศ.5, และวุฒิอื่น ที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อยตามลำดับ (37.0 % 32.4 % 30.6 % และ 20.0 %)

2.15 "สจ22" ไม่ยินยอมให้มีการเอาเปรียบกันในการทำงานเป็นกลุ่ม

พฤติกรรมนี้พบว่ามีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันดังนี้

ระดับที่กำลังเรียน นักศึกษาระดับ ป.ศ. สูงที่กระทำพฤติกรรม "สจ22" บ่อยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาระดับ ค.บ. ที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อย (59.0 % และ 53.5 %)

วุฒิเดิม นักศึกษาคณะที่มีวุฒิเดิม ม.ศ.5 ที่กระทำพฤติกรรม"สจ22" บ่อยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะที่มีวุฒิเดิม พ.ม., ป.ศ., ป.ศ.สูง, และวุฒิอื่น ที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อยตามลำดับ (60.9 % 56.4 % 54.1 % 52.9 % และ 50.0 %)

2.16 "สจ23" แสดงความประสงค์ที่จะให้ทุกคนรับผิดชอบหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่เมื่อทำงานร่วมกัน

พฤติกรรมนี้พบที่มีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะชายและหญิงดังนี้
เพศ นักศึกษาคณะชายที่กระทำพฤติกรรม"สจ23" บ่อยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะหญิงที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อย (49.8 % และ 37.8 %)

2.17 "สจ25" ไม่วางแผนเมื่อปรากฏว่ามีผู้ทำผิดกฎ ทำผิดระเบียบ หรือมีการทุจริตในงานส่วนรวม

พฤติกรรมนี้พบที่มีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะชายและหญิงดังนี้
เพศ นักศึกษาคณะชายที่กระทำพฤติกรรม"สจ25" บ่อย มีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะหญิงที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อย (43.5 % และ 35.5 %)

2.18 "ขย28" พบทวนบทเรียนที่เรียนมาแล้วในแต่ละสัปดาห์

พฤติกรรมนี้พบที่มีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะที่มีภูมิหลังแตกต่างกันดังนี้

พื้นเพการดำรงชีวิตในวัยเด็ก นักศึกษาคณะที่มีพื้นเพจากชนบทที่กระทำพฤติกรรม"ขย28" บ่อยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะที่มีพื้นเพจากชุมชนแบบกึ่งเมืองกึ่งชนบทหรือชานเมือง และจากตัวเมืองหรือชุมชนหนาแน่นแบบเมืองที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อยตามลำดับ (31.1 % 26.6 % และ 18.8 %)

อาชีพของบิดา นักศึกษาคณะที่มีบิดามีอาชีพเกษตรกรที่กระทำพฤติกรรม

"ขย28" บอยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาครูที่บิดามีอาชีพค้าขาย, ทำธุรกิจส่วนตัว อาชีพอื่น รับราชการ คหบดี, พ่อบ้าน, ไม่ประกอบอาชีพ และรับจ้าง, ลูกจ้าง, พนักงานของเอกชน ที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อยตามลำดับ (32.3 % 30.0 % 27.3 % 25.5 % และ 14.1 %)

2.19 "ขย30" อยู่ดึก ๆ ทำกิจกรรมหรือการงาน(เช่น อ่านหนังสือ ทำการบ้าน ค้นหาความรู้ใหม่ ๆ หรือทำอาชีพ ฯลฯ)

พฤติกรรมนี้พบที่มีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาครูชายและหญิงดังนี้
เพศ นักศึกษาครูหญิงที่กระทำพฤติกรรม"ขย30" บอยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาครูชายที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อย (63.9 % และ 55.4 %)

2.20 "ขย32" ทำงานและ/หรือศึกษาเล่าเรียนอย่างสุดความสามารถและตรงต่อเวลา

พฤติกรรมนี้พบที่มีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาครูที่มีพื้นเพการดำรงชีวิตในวัยเด็กแตกต่างกันดังนี้

พื้นเพการดำรงชีวิตในวัยเด็ก นักศึกษาครูที่มีพื้นเพจากชนบทที่กระทำพฤติกรรม"ขย32" บอยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาครูที่มีพื้นเพจากชุมชนแบบกึ่งเมืองกึ่งชนบทหรือชานเมือง และจากตัวเมืองหรือชุมชนหนาแน่นแบบตัวเมืองที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อยตามลำดับ (69.6 % 62.7 % และ 55.1 %)

2.21 "ปย33" คัดแปลงวัสดุเหลือใช้ให้เป็นประโยชน์

พฤติกรรมนี้พบที่มีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาครูที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันดังนี้

พื้นเพการดำรงชีวิตในวัยเด็ก นักศึกษาครูที่มีพื้นเพจากชนบทที่กระทำพฤติกรรม"ปย33" บอย มีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาครูที่มีพื้นเพจากชุมชนแบบกึ่งเมืองกึ่งชนบทหรือชานเมือง และจากตัวเมืองหรือชุมชนหนาแน่นแบบตัวเมืองที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อยตามลำดับ (43.5 % 36.1 % และ 29.0 %)

รายได้ของครอบครัว นักศึกษาครูจากครอบครัวที่มีรายได้ตั้งแต่

3,000 บาทลงมาที่กระทำพฤติกรรม"ปย33"บอยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาครูจาก
ครอบครัวที่มีรายได้ตั้งแต่ 6,001 บาทขึ้นไป และ3,001-6,000 บาทที่กระทำพฤติกรรม
นี้บอยตามลำดับ (45.5 % 38.5 % และ 35.7 %)

2.22 "ปย35" เหลือเงินไว้ใช้จ่ายในการพิเศษ (เช่นดูภาพยนตร์ ไปทัศนจร
ซื้อของที่ชอบได้ ฯลฯ) ในแต่ละเดือน

พฤติกรรมนี้พบที่มีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาครูชายและหญิงดังนี้
เพศ นักศึกษาครูหญิงที่กระทำพฤติกรรม"ปย35"บอยมีจำนวนร้อยละ
มากกว่านักศึกษาครูชายที่กระทำพฤติกรรมนี้บอย (41.4 % และ 32.1 %)

2.23 "ปย36" ใช้จ่ายตามรายการที่จัดแบ่งไว้ล่วงหน้าในแต่ละเดือนอย่าง
เหมาะสมกับรายได้

พฤติกรรมนี้พบที่มีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาครูชายและหญิงดังนี้
เพศ นักศึกษาครูหญิงที่กระทำพฤติกรรม "ปย36" บอยมีจำนวนร้อยละ
มากกว่านักศึกษาครูชายที่กระทำพฤติกรรมนี้บอย (49.8 % และ 37.8 %)

2.24 "สภ37" ออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาทุกวัน (นอกจากบางวันมีเหตุจำเป็น
ต้องงดเว้น)

พฤติกรรมนี้พบที่มีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาครูชายและหญิงดังนี้
เพศ นักศึกษาครูชายที่กระทำพฤติกรรม "สภ37" บอยมีจำนวนร้อยละ
มากกว่านักศึกษาครูหญิงที่กระทำพฤติกรรมนี้บอย (46.2 % และ 31.1 %)

2.25 "สภ38" บำรุงรักษาสุขภาพจิตโดยการพักผ่อนหย่อนใจด้วยกิจกรรมที่มี
คุณค่า(เช่น ฟังดนตรี ดูภาพยนตร์ ทัศนศึกษา ฯลฯ)

พฤติกรรมนี้พบที่มีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาครูที่มีภูมิลำเนาต่าง
กันดังนี้

การอยู่อาศัย นักศึกษาครูที่เคินเรียนที่กระทำพฤติกรรม"สภ38"บอยมี

จำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาครูที่อยู่ประจำหอพักในวิทยาลัยครูที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อย (66.3 % และ 62.9 %)

พื้นที่การดำรงชีวิตในวัยเด็ก นักศึกษาครูที่มีพื้นเพจากชุมชนแบบกึ่งเมืองกึ่งชนบทหรือชานเมืองที่กระทำพฤติกรรม"สก38"บ่อย มีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาครูที่มีพื้นเพจากตัวเมืองหรือชุมชนหนาแน่นแบบเมือง และจากชนบทที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อย ตามลำดับ (70.9 % 68.1 % และ 61.5 %)

2.26 "สก39" พักผ่อนร่างกายและจิตใจหลังจากทำกิจกรรมงานในแต่ละวัน อย่างถูกหลักสุขภาพอนามัย

พฤติกรรมนี้พบว่ามีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาครูที่มีภูมิลำเนาต่างกัน ดังนี้

ระดับที่กำลังเรียน นักศึกษาครูระดับ ป.กค. สูงที่กระทำพฤติกรรม "สก39" บ่อยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาครูระดับ ค.บ. ที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อย (54.0 % และ 44.8 %)

วุฒิเดิม นักศึกษาครูที่มีวุฒิเดิม พ.ม. ที่กระทำพฤติกรรม"สก39"บ่อย มีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาครูที่มีวุฒิเดิม ป.กค., ม.ก.5, ป.กค.สูง และ วุฒิอื่นที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อยตามลำดับ (61.5 % 59.3 % 53.2 % 41.2 % และ 30.0 %)

2.27 "สก40" เลือกรับบริโภคอาหารที่มีคุณค่าต่อการบำรุงรักษาสุขภาพอนามัย (เช่น สุก สะอาด ปราศจากสารมีพิษ)

พฤติกรรมนี้พบว่ามีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาครูชายและหญิงดังนี้
เพศ นักศึกษาครูหญิงที่กระทำพฤติกรรม"สก40"บ่อย มีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาครูชายที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อย (79.5 % และ 70.8 %)

2.28 "ชด41" ใช้เครื่องรางของขลัง(กล้วยกระแนง)

พฤติกรรมนี้พบว่ามีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาครูชายและหญิงดังนี้
เพศ นักศึกษาครูหญิงที่กระทำพฤติกรรม"ชด41"บ่อย(ไม่ใช้เครื่องราง

ของขลัง) มีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะราชภัฏที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อย (73.0 % และ 64.1 %)

2.29 "ขล43" ทำตามคำแนะนำหรือคำบอกเล่าเกี่ยวกับเรื่องโชคกลางหรือโชคเคราะห์ เมื่อคุณประสบปัญหา หรือความทุกข์ (กลับคะแนน)

พฤติกรรมนี้พบว่าเป็นความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะราชภัฏ ป.กศ.สูง และ ค.บ. ดังนี้

ระดับที่กำลังเรียน นักศึกษาคณะราชภัฏ ค.บ. ที่กระทำพฤติกรรม "ขล43" บ่อย (ไม่ทำตามคำแนะนำหรือบอกเล่า) มีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะ ป.กศ. สูงที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อย (62.2 % และ 61.4 %)

2.30 "นว45" ปฏิบัติตามแนวคิดใฝ่ฝันด้านสุขภาพอนามัย โภชนการ หรือที่อยู่อาศัย ในขณะที่คนอื่นยังไม่ค่อยจะรู้

พฤติกรรมนี้พบว่าเป็นความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะที่มีพื้นเพการดำรงชีวิตในวัยเด็กแตกต่างกันดังนี้

พื้นเพการดำรงชีวิตในวัยเด็ก นักศึกษาคณะที่มีพื้นเพจากชนบทที่กระทำพฤติกรรม "นว45" บ่อย มีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะที่มีพื้นเพจากชุมชนแบบกึ่งเมืองกึ่งชนบทหรือชานเมือง และจากตัวเมืองหรือชุมชนหนาแน่นแบบเมืองที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อยตามลำดับ (42.6 % 42.2 % และ 34.1 %)

2.31 "นว46" แสดงการสนับสนุนโครงการใหม่ ๆ ที่รัฐบาลนำมาใช้ (เช่น การวางแผนครอบครัว หลักสูตร กฎหมาย ฯลฯ)

พฤติกรรมนี้พบว่าเป็นความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะที่ระดับการศึกษาแตกต่างกันและวุฒิเดิมแตกต่างกันดังนี้

ระดับที่กำลังเรียน นักศึกษาคณะราชภัฏ ป.กศ.สูงที่กระทำพฤติกรรม "นว46" บ่อยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะราชภัฏ ค.บ. ที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อย (55.5 % และ 46.1 %)

วุฒิเดิม นักศึกษาคณะที่มีวุฒิเดิม พ.ม. ที่กระทำพฤติกรรม "นว46"

บ่อยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคูที่มีวุฒิเดิม ม.ศ.5, ป.กศ., ป.กศ.สูง, และวุฒิอื่น
ที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อยตามลำดับ (61.5 % 55.8 % 55.6 % 43.1 % และ 40.0 %)

2.32 "ผน47" ชักชวนให้เพื่อน ๆ เห็นความจำเป็นของการนำเทคนิคใหม่ ๆ
ทางการศึกษาไปใช้ในการเป็นครู

พฤติกรรมนี้พบว่ามีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคูที่มีวุฒิเดิมแตกต่างกัน
กันดังนี้

วุฒิเดิม นักศึกษาคูที่มีวุฒิเดิม ป.กศ. ที่กระทำพฤติกรรม"ผน47"บ่อยมี
จำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคูที่มีวุฒิเดิมอย่างอื่น , ป.กศ.สูง, พ.ม. , และม.ศ.5
ที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อยตามลำดับ (43.0% 40.0 % 39.7 % 33.3 % และ 26.9 %)

2.33 "ผน51" พุคคย-เสนอแนะแนวความคิดใหม่ ๆ ในการทำกิจกรรม การงาน
หรือการแก้ปัญหาแก่เพื่อน ๆ และ/หรือคนอื่น

พฤติกรรมนี้พบว่ามีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคูชายและหญิงและ
นักศึกษาคูที่ระดับการศึกษาแตกต่างกันดังนี้

เพศ นักศึกษาคูชายที่กระทำพฤติกรรม"ผน51"บ่อย มีจำนวนร้อยละ
มากกว่านักศึกษาคูหญิงที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อย (46.5 % และ 35.5 %)

ระดับที่กำลังเรียน นักศึกษาคูระดับ ค.บ. ที่กระทำพฤติกรรม"ผน51"
บ่อยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคูระดับ ป.กศ.สูงที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อย (42.7 %
และ 31.5 %)

2.34 "ตต53" ติดตอและ/หรือสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
ทางวิชาเอก หรือทางภูมิลาเนา

พฤติกรรมนี้พบว่ามีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคูที่มีพื้นเพการดำรง
ชีวิตในวัยเด็กแตกต่างกันดังนี้

พื้นเพการดำรงชีวิตในวัยเด็ก นักศึกษาคูที่มีพื้นเพจากชนบทที่กระทำ
พฤติกรรม"ตต53"บ่อยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคูที่มีพื้นเพจากชุมชนแบบกึ่งเมืองกึ่ง

ชนบทหรือธานีเมือง และจากตัวเมืองหรือชุมชนหนาแน่นแบบเมืองที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อยตามลำดับ (46.9 % 41.4 % และ 39.9 %)

2.35 "คต55" เดินทางไปติดต่อขอและ/หรือหาข้อมูล ชาวสาร ๗ หน่วยงาน หรือสถาบันอื่นนอกวิทยาลัยครู

พฤติกรรมนี้พบว่ามี ความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน ดังนี้

ระดับที่กำลังเรียน นักศึกษาคณะระดับ ค.บ. ที่กระทำพฤติกรรม "คต55" บ่อยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะระดับ ป.กศ. สูงที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อย (19.9 % และ 12.2 %)

วุฒิเดิม นักศึกษาคณะที่มีวุฒิเดิม ป.กศ. สูงที่กระทำพฤติกรรม "คต55" บ่อยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะที่มีวุฒิเดิมที่เป็นวุฒิต่อ, พ.ม., ป.กศ. และ ม.ศ.5 ที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อยตามลำดับ (20.1 % 20.0 % 17.9 % 14.1 % และ 11.4 %)

การอยู่อาศัย นักศึกษาคณะที่เดินทางไปเรียนที่กระทำพฤติกรรม "คต55" บ่อยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะที่อยู่ประจำหอพักในวิทยาลัยครูที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อย (15.8 % และ 10.2 %)

2.36 "พม56" ช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก ผู้ประสบภัย หรือผู้ประสบเคราะห์กรรม ฯลฯ โดยไม่คุ้นเคยมาก่อน

พฤติกรรมนี้พบว่ามี ความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะระดับ ป.กศ. สูง และ ค.บ. ดังนี้

ระดับที่กำลังเรียน นักศึกษาคณะระดับ ค.บ. ที่กระทำพฤติกรรม "พม56" บ่อยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะระดับ ป.กศ. สูงที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อย (52.3 % และ 42.6 %)

2.37 "พม57" แจ้งเจ้าหน้าที่หรือผู้รับผิดชอบให้ทราบเมื่อพบว่าทรัพย์สินของราชการ หรือของส่วนรวมจะเสียหาย

พฤติกรรมนี้พบว่ามีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันดังต่อไปนี้

ระดับที่กำลังเรียน นักศึกษาคณะระดับ ค.บ. ที่กระทำพฤติกรรม "พม57" บ่อยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะระดับ ป.กศ. สูงที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อย (41.9 % และ 34.0 %)

วุฒิเดิม นักศึกษาคณะที่มีวุฒิเดิม พ.ม. ที่กระทำพฤติกรรม "พม57" บ่อยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะที่มีวุฒิเดิม ป.กศ., ป.กศ.สูง, ม.ศ.5 และ วุฒิอื่นที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อย (61.5 % 40.0 % 37.7 % 32.5 % และ 20.0%)

พื้นเพการดำรงชีวิตในวัยเด็ก นักศึกษาคณะที่มีพื้นเพจากชนบทที่กระทำพฤติกรรม "พม57" บ่อย มีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะที่มีพื้นเพจากชุมชนแบบกึ่งเมืองกึ่งชนบทหรือชานเมือง และ จากตัวเมืองหรือชุมชนหนาแน่นแบบเมือง ที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อยตามลำดับ (40.4 % 34.4 % และ 27.5 %)

2.38 "พม59" ทำตามระเบียบกฎเกณฑ์ของวิทยาลัยซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่ปฏิบัติกันเป็นประจำอยู่แล้ว

พฤติกรรมนี้พบว่ามีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันดังต่อไปนี้

ระดับที่กำลังเรียน นักศึกษาคณะระดับ ป.กศ.สูงที่กระทำพฤติกรรม "พม59" บ่อยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะระดับ ค.บ. ที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อย (87.3 % และ 78.0 %)

วุฒิเดิม นักศึกษาคณะที่มีวุฒิเดิม พ.ม. ที่กระทำพฤติกรรม "พม59" บ่อยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะที่มีวุฒิเดิม ม.ศ.5, ป.กศ., ป.กศ.สูง และ วุฒิอื่นที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อยตามลำดับ (92.3 % 88.3 % 87.4 % 74.0 % และ 70.0 %)

การอยู่อาศัย นักศึกษาคณะที่อยู่ประจำหอพักในวิทยาลัยที่กระทำพฤติกรรม "พม59" บ่อยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะที่เค้นเรือนที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อย (89.8 % และ 82.9 %)

รายได้ของครอบครัว นักศึกษาคณะจากครอบครัวที่มีรายได้ 3,000-

6,000 บาทที่กระทำพฤติกรรม "ผม59" บ่อยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาจากครอบครัวที่มีรายได้ตั้งแต่ 3,000 บาทลงมา และตั้งแต่ 6,001 บาทขึ้นไปที่กระทำพฤติกรรมนี้ ตามลำดับ (86.0 % 85.4 % และ 76.0 %)

2.39 "อด61" ประกอบพิธีกรรมเกี่ยวกับชาติ-ศาสนา-พระมหากษัตริย์

พฤติกรรมนี้พบว่ามีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

ระดับที่กำลังเรียน นักศึกษาคณะระดับ ป.กศ.สูงที่กระทำพฤติกรรม "อด61" บ่อยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะระดับ ค.บ. ที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อย (67.6 % และ 57.3 %).

วุฒิเดิม นักศึกษาคณะที่มีวุฒิเดิม พ.ม. ที่กระทำพฤติกรรม "อด61" บ่อยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะที่มีวุฒิเดิม ป.กศ., ม.ศ.5, วุฒิอื่น ๆ, และ ป.กศ.สูงที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อยตามลำดับ (76.9 % 68.9 % 67.2 % 60.0 % และ 53.9 %)

พื้นเพการดำรงชีวิตในวัยเด็ก นักศึกษาคณะที่มีพื้นเพจากชนบทที่กระทำพฤติกรรม "อด61" บ่อย มีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะที่มีพื้นเพจากชุมชนแบบกึ่งเมืองกึ่งชนบทหรือชานเมือง และจากตัวเมืองหรือชุมชนหนาแน่นแบบเมืองที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อยตามลำดับ (69.6 % 64.3 % และ 49.3 %)

อาชีพของบิดา นักศึกษาคณะที่มีบิดามีอาชีพเกษตรกรรมที่กระทำพฤติกรรม "อด61" บ่อย มีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะที่มีบิดามีอาชีพรับจ้าง, ลูกจ้าง, พนักงานของเอกชน อาชีพอื่น ค้าขาย, ทำธุรกิจส่วนตัว รับราชการ และคหบดี, พ่อบ้าน, ไม่ประกอบอาชีพ ที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อยตามลำดับ (71.4 % 64.1 % 63.6 % 61.7 % 56.1 % และ 50.0 %)

รายได้ของครอบครัว นักศึกษาคณะจากครอบครัวที่มีรายได้ตั้งแต่ 3,000 บาทลงมาที่กระทำพฤติกรรม "อด61" บ่อย มีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะจากครอบครัวที่มีรายได้ 3,001-6,000 บาท และตั้งแต่ 6,001 บาทขึ้นไปที่กระทำพฤติกรรมนี้บ่อยตามลำดับ (67.8 % 60.4 % และ 57.3 %)

2.40 "อล62" เลือกทั้งวิทยุและ/หรือดูโทรทัศน์ในรายการที่เป็นวัฒนธรรมไทย
(เช่น ศิลปะ ดนตรี การแสดง อาชีพ ฯลฯ)

พฤติกรรมนี้พบว่ามีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันดังต่อไปนี้

เพศ นักศึกษาคณะหญิงที่กระทำพฤติกรรม"อล62"บอมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะชายที่กระทำพฤติกรรมนี้บอ (43.9 % และ 34.6 %)

วุฒิเคิม นักศึกษาคณะที่มีวุฒิเคิม ป.กค. ที่กระทำพฤติกรรม"อล62"บอ มีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะที่มีวุฒิเคิมที่เป็นวุฒื่น, ม.ศ.5, พ.บ. และ ป.กค.สูง ที่กระทำพฤติกรรมนี้บอตามลำดับ (51.1 % 50.0 % 39.1 % 35.9 % และ 35.8 %)

การอยู่อาศัย นักศึกษาคณะที่อยู่ประจำหอพักในวิทยาลัยคณะที่กระทำพฤติกรรม"อล62"บอ มีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะที่เคิมเรียนที่กระทำพฤติกรรมนี้บอ (52.7 % และ 36.5 %)

2.41 "อล63" ปกป้องและ/หรือชี้แจงให้คนอื่นเข้าใจเมื่อกันนั้นเข้าใจผิดเกี่ยวกับชาติ ศาสนา หรือพระมหากษัตริย์

พฤติกรรมนี้พบว่ามีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะจากครอบครัวที่มีรายได้แตกต่างกันดังนี้

รายได้ของครอบครัว นักศึกษาคณะจากครอบครัวที่มีรายได้ตั้งแต่ 3,000 บาทลงมาที่กระทำพฤติกรรม"อล63"บอ มีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ 3,001-6,000 บาท และตั้งแต่ 6,001 บาทขึ้นไปที่กระทำพฤติกรรมนี้บอตามลำดับ (57.1 % 48.8 % และ 38.5 %)

2.42 "ปช65" ยอมเสียผลประโยชน์เสียเองเมื่อมีความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ภายในกลุ่มของคุณ

พฤติกรรมนี้พบว่ามีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะที่มีพื้นเพการดำรงชีวิต ในวัยเด็กแตกต่างกันดังนี้

พื้นที่การดำรงชีวิตในวัยเด็ก นักศึกษาคูที่มีพื้นที่จากชนบทที่กระทำพฤติกรรม"ปช65"บอยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคูที่มีพื้นที่จากชุมชนแบบกึ่งเมืองกึ่งชนบทหรือชานเมือง และจากตัวเมืองหรือชุมชนหนาแน่นแบบเมืองที่กระทำพฤติกรรมนี้บอยตามลำดับ (51.0 %-47.5 % และ 36.2 %)

2.43 "ปช66" ทำงานหรือทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ
แต่ไม่เต็มใจจะรับ

พฤติกรรมนี้พบที่มีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคูชายและหญิงดังนี้
เพศ นักศึกษาคูหญิงที่กระทำพฤติกรรม"ปช66"บอยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคูชายที่กระทำพฤติกรรมนี้บอย (67.4 % และ 58.0 %)

2.44 "ปช67" คัดค้านหลักการที่ไม่เป็นภัยแม้จะเป็นความผิดของคนส่วนใหญ่

พฤติกรรมนี้พบที่มีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคูชายและหญิงดังนี้
เพศ นักศึกษาคูชายที่กระทำพฤติกรรม"ปช67"บอยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคูหญิงที่กระทำพฤติกรรมนี้บอย (17.9 % และ 10.0 %)

2.45 "ปช75" ถูกอุบายหลอกลวงกับเงื่อนไข ที่มีแนวความคิด การกระทำหรือกิจการงานที่แตกต่างหรือขัดแย้งกัน

พฤติกรรมนี้พบที่มีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคูที่มีพื้นที่การดำรงชีวิตในวัยเด็กแตกต่างกับดังนี้

พื้นที่การดำรงชีวิตในวัยเด็ก นักศึกษาคูที่มีพื้นที่จากชุมชนแบบกึ่งเมืองกึ่งชนบทหรือชานเมืองที่กระทำพฤติกรรม"ปช75"บอยมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคูที่มีพื้นที่จากชนบท และจากตัวเมืองหรือชุมชนหนาแน่นแบบเมืองที่กระทำพฤติกรรมนี้บอยตามลำดับ (35.2 % 33.3 % และ 19.6 %)

2.46 "สร77" ทำงานส่วนรวมให้เสร็จเสียก่อนแล้วจึงจะทำงานส่วนตัวเมื่อมีงานทั้ง 2 อย่างต้องทำในเวลาเดียวกัน

พฤติกรรมนี้พบที่มีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคูชายและหญิงดังนี้

เพศ นักศึกษาคณะหญิงที่กระทำพฤติกรรม"สร77"บอมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะชายที่กระทำพฤติกรรมนี้บอ (65.0 % และ 54.5 %)

2.47 "สร80" แสดงออกถึงการต่อต้านการกระทำของบุคคลที่เป็นเหตุให้คนส่วนมากได้รับความเดือดร้อน

พฤติกรรมนี้พบว่ามี ความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันดังนี้

เพศ นักศึกษาคณะชายที่กระทำพฤติกรรม"สร80"บอมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะหญิงที่กระทำพฤติกรรมนี้บอ (55.8 % และ 42.6 %)

ระดับที่กำลังเรียน นักศึกษาคณะระดับ ค.บ. ที่กระทำพฤติกรรม"สร80"บอมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะระดับ ป.กศ.สูงที่กระทำพฤติกรรมนี้บอ (55.8 % และ 42.6 %)

วุฒิเดิม นักศึกษาคณะที่มีวุฒิเดิม พ.ม. ที่กระทำพฤติกรรม"สร80"บอมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะที่มีวุฒิเดิม ป.กศ.สูง, ม.ศ.5, ป.กศ. และวุฒิอื่นที่กระทำพฤติกรรมนี้บอตามลำดับ (66.7 % 52.0 % 45.9 % และ 10.0 %)

3. ผลการวิเคราะห์ภูมิหลังกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาในแต่ละองค์ประกอบ

ผลการวิเคราะห์ในตอนนี้พบว่าม้องค์ประกอบของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในลักษณะภูมิหลังต่าง ๆ กัน 14 องค์ประกอบจากองค์ประกอบทั้งหมด 22 องค์ประกอบดังต่อไปนี้ (ค่าของ χ^2 , df, α ดูตาราง 6)

3.1 องค์ประกอบที่ 2 การยอมรับนับถือผู้อื่น

พฤติกรรมนี้พบว่ามี ความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะชายและหญิงดังนี้

เพศ นักศึกษาคณะหญิงที่มีพฤติกรรม"การยอมรับนับถือผู้อื่น"ในระดับสูงมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะชายที่มีพฤติกรรมนี้ในระดับสูง (17.6 % และ 11.9 %).

3.2 องค์ประกอบที่ 6 การรักษาสภาพร่างกาย

พฤติกรรมนี้พบว่ามี ความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะชายและหญิง และ

นักศึกษาครูระดับ ป.กศ.สูงและ ค.บ. ดังต่อไปนี้

เพศ นักศึกษาครูชายที่มีพฤติกรรม"การรักษาสุขภาพร่างกาย"ในระดับสูงมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาครูหญิงที่มีพฤติกรรมนี้ในระดับสูง (31.7 % และ 18.9 %)

ระดับที่กำลังเรียน นักศึกษาครูระดับ ป.กศ.สูงที่มีพฤติกรรม"การรักษาสุขภาพร่างกาย"ในระดับสูงมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาครูระดับ ค.บ. ที่มีพฤติกรรมนี้ในระดับสูง (24.3 % และ 22.8 %)

3.3 องค์ประกอบที่ 7 การอ่านเพื่อความรู้

พฤติกรรมนี้พบว่ามีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาครูที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้แตกต่างกันดังนี้

รายได้ของครอบครัว นักศึกษาครูจากครอบครัวที่มีรายได้ตั้งแต่ 6,001 บาทขึ้นไปที่มีพฤติกรรม"การอ่านเพื่อความรู้"ในระดับสูงมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาครูจากครอบครัวที่มีรายได้ 3,001-6,000 บาท และตั้งแต่ 3,001 บาทลงมาที่มีพฤติกรรมนี้ในระดับสูงตามลำดับ (26.6 % 15.0 % และ 11.6 %)

3.4 องค์ประกอบที่ 8 ความสามารถเชิงนวัตกรรม

พฤติกรรมนี้พบว่ามีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาครูที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันดังต่อไปนี้

ระดับที่กำลังเรียน นักศึกษาครูระดับ ป.กศ.สูงที่มีพฤติกรรม"ความสามารถเชิงนวัตกรรม"ในระดับสูงมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาครูระดับ ค.บ. ที่มีพฤติกรรมนี้ในระดับสูง (19.5 % และ 11.2 %)

วุฒิเดิม นักศึกษาครูที่มีวุฒิเดิมเป็นวุฒิอื่นที่มีพฤติกรรม"ความสามารถเชิงนวัตกรรม"ในระดับสูงมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาครูที่มีวุฒิเดิม ป.กศ. , ป.กศ.สูง ม.ศ.5, และ พ.ม. ที่มีพฤติกรรมนี้ในระดับสูงตามลำดับ (30.0 % 25.9 % 16.7 % 15.4 % และ 11.3 %)

พื้นเพการดำรงชีวิตในวัยเด็ก นักศึกษาครูที่มีพื้นเพจากชนบทที่มีพฤติกรรม"ความสามารถเชิงนวัตกรรม"ในระดับสูงมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาครูที่มีพื้นเพ

จากชุมชนแบบกึ่งเมืองกึ่งชนบทหรือชานเมือง และจากตัวเมืองหรือชุมชนหนาแน่นแบบเมือง ที่มีพฤติกรรมนี้ในระดับสูงตามลำดับ (18.7 % 15.2 % และ 15.2 %)

3.5 องค์ประกอบที่ 9 ความกล้าที่จะแสดงความริเริ่ม

พฤติกรรมนี้พบว่าเป็นความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคูหาและหญิงดังนี้

เพศ นักศึกษาคูหาที่มีพฤติกรรม"ความกล้าที่จะแสดงความริเริ่ม"

ในระดับสูงมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคูหาหญิงที่กระทำพฤติกรรมนี้ในระดับสูง (22.1 % และ 14.5 %)

3.6 องค์ประกอบที่ 10 ความเป็นพลเมืองที่สุจริต

พฤติกรรมนี้พบว่าเป็นความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคูหาและหญิง และ นักศึกษาคูหาที่มีวุฒิเดิมแตกต่างกันดังนี้

เพศ นักศึกษาคูหาหญิงที่มีพฤติกรรม"ความเป็นพลเมืองที่สุจริต"ในระดับสูงมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคูหาชายที่มีพฤติกรรมนี้ในระดับสูง (10.0 % และ 9.9%)

วุฒิเดิม นักศึกษาคูหาที่มีวุฒิเดิม พ.ม. ที่มีพฤติกรรม"ความเป็นพลเมืองที่สุจริต"ในระดับสูงมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคูหาที่มีวุฒิเดิม ป.กศ., ม.ศ.5, ป.กศ. สูง, และวุฒิอื่น ๆ ที่มีพฤติกรรมนี้ในระดับสูงตามลำดับ (12.8 % 14.1 % 8.8 % และ 0.0 %))

3.7 องค์ประกอบที่ 11 ความเป็นผู้นำในการยอมรับนวัตกรรม

พฤติกรรมนี้พบว่าเป็นความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคูหาและหญิง และ นักศึกษาคูหาที่มีวุฒิเดิมแตกต่างกันดังนี้

เพศ นักศึกษาคูหาชายที่มีพฤติกรรม"ความเป็นผู้นำในการยอมรับนวัตกรรม"ในระดับสูงมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคูหาหญิงที่มีพฤติกรรมนี้ในระดับสูง (17.6% และ 17.4 %)

วุฒิเดิม นักศึกษาคูหาที่มีวุฒิเดิม ป.กศ. ที่มีพฤติกรรม"ความเป็นผู้นำในการยอมรับนวัตกรรม"ในระดับสูงมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคูหาที่มีวุฒิเดิม ป.กศ. สูง ม.ศ.5, พ.ม., และวุฒิอื่น ๆ ที่มีพฤติกรรมนี้ในระดับสูงตามลำดับ (20.7 % 20.1 %

16.0 % 10.3 % และ 10.0 %)

3.8 องค์ประกอบที่ 12 การรักษาสภาพจิตใจ

พฤติกรรมนี้พบว่ามีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะที่มีพื้นเพการดำรงชีวิตในวัยเด็กแตกต่างกัน และอาชีพของบิดาแตกต่างกันดังนี้

พื้นเพการดำรงชีวิตในวัยเด็ก นักศึกษาคณะที่มีพื้นเพจากตัวเมืองหรือชุมชนหนาแน่นแบบเมืองที่มีพฤติกรรม"การรักษาสภาพจิตใจ"ในระดับสูงมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะที่มีพื้นเพจากชุมชนแบบกึ่งเมืองกึ่งชนบทหรือชานเมือง และจากชนบทที่มีพฤติกรรมนี้ในระดับสูงตามลำดับ (15.9 % 15.1 % และ 10.3 %)

อาชีพของบิดา นักศึกษาคณะที่มีบิดาเป็นกบฏดี, พ่อบ้าน, ไม่ประกอบอาชีพ, ที่มีพฤติกรรม"การรักษาสภาพจิตใจ"ในระดับสูงมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะที่มีบิดาเป็นอาชีพรับราชการ, ค้าขาย, ทำธุรกิจส่วนตัว, เกษตรกร, รับจ้าง, ลูกจ้าง, พนักงานของเอกชน และอาชีพอื่นที่มีพฤติกรรมนี้ในระดับสูงตามลำดับ (18.8 % 16.5 % 13.3 % 9.5 % 9.4 % และ 9.1 %)

3.9 องค์ประกอบที่ 13 การติดต่อดัมพันธกับบุคคลภายนอก

พฤติกรรมนี้พบว่ามีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะระดับ ป.กศ. สูง และ ค.บ. และนักศึกษาที่มีวุฒิเิ่มต่างกันดังนี้

ระดับที่กำลังเรียน นักศึกษาคณะระดับ ป.กศ.สูงที่มีพฤติกรรม"การติดต่อดัมพันธกับบุคคลภายนอก"ในระดับสูงมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะระดับ ค.บ. ที่มีพฤติกรรมนี้ในระดับสูง (16.3 % และ 12.4 %)

วุฒิเิ่ม นักศึกษาคณะที่มีวุฒิเิ่ม ม.ศ.5 ที่มีพฤติกรรม"การติดต่อดัมพันธกับบุคคลภายนอก"ในระดับสูงมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะที่มีวุฒิเิ่ม ป.กศ. , ป.กศ.สูง, พ.ม. และวุฒิอื่น ๆ ที่มีพฤติกรรมนี้ในระดับสูงตามลำดับ (16.5 % 16.3 % 13.2 % และ 0.0 %)

3.10 องค์ประกอบที่ 14 การให้ความร่วมมือ

พฤติกรรมนี้พบว่ามีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะที่มีวุฒิเิ่มแตกต่างกัน

กันดังนี้

วุฒิเดิม นักศึกษาคณะที่มีวุฒิเดิมเป็นวุฒิอื่นที่มีพฤติกรรม"การให้ความร่วมมือ"ในระดับสูงมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะที่มีวุฒิ พ.ม., ป.กศ., ม.ศ.5, และ ป.กศ.สูง ที่มีพฤติกรรมนี้ในระดับสูงตามลำดับ (30.0 % 28.2 % 26.7 % 19.7 % และ 15.7 %)

3.11 องค์ประกอบที่ 18 ความมีใจยุติธรรมในการทำงานร่วมกับคนอื่น

พฤติกรรมนี้พบว่ามี ความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะชายและหญิงดังนี้
เพศ นักศึกษาคณะชายที่มีพฤติกรรม"ความมีใจยุติธรรมในการทำงานร่วมกับคนอื่น"ในระดับสูงมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะหญิงที่มีพฤติกรรมนี้ในระดับสูง (13.8 % และ 11.5 %)

3.12 องค์ประกอบที่ 19 การแลกเปลี่ยนความรู้ข่าวสารกับคนอื่น

พฤติกรรมนี้พบว่ามี ความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะชายและหญิง และ นักศึกษาคณะที่อยู่ประจำหอพักในวิทยาลัยครูและเคินเรียนดังนี้

เพศ นักศึกษาคณะหญิงที่มีพฤติกรรม"การแลกเปลี่ยนความรู้และข่าวสารกับคนอื่น"ในระดับสูงมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะชายที่มีพฤติกรรมนี้ในระดับสูง (13.9 % และ 10.9 %)

การอยู่อาศัย นักศึกษาคณะที่อยู่ประจำหอพักในวิทยาลัยครูที่มีพฤติกรรม"การแลกเปลี่ยนความรู้และข่าวสารกับคนอื่น"ในระดับสูงมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะที่เคินเรียนที่มีพฤติกรรมนี้ในระดับสูง (13.4 % และ 12.5 %)

3.13 องค์ประกอบที่ 20 การประหยัดค่าใช้จ่าย

พฤติกรรมนี้พบว่ามี ความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะชายและหญิงดังนี้
เพศ นักศึกษาคณะหญิงที่มีพฤติกรรม"การประหยัดค่าใช้จ่าย"ในระดับสูงมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะชายที่มีพฤติกรรมนี้ในระดับสูง (49.8 % และ 37.8 %)

3.13 องค์ประกอบที่ 21 ความเป็นผู้มีระเบียบ-ประเพณีอันดี และเสียสละ

เพื่อส่วนรวม

พฤติกรรมนี้พบว่ามีความแตกต่างกันในหมู่นักศึกษาคณะที่มีวุฒิเดิมแตกต่างกัน และนักศึกษาคณะที่มีพื้นเพการดำรงชีวิตในวัยเด็กแตกต่างกันดังนี้

วุฒิเดิม นักศึกษาคณะที่มีวุฒิเดิม ป.กศ. มีพฤติกรรม "ความเป็นผู้มีระเบียบ-ประเพณีอันดี และเสียสละเพื่อส่วนรวม" ในระดับสูงมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะที่มีวุฒิเดิมเป็นวุฒิอื่น, พ.ม., ม.ศ.5, และ ป.กศ.สูง ที่มีพฤติกรรมนี้ในระดับสูงตามลำดับ (21.5 % 20.0 % 12.8 % 10.4 % และ 9.8 %)

พื้นเพการดำรงชีวิตในวัยเด็ก นักศึกษาคณะที่มีพื้นเพจากชุมชนแบบกึ่งเมืองกึ่งชนบทหรือชานเมืองมีพฤติกรรม "ความเป็นผู้มีระเบียบ-ประเพณีอันดี และเสียสละเพื่อส่วนรวม" ในระดับสูงมีจำนวนร้อยละมากกว่านักศึกษาคณะที่มีพื้นเพจากชนบท และจากตัวเมืองหรือชุมชนหนาแน่นแบบเมืองที่มีพฤติกรรมนี้ในระดับสูงตามลำดับ (14.3 % 13.2 % และ 6.5 %)

4. ผลการวิเคราะห์ภูมิหลังกับสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา

การวิเคราะห์ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ภูมิหลัง 2 ด้านคือ เพศ และระดับที่กำลังเรียบเรียงรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างเพศ

ภายหลังการจำแนกสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาตามหมวดหมู่ระหว่างนักศึกษาคณะชายและนักศึกษาคณะหญิงเพื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นส่วนรวมว่าสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมแต่ละอย่างกระตุ้นพฤติกรรมใดบ้าง สอดคล้องกันระหว่างการกระตุ้นนักศึกษาคณะชายและนักศึกษาคณะหญิงหรือไม่ ผลการวิเคราะห์พบว่า สิ่งกระตุ้นพฤติกรรม 19 อันดับแรก (ดูตาราง 7) ในหมู่นักศึกษาคณะชายและหญิงเป็นสิ่งกระตุ้นในกลุ่มเดียวกัน นอกจากสิ่งกระตุ้นในหมู่นักศึกษาคณะชาย 1 อย่างที่แตกต่างไปจากนักศึกษาคณะหญิงคือ "(616)8 ความอยากรู้อยากเห็น, อยากรู้ความรู้, เพื่อประดับความรู้" ซึ่งเป็นอันดับที่ 8 แต่ไปอยู่ในอันดับที่ 24 ของนักศึกษาคณะหญิง และสิ่งกระตุ้นในหมู่นักศึกษาคณะหญิง 1 อย่างที่แตกต่างไปจากนักศึกษาคณะชายคือ "(103)2 สุขภาพไม่อำนวย, มีความจำเป็นทางสุขภาพ" ซึ่งเป็นอันดับที่ 16 แต่ไปอยู่ในอันดับที่ 26 ของนักศึกษาคณะชาย เมื่อพิจารณา

เป็นส่วนรวมโดยไม่คำนึงถึงอันดับของความถี่กล่าวได้ว่าสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมในกลุ่มนี้ระหว่าง นักศึกษาคูชายและหญิงเป็นกลุ่มเดียวกัน และสรุปได้ว่าสิ่งกระตุ้นกลุ่มนี้เป็นแกนที่จะกระตุ้น พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาในหมู่นักศึกษาคูชายและหญิงได้อย่างกว้างขวาง เพราะเป็น กลุ่มของสิ่งกระตุ้นมีความถี่ในการกระตุ้นพฤติกรรมต่าง ๆ มากกว่าสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมในอันดับรอง ๆ ลงมา(ทั้งนี้เป็นการพิจารณาสรุปโดยไม่จำแนกว่าจะเป็นสิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย กระทำพอประมาณ หรือกระทำน้อย) กล่าวคือสิ่งกระตุ้นอันดับสูงสุดในหมู่นักศึกษาคูชาย กระตุ้นพฤติกรรมต่าง ๆ ได้ 40 พฤติกรรม ในหมู่นักศึกษาคูหญิง 55 พฤติกรรม และ อันดับอื่น ๆ ที่แสดงไว้ในตาราง 7 เหล่านี้เป็นต้น

แต่เมื่อพิจารณาอันดับความถี่ในรายละเอียดอันดับจะแตกต่างกันไปแต่ ไม่มากนัก นอกจากอันดับที่ 4 คือ "(101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส" อันดับที่ 13 คือ "104)8 ความสามารถไม่พอ, ประสิทธิภาพน้อย, ไม่รู้วิธีที่จะทำ" และอันดับที่ 19 คือ "(403)8 มีความเชื่อมั่นในตนเองว่าจะทำได้หรือทำถูกต้องแล้ว, เชื่อกันว่าตนเองจะทำให้ดีกว่าคนอื่น"ซึ่งมีอันดับตรงกันทั้งในหมู่นักศึกษาคูชายและหญิง

ส่วนตั้งแต่อันดับที่ 20 เป็นต้นไปอันดับของสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมมีความ- แตกต่างกันมากขึ้นจนไม่สามารถจัดเป็นกลุ่มเปรียบเทียบกันได้ จึงสรุปได้ว่า โดยส่วนรวม แล้วสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมในหมู่นักศึกษาคูชายและหญิงมีความแตกต่างกัน นอกจากสิ่งกระตุ้น พฤติกรรม 19 อันดับมีลักษณะคล้ายคลึงกันมากและถือได้ว่าสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมนี้คือแกน ที่สำคัญในการกระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาของนักศึกษาคูชายและหญิงซึ่งเป็นกลุ่ม สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่มีประโยชน์ต่อการใช้เป็นแนวทางในการฝึกอบรม สิ่งกระตุ้นดังกล่าว มีดังนี้(คัดสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่อยู่นอกกลุ่มไปกลุ่มละ 1 อย่างจึงมี 18 อย่าง)

(101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส

(102)6 ไม่สนใจ

(104)8 ความสามารถไม่พอ, ประสิทธิภาพน้อย, ไม่รู้วิธีที่จะทำ

(206)6 ต้องการติดตามให้ทันเรื่องราว ความคิด วิธีการ หรือ

ความเปลี่ยนแปลงของคนอื่นและสังคม

(210)6 เป็นความสุขหรือความสบายใจของตน

- (214)4 เล็งเห็นว่าจะเป็นประโยชน์หรือเป็นผลดีแก่ตนเอง
- (302)4 ต้องการให้มีการแลกเปลี่ยนความร่วมมือ, ความรัก, ความ
พึงพอใจซึ่งกันและกัน
- (304)5 ไม่ต้องการให้พ่อแม่ ผู้ใหญ่ หรือเพื่อน ๆ คำหั้น, ไม่พอใจ
- (403)8 มีความเชื่อมั่นในตนเองว่าจะทำได้หรือทำถูกต้องแล้ว, เชื่อก
มั่นใจว่าตนเองจะทำได้ดีกว่าคนอื่น
- (404)9 ต้องการทำให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือคนอื่น ๆ
- (501)7 ยึดถือเป็นสิ่งที่อันถึงงามที่ตนถือปฏิบัติหรือเป็นเป้าหมายที่ต้องทำ
- (506)8 ต้องการปรับปรุงสมรรถภาพของตน, ต้องการเพิ่มพูนประสบ-
การณ์ให้สูงขึ้น
- (604)2 จำเป็นต้องทำตามคำสั่ง, หรือเป็นภาระหน้าที่ซึ่งต้องทำ,
จำเป็นต้องทำไปตามเหตุการณ์
- (605)3 แล้วแต่เวลาหรือโอกาสที่จะมี(ไม่ได้เอาใจใส่มากนัก)
- (620)6 อยากทำ, ชอบทำ, หรือสนใจที่จะทำ
- (624)6 ไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วยกับการกระทำนั้น
- (632)2 แล้วแต่ภาวะหรือเหตุการณ์ที่เผชิญ
- (650)7 เห็นว่าสิ่งนั้นหรือการกระทำนั้นมีประโยชน์หรือควรทำ

4.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างระดับการศึกษา

การวิเคราะห์สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมโดยจำแนกเป็นหมวดหมู่ระหว่าง

นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูงและ ค.บ. เปรียบเทียบกันก็พบในทำนองเดียวกันกับการเปรียบเทียบระหว่างเพศ กล่าวคือพบว่าสิ่งกระตุ้นพฤติกรรม 13 อันดับแรก(ดูตาราง 7) ในหมู่นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง และ ค.บ. เป็นสิ่งกระตุ้นในกลุ่มเดียวกัน นอกจากสิ่งกระตุ้นในหมู่นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง 1 อย่างที่แตกต่างไปจากนักศึกษาระดับ ค.บ. คือ "(604)2 จำเป็นต้องทำตามคำสั่ง, หรือเป็นภาระหน้าที่ซึ่งต้องทำ, จำเป็นต้องทำไปตามเหตุการณ์" ซึ่งเป็นอันดับที่ 10 แต่ไปอยู่ในอันดับที่ 20 ของนักศึกษาระดับ ค.บ. และสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมในหมู่นักศึกษาระดับ ค.บ. 1 อย่างที่แตกต่างไปจากนักศึกษาระดับ

ป.กศ.สูงคือ "(210)6 เป็นความสุขหรือความสบายใจของตน" ซึ่งเป็นอันดับที่ 10 แต่ไปอยู่ในอันดับที่ 20 ของนักศึกษาครูระดับ ป.กศ.สูง ดังนั้นเมื่อพิจารณาเป็นส่วนรวมโดยไม่คำนึงถึงอันดับของความถี่กล่าวได้ว่า สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมกลุ่มนี้ระหว่างนักศึกษาครูระดับ ป.กศ.สูง และ ค.บ. เป็นกลุ่มเดียวกัน และสรุปได้ว่าสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมกลุ่มนี้เป็นแกนที่จะกระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาในหมู่นักศึกษาครูทั้ง 2 ระดับ เพราะเป็นกลุ่มสิ่งกระตุ้นที่มีความถี่ในการกระตุ้นพฤติกรรมมากกว่าสิ่งกระตุ้นในอันดับรอง ๆ ลงมา (ทั้งนี้เป็นการพิจารณาสรุปโดยไม่จำแนกว่าจะเป็นสิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย กระทำพอประมาณ หรือกระทำน้อย) กล่าวคือสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมอันดับสูงสุดในหมู่นักศึกษาครูระดับ ป.กศ.สูง กระตุ้นพฤติกรรมต่าง ๆ ได้ 55 พฤติกรรม ในหมู่นักศึกษาครูระดับ ค.บ. 37 พฤติกรรม และอันดับอื่น ๆ ที่แสดงไว้ในตาราง 7 เหล่านี้เป็นต้น

แต่เมื่อพิจารณาอันดับความถี่ในรายละเอียดจะมีอันดับแตกต่างกันไปแต่ไม่มากนัก นอกจากตั้งแต่อันดับที่ 14 เป็นต้นไปอันดับของสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมมีความแตกต่างกันมากขึ้นจนไม่สามารถจัดเป็นกลุ่มเปรียบเทียบกันได้ จึงสรุปได้ว่าโดยส่วนรวมแล้ว สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมในหมู่นักศึกษาครูระดับ ป.กศ.สูง และระดับ ค.บ. มีความแตกต่างกัน นอกจากสิ่งกระตุ้นพฤติกรรม 13 อันดับแรกมีลักษณะคล้ายคลึงกันมาก และถือได้ว่าสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมกลุ่มนี้เป็นแกนที่สำคัญในการกระตุ้นพฤติกรรมของนักศึกษาครูทั้ง 2 ระดับให้กระทำพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาได้อย่างกว้างขวาง มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้เป็นแนวทางการฝึกอบรมอย่างยิ่ง สิ่งกระตุ้นดังกล่าวมีดังนี้ (ตัดสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่อยู่นอกกลุ่มไป 1 อย่างจึงมี 12 อย่าง)

(101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส

(102)6 ไม่สนใจ

(104)8 ความสามารถไม่พอ, ประสบการณ์น้อย, ไม่รู้วิธีที่จะทำ

(214)4 เติ้งเห็นว่าจะเป็นประโยชน์หรือเป็นผลดีแก่ตนเอง

(404)9 ต้องการทำให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือคนอื่น ๆ

(501)7 ยึดถือเป็นสิ่งอันดีงามที่ตนถือเป็นหน้าที่เป็นเป้าหมายที่ต้องทำ

(605)3 แล้วแต่เวลาหรือโอกาสที่จะมี(ไม่ได้เอาใจใส่มากนัก)

- (616)8 อยากรู้^๖อยากเห็น^๖หรืออยากได้^๖ความรู้^๖, เพื่อ^๖ประ^๖คัม^๖ความ^๖รู้^๖
(620)6 อยาก^๖ทำ^๖, ชอบ^๖ทำ^๖, หรือ^๖สนใจ^๖ที่จะ^๖ทำ^๖
(624)6 ไม่^๖ชอบ^๖หรือ^๖ไม่^๖เห็น^๖ด้วย^๖กับ^๖การ^๖กระทำ^๖นั้น^๖
(632)2 แล้ว^๖แต่^๖ภา^๖วะ^๖หรือ^๖เหตุ^๖การ^๖ณ์^๖ที่^๖เป็น^๖ฉิ^๖ญ^๖
(650)7 เห็น^๖ว่า^๖สิ่ง^๖นั้น^๖หรือ^๖การ^๖กระทำ^๖นั้น^๖มี^๖ประโยชน์^๖หรือ^๖ควร^๖ทำ^๖

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2499 เป็นต้นมากรมการฝึกหัดครูได้พยายามที่จะใช้โครงการต่าง ๆ ในการผลิตครูให้เป็นผู้มีบทบาทในการนำชุมชนไปสู่การพัฒนา ทั้งนี้เพราะเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าครูจะเป็นผู้พัฒนานักเรียนและประชาชนให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้อันเป็นแนวทางไปสู่การพัฒนาชุมชนตามที่ประเทศชาติต้องการนั่นเอง แต่การศึกษาค้นคว้าหาวิธีการที่จะผลิตครูให้เอื้อต่อการพัฒนาตามเป้าหมายการพัฒนาประเทศมีอยู่น้อยมาก ไม่เพียงพอต่อการที่จะนำไปใช้พิจารณาคำเนินการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไปกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฝึกอบรมนักศึกษาครูให้มีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศนับว่าเป็นปัญหาที่ยังไม่มีการค้นคว้าให้ทราบแน่ชัดแต่ประการใด ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้จึงนับว่าจำเป็นสำหรับการฝึกหัดครูที่มุ่งจะดำเนินงานการผลิตครูให้สนับสนุนการพัฒนาประเทศต่อไปอีก นั่นคือเพื่อเป็นการช่วยกันค้นหาสนับสนุนให้การผลิตครูดังกล่าวดำเนินไปด้วยดีจึงควรจะต้องทราบว่า องค์ประกอบของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาในหมู่นักศึกษาครูนั้นมีอะไรบ้าง และมีอะไรเป็นสิ่งที่กระตุ้นพฤติกรรมเหล่านั้นบ้าง เมื่อนำผลการค้นคว้า 2 ส่วนนี้มาประกอบกันเข้าก็จะพิจารณาได้ว่า พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาที่ควรจะต้องปลูกฝังแก่นักศึกษาครูมีอะไรบ้าง และมีแนวทางจะฝึกอบรมได้อย่างไร

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาค้นคว้า 2 ประการคือ ประการแรก เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาของนักศึกษาครู ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยในข้อนี้มาใช้เป็นแนวทางกำหนดจุดมุ่งหมายในการฝึกอบรมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในการใช้เป็นแนวทางจัดสมรรถภาพของการเรียนการสอนในวิทยาลัยครูได้เป็นอย่างดี สำหรับประการที่สอง เพื่อศึกษาในรายละเอียดว่าการที่นักศึกษาครูลงมือกระทำพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนามีสาเหตุเนื่องมาจากสิ่งที่เป็นตัวกระตุ้นอะไรบ้าง ผลการวิจัยในข้อนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปพิจารณาแนวทางหรือวิธีการฝึกอบรมให้เหมาะสมสอดคล้องกับพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ตามที่ค้นพบในความมุ่งหมายประการแรกได้

แบบแผนของการวิจัยนี้เป็นการวิจัยในลักษณะที่เรียกว่า การวิจัยแบบสำรวจแบบที่ไม่ได้มี

การควบคุมตัวแปรเพราะเหตุการณ์ได้เกิดขึ้นก่อนแล้ว(ex post facto research) ซึ่งมีกลุ่มตัวแปรที่ศึกษาอยู่ 2 กลุ่มคือ ตัวแปรพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา จำแนกเป็น 15 หมวดคือ พฤติกรรมการใฝ่หาความรู้ พฤติกรรมความริเริ่ม พฤติกรรมความสามารถในการแก้ปัญหา พฤติกรรมความสุจริต พฤติกรรมความขยัน พฤติกรรมการประหยัด พฤติกรรมการบำรุงรักษา สุขภาพอนามัย พฤติกรรมการไม่ยักดื้อโหดร้าย พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรม พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางความคิด พฤติกรรมการติดต่อกับแหล่งภายนอก พฤติกรรมความเป็นพลเมืองดี พฤติกรรมความนิยมเอกลักษณ์ของชาติ พฤติกรรมการมีวิธีทำงานแบบประชาธิปไตย และพฤติกรรมการทำเพื่อส่วนรวม ตัวแปรกลุ่มที่สองคือ ตัวแปรสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาจำแนกเป็น 5 หมวด โดยอาศัยทฤษฎีของมาสโลว์คือ ความต้องการทางสรีระ ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ ความต้องการความเคารพยกย่อง และความต้องการที่จะบรรลุความเป็นเลิศของตนเอง

กลุ่มตัวอย่างนี้เป็นนักศึกษาครู ระดับ ป.กศ.สูง 559 คน และนักศึกษาระดับ ค.บ. 241 คน รวม 800 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย(simple random sampling) จากวิทยาลัยครู 8 แห่งซึ่งสุ่มได้จาก 29 แห่งคือ วิทยาลัยครูจันทระเกษม วิทยาลัยครูธนบุรี วิทยาลัยครูนครปฐม วิทยาลัยครูเทพสตรี ลพบุรี วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช และวิทยาลัยครูมหาสารคาม

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนแรกถามเกี่ยวกับภูมิหลัง ตอนที่สองถามให้ประเมินตนเองว่าเคยกระทำพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนารวม 80 พฤติกรรมบ่อยเพียงใดตามมาตรา 5 ช่วงคือ 5 ทำเป็นประจำ 4 ทำอยู่บ่อยๆ 3 ทำพอประมาณ 2 ทำบ้างเหมือนกัน 1 ทำน้อยมาก และแต่ละพฤติกรรมนี้จะถามแบบคำถามปลายเปิดว่า "อะไรเป็นเหตุให้คุณทำ" ด้วย

การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการแจกแบบสอบถามแก่นักศึกษาครูที่ถูกสุ่มเป็นตัวอย่างในแต่ละวิทยาลัยครูโดยผ่านอาจารย์ผู้สอนพร้อมกันทุกแห่ง

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จ SPSS สำหรับคอมพิวเตอร์วิเคราะห์องค์ประกอบของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาด้วยเทคนิคการวิเคราะห์แบบการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก(principal component) แล้วหมุนแกนทั้งฉากแบบเวรีแมกซ์(varimax) เพื่อตั้งชื่อองค์ประกอบ และใช้ ไค-สแควร์ (chi-square) วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างภูมิหลัง ส่วนการวิเคราะห์

สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมมาใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้วิเคราะห์เองทั้งหมด แล้วจึงใช้คอมพิวเตอร์ในการแจกแจงความถี่ของสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมจำแนกตามภูมิหลัง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้เป็น 4 ตอนตามลำดับคือ

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา

พบว่าพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา 80 พฤติกรรมมี 22 องค์ประกอบคือ

- 1.1 ความเป็นผู้นำในการแก้ปัญหา
- 1.2 การยอมรับนับถือผู้อื่น
- 1.3 ความขยันศึกษาเล่าเรียน
- 1.4 การไม่ยึดถือโชคกลาง
- 1.5 ความสนใจข่าวสารปัจจุบัน
- 1.6 การรักษาสุขภาพร่างกาย
- 1.7 การอ่านเพื่อความรู้
- 1.8 ความสามารถเชิงนวัตกรรม
- 1.9 ความกล้าที่จะแสดงความริเริ่ม
- 1.10 ความเป็นพลเมืองที่สุจริต
- 1.11 ความเป็นผู้นำในการยอมรับนวัตกรรม
- 1.12 การรักษาสุขภาพจิตใจ
- 1.13 การติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลภายนอก
- 1.14 การให้ความร่วมมือ
- 1.15 ความเมตตากรุณา
- 1.16 ความมีมนุษยสัมพันธ์
- 1.17 ความมีน้ำใจนักกีฬา
- 1.18 ความมีจริยธรรมในการทำงานร่วมกับคนอื่น
- 1.19 การแลกเปลี่ยนความรู้และข่าวสารกับคนอื่น

1.20 การประหยัดค่าใช้จ่าย

1.21 ความเป็นผู้มีระเบียบ—ประเพณีอันดี และเสียสละเพื่อส่วนรวม

1.22 ความมีมารยาท

2. ผลการวิเคราะห์สิ่งกระตุ้นพฤติกรรม

การวิเคราะห์สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่ใช้ต่อการพัฒนาทั้ง 80 พฤติกรรมพบว่าสิ่งกระตุ้นที่สำคัญ 140 อย่าง เมื่อจำแนกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มสิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อยและสิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย พบว่ามีอยู่ 78 อย่าง และ 31 อย่างตามลำดับ นอกจากนั้นจำแนกเข้ากลุ่มใดไม่ได้ และถ้าถือว่าสิ่งกระตุ้นที่มีความถี่การกระตุ้นตั้งแต่ 10 พฤติกรรมขึ้นไปเป็นตัวกระตุ้นที่เป็นเกณฑ์สำคัญ ในหมู่นักศึกษาครูก็จะได้แก่สิ่งกระตุ้นต่อไปนี้

2.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย ความถี่ไม่น้อยกว่า 10 มีตามลำดับดังนี้

(620)*6 อยากทำ, ชอบทำ, หรือสนใจที่จะทำ

(501)7 ยึดถือเป็นสิ่งอันดีงามที่ตนถือปฏิบัติเป็นหน้าที่หรือเป้าหมายที่ต้องทำ

(214)4 เล็งเห็นว่าจะได้ประโยชน์หรือเป็นผลดีแก่ตนเอง

(650)7 เห็นว่าสิ่งนั้นหรือการกระทำนั้นมีประโยชน์หรือควรทำ

(506)8 ต้องการปรับปรุงสมรรถภาพของตน, ต้องการเพิ่มพูนประสบการณ์ให้สูงขึ้น

(210)6 เป็นความสุขหรือความสบายใจของตน

(302)4 ต้องการให้มีการแลกเปลี่ยนความร่วมมือ, ความรัก, ความพึงพอใจซึ่งกันและกัน

(607)9 ต้องการให้งานของกลุ่มสำเร็จ หรือไม่ต้องการให้งานของกลุ่มเสียหาย

(218)9 รักษาความสัมพันธ์กับเขาไว้, ส่งเสริมความสัมพันธ์หรือความร่วมมือกัน

(621)9 ต้องการเป็นแบบอย่างแก่คนอื่น, ต้องการให้คนอื่นทำตามที่เขาเห็นว่าดี

(606)6 เป็นนิสัย

(304)5 ไม่ต้องการให้พ่อแม่ ผู้ใหญ่ หรือเพื่อน ๆ คำตักเตือน, ไม่พอใจ

* สิ่งกระตุ้นที่มีความถี่ไม่น้อยกว่า 10 ดูตาราง 8,9 และดูความหมายของรหัสภาคผนวก จ.

(515)9 ต้องการช่วยให้คนอื่นมีความก้าวหน้าหรือมีความสามารถเพิ่มขึ้น

(628)8 มีความสามารถที่จะทำได้อยู่แล้ว

2.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย ความถี่ไม่น้อยกว่า 10 มีตามลำดับดังนี้

(624)6 ไม่ชอบ หรือไม่เห็นด้วยกับการกระทำนั้น

(101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส

(102)6 ไม่สนใจ

(104)8 ความสามารถไม่พอ, ประสิทธิภาพมีน้อย, ไม่รู้วิธีที่จะทำ

(605)3 แล้วแต่เวลาหรือโอกาสที่จะมี(ไม่ได้เอาใจใส่)

(632)2 แล้วแต่ภาวะหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

3. ผลการวิเคราะห์ภูมิหลังกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา

การวิเคราะห์ในตอนนี้มี 3 ส่วนคือ ภูมิหลังกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนารวมทั้ง 80 พฤติกรรม ภูมิหลังกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาเป็นรายพฤติกรรม และภูมิหลังกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาในแต่ละองค์ประกอบ สำหรับภูมิหลังของนักศึกษาครูที่จะวิเคราะห์มี 7 ด้านคือ เพศ ระดับที่กำลังเรียน วุฒิเดิม การอยู่อาศัย พื้นเพการดำรงชีวิตในวัยเด็ก อาชีพของบิดา และรายได้ของครอบครัว ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

3.1 ภูมิหลังกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนารวมทั้ง 80 พฤติกรรม

พบว่ามีความแตกต่างกัน 2 ด้านคือ วุฒิเดิม นักศึกษาครูที่มีวุฒิเดิม พ.ม. มีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาในระดับสูงมากกว่านักศึกษาครูที่มีวุฒิเดิม ป.กศ., ม.ศ.5, ป.กศ.สูง, และวุฒิอื่น ๆ ตามลำดับจากน้อยไปหามาก และพื้นเพการดำรงชีวิตในวัยเด็ก นักศึกษาครูที่มีพื้นเพจากชนบทมีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาในระดับสูงมากกว่านักศึกษาครูที่มีพื้นเพจากกิ่งเมืองกิ่งชนบทหรือชานเมือง และจากในหัวเมืองหรือชุมชนหนาแน่นแบบเมืองตามลำดับจากน้อยไปหามาก

3.2 ภูมิหลังกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาเป็นรายพฤติกรรม

พบว่าพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาแต่ละพฤติกรรมมีความแตกต่างกันไปตามภูมิหลัง

ดังต่อไปนี้

3.2.1 เพศ นักศึกษาคูชายกระทำพฤติกรรมต่อไปน้อยกว่านักศึกษาคูหญิง
 ปร03*, ปร04, ปร06, ปร10, รร13, รร16, สจ23, สจ25, สก37, ณน51,
 ปช67, สร80 นักศึกษาคูหญิงกระทำพฤติกรรมต่อไปน้อยกว่านักศึกษาคูชาย ปร05,
 ปร11, รร15, ขย30, ปย35, ปย36, สก40, ขล41, อล62, ปช66, สร77

3.2.2 ระดับที่กำลังเรียน นักศึกษาคูระดับ ป.กศ.สูง กระทำพฤติกรรม
 ต่อไปน้อยกว่านักศึกษาคูระดับ ค.บ. สจ22, สก39, นว46, พม59, อล61 นักศึกษาคู
 ระดับ ค.บ. กระทำพฤติกรรมต่อไปน้อยกว่านักศึกษาคูระดับ ป.กศ.สูง ปร03, ปร06,
 รร15, ขล43, ณน51, ทท55, ทท56, พม57, สร80

3.2.3 วุฒิเดิม นักศึกษาคูที่มีวุฒิเดิม ม.ศ.5 กระทำพฤติกรรมต่อไปน้อย
 กว่านักศึกษาคูที่มีวุฒิเดิมอย่างอื่นทั้งหมด สจ22 นักศึกษาคูที่มีวุฒิเดิม ป.กศ. กระทำพฤติกรรม
 ต่อไปน้อยกว่านักศึกษาคูที่มีวุฒิเดิมอย่างอื่นทั้งหมด รร15, ปท21, ณน47, อล62 นักศึกษา-
 คูที่มีวุฒิเดิม พ.ม. กระทำพฤติกรรมต่อไปน้อยกว่านักศึกษาคูที่มีวุฒิเดิมอย่างอื่นทั้งหมด ปท18,
 สก39, นว46, พม57, พม59, อล61, สร78, สร80 นักศึกษาคูที่มีวุฒิเดิม ป.กศ.สูง
 กระทำพฤติกรรมต่อไปน้อยกว่านักศึกษาคูที่มีวุฒิเดิมอย่างอื่นทั้งหมด ทท55

3.2.4 การอยู่อาศัย นักศึกษาคูที่อยู่ประจำหอพักในวิทยาลัยครูกระทำพฤติ-
 กรรมต่อไปน้อยกว่านักศึกษาคูที่เคินเรียน ปร05, รร15, พม59, อล62 นักศึกษาคูที่
 เคินเรียนกระทำพฤติกรรมต่อไปน้อยกว่านักศึกษาคูที่อยู่ประจำหอพักในวิทยาลัยครู ปร03,
 ปร07, สก38, ทท55

3.2.5 พื้นเพการดำรงชีวิตในวัยเด็ก นักศึกษาคูที่มีพื้นเพจากชนบทกระทำ
 พฤติกรรมต่อไปน้อยกว่านักศึกษาคูที่มีพื้นเพอย่างอื่นทั้งหมด ขย28, ขย32, ปย33, นว45,
 ทท53, พม57, อล61, ปช65 นักศึกษาคูที่มีพื้นเพจากชุมชนแบบกึ่งเมืองกึ่งชนบทหรือชาน-
 เมืองกระทำพฤติกรรมต่อไปน้อยกว่านักศึกษาคูที่มีพื้นเพอย่างอื่นทั้งหมด ปท17, สก38, ปช75

3.2.6 อาชีพของบิดา นักศึกษาคูที่มีบิดามีอาชีพเป็นเกษตรกรกระทำพฤติกรรม

* ความหมายของสัญลักษณ์แทนพฤติกรรมเหล่านี้ดูภาคผนวก ข. หรือดูจากรายงานผล
 การวิจัยในเล่มที่ 4 (ข้อ 2. หน้า 138) ซึ่งเสนอไปตามลำดับสัญลักษณ์เหล่านี้

ต่อไปนี้มีน้อยกว่านักศึกษาครูที่บิดามีอาชีพอย่างอื่นทั้งหมด ผร06, ขย28, อด61 นักศึกษาครูที่บิดามีอาชีพรับราชการกระทำพฤติกรรมต่อไปนี้มีน้อยกว่านักศึกษาครูที่บิดามีอาชีพอย่างอื่นทั้งหมด ผร04 นักศึกษาครูที่บิดามีอาชีพอื่นๆ (อาชีพทำงานอิสระ)กระทำพฤติกรรมต่อไปนี้มีน้อยกว่านักศึกษาครูที่บิดามีอาชีพอย่างอื่นทั้งหมด ผร03

3.2.7 รายได้ของครอบครัว นักศึกษาจากครอบครัวที่มีรายได้ตั้งแต่ 3,000 บาทลงมากระทำพฤติกรรมต่อไปนี้มีน้อยกว่านักศึกษาครูที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้สูงกว่าทั้งหมด ผร01, ปย33, อด61, อด63 นักศึกษาครูจากครอบครัวที่มีรายได้ตั้งแต่ 3,001-6,000 บาทกระทำพฤติกรรมต่อไปนี้มีน้อยกว่านักศึกษาครูจากครอบครัวที่มีรายได้ค่าและสูงกว่านี้ พม59 นักศึกษาครูจากครอบครัวที่มีรายได้ตั้งแต่ 6,001 บาทขึ้นไปกระทำพฤติกรรมต่อไปนี้มีน้อยกว่านักศึกษาครูจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำกว่านี้ ผร04

3.3 ภูมิหลังกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาในแต่ละองค์ประกอบ

พบว่ามีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาในรูปขององค์ประกอบที่วิเคราะห์ได้ใหม่แตกต่างกันตามภูมิหลังดังต่อไปนี้

3.3.1 เพศ นักศึกษาครูชายมีพฤติกรรมในองค์ประกอบต่อไปนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาครูหญิง (6) การรักษาสภาพร่างกาย (9) ความกล้าที่จะแสดงความรู้สึก (11) ความเป็นผู้นำในการยอมรับนวัตกรรม (18) ความมีใจยุติธรรมในการทำงานร่วมกับคนอื่น นักศึกษาครูหญิงมีพฤติกรรมในองค์ประกอบต่อไปนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาครูชาย (2) การยอมรับนับถือผู้อื่น (10) ความเป็นพลเมืองที่สุจริต (19) การแลกเปลี่ยนความรู้และข่าวสารกับคนอื่น (20) การประหยัดค่าใช้จ่าย

3.3.2 ระดับที่กำลังเรียน นักศึกษาครูระดับ ป.กศ.สูงมีพฤติกรรมในองค์ประกอบต่อไปนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาครูระดับ ค.บ. (6) การรักษาสภาพร่างกาย (8) ความสามารถเชิงนวัตกรรม (13) การติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลภายนอก

3.3.3 วุฒิเดิม นักศึกษาครูที่มีวุฒิเดิม ม.ศ.5 มีพฤติกรรมในองค์ประกอบต่อไปนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาครูที่มีวุฒิอย่างอื่นทั้งหมด (13) การติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลภายนอก นักศึกษาครูที่มีวุฒิเดิม ป.กศ. มีพฤติกรรมในองค์ประกอบต่อไปนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาครูที่มีวุฒิเดิมอย่างอื่นทั้งหมด (11) ความเป็นผู้นำในการยอมรับนวัตกรรม (21) ความเป็นผู้มีระเบียบ-ประ-

เพลย์อันดี และเสียสละเพื่อส่วนรวม นักศึกษาครูที่มีวุฒิเดิม พ.ม. มีพฤติกรรมในองค์ประกอบต่อไปนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาครูที่มีวุฒิต่างอื่นทั้งหมด (10) ความเป็นพลเมืองที่สุจริต นักศึกษาครูที่มีวุฒิเดิมเป็นวุฒิต่างอื่น(ป.วช., ป.วส.)มีพฤติกรรมในองค์ประกอบต่อไปนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาครูที่มีวุฒิต่างอื่นทั้งหมด (8) ความสามารถเชิงนวัตกรรม (14) การให้ความร่วมมือ

3.3.4 การอยู่อาศัย นักศึกษาครูที่อยู่ประจำหอพักในวิทยาลัยครูมีพฤติกรรมในองค์ประกอบต่อไปนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาครูที่กินเรือน (19) การแลกเปลี่ยนความรู้และข่าวสารกับคนอื่น

3.3.5 พื้นเพการดำรงชีวิตในวัยเด็ก นักศึกษาครูที่มีพื้นเพจากตัวเมืองหรือชุมชนหนาแน่นแบบเมืองมีพฤติกรรมในองค์ประกอบต่อไปนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาครูที่มีพื้นเพอย่างอื่นทั้งหมด (12) การรักษาสุขภาพจิตใจ นักศึกษาครูที่มีพื้นเพจากชนบทมีพฤติกรรมในองค์ประกอบต่อไปนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาครูที่มีพื้นเพอย่างอื่นทั้งหมด (8) ความสามารถเชิงนวัตกรรม นักศึกษาครูที่มีพื้นเพจากชุมชนแบบกึ่งเมืองกึ่งชนบทหรือชานเมืองมีพฤติกรรมในองค์ประกอบต่อไปนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาครูที่มีพื้นเพอย่างอื่นทั้งหมด (21) ความเป็นผู้มีระเบียบ-ประเพณีอันดีและเสียสละเพื่อส่วนรวม

3.3.6 อาชีพของบิดา นักศึกษาครูที่บิดามีอาชีพเป็นคหบดี, พ่อค้า, ไม่ประกอบอาชีพมีพฤติกรรมในองค์ประกอบต่อไปนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาครูที่บิดามีอาชีพอย่างอื่นทั้งหมด (12) การรักษาสุขภาพจิตใจ

3.3.7 รายได้ของครอบครัว นักศึกษาครูจากครอบครัวที่มีรายได้ตั้งแต่ 6,001 บาทขึ้นไปมีพฤติกรรมในองค์ประกอบต่อไปนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาครูจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยกว่านี้ (7) การอ่านเพื่อความรู้

3.4 ภูมิหลังกับสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา

การวิเคราะห์ในตอนนี้เป็นการเปรียบเทียบเฉพาะภูมิหลังด้าน เพศ และระดับที่กำลังเรียนเท่านั้น ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

3.4.1 เพศ การเปรียบเทียบสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมระหว่างนักศึกษาครูชายและหญิงในการจัดอันดับความถี่เปรียบเทียบกันพบว่าโดยส่วนรวมแล้วอันดับความถี่แตกต่างกัน แต่ความถี่อันดับที่ 1-19 มีลักษณะคล้ายคลึงกันจึงสรุปได้ว่า มีสิ่งกระตุ้นที่เป็นแกนร่วมกันอยู่ 18 อย่าง (ไม่นับ

สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่อยู่นอกกลุ่ม 1 อย่าง). และสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่มีความถี่สูงซึ่งถือได้ว่าเป็นเกณฑ์สำคัญ 5 อันดับแรกได้แก่ (1) ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส (2) ไม่สนใจ (3) ความสามารถไม่พอ, ประสบการณ์น้อย, ไม่รู้วิธีที่จะทำ (4) ต้องการติดตามให้ทันเรื่องราว ความถี่ วิธีการ หรือความเปลี่ยนแปลงของคนอื่นและสังคม (5) เป็นความสุขหรือความสบายใจของคน

3.4.2 ระดับที่กำลังเรียน การเปรียบเทียบสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมระหว่างนักศึกษาครูระดับ ป.กศ.สูง และ ค.บ. โดยการจัดอันดับความถี่เปรียบเทียบกันพบว่าโดยส่วนรวมแล้วอันดับความถี่แตกต่างกัน แต่อันดับความถี่ที่ 1-13 มีลักษณะคล้ายคลึงกันจึงสรุปได้ว่ามีสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่เป็นเกณฑ์ร่วมกันอยู่ 12 อย่าง (ไม่นับสิ่งกระตุ้นที่อยู่นอกกลุ่ม 1 อย่าง) และสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่มีความถี่สูง 5 อันดับแรกซึ่งถือได้ว่าเป็นเกณฑ์สำคัญได้แก่ (1) ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส (2) ไม่สนใจ (3) ความสามารถไม่พอ, ประสบการณ์น้อย, ไม่รู้วิธีที่จะทำ (4) เล็งเห็นว่าจะเป็นประโยชน์หรือเป็นผลดีแก่ตนเอง (5) ต้องการทำให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือคนอื่น ๆ

การอภิปรายผลการวิจัย

เพื่อให้การอภิปรายผลการวิจัยเป็นไปตามลำดับสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ได้กล่าวมาแล้วจึงแบ่งการอภิปรายเป็น 4 ตอนคือ (1) การอภิปรายผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา (2) การอภิปรายผลการวิเคราะห์สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา (3) การอภิปรายผลการวิเคราะห์ภูมิหลังกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา (4) การอภิปรายผลการวิเคราะห์ภูมิหลังกับสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา

1. การอภิปรายผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา

มวลพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาของนักศึกษาคูที่รวบรวมขึ้นมา 80 พฤติกรรมและจัดหมวดหมู่เป็นแนวไว้ชั่วคราว 15 หมวดหรืออาจจะเรียกว่า 15 องค์ประกอบที่จัดไว้ก่อนทำการวิเคราะห์จากข้อมูลการวิจัย (empirical data) ที่รวบรวมได้นั้น กล่าวได้ว่ายังไม่ละเอียดพอ เพราะว่าเมื่อทำการวิเคราะห์โดยวิธีทางสถิติแล้วได้หมวดหมู่ใหม่เพิ่มขึ้นเป็น 22 องค์ประกอบ ในจำนวน 22 องค์ประกอบนี้มีอยู่ 1 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบที่ 4 การไม่มีคดีโอฆะกลาง ที่มีลักษณะเหมือนกับพฤติกรรมก่อนการวิเคราะห์ทางสถิติ และอีก 6 องค์ประกอบมีลักษณะเหมือนเดิม

แต่จำนวนพฤติกรรมในองค์ประกอบลดน้อยลงได้แก่ องค์ประกอบที่ 3 ความขยันศึกษาเล่าเรียน องค์ประกอบที่ 7 การอ่านเพื่อความรู้ องค์ประกอบที่ 13 การติดต่อดำเนินการกับบุคคลภายนอก องค์ประกอบที่ 15 ความเมตตากรุณา องค์ประกอบที่ 18 ความมีจริยธรรมในการทำงานร่วมกับคนอื่น แสดงว่าการเลือกพฤติกรรม และการจัดหมวดหมู่พฤติกรรมก่อนวิเคราะห์ได้เป็นการคาดเดาสุ่ม แหล่งที่ใช้ในการค้นคว้าและความรู้จากการพบทวนเอกสารที่มีอยู่ก่อนสอดคล้องกันกับผลการวิจัยที่ได้ในตอนหลังซึ่งเป็นการจำแนกพฤติกรรมที่เด่นชัดขึ้นออกมา กล่าวคือภายหลังการหมุนแกนตั้งฉากแบบแปรผัน (varimax rotation) แล้วพฤติกรรมที่มีค่าน้ำหนักสูงในแต่ละองค์ประกอบรวมกันแล้วมี 62 พฤติกรรม มีพฤติกรรมที่ลดน้อยลงไป 18 พฤติกรรม ดังนั้นความมุ่งหมายในการใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อการสำรวจและสืบหาแบบแผนของตัวแปรซึ่งเป็นความคิดรวมยอดหรือสังกัปใหม่ ๆ และเพื่อลดข้อมูลให้น้อยลงเท่าที่จะเป็นไปได้ (Kerlinger, 1973:165; Kim, 1975:469) ที่ใช้ในการวิจัยนี้ได้ผลตามที่ต้องการ ก็สามารถสร้างสังกัปพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาขึ้นได้เป็น 22 องค์ประกอบรวม 62 พฤติกรรม สามารถลดตัวแปรของสังกัปเดิมที่สร้างขึ้นได้ 18 พฤติกรรม ดังนั้นการวัดพฤติกรรมนี้ในการศึกษาค้นคว้าที่จะมีขึ้นต่อไปจึงไม่จำเป็นต้องสอบวัดทั้ง 80 พฤติกรรม แต่สอบวัดเพียง 62 พฤติกรรม หรือ 22 องค์ประกอบก็ครอบคลุมอีก 18 พฤติกรรมที่ลดลงไปได้ด้วย

อย่างไรก็ตามโครงสร้างพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาของนักศึกษาครูที่ค้นพบนี้แม้จะมีการรวบรวมพฤติกรรมต่าง ๆ คนละแนวกับงานวิจัยของคุกและคณะ (Cook, Lenden and McKey, 1961:866-872) เฉลียว บุรีภักดิ์และคณะ (เฉลียว บุรีภักดิ์และคณะอื่น ๆ 2520) ที่ศึกษาถึงลักษณะของครูที่พึงประสงค์หรือครูที่ดี (กล่าวแล้วในหน้า 41) แต่ก็พบว่าผลการวิจัยไม่เพียงแต่สอดคล้องกับการวิจัยนี้เท่านั้น ผลการวิจัยนี้ยังขยายขอบเขตพฤติกรรมออกไปกว้างขวางกว่าอีกด้วย

2. การอธิบายผลการวิเคราะห์สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา

ในการศึกษาสิ่งที่เป็นตัวกระตุ้นพฤติกรรมครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้คำถามปลายเปิดเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อจะได้ข้อมูลที่ไมได้เกิดจากผู้วิจัยไปกระตุ้นให้ตอบโดยใช้คำถามที่มีตัวเลือกไว้ให้ และเป็นการศึกษาในคราวเดียวกันถึง 80 พฤติกรรม ผลการวิเคราะห์จึงปรากฏว่ามีสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมถึง 140 อย่างดังที่แสดงไว้ในภาคผนวก ง. อย่างไรก็ตามกรอบ

ที่ใช้ในการวิเคราะห์ใช้ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์มาเป็นแนวจัดประเด็นเข้าด้วยกัน แต่มีได้มีความมุ่งหมายจะทดสอบทฤษฎีนี้แค่ประการใด และถึงแม้จะใช้ทฤษฎีนี้มาวิเคราะห์ประเด็น สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมก็ยังคงมี 140 อย่างอยู่เช่นเดิม เพราะคำตอบที่ได้มีอยู่ก่อนแล้วเพียงแต่นำทฤษฎีของมาสโลว์มาใช้เป็นแนวทางในการจัดหมวดหมู่คำตอบ โดยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงจัดหมวดหมู่คำตอบใหม่ อีกครั้งหนึ่งเป็น 9 หมวดเพื่อให้เห็นโครงสร้างในอีกแบบหนึ่งและเพื่อศึกษาหาการจัดประเด็นตาม ทฤษฎีของมาสโลว์ผิดพลาดจากทฤษฎีซึ่งอาจจะมีขึ้นได้ นอกจากที่พบว่าคำตอบที่จัดเข้าทฤษฎีไม่ได้ หรือตัดสินไม่ได้ว่าจัดอยู่ในชั้นใดถึง 63 ประเด็น ผู้วิจัยจึงจัดหมวดหมู่ขึ้นใหม่เพื่อแก้ปัญหานี้ อีกประการหนึ่งด้วยทั้งนี้เพราะพบว่า เมื่อจัดอันดับความดีของสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมตามแล้ว (ตาราง 7, 8, 9) สิ่งกระตุ้นที่อยู่นอกประเด็นมักมีความดีสูง จึงมีข้อคิดว่าการเลือกเอาทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งมาใช้เป็น กรอบในการวิเคราะห์ตัวแปรในลักษณะเช่นนี้จะไม่สามารถอธิบายตัวแปรทุกตัวดังที่พบในการวิจัยนี้ ซึ่งก็เป็นจริงตามที่มาสโลว์ได้กล่าวมาก่อนแล้วว่า ความต้องการเบื้องต้นไม่ใช่ตัวกำหนดพฤติกรรม ทุกอย่าง (Maslow, 1970:55)

ผลการวิเคราะห์สิ่งกระตุ้นในแต่ละพฤติกรรมดังที่แสดงไว้ในตาราง 4 หรือที่แสดงไว้ในบทที่ 4 หน้า 103-137 แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมหนึ่ง ๆ จะมีสิ่งกระตุ้นได้หลายอย่างซึ่งเป็นที่ ยอมรับกันอยู่แล้วในหมู่นักจิตวิทยา สำหรับมาสโลว์เองก็ยอมรับว่าพฤติกรรมต่าง ๆ มีแนวโน้มที่จะ ถูกกระตุ้นจากสาเหตุหลายอย่าง หรือจากความต้องการเบื้องต้นทุกอย่างในคราวเดียวกัน ดังนั้น จึงเป็นไปได้ที่จะวิเคราะห์พบว่าพฤติกรรมอย่างหนึ่งในคนหนึ่ง ๆ มีสาเหตุมาจากความต้องการหลาย ระดับตามทฤษฎีของเขา (Maslow, 1970:55) แต่ในขณะเดียวกันถ้าพิจารณา กลับไปอีกทางหนึ่ง จะพบว่า สิ่งกระตุ้นอย่างหนึ่งจะกระตุ้นพฤติกรรมต่าง ๆ ได้หลายพฤติกรรม เช่น พบว่า "(506) 8 ต้องการปรับปรุงสมรรถภาพของคน" เป็นตัวกระตุ้นให้กระทำพฤติกรรมต่าง ๆ กันไป 17 พฤติกรรม (ตาราง 8) ซึ่งการค้นพบสิ่งนี้ขัดกับนักจิตวิทยาที่เชื่อเรื่องลักษณะ (trait psychology) ว่ามี ลักษณะอย่างหนึ่งที่เป็นเหตุของพฤติกรรมเฉพาะลักษณะนั้น (Maslow, 1970:55; Hjelle and Ziegler, 1976:171, 177-179) ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าการพิจารณาสรุปว่าสิ่งกระตุ้นแต่ละอย่าง กระตุ้นพฤติกรรมใดได้บ้างมีคุณค่ามากกว่าหรืออาจจะมากกว่าการสรุปว่า พฤติกรรมแต่ละพฤติกรรม มีสิ่งกระตุ้นอะไรบ้าง ดังนั้นผู้วิจัยจึงพยายามสรุปผลการวิจัยออกมาทั้ง 2 ประเด็นดังที่ปรากฏอยู่ใน ตาราง 4 หรือตาราง 8, 9 โดยเฉพาะแกนสำคัญที่รายงานไว้ในหน้า 161-164 ซึ่งจะมีประโยชน์ต่อการนำไปกำหนดแนวทางในการฝึกอบรมได้ดียิ่งขึ้น

อีกประการหนึ่งจะเห็นได้ว่าสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่วิเคราะห์ได้นั้นส่วนมากเป็นสิ่งที่กระตุ้นจากภายในตัวบุคคลเองคือเป็นเหตุผล เจตคติ ค่านิยม และ ความรู้ความสามารถที่จะเป็นสิ่งที่กระตุ้นจากภายนอกตัวบุคคล เหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่านักศึกษาคณะที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้เป็นผู้ที่มิได้อยู่ในระดับที่รู้จักใช้หลักการและเหตุผล ค่านิยมของตนหรือของสังคม เป็นแนวในการประพฤติปฏิบัติได้เป็นอย่างดีแล้ว ผลการวิจัยในข้อนี้จึงไม่ขัดต่อความเป็นจริง และการที่ผลการวิจัยเป็นดังกล่าวนี้นี้ก็เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้เป็นแนวทางการฝึกอบรมได้ เพราะเป็นสิ่งที่กระตุ้นพฤติกรรมที่สามารถฝึกได้ หรือปรับปรุงได้นั่นเอง

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และจำแนกสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมโดยละเอียดเป็นรายพฤติกรรมทั้ง 80 พฤติกรรมออกเป็นสิ่งที่กระตุ้นพฤติกรรมให้กระทำบ่อย และสิ่งที่กระตุ้นพฤติกรรมหรือเหตุให้กระทำน้อย ซึ่งผลได้ปรากฏอยู่ในตาราง 4 ภาคผนวก จ. หรือในแผนที่ 4 หน้า 103-137 โดยละเอียดแล้วนั้น มีข้อที่น่าสนใจก็คือ มีสิ่งกระตุ้นอยู่น้อย (22 อย่าง) ที่อาจกระตุ้นให้กระทำบ่อย หรือยับยั้งให้กระทำน้อยก็ได้ (ดูตาราง 8,9) ทั้งนี้เพราะสิ่งกระตุ้นเหล่านี้ขึ้นอยู่กับตัวผู้กระทำว่ามีความรู้สึกรู้สึกในเรื่องนี้น้อยเพียงใด และขึ้นอยู่กับลักษณะพฤติกรรมแต่ละอย่างเช่น "(207)5 ไม่อยากมีปัญหายุ่งยาก, ไม่อยากมีความขัดแย้งกับใคร, ตัดปัญหาหรือความรำคาญใจให้หมดไป" เป็นเหตุให้กระทำน้อยในพฤติกรรม "รร16 พยายามเข้าไปเผชิญปัญหาที่คนอื่นต้องการจะหลีกเลี่ยง" แต่กระตุ้นให้กระทำบ่อยในพฤติกรรม "ปช65 ยอมเสียผลประโยชน์ตัวเองเมื่อมีความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ภายในกลุ่มของตน" ดังนั้นนอกจากสิ่งกระตุ้นอย่างหนึ่งจะกระตุ้นพฤติกรรมได้หลายพฤติกรรมดังที่อธิบายมาแล้วในหน้า 137 สิ่งกระตุ้นอย่างหนึ่งอาจกระตุ้นหรือยับยั้งพฤติกรรมก็ได้ ดังนั้นการเลือกแนวทางการฝึกอบรมจึงต้องพิจารณาพฤติกรรมที่ทั้งเป็นเป้าหมายจะพัฒนาขึ้นในตัวบุคคลและเลือกให้สิ่งกระตุ้นที่สนับสนุนกับพฤติกรรมนั้นให้มากที่สุด

3. การอธิบายผลการวิเคราะห์กลุ่มหลังกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา

ในการวิเคราะห์ด้วย ไค-สแควร์ เพื่อจะให้นักศึกษาคณะตามภูมิหลัง 7 ด้านคือ เพศ ระดับที่กำลังเรียน วุฒิเดิม การอยู่อาศัย พื้นเพการดำรงชีวิตในวัยเด็ก อาชีพของบิดา และรายได้ของครอบครัว มีภูมิหลังที่น่าจะตั้งข้อสังเกตซึ่งจะเน้นอธิบายในที่นี้คือ เพศ ระดับที่กำลังเรียน และการอยู่อาศัย ซึ่งปรากฏว่าในการวิเคราะห์พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนารวม 80 พฤติกรรมกับภูมิหลังดังกล่าวไม่มีความแตกต่างกันทั้งที่ตามความคาดหมายโดยทั่วไปน่าจะมี

ความแตกต่างกัน ทั้งนี้ก็เพราะว่าสังคมมักจะคาดหวังและให้การยอมรับเลี้ยงดูไปในจุดหมายที่ต่างกันระหว่างเพศ (Jung. 1978:159) ในขณะที่ปัจจุบันหญิงและชายมีการศึกษาแบบเดียวกัน เพราะเมื่อพิจารณาถึงกระบวนการฝึกอบรมและโอกาสที่นักศึกษาครูทั้งชายและหญิงจะได้รับในวิทยาลัยครูแล้ว จะพบว่าเป็นแบบเดียวกัน นักศึกษาครูหญิงได้รับการศึกษาเท่าเทียมกับนักศึกษาครูชายมาโดยตลอด และวัฒนธรรมไทยไม่มีข้อจำกัดมากเหมือนในบางวัฒนธรรม มีปัจจัยนี้จึงอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้นักศึกษาครูชายและหญิงไม่แตกต่างกันในพฤติกรรมดังกล่าว เช่นเดียวกันกระบวนการเรียนการสอนในวิทยาลัยครูในระดับ ค.บ. ในปัจจุบันไม่ได้มีส่วนเพิ่มพูนพฤติกรรมต่าง ๆ ให้สูงขึ้นกว่าระดับ ป.กศ.สูงจึงทำให้นักศึกษาครูทั้ง 2 ระดับไม่แตกต่างกันในเรื่องนี้

แต่อย่างไรก็ตามในการวิเคราะห์เป็นรายพฤติกรรมพบว่านักศึกษาครูระดับ ค.บ. มีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนามากกว่านักศึกษาครูระดับ ป.กศ.สูง 9 พฤติกรรมคือ ผร03*, ผร06, รร15, ซล43, ผน51, คต55, พม56, พม57, สร80 แต่นักศึกษาครูระดับ ป.กศ.สูงก็มีพฤติกรรมต่อไปมากกว่านักศึกษาครูระดับ ค.บ. คือ สจ22, สก39, นว46, พม59, จล61 นั่นคือนักศึกษาครูระดับ ค.บ. มีพฤติกรรมที่มีลักษณะไปในทางไม่หาความรู้ เป็นพลเมืองดี และเป็นผู้นำ ส่วนนักศึกษาครูระดับ ป.กศ.สูง มีพฤติกรรมที่มีลักษณะไปในทางทำตามระเบียบ-ประเพณี และให้ความร่วมมือ จากข้อมูลนี้ชี้ให้เห็นว่าในระดับ ค.บ. จะละเลยในเรื่องนี้มากกว่า

ส่วนความแตกต่างระหว่างนักศึกษาครูชายและหญิงวิเคราะห์เป็นรายพฤติกรรมมีถึง 23 พฤติกรรม (ดูตาราง 5 ในภาคผนวก ข.) พิจารณาโดยรวมแล้วนักศึกษาครูชายมีพฤติกรรมที่มีลักษณะไปในทางไม่หาความรู้ วิเริ่ม เป็นผู้นำ และเป็นพลเมืองดี ส่วนนักศึกษาครูหญิงมีพฤติกรรมการแลกเปลี่ยนข่าวสารความรู้ ชยัน และประหยัดซึ่งก็เป็นลักษณะที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเพศชายมักแตกต่างจากเพศหญิงในรายละเอียดทางด้านทำนองนี้ตามที่สังคมเห็นว่าแต่ละเพศควรประพฤติมาตั้งแต่เด็ก (Sorenson, Malm and Forehand. 1971:30)

สำหรับความแตกต่างระหว่างนักศึกษาครูที่อยู่ประจำหอพักในวิทยาลัยครูและนักศึกษาครูที่เดินเรียน โดยส่วนรวมแล้วไม่แตกต่างกัน แต่ในการวิเคราะห์รายพฤติกรรมมีความแตกต่างกันบ้าง กล่าวคือนักศึกษาครูที่อยู่ประจำหอพักในวิทยาลัยครูมีพฤติกรรมในลักษณะวิ เริ่มและประหยัดระเบียบ

ประเพณี (ปร05, รร15, พม,59, อล62)มากกว่าแต่นักศึกษาคณะที่เดินเรียนมีพฤติกรรมในลักษณะ
ไม่หาความรู้ และติดต่อกับผู้อื่น (ปร03, ปร07, สก38, ทต55)มากกว่า ที่เป็นเช่นนั้นเพราะว่า
นักศึกษาคณะที่อยู่ประจำหอพักในวิทยาลัยครูจะได้รับการฝึกอบรมในด้านความประพฤติมากกว่านั่นเอง
แต่ไม่ค่อยมีโอกาสดูติดต่อกับผู้อื่นนอกสถาบัน เหมือนนักศึกษาคณะที่เดินเรียน

นอกจากนี้ในการวิเคราะห์พฤติกรรมตามองค์ประกอบที่ละองค์ประกอบพบว่า มีความ
แตกต่างระหว่างเพศมากที่สุด และก็มีลักษณะความแตกต่างคล้ายคลึงกับการวิเคราะห์รายพฤติกรรม
ลักษณะโดยทั่วไปก็คือ นักศึกษาคณะชายมีความริเริ่ม เป็นผู้นำ กล้าแสดงออก และมีใจยุติธรรม
ในขณะที่นักศึกษาคณะหญิงมีลักษณะโดยทั่วไปคือ ยอมรับการคนอื่น มีความเป็นพลเมืองดี ชอบสนทนาแลกเปลี่ยน
เปลี่ยนความคิด และมีการประหยัด ซึ่งก็เป็นลักษณะความแตกต่างที่มักพบระหว่างเพศ กล่าวคือ
ผู้ชายมักจะได้รับการคาดหวังว่าจะฉลาด เป็นผู้นำ ควบคุมอารมณ์ได้ (Sorenson, Malm and
Forehand, 1971:31) เหล่านี้เป็นต้น

ความแตกต่างระหว่างนักศึกษาคณะระดับ ป.กศ.สูง และ ค.บ. ในการวิเคราะห์ตาม
องค์ประกอบพบว่านักศึกษาคณะระดับ ป.กศ.สูงมีพฤติกรรมการรักษาสุขภาพ ความสามารถเชิงนวัต-
กรรม และการติดต่อกับสัมพันธ์บุคคลภายนอกมากกว่าซึ่งก็เป็นเพราะนักศึกษาคณะระดับ ป.กศ.สูง
ส่วนใหญ่มักอยู่ในวัยที่ชอบออกกำลังกาย ชอบที่จะติดต่อกับบุคคลอื่น และชอบคิดเพราะยังถือได้
ว่ายังมีลักษณะเป็นวัยรุ่นตอนปลายติดต่อกับผู้ใหญ่ตอนต้น (Hurlock, 1975:191,185,209) ส่วน
องค์ประกอบอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันซึ่งก็เกิดจากการคาดหมายเพราะนักศึกษาคณะระดับ ค.บ. ควรจะมี
พฤติกรรมในหลาย ๆ องค์ประกอบในระดับสูงกว่าจึงเป็นข้อที่น่าสังเกตว่าอาจจะเนื่องมาจากกระบวนการ
การฝึกอบรมเป็นปัจจัยสำคัญเช่นเดียวกับการวิเคราะห์รวมพฤติกรรมทั้ง 80 พฤติกรรมก็ได้

ส่วนข้อแตกต่างระหว่างนักศึกษาคณะที่อยู่ประจำหอพักในวิทยาลัยครูและนักศึกษาคณะที่เดิน-
เรียนเมื่อองค์ประกอบเดียวคือ การแลกเปลี่ยนความรู้และข่าวสารกับคนอื่น ซึ่งนักศึกษาคณะที่อยู่ประจำ
หอพักกระทำมากกว่า จึงเห็นได้ว่าที่เป็นเช่นนี้เพราะภาวะอำนวยการให้นักศึกษาคณะที่อยู่ประจำหอพัก
ได้พบปะเพื่อน ๆ ที่อยู่ประจำหอพักด้วยกัน จึงมีโอกาสนำพฤติกรรมนี้ได้มากกว่านับได้ว่าเป็นภาวะ
ที่ดีควรจะส่งเสริมต่อไป

สำหรับบทหลังอื่นๆ ไม่ค่อยจะมีผลต่อการนำมาพิจารณาเป็นแนวในการประเมินผลการ-
ฝึกอบรมในวิทยาลัยครูเท่าใดนักจึงไม่นำมากล่าวในตอนนี้อย่างไรก็ตาม (ดูหน้า 191-192 เพิ่มเติม)

4. การอภิปรายผลการวิเคราะห์ภูมิหลังกับสิ่งที่กระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา

ภูมิหลังที่นำมาศึกษาในตอนนี้คือ เพศ และระดับที่กำลังเรียนซึ่งต้องการจะพิจารณาว่าโดยส่วนรวมแล้วนักศึกษาครูชายและหญิงมีสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมต่างกันหรือไม่ และเช่นเดียวกันต้องการจะพิจารณาว่านักศึกษาครูระดับ ป.กศ.สูง และ ค.บ. มีสิ่งกระตุ้นแตกต่างกันหรือไม่โดยวิธีการเรียงลำดับความถี่เปรียบเทียบกันพบว่าสิ่งกระตุ้นที่มีความถี่สูงมีความคล้ายคลึงกันไม่แตกต่างกันอย่างเด่นชัดเหมือนความถี่ต่ำ ๆ ซึ่งเป็นผลที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนารวม 80 พฤติกรรมกับภูมิหลัง 2 ด้านที่ไม่แตกต่างกัน และการวิเคราะห์โดยวิธีนี้ทำให้พบว่แกนของสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมหลายพฤติกรรมมีอยู่จำนวนหนึ่ง (ดูหน้า 160-164) ซึ่งมีประโยชน์ในแง่การนำไปใช้มาก เพราะสามารถทำให้ลดตัวแปรลงได้มากจาก 140 ตัวแปร (สิ่งกระตุ้น) เป็น 18 ตัวแปร (สิ่งกระตุ้น) เป็นอย่างน้อยในหมู่นักศึกษาครูชายและหญิง และ 12 ตัวแปรเป็นอย่างน้อยในหมู่นักศึกษาครูระดับ ป.กศ.สูง และ ค.บ. ข้อที่น่าสังเกตก็คือ สิ่งกระตุ้น" (101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส (102)6 ไม่สนใจ และ (104)8 ความสามารถไม่พอ, ประสิทธิภาพน้อย, ไม่รู้วิธีที่จะทำ" ซึ่งมีความถี่สูงเป็นอันดับ 1, 2 และ 3 เหมือนกัน แต่สิ่งกระตุ้น 3 อย่างนี้เป็นเหตุที่ไปยับยั้งให้กระทำน้อย จึงเห็นได้ว่า พฤติกรรมจำนวนมากถูกยับยั้งด้วยเหตุดังกล่าว และเป็น การแสดงว่านักศึกษาครูยังขาดการรู้จักแบ่งเวลา ขาดความเอาใจใส่ในการกระทำต่าง ๆ และ ไม่ได้รับการฝึกอบรมให้กระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์เป็นปัจจัยสำคัญ สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อยอื่น ๆ ที่จะต้องพิจารณาคงที่ปรากฏในตาราง 9 ก็ยังมีอีกมากจะละการได้รับการแก้ไขหรือขจัดออกไป

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยที่กล่าวมาแล้วตั้งแต่ขั้นวิธีวิจัยจะนำมาใช้เป็นข้อพิจารณาเสนอแนะซึ่งแบ่งเป็น 2 หัวข้อคือ (1) การเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการผลิตครู (2) การเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป แต่ละหัวข้อมีรายละเอียดดังนี้

1. การเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการผลิตครู

พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาและสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมในหมู่นักศึกษาครูที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้กล่าวได้ว่าสนองความต้องการและส่งผลดีไปยังกรมการฝึกหัดครูโดยตรง เพราะมี

หลักฐานปรากฏชัดว่าการฝึกอบรมการฝึกหัดครูมีความต้องการที่จะมีบทบาทในการพัฒนาประเทศอย่างจริงจังมาเป็นเวลานานแล้วแต่ก็ขาดงานวิจัยในสังคมของเราเองที่จะชี้ให้เห็นแนวทางในเรื่องนี้ ในปัจจุบันการฝึกอบรมการฝึกหัดครูก็ยังมีคามมุ่งมั่นจะกระทำดังกล่าวยังบรรลุความสำเร็จและเริ่มมีการพูดถึงแนวทางที่จะปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครูให้มีการฝึกอบรมนักศึกษาครูในด้านการพัฒนามากขึ้น รองอธิบดีกรมการฝึกหัดครูในปัจจุบัน* ได้เสนอแนะอย่างกว้าง ๆ ไว้ว่า "ถ้าจะให้การฝึกหัดครูสามารถช่วยพัฒนาท้องถิ่น จะต้องปรับปรุงหลักสูตรให้นักศึกษาครูได้เข้าใจแนวคิดในการแก้ปัญหาทางชนบทและสังคม(นอกเหนือจากข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เป็นการเน้นจะให้การฝึกหัดครูมีบทบาทในการพัฒนา) ผลการวิจัยนี้จะให้แนวทางแก่ผู้ที่วางโครงการให้วิทยาลัยครู หรือการฝึกอบรมการฝึกหัดครูมีบทบาทในการพัฒนาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครู เพื่อฝึกอบรมนักศึกษาครูให้มีคุณสมบัติที่สนับสนุนการพัฒนาเป็นอย่างดี ซึ่งผู้วิจัยจะได้กล่าวไปตามลำดับดังนี้

1.1 แนวทางที่ควรเน้น

การปรับปรุงการผลิตครูให้สนับสนุนการพัฒนาควรจะเน้นการฝึกอบรมนักศึกษาครูให้มีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาที่เป็นไปตามนโยบายของรัฐ(กล่าวแล้วในหน้า 5-8) โดยจะต้องมีความเชื่อว่า ครูที่จะออกไปสนับสนุนการพัฒนาประเทศจะต้องมีพฤติกรรมหรือการประพฤติปฏิบัติในลักษณะที่เอื้อ(หรือไม่ขัด)ต่อการพัฒนาด้านต่าง ๆ ของประเทศไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง สาธารณสุข การศึกษา และสังคม ตัวอย่างการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศที่มีพื้นฐานเบื้องต้นอยู่ที่การประหยัคของประชาชน ผู้ที่จะเป็นแบบอย่างแก่ประชาชน และอบรมสั่งสอนในเรื่องนี้แก่นักเรียน ก็คือครูทุกคนในชุมชน ดังนั้นครูจึงต้องมีพฤติกรรมการประหยัคซึ่งควรจะได้รับจากการฝึกอบรมให้มีการประหยัคอย่างถูกวิธีและเป็นนิสัยจากวิทยาลัยครูก่อนที่จะออกไปประกอบอาชีพในชนบทหรือในเมืองก็ตาม ดังนั้นการผลิตครูที่เน้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาจึงเป็นการเน้นการพัฒนาประเทศ หรือชุมชนทุกแบบไม่เพียงแต่ในชนบทเท่านั้น กล่าวคือปัญหาประชาชนไม่ประหยัค ทุบเพื่อย มีก็ไม่แต่ในชนบทเท่านั้น (สุพิศรา สุภาพ 2520:20-22) ในตัวเมืองของสังคมไทยก็ยังมีอยู่เช่นเดียวกัน ปัญหาอื่น ๆ ก็ทำนองเดียวกันเมื่ออยู่ทั้งในชนบทและเมือง ดังนั้นการฝึกหัดครูเพื่อการพัฒนาควรจะเป็น

* ดร.อรุณ ปรีดีพิลลิก บรรยายเรื่อง"บทบาทของสถาบันการศึกษาในการพัฒนาชนบท"

การผลิตครูเพื่อการพัฒนาทั้งชนบทและเมือง มีหลักสูตรที่มุ่งฝึกอบรมไปเพื่อการพัฒนาไม่ควรทำเป็นโครงการชั่วคราว หรือเป็นเพียงกิจกรรมนอกหลักสูตรดังที่เคยกระทำมาแล้ว เพราะการกระทำดังกล่าวเป็นไปในลักษณะกลุ่มสนใจเท่านั้น เช่น โครงการอาสาพัฒนาในขณะที่การฝึกหัดครูไม่มีแกนของหลักสูตรที่จะฝึกอบรมเรื่องการพัฒนาโดยตรง อาจารย์ในวิทยาลัยครูจึงไม่สนใจที่จะศึกษาค้นคว้าเรื่องการพัฒนาทั้งที่ สวัสดิ์ ทรัพย์จำนงค์ พบในการประเมินโครงการฝึกหัดครูชนบทมาแล้ว (สวัสดิ์ ทรัพย์จำนงค์ 2518)

1.2 จุดมุ่งหมายของการฝึกอบรม

การฝึกอบรมครูเพื่อการพัฒนาควรจะต้องจัดจุดมุ่งหมายหลักเอาไว้ 22 ประการตามที่ไควัลเกราะหทัยในการวิจัยครั้งนี้ว่า พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนามีอยู่ 22 องค์ประกอบคือ (1) ความเป็นผู้นำในการแก้ปัญหา (2) การยอมรับนับถือผู้อื่น (3) ความขยันศึกษาเล่าเรียน (4) การไม่ยึดถือโชคกลาง (5) ความสนใจข่าวสารปัจจุบัน (6) การรักษาสุขภาพร่างกาย (7) การอ่านเพื่อความรู้ (8) ความสามารถเชิงนวัตกรรม (9) ความกล้าที่จะแสดงความสามารถริเริ่ม (10) ความเป็นพลเมืองที่สุจริต (11) ความเป็นผู้นำในการยอมรับนวัตกรรม (12) การรักษาสุขภาพจิตใจ (13) การติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลภายนอก (14) การให้ความร่วมมือ (15) ความเมตตากรุณา (16) ความมีมนุษยสัมพันธ์ (17) ความมีน้ำใจนักกีฬา (18) ความมีใจยุติธรรมในการทำงานร่วมกับคนอื่น (19) การแลกเปลี่ยนความรู้ข่าวสารกับคนอื่น (20) การประหยัดค่าใช้จ่าย (21) ความเป็นผู้มีระเบียบ-ประเพณีอันดี และเสียสละเพื่อส่วนรวม (22) ความมีมารยาท

ทั้งนี้หมายถึงจุดมุ่งหมายทั้งระบบของการฝึกหัดครูที่จะต้องฝึกฝนสมรรถภาพ (competencies) อื่น ๆ เช่น ด้านความรู้ ด้านการสอน ซึ่งได้ดำเนินการอยู่แล้ว อย่างไรก็ตามพฤติกรรมทั้ง 22 องค์ประกอบที่ค้นพบในการวิจัยนี้แต่ละองค์ประกอบถือได้ว่าเป็นสมรรถภาพของครูเพื่อการพัฒนาที่ควรจัดขึ้นในหลักสูตรการฝึกหัดครูที่มุ่งจะสนับสนุนการพัฒนาชุมชน พฤติกรรมทั้ง 22 องค์ประกอบนี้ประกอบด้วยพฤติกรรมย่อยที่จัดเป็นหมวดไว้ด้วยทุกองค์ประกอบรวมทั้งสิ้น 62 พฤติกรรมย่อย (ดูหน้า 89-102) ซึ่งกล่าวได้ว่าเพียงพอสำหรับผู้ที่จะออกไปนำชุมชนสู่การพัฒนา เช่น "ความกล้าที่จะแสดงความสามารถริเริ่ม" ประกอบด้วยพฤติกรรม 3 พฤติกรรมคือ (1) ถัดจากหลักการที่ไม่เห็นด้วยแม้จะเป็นความคิดของคนส่วนใหญ่ (2) พยายามเข้าไปเผชิญปัญหาที่คนอื่นต้องการจะหลีกเลี่ยง (3) แสดงความคิดหรือผลงานใหม่ ๆ แม้จะมีคนอื่นเห็นว่าแปลกไปจากที่คนอื่นทั่วไปเขาทำกัน

หรือเป็นไปได้ยาก นั่นคือหมายความว่า การตั้งจุดมุ่งหมายการฝึกอบรมนักศึกษาครูให้มีความกล้าที่จะแสดงความคิดริเริ่ม หมายถึงการฝึกอบรมพฤติกรรม(หรือสมรรถภาพ) 3 พฤติกรรมนี้ให้บรรลุผลสำเร็จเป็นอย่างน้อย ดังนั้นการใช้พฤติกรรมทั้ง 22 องค์ประกอบมาเป็นจุดมุ่งหมายในการฝึกอบรมจึงช่วยให้เกิดความใกล้เคียงกันว่าจุดมุ่งหมายแต่ละข้อนั้นคืออะไร เพราะได้ระบุจุดมุ่งหมายย่อยในรูปของพฤติกรรม(behavioral objectives) ภายใต้พฤติกรรมหรือองค์ประกอบค่านั้น ๆ ไว้แล้วซึ่งเป็นผลที่ได้มาจากการวิจัยโดยตรง

กล่าวโดยสรุปได้ว่าจุดมุ่งหมายที่จะฝึกอบรมนักศึกษาครูให้มีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาควรกำหนดตามผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาที่มีอยู่ 22 องค์ประกอบ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบได้ระบุพฤติกรรมไว้อย่างชัดเจนภายใต้องค์ประกอบนั้น ๆ อยู่แล้ว จะไม่มีปัญหาในเรื่องการตีความแตกต่างกันเวลานำไปใช้แก่ประการใด

อย่างไรก็ตามในกรณีที่มีเวลาจำกัดในการฝึกอบรมไม่สามารถดำเนินการได้ทั้ง 22 องค์ประกอบก็อาจเลือกเฉพาะองค์ประกอบแรก ๆ ซึ่งมีความสำคัญมากกว่าองค์ประกอบหลัง ๆ มากำหนดเป็นเป้าหมายได้ เช่น องค์ประกอบที่ 1-8 (ค่าไอเกนตั้งแต่ 1.5 ขึ้นไป ดูตาราง 2) น่าจะเป็นองค์ประกอบที่ควรพิจารณาก่อนองค์ประกอบอื่น

1.3 แนวทางการฝึกอบรม

ผลการวิจัยในครั้งนี้นอกจากจะได้ค้นหาองค์ประกอบของพฤติกรรมเพื่อนำมากำหนดเป็นจุดมุ่งหมายในการฝึกอบรมครูเพื่อการพัฒนาดังที่กล่าวมาแล้วในข้อ 1.2 นั้น ผลการวิจัยอีกส่วนหนึ่งที่สอดคล้องกันโดยตรงคือ ผลการวิเคราะห์หาสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมต่าง ๆ ใน 22 องค์ประกอบรวม 62 พฤติกรรม (ความจริงได้วิเคราะห์ทั้ง 80 พฤติกรรมว่ามีอะไรบ้าง) โดยแยกเป็นสิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย กระทำพอประมาณ และสิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย ทั้งนี้จะให้ความสำคัญกับสิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย และสิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อยเป็นพิเศษ เพราะจะเป็นตัวช่วยชี้แนะแนวทางการฝึกอบรมได้ กล่าวคือถ้าจุดมุ่งหมายในการฝึกอบรมที่ยกตัวอย่างในข้อ 1.2 คือ "ต้องการให้นักศึกษาคูมีความกล้าที่จะแสดงความคิดริเริ่ม" จะได้รับการนำไปปฏิบัติ แนวทางในการฝึกอบรมพฤติกรรมหรือสมรรถภาพค่านี้นี้คือ การพิจารณาว่าพฤติกรรมย่อยภายใต้สมรรถภาพนี้(องค์ประกอบที่ 9) มีอะไรบ้าง แต่ละพฤติกรรมมีสิ่งกระตุ้นอะไรบ้าง (จากผลการวิจัยในหน้า 105-137 หรือตาราง 4 จะชี้ให้เห็นว่าสิ่งกระตุ้นมีอะไรบ้าง) นั่นคือจะพบว่า พฤติกรรมที่ (1) ในจุดมุ่งหมาย(องค์ประกอบ

ที่ 9) นี้คือ พฤติกรรมกล่าวกัดคำหลักการที่ไม่เห็นด้วยแม้จะเป็นความคิดของคนส่วนใหญ่ที่จะฝึกอบรมให้เกิดขึ้นในหมู่นักศึกษาคณะนี้เมื่อไรเป็นสิ่งที่กระตุ้นบ้าง ผลการวิจัยพบว่า สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อยยังสรุปให้เห็นชัดไม่ได้ (หน้า 131 ข้อ 67.1) แต่พบว่าสิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้นักศึกษาคณะนี้กระทำบ่อยหรือไม่กล้าทำมีอยู่ถึง 8 อย่างตามลำดับคือ (1) ไม่ชอบคัดค้านชอบทำตามที่กลุ่มลงมติหรือความเห็น (2) ยึดมั่นในความเป็นประชาธิปไตยจึงไม่ค่อยคัดค้าน (3) ไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วยกับการคัดค้านความคิดของคนส่วนใหญ่ (4) ไม่อยากมีปัญหายุ่งยาก, ไม่อยากมีความขัดแย้งกับใคร (5) ต้องการทำหน้าที่เป็นประโยชน์ไม่ขัดแย้งกับส่วนรวม (6) ไม่กล้าคัดค้าน (7) ไม่เห็นประโยชน์ที่จะต้องทำ และ (8) ไม่อยากไปยุ่งเกี่ยวหรือก้าวล่วงเรื่องของคนอื่น เมื่อพิจารณาจากตาราง 4 จะพบว่าความถี่ของสิ่งกระตุ้น 3 อันดับแรกสูงมากคือ 67, 20, และ 10 ตามลำดับ โดยเป็นความถี่ของสิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อยเพียง 1, 0, และ 0 ตามลำดับเท่านั้น เพียงแต่การพิจารณาสิ่งกระตุ้น 3 อย่างนี้ก็อาจได้แนวทางว่า ประการแรก นักศึกษาคณะนี้กระทำพฤติกรรมนั้นบ่อยเพื่อรักษามลประโยชน์ของตนเกรงจะไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่มนั้น จะคงเน้นการฝึกอบรมให้รู้จักพึ่งพาตนเอง เป็นตัวของตัวเอง ในอีก 2 ประการต่อมาข้อมูลชี้ให้เห็นว่า นักศึกษาคณะนี้มีความรู้ความเข้าใจในวิถีทางของการทำงานแบบประชาธิปไตยอย่างผิด ๆ คิดว่าการคัดค้าน การโต้แย้งกับคนส่วนใหญ่ในสิ่งที่ตนไม่เห็นด้วยไม่ใช่วิธีการของประชาธิปไตย การฝึกอบรมจะต้องปลูกฝังความรู้ที่ถูกต้องในเรื่องนี้อย่างจริงจัง ข้อมูลนี้ยังสะท้อนให้เห็นว่าจะต้องตรวจสอบกระบวนการเรียนการสอนและการวัดผลในหมวดวิชาสังคมและวิชาที่เกี่ยวข้องให้มากยิ่งขึ้น เหล่านี้เป็นต้น

พฤติกรรมอื่น ๆ ก็มีแนวทางที่จะพิจารณากำหนดวิธีที่จะจัดการฝึกอบรมให้ได้ผล โดยอาศัยข้อมูลจากการวิจัยในทำนองเดียวกันนี้ อย่างไรก็ตามผลการวิจัยในส่วนนี้ยังไม่สามารถจะให้รายละเอียดของวิธีการฝึกอบรมที่เฉพาะเจาะจงในแต่ละพฤติกรรมได้เพราะเป็นการวิจัยในชั้นวี เริ่มเท่านั้น ผู้เกี่ยวข้องในด้านการพัฒนาหลักสูตรในวิทยาลัยครูจะต้องร่วมกันค้นหาวิธีการที่จะใช้ทฤษฎีต่าง ๆ ประสมการณ์ และทำการวิจัยต่อเนื่องไปอีก ที่สำคัญคือ กรมการฝึกหัดครูควรจะต้องสนับสนุนให้อาจารย์ได้ศึกษาค้นคว้า สังเกต วิจัยให้ได้วิธีการเหล่านั้นมาใช้ในเวลาอันรวดเร็วอีกด้วย

1.4 การใช้กรอบการวิเคราะห์สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมเป็นแนวในการกำหนดวิธีการฝึก-

อบรม

กรอบหรือทฤษฎีที่ใช้ในการจำแนกสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาที่ใช้ในการวิจัยนี้มีอยู่ 2 แบบคือ จำแนกตามแนวทฤษฎีของมาสโลว์ (คณาณวก ง.) และจำแนกตามทฤษฎีจิตขึ้นเอง (คณาณวก จ.) ทั้ง 2 แบบนี้อาจเป็นแนวทางเลือกสำหรับผู้ที่หาคำตอบวิธีการฝึกอบรมพฤติกรรมต่าง ๆ ได้ตามความต้องการ กล่าวคือกรอบการวิเคราะห์ทั้ง 2 แบบจะให้แนวทางกว้าง ๆ ว่า สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมนั้นคือ ความต้องการหรือการมุ่งใจแบบใดใน 5 แบบคือ (1) ความต้องการทางสรีระ (2) ความต้องการความปลอดภัย (3) ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (4) ความต้องการความเคารพยกย่อง และ (5) ความต้องการที่จะบรรลุความเป็นเลิศของตนเอง หรือ (6) จัดเข้าประเด็นไม่ได้ อันจะนำไปสู่การจัดสถานการณ์ส่งเสริมและแก้ไขได้ ตัวอย่างคือ พบว่าสิ่งกระตุ้น (404)9 ต้องการทำให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือคนอื่น ๆ" จัดเป็นสิ่งกระตุ้นในระดับ (4) โดยทฤษฎีของมาสโลว์แล้วบุคคลจะบรรลุถึงความต้องการนี้ได้ต้องบรรลุความต้องการในขั้น (1) (2) และ (3) มาแล้ว ดังนั้นการปลูกฝังให้บุคคลมีความต้องการขั้นที่ (4) จึงต้องตรวจสอบว่าบุคคลมีความพร้อมที่จะเกิดแรงจูงใจชนิดนี้แล้วหรือยัง

แต่ในกรอบการจำแนกที่ผู้วิจัยจัดขึ้นเองสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมนี้จัดเป็นสิ่งกระตุ้นกลุ่มที่ 9 "การกระทำเพื่อคนอื่นและส่วนรวม" จึงให้แนวทางกว้าง ๆ ว่าจะต้องเน้นคำนึง หรือหน้าที่ที่จะต้องทำเพื่อคนอื่นและส่วนรวม บุคคลจึงจะกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ต้องการ เช่น พม 57 แจ้งเจ้าหน้าที่ หรือผู้รับผิดชอบให้ทราบเมื่อพบว่าทรัพย์สินของราชการ หรือของส่วนรวมจะเสียหาย" (พฤติกรรมในองค์ประกอบที่ 10) เป็นต้น

อีกตัวอย่างหนึ่ง พบว่าสิ่งกระตุ้น (101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส" จัดเป็นสิ่งกระตุ้นในระดับ (1) ตามทฤษฎีของมาสโลว์ชี้แนะว่าในเรื่องนี้บุคคลยังไม่บรรลุความต้องการขั้นต่ำสุดจึงไม่อาจแบ่งเวลามาให้กับการกระทำนั้นได้ การแก้ไขอาจต้องช่วยให้บุคคลบรรลุความต้องการขั้นนี้เสียก่อนซึ่งอาจจะเป็นแนวทางที่ปฏิบัติยาก แต่หาพิจารณาโดยใช้อีกกรอบหนึ่งที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สิ่งกระตุ้นนี้จัดเป็นกลุ่มที่ 3 "เวลาและโอกาสของตนเอง" จะพบว่าข้อที่จะต้องแก้ไขคือ ทำให้บุคคลรู้จักใช้เวลาใช้โอกาสให้ถูกกาลเทศะ หรือรู้จักแบ่งเวลานั้นเองซึ่งน่าจะเป็นสิ่งที่ฝึกฝนอบรมได้ไม่ยาก

ดังนั้นการเลือกแนวทางในการฝึกอบรมนอกจากจะมีข้อเสนอแนะดังที่กล่าวมาแล้ว ในข้อ 1.3 หลักการในข้อนี้ก็เห็นว่าควรจะนำไปใช้ร่วมกับข้อเสนอแนะข้างต้นด้วยจะทำให้มองเห็นแนวทางได้หลายด้านขึ้น สำหรับทฤษฎีของมาสโลว์นี้มีตำราที่จะค้นคว้าโดยตรงอยู่แล้วไม่จำเป็นต้องกล่าวในที่นี้มากนัก ส่วนการจัดหมวดหมู่อีกแบบหนึ่งที่ผู้วิจัยจัดขึ้นนี้มีหลักการกว้าง ๆ ในการนำไปใช้ดังนี้ (ดูภาคผนวก จ. ประกอบ)

1.4.1 สิ่งกระตุ้นเกี่ยวกับ"เงินและวัสดุอุปกรณ์" แนวทางคือ การจัดสรรและอำนวยความสะดวกในเรื่องเครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับเรื่องที่จะให้ทำ เช่น ส่งเสริมการอ่านวารสารทางวิชาการ โดยจัดหนังสือดังกล่าวให้เพียงพอ และสะดวกที่จะอ่าน หรือจำหน่ายไว้ในราคาถูก เป็นต้น

1.4.2 สิ่งกระตุ้นเกี่ยวกับ"เหตุการณ์และสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับตน" แนวทางคือหาประเด็นให้พบว่าจะต้องจัดสถานการณ์ส่งเสริมหรือชักจูงเหตุการณ์ที่ชักชวนออกไปเป็นกรณี ๆ ไป เช่น นักศึกษาคณะจะไม่สนใจเทคนิคการสอนใหม่ ๆ เพราะถือว่า"ยังไม่ได้เป็นครูจริง ๆ" ต้องจัดสถานการณ์จำลองการสอนย่อย ๆ ให้เขาเห็นความจำเป็นและสนใจมากขึ้นกว่าเดิม เป็นต้น

1.4.3 สิ่งกระตุ้นเกี่ยวกับ"เวลาและโอกาสของตนเอง" แนวทางคือให้ข้อเสนอแนะในการแบ่งเวลาของตนเองให้เหมาะสมกับสำคัญและความจำเป็นในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น นักศึกษาคณะไม่สนใจพบทนายทเรียน โดยอ้างว่ามีการมาจนไม่มีเวลา ควรตรวจสอบว่าเขาใช้เวลาอย่างไร แล้วชี้แจงเสนอแนะให้เขารูจักแบ่งเวลาการทำงาน เป็นต้น

1.4.4 สิ่งกระตุ้นเกี่ยวกับ"การคำนึงผลประโยชน์และความดีของตน" แนวทางคือให้บุคคลกระทำโดยคำนึงผลประโยชน์ที่เป็นความดีของตนในสายตาของคนอื่น มีใช้เพื่อตนเอง แต่เพียงอย่างเดียวเมื่อกระทำการสิ่งใด ๆ ลงไป เช่น พบของส่วนรวมเสียหายแล้วไม่แจ้งให้ผู้รับผิดชอบทราบ โดยถือว่าคนไม่เคียดแค้นในเรื่องนั้น ดังนั้นจึงต้องปลุกฝังความรู้สึกที่จะเห็นว่าสิ่งนั้นเป็นผลประโยชน์ของตนและเป็นความดีที่ควรทำ

1.4.5 สิ่งกระตุ้นเกี่ยวกับ"สิ่งที่ตนกังวลและไม่พึงพอใจ" แนวทางคือปลุกฝังให้บุคคลมีความเชื่อมั่นตนเองมากขึ้น รู้จักมองโลกในแง่ดี และกล้ากระทำความดี เช่น ถ้าที่จะแนะนำคนอื่นให้กระทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นต้น

1.4.6 สิ่งกระตุ้นเกี่ยวกับ"ความชอบ ความสนใจ และเจตคติของตนเอง"

แนวทางคือ ต้องปลูกฝังให้ชอบหรือสนใจที่จะกระทำ หรือสร้างเจตคติที่ดีต่อการกระทำต่าง ๆ เช่น ฝึกให้คนชอบแก้ปัญหา ชอบค้นคว้า ก็จะช่วยให้เป็นผู้ที่สามารถแก้ปัญหาของตนเองและคนอื่นได้ เพราะจะได้ประสบการณ์มากขึ้น เป็นต้น

1.4.7 สิ่งกระตุ้นเกี่ยวกับ"ความเชื่อและค่านิยมของตนเอง" แนวทางคือ ปลูกฝังความเชื่อหรือค่านิยมที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิ่งที่ควรกระทำ เช่น ให้มีค่านิยมที่จะช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก ค่านิยมในการประหยัด เป็นต้น

1.4.8 สิ่งกระตุ้นเกี่ยวกับ"ความสามารถ ประสบการณ์ และการเรียนรู้ของตนเอง" แนวทางคือ เมื่อต้องการจะฝึกอบรมให้ทำพฤติกรรมใดควรต้องพิจารณาว่า พฤติกรรมนั้นต้องอาศัยความรู้ ความสามารถอะไรเป็นพื้นฐาน นอกจากนี้จะต้องปลูกฝังในเรื่องของความต้องการที่จะเป็นคนที่มีความสามารถ อยากรู้ยากเห็นถามรู้ไปค่าย เช่น การประหยัด จะประหยัดได้อย่างไร การไปติดต่อกับบุคคลภายนอกจะต้องปฏิบัติอย่างไร เป็นต้น

1.4.9 สิ่งกระตุ้นเกี่ยวกับ"การทำเพื่อคนอื่นและส่วนรวม" แนวทางคือ ต้องเน้นการปลูกฝังค่านิยมในการที่จะต้องทำประโยชน์เพื่อคนอื่นและส่วนรวม ซึ่งให้เหตุผลของการปฏิบัติในเรื่องนั้น ๆ อันจะเกิดขึ้นโดยส่วนรวมซึ่งจะเป็นผลดีมาถึงตนเองด้วยเช่นกัน เช่น การไม่ทิ้งขยะ เมื่อมีการทุจริตในงานส่วนรวมโดยถือว่าถ้าส่วนรวมเสียหายคนก็ต้องเสียหายไปด้วย และเป็นหน้าที่ซึ่งต้องทำ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเหล่านี้เป็นแต่เพียงหลักการทั่วไปเท่านั้น พฤติกรรมต่าง ๆ ที่รวบรวมมามีสิ่งกระตุ้นหลายอย่าง แต่ได้รายงานไว้อย่างละเอียดแล้ว ดังนั้นแนวทางการฝึกอบรมจึงควรพิจารณาจากสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมอย่างละเอียดจากหลาย ๆ ด้านและเป็นรายพฤติกรรมไปว่าควรจะใช้วิธีการอะไร แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบการจัดหมวดหมู่สิ่งกระตุ้น 2 แนวระหว่างการใช้ทฤษฎีของมาสโลว์เป็นแนว กับแนวที่ผู้วิจัยจัดขึ้นเองดังกล่าวข้างต้นพบว่า แนวของผู้วิจัยมีลักษณะเอื้อต่อการนำไปใช้ในการเลือกแนวทางการฝึกอบรมเพื่อพัฒนามากกว่า

1.5 แนวทางการวัดผลพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา

พฤติกรรมแต่ละพฤติกรรมที่นำมาสร้างเป็นเครื่องมือสอบถามในการวิจัยนี้มีลักษณะที่อธิบายตัวเองแจ่มชัดอยู่แล้ว ดังนั้นการวัดผลการฝึกอบรมจึงใช้พฤติกรรมเหล่านั้นเป็นหลักได้

กล่าวคือผู้ฝึกอบรมอาจจะสร้างแบบในการสังเกตขึ้นโดยกำหนดมาตราให้คะแนนและกำหนดเกณฑ์ตัดสินในแต่ละพฤติกรรมขึ้นว่าพฤติกรรมใดควรตัดสินในระดับใดซึ่งแต่ละพฤติกรรมอาจจะแตกต่างกันไปในการนำไปใช้วัดผลจริง ๆ ในการฝึกอบรม อย่างไรก็ตามวิธีการที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ถือว่าพฤติกรรมแต่ละพฤติกรรมมีค่าของคะแนนเท่ากันในมาตรา 5 ช่วง คือ 1,2,3,4,5 โดยถือว่าคะแนน 3 หมายถึงคุณสมบัติปานกลาง ในทางปฏิบัติหรือความเป็นจริงในบางพฤติกรรมอาจต้องกำหนดคะแนนในระดับที่ต้องการไว้ที่คะแนน 4 จึงจะเป็นที่พอใจ ในบางพฤติกรรมอาจกำหนดเพียง 2 คะแนนก็เพียงพอแล้ว ดังนั้นเป็นต้น ในกรณีที่เช่นนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรจะมาร่วมมือกันกำหนดมาตรฐานของพฤติกรรมขึ้นให้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วกันเพื่อนำไปใช้ปฏิบัติให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมไทยและในวิทยาลัยครูทุกแห่ง เพื่อจะได้ใช้เป็นเกณฑ์ที่จะยอมรับว่าพฤติกรรมอะไรควรฝึกอบรมให้บรรลุมาตรฐานใด พฤติกรรมใดต้องให้สูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ย พฤติกรรมใดตัดสินในระดับเกณฑ์เฉลี่ย หรือพฤติกรรมใดเอาเพียงขั้นต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยก็เพียงพอแล้ว สิ่งเหล่านี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารที่จะตรวจสอบมาตรฐานการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ที่ตกลงยอมรับกันทุกฝ่ายนี้ได้ สามารถนำไปเปรียบเทียบกันได้ระหว่างวิทยาลัยอีกด้วย

1.6 ประเด็นที่จะต้องปรับปรุง

ถึงแม้ว่ากรมการฝึกหัดครูจะยังไม่ได้ปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครูให้มีแกนของหลักสูตรที่จะฝึกฝนอบรมนักศึกษาครูให้มีคุณสมบัติเป็นนักพัฒนาหรือไม่เน้นในเรื่องนี้ในอนาคตก็ตาม พฤติกรรมต่าง ๆ ที่ค้นพบในการวิจัยนี้ยังคงถือได้ว่าเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของครูที่ได้อยู่ตลอดไป เพราะแหล่งที่มาของพฤติกรรมมีความมุ่งหมายของหลักสูตรการฝึกหัดครูในปัจจุบัน (สภากาการฝึกหัดครู 2520) ซึ่งถือว่าสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศรวมอยู่ด้วยและก็สอดคล้องกับลักษณะครูที่เชิงพฤติกรรมที่ เฉลียว บุรีรักษ์และคณะได้ทำการวิจัยไว้ก่อนหน้านี้แล้ว (เฉลียว บุรีรักษ์ และคณะอื่น ๆ 2520) ดังนั้นถ้าจะพิจารณาว่าในปัจจุบันนักศึกษาครูมีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาสังคมเพียงใด ควรจะเพียงพอกับความต้องการแล้วหรือยัง เมื่อนำข้อมูลต่าง ๆ ที่วิเคราะห์ได้จากการวิจัยครั้งนี้มาพิจารณาประเมินก็ตอบได้เป็นส่วนรวมว่า ยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจนัก ควรจะต้องหาหุวิธีปรับปรุงให้ดีขึ้นไปอีก ทั้งนี้เพราะเมื่อพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างนักศึกษาครูระดับ ป.กศ.สูง และ ค.บ. ทั้ง 2 ระดับที่มีคุณภาพในเรื่องพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาโดยส่วนรวม 80 พฤติกรรมไม่แตกต่างกัน ข้อนี้อาจไม่มีปัญหาอะไรถ้าหากค่าเฉลี่ยของคะแนนอยู่ในระดับสูง

ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้คือ 268.31 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 35.18 ค่ามัธยฐาน (median) คือ 269.50 และคะแนนของมาตราที่ใช้วัดคือ 400, 320, 240, 160, 80 ซึ่งถือว่าค่าเฉลี่ยของมาตราน้อยที่ช่วงคะแนน 280-200 จึงชี้ให้เห็นว่า ควรจะต้องปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มคุณภาพทั้ง 2 ระดับให้สูงขึ้นไปอีก เพราะยังอยู่ในระดับเกณฑ์เฉลี่ยเท่านั้น และต้องทำให้ระดับ ค.บ. สูงกว่าระดับ ป.กศ.สูง เพราะในวงการผู้ใช้ครูโดยทั่วไปได้กล่าวกันว่าคุณภาพของครูที่จบปริญญาตรี (รวมทั้ง ค.บ. จากวิทยาลัยครูด้วย) กับครูที่จบ ป.กศ.สูงไม่แตกต่างกัน

สำหรับพฤติกรรมที่ควรเร่งปรับปรุงเพราะมีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำกว่า 3 ตามมาตราที่ใช้วัดในการวิจัยนี้มีอยู่ 18 พฤติกรรม (ดูตาราง 11) มีดังนี้

ผร05-7* อำนวยการทางวิชาการที่ออกเป็นรายเดือนและ/หรือราย 3-4 เดือน

ผร07-5 พுகุญ-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่นเกี่ยวกับข่าวในต่างประเทศ

ผร10-6 พுகุญ-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่นเกี่ยวกับบ้านเมืองภายในประเทศ

รร13-9 แสดงความคิดหรือผลงานใหม่ ๆ แม้จะมีคนอื่นเห็นว่าแปลกไปจากที่คนทั่วไปเขาทำกัน หรือเป็นไปไคยาก

รร14 ค้นคว้าวิธีการใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ

รร15-8 ประดิษฐ์สิ่งแปลกใหม่ซึ่งนำไปใช้ประโยชน์ได้

รร16-9 พยายามเข้าไปเผชิญปัญหาที่คนอื่นต้องการจะหลีกเลี่ยง

ปท19-9 สามารถแนะวิธีแก้ปัญหาของผู้อื่นให้เขานำไปปฏิบัติได้สำเร็จ

ขย28-3 ทบทวนบทเรียนที่เรียนมาแล้วในแต่ละสัปดาห์

ขย29-3 ค้นคว้าวางหน้าก่อนเรียนบทเรียนใหม่

ปย35-12 เหลือเงินไว้ใช้จ่ายในกรณีพิเศษ (เช่น ญาติพบนทร์ ไปทัศนจาร ชื่อของที่ยากได้ ฯลฯ) ในแต่ละเดือน

มย47-11 ชักชวนให้เพื่อน ๆ เห็นความจำเป็นของการนำเอาเทคนิคใหม่ ๆ ทางการศึกษาไปใช้ในการ เป็นครู

* เลขตัวที่อยู่หลังเครื่องหมายขีด(-)แสดงถึงลำดับขององค์ประกอบที่พฤติกรรมนี้อยู่ในองค์ประกอบนั้น เช่น ผร05-7 เป็นพฤติกรรมหนึ่งในองค์ประกอบที่ 7 (ดูหน้า 89-102)

- คต54-13 ติดคอและ/หรือสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดกับนักศึกษาทางสถาบันใน
แต่ละภาคเรียน
- คต55 เดินทางไปติดคอหุระและ/หรือหาข้อมูล ข่าวสาร ณ หน่วยงานหรือ
สถาบันอื่นนอกวิทยาลัยครู
- พม57-10 แจงเจ้าหน้าที่ หรือผู้รับผิดชอบให้ทราบเมื่อพบว่าทรัพย์สินของราช-
การหรือของส่วนรวมจะเสียหาย
- ปช67-9 ตักคานหลักการที่ไม่เห็นด้วย แม้จะเป็นคว มติของคณะส่วนใหญ่
- ปช70 ตักคานการละเมิดกฎเกณฑ์เมื่อมีบางคนหรือบางกลุ่มที่เกี่ยวข้องอยู่ด้วย
กำลังกระทำการละเมิดอยู่
- ปช75-16 พูดคุย-คบหาสมาคมกับเพื่อน ๆ ที่มีแนวความคิด การกระทำ หรือ
กิจการงานที่แตกต่างกัน หรือขัดแย้งกัน

ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมครูทุกฝ่ายจะต้องสนับสนุนให้การฝึกอบรมพดภิ-
กรรมเหล่านี้ได้เพิ่มระดับขึ้นกว่าในปัจจุบัน เพราะพฤติกรรมดังกล่าวสมควรที่จะต้องมีอยู่ในระดับสูง
ในหมู่ผู้ที่จะเป็นครูที่จะไปช่วยในการพัฒนาชุมชน และเพื่อความก้าวหน้าของตนเองอีกด้วย

สำหรับพฤติกรรมที่อยู่ในระดับสูงมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 4 ขึ้นไปมี 7 พฤติกรรม

คือ (ดูตาราง 11)

- สภ40 เลือกบริโภคอาหารที่มีคุณค่าต่อการบำรุงรักษาสุขภาพอนามัย (เช่น
สุก สะอาด ปราศจากสารมีพิษ)
- ชล42-4 หาถุณยามและ/หรือบนานต่อสิ่งเชื่อดือเมื่อจะลงมือทำงานสำคัญ ๆ
(เช่น การสอบ การเสี่ยงภัย ฯลฯ) (คะแนนที่ไม่กระทำพฤติกรรมนี้)
- พม59-16* ทำตามระเบียบกฎเกณฑ์ของวิทยาลัยซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่ปฏิบัติกันเป็น
ประจำอยู่แล้ว
- ปช64-2 ทำตามสัญญา ข้อตกลง หรือการนัดแนะที่ให้ไว้กับคนอื่น
- ปช69-14 ใช้สิทธิตามระเบียบที่มีอยู่อย่างเต็มที่และถูกต้องเมื่อถึงเวลาที่จะต้อง

* เลขตัวที่อยู่หลังเครื่องหมายขีด(-) แสดงถึงลำดับขององค์ประกอบที่พฤติกรรมนี้อยู่ใน
องค์ประกอบนั้นเช่น พม59-16 เป็นพฤติกรรมหนึ่งในองค์ประกอบที่ 16

โชติธนั้น ๆ

ปช74-2 แสดงออกถึงการมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของคนอื่นในการทำ
กิจกรรม การงาน และการอยู่ร่วมกัน

ปช76-22 กล้าคำขอโทษหรือยอมรับผิด เมื่อทำผิดพลาคเป็นเหตุให้คนอื่นเกิด
ปัญหา หรือเดือดร้อน

พฤติกรรมอื่น ๆ นอกจากนี้อยู่ในระดับปานกลางตามมากว่าที่ใช้วัดพฤติกรรมใน
การวิจัยนี้ การส่งเสริมกระทำได้ทั้งเป็นรายพฤติกรรม และกระทำรวม ๆ กันไปตามแนวทางที่เสนอ
ไว้ข้างต้นแล้ว หลักการโดยทั่วไปคือ (1) พิจารณาว่าพฤติกรรมเหล่านั้นมีสิ่งกระตุ้นอะไรบ้าง
แล้วหาทางส่งเสริม (2) พิจารณาว่าพฤติกรรมเหล่านั้นมีเหตุอะไรที่ยับยั้งเอาไว้บ้าง แล้วหาทาง
ขจัดหรือแก้ไขเสียใหม่ให้ดีขึ้น (3) พิจารณาว่ามีสิ่งกระตุ้นอะไรบ้างที่กระตุ้นพฤติกรรมเหล่านั้นรวม
กันอยู่หลายพฤติกรรม แล้วหาทางส่งเสริมหรือแก้ไขสิ่งกระตุ้นนั้นให้มากขึ้น (ดูหน้า 168-169, 179)

1.7 แนวทางการพัฒนาหลักสูตร เพื่อฝึกอบรมนักศึกษาครูให้มีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา

การพัฒนาหลักสูตรควรจะต้องยึดเอาพฤติกรรมทั้ง 22 องค์ประกอบเป็นจุดมุ่งหมาย
ของหลักสูตรแล้วจึงกำหนดเนื้อหาสาระ วิธีฝึกอบรม สื่อการเรียนการสอน และการวัดผล ประ-
เมินผลให้สอดคล้องกัน ผู้ที่เกี่ยวข้องในสาขาวิชาต่าง ๆ ควรจะร่วมกันพิจารณาส่วนประกอบของ
หลักสูตรดังกล่าวนี้ แล้วหลอมรวมวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรการฝึกหัดครูที่กระจัดกระจายหรือซ้ำซ้อน
กันอยู่เข้ามาเป็นวิชาใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กล่าวแล้วในข้อ 1.2 ในบางกรณีจะต้อง
พิจารณาว่าวิชาใดควรแทรกการฝึกฝนอบรมด้านใดลงไปให้มากขึ้น และทุกวิชาจะดำเนินกิจกรรม
การสอนแบบใดเพื่อเป็นการปลูกฝังหรือกระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาให้สอดคล้องกันทั้งกระบวน
การเรียนการสอนในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ทั้งด้านวิธีปฏิบัติและประยุกต์ และมนุษย-
ศาสตร์ กล่าวโดยสรุปหลักการในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อฝึกอบรมนักศึกษาครูให้มีพฤติกรรมที่เอื้อต่อ
การพัฒนาคือ (1) ใช้หลักสหวิทยาการ (interdisciplinary) ในการหลอมรวมเพื่อสร้าง
วิชาใหม่ ๆ ที่จะใช้ในการฝึกอบรม (2) พิจารณาสอดคล้องเนื้อหาสาระและวิธีฝึกอบรมในรายวิชา
ที่เกี่ยวข้องหรือที่สามารถจะทำให้ทุกสาขาวิชา อย่างไรก็ตามในการปรับปรุงหลักสูตรดังกล่าวนี้จะ
ต้องมีการยืมหรือรวม หรือแยกรายวิชาต่าง ๆ ซึ่งภาควิชาต่าง ๆ จะต้องร่วมกันพิจารณา การเพิ่ม
รายวิชาและกระบวนกรฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาใหม่ ๆ โดยไม่ปรับปรุงหลักสูตรวิชาอื่น ๆ ที่มี

อยู่เดิมจะไม่สามารถกระทำได้เพราะจะต้องเพิ่มเวลาเรียนให้มากขึ้น และวิชาต่าง ๆ ที่พัฒนาขึ้นมาจะต้องเป็นวิชาบังคับที่เป็นแกนของหลักสูตรทั้งระบบของการฝึกหัดครูความต้องการที่จะฝึกอบรมนักศึกษาครูให้มีพฤติกรรมดังกล่าวจึงจะบรรลุความสำเร็จ ไม่สมควรพัฒนาหลักสูตร เหล่านี้เป็นเพียงวิชาเลือกตั้งที่มีอยู่ในหลักสูตรการฝึกหัดครูปัจจุบันโดยมีได้ปรับปรุงวิชาอื่น ๆ ที่มีอยู่เดิมให้สอดคล้องกันไปด้วย

1.8 ประเด็นอื่น ๆ

มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลบางประการที่ควรนำมาพิจารณาดังนี้คือ (1) นักศึกษาคูขยและหญิงมีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาไม่แตกต่างกัน ดังนั้นควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มได้กระทำกิจกรรมต่าง ๆ เท่าเทียมกัน การคัดเลือกผู้เข้ามาศึกษาในวิทยาลัยครูจึงควรหาวิธีวัดพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาที่จำเป็นเป็นส่วนหนึ่งด้วย และอาจไม่จำเป็นต้องกำหนดจำนวนว่าควรรับนักศึกษายายเท่าใด นักศึกษาหญิงเท่าใด ควรถือเอาคุณสมบัติดังกล่าวเป็นเกณฑ์คัดเลือกมากกว่า (2) แม้ว่านักศึกษาคูขยระดับ ป.กศ.สูง และ ค.บ. โดยส่วนรวมจะมีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรมนักศึกษาคูขยระดับ ค.บ. ดู "ไม่ค่อยจะมีระเบียบวินัย ไม่ค่อยสนใจประเพณีวัฒนธรรม และเรื่องเกี่ยวกับชาติ-ศาสนา-พระมหากษัตริย์ ไม่ค่อยสนับสนุนโครงการใหม่ ๆ ของรัฐ ไม่ค่อยสนใจเรื่องสุขภาพ" เมื่อเปรียบเทียบกับนักศึกษาคูขยระดับ ป.กศ.สูง ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้เป็นสิ่งที่ควรเน้นอย่างยิ่ง ดังนั้นจึงควรมีการฝึกอบรมในเรื่องนี้ให้เข้มข้นและถูกแนวทางยิ่งขึ้นโดยอาศัยผลการวิจัยในตอนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมเหล่านี้เป็นแนวทาง (3) เกี่ยวกับคุณวุฒิของนักศึกษาที่จะรับเข้ามาควรจะใช้หลักการที่เสนอแนะในข้อที่ (1) โดยทั่วไปความแตกต่างกันในทางวุฒิเดิมมีไม่มากนัก แต่นักศึกษาที่จบ ม.ศ.5 ยังมีข้อค้อยกว่าผู้ที่จบ ป.กศ. อยู่บ้างในเรื่อง "การค้นคว้าความรู้ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การเห็นความจำเป็นในเรื่องเทคนิคใหม่ ๆ ทางการสอน และความสนใจประเพณีวัฒนธรรมไทย" จึงเป็นสิ่งที่น่าจะเน้นแก่นักศึกษากลุ่มนี้ให้มากขึ้น (4) การให้นักศึกษาคูขยประจำหอพักในวิทยาลัยครูเป็นสิ่งที่ควรกระทำเพราะมีพฤติกรรมที่ดีกว่านักศึกษาคูขยเดินเรียนในประเด็นที่ควรเน้นคือ "การอ่านวารสารทางวิชาการมากกว่า มีการประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ มากกว่า มีระเบียบวินัยมากกว่า สนใจในเรื่องประเพณีวัฒนธรรมไทยมากกว่า" นั่นคือควรให้นักศึกษาคูขยได้อยู่ประจำหอพักให้มากที่สุดและฝึกอบรมในเรื่องเหล่านี้ให้ถูกต้อง ส่วนนักศึกษาคูขยเดินเรียนจะต้องเน้นการฝึกอบรมพฤติกรรม

เหล่านี้ในสถานการณ์อื่นให้มากขึ้นแม้ว่าโดยส่วนรวมนักศึกษาคู 2 กลุ่มนี้จะไม่แตกต่างกันก็ตาม (5) สำหรับนักศึกษาคูที่มีพื้นเพจากในเมืองควรจะต้องเอาใจใส่ฝึกอบรมให้มากกว่านักศึกษาคูที่มีพื้นเพจากชนบท และชนเมือง ในเรื่อง "ความขยัน การประหยัดคัดแปลงของใช้ การติดต่อกับสัมพันธกันระหว่างชั้นเรียน (สิ่งนี้อาจเนื่องมาจากโปรแกรมการเรียนไม่เปิดโอกาสได้) การเอาใจใส่ดูแลทรัพย์สินส่วนรวม ความสนใจในเรื่องเกี่ยวกับ ชาติ-ศาสนา-พระมหากษัตริย์ ความเสียสละ การแก้ปัญหาในเรื่องการเล่าเรียน การรักษาสภาพ" (6) ส่วนนักศึกษามีบิดาอาชีพแตกต่างกัน ครอบคลุมมีรายได้แตกต่างกัน มีพฤติกรรมที่ต่างกันอย่างไม่น่าเชื่อ จึงไม่ใช่กลุ่มนักศึกษาคูที่จะต้องสนใจอะไรเป็นพิเศษ

2. การเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

โดยที่การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่กล่าวได้ว่าเป็นเพียงเริ่มต้นศึกษาค้นคว้าโครงสร้างของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาของนักศึกษาคูในเชิงประจักษ์ (empirical approach) และยังไม่ปรากฏมีการวิจัยในเรื่องทำนองนี้มาก่อนในระบบการฝึกหัดครูของไทย อีกประการหนึ่ง การวิจัยครั้งนี้เป็นไปในเชิงสำรวจพรรณนาแม้จะชักกลุ่มตัวอย่างที่ครอบคลุมและกระจายพอสมควรก็ตาม ผลการวิจัยก็ยังไม่อาจให้คำตอบที่ควรจะทราบอีกหลายประเด็น ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอแนะแนวทางที่จะทำการวิจัยต่อไปอีกดังนี้

2.1 ควรจะได้มีการนำโครงสร้างตัวแปรพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา 22 องค์ประกอบ และพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาทั้งหมดไปทำวิจัยซ้ำในเชิงเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มวิทยาลัยครูและระหว่างภูมิภาคในลักษณะต่าง ๆ ให้แน่ใจอีกครั้งหนึ่งในขณะที่ยังมิได้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและกระบวนการเรียนการสอนในวิทยาลัยครูให้มีแกนของหลักสูตรที่มุ่งไปสู่การพัฒนาอย่างจริงจัง เพื่อจะได้แนวทางการปรับปรุงที่แน่ใจยิ่งขึ้นว่าควรปรับปรุงแก้ไขที่นักศึกษากลุ่มใดให้ดีขึ้น

2.2 ควรมีการวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในทางต่าง ๆ ของการที่จะพัฒนาหลักสูตร เพื่อฝึกอบรมนักศึกษาคูให้มีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาในวิทยาลัยครูทั้งนี้เพื่อเป็นการชี้แนะแนวทางการวิจัยในแง่มุมต่าง ๆ และชี้แนวทางแก้ไขที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงหลักสูตรทุกฝ่าย

2.3 แม้ว่าการวิจัยครั้งนี้จะทราบว่าสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมมีอะไรบ้าง แต่ก็ไม่ได้ศึกษา

ลึกซึ้งลงไปว่า สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมเหล่านี้มีที่มาอย่างไร เกิดขึ้นได้อย่างไร (โดยเฉพาะสิ่งกระตุ้นที่มีความถี่สูง ๆ) ถ้าได้ทราบในเรื่องนี้เพิ่มขึ้นก็จะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมหรือชักจูงสิ่งกระตุ้นเหล่านี้ได้ง่ายยิ่งขึ้น

2.4 ควรทำการวิจัยเชิงทดลองเกี่ยวกับวิธีการที่ใช้ฝึกอบรมหรือเสริมสร้างพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ที่ได้จากการอาศัยสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่พบในการวิจัยนี้ หรือจากวิธีการที่สร้างขึ้นจากทฤษฎี และงานวิจัยอื่นที่อาจนำมาใช้ได้ เพื่อจะได้ค้นพบวิธีฝึกอบรมนักศึกษาครูที่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริงบนรากฐานของการวิจัยและสอดคล้องกับสังคมของเราเอง

2.5 ควรมีการวิจัยเพื่อสร้างเกณฑ์มาตรฐานสำหรับพฤติกรรมทั้งเป็นรายพฤติกรรมและแต่ละองค์ประกอบ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการวัดผลและประเมินผลให้อยู่ในมาตรฐานเดียวกัน และสอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยเฉพาะผู้ใช้ครูในหน่วยงานต่าง ๆ จะได้มีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ที่จะเป็นครูอีกอย่างหนึ่งเพิ่มขึ้นด้วย

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2499 เป็นต้นมากรมการฝึกหัดครูได้พยายามที่จะใช้โครงการต่าง ๆ ในการผลิตครูให้เป็นผู้มีบทบาทในการนำชุมชนไปสู่การพัฒนา ทั้งนี้เพราะเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าครูจะเป็นผู้พัฒนานักเรียนและประชาชนให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้อันเป็นแนวทางไปสู่การพัฒนาชุมชนตามที่ประเทศชาติต้องการนั่นเอง แต่การศึกษาค้นคว้าหาวิธีการที่จะผลิตครูให้เอื้อต่อการพัฒนาตามเป้าหมายการพัฒนาประเทศมีอยู่น้อยมาก ไม่เพียงพอต่อการที่จะนำไปใช้พิจารณาคำเนินการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไปกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฝึกอบรมนักศึกษาครูให้มีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศนับว่าเป็นปัญหาที่ยังไม่มีการค้นคว้าให้ทราบแน่ชัดแต่ประการใด ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้จึงนับว่าจำเป็นสำหรับการฝึกหัดครูที่มุ่งจะดำเนินงานการผลิตครูให้สนับสนุนการพัฒนาประเทศต่อไปอีก นั่นคือเพื่อเป็นการช่วยกันค้นหาสนับสนุนให้การผลิตครูดังกล่าวดำเนินไปด้วยดีจึงควรจะต้องทราบว่า องค์ประกอบของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาในหมู่นักศึกษาครูนั้นมีอะไรบ้าง และมีอะไรเป็นสิ่งที่กระตุ้นพฤติกรรมเหล่านั้นบ้าง เมื่อนำผลการค้นคว้า 2 ส่วนนี้มาประกอบกันเข้าก็จะพิจารณาได้ว่า พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาที่ควรจะต้องปลูกฝังแก่นักศึกษาครูมีอะไรบ้าง และมีแนวทางจะฝึกอบรมได้อย่างไร

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาค้นคว้า 2 ประการคือ ประการแรก เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาของนักศึกษาครู ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยในข้อนี้มาใช้เป็นแนวทางกำหนดจุดมุ่งหมายในการฝึกอบรมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในการใช้เป็นแนวทางจัดสมรรถภาพของการเรียนการสอนในวิทยาลัยครูได้เป็นอย่างดี สำหรับประการที่สอง เพื่อศึกษาในรายละเอียดว่าการที่นักศึกษาครูลงมือกระทำพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนามีสาเหตุเนื่องมาจากสิ่งที่เป็นตัวกระตุ้นอะไรบ้าง ผลการวิจัยในข้อนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปพิจารณาแนวทางหรือวิธีการฝึกอบรมให้เหมาะสมสอดคล้องกับพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ตามที่ค้นพบในความมุ่งหมายประการแรกได้

แบบแผนของการวิจัยนี้เป็นการวิจัยในลักษณะที่เรียกว่า การวิจัยแบบสำรวจแบบที่ไม่ได้มี

การควบคุมตัวแปรเพราะเหตุการณ์ได้เกิดขึ้นก่อนแล้ว(ex post facto research) ซึ่งมี
กลุ่มตัวแปรที่ศึกษาอยู่ 2 กลุ่มคือ ตัวแปรพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา จำแนกเป็น 15 หมวดคือ
พฤติกรรมกาไม่หาความรู้ พฤติกรรมความริเริ่ม พฤติกรรมความสามารถในการแก้ปัญหา
พฤติกรรมความสุจริต พฤติกรรมความขยัน พฤติกรรมการประหยัด พฤติกรรมการบำรุงรักษา
สุขภาพอนามัย พฤติกรรมการไม่ยักดื้อโหดร้าย พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรม พฤติกรรมความ
เป็นผู้นำทางความคิด พฤติกรรมการติดต่อกับแหล่งภายนอก พฤติกรรมความเป็นพลเมืองดี พฤติ-
กรรมความนิยมเอกลักษณ์ของชาติ พฤติกรรมการมีวิธีทำงานแบบประชาธิปไตย และพฤติกรรม
การทำเพื่อส่วนรวม ตัวแปรกลุ่มที่สองคือ ตัวแปรสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาจำแนกเป็น
5 หมวด โดยอาศัยทฤษฎีของมาสโลว์คือ ความต้องการทางสรีระ ความต้องการความปลอดภัย
ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ ความต้องการความเคารพยกย่อง และความต้องการ
ที่จะบรรลุความเป็นเลิศของตนเอง

กลุ่มตัวอย่างนี้เป็นนักศึกษาครู ระดับ ป.กศ.สูง 559 คน และนักศึกษาระดับ ค.บ.
241 คน รวม 800 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย(simple random sampling) จากวิทยาลัย
ครู 8 แห่งซึ่งสุ่มได้จาก 29 แห่งคือ วิทยาลัยครูจันทระเกษม วิทยาลัยครูธนบุรี วิทยาลัยครู
นครปฐม วิทยาลัยครูเทพสตรี ลพบุรี วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์
วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช และวิทยาลัยครูมหาสารคาม

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองแบ่งเป็น 2 ตอน
คือ ตอนแรกถามเกี่ยวกับภูมิหลัง ตอนที่สองถามให้ประเมินตนเองว่าเคยกระทำพฤติกรรมที่เอื้อต่อ
การพัฒนา รวม 80 พฤติกรรมบอยเพียงใดตามมาตรา 5 ช่วงคือ 5 ทำเป็นประจำ 4 ทำอยู่บ่อยๆ
3 ทำพอประมาณ 2 ทำบ้างเหมือนกัน 1 ทำน้อยมาก และแต่ละพฤติกรรมนี้จะถามแบบคำถาม
ปลายเปิดว่า "อะไรเป็นเหตุให้คุณทำ" ด้วย

การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการแจกแบบสอบถามแก่นักศึกษาครูที่ถูกสุ่มเป็นตัวอย่างในแต่ละ
วิทยาลัยครูโดยผ่านอาจารย์ผู้สอนพร้อมกันทุกแห่ง

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จ SPSS สำหรับคอมพิวเตอร์วิเคราะห์องค์ประกอบ
ของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาด้วยเทคนิคการวิเคราะห์แบบการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก(prin-
cipal component) แล้วหมุนแกนทั้งฉากแบบเวรีแมกซ์(varimax) เพื่อตั้งชื่อองค์ประกอบ
และใช้ ไค-สแควร์ (chi-square) วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างภูมิหลัง ส่วนการวิเคราะห์

สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมมาใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้วิเคราะห์เองทั้งหมด แล้วจึงใช้คอมพิวเตอร์ในการแจกแจงความถี่ของสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมจำแนกตามภูมิหลัง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้เป็น 4 ตอนตามลำดับคือ

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา

พบว่าพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา 80 พฤติกรรมมี 22 องค์ประกอบคือ

- 1.1 ความเป็นผู้นำในการแก้ปัญหา
- 1.2 การยอมรับนับถือผู้อื่น
- 1.3 ความขยันศึกษาเล่าเรียน
- 1.4 การไม่ยึดถือโชคกลาง
- 1.5 ความสนใจข่าวสารปัจจุบัน
- 1.6 การรักษาสุขภาพร่างกาย
- 1.7 การอ่านเพื่อความรู้
- 1.8 ความสามารถเชิงนวัตกรรม
- 1.9 ความกล้าที่จะแสดงความริเริ่ม
- 1.10 ความเป็นพลเมืองที่สุจริต
- 1.11 ความเป็นผู้นำในการยอมรับนวัตกรรม
- 1.12 การรักษาสุขภาพจิตใจ
- 1.13 การติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลภายนอก
- 1.14 การให้ความร่วมมือ
- 1.15 ความเมตตากรุณา
- 1.16 ความมีมนุษยสัมพันธ์
- 1.17 ความมีน้ำใจนักกีฬา
- 1.18 ความมีจริยธรรมในการทำงานร่วมกับคนอื่น
- 1.19 การแลกเปลี่ยนความรู้และข่าวสารกับคนอื่น

1.20 การประหยัดค่าใช้จ่าย

1.21 ความเป็นผู้มีระเบียบ—ประเพณีอันดี และเสียสละเพื่อส่วนรวม

1.22 ความมีมารยาท

2. ผลการวิเคราะห์สิ่งกระตุ้นพฤติกรรม

การวิเคราะห์สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่ใช้ต่อการพัฒนาทั้ง 80 พฤติกรรมพบว่าสิ่งกระตุ้นที่สำคัญ 140 อย่าง เมื่อจำแนกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มสิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อยและสิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย พบว่ามีอยู่ 78 อย่าง และ 31 อย่างตามลำดับ นอกจากนั้นจำแนกเข้ากลุ่มใดไม่ได้ และถ้าถือว่าสิ่งกระตุ้นที่มีความถี่การกระตุ้นตั้งแต่ 10 พฤติกรรมขึ้นไปเป็นตัวกระตุ้นที่เป็นเกณฑ์สำคัญ ในหมู่นักศึกษาครูก็จะได้แก่สิ่งกระตุ้นต่อไปนี้

2.1 สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย ความถี่ไม่น้อยกว่า 10 มีตามลำดับดังนี้

(620)*6 อยากทำ, ชอบทำ, หรือสนใจที่จะทำ

(501)7 ยึดถือเป็นสิ่งอันดีงามที่ตนถือเป็นหน้าที่หรือเป้าหมายที่ต้องทำ

(214)4 เล็งเห็นว่าจะได้ประโยชน์หรือเป็นผลดีแก่ตนเอง

(650)7 เห็นว่าสิ่งนั้นหรือการกระทำนั้นมีประโยชน์หรือควรทำ

(506)8 ต้องการปรับปรุงสมรรถภาพของตน, ต้องการเพิ่มพูนประสบการณ์ให้สูงขึ้น

(210)6 เป็นความสุขหรือความสบายใจของตน

(302)4 ต้องการให้มีการแลกเปลี่ยนความร่วมมือ, ความรัก, ความพึงพอใจซึ่งกันและกัน

(607)9 ต้องการให้งานของกลุ่มสำเร็จ หรือไม่ต้องการให้งานของกลุ่มเสียหาย

(218)9 รักษาความสัมพันธ์กับเขาไว้, ส่งเสริมความสัมพันธ์หรือความร่วมมือกัน

(621)9 ต้องการเป็นแบบอย่างแก่คนอื่น, ต้องการให้คนอื่นทำตามที่เขาเห็นว่าดี

(606)6 เป็นนิสัย

(304)5 ไม่ต้องการให้พ่อแม่ ผู้ใหญ่ หรือเพื่อน ๆ คำตักเตือน, ไม่พอใจ

* สิ่งกระตุ้นที่มีความถี่ไม่น้อยกว่า 10 ดูตาราง 8,9 และดูความหมายของรหัสภาคผนวก จ.

(515)9 ต้องการช่วยให้คนอื่นมีความก้าวหน้าหรือมีความสามารถเพิ่มขึ้น

(628)8 มีความสามารถที่จะทำได้อยู่แล้ว

2.2 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย ความถี่ไม่น้อยกว่า 10 มีตามลำดับดังนี้

(624)6 ไม่ชอบ หรือไม่เห็นด้วยกับการกระทำนั้น

(101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส

(102)6 ไม่สนใจ

(104)8 ความสามารถไม่พอ, ประสิทธิภาพมีน้อย, ไม่รู้วิธีที่จะทำ

(605)3 แล้วแต่เวลาหรือโอกาสที่จะมี(ไม่ได้เอาใจใส่)

(632)2 แล้วแต่ภาวะหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

3. ผลการวิเคราะห์ภูมิหลังกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา

การวิเคราะห์ในตอนนี้มี 3 ส่วนคือ ภูมิหลังกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนารวมทั้ง 80 พฤติกรรม ภูมิหลังกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาเป็นรายพฤติกรรม และภูมิหลังกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาในแต่ละองค์ประกอบ สำหรับภูมิหลังของนักศึกษาครูที่จะวิเคราะห์มี 7 ด้านคือ เพศ ระดับที่กำลังเรียน วุฒิเดิม การอยู่อาศัย พื้นเพการดำรงชีวิตในวัยเด็ก อาชีพของบิดา และรายได้ของครอบครัว ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

3.1 ภูมิหลังกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนารวมทั้ง 80 พฤติกรรม

พบว่ามีความแตกต่างกัน 2 ด้านคือ วุฒิเดิม นักศึกษาครูที่มีวุฒิดีป.ม. มีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาในระดับสูงมากกว่านักศึกษาครูที่มีวุฒิดีป.กศ., ม.ศ.5, ป.กศ.สูง, และวุฒิอื่น ๆ ตามลำดับจากน้อยไปหามาก และพื้นเพการดำรงชีวิตในวัยเด็ก นักศึกษาครูที่มีพื้นเพจากชนบทมีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาในระดับสูงมากกว่านักศึกษาครูที่มีพื้นเพจากกิ่งเมืองกิ่งชนบทหรือชานเมือง และจากในหัวเมืองหรือชุมชนหนาแน่นแบบเมืองตามลำดับจากน้อยไปหามาก

3.2 ภูมิหลังกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาเป็นรายพฤติกรรม

พบว่าพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาแต่ละพฤติกรรมมีความแตกต่างกันไปตามภูมิหลัง

ดังต่อไปนี้

3.2.1 เพศ นักศึกษาคูชายกระทำพฤติกรรมต่อไปน้อยกว่านักศึกษาคูหญิง
 ปร03*, ปร04, ปร06, ปร10, รร13, รร16, สจ23, สจ25, สก37, ณ51,
 ปช67, สร80 นักศึกษาคูหญิงกระทำพฤติกรรมต่อไปน้อยกว่านักศึกษาคูชาย ปร05,
 ปร11, รร15, ขย30, ปย35, ปย36, สก40, ขล41, อล62, ปช66, สร77

3.2.2 ระดับที่กำลังเรียน นักศึกษาคูระดับ ป.กศ.สูง กระทำพฤติกรรม
 ต่อไปน้อยกว่านักศึกษาคูระดับ ค.บ. สจ22, สก39, นว46, พม59, อล61 นักศึกษาคู
 ระดับ ค.บ. กระทำพฤติกรรมต่อไปน้อยกว่านักศึกษาคูระดับ ป.กศ.สูง ปร03, ปร06,
 รร15, ขล43, ณ51, ทต55, ทต56, พม57, สร80

3.2.3 วุฒิเดิม นักศึกษาคูที่มีวุฒิเดิม ม.ศ.5 กระทำพฤติกรรมต่อไปน้อย
 กว่านักศึกษาคูที่มีวุฒิเดิมอย่างอื่นทั้งหมด สจ22 นักศึกษาคูที่มีวุฒิเดิม ป.กศ. กระทำพฤติกรรม
 ต่อไปน้อยกว่านักศึกษาคูที่มีวุฒิเดิมอย่างอื่นทั้งหมด รร15, ปท21, ณ47, อล62 นักศึกษา-
 คูที่มีวุฒิเดิม พ.ม. กระทำพฤติกรรมต่อไปน้อยกว่านักศึกษาคูที่มีวุฒิเดิมอย่างอื่นทั้งหมด ปท18,
 สก39, นว46, พม57, พม59, อล61, สร78, สร80 นักศึกษาคูที่มีวุฒิเดิม ป.กศ.สูง
 กระทำพฤติกรรมต่อไปน้อยกว่านักศึกษาคูที่มีวุฒิเดิมอย่างอื่นทั้งหมด ทต55

3.2.4 การอยู่อาศัย นักศึกษาคูที่อยู่ประจำหอพักในวิทยาลัยครูกระทำพฤติ-
 กรรมต่อไปน้อยกว่านักศึกษาคูที่เคินเรียน ปร05, รร15, พม59, อล62 นักศึกษาคูที่
 เคินเรียนกระทำพฤติกรรมต่อไปน้อยกว่านักศึกษาคูที่อยู่ประจำหอพักในวิทยาลัยครู ปร03,
 ปร07, สก38, ทต55

3.2.5 พื้นเพการดำรงชีวิตในวัยเด็ก นักศึกษาคูที่มีพื้นเพจากชนบทกระทำ
 พฤติกรรมต่อไปน้อยกว่านักศึกษาคูที่มีพื้นเพอย่างอื่นทั้งหมด ขย28, ขย32, ปย33, นว45,
 ทต53, พม57, อล61, ปช65 นักศึกษาคูที่มีพื้นเพจากชุมชนแบบกึ่งเมืองกึ่งชนบทหรือชาน-
 เมืองกระทำพฤติกรรมต่อไปน้อยกว่านักศึกษาคูที่มีพื้นเพอย่างอื่นทั้งหมด ปท17, สก38, ปช75

3.2.6 อาชีพของบิดา นักศึกษาคูที่มีบิดามีอาชีพเป็นเกษตรกรกระทำพฤติกรรม

* ความหมายของสัญลักษณ์แทนพฤติกรรมเหล่านี้ดูภาคผนวก ข. หรือดูจากรายงานผล
 การวิจัยในเล่มที่ 4 (ข้อ 2. หน้า 138) ซึ่งเสนอไปตามลำดับสัญลักษณ์เหล่านี้

ต่อไปนี้มีน้อยกว่านักศึกษาครูที่บิดามีอาชีพอย่างอื่นทั้งหมด ผร06, ขย28, อด61 นักศึกษาครูที่บิดามีอาชีพรับราชการกระทำพฤติกรรมต่อไปนี้มีน้อยกว่านักศึกษาครูที่บิดามีอาชีพอย่างอื่นทั้งหมด ผร04 นักศึกษาครูที่บิดามีอาชีพอื่นๆ (อาชีพทำงานอิสระ)กระทำพฤติกรรมต่อไปนี้มีน้อยกว่านักศึกษาครูที่บิดามีอาชีพอย่างอื่นทั้งหมด ผร03

3.2.7 รายได้ของครอบครัว นักศึกษาจากครอบครัวที่มีรายได้ตั้งแต่ 3,000 บาทลงมากระทำพฤติกรรมต่อไปนี้มีน้อยกว่านักศึกษาครูที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้สูงกว่าทั้งหมด ผร01, ปย33, อด61, อด63 นักศึกษาครูจากครอบครัวที่มีรายได้ตั้งแต่ 3,001-6,000 บาทกระทำพฤติกรรมต่อไปนี้มีน้อยกว่านักศึกษาครูจากครอบครัวที่มีรายได้ค่าและสูงกว่านี้ ผม59 นักศึกษาครูจากครอบครัวที่มีรายได้ตั้งแต่ 6,001 บาทขึ้นไปกระทำพฤติกรรมต่อไปนี้มีน้อยกว่านักศึกษาครูจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำกว่านี้ ผร04

3.3 ภูมิหลังกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาในแต่ละองค์ประกอบ

พบว่าพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาในรูปขององค์ประกอบที่วิเคราะห์ได้ใหม่แตกต่างกันตามภูมิหลังดังต่อไปนี้

3.3.1 เพศ นักศึกษาครูชายมีพฤติกรรมในองค์ประกอบต่อไปนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาครูหญิง (6) การรักษาสภาพร่างกาย (9) ความกล้าที่จะแสดงความรู้สึก (11) ความเป็นผู้นำในการยอมรับนวัตกรรม (18) ความมีใจยุติธรรมในการทำงานร่วมกับคนอื่น นักศึกษาครูหญิงมีพฤติกรรมในองค์ประกอบต่อไปนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาครูชาย (2) การยอมรับนับถือผู้อื่น (10) ความเป็นพลเมืองที่สุจริต (19) การแลกเปลี่ยนความรู้และข่าวสารกับคนอื่น (20) การประหยัดค่าใช้จ่าย

3.3.2 ระดับที่กำลังเรียน นักศึกษาครูระดับ ป.กศ.สูงมีพฤติกรรมในองค์ประกอบต่อไปนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาครูระดับ ค.บ. (6) การรักษาสภาพร่างกาย (8) ความสามารถเชิงนวัตกรรม (13) การติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลภายนอก

3.3.3 วุฒิเดิม นักศึกษาครูที่มีวุฒิเดิม ม.ศ.5 มีพฤติกรรมในองค์ประกอบต่อไปนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาครูที่มีวุฒิอย่างอื่นทั้งหมด (13) การติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลภายนอก นักศึกษาครูที่มีวุฒิเดิม ป.กศ. มีพฤติกรรมในองค์ประกอบต่อไปนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาครูที่มีวุฒิเดิมอย่างอื่นทั้งหมด (11) ความเป็นผู้นำในการยอมรับนวัตกรรม (21) ความเป็นผู้มีระเบียบ-ประ-

เพลย์อันดี และเสียสละเพื่อส่วนรวม นักศึกษาครูที่มีวุฒิเดิม พ.ม. มีพฤติกรรมในองค์ประกอบต่อไปนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาครูที่มีวุฒิต่างอื่นทั้งหมด (10) ความเป็นพลเมืองที่สุจริต นักศึกษาครูที่มีวุฒิเดิมเป็นวุฒิต่างอื่น(ป.วช., ป.วส.)มีพฤติกรรมในองค์ประกอบต่อไปนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาครูที่มีวุฒิต่างอื่นทั้งหมด (8) ความสามารถเชิงนวัตกรรม (14) การให้ความร่วมมือ

3.3.4 การอยู่อาศัย นักศึกษาครูที่อยู่ประจำหอพักในวิทยาลัยครูมีพฤติกรรมในองค์ประกอบต่อไปนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาครูที่กินเรือน (19) การแลกเปลี่ยนความรู้และข่าวสารกับคนอื่น

3.3.5 พื้นเพการดำรงชีวิตในวัยเด็ก นักศึกษาครูที่มีพื้นเพจากตัวเมืองหรือชุมชนหนาแน่นแบบเมืองมีพฤติกรรมในองค์ประกอบต่อไปนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาครูที่มีพื้นเพอย่างอื่นทั้งหมด (12) การรักษาสุขภาพจิตใจ นักศึกษาครูที่มีพื้นเพจากชนบทมีพฤติกรรมในองค์ประกอบต่อไปนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาครูที่มีพื้นเพอย่างอื่นทั้งหมด (8) ความสามารถเชิงนวัตกรรม นักศึกษาครูที่มีพื้นเพจากชุมชนแบบกึ่งเมืองกึ่งชนบทหรือชานเมืองมีพฤติกรรมในองค์ประกอบต่อไปนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาครูที่มีพื้นเพอย่างอื่นทั้งหมด (21) ความเป็นผู้มีระเบียบ-ประเพณีอันดีและเสียสละเพื่อส่วนรวม

3.3.6 อาชีพของบิดา นักศึกษาครูที่บิดามีอาชีพเป็นคหบดี, พ่อค้า, ไม่ประกอบอาชีพมีพฤติกรรมในองค์ประกอบต่อไปนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาครูที่บิดามีอาชีพอย่างอื่นทั้งหมด (12) การรักษาสุขภาพจิตใจ

3.3.7 รายได้ของครอบครัว นักศึกษาครูจากครอบครัวที่มีรายได้ตั้งแต่ 6,001 บาทขึ้นไปมีพฤติกรรมในองค์ประกอบต่อไปนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาครูจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยกว่านี้ (7) การอ่านเพื่อความรู้

3.4 ภูมิหลังกับสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา

การวิเคราะห์ในตอนนี้เป็นการเปรียบเทียบเฉพาะภูมิหลังด้าน เพศ และระดับที่กำลังเรียนเท่านั้น ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

3.4.1 เพศ การเปรียบเทียบสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมระหว่างนักศึกษาครูชายและหญิงในการจัดอันดับความถี่เปรียบเทียบกันพบว่าโดยส่วนรวมแล้วอันดับความถี่แตกต่างกัน แต่ความถี่อันดับที่ 1-19 มีลักษณะคล้ายคลึงกันจึงสรุปได้ว่า มีสิ่งกระตุ้นที่เป็นแกนร่วมกันอยู่ 18 อย่าง (ไม่นับ

สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่อยู่นอกกลุ่ม 1 อย่าง). และสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่มีความถี่สูงซึ่งถือได้ว่าเป็นเกณฑ์สำคัญ 5 อันดับแรกได้แก่ (1) ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส (2) ไม่สนใจ (3) ความสามารถไม่พอ, ประสบการณ์น้อย, ไม่รู้วิธีที่จะทำ (4) ต้องการติดตามให้ทันเรื่องราว ความถี่ วิธีการ หรือความเปลี่ยนแปลงของคนอื่นและสังคม (5) เป็นความสุขหรือความสบายใจของคน

3.4.2 ระดับที่กำลังเรียน การเปรียบเทียบสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมระหว่างนักศึกษาครูระดับ ป.กศ.สูง และ ค.บ. โดยการจัดอันดับความถี่เปรียบเทียบกันพบว่าโดยส่วนรวมแล้วอันดับความถี่แตกต่างกัน แต่อันดับความถี่ที่ 1-13 มีลักษณะคล้ายคลึงกันจึงสรุปได้ว่ามีสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่เป็นเกณฑ์ร่วมกันอยู่ 12 อย่าง (ไม่นับสิ่งกระตุ้นที่อยู่นอกกลุ่ม 1 อย่าง) และสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่มีความถี่สูง 5 อันดับแรกซึ่งถือได้ว่าเป็นเกณฑ์สำคัญได้แก่ (1) ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส (2) ไม่สนใจ (3) ความสามารถไม่พอ, ประสบการณ์น้อย, ไม่รู้วิธีที่จะทำ (4) เล็งเห็นว่าจะเป็นประโยชน์หรือเป็นผลดีแก่ตนเอง (5) ต้องการทำให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือคนอื่น ๆ

การอภิปรายผลการวิจัย

เพื่อให้การอภิปรายผลการวิจัยเป็นไปตามลำดับสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ได้กล่าวมาแล้วจึงแบ่งการอภิปรายเป็น 4 ตอนคือ (1) การอภิปรายผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา (2) การอภิปรายผลการวิเคราะห์สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา (3) การอภิปรายผลการวิเคราะห์ภูมิหลังกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา (4) การอภิปรายผลการวิเคราะห์ภูมิหลังกับสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา

1. การอภิปรายผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา

มวลพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาของนักศึกษาคูที่รวบรวมขึ้นมา 80 พฤติกรรมและจัดหมวดหมู่เป็นแนวไว้ชั่วคราว 15 หมวดหรืออาจจะเรียกว่า 15 องค์ประกอบที่จัดไว้ก่อนทำการวิเคราะห์จากข้อมูลการวิจัย (empirical data) ที่รวบรวมได้นั้น กล่าวได้ว่ายังไม่ละเอียดพอ เพราะว่าเมื่อทำการวิเคราะห์โดยวิธีทางสถิติแล้วได้หมวดหมู่ใหม่เพิ่มขึ้นเป็น 22 องค์ประกอบ ในจำนวน 22 องค์ประกอบนี้มีอยู่ 1 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบที่ 4 การไม่มีคดีโอฆะกลาง ที่มีลักษณะเหมือนกับพฤติกรรมก่อนการวิเคราะห์ทางสถิติ และอีก 6 องค์ประกอบมีลักษณะเหมือนเดิม

แต่จำนวนพฤติกรรมในองค์ประกอบลดน้อยลงได้แก่ องค์ประกอบที่ 3 ความขยันศึกษาเล่าเรียน องค์ประกอบที่ 7 การอ่านเพื่อความรู้ องค์ประกอบที่ 13 การติดต่อดำเนินการกับบุคคลภายนอก องค์ประกอบที่ 15 ความเมตตากรุณา องค์ประกอบที่ 18 ความมีจริยธรรมในการทำงานร่วมกับคนอื่น แสดงว่าการเลือกพฤติกรรม และการจัดหมวดหมู่พฤติกรรมก่อนวิเคราะห์ได้เป็นการคาดเดาสุ่ม แหล่งที่ใช้ในการค้นคว้าและความรู้จากการพบทวนเอกสารที่มีอยู่ก่อนสอดคล้องกันกับผลการวิจัยที่ได้ในตอนหลังซึ่งเป็นการจำแนกพฤติกรรมที่เด่นชัดขึ้นออกมา กล่าวคือภายหลังการหมุนแกนตั้งฉากแบบแวนแมกซ์ (varimax rotation) แล้วพฤติกรรมที่มีค่าน้ำหนักสูงในแต่ละองค์ประกอบรวมกันแล้วมี 62 พฤติกรรม มีพฤติกรรมที่ลดน้อยลงไป 18 พฤติกรรม ดังนั้นความมุ่งหมายในการใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อการสำรวจและสืบหาแบบแผนของตัวแปรซึ่งเป็นความคิดรวมยอดหรือสังกัปใหม่ ๆ และเพื่อลดข้อมูลให้น้อยลงเท่าที่จะเป็นไปได้ (Kerlinger, 1973:165; Kim, 1975:469) ที่ใช้ในการวิจัยนี้ได้ผลตามที่ต้องการ ก็สามารถสร้างสังกัปพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาขึ้นได้เป็น 22 องค์ประกอบรวม 62 พฤติกรรม สามารถลดตัวแปรของสังกัปเดิมที่สร้างขึ้นได้ 18 พฤติกรรม ดังนั้นการวัดพฤติกรรมนี้ในการศึกษาค้นคว้าที่จะมีขึ้นต่อไปจึงไม่จำเป็นต้องสอบวัดทั้ง 80 พฤติกรรม แต่สอบวัดเพียง 62 พฤติกรรม หรือ 22 องค์ประกอบก็ครอบคลุมอีก 18 พฤติกรรมที่ลดลงไปได้ด้วย

อย่างไรก็ตามโครงสร้างพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาของนักศึกษาครูที่ค้นพบนี้แม้จะมีการรวบรวมพฤติกรรมต่าง ๆ คนละแนวกับงานวิจัยของคุกและคณะ (Cook, Lenden and McKey, 1961:866-872) เฉลียว บุรีภักดีและคณะ (เฉลียว บุรีภักดีและคณะอื่น ๆ 2520) ที่ศึกษาถึงลักษณะของครูที่พึงประสงค์หรือครูที่ดี (กล่าวแล้วในหน้า 41) แต่ก็พบว่าผลการวิจัยไม่เพียงแต่สอดคล้องกับการวิจัยนี้เท่านั้น ผลการวิจัยนี้ยังขยายขอบเขตพฤติกรรมออกไปกว้างขวางกว่าอีกด้วย

2. การอธิบายผลการวิเคราะห์สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา

ในการศึกษาสิ่งที่เป็นตัวกระตุ้นพฤติกรรมครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้คำถามปลายเปิดเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อจะได้ข้อมูลที่ไมได้เกิดจากผู้วิจัยไปกระตุ้นให้ตอบโดยใช้คำถามที่มีตัวเลือกไว้ให้ และเป็นการศึกษาในคราวเดียวกันถึง 80 พฤติกรรม ผลการวิเคราะห์จึงปรากฏว่ามีสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมถึง 140 อย่างดังที่แสดงไว้ในภาคผนวก ง. อย่างไรก็ตามกรอบ

ที่ใช้ในการวิเคราะห์ใช้ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์มาเป็นแนวจัดประเด็นเข้าด้วยกัน แต่มีได้มีความมุ่งหมายจะทดสอบทฤษฎีนี้แค่ประการใด และถึงแม้จะใช้ทฤษฎีนี้มาวิเคราะห์ประเด็น สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมก็ยังคงมี 140 อย่างอยู่เช่นเดิม เพราะคำตอบที่ได้มีอยู่ก่อนแล้วเพียงแต่นำทฤษฎีของมาสโลว์มาใช้เป็นแนวทางในการจัดหมวดหมู่คำตอบ โดยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงจัดหมวดหมู่คำตอบใหม่ อีกครั้งหนึ่งเป็น 9 หมวดเพื่อให้เห็นโครงสร้างในอีกแบบหนึ่งและเพื่อศึกษาหาการจัดประเด็นตาม ทฤษฎีของมาสโลว์ผิดพลาดจากทฤษฎีซึ่งอาจจะมีขึ้นได้ นอกจากที่พบว่าคำตอบที่จัดเข้าทฤษฎีไม่ได้ หรือตัดสินไม่ได้ว่าจัดอยู่ในชั้นใดถึง 63 ประเด็น ผู้วิจัยจึงจัดหมวดหมู่ขึ้นใหม่เพื่อแก้ปัญหานี้ อีกประการหนึ่งด้วยทั้งนี้เพราะพบว่า เมื่อจัดอันดับความดีของสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมตามแล้ว (ตาราง 7, 8, 9) สิ่งกระตุ้นที่อยู่นอกประเด็นมักมีความดีสูง จึงมีข้อคิดว่าการเลือกเอาทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งมาใช้เป็น กรอบในการวิเคราะห์ตัวแปรในลักษณะเช่นนี้จะไม่สามารถอธิบายตัวแปรทุกตัวดังที่พบในการวิจัยนี้ ซึ่งก็เป็นจริงตามที่มาสโลว์ได้กล่าวมาก่อนแล้วว่า ความต้องการเบื้องต้นไม่ใช่ตัวกำหนดพฤติกรรม ทุกอย่าง (Maslow, 1970:55)

ผลการวิเคราะห์สิ่งกระตุ้นในแต่ละพฤติกรรมดังที่แสดงไว้ในตาราง 4 หรือที่แสดงไว้ในบทที่ 4 หน้า 103-137 แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมหนึ่ง ๆ จะมีสิ่งกระตุ้นได้หลายอย่างซึ่งเป็นที่ ยอมรับกันอยู่แล้วในหมู่นักจิตวิทยา สำหรับมาสโลว์เองก็ยอมรับว่าพฤติกรรมต่าง ๆ มีแนวโน้มที่จะ ถูกกระตุ้นจากสาเหตุหลายอย่าง หรือจากความต้องการเบื้องต้นทุกอย่างในคราวเดียวกัน ดังนั้น จึงเป็นไปได้ที่จะวิเคราะห์พบว่าพฤติกรรมอย่างหนึ่งในคนหนึ่ง ๆ มีสาเหตุมาจากความต้องการหลาย ระดับตามทฤษฎีของเขา (Maslow, 1970:55) แต่ในขณะเดียวกันถ้าพิจารณา กลับไปอีกทางหนึ่ง จะพบว่า สิ่งกระตุ้นอย่างหนึ่งจะกระตุ้นพฤติกรรมต่าง ๆ ได้หลายพฤติกรรม เช่น พบว่า "(506) 8 ต้องการปรับปรุงสมรรถภาพของคน" เป็นตัวกระตุ้นให้กระทำพฤติกรรมต่าง ๆ กันไป 17 พฤติกรรม (ตาราง 8) ซึ่งการค้นพบสิ่งนี้ขัดกับนักจิตวิทยาที่เชื่อเรื่องลักษณะ (trait psychology) ว่ามี ลักษณะอย่างหนึ่งที่เป็นเหตุของพฤติกรรมเฉพาะลักษณะนั้น (Maslow, 1970:55; Hjelle and Ziegler, 1976:171, 177-179) ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าการพิจารณาสรุปว่าสิ่งกระตุ้นแต่ละอย่าง กระตุ้นพฤติกรรมใดได้บ้างมีคุณค่ามากกว่าหรืออาจจะมากกว่าการสรุปว่า พฤติกรรมแต่ละพฤติกรรม มีสิ่งกระตุ้นอะไรบ้าง ดังนั้นผู้วิจัยจึงพยายามสรุปผลการวิจัยออกมาทั้ง 2 ประเด็นดังที่ปรากฏอยู่ใน ตาราง 4 หรือตาราง 8, 9 โดยเฉพาะแกนสำคัญที่รายงานไว้ในหน้า 161-164 ซึ่งจะมีประโยชน์ต่อการนำไปกำหนดแนวทางในการฝึกอบรมได้ดียิ่งขึ้น

อีกประการหนึ่งจะเห็นได้ว่าสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่วิเคราะห์ได้นั้นส่วนมากเป็นสิ่งที่กระตุ้นจากภายในตัวบุคคลเองคือเป็นเหตุผล เจตคติ ค่านิยม และ ความรู้ความสามารถที่จะเป็นสิ่งที่กระตุ้นจากภายนอกตัวบุคคล เหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่านักศึกษาคณะที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้เป็นผู้ที่มิได้อยู่ในระดับที่รู้จักใช้หลักการและเหตุผล ค่านิยมของตนหรือของสังคม เป็นแนวในการประพฤติปฏิบัติได้เป็นอย่างดีแล้ว ผลการวิจัยในข้อนี้จึงไม่ขัดต่อความเป็นจริง และการที่ผลการวิจัยเป็นดังกล่าวนี้นี้ก็เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้เป็นแนวทางการฝึกอบรมได้ เพราะเป็นสิ่งที่กระตุ้นพฤติกรรมที่สามารถฝึกได้ หรือปรับปรุงได้นั่นเอง

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และจำแนกสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมโดยละเอียดเป็นรายพฤติกรรมทั้ง 80 พฤติกรรมออกเป็นสิ่งที่กระตุ้นพฤติกรรมให้กระทำบ่อย และสิ่งที่กระตุ้นพฤติกรรมหรือเหตุให้กระทำน้อย ซึ่งผลได้ปรากฏอยู่ในตาราง 4 ภาคผนวก จ. หรือในแผนที่ 4 หน้า 103-137 โดยละเอียดแล้วนั้น มีข้อที่น่าสนใจก็คือ มีสิ่งกระตุ้นอยู่น้อย (22 อย่าง) ที่อาจกระตุ้นให้กระทำบ่อย หรือยับยั้งให้กระทำน้อยก็ได้ (ดูตาราง 8,9) ทั้งนี้เพราะสิ่งกระตุ้นเหล่านี้ขึ้นอยู่กับตัวผู้กระทำว่ามีความรู้สึกรู้สึกในเรื่องนี้น้อยเพียงใด และขึ้นอยู่กับลักษณะพฤติกรรมแต่ละอย่างเช่น "(207)5 ไม่อยากมีปัญหายุ่งยาก, ไม่อยากมีความขัดแย้งกับใคร, ตัดปัญหาหรือความรำคาญใจให้หมดไป" เป็นเหตุให้กระทำน้อยในพฤติกรรม "รร16 พยายามเข้าไปเผชิญปัญหาที่ตนเองต้องการจะหลีกเลี่ยง" แต่กระตุ้นให้กระทำบ่อยในพฤติกรรม "ปช65 ยอมเสียผลประโยชน์ตัวเองเมื่อมีความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ภายในกลุ่มของตน" ดังนั้นนอกจากสิ่งกระตุ้นอย่างหนึ่งจะกระตุ้นพฤติกรรมให้หลายพฤติกรรมดังที่อธิบายมาแล้วในหน้า 137 สิ่งกระตุ้นอย่างหนึ่งอาจกระตุ้นหรือยับยั้งพฤติกรรมก็ได้ ดังนั้นการเลือกแนวทางการฝึกอบรมจึงต้องพิจารณาพฤติกรรมที่ทั้งเป็นเป้าหมายจะพัฒนาขึ้นในตัวบุคคลและเลือกให้สิ่งกระตุ้นที่สนับสนุนกับพฤติกรรมนั้นให้มากที่สุด

3. การอธิบายผลการวิเคราะห์กลุ่มหลังกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา

ในการวิเคราะห์ด้วย ไค-สแควร์ เพื่อจะให้นักศึกษาคณะตามภูมิหลัง 7 ด้านคือ เพศ ระดับที่กำลังเรียน วุฒิเดิม การอยู่อาศัย พื้นเพการดำรงชีวิตในวัยเด็ก อาชีพของบิดา และรายได้ของครอบครัว มีภูมิหลังที่น่าจะตั้งข้อสังเกตซึ่งจะเน้นอธิบายในที่นี้คือ เพศ ระดับที่กำลังเรียน และการอยู่อาศัย ซึ่งปรากฏว่าในการวิเคราะห์พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนารวม 80 พฤติกรรมกับภูมิหลังดังกล่าวไม่มีความแตกต่างกันทั้งที่ตามความคาดหมายโดยทั่วไปน่าจะมี

ความแตกต่างกัน ทั้งนี้ก็เพราะว่าสังคมมักจะคาดหวังและให้การยอมรับเลี้ยงดูไปในจุดหมายที่ต่างกันระหว่างเพศ (Jung, 1978:159) ในขณะที่ปัจจุบันหญิงและชายมีการศึกษาแบบเดียวกัน เพราะเมื่อพิจารณาถึงกระบวนการฝึกอบรมและโอกาสที่นักศึกษาครูทั้งชายและหญิงจะได้รับในวิทยาลัยครูแล้ว จะพบว่าเป็นแบบเดียวกัน นักศึกษาครูหญิงได้รับการศึกษาเท่าเทียมกับนักศึกษาครูชายมาโดยตลอด และวัฒนธรรมไทยไม่มีข้อจำกัดมากเหมือนในบางวัฒนธรรม มีปัจจัยนี้อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้นักศึกษาครูชายและหญิงไม่แตกต่างกันในพฤติกรรมดังกล่าว เช่นเดียวกันกระบวนการเรียนการสอนในวิทยาลัยครูในระดับ ค.บ. ในปัจจุบันไม่ได้มีส่วนเพิ่มพูนพฤติกรรมต่าง ๆ ให้สูงขึ้นกว่าระดับ ป.กศ.สูงจึงทำให้นักศึกษาครูทั้ง 2 ระดับไม่แตกต่างกันในเรื่องนี้

แต่อย่างไรก็ตามในการวิเคราะห์เป็นรายพฤติกรรมพบว่านักศึกษาครูระดับ ค.บ. มีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนามากกว่านักศึกษาครูระดับ ป.กศ.สูง 9 พฤติกรรมคือ ผร03*, ผร06, รร15, ซล43, ผน51, คต55, พม56, พม57, สร80 แต่นักศึกษาครูระดับ ป.กศ.สูงก็มีพฤติกรรมต่อไปมากกว่านักศึกษาครูระดับ ค.บ. คือ สจ22, สก39, นว46, พม59, จล61 นั่นคือนักศึกษาครูระดับ ค.บ. มีพฤติกรรมที่มีลักษณะไปในทางไม่หาความรู้ เป็นพลเมืองดี และเป็นผู้นำ ส่วนนักศึกษาครูระดับ ป.กศ.สูง มีพฤติกรรมที่มีลักษณะไปในทางทำตามระเบียบ-ประเพณี และให้ความร่วมมือ จากข้อมูลนี้ชี้ให้เห็นว่าในระดับ ค.บ. จะละเลยในเรื่องนี้มากกว่า

ส่วนความแตกต่างระหว่างนักศึกษาครูชายและหญิงวิเคราะห์เป็นรายพฤติกรรมมีถึง 23 พฤติกรรม (ดูตาราง 5 ในภาคผนวก ข.) พิจารณาโดยรวมแล้วนักศึกษาครูชายมีพฤติกรรมที่มีลักษณะไปในทางไม่หาความรู้ วิเริ่ม เป็นผู้นำ และเป็นพลเมืองดี ส่วนนักศึกษาครูหญิงมีพฤติกรรมการแลกเปลี่ยนข่าวสารความรู้ ชยัน และประหยัดซึ่งก็เป็นลักษณะที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเพศชายมักแตกต่างจากเพศหญิงในรายละเอียดบางด้านเท่านั้นตามที่สังคมเห็นว่าแต่ละเพศควรประพฤติมาตั้งแต่เด็ก (Sorenson, Malm and Forehand, 1971:30)

สำหรับความแตกต่างระหว่างนักศึกษาครูที่อยู่ประจำหอพักในวิทยาลัยครูและนักศึกษาครูที่เดินเรียน โดยส่วนรวมแล้วไม่แตกต่างกัน แต่ในการวิเคราะห์รายพฤติกรรมมีความแตกต่างกันบ้าง กล่าวคือนักศึกษาครูที่อยู่ประจำหอพักในวิทยาลัยครูมีพฤติกรรมในลักษณะวิ เริ่มและประหยัดระเบียบ

ประเพณี (ปร05, รร15, พม,59, อล62)มากกว่าแต่นักศึกษาคณะที่เดินเรียนมีพฤติกรรมในลักษณะไม่หาความรู้ และติดต่อกับผู้อื่น (ปร03, ปร07, สก38, ทต55)มากกว่า ที่เป็นเช่นนั้นเพราะว่า นักศึกษาคณะที่อยู่ประจำหอพักในวิทยาลัยครูจะได้รับการฝึกอบรมในด้านความประพฤติมากกว่านั่นเอง แต่ไม่ค่อยมีโอกาสดูติดต่อกับผู้อื่นนอกสถาบัน เหมือนนักศึกษาคณะที่เดินเรียน

นอกจากนี้ในการวิเคราะห์พฤติกรรมตามองค์ประกอบที่ละองค์ประกอบพบว่า มีความแตกต่างระหว่างเพศมากที่สุด และก็มีลักษณะความแตกต่างคล้ายคลึงกับการวิเคราะห์รายพฤติกรรม ลักษณะโดยทั่วไปก็คือ นักศึกษาคณะชายมีความริเริ่ม เป็นผู้นำ กล้าแสดงออก และมีใจยุติธรรม ในขณะที่นักศึกษาคณะหญิงมีลักษณะโดยทั่วไปคือ ยอมรับคนอื่น มีความเป็นพลเมืองดี ชอบสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และมีการประหยัด ซึ่งก็เป็นลักษณะความแตกต่างที่มักพบระหว่างเพศ กล่าวคือ ผู้ชายมักจะได้รับการคาดหวังว่าจะฉลาด เป็นผู้นำ ควบคุมอารมณ์ได้ (Sorenson, Malm and Forehand, 1971:31) เหล่านี้เป็นต้น

ความแตกต่างระหว่างนักศึกษาคณะระดับ ป.กศ.สูง และ ค.บ. ในการวิเคราะห์ตามองค์ประกอบพบว่านักศึกษาคณะระดับ ป.กศ.สูงมีพฤติกรรมการรักษาสุขภาพ ความสามารถเชิงนวัตกรรม และการติดต่อกับสัมพันธ์บุคคลภายนอกมากกว่าซึ่งก็เป็นเพราะนักศึกษาคณะระดับ ป.กศ.สูงส่วนใหญ่ยังอยู่ในวัยที่ชอบออกกำลังกาย ชอบที่จะติดต่อกับบุคคลอื่น และชอบคิดเพราะยังถือได้ว่าเป็นวัยที่มีลักษณะเป็นวัยรุ่นตอนปลายติดต่อกับผู้ใหญ่ตอนต้น (Hurlock, 1975:191,185,209) ส่วนองค์ประกอบอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันซึ่งก็เกิดจากการคาดหมายเพราะนักศึกษาคณะระดับ ค.บ. ควรจะมีพฤติกรรมในหลาย ๆ องค์ประกอบในระดับสูงกว่าจึงเป็นข้อที่น่าสังเกตว่าอาจจะเนื่องมาจากการจบจบการฝึกอบรมเป็นปัจจัยสำคัญเช่นเดียวกับการวิเคราะห์รวมพฤติกรรมทั้ง 80 พฤติกรรมก็ได้

ส่วนข้อแตกต่างระหว่างนักศึกษาคณะที่อยู่ประจำหอพักในวิทยาลัยครูและนักศึกษาคณะที่เดินเรียนเมื่อองค์ประกอบเดียวคือ การแลกเปลี่ยนความรู้และข่าวสารกับคนอื่น ซึ่งนักศึกษาคณะที่อยู่ประจำหอพักกระทำมากกว่า จึงเห็นได้ว่าที่เป็นเช่นนี้เพราะภาวะอำนวยให้นักศึกษาคณะที่อยู่ประจำหอพักได้พบปะเพื่อน ๆ ที่อยู่ประจำหอพักด้วยกัน จึงมีโอกาสนำพฤติกรรมนี้ได้มากกว่านับได้ว่าเป็นภาวะที่ดีควรจะส่งเสริมต่อไป

สำหรับบทหลังอื่นๆ ไม่ค่อยจะมีผลต่อการนำมาพิจารณาเป็นแนวในการประเมินผลการฝึกอบรมในวิทยาลัยครูเท่าใดนักจึงไม่นำมากล่าวในตอนนี้อย่างไรก็ตาม (ดูหน้า 191-192 เพิ่มเติม)

4. การอภิปรายผลการวิเคราะห์ภูมิหลังกับสิ่งที่กระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา

ภูมิหลังที่นำมาศึกษาในตอนนี้คือ เพศ และระดับที่กำลังเรียนซึ่งต้องการจะพิจารณาว่าโดยส่วนรวมนักศึกษาคูชายและหญิงมีสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมต่างกันหรือไม่ และเช่นเดียวกันต้องการจะพิจารณาว่านักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง และ ค.บ. มีสิ่งกระตุ้นแตกต่างกันหรือไม่โดยวิธีการเรียงลำดับความถี่เปรียบเทียบกันพบว่าสิ่งกระตุ้นที่มีความถี่สูงมีความคล้ายคลึงกันไม่แตกต่างกันอย่างเด่นชัดเหมือนความถี่ต่ำ ๆ ซึ่งเป็นผลที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนารวม 80 พฤติกรรมกับภูมิหลัง 2 ด้านที่ไม่แตกต่างกัน และการวิเคราะห์โดยวิธีนี้ทำให้พบว่แกนของสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมหลายพฤติกรรมมีอยู่จำนวนหนึ่ง (ดูหน้า 160-164) ซึ่งมีประโยชน์ในการนำไปใช้มาก เพราะสามารถทำให้ลดตัวแปรลงได้มากจาก 140 ตัวแปร (สิ่งกระตุ้น) เป็น 18 ตัวแปร (สิ่งกระตุ้น) เป็นอย่างน้อยในหมู่นักศึกษาคูชายและหญิง และ 12 ตัวแปรเป็นอย่างน้อยในหมู่นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง และ ค.บ. ข้อที่น่าสังเกตก็คือ สิ่งกระตุ้น" (101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส (102)6 ไม่สนใจ และ (104)8 ความสามารถไม่พอ, ประสิทธิภาพน้อย, ไม่รู้วิธีที่จะทำ" ซึ่งมีความถี่สูงเป็นอันดับ 1, 2 และ 3 เหมือนกัน แต่สิ่งกระตุ้น 3 อย่างนี้เป็นเหตุที่ไปยังยังให้กระทำน้อย จึงเห็นได้ว่า พฤติกรรมจำนวนมากถูกยับยั้งด้วยเหตุดังกล่าว และเป็น การแสดงว่านักศึกษายังขาดการรู้จักแบ่งเวลา ขาดความเอาใจใส่ในการกระทำต่าง ๆ และ ไม่ได้รับการฝึกอบรมให้กระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์เป็นปัจจัยสำคัญ สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อยอื่น ๆ ที่จะต้องพิจารณาคงที่ปรากฏในตาราง 9 ก็ยังมีอีกมากจะควรได้รับการแก้ไขหรือขจัดออกไป

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยที่กล่าวมาแล้วตั้งแต่ขั้นวิธีวิจัยจะนำมาใช้เป็นข้อพิจารณาเสนอแนะซึ่งแบ่งเป็น 2 หัวข้อคือ (1) การเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการผลิตครู (2) การเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป แต่ละหัวข้อมีรายละเอียดดังนี้

1. การเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการผลิตครู

พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาและสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมในหมู่นักศึกษาที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้กล่าวได้ว่าสนองความต้องการและส่งผลดีไปยังกรมการฝึกหัดครูโดยตรง เพราะมี

หลักฐานปรากฏชัดว่าการฝึกอบรมการฝึกหัดครูมีความต้องการที่จะมีบทบาทในการพัฒนาประเทศอย่างจริงจังมาเป็นเวลานานแล้วแต่ก็ขาดงานวิจัยในสังคมของเราเองที่จะชี้ให้เห็นแนวทางในเรื่องนี้ ในปัจจุบันการฝึกอบรมการฝึกหัดครูก็ยังมีคามมุ่งมั่นจะกระทำดังกล่าวยังบรรลุความสำเร็จและเริ่มมีการพูดถึงแนวทางที่จะปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครูให้มีการฝึกอบรมนักศึกษาครูในด้านการพัฒนามากขึ้น รองอธิบดีกรมการฝึกหัดครูในปัจจุบัน* ได้เสนอแนะอย่างกว้าง ๆ ไว้ว่า "ถ้าจะให้การฝึกหัดครูสามารถช่วยพัฒนาท้องถิ่น จะต้องปรับปรุงหลักสูตรให้นักศึกษาครูได้เข้าใจแนวคิดในการแก้ปัญหาทางชนบทและสังคม(นอกเหนือจากข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เป็นการเน้นจะให้การฝึกหัดครูมีบทบาทในการพัฒนา) ผลการวิจัยนี้จะให้แนวทางแก่ผู้ที่วางโครงการให้วิทยาลัยครู หรือการฝึกอบรมการฝึกหัดครูมีบทบาทในการพัฒนาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครู เพื่อฝึกอบรมนักศึกษาครูให้มีคุณสมบัติที่สนับสนุนการพัฒนาเป็นอย่างดี ซึ่งผู้วิจัยจะได้กล่าวไปตามลำดับดังนี้

1.1 แนวทางที่ควรเน้น

การปรับปรุงการผลิตครูให้สนับสนุนการพัฒนาควรจะเน้นการฝึกอบรมนักศึกษาครูให้มีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาที่เป็นไปตามนโยบายของรัฐ(กล่าวแล้วในหน้า 5-8) โดยจะต้องมีความเชื่อว่า ครูที่จะออกไปสนับสนุนการพัฒนาประเทศจะต้องมีพฤติกรรมหรือการประพฤติปฏิบัติในลักษณะที่เอื้อ(หรือไม่ขัด)ต่อการพัฒนาด้านต่าง ๆ ของประเทศไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง สาธารณสุข การศึกษา และสังคม ตัวอย่างการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศที่มีพื้นฐานเบื้องต้นอยู่ที่การประหยัดของประชาชน ผู้ที่จะเป็นแบบอย่างแก่ประชาชน และอบรมสั่งสอนในเรื่องนี้แก่นักเรียน ก็คือครูทุกคนในชุมชน ดังนั้นครูจึงต้องมีพฤติกรรมการประหยัดซึ่งควรจะได้รับ การฝึกอบรมให้มีการประหยัดอย่างถูกวิธีและเป็นนิสัยจากวิทยาลัยครูก่อนที่จะออกไปประกอบอาชีพในชนบทหรือในเมืองก็ตาม ดังนั้นการผลิตครูที่เน้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาจึงเป็นการเน้นการพัฒนาประเทศ หรือชุมชนทุกแบบไม่เพียงแต่ในชนบทเท่านั้น กล่าวคือปัญหาประชาชนไม่ประหยัด ทุบเพื่อย มีไม้มีแต่ในชนบทเท่านั้น (สุพิศรา สุภาพ 2520:20-22) ในตัวเมืองของสังคมไทยก็ยังมีอยู่เช่นเดียวกัน ปัญหาอื่น ๆ ก็ทำนองเดียวกันเมื่ออยู่ทั้งในชนบทและเมือง ดังนั้นการฝึกหัดครูเพื่อการพัฒนาควรจะเป็น

* ดร.อรุณ ปรึทธิกิจลก บรรยายเรื่อง"บทบาทของสถาบันการศึกษาในการพัฒนาชนบท"

การผลิตครูเพื่อการพัฒนาทั้งชนบทและเมือง มีหลักสูตรที่มุ่งฝึกอบรมไปเพื่อการพัฒนาไม่ควรทำเป็นโครงการชั่วคราว หรือเป็นเพียงกิจกรรมนอกหลักสูตรดังที่เคยกระทำมาแล้ว เพราะการกระทำดังกล่าวเป็นไปในลักษณะกลุ่มสนใจเท่านั้น เช่น โครงการอาสาพัฒนาในขณะที่การฝึกหัดครูไม่มีแกนของหลักสูตรที่จะฝึกอบรมเรื่องการพัฒนาโดยตรง อาจารย์ในวิทยาลัยครูจึงไม่สนใจที่จะศึกษาค้นคว้าเรื่องการพัฒนาทั้งที่ สวัสดิ์ ทรัพย์จำนงค์ พบในการประเมินโครงการฝึกหัดครูชนบทมาแล้ว (สวัสดิ์ ทรัพย์จำนงค์ 2518)

1.2 จุดมุ่งหมายของการฝึกอบรม

การฝึกอบรมครูเพื่อการพัฒนาควรจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายหลักเอาไว้ 22 ประการตามที่ไควัลเกราะหทัยในการวิจัยครั้งนี้ว่า พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนามีอยู่ 22 องค์ประกอบคือ (1) ความเป็นผู้นำในการแก้ปัญหา (2) การยอมรับนับถือผู้อื่น (3) ความขยันศึกษาเล่าเรียน (4) การไม่ยึดถือโชคกลาง (5) ความสนใจข่าวสารปัจจุบัน (6) การรักษาสุขภาพร่างกาย (7) การอ่านเพื่อความรู้ (8) ความสามารถเชิงนวัตกรรม (9) ความกล้าที่จะแสดงความคิดริเริ่ม (10) ความเป็นพลเมืองที่สุจริต (11) ความเป็นผู้นำในการยอมรับนวัตกรรม (12) การรักษาสุขภาพจิตใจ (13) การติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลภายนอก (14) การให้ความร่วมมือ (15) ความเมตตากรุณา (16) ความมีมนุษยสัมพันธ์ (17) ความมีน้ำใจนักกีฬา (18) ความมีใจยุติธรรมในการทำงานร่วมกับคนอื่น (19) การแลกเปลี่ยนความรู้ข่าวสารกับคนอื่น (20) การประหยัดค่าใช้จ่าย (21) ความเป็นผู้มีระเบียบ-ประเพณีอันดี และเสียสละเพื่อส่วนรวม (22) ความมีมารยาท

ทั้งนี้หมายถึงจุดมุ่งหมายทั้งระบบของการฝึกหัดครูที่จะต้องฝึกฝนสมรรถภาพ (competencies) อื่น ๆ เช่น ด้านความรู้ ด้านการสอน ซึ่งได้ดำเนินการอยู่แล้ว อย่างไรก็ตามพฤติกรรมทั้ง 22 องค์ประกอบที่ค้นพบในการวิจัยนี้แต่ละองค์ประกอบถือได้ว่าเป็นสมรรถภาพของครูเพื่อการพัฒนาที่ควรจัดขึ้นในหลักสูตรการฝึกหัดครูที่มุ่งจะสนับสนุนการพัฒนาชุมชน พฤติกรรมทั้ง 22 องค์ประกอบนี้ประกอบด้วยพฤติกรรมย่อยที่จัดเป็นหมวดไว้ด้วยทุกองค์ประกอบรวมทั้งสิ้น 62 พฤติกรรมย่อย (ดูหน้า 89-102) ซึ่งกล่าวได้ว่าเพียงพอสำหรับผู้ที่จะออกไปนำชุมชนสู่การพัฒนา เช่น "ความกล้าที่จะแสดงความคิดริเริ่ม" ประกอบด้วยพฤติกรรม 3 พฤติกรรมคือ (1) ถัดจากหลักการที่ไม่เห็นด้วยแม้จะเป็นความคิดของคนส่วนใหญ่ (2) พยายามเข้าไปเผชิญปัญหาที่คนอื่นต้องการจะหลีกเลี่ยง (3) แสดงความคิดหรือผลงานใหม่ ๆ แม้จะมีคนอื่นเห็นว่าแปลกไปจากที่คนอื่นทั่วไปเขาทำกัน

หรือเป็นไปได้ยาก นั่นคือหมายความว่า การตั้งจุดมุ่งหมายการฝึกอบรมนักศึกษาครูให้มีความกล้าที่จะแสดงความคิดริเริ่ม หมายถึงการฝึกอบรมพฤติกรรม(หรือสมรรถภาพ) 3 พฤติกรรมนี้ให้บรรลุผลสำเร็จเป็นอย่างน้อย ดังนั้นการใช้พฤติกรรมทั้ง 22 องค์ประกอบมาเป็นจุดมุ่งหมายในการฝึกอบรมจึงช่วยให้เกิดความใกล้เคียงกันว่าจุดมุ่งหมายแต่ละข้อนั้นคืออะไร เพราะได้ระบุจุดมุ่งหมายย่อยในรูปของพฤติกรรม(behavioral objectives) ภายใต้พฤติกรรมหรือองค์ประกอบค่านั้น ๆ ไว้แล้วซึ่งเป็นผลที่ได้มาจากการวิจัยโดยตรง

กล่าวโดยสรุปได้ว่าจุดมุ่งหมายที่จะฝึกอบรมนักศึกษาครูให้มีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาควรกำหนดตามผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาที่มีอยู่ 22 องค์ประกอบ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบได้ระบุพฤติกรรมไว้อย่างชัดเจนภายใต้องค์ประกอบนั้น ๆ อยู่แล้ว จะไม่มีปัญหาในเรื่องการตีความแตกต่างกันเวลานำไปใช้แก่ประชากรใด

อย่างไรก็ตามในกรณีที่มีเวลาจำกัดในการฝึกอบรมไม่สามารถดำเนินการได้ทั้ง 22 องค์ประกอบก็อาจเลือกเฉพาะองค์ประกอบแรก ๆ ซึ่งมีความสำคัญมากกว่าองค์ประกอบหลัง ๆ มากำหนดเป็นเป้าหมายได้ เช่น องค์ประกอบที่ 1-8 (ค่าไอเกนตั้งแต่ 1.5 ขึ้นไป ดูตาราง 2) น่าจะเป็นองค์ประกอบที่ควรพิจารณาก่อนองค์ประกอบอื่น

1.3 แนวทางการฝึกอบรม

ผลการวิจัยในครั้งนี้นอกจากจะได้ค้นหาองค์ประกอบของพฤติกรรมเพื่อนำมากำหนดเป็นจุดมุ่งหมายในการฝึกอบรมครูเพื่อการพัฒนาดังที่กล่าวมาแล้วในข้อ 1.2 นั้น ผลการวิจัยอีกส่วนหนึ่งที่สอดคล้องกันโดยตรงคือ ผลการวิเคราะห์หาสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมต่าง ๆ ใน 22 องค์ประกอบรวม 62 พฤติกรรม (ความจริงได้วิเคราะห์ทั้ง 80 พฤติกรรมว่ามีอะไรบ้าง) โดยแยกเป็นสิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย กระทำพอประมาณ และสิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย ทั้งนี้จะให้ความสำคัญกับสิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อย และสิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อยเป็นพิเศษ เพราะจะเป็นตัวช่วยชี้แนะแนวทางการฝึกอบรมได้ กล่าวคือถ้าจุดมุ่งหมายในการฝึกอบรมที่ยกตัวอย่างในข้อ 1.2 คือ "ต้องการให้นักศึกษาคูมีความกล้าที่จะแสดงความคิดริเริ่ม" จะได้รับการนำไปปฏิบัติ แนวทางในการฝึกอบรมพฤติกรรมหรือสมรรถภาพค่านี้นี้คือ การพิจารณาว่าพฤติกรรมย่อยภายใต้สมรรถภาพนี้(องค์ประกอบที่ 9) มีอะไรบ้าง แต่ละพฤติกรรมมีสิ่งกระตุ้นอะไรบ้าง (จากผลการวิจัยในหน้า 105-137 หรือตาราง 4 จะชี้ให้เห็นว่าสิ่งกระตุ้นมีอะไรบ้าง) นั่นคือจะพบว่า พฤติกรรมที่ (1) ในจุดมุ่งหมาย(องค์ประกอบ

ที่ 9) นี้คือ พฤติกรรมกล่าวกัดคำหลักการที่ไม่เห็นด้วยแม้จะเป็นความคิดของคนส่วนใหญ่ที่จะฝึกอบรมให้เกิดขึ้นในหมู่นักศึกษาคณะนี้เมื่อไรเป็นสิ่งที่กระตุ้นบ้าง ผลการวิจัยพบว่า สิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อยยังสรุปให้เห็นชัดไม่ได้ (หน้า 131 ข้อ 67.1) แต่พบว่าสิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้นักศึกษาคณะนี้น้อยหรือไม่กล้าทำมีอยู่ถึง 8 อย่างตามลำดับคือ (1) ไม่ชอบคัดค้านชอบทำตามที่กลุ่มลงมติหรือความเห็น (2) ยึดมั่นในความเป็นประชาธิปไตยจึงไม่ค่อยคัดค้าน (3) ไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วยกับการคัดค้านความคิดของคนส่วนใหญ่ (4) ไม่อยากมีปัญหายุ่งยาก, ไม่อยากมีความขัดแย้งกับใคร (5) ต้องการทำหน้าที่เป็นประโยชน์ไม่ขัดแย้งกับส่วนรวม (6) ไม่กล้าคัดค้าน (7) ไม่เห็นประโยชน์ที่จะต้องทำ และ (8) ไม่อยากไปยุ่งเกี่ยวหรือก้าวล่วงเรื่องของคนอื่น เมื่อพิจารณาจากตาราง 4 จะพบว่าความถี่ของสิ่งกระตุ้น 3 อันดับแรกสูงมากคือ 67, 20, และ 10 ตามลำดับ โดยเป็นความถี่ของสิ่งกระตุ้นให้กระทำบ่อยเพียง 1, 0, และ 0 ตามลำดับเท่านั้น เพียงแต่การพิจารณาสิ่งกระตุ้น 3 อย่างนี้ก็อาจได้แนวทางว่า ประการแรก นักศึกษาคณะนี้กระทำพฤติกรรมน้อยเพื่อรักษามลประโยชน์ของตนเกรงจะไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่มนั้น จะคงเน้นการฝึกอบรมให้รู้จักพึ่งพาตนเอง เป็นตัวของตัวเอง ในอีก 2 ประการต่อมาข้อมูลชี้ให้เห็นว่า นักศึกษาคณะนี้มีความรู้ความเข้าใจในวิถีทางของการทำงานแบบประชาธิปไตยอย่างผิด ๆ คิดว่าการคัดค้าน การโต้แย้งกับคนส่วนใหญ่ในสิ่งที่ตนไม่เห็นด้วยไม่ใช่วิธีการของประชาธิปไตย การฝึกอบรมจะต้องปลูกฝังความรู้ที่ถูกต้องในเรื่องนี้อย่างจริงจัง ข้อมูลนี้ยังสะท้อนให้เห็นว่าจะต้องตรวจสอบกระบวนการเรียนการสอนและการวัดผลในหมวดวิชาสังคมและวิชาที่เกี่ยวข้องให้มากยิ่งขึ้น เหล่านี้เป็นต้น

พฤติกรรมอื่น ๆ ก็มีแนวทางที่จะพิจารณากำหนดวิธีที่จะจัดการฝึกอบรมให้ได้ผล โดยอาศัยข้อมูลจากการวิจัยในทำนองเดียวกันนี้ อย่างไรก็ตามผลการวิจัยในส่วนนี้ยังไม่สามารถจะให้รายละเอียดของวิธีการฝึกอบรมที่เฉพาะเจาะจงในแต่ละพฤติกรรมได้เพราะเป็นการวิจัยในชั้นวี เริ่มเท่านั้น ผู้เกี่ยวข้องในด้านการพัฒนาหลักสูตรในวิทยาลัยครูจะต้องร่วมกันค้นหาวิธีการที่จะใช้ทฤษฎีต่าง ๆ ประสมการณ์ และทำการวิจัยต่อเนื่องไปอีก ที่สำคัญคือ กรมการฝึกหัดครูควรจะต้องสนับสนุนให้อาจารย์ได้ศึกษาค้นคว้า สัมมนา วิจัยให้ได้ว่าวิธีการเหล่านั้นมาใช้ในเวลาอันรวดเร็วอีกด้วย

1.4 การใช้กรอบการวิเคราะห์สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมเป็นแนวในการกำหนดวิธีการฝึก-

อบรม

กรอบหรือทฤษฎีที่ใช้ในการจำแนกสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาที่ใช้ในการวิจัยนี้มีอยู่ 2 แบบคือ จำแนกตามแนวทฤษฎีของมาสโลว์ (คณาณนก ง.) และจำแนกตามทฤษฎีวิจัยจัดขึ้นเอง (คณาณนก จ.) ทั้ง 2 แบบนี้อาจเป็นแนวทางเลือกสำหรับผู้ที่หาคำตอบวิธีการฝึกอบรมพฤติกรรมต่าง ๆ ได้ตามความต้องการ กล่าวคือกรอบการวิเคราะห์ทั้ง 2 แบบจะให้แนวทางกว้าง ๆ ว่า สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมนั้นคือ ความต้องการหรือการมุ่งใจแบบใดใน 5 แบบคือ (1) ความต้องการทางสรีระ (2) ความต้องการความปลอดภัย (3) ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (4) ความต้องการความเคารพยกย่อง และ (5) ความต้องการที่จะบรรลุความเป็นเลิศของตนเอง หรือ (6) จัดเข้าประเด็นไม่ได้ อันจะนำไปสู่การจัดสถานการณ์ส่งเสริมและแก้ไขได้ ตัวอย่างคือ พบว่าสิ่งกระตุ้น (404)9 ต้องการทำให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือคนอื่น ๆ จัดเป็นสิ่งกระตุ้นในระดับ (4) โดยทฤษฎีของมาสโลว์แล้วบุคคลจะบรรลุถึงความต้องการนี้ได้ต้องบรรลุความต้องการในขั้น (1) (2) และ (3) มาแล้ว ดังนั้นการปลูกฝังให้บุคคลมีความต้องการขั้นที่ (4) จึงต้องตรวจสอบว่าบุคคลมีความพร้อมที่จะเกิดแรงจูงใจชนิดนี้แล้วหรือยัง

แต่ในกรอบการจำแนกที่ผู้วิจัยจัดขึ้นเองสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมนี้จัดเป็นสิ่งกระตุ้นกลุ่มที่ 9 "การกระทำเพื่อคนอื่นและส่วนรวม" จึงให้แนวทางกว้าง ๆ ว่าจะต้องเน้นคำนึง หรือหน้าที่ที่จะต้องทำเพื่อคนอื่นและส่วนรวม บุคคลจึงจะกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ต้องการ เช่น พม 57 แจ้งเจ้าหน้าที่ หรือผู้รับผิดชอบให้ทราบเมื่อพบว่าทรัพย์สินของราชการ หรือของส่วนรวมจะเสียหาย (พฤติกรรมในองค์ประกอบที่ 10) เป็นต้น

อีกตัวอย่างหนึ่ง พบว่าสิ่งกระตุ้น (101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส" จัดเป็นสิ่งกระตุ้นในระดับ (1) ตามทฤษฎีของมาสโลว์ชี้แนะว่าในเรื่องนี้บุคคลยังไม่บรรลุความต้องการขั้นต่ำสุดจึงไม่อาจแบ่งเวลามาให้กับการกระทำนั้นได้ การแก้ไขอาจต้องช่วยให้บุคคลบรรลุความต้องการขั้นนี้เสียก่อนซึ่งอาจจะเป็นแนวทางที่ปฏิบัติยาก แต่หาพิจารณาโดยใช้อีกกรอบหนึ่งที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สิ่งกระตุ้นนี้จัดเป็นกลุ่มที่ 3 "เวลาและโอกาสของตนเอง" จะพบว่าข้อที่จะต้องแก้ไขคือ ทำให้บุคคลรู้จักใช้เวลาใช้โอกาสให้ถูกกาลเทศะ หรือรู้จักแบ่งเวลานั้นเองซึ่งน่าจะเป็นสิ่งที่ฝึกฝนอบรมได้ไม่ยาก

ดังนั้นการเลือกแนวทางในการฝึกอบรมนอกจากจะมีข้อเสนอแนะดังที่กล่าวมาแล้ว ในข้อ 1.3 หลักการในข้อนี้ก็นับว่าควรจะนำไปใช้ร่วมกับข้อเสนอแนะข้างต้นด้วยจะทำให้มองเห็นแนวทางได้หลายด้านขึ้น สำหรับทฤษฎีของมาสโลว์นี้มีตำราที่จะค้นคว้าโดยตรงอยู่แล้วไม่จำเป็นต้องกล่าวในที่นี้มากนัก ส่วนการจัดหมวดหมู่อีกแบบหนึ่งที่ผู้วิจัยจัดขึ้นนี้มีหลักการกว้าง ๆ ในการนำไปใช้ดังนี้ (ดูภาคผนวก จ. ประกอบ)

1.4.1 สิ่งกระตุ้นเกี่ยวกับ"เงินและวัสดุอุปกรณ์" แนวทางคือ การจัดสรรและอำนวยความสะดวกในเรื่องเครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับเรื่องที่จะให้ทำ เช่น ส่งเสริมการอ่านวารสารทางวิชาการ โดยจัดหนังสือดังกล่าวให้เพียงพอ และสะดวกที่จะอ่าน หรือจำหน่ายไว้ในราคาถูก เป็นต้น

1.4.2 สิ่งกระตุ้นเกี่ยวกับ"เหตุการณ์และสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับตน" แนวทางคือหาประเด็นให้พบว่าจะต้องจัดสถานการณ์ส่งเสริมหรือชักจูงเหตุการณ์ที่ชักชวนออกไปเป็นกรณี ๆ ไป เช่น นักศึกษาคณะจะไม่สนใจเทคนิคการสอนใหม่ ๆ เพราะถือว่า"ยังไม่ได้เป็นครูจริง ๆ" ต้องจัดสถานการณ์จำลองการสอนย่อย ๆ ให้เขาเห็นความจำเป็นและสนใจมากขึ้นกว่าเดิม เป็นต้น

1.4.3 สิ่งกระตุ้นเกี่ยวกับ"เวลาและโอกาสของตนเอง" แนวทางคือให้ข้อเสนอแนะในการแบ่งเวลาของตนเองให้เหมาะสมกับสำคัญและความจำเป็นในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น นักศึกษาคณะไม่สนใจพบทนายทเรียน โดยอ้างว่ามีการมาจนไม่มีเวลา ควรตรวจสอบว่าเขาใช้เวลาอย่างไร แล้วชี้แจงเสนอแนะให้เขารูจักแบ่งเวลาการทำงาน เป็นต้น

1.4.4 สิ่งกระตุ้นเกี่ยวกับ"การคำนึงผลประโยชน์และความดีของตน" แนวทางคือให้บุคคลกระทำโดยคำนึงผลประโยชน์ที่เป็นความดีของตนในสายตาของคนอื่น มีใช้เพื่อตนเอง แต่เพียงอย่างเดียวเมื่อกระทำการสิ่งใด ๆ ลงไป เช่น พบของส่วนรวมเสียหายแล้วไม่แจ้งให้ผู้รับผิดชอบทราบ โดยถือว่าคนไม่เคียดแค้นในเรื่องนั้น ดังนั้นจึงต้องปลุกฝังความรู้สึกที่จะเห็นว่สิ่งนั้นเป็นผลประโยชน์ของตนและเป็นความดีที่ต้องทำ

1.4.5 สิ่งกระตุ้นเกี่ยวกับ"สิ่งที่ตนกังวลและไม่พึงพอใจ" แนวทางคือปลุกฝังให้บุคคลมีความเชื่อมั่นตนเองมากขึ้น รู้จักมองโลกในแง่ดี และกล้ากระทำความดี เช่น กล้าที่จะแนะนำคนอื่นให้กระทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นต้น

1.4.6 สิ่งกระตุ้นเกี่ยวกับ"ความชอบ ความสนใจ และเจตคติของตนเอง"

แนวทางคือ ต้องปลูกฝังให้ชอบหรือสนใจที่จะกระทำ หรือสร้างเจตคติที่ดีต่อการกระทำต่าง ๆ เช่น ฝึกให้คนชอบแก้ปัญหา ชอบค้นคว้า ก็จะช่วยให้เป็นผู้ที่สามารถแก้ปัญหาของตนเองและคนอื่นได้ เพราะจะได้ประสบการณ์มากขึ้น เป็นต้น

1.4.7 สิ่งกระตุ้นเกี่ยวกับ"ความเชื่อและค่านิยมของตนเอง" แนวทางคือ ปลูกฝังความเชื่อหรือค่านิยมที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิ่งที่ควรกระทำ เช่น ให้มีค่านิยมที่จะช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก ค่านิยมในการประหยัด เป็นต้น

1.4.8 สิ่งกระตุ้นเกี่ยวกับ"ความสามารถ ประสบการณ์ และการเรียนรู้ของตนเอง" แนวทางคือ เมื่อต้องการจะฝึกอบรมให้ทำพฤติกรรมใดควรต้องพิจารณาว่า พฤติกรรมนั้นต้องอาศัยความรู้ ความสามารถอะไรเป็นพื้นฐาน นอกจากนี้จะต้องปลูกฝังในเรื่องของความต้องการที่จะเป็นคนที่มีความสามารถ อยากรู้ยากเห็นถามคุไปค่าย เช่น การประหยัด จะประหยัดได้อย่างไร การไปติดต่อกับบุคคลภายนอกจะต้องปฏิบัติอย่างไร เป็นต้น

1.4.9 สิ่งกระตุ้นเกี่ยวกับ"การทำเพื่อคนอื่นและส่วนรวม" แนวทางคือ ต้องเน้นการปลูกฝังค่านิยมในการที่จะต้องทำประโยชน์เพื่อคนอื่นและส่วนรวม ซึ่งให้เหตุผลของการปฏิบัติในเรื่องนั้น ๆ อันจะเกิดขึ้นโดยส่วนรวมซึ่งจะเป็นผลดีมาถึงตนเองด้วยเช่นกัน เช่น การไม่ทิ้งขยะ เมื่อมีการทุจริตในงานส่วนรวมโดยถือว่าถ้าส่วนรวมเสียหายคนก็ต้องเสียหายไปด้วย และเป็นหน้าที่ซึ่งต้องทำ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเหล่านี้เป็นแต่เพียงหลักการทั่วไปเท่านั้น พฤติกรรมต่าง ๆ ที่รวบรวมมามีสิ่งกระตุ้นหลายอย่าง แต่ได้รายงานไว้อย่างละเอียดแล้ว ดังนั้นแนวทางการฝึกอบรมจึงควรพิจารณาจากสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมอย่างละเอียดจากหลาย ๆ ด้านและเป็นรายพฤติกรรมไปว่าควรจะใช้วิธีการอะไร แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบการจัดหมวดหมู่สิ่งกระตุ้น 2 แนวระหว่างการใช้ทฤษฎีของมาสโลว์เป็นแนว กับแนวที่ผู้วิจัยจัดขึ้นเองดังกล่าวข้างต้นพบว่า แนวของผู้วิจัยมีลักษณะเอื้อต่อการนำไปใช้ในการเลือกแนวทางการฝึกอบรมเพื่อพัฒนามากกว่า

1.5 แนวทางการวัดผลพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา

พฤติกรรมแต่ละพฤติกรรมที่นำมาสร้างเป็นเครื่องมือสอบถามในการวิจัยนี้มีลักษณะที่อธิบายตัวเองแจ่มชัดอยู่แล้ว ดังนั้นการวัดผลการฝึกอบรมจึงใช้พฤติกรรมเหล่านั้นเป็นหลักได้

กล่าวคือผู้ฝึกอบรมอาจจะสร้างแบบในการสังเกตขึ้นโดยกำหนดมาตราให้คะแนนและกำหนดเกณฑ์ตัดสินในแต่ละพฤติกรรมขึ้นว่าพฤติกรรมใดควรตัดสินในระดับใดซึ่งแต่ละพฤติกรรมอาจจะแตกต่างกันไปในการนำไปใช้วัดผลจริง ๆ ในการฝึกอบรม อย่างไรก็ตามวิธีการที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ถือว่าพฤติกรรมแต่ละพฤติกรรมมีค่าของคะแนนเท่ากันในมาตรา 5 ช่วง คือ 1,2,3,4,5 โดยถือว่าคะแนน 3 หมายถึงคุณสมบัติปานกลาง ในทางปฏิบัติหรือความเป็นจริงในบางพฤติกรรมอาจต้องกำหนดคะแนนในระดับที่ต้องการไว้ที่คะแนน 4 จึงจะเป็นที่พอใจ ในบางพฤติกรรมอาจกำหนดเพียง 2 คะแนนก็เพียงพอแล้ว ดังนั้นเป็นต้น ในกรณีที่เช่นนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรจะมาร่วมมือกันกำหนดมาตรฐานของพฤติกรรมขึ้นให้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วกันเพื่อนำไปใช้ปฏิบัติให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมไทยและในวิทยาลัยครูทุกแห่ง เพื่อจะได้ใช้เป็นเกณฑ์ที่จะยอมรับว่าพฤติกรรมอะไรควรฝึกอบรมให้บรรลุมาตรฐานใด พฤติกรรมใดต้องให้สูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ย พฤติกรรมใดตัดสินในระดับเกณฑ์เฉลี่ย หรือพฤติกรรมใดเอาเพียงขั้นต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยก็เพียงพอแล้ว สิ่งเหล่านี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารที่จะตรวจสอบมาตรฐานการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ที่ตกลงยอมรับกันทุกฝ่ายนี้ได้ สามารถนำไปเปรียบเทียบกันได้ระหว่างวิทยาลัยอีกด้วย

1.6 ประเด็นที่จะต้องปรับปรุง

ถึงแม้ว่ากรมการฝึกหัดครูจะยังไม่ได้ปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครูให้มีแกนของหลักสูตรที่จะฝึกฝนอบรมนักศึกษาครูให้มีคุณสมบัติเป็นนักพัฒนาหรือไม่เน้นในเรื่องนี้ในอนาคตก็ตาม พฤติกรรมต่าง ๆ ที่ค้นพบในการวิจัยนี้ยังคงถือได้ว่าเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของครูที่ได้อยู่ตลอดไป เพราะแหล่งที่มาของพฤติกรรมมีความมุ่งหมายของหลักสูตรการฝึกหัดครูในปัจจุบัน (สภากาการฝึกหัดครู 2520) ซึ่งถือว่าสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศรวมอยู่ด้วยและก็สอดคล้องกับลักษณะครูที่เชิงพฤติกรรมที่ เฉลียว บุรีรักษ์และคณะได้ทำการวิจัยไว้ก่อนหน้านี้แล้ว (เฉลียว บุรีรักษ์ และคณะอื่น ๆ 2520) ดังนั้นถ้าจะพิจารณาว่าในปัจจุบันนักศึกษาครูมีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาสังคมเพียงใด ควรจะเพียงพอกับความต้องการแล้วหรือยัง เมื่อนำข้อมูลต่าง ๆ ที่วิเคราะห์ได้จากการวิจัยครั้งนี้มาพิจารณาประเมินก็ตอบได้เป็นส่วนรวมว่า ยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจนัก ควรจะต้องหาหุวิธีปรับปรุงให้ดีขึ้นไปอีก ทั้งนี้เพราะเมื่อพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างนักศึกษาครูระดับ ป.กศ.สูง และ ค.บ. ทั้ง 2 ระดับที่มีคุณภาพในเรื่องพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาโดยส่วนรวม 80 พฤติกรรมไม่แตกต่างกัน ข้อนี้อาจไม่มีปัญหาอะไรถ้าหากค่าเฉลี่ยของคะแนนอยู่ในระดับสูง

ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้คือ 268.31 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 35.18 ค่ามัธยฐาน (median) คือ 269.50 และคะแนนของมาตราที่ใช้วัดคือ 400, 320, 240, 160, 80 ซึ่งถือว่าค่าเฉลี่ยของมาตราน้อยที่ช่วงคะแนน 280-200 จึงชี้ให้เห็นว่า ควรจะต้องปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มคุณภาพทั้ง 2 ระดับให้สูงขึ้นไปอีก เพราะยังอยู่ในระดับเกณฑ์เฉลี่ยเท่านั้น และต้องทำให้ระดับ ค.บ. สูงกว่าระดับ ป.กศ.สูง เพราะในวงการผู้ใช้ครูโดยทั่วไปได้กล่าวกันว่าคุณภาพของครูที่จบปริญญาตรี (รวมทั้ง ค.บ. จากวิทยาลัยครูด้วย) กับครูที่จบ ป.กศ.สูงไม่แตกต่างกัน

สำหรับพฤติกรรมที่ควรเร่งปรับปรุงเพราะมีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำกว่า 3 ตามมาตราที่ใช้วัดในการวิจัยนี้มีอยู่ 18 พฤติกรรม (ดูตาราง 11) มีดังนี้

ผร05-7* อำนาจการทางวิชาการที่ออกเป็นรายเดือนและ/หรือราย 3-4 เดือน

ผร07-5 พுகุญ-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่นเกี่ยวกับข่าวในต่างประเทศ

ผร10-6 พுகุญ-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่นเกี่ยวกับบ้านเมืองภายในประเทศ

รร13-9 แสดงความคิดหรือผลงานใหม่ ๆ แม้จะมีคนอื่นเห็นว่าแปลกไปจากที่คนทั่วไปเขาทำกัน หรือเป็นไปไคยาก

รร14 ค้นคว้าวิธีการใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ

รร15-8 ประดิษฐ์สิ่งแปลกใหม่ซึ่งนำไปใช้ประโยชน์ได้

รร16-9 พยายามเข้าไปเผชิญปัญหาที่คนอื่นต้องการจะหลีกเลี่ยง

ปท19-9 สามารถแนะวิธีแก้ปัญหาของผู้อื่นให้เขานำไปปฏิบัติได้สำเร็จ

ชย28-3 ทบทวนบทเรียนที่เรียนมาแล้วในแต่ละสัปดาห์

ชย29-3 ค้นคว้าวางหน้าก่อนเรียนบทเรียนใหม่

ปย35-12 เหลือเงินไว้ใช้จ่ายในกรณีพิเศษ (เช่น ญาติพบนทร์ ไปทัศนจาร ชื่อของที่ยากได้ ฯลฯ) ในแต่ละเดือน

มท47-11 ชักชวนให้เพื่อน ๆ เห็นความจำเป็นของการนำเอาเทคนิคใหม่ ๆ ทางการศึกษาไปใช้ในการ เป็นครู

* เลขตัวที่อยู่หลังเครื่องหมายขีด(-)แสดงถึงลำดับขององค์ประกอบที่พฤติกรรมนี้อยู่ในองค์ประกอบนั้น เช่น ผร05-7 เป็นพฤติกรรมหนึ่งในองค์ประกอบที่ 7 (ดูหน้า 89-102)

- คต54-13 ติดคอและ/หรือสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดกับนักศึกษาทางสถาบันใน
แต่ละภาคเรียน
- คต55 เดินทางไปติดคอหุระและ/หรือหาข้อมูล ข่าวสาร ณ หน่วยงานหรือ
สถาบันอื่นนอกวิทยาลัยครู
- พม57-10 แจงเจ้าหน้าที่ หรือผู้รับผิดชอบให้ทราบเมื่อพบว่าทรัพย์สินของราช-
การหรือของส่วนรวมจะเสียหาย
- ปช67-9 ตักคานหลักการที่ไม่เห็นด้วย แม้จะเป็นคว มติของคณะส่วนใหญ่
- ปช70 ตักคานการละเมิดกฎเกณฑ์เมื่อมีบางคนหรือบางกลุ่มที่เกี่ยวข้องอยู่ด้วย
กำลังกระทำการละเมิดอยู่
- ปช75-16 พูดคุย-คบหาสมาคมกับเพื่อน ๆ ที่มีแนวความคิด การกระทำ หรือ
กิจการงานที่แตกต่างกัน หรือขัดแย้งกัน

ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมครูทุกฝ่ายจะต้องสนับสนุนให้การฝึกอบรมพดภิ-
กรรมเหล่านี้ได้เพิ่มระดับขึ้นกว่าในปัจจุบัน เพราะพฤติกรรมดังกล่าวสมควรที่จะต้องมีอยู่ในระดับสูง
ในหมู่ผู้ที่จะเป็นครูที่จะไปช่วยในการพัฒนาชุมชน และเพื่อความก้าวหน้าของตนเองอีกด้วย

สำหรับพฤติกรรมที่อยู่ในระดับสูงมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 4 ขึ้นไปมี 7 พฤติกรรม

คือ (ดูตาราง 11)

- สภ40 เลือกบริโภคอาหารที่มีคุณค่าต่อการบำรุงรักษาสุขภาพอนามัย (เช่น
สุก สะอาด ปราศจากสารมีพิษ)
- ชล42-4 หาถุณยามและ/หรือบนานต่อสิ่งเชื่อดือเมื่อจะลงมือทำงานสำคัญ ๆ
(เช่น การสอบ การเสี่ยงภัย ฯลฯ) (คะแนนที่ไม่กระทำพฤติกรรมนี้)
- พม59-16* ทำตามระเบียบกฎเกณฑ์ของวิทยาลัยซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่ปฏิบัติกันเป็น
ประจำอยู่แล้ว
- ปช64-2 ทำตามสัญญา ข้อตกลง หรือการนัดแนะที่ให้ไว้กับคนอื่น
- ปช69-14 ใช้สิทธิตามระเบียบที่มีอยู่อย่างเต็มที่และถูกต้องเมื่อถึงเวลาที่จะต้อง

* เลขตัวที่อยู่หลังเครื่องหมายขีด(-) แสดงถึงลำดับขององค์ประกอบที่พฤติกรรมนี้อยู่ใน
องค์ประกอบนั้นเช่น พม59-16 เป็นพฤติกรรมหนึ่งในองค์ประกอบที่ 16

ใช้สิทธินั้น ๆ

ปช74-2 แสดงออกถึงการมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของคนอื่นในการทำ
กิจกรรม การงาน และการอยู่ร่วมกัน

ปช76-22 กล่าวคำขอโทษหรือยอมรับผิด เมื่อทำผิดพลาคเป็นเหตุให้คนอื่นเกิด
ปัญหา หรือเดือดร้อน

พฤติกรรมอื่น ๆ นอกจากนี้อยู่ในระดับปานกลางตามมากว่าที่ใช้วัดพฤติกรรมใน
การวิจัยนี้ การส่งเสริมกระทำได้ทั้งเป็นรายพฤติกรรม และกระทำรวม ๆ กันไปตามแนวทางที่เสนอ
ไว้ข้างต้นแล้ว หลักการโดยทั่วไปคือ (1) พิจารณาว่าพฤติกรรมเหล่านั้นมีสิ่งกระตุ้นอะไรบ้าง
แล้วหาทางส่งเสริม (2) พิจารณาว่าพฤติกรรมเหล่านั้นมีเหตุอะไรที่ยับยั้งเอาไว้บ้าง แล้วหาทาง
ขจัดหรือแก้ไขเสียใหม่ให้ดีขึ้น (3) พิจารณาว่ามีสิ่งกระตุ้นอะไรบ้างที่กระตุ้นพฤติกรรมเหล่านั้นรวม
กันอยู่หลายพฤติกรรม แล้วหาทางส่งเสริมหรือแก้ไขสิ่งกระตุ้นนั้นให้มากขึ้น (ดูหน้า 168-169, 179)

1.7 แนวทางการพัฒนาหลักสูตร เพื่อฝึกอบรมนักศึกษาครูให้มีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา

การพัฒนาหลักสูตรควรจะต้องยึดเอาพฤติกรรมทั้ง 22 องค์ประกอบเป็นจุดมุ่งหมาย
ของหลักสูตรแล้วจึงกำหนดเนื้อหาสาระ วิธีฝึกอบรม สื่อการเรียนการสอน และการวัดผล ประ-
เมินผลให้สอดคล้องกัน ผู้ที่เกี่ยวข้องในสาขาวิชาต่าง ๆ ควรจะร่วมกันพิจารณาส่วนประกอบของ
หลักสูตรดังกล่าวนี้ แล้วหลอมรวมวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรการฝึกหัดครูที่กระจัดกระจายหรือซ้ำซ้อน
กันอยู่เข้ามาเป็นวิชาใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กล่าวแล้วในข้อ 1.2 ในบางกรณีจะต้อง
พิจารณาว่าวิชาใดควรแทรกการฝึกฝนอบรมด้านใดลงไปให้มากขึ้น และทุกวิชาจะดำเนินกิจกรรม
การสอนแบบใดเพื่อเป็นการปลูกฝังหรือกระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาให้สอดคล้องกันทั้งกระบวน
การเรียนการสอนในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ทั้งด้านบริสุทธิ์และประยุกต์ และมนุษย-
ศาสตร์ กล่าวโดยสรุปหลักการในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อฝึกอบรมนักศึกษาครูให้มีพฤติกรรมที่เอื้อต่อ
การพัฒนาคือ (1) ใช้หลักสหวิทยาการ (interdisciplinary) ในการหลอมรวมเพื่อสร้าง
วิชาใหม่ ๆ ที่จะใช้ในการฝึกอบรม (2) พิจารณาสอดคล้องเนื้อหาสาระและวิธีฝึกอบรมในรายวิชา
ที่เกี่ยวข้องหรือที่สามารถจะทำให้ทุกสาขาวิชา อย่างไรก็ตามในการปรับปรุงหลักสูตรดังกล่าวนี้จะ
ต้องมีการยืมหรือรวม หรือแยกรายวิชาต่าง ๆ ซึ่งภาควิชาต่าง ๆ จะต้องร่วมกันพิจารณา การเพิ่ม
รายวิชาและกระบวนกรฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาใหม่ ๆ โดยไม่ปรับปรุงหลักสูตรวิชาอื่น ๆ ที่มี

อยู่เดิมจะไม่สามารถกระทำได้เพราะจะต้องเพิ่มเวลาเรียนให้มากขึ้น และวิชาต่าง ๆ ที่พัฒนาขึ้นมาจะต้องเป็นวิชาบังคับที่เป็นแกนของหลักสูตรทั้งระบบของการฝึกหัดครูความต้องการที่จะฝึกอบรมนักศึกษาครูให้มีพฤติกรรมดังกล่าวจึงจะบรรลุความสำเร็จ ไม่สมควรพัฒนาหลักสูตร เหล่านี้เป็นเพียงวิชาเลือกทั้งที่มีอยู่ในหลักสูตรการฝึกหัดครูปัจจุบันโดยมีได้ปรับปรุงวิชาอื่น ๆ ที่มีอยู่เดิมให้สอดคล้องกันไปด้วย

1.8 ประเด็นอื่น ๆ

มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลบางประการที่ควรนำมาพิจารณาดังนี้คือ (1) นักศึกษาคูขยและหญิงมีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาไม่แตกต่างกัน ดังนั้นควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มได้กระทำกิจกรรมต่าง ๆ เท่าเทียมกัน การคัดเลือกผู้เข้ามาศึกษาในวิทยาลัยครูจึงควรหาวิธีวัดพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาที่จำเป็นเป็นส่วนหนึ่งด้วย และอาจไม่จำเป็นต้องกำหนดจำนวนว่าควรรับนักศึกษายายเท่าใด นักศึกษาหญิงเท่าใด ควรถือเอาคุณสมบัติดังกล่าวเป็นเกณฑ์คัดเลือกมากกว่า (2) แม้ว่านักศึกษาคูขยระดับ ป.กศ.สูง และ ค.บ. โดยส่วนรวมจะมีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรมนักศึกษาคูขยระดับ ค.บ. ดู "ไม่ค่อยจะมีระเบียบวินัย ไม่ค่อยสนใจประเพณีวัฒนธรรม และเรื่องเกี่ยวกับชาติ-ศาสนา-พระมหากษัตริย์ ไม่ค่อยสนับสนุนโครงการใหม่ ๆ ของรัฐ ไม่ค่อยสนใจเรื่องสุขภาพ" เมื่อเปรียบเทียบกับนักศึกษาคูขยระดับ ป.กศ.สูง ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้เป็นสิ่งที่ควรเน้นอย่างยิ่ง ดังนั้นจึงควรมีการฝึกอบรมในเรื่องนี้ให้เข้มข้นและถูกแนวทางยิ่งขึ้นโดยอาศัยผลการวิจัยในตอนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมเหล่านี้เป็นแนวทาง (3) เกี่ยวกับคุณวุฒิของนักศึกษาที่จะรับเข้ามาควรจะใช้หลักการที่เสนอแนะในข้อที่ (1) โดยทั่วไปความแตกต่างกันในทางวุฒิเดิมมีไม่มากนัก แต่นักศึกษาที่จบ ม.ศ.5 ยังมีข้อค้อยกว่าผู้ที่จบ ป.กศ. อยู่บ้างในเรื่อง "การค้นคว้าความรู้ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การเห็นความจำเป็นในเรื่องเทคนิคใหม่ ๆ ทางการสอน และความสนใจประเพณีวัฒนธรรมไทย" จึงเป็นสิ่งที่น่าจะเน้นแก่นักศึกษากลุ่มนี้ให้มากขึ้น (4) การให้นักศึกษาคูขยประจำหอพักในวิทยาลัยครูเป็นสิ่งที่ควรกระทำเพราะมีพฤติกรรมที่ดีกว่านักศึกษาคูขยเดินเรียนในประเด็นที่ควรเน้นคือ "การอ่านวารสารทางวิชาการมากกว่า มีการประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ มากกว่า มีระเบียบวินัยมากกว่า สนใจในเรื่องประเพณีวัฒนธรรมไทยมากกว่า" นั่นคือควรให้นักศึกษาคูขยได้อยู่ประจำหอพักให้มากที่สุดและฝึกอบรมในเรื่องเหล่านี้ให้ถูกต้อง ส่วนนักศึกษาคูขยเดินเรียนจะต้องเน้นการฝึกอบรมพฤติกรรม

เหล่านี้ในสถานการณ์อื่นให้มากขึ้นแม้ว่าโดยส่วนรวมนักศึกษาคู 2 กลุ่มนี้จะไม่แตกต่างกันก็ตาม (5) สำหรับนักศึกษาคูที่มีพื้นเพจากในเมืองควรจะต้องเอาใจใส่ฝึกอบรมให้มากกว่านักศึกษาคูที่มีพื้นเพจากชนบท และชนเมือง ในเรื่อง "ความขยัน การประหยัดคัดแปลงของใช้ การติดต่อกับสัมพันธกันระหว่างชั้นเรียน (สิ่งนี้อาจเนื่องมาจากโปรแกรมการเรียนไม่เปิดโอกาสได้) การเอาใจใส่ดูแลทรัพย์สินส่วนรวม ความสนใจในเรื่องเกี่ยวกับ ชาติ-ศาสนา-พระมหากษัตริย์ ความเสียสละ การแก้ปัญหาในเรื่องการเล่าเรียน การรักษาสภาพ" (6) ส่วนนักศึกษามีบิดาอาชีพแตกต่างกัน ครอบคลุมมีรายได้แตกต่างกัน มีพฤติกรรมที่ต่างกันไปไม่มากนัก จึงไม่ใช่กลุ่มนักศึกษาคูที่จะต้องสนใจอะไรเป็นพิเศษ

2. การเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

โดยที่การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่กล่าวได้ว่าเป็นเพียงเริ่มต้นศึกษาค้นคว้าโครงสร้างของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาของนักศึกษาคูในเชิงประจักษ์ (empirical approach) และยังไม่ปรากฏมีการวิจัยในเรื่องทำนองนี้มาก่อนในระบบการฝึกหัดครูของไทย อีกประการหนึ่ง การวิจัยครั้งนี้เป็นไปในเชิงสำรวจพรรณนาแม้จะชักกลุ่มตัวอย่างที่ครอบคลุมและกระจายพอสมควรก็ตาม ผลการวิจัยก็ยังไม่อาจให้คำตอบที่ควรจะทราบอีกหลายประเด็น ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอแนะแนวทางที่จะทำการวิจัยต่อไปอีกดังนี้

2.1 ควรจะได้มีการนำโครงสร้างตัวแปรพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา 22 องค์ประกอบ และพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาทั้งหมดไปทำวิจัยซ้ำในเชิงเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มวิทยาลัยครูและระหว่างภูมิภาคในลักษณะต่าง ๆ ให้แน่ใจอีกครั้งหนึ่งในขณะที่ยังมิได้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและกระบวนการเรียนการสอนในวิทยาลัยครูให้มีแกนของหลักสูตรที่มุ่งไปสู่การพัฒนาอย่างจริงจัง เพื่อจะได้แนวทางการปรับปรุงที่แน่ใจยิ่งขึ้นว่าควรปรับปรุงแก้ไขที่นักศึกษากลุ่มใดให้ดีขึ้น

2.2 ควรมีการวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในทางต่าง ๆ ของการที่จะพัฒนาหลักสูตร เพื่อฝึกอบรมนักศึกษาคูให้มีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาในวิทยาลัยครูทั้งนี้เพื่อเป็นการชี้แนะแนวทางการวิจัยในแง่มุมต่าง ๆ และชี้แนวทางแก้ไขที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงหลักสูตรทุกฝ่าย

2.3 แม้ว่าการวิจัยครั้งนี้จะทราบว่าสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมมีอะไรบ้าง แต่ก็ไม่ได้ศึกษา

ลึกซึ้งลงไปว่า สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมเหล่านี้มีที่มาอย่างไร เกิดขึ้นได้อย่างไร (โดยเฉพาะสิ่งกระตุ้นที่มีความถี่สูง ๆ) ถ้าได้ทราบในเรื่องนี้เพิ่มขึ้นก็จะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมหรือชักจูงสิ่งกระตุ้นเหล่านี้ได้ง่ายยิ่งขึ้น

2.4 ควรทำการวิจัยเชิงทดลองเกี่ยวกับวิธีการที่ใช้ฝึกอบรมหรือเสริมสร้างพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ที่ได้จากการอาศัยสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่พบในการวิจัยนี้ หรือจากวิธีการที่สร้างขึ้นจากทฤษฎี และงานวิจัยอื่นที่อาจนำมาใช้ได้ เพื่อจะได้ค้นพบวิธีฝึกอบรมนักศึกษาครูที่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริงบนรากฐานของการวิจัยและสอดคล้องกับสังคมของเราเอง

2.5 ควรมีการวิจัยเพื่อสร้างเกณฑ์มาตรฐานสำหรับพฤติกรรมทั้งเป็นรายพฤติกรรมและแต่ละองค์ประกอบ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการวัดผลและประเมินผลให้อยู่ในมาตรฐานเดียวกัน และสอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยเฉพาะผู้ใช้ครูในหน่วยงานต่าง ๆ จะได้มีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ที่จะเป็นครูอีกอย่างหนึ่งเพิ่มขึ้นด้วย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กมล สมวิเชียร ประชาธิปไตยกับสังคมไทย พิมพ์ครั้งที่ 2 ไทวัฒนาพานิช 2520, 154 หน้า

การพัฒนาชุมชน, กรม ผู้นำท้องถิ่น โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น 2508, 78 หน้า

แกวตา คณะวรรณ "ค่านิยมของคนไทยกับหลักการประชาธิปไตย" คุรุปริทัศน์ 1:39-42 มกราคม 2522

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 พ.ศ.2520-2524 บริษัทตะวันนา จำกัด 2522, 365 หน้า

กิตติพร ปราโมช, ม.ร.ว. กิตติพรธิดาเมืองไทย บรรณาการ 2514, 398 หน้า

โฆษา อาริยา "การเปรียบเทียบโครงสร้างสังคมอเมริกัน-ญี่ปุ่น-ไทย" คุรุปริทัศน์ 8:32-36 สิงหาคม 2522

จรรยา มิสินทร์ "นโยบายทางค่านิยมวิชาการของกรมการฝึกหัดครู" รวมคำบรรยายและบทความจากการสัมมนาวิชาการฝ่ายวิชาการของวิทยาลัยครูทั่วประเทศ วันที่ 27-29

มิถุนายน 2520 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู 2520, หน้า 1-19

อัครสำเนา

เจดีย์ว บุรีภักดิ์ การใช้ระบบการศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศ:เน้นวิชาสังคมศึกษาระดับ

ประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2522, 8 หน้า อัครสำเนา

เจดีย์ว บุรีภักดิ์ และคนอื่น ๆ ลักษณะของครูที่ดี รายงานการวิจัยของหน่วยศึกษานิเทศก์

กรมการฝึกหัดครู 2520, 425 หน้า

ชัยวัฒน์ หุตะเจริญ "Saemual Movement ขบวนการสร้างชีวิตใหม่" วารสารพัฒนาชุมชน

ฉบับพิเศษ:42-75, 2520

ชัยอนันต์ สมุทวณิช ประชาธิปไตย สังคมนิยม คอมมิวนิสต์ กับการเมืองไทย โรงพิมพ์

พิณเขต 2519, 335 หน้า

"คนไทยขยับน้อยไปจริงหรือ" ไปยาล 3:38-40, 2522

เจ็กศักดิ์ ไชวาสินธุ์ การศึกษาเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบบุคลิกภาพแบบอนุรักษนิยม

ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516, 74 หน้า

อัครสำเนา

ทิตยา สุวรรณะชญ "พัฒนาสังคม: ขอบเขตและแนวความคิด" วารสารพัฒนบริหารศาสตร์

3:341-363 กรกฎาคม 2522

ทองคูณ หงส์พันธุ์ การวิจัยเพื่อจัดรูปแบบยุทธวิธีการฝึกอบรมผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน

ปริญญานิพนธ์ กศ.ค. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2522, 308 หน้า อัดสำเนา

โทษ, โรเบิร์ต ซี. "ชาวอเมริกันเป็นไฉน" เสรีภาพ 25:58-59, 2522

ธงชัย ลักคณสุวรรณ การวิเคราะห์องค์ประกอบบุคลิกภาพประชาธิปไตย ปริญญานิพนธ์

กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2517, 116 หน้า อัดสำเนา

นิตย แก้วแสนไช "วิเคราะห์สังคมอเมริกันและสังคมไทย" วารสารสังคมศาสตร์

(วิทยาลัยครูเพชรบุรี) 1:26-34 ธันวาคม 2522 อัดสำเนา

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ส. "การอบรมศึกษากับค่านิยมที่พึงประสงค์" เอกลักษณ์ไทย

1:31-48 มกราคม 2520

บุญส่ง นิลแก้ว เปรียบเทียบความรู้ในวิชาชีพและความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับลักษณะครูที่ดีของ

นักเรียน ป.กศ. และ ป.ป. ในสถาบันฝึกหัดครูส่วนกลาง ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.

วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2513, 80 หน้า อัดสำเนา

เบอธ, แอรนสท เอ. "อำนาจความเป็นใหญ่กับทัศนคติและท่าทีต่อการทำงานของชน

ในประเทศไทย" แปลโดย อรรถูญ โรสเซ็นแบร์ก พรหมนอก ใน เยอรมัน

มองไทย หน้า 176-231 เคลาส์ เวงค์ และ เคลาส์ โรสเซ็นแบร์ก

ผู้รวบรวม เคล็คไทย 2520

ประโยชน์ จันทรโชติ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา

ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2520, 115 หน้า อัดสำเนา

ประเสริฐ แยมกลิ่นฟูง "โครงสร้างทางสังคมกับความมั่นคงของประเทศ" วารสาร

สังคมศาสตร์ 41:66-70 พฤษภาคม 2509

_____ "สังคมวิทยากับการศึกษา" ใน สังคมศาสตร์กับการศึกษา หน้า 104-151

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี 2522

ปราโมทย์ เจนการ การศึกษาอบรมกับความเป็นผู้ประกอบการ ปริญญานิพนธ์ กศ.ค.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2523, 219 หน้า อัดสำเนา

พิทยา สายทุ รายงานการศึกษาลักษณะผู้นำท้องถิ่นในเขตภาคใต้ โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น

2510, 103 หน้า

พิธีสิทธิ์ คำนวนศิลป์ "การพัฒนาในแง่ของประชากรศาสตร์: ทฤษฎีและวิธีการศึกษาวิจัย"

วารสารพัฒนบริหารศาสตร์ 3:397-418 กรกฎาคม 2522

ไพโรจน์ จันทรสุริยวงศ์ "การพัฒนาตนเอง" ประชาชาติ 4:24-27 กรกฎาคม

2522

ภักวาทิ, เจริญ เศรษฐกิจศาสตร์ว่าด้วยประเทศด้อยพัฒนา แปลโดย วรวิทย์ หิรัญรักษ์

ไทยวัฒนาพานิช 2521, 181 หน้า

มัทนา ปิยะมาดา การสำรวจคุณลักษณะของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและธนบุรี ปริญญานิพนธ์

กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2511, 133 หน้า อัดสำเนา

เมธี อุดยจินดา "ภาวะด้อยพัฒนา" วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยรามคำแหง 1:1-19

มกราคม 2522

ราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พิมพ์ครั้งที่ 10 โรงพิมพ์ศูนย์การ-

ทหารราบ 2513, 1053 หน้า

เรียบ ศรีทองเพชร "ครูแนะนาคู: อาจารย์ม่วน ปุ่นอุดม" ครูปริทัศน์ 5:6-8

พฤษภาคม 2522

ลีวันกุล "ครูแนะนาคู" ครูปริทัศน์ 3:5-9 มีนาคม 2522

วรชัย เยาวปาลี ยุทธวิธีในการฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริญญานิพนธ์ กศ.ค.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2522, 383 หน้า อัดสำเนา

ศึกษาธิการ, กระทรวง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ 4 (2520-2524)

เฉพาะที่เกี่ยวกับการศึกษาและสังคม โรงพิมพ์กรมการศาสนา 2519, 62 หน้า

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมการฝึกหัดครู นโยบายและการจัดการฝึกหัดครูตามแผนพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 4 (2520-2524) 2520, 39 หน้า อัดสำเนา

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ ประมวลศัพท์บัญญัติวิชาการศึกษา โรงพิมพ์คุรุสภา

2518, 128 หน้า

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ คำแนะนำการใช้หนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการพิมพ์
แจกตามนโยบายรัฐบาล โรงพิมพ์คุรุสภา 2520, 9 หน้า

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมการฝึกหัดครู การประเมินผลโครงการฝึกหัดครูและบริการ
การศึกษา เจริญวิทยการพิมพ์ 2521, 489 หน้า

ศึกษานิเทศก์, หน่วย กรมการฝึกหัดครู "การฝึกหัดครูและการบริการการศึกษา" เอกสาร
นิเทศการศึกษา ฉบับที่ 128, 2515, 46 หน้า

สนิท สมัครการ "ทางเลือกในการพัฒนา: วิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎี" ใน สังคมศาสตร์
กับการพัฒนาประเทศ หน้า 1-21 สนิท สมัครการ บรรณาธิการ สมาคมสังคม-
ศาสตร์แห่งประเทศไทย 2522

สภาการฝึกหัดครู หลักสูตรการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2519 โรงพิมพ์กรมตำรวจ 2520,
278 หน้า

สวัสดิ์ ทรัพย์จำนงค์ "การดำเนินโครงการฝึกหัดครูชนบท" เอกสารการนิเทศการศึกษา
ฉบับที่ 160, 2518, 151 หน้า

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ การพัฒนาคุณภาพของประชากรไทย แพรวพิทยา 2514, 227 หน้า
"ทฤษฎีการพัฒนาระดับสังคม" วารสารสังคมศาสตร์ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

3:1-13 กรกฎาคม-กันยายน 2522

สายหยุด จำปาทอง "คู่มือปฏิบัติสำหรับครูในโครงการฝึกหัดครูชนบท" เอกสารนิเทศ-
การศึกษา ฉบับที่ 57, 2505, 70 หน้า

สุริชัย หวันแก้ว "แนวทางการพัฒนา: กรณีญี่ปุ่น" เอเชียปริทัศน์ 2.68-87 มกราคม-
มีนาคม 2523

สมชัย รักกิจิตร ความเป็นผู้นำในหมู่บ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการทหารระหว่างไทย-สหรัฐอเมริกา 2514, 392 หน้า

สมศักดิ์ ชูโต "ประชาธิปไตยทางชีวิต" เอกสารโครงการส่งเสริมการเผยแพร่ประชา-
ธิปไตย ศูนย์ส่งเสริมการเผยแพร่ประชาธิปไตย ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ม.ป.ป.,
5 หน้า

อภุด วิเชียรเจริญ "ค่านิยมในสังคมไทย" วารสารธรรมศาสตร์ 1:138-164 มิถุนายน-
ตุลาคม 2515

อมร รัชศาสตร์ "การพัฒนาคุณภาพและการฟื้นฟูวัฒนธรรมของชาติเพื่อแก้ไขความเสื่อมโทรมในสังคมไทย" รัฐาภิรักษ์ 21(2):9-45 เมษายน-มิถุนายน 2522

อัมพร วิจิตรพันธ์ หลักเศรษฐศาสตร์ โรงพิมพ์กรมการศาสนา 2518, 601 หน้า

อุทุมพร ทองอุไทย การวิเคราะห์ตัวประกอบ คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520, 278 หน้า อีศานา

- APEID. Preparing Teachers for Education in Rural Development - A Handbook. Bangkok. Unesco, 1977. 105 p.
- Ayal, Eliezer B. "Value Systems and Economic Development in Japan and Thailand," Journal of Social Issues. 19(1):35-51, January, 1963.
- Baker, Eva L. and W. James Popham. Expanding Dimensions of Instructional Objectives. Englewood Cliffs, New Jersey, Prentice-Hall, Inc., 1973. 120 p.
- Bandura, Albert. Social Learning Theory. Englewood Cliffs, New Jersey, Prentice-Hall, Inc., 1977. 247 p.
- Berelson, Bernard and Gary A. Steiner. Human Behavior: An Inventory of Scientific Findings. New York, Harcourt, Brace & World, Inc., 1964. 712 p.
- Bloom, Benjamin S. and others. Taxonomy of Educational Objectives: The Classification of Educational Goals. Handbook I. New York, David McKay Company, Inc., 1956. 207 p.
- Brophy, Jere E. "Teacher Behavior and Student Learning" Educational Leadership. 37(1):33-38, October, 1979.
- Campbell, Donald T. and Julian C. Stanley. Experimental and Quasi-Experimental Designs for Research. Chicago, Rand McNally College Publishing Company, 1966. 84 p.
- Casey, John M. "A Factor Analytic Study of Student Evaluations of Teaching Effectiveness," Dissertation Abstracts International. 39(2): 694-A, August, 1978.
- Chalio Buripakdi. Education for Agricultural Development: An Attempt to Plan Education to Improve the Productivity of Rice Farmers in Thailand. Doctor's Thesis. Stanford University, 1971. 222 p. mimeographed.
- Cheema, G. Shabbir. "The Human Factor in Development," Development Forum (The Malaysian Centre for Development Studies). 7(1):7-10, June, 1977.

Chodak, Szymon. Societal Development: Five Approaches with Conclusions Comparative Analysis. New York, Oxford University Press, 1973. 357 p.

Clarke, Peter B. "Islam, Education and Developmental Process in Nigeria," Comparative Education. 14(2):133-141, June, 1978.

Collins, B.E. "Four Components of the Rotter Internal-External Scale: Belief in a Difficult World, a Just World, a Predictable World and a Politically Responsive World," Journal of Personality and Social Psychology. 29:381-391, 1974.

Combs, Arthur W. "Humanistic Education: Hope or Hazard?" The Educational Forum. 44(1):115-116, November, 1979.

Cook, Desmond L., James D. Linden and Hanism E. McKey. "A Factor Analysis of Teacher Trainer Response to Selected Personality Inventories," Educational and Psychological Measurement. 21:866-872, Winter, 1961.

Doyle, Marion Wade. "Citizenship Begins in the Home," Childhood Education 37(8):361-363, April, 1961.

Ebnet, Duane M. "The Influence of Traditional Values and Beliefs on Family Planning Decisions in Thailand," Dissertation Abstracts International. 38(1):6343-A, April, 1978.

Eisenstadt, S.N. "Social Change and Development," in Readings in Social Evolution and Development. p.3-33, ed. by S.N. Eisenstadt. Oxford, Pergamon Press, 1970.

Fadiman, James and Robert Frager. Personality and Personal Growth. New York, Harper & Row, Publishers. 1976. 489 p.

Flanders, Ned A. Analyzing Teaching Behavior. Reading, Massachusetts, Addison-Wesley Publishing Company, 1970. 448 p.

Fogel, Babara R. Design for Change: Higher Education in the Service of Developing Countries. New York, ICED, 1977. 73 p.

Gagne, Robert M. Essentials of Learning for Instruction. Illinois, The Dryden Press, 1974. 164 p.

_____. The Conditions of Learning. 3rd. ed., New York, Holt, Rinehart and Winston, 1977. 339 p.

Gorman, Richard M. The Psychology of Classroom Learning: An Inductive Approach. Columbus, Ohio, Charles E. Merrill Publishing Company, 1974. 463 p.

Guralnik, David B., ed. Webster's New World Dictionary of the American Language. 2nd. ed., New York, The World Publishing Company, 1970. 1692 p.

- Hagen, Everett E. "How Economic Growth Begins: A Theory of Social Change," Journal of Social Issues. 19(1):20-34, January, 1963.
- Hall, Calvin S. A Primer of Freudian Psychology. New York, A Mentor Book, 1954. 127 p.
- Harbison, Frederick H. and Charles A. Myers. Education, Manpower, and Economic Growth: Strategies of Human Resource Development. New Delhi, Oxford and IBH Publishing Co., 1964. 229 p.
- Havighurst, Robert J. "Today's Children and Tomorrow's World," Childhood Education. 37(8):356-360, April, 1961.
- Hercik, Vladimir. "Teachers and Educational Change," Unesco Chronicle. 23(3-4):62-65, 1977.
- Hilgard, Ernest R., Richard C. Atkinson and Lita L. Atkinson. Introduction to Psychology. 7th. ed., New York, Harcourt Brace Jovanovich, Inc., 1979. 653 p.
- Hirschman, Albert O. Development Projects Observed. Washington, D.C., The Brookings Institution. 1967. 197 p.
- Hjelle, Larry A. and Daniel J. Ziegler. Personality Theories: Basic Assumptions, Research, and Applications. Tokyo, McGraw-Hill Kogakusha, Ltd., 1976. 362 p.
- Hornby, A.S. Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English. 3rd. ed., London, Oxford University Press, 1974. 1056 p.
- Hudson, W.D. Modern Moral Philosophy. New York, Doubleday and Co., 1970. 160 p.
- Hurlock, Elizabeth B. Adolescent Development. 4th. ed., Tokyo, McGraw-Hill Kogakusha, Ltd., 1973. 427 p.
- Igra, Ammon. "Social Mobilization, Political Participation, and Economic Development," Dissertation Abstracts International. 37(10):6770-A, May, 1977.
- Ankeles, Alex and David H. Smith. Becoming Modern: Individual Changes in Six Developing Countries. Cambridge, Massachusetts, Harvard University Press, 1974. 436 p.
- Ireson, W. Randall. "Socio-Economic Components of Agricultural Decision Making: The Adoption of Multiple Cropping in Northern Thailand," Dissertation Abstracts International. 37(10):6770-A, May, 1977.
- Jackson, Margaret Y. "The Good Teacher: A Composite of Qualities and Attitudes," Resources in Education. 14(2):65, February, 1979.

- Jacobs, Norman. Modernization Without Development: Thailand as an Asian Case Study. New York, Praeger Publishers, 1971. 521 p.
- Jung, John. Understanding Human Motivation: A Cognitive Approach. New York, McMillan Publishing Co., Inc., 1978. 518 p.
- Kahl, Joseph A. The Measurement of Modernism: A Study of Values in Brazil and Mexico. Austin, The University of Texas Press, 1968, 210 p.
- Kerlinger, Fred N. Foundations of Behavioral Research. 2nd. ed., New York, Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1973. 741 p.
- _____ and Elazar J. Pedhazur. Multiple Regression in Behavioral Research. New York, Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1973. 534 p.
- Kibler, Robert J. and others. Objectives for Instruction and Evaluation; Boston, Allyn and Bacon Inc., 1974. 203 p.
- Kim, Jae-On. "Factor Analysis," in Statistical Package for the Social Sciences. 2nd. ed., p. 468-514, ed. by Norman H. Nie and others. New York, McGraw-Hill Book Company, 1975.
- Kindleberger, Charles P. Economic Development. New York, McGraw-Hill Book Company, Inc., 1958. 325 p.
- Kohlberg, Lawrence. "Moral Stage and Moralization: The Cognitive Development Approach," in Moral Development and Behavior: Theory, Research and Social Issues. p. 31-53, ed. by Thomas Lickona. New York, Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1976.
- Kratwohl, David R., Benjamin S. Bloom and Bertram B. Masie. Taxonomy of Educational Objectives: The Classification of Educational Goals. Handbook II. New York, David McKay, Inc., 1964. 196 p.
- Lerner, Daneil. The Passing of Traditional Society: Modernizing The Middle East. New York, The Free Press, 1964. 466 p.
- Lewis, W. Arthur. The Theory of Economic Growth. London, George Allen and Unwin Ltd., 1965. 453 p.
- Maslow, Abraham H. Motivation and Personality. 2nd. ed., New York, Harper and Row, Publishers, 1970. 369 p.
- McClelland, David C. The Achieving Society. New York, The Free Press, 1961. 512 p.
- McDavid, John W. and Herbert Harari. Psychology and Social Behavior. New York, Harper and Row, Publishers, 1974. 417 p.

- Miller, William G., Jack Snowman and Takeshi O'hara. "Application of Alternative Statistical Techniques to Examine the Hierarchical Ordering in Bloom's Taxonomy," American Educational Research Journal. 16(3):241-248, Summer, 1979.
- Munn, Norman L., L. Dodge Fernald, Jr., and Peter S. Fernald. Introduction to Psychology. 2nd. ed., Boston. Houghton Mifflin Company, 1969. 752 p.
- Myrdal, Gunnar. The Asian Drama. New York, Pantheon, 1968. 1610 p.
- Newell, Kenneth W. "Helping People-Help Themselves," Adult Education and Development. 10:1-9, March, 1978.
- Nie, Norman H. and others, ed. Statistical Package for the Social Sciences. 2nd. ed., New York, McGraw-Hill Book Company, 1975. 675 p.
- Oliveros, Angel. "Change and the Latin American Teacher: Potentialities and Limitations," Prospects. 5(2):230-238, 1975.
- Pye, Lucian W. Aspect of Political Development. Boston, Little, Brown and Company, 1966. 205 p.
- Raths, Louis E., Merrill Harmin and Sidney B. Simon. Values and Teaching. Columbus, Ohio, Charlis E. Merrill Books, Inc., 1966. 275 p.
- Rogers, Everett M. Diffusion of Innovations. New York, The Free Press of Glencoe, 1962. 367 p.
- _____. Modernization among Peasants: The Impact of Communication. New York, Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1969. 429 p.
- _____. and F. Floyd Shoemaker. Communication of Innovations: A Cross - Cultural Approach. 2nd. ed., New York, The Free Press, 1971. 476 p.
- Rosenshine, B. "Recent Research on Teaching Behaviors and Student Achievement," Journal of Teacher Education. 27:61-64, 1976.
- Ruch, Floyd L. and Philip G. Zimbardo. Psychology and Life. 8th ed., Glenview, Illinois, Scott, Foresman and Company, 1971. 756 p.
- Ryans, David G. and others. Characteristics of Teachers. Washington, D.C., American Council on Education, 1970. 416 p.
- Samuelson, Paul A. Economics. 10th. ed., Tokyo, McGraw-Hill Kogakusha, Ltd., 1976. 917 p.

- Schaff, A. "The Marxist Theory of Social Development," in Readings in Social Evaluation and Development. p. 71-94, ed. by S.N. Eisenstadt. Oxford, Pergamon Press, 1970.
- Shadi - Talab, Jaleh. "Factors Affecting Farmers' Adoption of Agricultural Technology in Less Developed Countries: Iran," Dissertation Abstracts International. 38(7): 4385-A, January, 1978.
- Schultz, Theodore. Transforming Traditional Agriculture. New Haven, Connecticut, Yale University Press, 1964. 212 p.
- Selltiz, Claire and others. Research Methods in Social Relations. 3rd. ed., New York, Holt, Rinehart and Winston, 1976. 624 p.
- Sexton, James D. "Modernization among Cakchiquel Maya: An Analysis of Responses to Line Drawings," Journal of Cross-Cultural Psychology. 10(2):173-190, June, 1979.
- Simpson, Elizabeth Leonie. "A Holistic Approach to Moral Development and Behavior," in Moral Development and Behavior: Theory, Research, and Social Issues. p.159-170, ed. by Thomas Lickona. New York, Holt, Rinehart and Winston, 1976.
- Sorenson, Herbert, Marguerite Malm and Gartic A. Forehand. Psychology for Living. 3rd. ed., Bombay, Tata McGraw-Hill Publishing Company Ltd., 1971. 434 p.
- Spaulding, Seth. "Are Teachers Facing A Crisis of Identities?" Prospects. 5(2):209-219, 1975.
- Sprinthall, Richard C. and Norman A. Sprinthall. Educational Psychology: A Developmental Approach. Reading, Massachusetts, 1974. 462 p.
- United Nations. "Children and Under-Development." Development Forum. 7(1):6, January-February, 1979.
- Ver, Mary Lou A. "A Study of the Development Commitment of Public Secondary School Papers," Education Quarterly. 24(3):75-81, January - March, 1978.
- Weidner, Edward W. "The Elements of Development Administration," in Development Administration in Asia. p.1-9, ed. by Edward W. Weidner, Tennessee, Kingsport Press, 1970.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถาม

		สคมก
(ในกรณีนี้นักวิจัยเป็นผู้กรอกข้อความ)		
บัตรที่ 1.		1
แบบสอบถามหมายเลข.....		2-5
วิทยาลัยที่	1 2 3 4 5 6 7 8	6
คำถามตอนที่ 1. เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของคุณเอง มีคำถามอยู่ 14 ข้อ คำอธิบายวิธีตอบ โปรดวงรอบตัวเลขหน้าข้อความที่เป็นคำตอบ หรือเติมข้อความ ในช่องว่าง (ส่วนในช่อง"สคมก"ขวามือสุดปล่อยให้ว่างไม่ต้องทำอะไรทั้งสิ้น)		
101. เพศ	1 ชาย 2 หญิง	7
102. อายุระหว่าง	1 17-21 ปี 2 22-26 ปี 3 27-31 ปี 4 32-36 ปี 5 ตั้งแต่ 37 ปี ขึ้นไป คือ.....ปี	8
103. นับถือศาสนา	1 พุทธ 2 คริสต์ 3 อิสลาม 4 ศาสนาอื่น คือ.....	9
104. สภาพการสมรส	1 โสด 2 สมรสแล้วและอยู่ร่วมกัน 3 แยกกันอยู่, หย่าขาดจากกัน, ม่าย	10
105. การประกอบอาชีพ	1 ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ 2 ประกอบอาชีพแล้ว คืออาชีพ.....	11

		ส.ค.ม.ก.
106. ระดับที่กำลังเรียน	1 ป.กศ.สูง 2 ค.บ.	12
107. เรียนวิชาเอก	1 ภาษา(ภาษาไทย,ภาษาอังกฤษ) 2 ศิลปะ(ดนตรีศึกษา, นาฏศิลป์, ศิลปศึกษา) 3 การงาน(คหกรรมศาสตร์, อุตสาหกรรมศิลป์) 4 พละนามัย(พลศึกษา, สุขศึกษา) 5 บรรณารักษศาสตร์ 6 อนุบาลศึกษา 7 คณิตศาสตร์ 8 สังคมศาสตร์(ประวัติศาสตร์, ภูมิศาสตร์, สังคมศึกษา) 9 วิทยาศาสตร์(เคมี, ฟิสิกส์, ชีววิทยา, วิทยาศาสตร์ทั่วไป, เกษตรศาสตร์)	13
108. วุฒิที่ใช้สมัครเข้าเรียนในระดับตามข้อ 106 คือ	1 ม.ศ.5 2 ป.กศ. 3 พ.บ. 4 ป.กศ.สูง 5 วุฒิอื่น คือ.....	14
109. การอยู่อาศัย	1 อยู่ประจำหอพักในวิทยาลัย 2 เติ้นเรียน โดยพักอยู่กับ.....	15
110. ค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากทางบ้าน(หรือเงินที่ใช้เพื่อการเรียนสำหรับผู้ที่มีอาชีพของตนเองแล้ว)ต่อเดือน	1 น้อยกว่า 100 บาท 2 100-250 บาท 3 251-400 บาท 4 401-550 บาท 5 551-700 บาท 6 701-950 บาท 7 951-1,100 บาท 8 1,101-1,250 บาท 9 มากกว่า 1,250 บาท(ระบุจำนวนเงิน.....บาท)	16

สคภ	
111. มีพื้นเพการดำรงชีวิตในวัยเด็กอยู่ในท้องถิ่นแบบ	17
1 ตัวเมือง,ชุมชนหนาแน่นแบบตัวเมือง 2 ชนบท 3 กึ่งเมืองกึ่งชนบท,ชานเมือง	
112. อาชีพของบิดา	18
0 ไม่ทราบ,ถึงแก่กรรมนานแล้ว 1 เกษตรกร 2 รับราชการ 3 รับจ้าง,ลูกจ้าง,พนักงานของเอกชน 4 ค้าขาย,ทำธุรกิจส่วนตัว 5 คหบดี,พอมาน,ไม่ประกอบอาชีพ 6 อาชีพอื่นๆ คือ.....	
113. อาชีพของมารดา	19
0 ไม่ทราบ,ถึงแก่กรรมนานแล้ว 1 เกษตรกร 2 รับราชการ 3 รับจ้าง,ลูกจ้าง,พนักงานของเอกชน 4 ค้าขาย,ทำธุรกิจส่วนตัว 5 คหบดี,แม่บ้าน,ไม่ประกอบอาชีพ 6 อาชีพอื่น ๆ คือ.....	
114. รายได้ของครอบครัว(ถ้าเป็นโสภะบุของบิดามารดา รวมทั้ง ถ้าสมรสแล้วระบุของตนเองรวมคู่สมรส)ในปัจจุบันประมาณกี่บาทต่อเดือน	20
0 ไม่ทราบ,ประเมินไม่ได้เพราะไม่แน่นอน 1 ต่ำกว่า 1,000 บาท 2 1,000-2,000 บาท 3 2,001-3,000 บาท 4 3,001-4,000 บาท 5 4,001-5,000 บาท 6 5,001-6,000 บาท 7 6,001-7,000 บาท 8 7,001-8,000 บาท 9 มากกว่า 8,001 บาท คือ.....บาท	

คำถามตอนที่ 2. เป็นคำถามเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติของตัวคุณเองที่ได้เคยกระทำมาแล้ว นับตั้งแต่วันเข้ามาศึกษาในวิทยาลัยแห่งนี้เมื่อมีการศึกษาที่แล้วจนถึงวันสอบแบบสอบถามนี้ โดยจะมีข้อความเกี่ยวกับการกระทำต่างๆให้คุณพิจารณาตอบ 80 ข้อ โปรดตอบให้ครบทุกข้อด้วย

คำอธิบายวิธีตอบ (โปรดดูตัวอย่างประกอบ) ในแต่ละข้อมีคำถามอยู่ 2 ประเด็นคือ

ถ้าคุณเคยกระทำพฤติกรรม(ที่กล่าวไว้ในช่องซ้ายมือ) โปรดประเมินตนเองว่า (1)"เคยทำมาแล้วบ่อยเพียงใด" ตามมาตรา 5,4,3,2,1 โดยวงรอบตัวเลขที่ให้ไว้ในช่องที่ 2 มาตราดังกล่าวมีความหมายดังนี้

5	ทำเป็นประจำ(แทบไม่เคยขาดเลย)
4	ทำบ่อยๆ(มีเวลาดำเนินการ)
3	ทำพอประมาณ(ทำครั้งหนึ่ง-ไม่ทำครั้งหนึ่ง)
2	ทำบ้างเหมือนกัน(นานๆจึงทำสักครั้งหนึ่ง)
1	ทำน้อยมาก(แทบไม่ทำอะไรเลย)

เมื่อคุณตอบประเด็นแรกแล้ว โปรดตอบประเด็นที่(2)ว่า "อะไรเป็นเหตุให้คุณทำดังกล่าว" โดยเขียนตอบสั้นๆถึงเหตุที่สำคัญที่สุดลงในช่องว่างของช่องที่ 3 ซึ่งมีเส้นจุดไข่ปลาเว้นว่างไว้ให้ 3 เส้น ตัวอย่างในข้อ 0. นอกจากจะตอบดังในตัวอย่างแล้ว คุณอาจจะตอบอย่างอื่นก็ได้ถ้าคุณทำ เพราะเหตุอย่างอื่น เช่น อยากได้ความรู้ใหม่ๆ, ชอบอ่านหนังสือ, ต้องการให้คนอื่นยอมรับ, เพื่อนๆชักชวน, ไม่มีอะไรจะทำ, หรือคิดว่าคุณจะเป็นครูควรพยายามอ่านอยู่เสมอ, ฯลฯ

สำหรับในช่องขวามือสุด(คือช่อง"สรุป") คุณไม่ต้องสนใจทำอะไรทั้งสิ้น เพราะว่าส่วนนี้เป็นโค๊ดเฉพาะผู้วิจัยเท่านั้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

คุณเคยทำสิ่งต่อไปนี้	บ่อยเพียงใด	อะไรเป็นเหตุให้คุณทำ	สรุป
0. อ่านหนังสือในห้องสมุด	5(4)3 2 1	ต้องค้นคว้าเอาไป... เพื่อนร่วมงานสั่งให้ดู...	
00. บริจาคเงินเมื่อมีการเรียกร	5 4 3(2)1	กลัวคนอื่นว่าเห็นคน... เห็นแก่ตัว...	

คุณเคยทำสิ่งต่อไปนี้	บอยเพียงใด	อะไรเป็นเหตุให้คุณทำ	สคมภ
201. อ่านหนังสือพิมพ์รายวันในแต่ละสัปดาห์	5 4 3 2 1 ผร 04		21
202. เลือกทำหน้าที่ซึ่งคนอื่นในกลุ่มชอบเกี่ยงกันทำ	5 4 3 2 1 ปช 73		22
203. ไม่วางแผนเมื่อปรากฏว่ามีผู้ทำผิดกฎทำผิดระเบียบ หรือมีการทุจริตในงานส่วนรวม	5 4 3 2 1 สจ 79		23
204. สละทรัพย์สิน เวลา หรือสิ่งอื่นใดให้แก่ส่วนรวมได้ใช้ประโยชน์	5 4 3 2 1 สร 29		24
205. ค้นหาดวงหน้าก่อนเรียนบทเรียนใหม่	5 4 3 2 1 ชย 29		25
206. ใช้เครื่องรางของขลัง	5 4 3 2 1 ชล 41		26
207. คัดแปลงวัสดุเหลือใช้ให้เป็นประโยชน์	5 4 3 2 1 ปย 33		27

คุณเคยทำสิ่งต่อไปนี้	บ้อยเพียงใด	อะไรเป็นเหตุให้คุณทำ	สภมภ
208. คัดค้านหลักการที่ไม่เห็นด้วย แม้จะเป็น ความคิดของคนส่วนใหญ่	5 4 3 2 1 ปช 67		28
209. ชักชวนให้เพื่อน ๆ เห็นความจำเป็นของ การนำเทคนิคใหม่ๆทางการศึกษา ไปใช้ในการเป็นครู	5 4 3 2 1 ผน 47		29
210. ปฏิบัติตามแนวคิดใหม่ด้านสุขภาพอนามัย โภชนาการ หรือที่อยู่อาศัย ในขณะที่ คนอื่นยังไม่ค่อยจะรู้	5 4 3 2 1 นว 45		30
211. คิดต่อและ/หรือสนทนาแลกเปลี่ยน ความคิดกับนักศึกษาต่างประเทศ ในแต่ละภาคเรียน	5 4 3 2 1 ทท 54		31
212. ไม่ปล่อยให้เวลาให้ผ่านไปโดยไม่ได้อะไร อะไรให้เป็นประโยชน์ในแต่ละวัน	5 4 3 2 1 ปย 34		32
213. สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ถูกต้อง เป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องกับ เหตุการณ์นั้น	5 4 3 2 1 ปท 21		33
214. อ่านวารสารทางวิชาการที่ออกเป็น รายเดือนและ/หรือราย 3-4 เดือน	5 4 3 2 1 ผร 05		34

คุณเคยทำสิ่งต่อไปนี้	บอຍเพียงใด	อะไร เป็นเหตุให้คุณทำ	สภณ
215. ทำตามระเบียบกฎเกณฑ์ของวิทยาลัย ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่ปฏิบัติกันเป็นประจำ อยู่แล้ว	5 4 3 2 1 พม 59		35
216. พுகุຍ-เสนอแนะแนวความคิดใหม่ๆ ในการทำกิจกรรม การงาน หรือ การแก้ปัญหาแก่เพื่อนๆและ/หรือคนอื่น	5 4 3 2 1 ผน 51		36
217. พุกุຍ-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่น เกี่ยวกับบ้านเมืองภายในประเทศ	5 4 3 2 1 ผร 06		37
218. ยอมเสียผลประโยชน์เสียเองเมื่อมี ความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ภายใน กลุ่มของคุณ	5 4 3 2 1 ปช 65		38
219. ประกอบพิธีกรรมเกี่ยวกับชาติ-ศาสนา -พระมหากษัตริย์	5 4 3 2 1 อล 61		39
220. พักผ่อนร่างกายและจิตใจหลังจาก ทำกิจการงานในแต่ละวันอย่างถูกหลัก สุขภาพอนามัย	5 4 3 2 1 สภ 39		40
221. แสดงออกถึงการให้ความไว้วางใจ เชื่อถือในผู้ร่วมกิจกรรม หรือการงาน เมื่อทำกิจกรรม หรือการงานร่วมกัน	5 4 3 2 1 สจ 27		41

คุณเคยทำสิ่งต่อไปนี้	บ่อยเพียงใด	อะไร เป็นเหตุให้คุณทำ	สคมภ
222.หาถูกข่มขืนและ/หรือมวน ข้อสิ่งเชื่อก็คือเมื่อจะลงมือทำงานสำคัญๆ (เช่นการสอบ การเลี้ยงภรรยา ฯลฯ)	5 4 3 2 1 ชด 42		42
223.ทำงานตามแผนและ/หรือข้อตกลง อย่างเคร่งครัด	5 4 3 2 1 สจ 24		43
224.กล่าวคำขอโทษหรือยอมรับผิด เมื่อทำ ผิดพลาดเป็นเหตุให้คนอื่นเกิดปัญหา หรือเดือดร้อน	5 4 3 2 1 ปช 76		44
225.แสดงความคิดหรือผลงานใหม่ๆ แม้จะมีคนอื่นเห็นว่าแปลกไปจากที่ตน ทั่วไปเขาทำกัน หรือเป็นไปได้ยาก	5 4 3 2 1 รร 13		45
226.เหลือเงินไว้ใช้จ่ายในกรณีพิเศษ (เช่น คุณภาพนคร ไปทัศนจร ซื้อของที่อยาก ได้ ฯลฯ) ในแต่ละเดือน	5 4 3 2 1 ปย 35		46
227.พยายามเข้าไปเผชิญปัญหาที่คนอื่น ต้องการจะหลีกเลี่ยง	5 4 3 2 1 รร 16		47
228.พูดคุย-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่น เกี่ยวกับเรื่องภายในจังหวัดที่คุณอาศัย อยู่ในปัจจุบัน	5 4 3 2 1 ผร 09		48

คุณเคยทำสิ่งต่อไปนี้	บ่อยเพียงใด	อะไรเป็นเหตุให้คุณทำ	สคมภ
229. พுகุญ—แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับ เพื่อน ๆ เรื่องปัญหาการศึกษาเล่า เรียนในแต่ละภาคเรียน	5 4 3 2 1 ผร 08		49
230. ทำตามสัญญา ข้อตกลง หรือการนัดแนะ ที่ให้ไว้กับคนอื่น	5 4 3 2 1 ปช 64		50
231. แสดงออกถึงการมีความเคารพในสิทธิ และหน้าที่ของคนอื่นในการทำกิจกรรม การทำงาน และการอยู่ร่วมกัน	5 4 3 2 1 ปช 74		51
232. ค้นหาหาความรู้และ/หรือซักถามคนอื่น เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆทางการ สอน	5 4 3 2 1 นว 44		52
233. ใช้สิทธิตามระเบียบที่มีอยู่อย่างเต็มที่ และถูกต้องเมื่อถึงเวลาที่จะต้องใช้สิทธิ นั้น ๆ	5 4 3 2 1 ปช 69		53
234. สามารถชักจูงคนอื่นให้เกิดความคิด และ/หรือการกระทำไปในแนวที่คุณ มีความประสงค์ได้	5 4 3 2 1 ผน 48		54
235. แสดงการสนับสนุนโครงการใหม่ๆ ที่รัฐบาลนำมาใช้ (เช่นการวางแผน ครอบครัว หลักสูตร กฎหมาย ฯลฯ)	5 4 3 2 1 นว 46		55

คุณเคยทำสิ่งต่อไปนี้	บ่อยเพียงใด	อะไร เป็นเหตุให้คุณทำ	สคมภ
236. อ่านคอลัมน์เกี่ยวกับความก้าวหน้าทางวิชาการ การอาชีพแขนงต่างๆ ในหนังสือพิมพ์นิตยสารต่างๆ	5 4 3 2 1 ปร 02		56
237. ทำงานส่วนรวมให้เสร็จเสียก่อน แล้วจึงทำงานส่วนตัว เมื่อมีงานทั้ง 2 อย่างต้องทำในเวลาเดียวกัน	5 4 3 2 1 สร 77		57
238. เลือกทั้งวิทยุและ/หรือคู่มือโทรทัศน์ ในรายการที่เป็นวัฒนธรรมไทย (เช่น ศิลปะ ดนตรี การแสดง อาชีพ ฯลฯ)	5 4 3 2 1 อด 62		58
239. พุดคุย-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่น เกี่ยวกับเรื่องพิธีการ งานพิธี หรืองานประเพณีในวัง	5 4 3 2 1 ปร 11		59
240. พังข่าวประจำวันทางวิทยุและ/หรือข่าวประจำวันทางโทรทัศน์	5 4 3 2 1 ปร 03		60
241. ประดิษฐ์สิ่งแปลกใหม่ซึ่งนำไปใช้ประโยชน์ได้	5 4 3 2 1 รร 15		61
242. ถัดจากการละเมียดกฎเกณฑ์เมื่อมีบางคนหรือบางกลุ่มที่คิดเกี่ยวข้องกับอยู่ด้วยกำลังกระทำการละเมิดอยู่	5 4 3 2 1 ปช 70		62

คุณเคยทำสิ่งต่อไปนี้	บ่อยเพียงใด	อะไรเป็นเหตุให้คุณทำ	สคมภ
243. ให้อำนาจแนะนำแก่คนอื่นที่มาขอความเห็น และ/หรือข่าวสารความรู้ในเรื่องต่างๆ	5 4 3 2 1 ผน 49		63
244. ไม่ว่างมือ หรือล้มเลิกไปทำงานอื่น เสียโดยง่ายในเมื่องานนั้นยังไม่สำเร็จ และต้องใช้เวลาอีกนาน	5 4 3 2 1 ขย 31		64
245. สามารถแก้ปัญหาต่างๆด้วยตนเอง จนสำเร็จ	5 4 3 2 1 ปท 18		65
246. อยู่ศึกษาทำกิจกรรมหรือการทำงาน(เช่น อ่านหนังสือ ทำการบ้าน ค้นคว้า หาความรู้ใหม่ๆ หรือทำอาชีพ ฯลฯ)	5 4 3 2 1 ขย 30		66
247. พบทบทวนบทเรียนที่เรียนมาแล้ว ในแต่ละสัปดาห์	5 4 3 2 1 ขย 28		67
248. อ่านตำราใหม่ ๆ	5 4 3 2 1 ผร 01		68
249. ทำงานและ/หรือศึกษาเล่าเรียน อย่างสุดความสามารถ และตรงต่อ เวลา	5 4 3 2 1 ขย 32		69

คุณเคยทำสิ่งต่อไปนี้	บ่อยเพียงใด	อะไรเป็นเหตุให้คุณทำ	สภมภ์
250.ชักชวน—แนะนำให้เพื่อนๆสนใจหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่มีประโยชน์ (เช่น ชุมนุมต่างๆ สภานักศึกษา อาสาพัฒนา)	5 4 3 2 1 ผน 52		70
251.ปกป้องและ/หรือชี้แจงให้คนอื่นเข้าใจ เมื่อผู้อื่นเข้าใจผิดเกี่ยวกับชาติ ศาสนา หรือพระมหากษัตริย์	5 4 3 2 1 อด 63		71
252.ทำงานหรือทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย อย่างเต็มความสามารถ แม้ไม่เต็มใจจะรับ	5 4 3 2 1 ปช 66		72
253.พูดคุย—แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่น เกี่ยวกับข่าวในต่างประเทศ	5 4 3 2 1 ผร 07		73
254.ไกล่เกลี่ยความขัดแย้งในหมู่เพื่อนๆ เมื่อเกิดปัญหาตกลงกันไม่ได้ ให้ตกลงกันได้	5 4 3 2 1 ปช 68		74
255.เดินทางไปศึกษาค้นคว้าและ/หรือหาข้อมูล ข่าวสาร ณ หน่วยงาน หรือสถาบันอื่น นอกวิทยาลัยครู	5 4 3 2 1 คค 55		75
256.สามารถช่วยแก้ปัญหาของกลุ่มให้คลี่คลายไปได้เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในกลุ่มของคุณ	5 4 3 2 1 ปท 20		76

คุณเคยทำสิ่งต่อไปนี้	บอຍเพียงใด	อะไรเป็นเหตุให้คุณทำ	สคมภ
257.บำรุงรักษาสุขภาพจิตโดยการพักผ่อน หย่อนใจด้วยกิจกรรมที่มีคุณค่า(เช่น ฟังดนตรี ภูเขาพนม ทัศนศึกษา ฯลฯ)	5 4 3 2 1 สภ 38		77
258.ลงมือกระทำ หรือให้ความร่วมมือ ในกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์แก่ส่วนรวม	5 4 3 2 1 สภ 78		78
259.พูดคุย-คบหาสมาคมกับเพื่อนๆที่มีแนว- ความคิด การกระทำ หรือกิจการงาน ที่แตกต่างกัน หรือขัดแย้งกัน	5 4 3 2 1 ปช 75		79
260.ให้ความรู้ที่คุ้นเคยอยู่แล้วแก่ผู้มาปรึกษา หาความรู้จากคุณ ไม่ว่าจะคุ้นเคยกัน หรือไม่ก็ตาม	5 4 3 2 1 สจ 26		80
(โปรดทำข้อ 261 ต่อไปจนถึงข้อ 280)			สคมภ
แบบสอบถามหมายเลข.....			1
วิทยาลัยที่			2-5
1 2 3 4 5 6 7 8			6
261.ติดต่อและ/หรือสนทนาแลกเปลี่ยน ความคิดกับเพื่อนทางชั้น ทางวิชาเอก หรือทางภูมิลาเนา	5 4 3 2 1 คค 53		7
262.สามารถแก้ไขอุปสรรค หรือปัญหา การศึกษาเล่าเรียนได้เช่นเดียวกับ คนอื่น ๆ	5 4 3 2 1 ปช 17		8

คุณเคยทำสิ่งต่อไปนี้	น้อยเพียงใด	อะไรเป็นเหตุให้คุณทำ	สคมภ
263. สามารถแนะวิธีแก้ปัญหามืออื่น ให้เขานำไปปฏิบัติได้สำเร็จ	5 4 3 2 1 ปท 19		9
264. พุดคุย-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่น เกี่ยวกับเรื่องการแข่งขันกีฬา	5 4 3 2 1 ผร 10		10
265. ไม่แสดงความคึกใจจนเต็มที่ หรือไม่โอ้อวด เมื่อเอาชนะคนอื่นได้ (เช่น ด้านความ คิด การเรียน กีฬา การงาน ฯลฯ)	5 4 3 2 1 ปช 71		11
266. แสดงออกถึงการต่อต้านการกระทำ ของบุคคลที่เป็นเหตุให้คนส่วนมาก ได้รับความเดือดร้อน	5 4 3 2 1 ผร 80		12
267. ออกกำลังกาย หรือเล่นกีฬาทุกวัน (นอกจากบางวันมีเหตุจำเป็นต้อง งดเว้น)	5 4 3 2 1 สภ 37		13
268. ช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก ผู้ประสบภัย หรือผู้ประสบเคราะห์กรรม ฯลฯ โดยไม่คุ้มเคยกันมาก่อน	5 4 3 2 1 พม 56		14
269. ช่วยเหลือคนอื่นเมื่อเขามาขอ ความช่วยเหลือในทางที่สุจริต	5 4 3 2 1 พม 60		15

คุณเคยทำสิ่งต่อไปนี้	บ่อยเพียงใด	อะไรเป็นเหตุให้คุณทำ	สคมภ
270. แสดงความประสงค์ที่จะให้ทุกคน รับผิดชอบหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ เมื่อทำงานร่วมกัน	5 4 3 2 1 สจ 23		16
271. แจ้งเจ้าหน้าที่ หรือผู้รับผิดชอบให้ทราบ เมื่อพบว่าทรัพย์สินสมบัติของราชการ หรือ ของส่วนรวมจะเสียหาย	5 4 3 2 1 พม 57		17
272. สนทนากับเพื่อนถึงแนวคิดและ/หรือ เรื่องแปลกๆ ใหม่ๆ	5 4 3 2 1 รร 12		18
273. เลือกบริโภคอาหารที่มีคุณค่าต่อการ บำรุงรักษาสุขภาพอนามัย (เช่น ผล สะอาก ปราศจากสารมีพิษ)	5 4 3 2 1 สภ 40		19
274. ไม่ยินยอมให้มีการเอาเปรียบกัน ในการทำงานเป็นกลุ่ม	5 4 3 2 1 สจ 22		20
275. ใช้จ่ายตามรายการที่ได้จัดแบ่งไว้ ล่วงหน้าในแต่ละเดือนอย่างเหมาะสม กับรายได้	5 4 3 2 1 ปย 36		21
276. ค้นคว้าวิธีการใหม่ๆ ในการแก้ปัญหาต่างๆ	5 4 3 2 1 รร 14		22

คุณเคยทำสิ่งต่อไปนี้	บอยเพียงใด	อะไรเป็นเหตุให้คุณทำ	สคมภ
277. ทำตามคำแนะนำหรือคำบอกเล่า เกี่ยวกับเรื่องโรคกลางหรือโรคเคราะห์ เมื่อคุณประสบปัญหา หรือความทุกข์	5 4 3 2 1 ชด 43		23
278. กระตุ้น หรือยั่วให้คนอื่นเกิดความ ปรารถนาในความก้าวหน้าของเขาเอง มากเกินไปจน เมื่อเขาห่อถ่อยหรือเผลอ	5 4 3 2 1 ผน 50		24
279. ให้ความร่วมมือ หรือสนับสนุนเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานตามหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ของบ้านเมือง	5 4 3 2 1 พม 58		25
280. สามารถเข้าถึงข้อบกพร่องของคนอื่น หรือ ผู้ร่วมกิจกรรม-การทำงาน โดยผู้นั้นไม่ เกิดความขัดเคืองใจและยอมที่จะแก้ไข	5 4 3 2 1 ปช 72		26

ภาคผนวก ข.

มวลพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา

1. พฤติกรรมกาใ้หาความรู้

- 248* ผร01** อ่านตำราใหม่ๆ
- 236 ผร02 อ่านคอลัมน์เกี่ยวกับความก้าวหน้าทางวิชาการ การอาชีพแขนงต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์ชนิดต่าง ๆ
- 240 ผร03 พังข่าวประจำวันทางวิทยุและ/หรือดูข่าวประจำวันทางโทรทัศน์
- 201 ผร04 อ่านหนังสือพิมพ์รายวันในแต่ละสัปดาห์
- 214 ผร05 อ่านวารสารทางวิชาการที่ออกเป็นรายเดือนและ/หรือราย 3-4 เดือน
- 217 ผร06 พுகุย-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่นเกี่ยวกับบ้านเมืองภายในประเทศ
- 253 ผร07 พுகุย-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่นเกี่ยวกับข่าวในต่างประเทศ
- 229 ผร08 พுகุย-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนๆ เรื่องปัญหาการศึกษาเล่าเรียนในแต่ละภาคเรียน
- 228 ผร09 พுகุย-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่นเกี่ยวกับเรื่องภายในจังหวัดที่ตนเองอาศัยอยู่ในปัจจุบัน
- 264 ผร10 พுகุย-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่นเกี่ยวกับเรื่องการแข่งขันกีฬา
- 239 ผร11 พுகุย-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่นเกี่ยวกับเรื่องพิธีการ งานพิธี หรืองานประเพณีรื่นเริง

2. พฤติกรรมความริเริ่ม

- 272 รร12 สนทนากับเพื่อนๆ ถึงแนวคิดและ/หรือเรื่องแปลกๆ ใหม่ๆ
- 225 รร13 แสดงความคิดหรือผลงานใหม่ๆ แม้จะมีคนอื่นเห็นว่าแปลกไปจากที่คนทั่วไปเขาทำกัน หรือเป็นไปได้ยาก

* เลขบอกข้อคำถามในแบบสอบถามตอนที่ 2

** สัญลักษณ์ของกลุ่มพฤติกรรมและเลขลำดับพฤติกรรม

- 276 รร14 คณิตวิธีการใหม่ๆในการแก้ปัญหาต่างๆ
 241 รร15 ประดิษฐ์สิ่งแปลกใหม่ซึ่งนำไปใช้ประโยชน์ได้
 227 รร16 พยายามเข้าไปเผชิญปัญหาที่คนอื่นต้องการจะหลีกเลี่ยง

3. พฤติกรรมความสามารถในการแก้ปัญหา

- 262 ปท17 สามารถแก้ไขอุปสรรค หรือปัญหาการศึกษาเล่าเรียนได้เช่นเดียวกับคนอื่น ๆ
 245 ปท18 สามารถแก้ปัญหาต่างๆด้วยตนเองจนสำเร็จ
 263 ปท19 สามารถแนะวิธีแก้ปัญหของผู้อื่นให้เขานำไปปฏิบัติได้สำเร็จ
 256 ปท20 สามารถช่วยแก้ปัญหาของกลุ่มให้คล่องไปได้เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในกลุ่มของคุณ
 213 ปท21 สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ถูกต้องเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้น

4. พฤติกรรมความสุจริต

- 274 สจ22 ไม่ยินยอมให้มีการเอาเปรียบกันในการทำงานเป็นกลุ่ม
 270 สจ23 แสดงความประสงค์ที่จะให้ทุกคนรับผิดชอบหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่เมื่อทำงานร่วมกัน
 223 สจ24 ทำงานตามแผนและ/หรือข้อตกลงอย่างเคร่งครัด
 203 สจ25 ไม่วางเฉยเมื่อปรากฏว่ามีผู้ทำผิดกฎ ทำผิดระเบียบ หรือมีการทุจริตในงานส่วนรวม
 260 สจ26 ให้ความรู้ที่ตนรู้ต่ออยู่แล้วแก่ผู้มาปรึกษาหาความรู้จากตน ไม่ว่าจะคุ้นเคยกันหรือไม่ก็ตาม
 221 สจ27 แสดงออกถึงการให้ความไว้วางใจเชื่อถือในผู้ร่วมกิจกรรม หรือการงานเมื่อทำกิจกรรม หรือการงานร่วมกัน

5. พฤติกรรมความขยัน

- 247 ขย28 ทุ่มทวนบทเรียนที่เรียนมาแล้วในแต่ละสัปดาห์
- 205 ขย29 คนกวาดวงหน้าต่างก่อนเรียนบทเรียนใหม่
- 246 ขย30 อยู่ดีๆ ทำกิจกรรมหรือการงาน(เช่นอ่านหนังสือ ทำการบ้าน ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ หรือทำอาชีพ ฯลฯ)
- 244 ขย31 ไม่วางมือ หรือล้มเลิกไปทำงานอื่นเสียโดยง่ายในเมืองงานนั้นยังไม่สำเร็จ และต้องใช้เวลานาน
- 249 ขย32 ทำงานและ/หรือศึกษาเล่าเรียนอย่างสุดความสามารถ และตรงต่อเวลา

6. พฤติกรรมการประหยัด

- 207 ปย33 คัดแปลงวัสดุเหลือใช้ให้เป็นประโยชน์
- 212 ปย34 ไม่ปล่อยเวลาให้ผ่านไปโดยไม่ได้อะไรให้เป็นประโยชน์ในแต่ละวัน
- 226 ปย35 เหลือเงินไว้ใช้จ่ายในกรณีพิเศษ(เช่น ญาติพบนตร์ ไปทัศนศึกษา ชื่อของที่ยากได้ ฯลฯ) ในแต่ละเดือน
- 275 ปย36 ใช้จ่ายตามรายการที่ได้จัดแบ่งไว้ล่วงหน้าในแต่ละเดือนอย่างเหมาะสมกับรายได้

7. พฤติกรรมการบำรุงรักษาสุขภาพอนามัย

- 267 สภ37 ออกกำลังกาย หรือเล่นกีฬาทุกวัน(นอกจากบางวันมีเหตุจำเป็นต้องงดเว้น)
- 257 สภ38 บำรุงรักษาสุขภาพจิตโดยการพักผ่อนหย่อนใจด้วยกิจกรรมที่มีคุณค่า(เช่น ฟังดนตรี ญาติพบนตร์ ทัศนศึกษา ฯลฯ)
- 220 สภ39 พักผ่อนร่างกายและจิตใจหลังจากทำกิจกรรมในแต่ละวันอย่างถูกต้องสุขภาพอนามัย
- 273 สภ40 เลือกบริโภคอาหารที่มีคุณค่าต่อการบำรุงรักษาสุขภาพอนามัย(เช่น สุกสะอาด ปราศจากสารมีพิษ)

8. พฤติกรรมที่ไม่ยึดถือโซกลาง

- 206 ขล41 ใช้เครื่องรางของขลัง
- 222 ขล42 หาฤกษ์ยามและ/หรือบนบานต่อสิ่งเหนือมือเมื่อจะลงมือทำงานสำคัญๆ (เช่น การสอบ การเสี่ยงภัย ฯลฯ)
- 277 ขล43 ทำตามคำแนะนำหรือคำบอกเล่าเกี่ยวกับเรื่องโซกลางหรือโซเคราะห์ เมื่อคุณประสบปัญหา หรือความทุกข์

9. พฤติกรรมที่ยอมรับนวัตกรรม

- 232 นว44 ค้นหาหาความรู้และ/หรือซักถามคนอื่นเกี่ยวกับการใช้เทคนิคใหม่ๆทางการสอน
- 210 นว45 ปฏิบัติตามแนวคิดใหม่ด้านสุขภาพอนามัย โภชนาการ หรือที่อยู่อาศัย ในขณะที่คนอื่นยังไม่ค่อยจะรู้
- 235 นว46 แสดงการสนับสนุนโครงการใหม่ๆที่รัฐบาลนำมาใช้ (เช่นการวางแผนครอบครัว หลักสูตร กฎหมาย ฯลฯ)

10. พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางความคิด

- 209 ผน47 ซักชวนให้เพื่อนๆเห็นความจำเป็นของการนำเทคนิคใหม่ๆทางการศึกษาไปใช้ในการเป็นครู
- 234 ผน48 สามารถชักจูงคนอื่นให้เกิดความคิดและ/หรือการกระทำไปในแนวที่คุณมีความประสงค์ได้
- 243 ผน49 ให้คำแนะนำแก่คนอื่นที่มาขอความเห็นและ/หรือข่าวสารความรู้ในเรื่องต่างๆ
- 278 ผน50 กระตุ้น หรือยั่วยุให้คนอื่นเกิดความปรารถนาในความก้าวหน้าของเขา-เองมากยิ่งขึ้น เมื่อเขาทอดถอนหรือเฉื่อยชา
- 216 ผน51 พுகุญ-เสนอแนะแนวความคิดใหม่ๆในการทำกิจกรรม, การงาน หรือการแก้ปัญหาแก่เพื่อนๆและ/หรือคนอื่น

- 250 ผน52 ชักชวน-แนะนำให้เพื่อนๆสนใจ หรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่มีประโยชน์
(เช่น ชุมนุมต่างๆ สถานักศึกษา อาสาพัฒนา)

11. พฤติกรรมกรรการติดต่อกับแหล่งภายนอก

- 261 ทต53 ติดต่อกและ/หรือสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อนต่างชาติ ต่างวิชาเอก
หรือต่างภูมิลาเนา
- 211 ทต54 ติดต่อกและ/หรือสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดกับนักศึกษาต่างสถาบันในแต่ละ
ภาคเรียน
- 255 ทต55 เดินทางไปติดต่อกธุระและ/หรือหาข้อมูล ข่าวสาร ณ หน่วยงาน หรือ
สถาบันอื่นนอกวิทยาลัยครู

12. พฤติกรรมความ เป็นพลเมืองดี

- 268 พม56 ช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก ผู้ประสบภัย หรือผู้ประสบเคราะห์กรรม าลา
โดยไม่คุ้นเคยกันมาก่อน
- 271 พม57 แจ้งเจ้าหน้าที่ หรือผู้รับผิดชอบให้ทราบเมื่อพบว่าทรัพย์สินสมบัติของราชการ
หรือของส่วนรวมจะเสียหาย
- 279 พม58 ให้ความร่วมมือ หรือสนับสนุนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของเจ้า-
หน้าที่ของบ้านเมือง
- 215 พม59 ทำตามระเบียบกฎเกณฑ์ของวิทยาลัยซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่ปฏิบัติกันเป็น
ประจำอยู่แล้ว
- 269 พม60 ช่วยเหลือคนอื่นเมื่อเขามาขอความช่วยเหลือในทางที่สุจริต

13. พฤติกรรมความนิยมเอกลักษณ์ของชาติ

- 219 อล61 ประกอบพิธีกรรมเกี่ยวกับชาติ-ศาสนา-พระมหากษัตริย์
238. อล62 เลือกฟังวิทยุและ/หรือดูโทรทัศน์ในรายการที่เป็นวัฒนธรรมไทย(เช่น
ศิลปะ คณิต การแสดง อาชีพ าลา)

- 251 อล63 ปกป้องและ/หรือชี้แจงให้คนอื่นเข้าใจ เมื่อผู้นั้นเข้าใจผิดเกี่ยวกับชาติ ศาสนา หรือพระมหากษัตริย์

14. พฤติกรรมการณ์วิธีทำงานแบบประชาธิปไตย

- 230 ปช64 ทำตามสัญญา ข้อตกลง หรือการนัดแนะที่ให้ไว้กับคนอื่น
- 218 ปช65 ยอมเสียสละผลประโยชน์เสียเองเมื่อมีความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ ภายในกลุ่มของคุณ
- 252 ปช66 ทำงานหรือทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ แม้ไม่เต็มใจ จะรับ
- 208 ปช67 คัดค้านหลักการที่ไม่เห็นด้วย แม้จะเป็นความคิดของคนส่วนใหญ่
- 254 ปช68 ไกลเกลียดความขัดแย้งในหมู่เพื่อนๆ เมื่อเกิดปัญหาตกลงกันไม่ได้ ให้ตกลง กันได้
- 233 ปช69 ใช้สิทธิตามระเบียบที่มีอยู่อย่างเต็มที่และถูกต้องเมื่อถึงเวลาที่จะต้องใช้ สิทธินั้นๆ
- 242 ปช70 คัดค้านการละเมิดกฎเกณฑ์เมื่อมีบางคนหรือบางกลุ่มที่คุ้ยแค้นของอยู่ควย กำลังกระทำการละเมิดอยู่
- 265 ปช71 ไม่แสดงความดีใจนเพิ่มเติมหรือไม่โอ้อวดเมื่อเอาชนะคนอื่นได้ (เช่น คำน ความคิด การเรียน กีฬา การงาน ฯลฯ)
- 280 ปช72 สามารถขอร้องขอพรของผู้อื่น หรือผู้ร่วมกิจกรรม-การงานได้ โดยผู้นั้นไม่เกิดความขัดเคืองใจและยอมที่จะแก้ไข
- 202 ปช73 เลือกทำหน้าที่ซึ่งคนอื่นในกลุ่มชอบ เกี่ยงกันทำ
- 231 ปช74 แสดงออกถึงการมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่นในการทำกิจกรรม การงาน และการอยู่รวมกัน
- 259 ปช75 พุดคุย-คบหาสมาคมกับเพื่อนๆที่มีแนวความคิด การกระทำ หรือกิจการงาน ที่แตกต่างกัน หรือขัดแย้งกัน
- 224 ปช76 กล่าวคำขอโทษหรือยอมรับผิด เมื่อทำผิดพลาดเป็นเหตุให้คนอื่นเกิดปัญหา หรือเดือดร้อน

15. พฤติกรรมการทำงานเพื่อส่วนรวม

- 237 สร77 ทำงานส่วนรวมให้เสร็จเสียก่อนแล้วจึงทำงานส่วนตัว เมื่อมีงานทั้ง 2 อย่างต้องทำในเวลาเดียวกัน
- 258 สร78 ลงมือกระทำ หรือให้ความร่วมมือในกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์แก่ส่วนรวม
- 204 สร79 สละทรัพย์ เวลา หรือสิ่งอื่นใดให้แก่ส่วนรวมได้ประโยชน์
- 266 สร80 แสดงออกถึงการต่อต้านการกระทำของบุคคลที่เป็นเหตุให้คนส่วนมากได้รับความเดือดร้อน

ภาคผนวก ค.

สมัครหัด

ตัวแปร	รหัส	ชื่อตัวแปรและความหมายของรหัส	จำนวนผู้ตอบ		คำถาม	สคมภ
			ความถี่	%		
01	001 ถึง 800	<u>บัตรที่ 1</u> หมายเลขแบบสอบถาม				1 2-5
02		หมายเลขของวิทยาลัยครู				6
	1	จันทร์เกษม	110	13.7		
	2	ชนบุรี	64	8.0		
	3	นครปฐม	77	9.6		
	4	เทพสตรี ลพบุรี	85	10.6		
	5	พระนครศรีอยุธยา	151	18.9		
	6	อุตรดิตถ์	90	11.3		
	07	นครศรีธรรมราช	84	10.5		
	8	มหาสารคาม	139	17.4		
		<u>ตอนที่ 1 ภูมิหลัง</u>				
03		เพศ			101	7
	1	ชาย	312	39.0		
	2	หญิง	488	61.0		
04		อายุ			102	8
	1	17-21 ปี	538	67.2		
	2	22-26 ปี	205	25.2		
	3	27-31 ปี	34	4.2		
	4	32-36 ปี	14	1.7		

ตัวแปร	รหัส	ชื่อตัวแปรและความหมายของรหัส	จำนวนผู้ตอบ		คำถาม	สคมก
			ความถี่	%		
05	5	ตั้งแต่ 37 ปี ขึ้นไป	9	1.1	103	9
		การนับถือศาสนา				
	1	พุทธ	783	97.9		
	2	คริสต์	5	0.6		
	3	อิสลาม	12	1.5		
06	4	ศาสนาอื่น	0	0.0	104	10
		สภาพการสมรส				
	1	โสด	746	93.2		
	2	สมรสแล้ว	47	5.9		
07	3	ม่าย, หย่าขาดจากกัน	7	0.9	105	11
		การประกอบอาชีพ				
	1	ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ	694	86.8		
08	2	ประกอบอาชีพแล้ว	106	13.2	106	12
		ระดับที่กำลังเรียน				
	1	ป.กศ.สูง	559	69.9		
09	2	ก.บ.	241	30.1	107	13
		วิชาเอกที่เรียน				
	1	ภาษา(ไทย, อังกฤษ)	195	24.4		
	2	ศิลปะ(ดนตรีศึกษา, นาฏศิลป์, ศิลปศึกษา)	46	5.7		
	3	การงาน(คหกรรมศาสตร์, อุตสาหกรรมศิลป์)	74	9.2		

ตัวแปร	รหัส	ชื่อตัวแปรและความหมายของรหัส	จำนวนผู้ตอบ		คำถาม	สดมภ์
			ความถี่	%		
10	4	พละนามัย(พลศึกษา, สุขศึกษา)	80	10.0	108	14
	5	บรรณารักษศาสตร์	25	3.1		
	6	อนุบาลศึกษา	10	1.2		
	7	คณิตศาสตร์	76	9.5		
	8	สังคมศาสตร์(ประวัติศาสตร์, ภูมิศาสตร์, สังคมศึกษา)	115	14.4		
	9	วิทยาศาสตร์(เคมี, ฟิสิกส์, ชีววิทยา, วิทยาศาสตร์ทั่วไป, เกษตรศาสตร์)	179	22.4		
		วชิรศึกษา				
	1	ม.ศ.5	412	51.5		
	2	ป.กศ.	135	16.9		
	3	พ.ม.	39	4.9		
11	4	ป.กศ.สูง	204	25.5	109	15
	5	วชิรอื่นๆ	10	1.3		
		การอยู่อาศัย				
12	1	อยู่ประจำหอพักในวิทยาลัยครู	186	23.3	110	16
	2	เคินเรียน	614	76.8		
		ค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากทางบ้าน				
	1	น้อยกว่า 100 บาท	3	0.4		
	2	100-250 บาท	38	4.7		
	3	251-400 บาท	142	17.7		
	4	401-550 บาท	164	20.4		

ตัวแปร	รหัส	ชื่อตัวแปรและความหมายของรหัส	จำนวนผู้ตอบ		คำถาม	สคมภ
			ความถี่	%		
13	5	551-700 บาท	179	22.4	111	17
	6	701-950 บาท	95	11.9		
	7	951-1,110 บาท	63	7.9		
	8	1,110-1,250 บาท	48	6.0		
	9	มากกว่า 1,250 บาท	68	8.5		
14		พื้นที่การดำรงชีวิตในวัยเด็ก			112	18
	1	อยู่ในตัวเมือง	138	17.3		
	2	อยู่ในชนบท	418	52.3		
	3	อยู่ชานเมือง	244	30.5		
		อาชีพของบิดา				
	1	ไม่ทราบว่าอาชีพใด	52	6.5		
	2	เกษตรกร	325	40.6		
15	3	รับราชการ	212	26.5	113	19
	4	รับจ้าง, ลูกจ้าง, พนักงาน	64	8.0		
	5	ค้าขาย, ทำธุรกิจส่วนตัว	120	15.0		
	6	กบฏ, พ่อบ้าน, ไม่ประกอบอาชีพ	16	2.0		
	7	อาชีพอื่นๆ	11	1.4		
		อาชีพของมารดา				
	1	ไม่ทราบว่าอาชีพใด	28	3.5		
	2	เกษตรกร	354	44.2		
	3	รับราชการ	36	4.5		
	4	รับจ้าง, ลูกจ้าง, พนักงาน	30	3.7		
	5	ค้าขาย, ทำธุรกิจส่วนตัว	180	22.5		

ตัวแปร	รหัส	ชื่อตัวแปรและความหมายของรหัส	จำนวนผู้ตอบ		คำถาม	สคมภ
			ความถี่	%		
16	6	คบคิด, แม्यान, ไม่ประกอบอาชีพ	166	20.7	114	20
	7	อาชีพอื่นๆ	6	0.7		
		รายได้ของครอบครัว				
	1	ประเมินไม่ได้	264	33.0		
	2	ตั้งแต่ 3,000 บาทลงมา	233	29.1		
	3	3,001-6,000 บาท	207	25.9		
17	4	ตั้งแต่ 6,001 บาทขึ้นไป	96	12.0	201	21
		ตอนที่ 2 พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา				
		ผร04*				
	1	ทำน้อยมาก	37	4.6		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	117	14.6		
	3	ทำพอประมาณ	203	25.4		
18	4	ทำอยู่มาก	271	33.9	202	22
	5	ทำเป็นประจำ	172	21.5		
		ปช73*				
	1	ทำน้อยมาก	55	6.9		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	175	21.9		
	3	ทำพอประมาณ	280	35.0		
	4	ทำอยู่มาก	216	27.0		
	5	ทำเป็นประจำ	74	9.2		

* สัญลักษณ์เหล่านี้ถูกความหมายในภาคผนวก ข.

ตัวแปร	รหัส	ชื่อตัวแปรและความหมายของรหัส	จำนวนผู้ตอบ		คำถาม	สคมภ
			ความถี่	%		
19		สจ25			203	23
	1	ทำน้อยมาก	119	14.9		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	146	18.2		
	3	ทำพอประมาณ	226	28.2		
	4	ทำอยู่มาก	206	25.7		
	5	ทำเป็นประจำ	103	12.9		
20		สร79			204	24
	1	ทำน้อยมาก	14	1.7		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	87	10.9		
	3	ทำพอประมาณ	273	34.1		
	4	ทำอยู่มาก	295	36.9		
	5	ทำเป็นประจำ	131	16.4		
21		ชย29			205	25
	1	ทำน้อยมาก	122	15.2		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	245	30.6		
	3	ทำพอประมาณ	288	36.0		
	4	ทำอยู่มาก	111	13.9		
	5	ทำเป็นประจำ	34	4.2		
22		ชด41			206	26
	1	ทำน้อยมาก	79	9.9		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	51	6.4		
	3	ทำพอประมาณ	112	14.0		
	4	ทำอยู่มาก	153	19.1		
	5	ทำเป็นประจำ	405	50.6		

ตัวแปร	รหัส	ชื่อตัวแปรและความหมายของรหัส	จำนวนผู้ตอบ		คำถาม	สทมภ
			ความถี่	%		
23		ปย33			207	27
	1	ทำน้อยมาก	62	7.7		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	180	22.5		
	3	ทำพอประมาณ	248	31.0		
	4	ทำอยู่มาก	219	27.4		
	5	ทำเป็นประจำ	91	11.4		
24		ปช67			208	28
	1	ทำน้อยมาก	293	36.6		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	249	31.1		
	3	ทำพอประมาณ	152	19.0		
	4	ทำอยู่มาก	80	10.0		
	5	ทำเป็นประจำ	26	3.2		
25		ณน47			209	29
	1	ทำน้อยมาก	129	16.1		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	146	18.2		
	3	ทำพอประมาณ	258	32.2		
	4	ทำอยู่มาก	180	22.5		
	5	ทำเป็นประจำ	87	10.9		
26		นว5			210	30
	1	ทำน้อยมาก	58	7.2		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	121	15.1		
	3	ทำพอประมาณ	293	36.6		
	4	ทำอยู่มาก	232	29.0		
	5	ทำเป็นประจำ	96	12.0		

ตัวแปร	รหัส	ชื่อตัวแปรและความหมายของรหัส	จำนวนผู้ตอบ		คำถาม	สคมภ
			ความถี่	%		
27		ตท54			211	31
	1	ทำน้อยมาก	284	35.5		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	233	29.1		
	3	ทำพอประมาณ	152	19.0		
	4	ทำอยู่มาก	92	11.5		
	5	ทำเป็นประจำ	39	4.9		
28		ปบ34			212	32
	1	ทำน้อยมาก	63	7.9		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	91	11.4		
	3	ทำพอประมาณ	260	32.5		
	4	ทำอยู่มาก	255	31.9		
	5	ทำเป็นประจำ	131	16.4		
29		ปท21			213	33
	1	ทำน้อยมาก	43	5.4		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	151	18.9		
	3	ทำพอประมาณ	349	43.6		
	4	ทำอยู่มาก	198	24.7		
	5	ทำเป็นประจำ	59	7.4		
30		ปร05			214	34
	1	ทำน้อยมาก	125	15.6		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	202	25.2		
	3	ทำพอประมาณ	248	31.0		
	4	ทำอยู่มาก	154	19.2		
	5	ทำเป็นประจำ	71	8.9		

ตัวแปร	รหัส	ชื่อตัวแปรและความหมายของรหัส	จำนวนผู้ตอบ		คำถาม	สคมก
			ความถี่	%		
31		พม59			215	35
	1	ทำน้อยมาก	9	1.1		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	24	3.0		
	3	ทำพอประมาณ	92	11.5		
	4	ทำอยู่มาก	262	32.7		
	5	ทำเป็นประจำ	413	51.6		
32		ณ51			216	36
	1	ทำน้อยมาก	47	5.9		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	135	16.9		
	3	ทำพอประมาณ	299	37.3		
	4	ทำอยู่มาก	242	30.2		
	5	ทำเป็นประจำ	77	9.6		
33		ปร06			217	37
	1	ทำน้อยมาก	82	10.2		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	181	22.6		
	3	ทำพอประมาณ	258	32.2		
	4	ทำอยู่มาก	192	24.0		
	5	ทำเป็นประจำ	87	10.9		
34		ปช65			218	38
	1	ทำน้อยมาก	54	6.7		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	120	15.0		
	3	ทำพอประมาณ	247	30.9		
	4	ทำอยู่มาก	249	31.1		
	5	ทำเป็นประจำ	130	16.2		

ตัวแปร	รหัส	ชื่อตัวแปรและความหมายของรหัส	จำนวนผู้ตอบ		คำถาม	สคมภ
			ความถี่	%		
35		อล61			219	39
	1	ทำน้อยมาก	28	3.5		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	68	8.5		
	3	ทำพอประมาณ	189	23.6		
	4	ทำอยู่มานาน	261	32.6		
	5	ทำเป็นประจำ	257	31.7		
36		สก39			220	40
	1	ทำน้อยมาก	43	5.4		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	103	12.9		
	3	ทำพอประมาณ	246	30.7		
	4	ทำอยู่มานาน	250	31.3		
	5	ทำเป็นประจำ	158	19.7		
37		สจ27			221	41
	1	ทำน้อยมาก	15	1.9		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	40	5.0		
	3	ทำพอประมาณ	157	19.6		
	4	ทำอยู่มานาน	354	44.2		
	5	ทำเป็นประจำ	234	29.2		
38		ชค42			222	42
	1	ทำน้อยมาก	26	3.2		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	49	6.1		
	3	ทำพอประมาณ	120	15.0		
	4	ทำอยู่มานาน	189	23.6		
	5	ทำเป็นประจำ	416	52.0		

ตัวแปร	รหัส	ชื่อตัวแปรและความหมายของรหัส	จำนวนผู้ตอบ		คำถาม	สคมก
			ความถี่	%		
39		สจ24			223	43
	1	ทำน้อยมาก	25	3.1		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	41	5.1		
	3	ทำพอประมาณ	220	27.5		
	4	ทำอยู่มาก	325	40.6		
	5	ทำเป็นประจำ	189	23.9		
40		ปช76			224	44
	1	ทำน้อยมาก	24	3.0		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	28	3.5		
	3	ทำพอประมาณ	76	9.4		
	4	ทำอยู่มาก	226	28.2		
	5	ทำเป็นประจำ	446	55.7		
41		รร13			225	45
	1	ทำน้อยมาก	146	18.2		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	205	25.6		
	3	ทำพอประมาณ	272	34.0		
	4	ทำอยู่มาก	126	15.7		
	5	ทำเป็นประจำ	51	6.4		
42		ปย35			226	46
	1	ทำน้อยมาก	145	18.1		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	158	19.7		
	3	ทำพอประมาณ	196	24.5		
	4	ทำอยู่มาก	167	20.9		
	5	ทำเป็นประจำ	134	16.7		

ตัวแปร	รหัส	ชื่อตัวแปรและความหมายของรหัส	จำนวนผู้ตอบ		คำถาม	สคมก
			ความถี่	%		
43		รร16			227	47
	1	ทำน้อยมาก	195	24.4		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	217	27.1		
	3	ทำพอประมาณ	226	28.2		
	4	ทำอยู่มาก	115	14.4		
	5	ทำเป็นประจำ	47	5.9		
44		ปร09			228	48
	1	ทำน้อยมาก	103	12.9		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	121	15.1		
	3	ทำพอประมาณ	274	34.2		
	4	ทำอยู่มาก	207	25.9		
	5	ทำเป็นประจำ	95	11.9		
45		ปร08			229	49
	1	ทำน้อยมาก	19	2.4		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	46	5.7		
	3	ทำพอประมาณ	213	26.6		
	4	ทำอยู่มาก	336	42.0		
	5	ทำเป็นประจำ	186	23.2		
46		ปร64			230	50
	1	ทำน้อยมาก	17	2.1		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	30	3.7		
	3	ทำพอประมาณ	91	11.3		
	4	ทำอยู่มาก	294	36.7		
	5	ทำเป็นประจำ	368	46.0		

ตัวแปร	รหัส	ชื่อตัวแปรและความหมายของรหัส	จำนวนผู้ตอบ		คำถาม	สคมก
			ความถี่	%		
47		ปช74			231	51
	1	ทำน้อยมาก	7	0.9		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	18	2.2		
	3	ทำพอประมาณ	108	13.5		
	4	ทำอยู่มาก	326	40.7		
	5	ทำเป็นประจำ	341	42.6		
48		นว44			232	52
	1	ทำน้อยมาก	35	4.4		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	78	9.7		
	3	ทำพอประมาณ	293	37.2		
	4	ทำอยู่มาก	275	34.4		
	5	ทำเป็นประจำ	114	14.2		
49		ปช69			233	53
	1	ทำน้อยมาก	18	2.2		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	32	4.0		
	3	ทำพอประมาณ	161	20.1		
	4	ทำอยู่มาก	275	34.4		
	5	ทำเป็นประจำ	314	39.2		
50		ณน48			234	54
	1	ทำน้อยมาก	56	7.0		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	131	16.4		
	3	ทำพอประมาณ	361	45.1		
	4	ทำอยู่มาก	195	24.4		
	5	ทำเป็นประจำ	57	7.1		

ตัวแปร	รหัส	ชื่อตัวแปรและความหมายของรหัส	จำนวนผู้ตอบ		ค่าถาม	สคมก.
			ความถี่	%		
51		นว46			235	55
	1	ทำน้อยมาก	59	7.4		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	81	10.1		
	3	ทำพอประมาณ	239	29.9		
	4	ทำอยู่มาก	255	20.7		
	5	ทำเป็นประจำ	166	20.7		
52		ผร02			236	56
	1	ทำน้อยมาก	41	5.1		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	115	14.4		
	3	ทำพอประมาณ	250	31.3		
	4	ทำอยู่มาก	251	31.4		
	5	ทำเป็นประจำ	143	17.9		
53		สร77			237	57
	1	ทำน้อยมาก	36	4.5		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	48	6.0		
	3	ทำพอประมาณ	230	28.7		
	4	ทำอยู่มาก	257	32.0		
	5	ทำเป็นประจำ	229	28.6		
54		อด62			238	58
	1	ทำน้อยมาก	76	9.5		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	143	17.9		
	3	ทำพอประมาณ	260	32.4		
	4	ทำอยู่มาก	197	24.6		
	5	ทำเป็นประจำ	124	15.5		

ตัวแปร	รหัส	ชื่อตัวแปรและความหมายของรหัส	จำนวนผู้ตอบ		คำถาม	สคมก
			ความถี่	%		
55		ผร11			239	59
	1	ทำน้อยมาก	65	8.1		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	162	20.2		
	3	ทำพอประมาณ	307	33.3		
	4	ทำอยู่มาก	185	23.1		
	5	ทำเป็นประจำ	81	10.1		
56		ผร03			240	60
	1	ทำน้อยมาก	55	6.9		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	76	9.5		
	3	ทำพอประมาณ	177	22.1		
	4	ทำอยู่มาก	252	31.5		
	5	ทำเป็นประจำ	240	30.0		
57		รร15			241	61
	1	ทำน้อยมาก	141	17.6		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	180	22.5		
	3	ทำพอประมาณ	252	31.5		
	4	ทำอยู่มาก	149	18.6		
	5	ทำเป็นประจำ	78	9.6		
58		ปช70			242	62
	1	ทำน้อยมาก	139	17.4		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	134	16.7		
	3	ทำพอประมาณ	249	31.1		
	4	ทำอยู่มาก	194	24.2		
	5	ทำเป็นประจำ	84	10.5		

ตัวแปร	รหัส	ชื่อตัวแปรและความหมายของรหัส	จำนวนผู้ตอบ		คำถาม	สคมก
			ความถี่	%		
59		ณ49			243	63
	1	ทำน้อยมาก	27	3.4		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	67	8.4		
	3	ทำพอประมาณ	290	36.2		
	4	ทำอยู่มาก	259	32.4		
	5	ทำเป็นประจำ	157	19.6		
60		ชย31			244	64
	1	ทำน้อยมาก	41	5.1		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	83	10.4		
	3	ทำพอประมาณ	230	28.8		
	4	ทำอยู่มาก	278	34.7		
	5	ทำเป็นประจำ	168	21.0		
61		ปท18			245	65
	1	ทำน้อยมาก	11	1.4		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	55	6.9		
	3	ทำพอประมาณ	262	32.7		
	4	ทำอยู่มาก	323	40.4		
	5	ทำเป็นประจำ	149	18.6		
62		ชย30			246	66
	1	ทำน้อยมาก	32	4.0		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	73	9.1		
	3	ทำพอประมาณ	211	26.3		
	4	ทำอยู่มาก	302	37.7		
	5	ทำเป็นประจำ	182	22.7		

ตัวแปร	รหัส	ชื่อตัวแปรและความหมายของรหัส	จำนวนผู้ตอบ		คำถาม	สัณนัฏ
			ความถี่	%		
63		ขย28			247	67
	1	ทำน้อยมาก	87	10.9		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	156	19.5		
	3	ทำพอประมาณ	336	42.0		
	4	ทำอยู่มาก	163	20.4		
	5	ทำเป็นประจำ	58	7.2		
64		ผร01			248	68
	1	ทำน้อยมาก	56	7.0		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	126	15.7		
	3	ทำพอประมาณ	297	37.1		
	4	ทำอยู่มาก	233	29.1		
	5	ทำเป็นประจำ	88	11.0		
65		ขย32			249	69
	1	ทำน้อยมาก	17	2.1		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	49	6.1		
	3	ทำพอประมาณ	216	27.0		
	4	ทำอยู่มาก	335	41.9		
	5	ทำเป็นประจำ	183	22.9		
66		ผน52			250	70
	1	ทำน้อยมาก	94	11.7		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	124	15.5		
	3	ทำพอประมาณ	267	33.3		
	4	ทำอยู่มาก	211	26.4		
	5	ทำเป็นประจำ	104	13.0		

ตัวแปร	รหัส	ชื่อตัวแปรและความหมายของรหัส	จำนวนผู้ตอบ		คำถาม	สังคม
			ความถี่	%		
67		อด63			251	71
	1	ทำน้อยมาก	70	8.7		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	93	11.6		
	3	ทำพอประมาณ	232	29.0		
	4	ทำอยู่มาก	235	29.4		
	5	ทำเป็นประจำ	170	21.2		
68		ปช66			525	72
	1	ทำน้อยมาก	25	3.1		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	54	6.7		
	3	ทำพอประมาณ	211	26.3		
	4	ทำอยู่มาก	303	37.9		
	5	ทำเป็นประจำ	207	25.9		
69		ผร07			253	73
	1	ทำน้อยมาก	112	14.0		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	174	21.7		
	3	ทำพอประมาณ	277	34.6		
	4	ทำอยู่มาก	168	21.0		
	5	ทำเป็นประจำ	69	8.6		
70		ปช68			254	74
	1	ทำน้อยมาก	57	7.1		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	97	12.1		
	3	ทำพอประมาณ	253	31.6		
	4	ทำอยู่มาก	256	32.0		
	5	ทำเป็นประจำ	137	17.1		

ตัวแปร	รหัส	ชื่อตัวแปรและความหมายของรหัส	จำนวนผู้ตอบ		ค่าถาม	สคมก
			ความถี่	%		
71		ตค55			255	75
	1	ทำน้อยมาก	267	33.4		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	220	27.5		
	3	ทำพอประมาณ	198	24.7		
	4	ทำอยู่มาก	88	11.0		
	5	ทำเป็นประจำ	27	3.4		
72		ปท20			256	76
	1	ทำน้อยมาก	47	5.9		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	137	17.1		
	3	ทำพอประมาณ	350	43.7		
	4	ทำอยู่มาก	202	25.2		
	5	ทำเป็นประจำ	64	8.0		
73		สก38			257	77
	1	ทำน้อยมาก	31	3.9		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	54	6.7		
	3	ทำพอประมาณ	190	23.7		
	4	ทำอยู่มาก	272	34.0		
	5	ทำเป็นประจำ	253	31.6		
74		สร78			258	78
	1	ทำน้อยมาก	10	1.2		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	53	6.6		
	3	ทำพอประมาณ	249	31.1		
	4	ทำอยู่มาก	324	40.5		
	5	ทำเป็นประจำ	164	20.5		

ตัวแปร	รหัส	ชื่อตัวแปรและความหมายของรหัส	จำนวนผู้ตอบ		คำถาม	สังคม
			ความถี่	%		
75		ปจ75			259	79
	1	ทำน้อยมาก	121	15.1		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	146	18.2		
	3	ทำพอประมาณ	281	35.1		
	4	ทำอยู่มาก	200	25.0		
	5	ทำเป็นประจำ	52	6.5		
76		สจ26			260	80
	1	ทำน้อยมาก	32	4.0		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	76	9.5		
	3	ทำพอประมาณ	181	22.6		
	4	ทำอยู่มาก	305	38.1		
	5	ทำเป็นประจำ	206	25.7		
		<u>บัตรที่ 2</u>				1
	001	หมายเลขแบบสอบถาม				2-5
	ถึง					
	800					
	1-8	หมายเลขวิทยาลัยครู				6
77		ทค53			261	7
	1	ทำน้อยมาก	61	7.6		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	117	14.6		
	3	ทำพอประมาณ	270	33.8		
	4	ทำอยู่มาก	224	28.0		
	5	ทำเป็นประจำ	128	16.0		

ตัวแปร	รหัส	ชื่อตัวแปรและความหมายของรหัส	จำนวนผู้ตอบ		คำถาม	สคมภ
			ความถี่	%		
78		ปท17			262	8
	1	ทำนอยมาก	18	2.2		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	58	7.2		
	3	ทำพอประมาณ	259	32.4		
	4	ทำอยู่มอยๆ	326	40.7		
	5	ทำเป็นประจำ	139	17.4		
79		ปท19			263	9
	1	ทำนอยมาก	69	8.6		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	184	23.0		
	3	ทำพอประมาณ	336	42.0		
	4	ทำอยู่มอยๆ	164	20.5		
	5	ทำเป็นประจำ	47	5.9		
80		ปร10			264	10
	1	ทำนอยมาก	117	14.6		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	177	22.1		
	3	ทำพอประมาณ	223	27.9		
	4	ทำอยู่มอยๆ	183	22.9		
	5	ทำเป็นประจำ	100	12.5		
81		ปช71			265	11
	1	ทำนอยมาก	138	17.2		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	96	12.0		
	3	ทำพอประมาณ	142	17.7		
	4	ทำอยู่มอยๆ	214	26.7		
	5	ทำเป็นประจำ	210	26.2		

ตัวแปร	รหัส	ชื่อตัวแปรและความหมายของรหัส	จำนวนผู้ตอบ		ค่าตาม	สังคม
			ความถี่	%		
82		สร80			266	12
	1	ทำน้อยมาก	99	12.4		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	127	15.9		
	3	ทำพอประมาณ	194	24.2		
	4	ทำอยู่มาก	217	27.1		
	5	ทำเป็นประจำ	163	20.4		
83		สก37			267	13
	1	ทำน้อยมาก	143	17.9		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	157	19.6		
	3	ทำพอประมาณ	204	25.5		
	4	ทำอยู่มาก	142	17.7		
	5	ทำเป็นประจำ	154	19.2		
84		พม56			268	14
	1	ทำน้อยมาก	48	6.0		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	118	14.7		
	3	ทำพอประมาณ	270	33.7		
	4	ทำอยู่มาก	234	29.2		
	5	ทำเป็นประจำ	130	16.2		
85		พม60			269	15
	1	ทำน้อยมาก	18	2.2		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	52	6.5		
	3	ทำพอประมาณ	211	26.3		
	4	ทำอยู่มาก	302	37.7		
	5	ทำเป็นประจำ	217	27.1		

ตัวแปร	รหัส	ชื่อตัวแปรและความหมายของรหัส	จำนวนผู้ตอบ		ค่าถ่วง	สคมภ
			ความถี่	%		
86		สจ23			270	16
	1	ทำน้อยมาก	32	4.0		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	64	8.0		
	3	ทำพอประมาณ	233	33.6		
	4	ทำอยู่มัธยม	268	33.5		
	5	ทำเป็นประจำ	203	25.4		
87		พม57			271	17
	1	ทำน้อยมาก	158	19.7		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	120	15.0		
	3	ทำพอประมาณ	231	28.9		
	4	ทำอยู่มัธยม	196	24.5		
	5	ทำเป็นประจำ	95	11.9		
88		รร12			272	18
	1	ทำน้อยมาก	36	4.5		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	81	10.1		
	3	ทำพอประมาณ	294	36.7		
	4	ทำอยู่มัธยม	258	32.2		
	5	ทำเป็นประจำ	131	16.4		
89		สก40			273	19
	1	ทำน้อยมาก	12	1.5		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	37	4.6		
	3	ทำพอประมาณ	142	17.7		
	4	ทำอยู่มัธยม	261	32.6		
	5	ทำเป็นประจำ	348	43.5		

ตัวแปร	รหัส	ชื่อตัวแปรและความหมายของรหัส	จำนวนผู้ตอบ		คำถาม	สคมก
			ความถี่	%		
90		ดจ22			274	20
	1	ทำน้อยมาก	47	5.9		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	68	8.5		
	3	ทำพอประมาณ	228	28.5		
	4	ทำอยู่มาก	265	33.1		
	5	ทำเป็นประจำ	192	24.0		
91		ปย36			275	21
	1	ทำน้อยมาก	109	13.6		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	115	14.4		
	3	ทำพอประมาณ	215	26.8		
	4	ทำอยู่มาก	221	27.6		
	5	ทำเป็นประจำ	140	17.5		
92		รร14			276	22
	1	ทำน้อยมาก	85	10.6		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	152	19.0		
	3	ทำพอประมาณ	309	38.6		
	4	ทำอยู่มาก	197	24.6		
	5	ทำเป็นประจำ	57	7.1		
93		ชด43			277	23
	1	ทำน้อยมาก	33	4.1		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	70	8.7		
	3	ทำพอประมาณ	203	25.4		
	4	ทำอยู่มาก	210	26.2		
	5	ทำเป็นประจำ	284	35.5		

ตัวแปร	รหัส	ชื่อตัวแปรและความหมายของรหัส	จำนวนผู้ตอบ		ค่าถ่วง	สคมภ
			ความถี่	%		
94		ผน50			278	24
	1	ทำน้อยมาก	39	4.9		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	91	11.4		
	3	ทำพอประมาณ	259	32.3		
	4	ทำอยู่มาก	245	31.7		
	5	ทำเป็นประจำ	157	19.6		
95		พม58			297	25
	1	ทำน้อยมาก	30	3.7		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	81	10.1		
	3	ทำพอประมาณ	209	26.1		
	4	ทำอยู่มาก	284	35.5		
	5	ทำเป็นประจำ	196	24.5		
96		ปช72			280	26
	1	ทำน้อยมาก	70	8.7		
	2	ทำบ้างเหมือนกัน	130	16.2		
	3	ทำพอประมาณ	317	39.6		
	4	ทำอยู่มาก	192	24.0		
	5	ทำเป็นประจำ	91	11.4		

ภาคผนวก ง.
 กรอบการวิเคราะห์สิ่งกระตุ้นพฤติกรรม
 จำแนกโดยอาศัยทฤษฎีของมาสโลว์

1. ความต้องการทางสรีระ

- 101 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส
- 102 ไม่สนใจ
- 103 สุขภาพไม่อำนวย, มีความจำเป็นทางสุขภาพ
- 104 ความสามารถไม่พอ, ประสบการณ์น้อย, ไม่รู้วิธีที่จะทำ
- 105 รักษาชีวิตให้อยู่รอดไปได้
- 106 รักษาสุขภาพอนามัยของตนเองหรือครอบครัว, ผ่อนคลายความกังวลเครียด
- 107 เป้าหมายชีวิตหรือการงาน
- 108 ไม่ถือเป็นภาระหน้าที่ซึ่งจะต้องทำ
- 109 มีภาระหรือมีปัญหาในการดำรงชีวิตมาก, มีงานต้องทำมากอยู่แล้วจนไม่เวลาวาง
- 110 อยากอยู่เฉยๆ เพื่อพักผ่อน

2. ความต้องการความปลอดภัย

- 201 ไม่มีปัญหาต้องเคอะครอนหรือเสียผลประโยชน์อะไร
- 202 เกรงจะมีอันตรายหรือความเคอะครอนมาถึงตน, ไม่กล้าทำ
- 203 รักษาระเบียบวินัยหรือกฎเกณฑ์ที่เห็นว่าดีเอาไว้
- 204 รักษาผลประโยชน์ของตนเองเอาไว้ไม่ให้เสียไป, ต้องการใช้สิทธิให้เต็มที่
- 205 ป้องกันความผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้น, เตรียมความพร้อมที่จะเผชิญอุปสรรค
- 206 ต้องการติดตามให้ทันกับเรื่องราว ความคิด วิธีการ หรือความเปลี่ยนแปลงของคนอื่นและสังคม
- 207 ไม่อยากมีปัญหายุ่งยาก, ไม่อยากมีความขัดแย้งกับใคร, ตัดปัญหาหรือความรำคาญใจให้หมดไป
- 208 รักษาความปลอดภัยของตนเองเอาไว้, ไม่อยากให้มีอันตรายเกิดขึ้นแก่ตน

- 209 มีความเชื่อหรือมีความศรัทธาว่าจะเป็นสิ่งที่ช่วยเหลือตนได้
- 210 เป็นความสุขหรือความสบายใจของตน
- 211 คาดหวังว่าจะได้รับความช่วยเหลือตอบแทนแก่ตนในวันหน้า
- 212 ไม่มีที่พึ่งอย่างอื่นที่ดีกว่า, ยึดถือเป็นที่พึ่งไว้ม้างดีกว่าไม่ทำอะไรเลย
- 213 ทำไปตามประเพณีหรือที่คนส่วนใหญ่ เชื่อถือ-ยึดมั่น
- 214 เล็งเห็นว่าจะ เป็นประโยชน์หรือเป็นผลดีแก่ตนเอง
- 215 ไม่เห็นประโยชน์ที่จะต้องทำ, ยังไม่มีความจำเป็นต้องทำ
- 216 ใช้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจหรือเป็นเครื่องสร้างกำลังใจให้เข้มแข็ง
- 217 พึงพอใจว่าเป็นบุญกุศลที่ตนจะได้รับ
- 218 รักษาความสามัคคีกันเอาไว้, ส่งเสริมความสามัคคีหรือความร่วมมือกัน
- 219 ถือว่าประโยชน์ส่วนตนสำคัญกว่าส่วนรวม
- 220 ความไม่สบายใจ
- 221 เกรงจะเรียนไม่ทันเพื่อน, กลัวจะสอบตก
- 222 ไม่อยากให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางไม่ดี, เพื่อความสงบเรียบร้อยหรือความอยู่รอดของบ้านเมือง

3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ

- 301 ต้องการให้พ่อแม่ ผู้ใหญ่ หรือเพื่อน ๆ ยอมรับ, เชื่อถือ
- 302 ต้องการให้มีการแลกเปลี่ยนความร่วมมือ, ความรัก, ความพึงพอใจซึ่งกันและกัน
- 303 ต้องการได้เป็นสมาชิกของกลุ่มหรือมีส่วนร่วมในกลุ่ม, ต้องการมีเพื่อนหรือมีคนรัก-นับถือ
- 304 ไม่ต้องการให้พ่อแม่ ผู้ใหญ่ หรือเพื่อน ๆ คำหยาบ, ไม่พอใจ
- 305 ทำตามที่กลุ่มลงความเห็นหรือลงมติ, ทำให้เหมือนกับที่เพื่อน ๆ หรือกลุ่มปฏิบัติกันอยู่
- 306 ไม่ค่อยจะมีเพื่อน, ไม่ค่อยได้พบปะกับใคร
- 307 พ่อแม่ ผู้ใหญ่ สั่งสอนหรือแนะนำ

- 308 ชอบพบปะพูดคุยกับเพื่อนฝูง, มีเพื่อนมาก
- 309 เป็นเพื่อนกันหรือสนิทสนมกันมากจนจึงทำได้
- 310 ตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่, ไม่ต้องการให้พ่อแม่ผิดหวังหรือเดือดร้อน
- 311 กลัวถูกหาว่ายุ่งเรื่องของคนอื่น, กลัวถูกเพ่งเล็งว่าชอบทำตัวเด่นกว่าคนอื่น
- 312 ไม่อยากไปยุ่งเกี่ยวกับหรือก้าวกายเรื่องของคนอื่น

4. ความต้องการความเคารพยกย่อง

- 401 ต้องการแสดงให้คนทั้งหลายนิยมนยกย่องหรือยอมรับความสามารถ, ชื่อเสียง, ความดี
- 402 ต้องการความภาคภูมิใจตนเองที่ทำได้หรือได้ทำลงไป
- 403 มีความเชื่อมั่นในตนเองว่าจะทำได้หรือทำถูกต้องแล้ว, เชื่อมั่นว่าตนเองจะทำได้ดีกว่าคนอื่น
- 404 ต้องการให้ตนให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือคนอื่น ๆ
- 405 ต้องการจะรู้จักความสามารถของตนที่มีอยู่
- 406 ไม่เชื่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์, โชคลาง, ถิ่นยาม, หรือไสยศาสตร์
- 407 เกรงว่าตนจะไม่สำเร็จ, เกรงว่าผู้อื่นจะไม่ร่วมมือด้วยหรือไม่เห็นด้วย
- 408 ตนเองไม่จริงจังจึงเชื่อครึ่ง-ไม่เชื่อครึ่ง
- 409 ไม่มั่นใจในตนเองว่าจะทำได้
- 410 ชอบทำตามคนอื่นหรือชอบเป็นผู้ตามมากกว่า
- 411 อยากแสดงความคิดหรือความสามารถของตนออกมา

5. ความต้องการบรรลุความเป็นเลิศของตนเอง

- 501 ยึดถือเป็นสิ่งอันคั่งามที่ตนถือเป็นหน้าที่หรือเป็นเป้าหมายที่ต้องทำ
- 502 เป็นความถูกต้อง, เป็นความยุติธรรม, หรือเป็นความดีที่ตนปฏิบัติอยู่แล้ว
- 503 ต้องการจะทำให้ดีที่สุดหรือทำให้เต็มความสามารถของตน
- 504 ยอมรับในความสามารถ, ความคิด, สิทธิ, หรือความรับผิดชอบของคนอื่น
- 505 ชอบความริเริ่ม, ชอบความแปลกใหม่หรือความทันสมัย

- 506 ต้องการปรับปรุงสมรรถภาพของตน, ต้องการเพิ่มพูนประสบการณ์ให้สูงขึ้น
- 507 ชอบแก้ปัญหา, ชอบทดลองหาความจริง, ชอบค้นคว้าหาความจริง
- 508 ต้องการช่วยเหลือคนอื่น, มีความเมตตาสงสารคนอื่น, อยากเผื่อแผ่สิ่งที่ดีกับคนอื่นบ้าง
- 509 ยอมรับความจริงในสิ่งที่ตนเป็นผู้กระทำ
- 510 ต้องการจะมีความเข้าใจอย่างคี่หรือมีความซาบซึ้ง
- 511 ต้องการพึ่งตนเองหรือเป็นตัวของตัวเอง
- 512 ยึดมั่นในความเป็นประชาธิปไตยหรือความเสมอภาค
- 513 ละอายใจตนเอง
- 514 ตัดสินใจทำหรือไม่ทำตามข้อพิจารณาของตนเอง
- 515 ต้องการช่วยให้คนอื่นมีความก้าวหน้าหรือมีความสามารถเพิ่มขึ้น
- 516 ต้องการเป็นพลเมืองคี่, ต้องการแสดงถึงความเป็นพลเมืองคี่ของตน
- 517 เห็นเป็นเรื่องปรกติธรรมดา
- 518 ความมีน้ำใจนักกีฬาของตน
- 519 ชอบที่จะเป็นผู้นำ
- 520 ถือว่าเป็นคุณสมบัติของนักศึกษาครูหรือผู้ที่จะเป็นครู
- 521 ความซื่อสัตย์หรือความจริงใจที่ตนมีอยู่
- 522 ต้องการความสำเร็จหรือความก้าวหน้าตามที่ตนประสงค์

6 ประเด็นอื่น ๆ

- 601 ไม่มีอะไรจะทำ, อยู่ว่างๆ จึงทำ, ทำเป็นการพักผ่อนเนื่องจากไม่มีงานจะทำ
- 602 ไม่มีทรัพย์สินจะจับจ่ายเอามาทำ, รายได้ไม่พอหรือไม่แน่นอน
- 603 มีอุปกรณ์นั้นอยู่แล้วจึงมีโอกาสดำเนินทำ
- 604 จำเป็นต้องทำตามคำสั่ง, หรือเป็นภาระหน้าที่ซึ่งต้องทำ, จำเป็นต้องทำไปตามเหตุการณ์
- 605 แล้วยังหาเวลาหรือโอกาสที่จะมี(ไม่ได้เอาใจใส่สัก)

- 606 เป็นนิสัย
- 607 ต้องการให้งานของกลุ่มสำเร็จหรือไม่ต้องการให้งานของกลุ่มเสียหาย
- 608 การประหยัค, ต้องการใช้สิ่งที่มีอยู่ในกลุ่ม
- 609 เพื่อความเพลิดเพลินใจของตน
- 610 ไม่อยากป็นใจทำในสิ่งที่ไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วย
- 611 สถานการณ์เหมาะที่จะทำ
- 612 นับถือศาสนาพุทธ, ทำตามแนวของศาสนาพุทธ
- 613 ต้องการแลกเปลี่ยนความคิด, ความรู้, หรือความสนใจต่อกัน
- 614 เพื่อแสดงความเป็นคนไทยหรือความเป็นสมาชิกของสังคม
- 615 รักษาสัญญาหรือข้อตกลงที่ให้ไว้กับคนอื่น, ความรับผิดชอบต่อกัน
- 616 อยากดูอยากเห็นหรืออยากได้ความรู้, เพื่อประดับความรู้
- 617 ไม่กล้าปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงเพราะเกรงใจ
- 618 ไม่เชื่อใจคนอื่นที่ไม่คุ้นเคย, มีเจตคติไม่ดีต่อกัน
- 619 ไม่มีใครจะทำหรือรับผิดชอบตนจึงทำเสียเอง
- 620 อยากทำ, ชอบทำ, หรือสนใจที่จะทำ
- 621 ต้องการเป็นแบบอย่างแก่คนอื่น, ต้องการให้คนอื่นทำตามที่ตนเห็นว่าดี
- 622 ความรัก-เทิดทูน, อนุรักษนิยมในสิ่งนั้น
- 623 ใช้ความพยายาม, ใช้วิธีการที่ตนมีอยู่
- 624 ไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วยกับการกระทำนั้น
- 625 ต้องการนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเอง
- 626 ไม่ชอบการดูถูกหรือการซ้ำเติมคนอื่น, ไม่ชอบการโอ้อวดตนเอง
- 627 ต้องการจัดหรือแก้ไขคนที่ทำในสิ่งที่ไม่สมควร
- 628 มีความสามารถที่จะทำได้ก่อนแล้ว
- 629 เคยเรียนรู้หรือได้รับการฝึกอบรมมาก่อน
- 630 มีคนช่วยเหลือจึงทำหรือทำได้สำเร็จ, หากคนคอยช่วยเหลือ
- 631 พอมีเวลาหรือโอกาสที่จะทำได้

- 632 แล้วแต่ภาวะหรือเหตุการณ์ที่เผชิญ
- 633 ถือว่าเป็นคนไทยด้วยกัน, หรือถือว่าเป็นเพื่อนมนุษย์ด้วยกันจึงทำ
- 634 ไม่มีอุปสรรคอะไร
- 635 แล้วแต่ความพอใจของตน, เมื่อนักชยันทักทำ
- 636 ความซื่อสัตย์
- 637 เสียหายของหรือเวลาที่จะต้องเสียไป
- 638 ไม่ชอบทำอะไรจริงจังเกินไป
- 639 ไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วยกับการกระทำซึ่งไม่สมควรไม่ถูกต้อง
- 640 อาศัยเหตุผล, หรืออาศัยหลักวิชาแก้ปัญหา
- 641 ต้องการประสานงานหรือปัญหาให้สำเร็จ
- 642 ชอบความสะดวก
- 643 ไม่ค่อยมีกิจกรรมหรือเหตุการณ์ที่จะเอื้ออำนวยให้ทำมากนัก
- 644 มีอุปสรรคหรือปัญหาเกิดขึ้นจึงต้องทำ
- 645 ต้องการงานให้เสร็จเป็นอย่างๆ ไป
- 646 ต้องการให้จดจำหรือกันลืม, ต้องการทำความเข้าใจ
- 647 เหตุการณ์หรือสถานการณ์ไม่อำนวย
- 648 ป้องกันไม่ให้ส่วนรวมเสียหายหรือเดือดร้อน
- 649 ไม่ค่อยมีใครยอมรับฟังหรือสนใจในเรื่องนั้น, ไม่ค่อยมีคนยอมรับความสามารถ
- 650 เห็นว่าสิ่งนั้นหรือการกระทำนั้นมีประโยชน์หรือควรทำ
- 651 เห็นคนอื่นไม่ทำตนจึงไม่อยากทำ
- 652 ชอบอ่านหนังสือ
- 653 ได้วิธีการจากการอ่านหนังสือ, ได้วิธีการจากการค้นคว้าของตนเอง
- 654 เป็นมรรยาท
- 655 ทุกคนทำก็อยู่แล้วจึงไม่จำเป็นต้องทำ
- 556 เคยเห็นเคยรูมาก่อนจึงทำได้
- 657 มีคนมาถาม มาปรึกษา หรือพูดคุยด้วย

- 658 มีอุปสรรคหรือมีปัญหาต้องแก้ไขอยู่เสมอจนเกิดความชำนาญ
659 ไม่ชอบอยู่ว่างๆ หรือชอบทำอะไรอยู่เสมอ
660 ยังไม่ได้เป็นครูหรือยังไม่ได้ออกไปประกอบอาชีพครู
661 อยากเผยแพร่ชื่อเสียงจังหวัดของตน
662 ต้องการได้ทำกิจกรรมที่ตนชอบ
663 เชื่อว่าสิ่งที่รัฐบาลทำนั้นต้องเป็นสิ่งที่ดี

ภาคผนวก จ.

กรอบการวิเคราะห์สิ่งกระตุ้นพฤติกรรม

จำแนกตามปัจจัยประมวลตนเอง

1. สิ่งกระตุ้นเกี่ยวกับ "เงินและวัสดุอุปกรณ์"

- (602)*1 ไม่มีทรัพย์สินจะจับจ่ายเอามาทำ, รายได้ไม่พอหรือไม่แน่นอน
- (603)1 มีอุปกรณ์น้อยแล้วจึงมีโอกาสได้ทำ
- (634)1 ไม่มีอุปกรณ์จะไร้ทำ

2. สิ่งกระตุ้นเกี่ยวกับ "เหตุการณ์และสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับตน"

- (103)2 สุขภาพไม่อำนวย, มีความจำเป็นทางสุขภาพ
- (309)2 เป็นเพื่อนกันหรือสนิทสนมกันมาก่อนจึงทำได้
- (604)2 จำเป็นต้องทำตามคำสั่ง, หรือเป็นการกระทำที่ซึ่งต้องทำ, จำเป็นต้องทำไปตามเหตุการณ์
- (611)2 สถานการณ์เหมาะที่จะทำ
- (617)2 ไม่กล้าปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงเพราะเกรงใจ
- (619)2 ไม่มีใครจะทำหรือรับผิดชอบจนจึงทำเสียเอง
- (632)2 แล้วยกภาวะหรือเหตุการณ์ที่เผชิญ
- (643)2 ไม่ค่อยมีกิจกรรมหรือเหตุการณ์ที่จะใช้อำนาจให้ท่านมากนัก
- (644)2 มีอุปสรรคหรือปัญหาเกิดขึ้นจึงต้องทำ
- (647)2 เหตุการณ์หรือสถานการณ์ไม่ใช้อำนาจ
- (649)2 ไม่ค่อยมีใครยอมรับฟังหรือสนใจในเรื่องนั้น, ไม่ค่อยมีคนยอมรับความสามารถ
- (655)2 ทุกคนทำอยู่แล้วจึงไม่จำเป็นต้องทำ

* สัญลักษณ์หรือรหัสทั้งหมดในกรอบการวิเคราะห์นี้เรียกตามผลการจำแนกตามแนวทฤษฎีของ มาสโลว์ในภาคผนวก ง. (ดูคำอธิบายเพิ่มเติมในหน้า 103-104)

- (657)2 มีคนมาถาม มาปรึกษา หรือพูดคุยด้วย
- (658)2 มีอุปสรรคหรือมีปัญหาคงแก่ใจอยู่เสมอจนเกิดความขำขาน
- (660)2 ยังไม่ได้เป็นครูหรือยังไม่ได้ออกไปประกอบอาชีพครู

3. สิ่งกระตุ้นเกี่ยวกับ "เวลาและโอกาสของตนเอง"

- (101)3 ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส
- (109)3 มีภาระหรือมีปัญหาในการดำรงชีวิตมาก, มีงานต้องทำมากอยู่แล้วจนไม่มีเวลาว่าง
- (306)3 ไม่ค่อยจะมีเพื่อน, ไม่ค่อยได้พบปะกับใคร
- (601)3 ไม่มีอะไรจะทำ, อยู่ว่าง ๆ จึงทำ, ทำเป็นการพักผ่อนเนื่องจากไม่มีงานจะทำ
- (605)3 แล้วยังเวลาหรือโอกาสที่จะมี(ไม่ได้เอาใจใส่มากนัก)
- (631)3 พอมีเวลาหรือโอกาสที่จะทำได้

4. สิ่งกระตุ้นเกี่ยวกับ "การคำนึงผลประโยชน์และความดีของตัวเอง"

- (105)4 รักษาชีวิตให้อยู่รอดไปได้
- (106)4 รักษาสุขภาพอนามัยของตนหรือครอบครัว, ผ่อนคลายความเครียด
- (201)4 ไม่มีปัญหาคงแก่ใจหรือเสียผลประโยชน์อะไร
- (203)4 รักษาระเบียบวินัยหรือกฎเกณฑ์ที่เห็นว่าดีเอาไว้
- (204)4 รักษาผลประโยชน์ของตนเองเอาไว้ไม่ให้เสียไป, ต้องการให้สิทธิเต็มที่
- (205)4 ป้องกันความผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้น, เตรียมความพร้อมที่จะเผชิญอุปสรรค
- (208)4 รักษาความปลอดภัยของตนเองไว้, ไม่อยากให้มีอันตรายเกิดขึ้นกับตน
- (211)4 คาดหวังว่าจะได้รับความช่วยเหลือแทนแก่คนในวันหน้า
- (214)4 เล็งเห็นว่าจะเป็นประโยชน์หรือเป็นผลดีแก่ตนเอง
- (219)4 ถือว่าประโยชน์ส่วนตนสำคัญกว่าส่วนรวม
- (301)4 ต้องการให้พ่อแม่, ผู้ใหญ่ หรือเพื่อน ๆ ขอมอบ, เชื่อถือ
- (302)4 ต้องการให้มีการแลกเปลี่ยนความร่วมมือ, ความรัก, ความพึงพอใจซึ่งกันและกัน
- (303)4 ต้องการได้เป็นสมาชิกของกลุ่มหรือมีส่วนร่วมในกลุ่ม ต้องการมีเพื่อนหรือมีคนรัก-
นับถือ

- (305)4 ทำตามที่กลุ่มลงความเห็นหรือลงมติ, ทำให้เหมือนกับที่เพื่อน ๆ หรือกลุ่มปฏิบัติกัน
- (310)4 ตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่, ไม่ต้องการให้พ่อแม่ผิดหวังหรือเคืองรอน
- (401)4 ต้องการแสดงให้คนทั้งหลายนิยมยกย่องหรือยอมรับความสามารถ, ชื่อเสียง, ความดี
- (402)4 ต้องการความภาคภูมิใจตนเองที่ได้ทำหรือได้ทำลงไป
- (522)4 ต้องการความสำเร็จหรือความก้าวหน้าตามที่ตนประสงค์
- (614)4 เพื่อแสดงความเป็นคนไทย หรือความเป็นสมาชิกของสังคม
- (625)4 ต้องการนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเอง
- (641)4 ต้องการสะสมการงานหรือบุญทำให้สำเร็จ
- (645)4 ต้องการหางานให้สำเร็จเป็นอย่าง ๆ ไป

5. สิ่งกระตุ้นเกี่ยวกับ "สิ่งที่ตนกังวลและไม่พึงพอใจ"

- (107)5 เปื่อหน่ายชีวิตหรือการงาน
- (202)5 เกรงจะมีอันตรายหรือความเคืองรอนมาถึงตน
- (207)5 ไม่อยากมีปัญหายุ่งยาก, ไม่อยากมีความขัดแย้งกับใคร, คัดปัญหาหรือความรำคาญใจให้หมดไป
- (215)5 ไม่เห็นประโยชน์ที่จะต้องทำ, ยังไม่มีความจำเป็นต้องทำ
- (220)5 ความไม่สบายใจ
- (221)5 เกรงจะเรียนไม่ทันเพื่อน, กลัวจะสอบตก
- (304)5 ไม่ต้องการให้พ่อแม่ ผู้ใหญ่หรือเพื่อน ๆ คำเหนื, ไม่พอใจ
- (311)5 กลัวถูกหาว่ายุ่งเรื่องของคนอื่น, กลัวถูกเพ่งเล็งว่าชอบทำตัวเด่นกว่าคนอื่น
- (312)5 ไม่อยากไปยุ่งเกี่ยวหรือก้าวล่วงเรื่องของคนอื่น
- (407)5 เกรงว่าตนจะทำได้ไม่สำเร็จ, เกรงว่าผู้อื่นจะไม่ร่วมมือด้วยหรือไม่เห็นด้วย
- (610)5 ไม่อยากฉินใจทำในสิ่งที่ไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วย
- (651)5 เห็นคนอื่นไม่อยากทำตนจึงไม่อยากจะเสี่ยงทำ

6. สิ่งกระตุ้นเกี่ยวกับ "ความชอบ ความสนใจ และเจตคติของตนเอง"

- (102)6 ไม่สนใจ
- (108)6 ไม่ถือเป็นภาระหน้าที่ที่จะต้องทำ
- (110)6 อยากอยู่เฉย ๆ เพื่อพักผ่อน
- (206)6 ต้องการติดตามให้ทันกับเรื่องราว ความคิด วิธีการ หรือความเปลี่ยนแปลงของคนอื่นและสังคม
- (210)6 เป็นความสุขหรือความสบายใจของตน
- (308)6 ชอบพบปะพูดคุยกับเพื่อนฝูง, มีเพื่อนมาก
- (410)6 ชอบทำตามคนอื่นหรือชอบเป็นผู้ตามมากกว่า
- (504)6 ยอมรับในความสามารถ, ความถึก, สติ, หรือความรับผิดชอบของคนอื่น
- (505)6 ชอบความริเริ่ม, ชอบความแปลกใหม่หรือความทันสมัย
- (507)6 ชอบแก้ปัญหา, ชอบทดลองหาความจริง, ชอบค้นคว้าหาความจริง
- (509)6 ยอมรับความจริงในสิ่งที่ตนเป็นผู้กระทำ
- (510)6 ต้องการจะมีความเข้าใจอย่างดี หรือมีความซาบซึ้ง
- (514)6 ตัดสินใจทำหรือไม่ทำตามข้อพิจารณาของตนเอง
- (517)6 เห็นเป็นเรื่องปกติธรรมดา
- (519)6 ชอบที่จะเป็นผู้นำ
- (606)6 เป็นนิสัย
- (609)6 เพื่อความเพลิดเพลินใจของตน
- (618)6 ไม่เชื่อใจคนอื่นที่ไม่คุ้นเคย, มีเจตคติไม่ดีต่อคนอื่น
- (620)6 อยากทำ, ชอบทำ, หรือสนใจที่จะทำ
- (624)6 ไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วยกับการกระทำนั้น
- (626)6 ไม่ชอบการถูกดูถูกหรือซ้ำเติมคนอื่น, ไม่ชอบการโอ้อวดตนเอง
- (635)6 แล้วแต่ความพอใจของตน, เมื่อนึกขยันก็ทำ
- (636)6 ความขี้เกียจ
- (638)6 ไม่ชอบทำอะไรจริงจังเกินไป

(639)6 ไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วยกับการกระทำซึ่งไม่สมควร ไม่ถูกต้อง

(642)6 ชอบความสะอาด

(652)6 ชอบอ่านหนังสือ

(659)6 ไม่ชอบอยู่ว่าง ๆ หรือชอบทำอะไรอยู่เสมอ

(662)6 ต้องการได้ทำกิจกรรมที่ตนชอบ

7. สิ่งกระตุ้นเกี่ยวกับ "ความเชื่อและค่านิยมของตนเอง"

(209)7 มีความเชื่อหรือมีความศรัทธาว่าจะเป็นสิ่งที่ช่วยเหลือตนได้

(212)7 ไม่มีที่พึ่งอย่างอื่นที่ดีกว่า, ยึดถือเป็นที่พึ่งไว้บ้างดีกว่าไม่ทำอะไรเลย

(213)7 ทั่วไปตามประเพณีหรือที่คนส่วนใหญ่เชื่อถือ-ยึดมั่น

(216)7 ใช้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจหรือเป็นเครื่องสร้างกำลังใจให้เข้มแข็ง

(217)7 พึ่งพอใจว่าเป็นบุคคลที่ตนจะได้รับ

(406)7 ไม่เชื่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์, โชคลาง, ฤกษ์ยาม, หรือไสยศาสตร์

(501)7 ยึดถือเป็นสิ่งอันดีงามที่ตนเองเป็นหน้าที่หรือเป้าหมายที่ต้องทำ

(502)7 เป็นความถูกต้อง, เป็นความยุติธรรม, หรือเป็นความดีที่ตนถือปฏิบัติอยู่แล้ว

(512)7 ยึดมั่นในความเป็นประชาธิปไตย, หรือความเสมอภาค

(513)7 ละอายใจตนเอง

(518)7 ความมีน้ำใจนักกีฬาของตน

(520)7 ถือว่าเป็นคุณสมบัติของนักศึกษาหรือผู้ที่จะเป็นครู

(521)7 ความซื่อสัตย์, หรือความจริงใจที่ตนมีอยู่

(608)7 การประหมัด, ต้องการให้สิ่งที่มีอยู่ให้คุ้มค่า

(612)7 นับถือศาสนาพุทธ, ทำตามแนวของศาสนาพุทธ

(622)7 ความรัก-เทิดทูน, อนุรักษนิยมในสิ่งนั้น

(637)7 เสียหายของหรือเวลาที่จะต้องเสียไป

(650)7 เห็นว่าสิ่งนั้นหรือการกระทำนั้นไม่มีประโยชน์หรือควรทำ

(654)7 เป็นมารยาท

(663)7 เชื่อว่าสิ่งที่รัฐบาลทำนั้นต้องเป็นสิ่งที่

8. สิ่งกระตุ้นเกี่ยวกับ "ความสามารถ ประสบการณ์ และการเรียนรู้ของตนเอง"

- (104)8 ความสามารถไม่พอ, ประสบการณ์น้อย, ไม่รู้วิธีที่จะทำ
- (307)8 พ่อแม่ ผู้ใหญ่ สั่งสอนหรือแนะนำ
- (403)8 มีความเชื่อมั่นในตนเองว่าจะทำได้หรือทำถูกต้องแล้ว, เชื่อกันว่าตนเองจะทำได้ดีกว่าคนอื่น
- (405)8 ต้องการจะรู้จักความสามารถของตนที่มีอยู่
- (408)8 ตนเองไม่รู้อะไรจึงเชื่อครึ่ง-ไม่เชื่อครึ่ง
- (409)8 ไม่มั่นใจตนเองว่าจะทำได้
- (411)8 อยากแสดงความคิดหรือความสามารถของตนออกมา
- (503)8 ต้องการจะทำให้ดีที่สุดหรือทำให้เต็มความสามารถของตน
- (506)8 ต้องการปรับปรุงสมรรถภาพของตน, ต้องการเพิ่มประสบการณ์ให้สูงขึ้น
- (511)8 ต้องการพึ่งตนเองหรือเป็นหัวของตัวเอง
- (613)8 ต้องการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ หรือความสนใจต่อกัน
- (616)8 อยากรู้ อยากเห็นหรืออยากได้ความรู้, เพื่อประดับความรู้
- (623)8 ใช้ความพยายาม, ใช้วิธีการที่ตนเองมีอยู่
- (628)8 มีความสามารถที่จะทำได้อยู่แล้ว
- (629)8 เคยเรียนรู้หรือได้รับการฝึกอบรมมาก่อน
- (630)8 มีคนช่วยเหลือจึงทำหรือทำได้สำเร็จ, หากคนช่วยเหลือ
- (640)8 อาศัยเหตุผล, หรือวาทศิลป์เข้าแก้ปัญหา
- (646)8 ต้องการให้จดจำหรือกันลืม, ต้องการทำความเข้าใจ
- (653)8 ใช้วิธีการจากการอ่านหนังสือ, ได้วิธีการจากการค้นคว้าของตนเอง
- (656)8 เคยเห็นเคยรู่มาก่อนจึงทำได้

9. สิ่งกระตุ้นเกี่ยวกับ "การทำเพื่อคนอื่นและส่วนรวม"

- (218)9 รักษาความสามัคคีกันเอาไว้, ส่งเสริมความสามัคคีหรือความร่วมมือกัน
- (222)9 ไม่อยากให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่ดี, เพื่อความสงบเรียบร้อยหรือความอยู่รอดของบ้านเมือง

- (404)9 ต้องการให้ตนให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือคนอื่น ๆ
- (508)9 ต้องการช่วยเหลือคนอื่น, มีความเมตตาสงสารคนอื่น, อยากเห็นสิ่งที่ตนมีแก่คนอื่นบ้าง
- (515)9 ต้องการช่วยให้คนอื่นมีความก้าวหน้าหรือมีความสามารถเพิ่มขึ้น
- (516)9 ต้องการเป็นพลเมืองดี, ต้องการแสดงถึงความเป็นพลเมืองดีของตน
- (607)9 ต้องการให้งานของกลุ่มสำเร็จหรือไม่ต้องการให้งานของกลุ่มเสียหาย
- (615)9 รักษาสัญญาหรือข้อตกลงที่ให้ไว้กับคนอื่น, ความรับผิดชอบต่อกัน
- (621)9 ต้องการเป็นแบบอย่างแก่คนอื่น, ต้องการให้คนอื่นทำตามที่ตนเห็นว่าดี
- (627)9 ต้องการซัดหรือแก้ไขคนที่ทำในสิ่งที่ไม่สมควร
- (633)9 ถือว่าเป็นคนไทยด้วยกัน, หรือถือว่าเป็นเพื่อนมนุษย์ด้วยกันจึงทำ
- (648)9 ป้องกันไม่ให้ส่วนรวมเสียหายหรือเดือดร้อน
- (661)9 อยากเผยแพร่ชื่อเสียงจังหวัดของตน

ภาคผนวก จ.
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ตาราง 2 ค่าไอเกนและความแปรปรวนในแต่ละองค์ประกอบ

องค์ประกอบ	ค่าไอเกน	ความแปรปรวน (ร้อยละ)	ร้อยละ สะสม
1	14.39061	18.0	18.0
2	2.93400	3.7	21.7
3	2.64355	3.3	25.0
4	2.09171	2.6	27.6
5	1.82443	2.3	29.9
6	1.77755	2.2	32.1
7	1.58076	2.0	34.1
8	1.57536	2.0	36.0
9	1.43431	1.8	37.8
10	1.39734	1.7	39.6
11	1.29743	1.6	41.2
12	1.25852	1.6	42.8
13	1.23880	1.5	44.3
14	1.22283	1.5	45.8
15	1.17754	1.5	47.3
16	1.12903	1.4	48.7
17	1.09433	1.4	50.1
18	1.07746	1.3	51.4
19	1.06289	1.3	52.8

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ค่าไอเกน	ความแปรปรวน (ร้อยละ)	ร้อยละ สะสม
20	1.04139	1.3	54.1
21	1.01989	1.3	55.3
22	1.00207	1.3	56.6
23*	0.97685	1.2	57.8
24	0.96034	1.2	59.0
25	0.94192	1.2	60.2
26	0.90557	1.1	61.3
27	0.89544	1.1	62.4
28	0.87129	1.1	63.5
29	0.86082	1.1	64.6
30	0.83339	1.0	65.6
31	0.82459	1.0	66.7
32	0.81186	1.0	67.7
33	0.80920	1.0	68.7
34	0.77948	1.0	69.7
35	0.76143	1.0	70.6
80	0.28281	0.4	100.0

* ตั้งแต่องค์ประกอบที่ 23-80 ค่าไอเกนน้อยกว่า 1 จึงไม่เลือกองค์ประกอบเหล่านี้
มาวิเคราะห์ต่อไป

ตาราง 5 แมตริกของตัวน้ำหนักในองค์ประกอบภายใต้การหมุนแกนแบบทวีคูณ

ข้อคำถาม*	องค์ประกอบ				
	1	2	3	4	5
201	0.09128	-0.85052	0.08561	0.08215	0.12671
202	0.20321	0.35680	0.14449	-0.00772	-0.08362
203	0.03034	0.09335	0.01635	0.00998	0.02699
204	0.11720	0.22853	0.00558	-0.06752	0.00130
205	0.10815	0.01408	0.58479	-0.03497	0.00946
206	-0.02297	-0.05398	-0.06182	0.71213	-0.01316
207	0.14149	0.07719	0.07826	-0.00070	0.10178
208	0.01092	-0.08477	-0.02497	-0.01893	0.01797
209	0.16375	-0.03030	0.12417	-0.06934	0.13721
210	0.08049	0.16171	0.9892	-0.07371	0.07736
211	-0.04320	0.09270	0.18391	-0.05783	0.16621
212	0.11570	0.11144	0.42640	0.08179	-0.12202
213	0.42601	0.23145	0.10419	0.04389	0.03205
214	0.00703	0.02842	0.19490	0.04591	0.20367
215	-0.00758	0.13529	0.12523	-0.00371	0.03240
216	0.41852	0.16202	0.02830	0.02791	0.21320
217	0.13341	0.10949	0.02914	-0.00150	0.70085
218	0.17720	0.28555	-0.00382	-0.06373	0.12169
219	0.06264	0.14064	0.17018	-0.00812	0.13492
220	-0.01405	0.17297	0.03763	0.02093	0.01486

* เรียงตามลำดับในแบบสอบถาม ภาคผนวก ก.

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อคำถาม	องค์ประกอบ				
	1	2	3	4	5
221	0.11258	0.63368	-0.01678	-0.01372	0.08191
222	0.04318	0.02433	-0.00279	0.78068	-0.02111
223	0.09050	0.23227	0.08575	0.04014	0.03392
224	0.02017	0.28740	-0.10362	-0.00413	-0.07386
225	0.20618	0.07411	0.022267	-0.01977	0.11632
226	0.00241	0.07209	0.00498	-0.10545	0.08629
227	0.29008	0.07504	0.03566	-0.07428	0.05076
228	0.02416	-0.02173	0.02707	-0.02540	0.49223
229	0.05102	0.19893	0.15095	-0.06506	0.12680
230	0.09958	0.62453	0.11496	-0.013307	0.06970
231	0.11111	0.62472	0.05009	0.00551	0.04146
232	0.11239	0.16749	0.19692	-0.03130	0.04861
233	0.05251	0.32941	0.11589	0.03933	-0.09082
234	0.49173	-0.01894	-0.00416	0.02183	0.00413
235	0.21335	0.09594	0.09746	0.00013	0.16082
236	0.10004	0.10423	0.22897	-0.02897	0.13310
237	0.20991	0.35773	-0.01759	0.08164	-0.02741
238	0.12245	0.01651	0.09317	-0.06801	0.01393
239	0.17991	0.02745	0.12836	-0.13755	0.22031
240	0.09276	-0.00605	0.14585	0.02014	0.23401
241	0.15419	0.00264	0.17497	-0.06043	0.05496
242	0.07882	0.06595	0.15074	-0.07233	0.26990

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อคำถาม	องค์ประกอบ				
	1	2	3	4	5
243	0.46968	0.25271	0.15680	-0.01378	0.25064
244	0.22425	0.22339	0.18801	0.18457	0.03526
245	0.38343	0.31892	0.16758	-0.02190	0.11732
246	0.17218	0.15376	0.53755	-0.06670	0.12753
247	0.00959	0.00180	0.64979	0.05027	0.12160
248	0.17685	0.07066	0.45129	0.01553	0.22759
249	0.03615	0.09863	0.59545	-0.02015	-0.00557
250	0.17124	0.07765	0.22003	0.02714	0.04436
251	0.25031	0.09920	0.18299	-0.00774	0.28633
252	0.25317	0.14245	0.12981	0.02360	0.06290
253	0.13211	0.05676	0.09660	-0.00941	0.72898
254	0.43070	0.11029	-0.02114	-0.09455	0.08437
255	0.14081	-0.04976	0.12689	-0.03087	0.23004
256	0.53914	0.16977	0.10438	-0.02521	0.19521
257	0.02148	0.18210	0.04706	-0.10359	-0.14019
258	0.20100	0.34736	0.14187	0.06450	0.09353
259	0.29639	0.01369	0.13499	-0.08194	0.19389
260	0.41962	0.09906	0.06675	0.05394	0.15985
261	0.34498	-0.00457	0.02768	-0.01794	0.11864
262	0.24988	0.13401	0.10728	0.05516	0.12918
263	0.66112	0.03972	0.07662	-0.06787	0.01610
264	0.20613	0.00285	0.00167	-0.05751	0.20132
265	0.10601	0.09561	0.00774	0.00825	-0.00203

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อคำถาม	องค์ประกอบ				
	1	2	3	4	5
266	0.07457	0.17347	0.01811	-0.07791	0.28135
267	0.08277	0.00325	0.15930	-0.01457	-0.02363
268	0.12294	0.09994	0.02676	-0.03902	0.03164
269	0.19598	0.09609	0.09655	0.02655	0.02983
270	0.34849	0.00010	0.09551	0.02309	0.13330
271	0.21626	-0.02308	0.07678	-0.03589	0.14501
272	0.16844	0.25989	0.09049	-0.02060	0.29495
273	-0.02150	0.22117	0.03548	0.13150	0.03579
274	0.15441	0.15290	0.10984	-0.03984	0.06035
275	0.05446	-0.02469	0.29391	-0.11378	-0.03232
276	0.27763	0.01687	0.16878	-0.10618	0.10472
277	-0.10286	0.03268	0.05433	0.76454	0.00338
278	0.39447	0.18453	0.06185	-0.11381	0.00019
279	0.15512	0.11666	0.07698	0.03903	0.14222
280	0.48432	0.19543	0.00828	0.00221	-0.02598

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อคำถาม	องค์ประกอบ				
	6	7	8	9	10
201	0.12295	0.68915	-0.08062	0.02545	0.06340
202	0.00668	0.01391	-0.12249	0.22338	0.18712
203	0.07470	0.02088	0.07421	0.10315	0.06468
204	0.09357	0.21094	0.00409	0.07982	0.27725
205	0.10779	0.22580	0.07754	0.09028	0.15054
206	-0.01236	0.04515	0.03153	-0.06068	0.00460
207	-0.05218	0.08980	0.55395	0.06557	0.14402
208	0.06568	0.01585	0.01311	0.72303	0.02524
209	0.05664	0.10575	0.21434	0.03336	0.23064
210	0.04021	0.05075	0.20725	0.11583	-0.03906
211	0.03002	0.0108	0.15559	0.25958	0.14178
212	0.19954	0.04006	0.08814	0.02005	0.06285
213	0.02635	0.02290	-0.00862	0.22432	0.00135
214	0.12807	0.49354	0.20378	-0.01699	-0.00421
215	0.04606	0.00565	0.19962	-0.14119	0.07054
216	-0.00463	0.13202	-0.00249	0.06670	0.05563
217	0.00870	0.19279	0.01745	0.04795	0.00892
218	-0.04474	0.12248	-0.05344	0.27526	0.10404
219	0.11936	0.05751	0.00257	-0.02561	0.04964
210	0.51668	0.05431	0.08332	-0.12069	-0.01579
211	0.11259	0.05542	0.01159	-0.04678	0.01931
212	-0.02005	-0.04618	-0.11365	-0.07102	0.05262

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อคำถาม	องค์ประกอบ				
	6	7	8	9	10
223	0.03580	0.07951	0.14326	0.02898	0.02151
224	-0.11019	0.14273	-0.05880	0.14837	0.06700
225	0.05202	0.08217	0.10185	0.43036	0.03507
226	0.01187	0.02298	-0.04913	-0.06314	-0.02769
227	0.13157	0.03941	0.19075	0.50046	0.13301
228	0.04388	0.03911	0.21442	-0.03107	0.04575
229	-0.10716	0.18552	0.00986	0.05022	-0.00556
230	-0.03963	-0.07270	0.10083	0.03619	0.00943
231	-0.01794	0.04328	-0.00888	-0.05322	0.03447
232	0.03598	0.21164	0.37834	-0.08790	-0.06613
233	0.02015	0.13633	-0.03356	0.06453	0.09730
234	-0.02643	0.06907	0.07911	0.16204	-0.00931
235	0.08803	0.05101	0.21339	0.04701	0.06713
236	0.04644	0.64701	0.21971	0.06865	-0.04069
237	0.08509	-0.01273	0.26589	0.02919	-0.01183
238	0.10924	0.02565	0.23401	0.09874	0.06475
239	0.08252	-0.12106	0.16743	0.14316	-0.07007
240	0.06065	0.25350	0.02932	0.15661	0.10678
241	0.07836	0.02964	0.69453	0.11450	0.03566
242	0.15614	-0.25709	0.09708	0.24715	0.28788
243	0.00495	0.03909	-0.01862	0.01840	0.04463
244	0.14179	-0.00059	0.14946	0.07449	0.12964

ตาราง 3 (ต่อ)

ชื่อย่อค่าตาม	องค์ประกอบ				
	6	7	8	9	10
245	0.03117	-0.06432	0.09456	0.27708	-0.14178
246	-0.17254	0.02970	0.06685	0.08523	0.03120
247	0.15184	0.19808	0.10409	-0.01596	0.07046
248	0.09416	0.27287	0.32629	-0.01537	-0.11931
249	0.02976	-0.03075	0.05260	-0.08618	-0.08525
250	0.16935	-0.06173	0.07056	-0.04858	0.16418
251	0.12445	-0.13349	0.06552	-0.05405	0.28498
252	-0.00234	0.06717	-0.02549	0.05754	0.00094
253	0.08630	0.15050	0.04825	0.05906	0.08122
254	0.04832	0.06527	0.10632	-0.01072	0.08146
255	-0.08249	0.07621	0.23059	0.14823	0.25111
256	0.14036	-0.00961	0.01305	0.09299	-0.01889
257	0.17105	0.11377	0.13166	-0.00191	-0.03784
258	0.11079	0.03655	0.03670	-0.06728	0.18017
259	0.16891	-0.01945	0.01446	0.07692	0.04290
260	0.04169	0.07988	-0.03693	-0.04359	0.08431
261	0.01844	0.11194	0.11406	0.01757	0.02166
262	0.13930	0.05559	-0.00710	0.16013	-0.29636
263	0.09789	0.04661	0.21436	0.06006	0.07287
264	0.68697	0.06934	0.09560	0.13537	0.09738
265	0.09350	-0.07207	0.02615	0.03153	0.04625
266	0.07807	-0.04209	-0.03998	0.25595	0.03090

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อคำถาม	องค์ประกอบ				
	6	7	8	9	10
267	0.73345	0.12617	0.03524	0.11127	0.05477
268	0.05255	0.00346	0.10906	0.10015	0.08846
269	0.05990	0.00424	0.03223	0.04800	-0.08672
270	-0.01668	0.04258	-0.16418	0.09607	0.01756
271	0.07500	0.01110	-0.01107	0.00605	0.50298
272	0.10067	0.02024	0.06610	0.10008	-0.10364
273	0.14696	0.03591	0.19141	-0.00384	-0.05308
274	0.15517	0.04763	0.06027	0.11115	0.09734
275	0.03407	-0.02786	0.08664	-0.02940	0.08592
276	0.07505	0.14423	0.28511	0.18773	0.19316
277	-0.01082	0.06588	-0.03084	0.06436	-0.08724
278	0.05469	0.09434	0.15726	-0.08102	0.11988
279	0.03797	-0.03687	-0.00995	-0.04704	0.14693
280	0.10326	0.14954	0.23829	0.01253	0.17432

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อคำถาม	องค์ประกอบ				
	11	12	13	14	15
201	0.13814	0.16393	0.09581	0.02211	-0.05136
202	0.21552	0.00393	-0.03454	0.04652	0.19961
203	0.15322	-0.07322	0.11088	0.07021	-0.04719
204	0.02456	-0.05082	0.23473	0.03368	0.25591
205	0.25020	-0.01624	0.02135	-0.03189	0.03540
206	-0.11478	-0.05080	-0.02900	-0.00666	0.07533
207	0.35507	0.03467	0.05052	-0.05814	0.06609
208	0.03852	-0.01304	0.12566	-0.00019	0.05943
209	0.57636	0.12576	-0.07511	0.04977	0.07833
210	0.41728	0.03767	0.01869	0.15770	0.16239
211	0.16008	0.07356	0.53999	-0.06403	-0.03808
212	0.39643	-0.01993	0.19137	0.01083	-0.02584
213	0.20686	0.07791	0.10009	-0.03618	0.05243
214	0.12881	0.06969	0.03553	-0.26221	0.14481
215	0.01201	-0.05836	0.00823	0.11696	-0.04863
216	0.35819	-0.00108	0.14116	0.04320	0.01740
217	0.28419	-0.01896	0.05605	0.05210	0.01457
218	0.12995	-0.13736	0.07694	-0.03545	0.30130
219	0.10518	0.08175	-0.17535	-0.03397	0.18065
220	0.10034	0.15518	0.07180	0.03994	0.02574
221	0.05867	0.05136	0.12920	0.02943	-0.01625

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อคำถาม	องค์ประกอบ				
	11	12	13	14	15
222	0.01528	0.00776	0.01894	0.02291	-0.09944
223	0.25039	-0.02056	0.02523	0.07013	0.04188
224	0.02924	0.12431	-0.00949	0.10552	0.07970
225	0.26369	0.13255	0.01608	0.13641	0.13953
226	0.11297	0.55867	0.13874	-0.09042	0.01167
227	-0.02953	0.03042	-0.06354	-0.03321	-0.00681
228	0.08167	0.03569	0.20509	-0.08693	0.12408
229	0.09340	0.01368	0.07887	0.15473	-0.01448
230	0.05514	0.06626	-0.08722	0.00110	0.08036
231	-0.03126	0.01600	-0.03285	0.23663	0.11404
232	0.148 9	0.00076	0.03632	0.13349	0.09928
233	0.06189	0.17031	0.09311	0.41197	0.04149
234	0.26128	0.19797	-0.02502	0.09910	-0.08569
235	0.15256	0.01534	-0.07364	0.49734	0.07692
236	-0.04584	0.03281	-0.00368	0.15576	0.03896
237	-0.11841	0.11452	0.11054	0.09162	0.18297
238	-0.05315	0.05739	0.00849	0.03690	0.10993
239	0.06121	0.21912	0.11017	0.10083	-0.03233
240	0.05779	0.56001	-0.18826	0.14541	-0.05089
241	0.11440	0.06219	0.11990	0.03343	0.04074
242	0.00878	-0.00420	-0.03784	0.20009	0.10219

ตาราง 3 (ต่อ)

ชื่อย่อคำถาม	องค์ประกอบ				
	11	12	13	14	15
243	0.00831	-0.06965	0.21858	0.17169	0.08358
244	-0.19231	0.10886	-0.5443	-0.04834	0.15842
245	-0.01939	0.21297	-0.00935	0.06312	0.05681
246	-0.05538	0.23919	0.03456	-0.10405	0.06512
247	-0.01761	0.01713	0.01829	0.13562	0.00856
248	-0.11094	-0.02700	0.01779	0.08158	0.05844
249	0.14816	0.06055	0.07436	0.18629	0.12389
250	0.14740	0.06395	0.14683	0.07574	0.28680
251	0.05417	0.17990	-0.14956	0.16379	0.26813
252	-0.15780	0.19375	0.23975	0.05224	0.17487
253	-0.11544	0.05477	0.05268	0.15871	0.00923
254	0.07249	0.21679	0.05715	-0.03406	0.34605
255	-0.12424	0.16154	0.14310	-0.03584	0.15375
256	0.07524	-0.00619	0.07876	0.09379	0.12166
257	0.00628	0.61616	0.15751	0.14580	0.13253
258	0.06124	0.09240	0.18565	-0.00240	0.26487
259	-0.13074	0.1233	0.02054	-0.00572	0.04306
260	0.02178	0.06553	0.30142	0.40180	0.13167
261	-0.07243	0.09425	0.65106	0.13807	0.10598
262	-0.01644	0.11481	0.06743	0.27761	0.29902
263	0.05093	-0.03277	0.04382	0.07180	0.11963

ตาราง 3 .(ต่อ)

ข้อคำถาม	องค์ประกอบ				
	11	12	13	14	15
264	0.03699	0.00867	0.02336	0.08050	-0.01395
265	-0.01750	0.06728	-0.01380	0.03826	0.08097
266	0.08782	0.00426	0.01364	0.35065	0.13942
267	0.00600	0.07748	-0.01491	0.00966	0.14097
268	-0.01197	0.12251	0.05290	0.20091	0.71989
269	0.14430	0.05590	-0.00043	-0.00397	0.60253
270	0.12258	-0.01081	0.06341	0.10860	0.25557
271	-0.	0.16064	-0.03024	0.16343	0.23291
272	0.09169	0.13802	0.18123	0.10994	0.20782
273	0.06710	0.18488	0.00537	0.13798	0.20083
274	0.03677	-0.00030	0.00708	0.03900	-0.00976
275	0.02566	0.02157	0.01654	0.02983	0.02120
276	0.06361	-0.01944	0.04798	0.17260	0.20718
277	0.05478	-0.06608	-0.01822	0.00176	-0.01668
278	0.03451	-0.02894	0.03981	0.20633	0.32651
279	0.02871	0.10664	0.08125	0.55660	0.21983
280	0.01556	0.03203	-0.04923	-0.01606	0.12273

ตาราง 3 (ต่อ)

✓ ข้อคำถาม	องค์ประกอบ				
	16	17	18	19	20
201	-0.07440	-0.01450	0.07567	-0.02631	-0.02450
202	-0.12484	-0.13871	-0.22509	0.16011	-0.07826
203	0.01023	0.12823	0.03177	-0.02100	-0.00557
204	0.12644	-0.12042	-0.05071	-0.03459	0.05030
205	0.02596	0.01201	-0.11955	0.02482	0.17857
206	0.03678	0.06011	-0.08714	-0.00056	0.03188
207	-0.03309	0.11824	-0.06582	0.02622	0.11284
208	-0.05973	-0.05938	0.17670	0.09455	0.03329
209	0.09974	-0.03418	0.09732	0.02655	-0.05863
210	-0.11540	-0.11025	0.09522	0.02778	0.18074
211	0.18752	-0.04579	0.00797	0.14302	0.05574
212	-0.16272	0.21711	0.09638	0.11696	-0.04544
213	0.32395	-0.04795	-0.07229	-0.07918	0.13180
214	0.12371	0.06653	-0.04816	0.06486	0.08074
215	-0.08314	0.04063	0.01065	0.09233	0.09719
216	0.20326	-0.00454	0.02009	0.06698	0.09630
217	0.03457	-0.03190	0.04485	0.03781	-0.01592
218	-0.06598	0.11720	-0.12092	0.26962	-0.04155
219	0.16376	0.11456	0.05519	0.28832	0.05112
220	0.07035	-0.02707	-0.02725	0.09471	0.32052
221	-0.03415	-0.00078	0.04959	-0.06030	-0.00360

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อคำถาม	องค์ประกอบ				
	16	17	18	19	20
222	-0.01752	-0.05669	0.03728	-0.04179	-0.00671
223	0.012835	0.26392	0.04062	0.11324	0.09173
224	0.15720	0.13599	0.21587	0.02071	0.05717
225	0.34585	0.14144	0.03309	-0.03456	0.00008
226	0.06688	0.24967	-0.08592	0.07029	0.25372
227	0.18445	0.14236	-0.06326	0.08135	-0.12524
228	0.06674	0.06466	0.10360	0.33182	0.01741
229	0.04506	0.20819	0.12416	0.58023	-0.02998
230	-0.00402	0.10216	0.05351	-0.11354	0.04894
231	0.10223	0.15109	0.09730	0.18200	0.04178
232	0.32443	0.01064	0.07147	0.17796	0.08239
233	0.22982	0.06688	0.14590	0.06589	-0.09248
234	0.23501	0.04783	0.08260	0.30370	-0.07082
235	0.04954	-0.03658	-0.11312	0.18028	0.02187
236	0.08316	-0.10272	0.05867	0.15007	-0.04148
237	-0.11223	-0.05298	0.06598	0.12086	-0.13010
238	0.02201	-0.08650	-0.13969	0.57626	0.20786
239	0.07348	-0.22703	0.00386	0.40832	0.04726
240	-0.05244	0.00565	-0.04448	0.06598	-0.01031
241	0.06184	0.00326	0.02845	0.14897	0.03288

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อคำถาม	องค์ประกอบ				
	16	17	18	19	20
242	0.08397	0.07233	0.14367	0.00701	-0.17700
243	-0.02798	0.18392	0.03015	0.10873	-0.00009
244	-0.03259	0.22564	0.07271	0.11864	-0.00627
245	-0.08146	-0.14516	-0.01507	-0.14446	0.10398
246	-0.05804	0.02678	0.22878	0.03068	0.01000
247	0.16742	-0.05507	0.03310	0.10748	0.17734
248	-0.00751	-0.12522	0.06237	0.07656	0.05516
249	0.15428	0.07557	0.12749	0.06603	0.01799
250	0.36780	-0.16543	0.03544	0.07892	-0.24433
251	0.03434	0.05927	0.06749	0.16495	-0.05503
252	-0.05070	0.10736	0.09389	0.07990	-0.02868
253	0.07250	-0.00197	0.02640	0.01580	0.01314
254	-0.07459	0.15236	0.18548	0.10634	-0.21573
255	0.31774	-0.09709	-0.05270	-0.01467	-0.13026
256	0.07653	-0.07883	0.09075	0.09614	-0.06576
257	0.09040	-0.05802	0.11965	0.02449	-0.06955
258	0.02831	-0.15089	0.19191	0.17668	-0.10174
259	0.47168	0.19314	0.09876	0.12054	0.13220
260	0.04685	0.16894	-0.00560	-0.01809	0.05786
261	-0.02736	-0.00122	0.03602	0.01446	-0.00314
262	-0.11351	0.22349	0.03228	0.07152	-0.02199

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อคำถาม	องค์ประกอบ				
	16	17	18	19	20
263	0.00353	0.06187	0.07276	-0.03839	0.0937
264	0.01968	0.09670	0.08592	0.03302	-0.12906
265	0.04221	0.68823	0.01912	-0.00488	0.05561
266	0.17232	0.16190	0.23267	-0.19661	-0.09909
267	0.05278	0.06340	0.10657	-0.03685	0.08256
268	0.11220	0.05369	-0.09823	-0.03440	0.10052
269	0.02768	0.05884	0.30369	0.06659	0.03345
270	0.05697	0.03572	0.49872	0.07835	-0.01642
271	0.04184	-0.08398	0.13336	0.11143	0.24620
272	0.20106	0.01907	0.22190	0.16474	0.14478
273	-0.04212	-0.13481	0.29257	0.09194	0.37950
274	0.01253	0.01432	0.66713	-0.05755	0.07494
275	0.03730	0.0824	0.06278	0.09264	0.66742
276	0.11824	0.04359	0.22663	0.00514	0.22856
277	-0.05476	0.00556	0.02543	-0.06758	-0.09556
278	0.06858	0.19114	0.13088	0.06749	-0.02909
279	-0.08573	-0.01993	0.12172	0.10833	0.15540
280	0.17757	0.02535	0.28311	0.13691	0.10409

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อคำถาม	องค์ประกอบ		ข้อคำถาม	องค์ประกอบ	
	21	22		21	22
201	0.08881	0.01706	224	0.15694	0.48052
202	-0.02412	-0.06005	225	0.03229	-0.04486
203	0.13071	-0.00262	226	-0.07028	0.14798
204	0.44855	-0.10021	227	-0.01289	0.04939
205	0.06730	-0.06039	228	0.20235	0.05260
206	-0.01475	-0.07914	229	0.13393	-0.08247
207	0.17996	-0.01782	230	0.02509	0.14170
208	-0.06928	0.01647	231	0.14170	-0.12704
209	0.03034	0.00464	232	0.08826	0.06854
210	0.09331	0.06873	233	0.27048	-0.06930
211	-0.13544	-0.07007	234	0.09298	0.00022
212	0.00366	0.04030	235	0.07923	0.27869
213	0.22459	0.09761	236	-0.02206	0.07687
214	0.10852	-0.01682	237	0.23636	-0.13933
215	0.58091	-0.28015	238	0.13622	-0.01085
216	0.17135	-0.07080	239	0.01653	0.21382
217	0.05405	-0.07080	240	0.17919	-0.17947
218	0.03333	0.17470	241	0.15183	-0.01771
219	0.45635	0.21604	242	0.22402	0.06882
220	0.15040	0.23416	243	0.08344	0.13960
221	0.17690	0.07302	244	0.27886	0.10907
222	0.03528	0.02096	245	0.33254	0.01291
223	0.50266	0.00120	246	0.14854	-0.10504

ตาราง 3 (ต่อ)

ชื่อย่อคำถาม	องค์ประกอบ		ชื่อย่อคำถาม	องค์ประกอบ	
	21	22		21	22
247	0.04643	0.11659	264	0.00143	-0.10721
248	-0.07501	0.01060	265	0.05547	0.03748
249	0.31566	-0.04398	266	0.03030	0.19249
250	0.20884	0.10694	267	0.07751	-0.04756
251	-0.05120	0.12639	268	0.01392	-0.05579
252	0.34777	0.28143	269	0.14476	0.11101
253	-0.01191	-0.00073	270	0.16855	-0.00180
254	0.05493	0.05393	271	0.01751	0.09772
255	-0.07884	-0.08582	272	-0.07103	-0.35748
256	0.04154	-0.05001	273	0.16061	-0.04186
257	-0.04316	0.06377	274	-0.02984	0.05867
258	0.22788	-0.04023	275	0.11172	-0.00607
259	-0.00806	0.07046	276	0.00605	-0.05421
260	0.02091	0.18427	277	-0.03062	0.05083
261	0.16827	-0.00122	278	-0.01239	0.06958
262	0.21818	-0.14697	279	0.10634	-0.13844
263	-0.03546	0.01345	280	0.08549	-0.17155

ตาราง 4 สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมเรียงตามลำดับความถี่และการย่อยละ*

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
248 *** ฝร01	1	616 ****	9	9.3	34	35.1	54	55.7	97	24.3
	2	620	3	7.5	14	35.5	23	57.5	40	10.0
	3	101	2	81.5	5	18.5	0	0.0	27	6.8
	4	505	2	8.0	3	12.0	20	80.0	25	6.3
	5	206	1	5.0	9	45.0	10	50.0	20	5.0
	6	605	3	15.8	15	78.9	1	5.3	19	4.8
	7	506	2	11.1	5	27.8	11	61.1	18	4.5
	8	634	7	58.3	5	41.7	0	0.0	12	3.0
	9	102	8	80.0	2	20.0	0	0.0	10	2.5
	10	635	2	20.0	7	70.0	1	10.0	10	2.5
	11	624	9	100.0	0	0.0	0	0.0	9	2.5
	12	214	1	14.3	3	42.9	3	42.9	7	1.8
	13	604	1	25.0	2	50.0	1	25.0	4	1.0
	14	632	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8
	15	650	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8

* ตารางนี้เสนอเฉพาะความถี่รวมตั้งแต่ 3 ขึ้นไปเท่านั้น ความถี่ที่ต่ำกว่า 3 ถือว่าน้อยเกินไปสำหรับใช้ตีความหมาย

** ความถี่ในช่องนี้ได้จัดลำดับและรายงานไว้ในบทที่ 4 (หน้า 103)

*** ถูกความหมายของสัญลักษณ์ในภาคผนวก ข.

**** ถูกความหมายของรหัสในภาคผนวก ง.

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่	
			ทำน้อย		ทำพอประมาณ		ทำบ่อย			
				%		%		%		%
236 ผร02	1	616	10	10.4	27	28.1	59	61.5	96	24.0
	2	620	2	5.0	11	27.5	27	67.5	40	10.0
	3	206	3	9.7	12	38.7	16	51.6	31	7.8
	4	625	1	3.6	4	14.3	23	82.1	28	7.0
	5	506	3	12.5	8	33.3	13	54.2	24	6.0
	6	101	13	59.1	9	40.9	0	0.0	22	5.5
	7	214	2	10.5	5	26.3	12	63.2	19	4.8
	8	605	4	25.0	11	68.8	1	6.3	16	4.0
	9	102	9	90.0	1	10.0	0	0.0	10	2.5
	10	604	5	55.6	2	22.2	2	22.0	9	2.3
	11	505	0	0.0	2	28.6	5	71.4	7	1.8
	12	634	4	66.7	2	33.3	0	0.0	6	1.5
	13	635	0	0.0	6	100.0	0	0.0	6	1.5
	14	624	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8
	15	636	3	100.0	0	0.0	0	0.0	3	0.8
	16	650	0	0.0	1	33.3	2	65.7	3	0.8
	17	652	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8
240 ผร03	1	206	3	2.3	28	21.9	97	75.8	28	32.0
	2	616	5	11.1	8	17.8	32	71.1	45	11.3
	3	620	1	2.4	12	28.6	29	69.0	42	10.5
	4	101	19	70.4	8	29.6	0	0.0	27	6.8

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับ ที่	สิ่ง กระตุ้น	ความถี่ของอัตราการทำ						รวมความถี่ %		
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %				
240 ผร03	5	634	16	88.9	2	11.1	0	0.0	18	4.5	
	6	605	1	9.1	9	81.8	1	9.1	11	2.8	
	7	214	1	20.0	0	0.0	4	80.0	5	1.3	
	8	604	0	0.0	0	0.0	5	100.0	5	1.3	
	9	606	0	0.0	0	0.0	5	100.0	5	1.3	
	10	650	0	0.0	0	0.0	5	100.0	5	1.3	
	11	506	2	50.0	1	25.0	1	25.0	4	1.0	
	12	603	0	0.0	1	25.0	3	75.0	4	1.0	
	13	601	1	33.3	0	0.0	2	66.7	3	0.8	
	14	611	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8	
	15	624	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8	
	16	631	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8	
	201 ผร04	1	206	9	5.5	29	17.8	125	76.7	163	40.8
		2	101	23	57.5	17	42.5	0	0.0	40	10.0
		3	616	2	6.7	9	30.0	19	63.3	30	7.5
		4	620	2	8.3	1	4.2	21	87.5	24	6.0
5		604	3	15.8	4	21.1	12	63.2	19	4.8	
6		603	1	5.9	0	0.0	16	94.1	17	4.3	
7		605	3	17.6	13	76.5	1	5.9	17	4.3	
8		634	11	78.6	2	14.3	1	7.1	14	3.5	
9		601	1	20.0	4	80.0	0	0.0	5	1.3	

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
201 ผร04	10	602	3	60.0	2	40.0	0	0.0	5	1.3
	11	631	1	20.0	2	40.0	2	40.0	5	1.3
	12	109	2	50.0	2	50.0	0	0.0	4	1.0
	13	624	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8
	14	650	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8
214 ผร05	1	616	15	17.6	30	35.3	40	47.1	85	21.3
	2	101	26	65.0	14	35.0	0	0.0	40	10.0
	3	624	20	80.0	5	20.0	0	0.0	25	6.3
	4	102	21	91.3	1	4.3	1	4.3	23	5.8
	5	620	3	13.6	7	31.8	12	54.5	22	5.5
	6	604	10	50.0	6	30.0	4	20.0	22	5.0
	7	605	9	45.0	11	35.0	0	0.0	20	5.0
	8	206	3	20.0	6	40.0	6	40.0	15	3.8
	9	634	10	83.3	2	16.7	0	0.0	12	3.0
	10	506	1	10.0	4	40.0	5	50.0	10	2.5
	11	603	2	22.2	2	22.2	5	55.6	9	2.3
	12	214	3	42.9	1	14.3	3	42.9	7	1.8
	13	602	3	60.0	2	40.0	0	0.0	5	1.3
	14	632	2	40.0	3	60.0	0	0.0	5	1.3
	15	635	1	20.0	4	80.0	0	0.0	5	1.3
	16	652	1	20.0	0	0.0	4	80.0	5	1.3
	17	650	0	0.0	2	50.0	2	50.0	4	1.0

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ % %		ทำบ่อย %			
217 ผร06	1	620	6	10.3	22	37.9	10	51.7	58	14.5
	2	206	6	13.6	13	29.5	25	56.8	44	11.0
	3	613	10	29.4	14	41.2	10	29.4	34	8.5
	4	616	3	10.7	12	42.9	13	46.4	28	7.0
	5	624	16	84.2	3	15.8	0	0.0	19	4.8
	6	102	12	80.0	3	20.0	0	0.0	15	3.8
	7	104	13	86.7	2	13.3	0	0.0	15	3.8
	8	632	5	35.7	8	57.1	1	7.1	14	3.5
	9	101	7	70.7	3	30.0	0	0.0	10	2.5
	10	605	3	33.3	6	66.7	0	0.0	9	2.3
	11	649	7	77.8	1	11.1	1	11.1	9	2.3
	12	611	2	28.6	2	28.6	3	42.9	7	1.8
	13	614	1	14.3	1	14.3	5	71.4	7	1.8
	14	650	0	0.0	3	60.0	2	40.0	5	1.3
	15	411	0	0.0	3	75.0	1	25.0	4	1.0
	16	214	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8
	17	215	3	100.0	0	0.0	0	0.0	3	0.8
	18	222	1	33.3	1	33.3	1	33.3	3	0.8
	19	609	1	33.3	1	33.3	1	33.3	3	0.8
253 ผร07	1	616	14	25.5	23	41.8	18	32.7	55	13.8
	2	206	12	25.5	16	34.0	19	40.4	47	11.8
	3	620	3	7.7	11	28.2	25	64.1	39	9.8

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
253 ปรว7	4	102	22	95.7	1	4.3	0	0.0	23	5.8
	5	613	4	19.0	7	33.3	10	47.6	21	5.3
	6	605	3	15.8	13	68.4	3	15.8	19	4.8
	7	104	14	93.3	1	6.7	0	0.0	15	3.8
	8	632	6	42.9	7	50.0	1	7.1	14	3.5
	9	101	13	100.0	0	0.0	0	0.0	13	3.3
	10	624	11	100.0	0	0.0	0	0.0	11	2.8
	11	214	3	42.9	1	14.3	3	42.9	7	1.8
	12	604	1	14.3	2	28.6	4	57.1	7	1.8
	13	611	0	0.0	2	50.0	2	50.0	4	1.0
	14	649	4	100.0	0	0.0	0	0.0	4	1.0
	15	401	1	33.3	1	33.3	1	33.3	3	0.8
	16	635	0	0.0	2	66.7	1	33.3	3	0.8
	17	650	0	0.0	3	100.0	0	0.0	3	0.8
229 ปร08	1	506	1	1.7	20	33.9	38	64.4	59	14.8
	2	644	2	4.8	12	28.6	28	66.7	42	10.5
	3	613	1	2.6	9	23.1	29	74.4	39	9.8
	4	641	2	8.0	5	20.0	18	72.0	25	6.3
	5	205	0	0.0	4	22.2	14	77.8	18	4.5
	6	206	0	0.0	6	33.3	12	66.7	18	4.5
	7	616	1	6.3	2	12.5	13	81.5	16	4.0
	8	302	1	8.3	2	16.7	9	75.0	12	3.0

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการใช้						รวมความถี่ %		
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %				
229 ผร08	9	405	2	16.7	1	8.3	9	75.0	12	3.0	
	10	214	0	0.0	1	10.0	9	90.0	10	2.5	
	11	221	0	0.0	0	0.0	9	100.0	9	2.3	
	12	620	0	0.0	1	16.7	5	83.3	6	1.5	
	13	102	3	60.6	2	40.0	0	0.0	5	1.3	
	14	201	2	40.0	3	60.0	0	0.0	5	1.3	
	15	604	0	0.0	1	20.0	4	80.0	5	1.3	
	16	605	1	25.0	3	75.0	0	0.0	5	1.3	
	17	632	0	0.0	4	100.0	0	0.0	4	1.0	
	18	650	0	0.0	1	25.0	3	75.0	4	1.0	
	19	210	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8	
	20	220	0	0.0	2	66.7	1	33.3	3	0.8	
	21	309	1	33.3	1	33.3	1	33.3	3	0.8	
	22	522	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8	
	23	611	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8	
	228 ผร09	1	616	7	10.6	23	34.8	36	54.5	66	16.5
		2	613	7	10.6	19	40.4	20	42.6	47	11.8
		3	661	1	3.6	11	39.3	16	57.1	28	7.0
		4	206	4	15.4	7	26.9	15	57.7	26	6.5
		5	102	17	94.4	1	5.6	0	0.0	18	4.5
		6	620	3	17.6	5	29.4	9	52.9	17	4.3

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
228 ผร09	7	605	7	63.6	3	27.3	1	9.1	11	2.8
	8	101	8	88.9	1	11.1	0	0.0	10	2.5
	9	306	4	57.1	3	42.9	0	0.0	7	1.8
	10	104	3	50.0	2	33.3	1	16.7	6	1.5
	11	624	5	83.3	1	16.7	0	0.0	6	1.5
	12	632	2	33.3	3	50.0	1	16.7	6	1.5
	13	649	4	66.7	2	33.3	0	0.0	6	1.5
	14	650	0	0.0	3	50.0	3	50.0	6	1.5
	15	609	0	0.0	2	40.0	3	60.0	5	1.3
	16	201	4	100.0	0	0.0	0	0.0	4	1.0
	17	214	0	0.0	2	50.0	2	50.0	4	1.0
	18	622	1	25.0	2	50.0	1	25.0	4	1.0
	19	635	3	75.0	1	25.0	0	0.0	4	1.0
	20	643	3	75.0	1	25.0	0	0.0	4	1.0
	21	215	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8
	22	302	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8
	23	601	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8
	24	611	1	33.3	0	0.0	2	66.7	3	0.8
	25	644	0	0.0	2	66.7	1	33.3	3	0.8
	26	657	2	66.7	0	0.0	1	33.3	3	0.8

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
239 ผร11	9	104	8	80.0	2	20.0	0	0.0	10	2.5
	10	624	9	90.0	1	10.0	0	0.0	10	2.5
	11	625	1	11.1	4	44.4	4	44.4	9	2.3
	12	622	1	14.3	3	42.9	3	42.9	7	1.8
	13	206	0	0.0	4	66.7	2	33.3	6	1.5
	14	632	1	16.7	5	83.3	0	0.0	6	1.5
	15	303	0	0.0	2	66.7	1	33.3	3	0.8
	16	411	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8
	17	501	0	0.0	3	100.0	0	0.0	3	0.8
	18	601	1	33.3	1	33.3	1	33.3	3	0.8
	19	611	0	0.0	3	100.0	0	0.0	3	0.8
	20	643	1	33.3	2	66.7	0	0.0	3	0.8
21	650	1	33.3	1	33.3	1	33.3	3	0.8	
272 จร12	1	616	7	10.0	23	32.9	40	57.1	70	17.5
	2	505	5	10.2	9	18.4	35	71.4	49	12.3
	3	613	5	10.9	20	43.5	21	45.7	46	11.5
	4	609	5	21.7	8	34.8	10	43.5	23	5.8
	5	620	0	0.0	5	23.8	16	76.2	21	5.2
	6	605	3	15.0	14	70.0	3	15.0	20	5.0
	7	206	1	7.1	6	42.9	7	50.0	14	3.5
	8	101	5	83.3	1	16.7	0	0.0	6	1.5
	9	506	0	0.0	0	0.0	6	100.0	6	1.5

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
272 รท2	10	625	1	20.0	0	0.0	4	80.0	5	1.3
	11	214	0	0.0	2	50.0	2	50.0	4	1.0
	12	650	0	0.0	1	25.0	3	75.0	4	1.0
	13	106	0	0.0	0	0.0	3	100.0	3	0.8
	14	401	0	0.0	2	66.7	1	33.0	3	0.8
	15	632	0	0.0	3	100.0	0	0.0	3	0.8
225 รท3	1	401	8	26.7	13	43.3	9	30.0	30	7.5
	2	403	6	24.0	9	36.0	10	40.0	25	6.3
	3	505	0	0.0	6	25.0	18	75.0	24	6.0
	4	624	19	90.5	2	9.5	0	0.0	21	5.3
	5	104	11	68.8	4	25.0	1	6.3	16	4.0
	6	411	7	46.7	4	26.7	4	26.7	15	3.8
	7	407	10	75.9	0	0.0	3	23.1	13	3.3
	8	404	1	8.3	8	66.7	3	25.0	12	3.0
	9	605	4	36.4	6	54.5	1	9.1	11	2.8
	10	311	7	87.5	1	12.5	0	0.0	8	2.0
	11	620	2	25.0	3	37.5	3	37.5	8	2.0
	12	621	1	12.5	4	50.0	3	37.5	8	2.0
	13	507	2	28.2	2	28.2	3	42.9	7	1.8
	14	649	7	100.0	0	0.0	0	0.0	7	1.8
	15	409	4	80.0	1	20.0	0	0.0	5	1.3
	16	632	1	20.0	4	80.0	0	0.0	5	1.3

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
225 รร13	17	650	0	0.0	3	60.0	2	40.0	5	1.3
	18	102	2	66.7	0	0.0	1	33.3	3	0.8
	19	215	3	100.0	0	0.0	0	0.0	3	0.8
	20	301	1	33.3	0	0.0	2	66.7	3	0.8
	21	410	3	100.0	0	0.0	0	0.0	3	0.8
	22	628	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8
	276 รร14	1	641	6	17.6	17	50.0	11	32.4	34
2		201	13	72.2	5	27.8	0	0.0	18	4.5
3		506	1	5.6	6	33.3	11	61.1	18	4.5
4		104	10	76.9	3	23.1	0	0.0	13	3.3
5		507	1	7.7	5	38.5	7	53.8	13	3.3
6		505	3	30.3	3	30.3	4	40.0	10	2.5
7		644	3	30.0	6	60.0	1	10.0	10	2.5
8		604	4	44.4	2	22.2	3	33.3	9	2.3
9		214	2	25.0	4	50.0	2	25.0	8	2.0
10		605	0	0.0	5	62.5	3	37.5	8	2.0
11		616	2	25.0	2	25.0	4	50.0	8	2.0
12		101	6	85.7	0	0.0	1	14.3	7	1.8
13		632	1	14.3	5	71.4	1	14.3	7	1.8
14		205	2	33.3	2	33.3	2	33.3	6	1.5
15		503	1	20.0	1	20.0	3	60.0	5	1.3
16		620	0	0.0	0	0.0	5	100.0	5	1.3

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
264 ปร10	1	620	8	7.8	24	23.5	70	68.6	102	25.5
	2	616	14	40.0	9	25.7	12	34.3	35	8.8
	3	102	27	90.0	3	10.0	0	0.0	30	7.5
	4	624	28	93.3	2	6.7	0	0.0	30	7.5
	5	104	13	81.3	3	18.8	0	0.0	16	4.0
	6	613	3	20.0	6	40.0	6	40.0	15	3.8
	7	101	7	63.6	4	36.4	0	0.0	11	2.8
	8	206	5	50.0	2	20.0	3	30.0	10	2.5
	9	609	2	25.0	3	37.5	3	37.5	8	2.0
	10	632	2	33.3	4	66.7	0	0.0	6	1.5
	11	650	2	33.3	1	16.7	3	50.0	6	1.5
	12	214	1	20.0	3	60.0	1	20.0	5	1.3
	13	302	0	0.0	2	50.0	2	50.0	4	1.0
	14	605	1	25.0	2	50.0	1	50.0	4	1.0
239 ปร11	1	616	10	15.2	26	39.4	30	45.5	66	16.5
	2	620	3	8.8	11	32.4	20	58.8	34	8.5
	3	609	1	3.3	4	13.3	25	83.3	30	7.5
	4	613	2	7.4	17	63.0	8	29.6	27	6.8
	5	102	15	100.0	0	0.0	0	0.0	15	3.8
	6	605	2	15.4	11	84.6	0	0.0	13	3.3
	7	101	7	58.3	5	41.7	0	0.0	12	3.0
	8	214	1	9.1	2	18.2	8	72.7	11	2.8

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่	
			ทำน้อย		ทำพอประมาณ		ทำบ่อย			
				%		%		%		%
276 รร14	17	650	1	20.0	2	40.0	2	40.0	5	1.3
	18	522	0	0.0	2	50.0	2	50.0	4	1.0
	19	635	1	25.0	3	75.0	0	0.0	4	1.0
	20	102	3	100.0	0	0.0	0	0.0	3	0.8
	21	636	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8
241 รร15	1	104	30	75.0	10	25.0	0	0.0	40	10.2
	2	620	5	13.2	7	18.4	26	68.4	38	9.5
	3	608	4	12.1	8	24.2	21	63.6	33	8.3
	4	101	26	81.3	6	18.8	0	0.0	32	3.0
	5	505	0	0.0	3	15.0	17	85.0	20	5.0
	6	605	8	42.1	9	47.4	2	10.5	19	4.8
	7	601	3	21.4	7	50.0	4	28.6	14	3.5
	8	637	6	50.0	2	16.7	4	33.3	12	3.0
	9	214	1	10.0	6	60.0	3	30.0	10	2.5
	10	624	7	77.8	2	22.2	1	0.0	8	2.0
	11	632	1	12.5	6	75.0	1	12.5	8	2.0
	12	401	3	42.9	1	14.3	3	42.9	7	1.8
	13	604	5	71.4	1	14.3	1	14.3	7	1.8
	14	635	1	20.0	4	80.0	0	0.0	5	1.3
	15	102	4	100.0	0	0.0	0	0.0	4	1.0
	16	404	3	75.0	0	0.0	1	25.0	4	1.0
	17	609	2	50.0	1	25.0	1	25.0	4	1.0

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการทำ						รวมความถี่	
			ทำน้อย		ทำพอประมาณ		ทำบ่อย			
				%		%		%		%
241 รร15	18	625	1	25.0	1	25.0	2	50.0	4	1.0
	19	650	0	0.0	3	75.0	1	25.0	4	1.0
	20	507	2	66.7	0	0.0	1	33.3	3	0.8
	21	631	2	66.7	1	33.0	0	0.0	3	0.8
227 รร16	1	507	33	33.3	34	34.0	33	33.0	100	25.0
	2	632	12	44.4	15	55.6	0	0.0	27	6.8
	3	207	21	91.3	2	8.7	0	0.0	23	5.8
	4	506	3	15.0	10	50.0	7	35.0	20	5.0
	5	651	16	88.9	2	11.1	0	0.0	18	4.5
	6	208	12	100.0	0	0.0	0	0.0	12	3.0
	7	604	10	100.0	0	0.0	0	0.0	10	2.5
	8	405	0	0.0	5	62.5	3	37.5	8	2.0
	9	616	3	37.5	3	37.5	2	25.0	8	2.0
	10	202	5	71.4	2	28.6	0	0.0	7	1.8
	11	403	1	16.7	1	16.7	4	66.7	6	1.5
	12	409	4	66.7	2	33.3	0	0.0	6	1.5
	13	624	6	100.0	0	0.0	0	0.0	6	1.5
	14	104	5	100.0	0	0.0	0	0.0	5	1.3
	15	401	1	20.0	1	20.0	3	60.0	5	1.3
	16	620	1	20.0	0	0.0	4	80.0	5	1.3
	17	108	4	100.0	0	0.0	0	0.0	4	1.0
	18	311	4	100.0	0	0.0	0	0.0	4	1.0

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่	
			ทำน้อย		ทำพอประมาณ		ทำบ่อย			
				%		%		%		%
227 รว6	19	312	4	100.0	0	0.0	0	0.0	4	1.0
	20	628	2	50.0	1	25.0	1	25.0	4	1.0
	21	102	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8
	22	215	3	100.0	0	0.0	0	0.0	3	0.8
	23	514	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8
	24	619	1	33.3	2	66.7	0	0.0	3	0.8
262 ปท17	1	403	4	7.7	8	15.4	40	76.9	52	13.0
	2	511	2	5.9	10	29.4	22	64.7	34	8.6
	3	628	0	0.0	7	29.2	17	70.8	24	6.0
	4	623	0	0.0	4	23.5	13	76.5	17	4.3
	5	503	0	0.0	4	25.0	12	75.0	16	4.0
	6	522	1	7.7	3	23.1	9	62.2	13	3.3
	7	104	5	62.5	3	37.5	0	0.0	8	2.0
	8	506	0	0.0	4	50.0	4	50.0	8	2.0
	9	201	5	71.4	0	0.0	2	28.6	7	1.8
	10	221	0	0.0	4	57.1	3	42.9	7	1.8
	11	641	1	14.3	2	28.6	4	57.1	7	1.8
	12	501	1	16.7	2	33.3	3	50.0	6	1.5
	13	632	0	0.0	5	83.3	1	16.7	6	1.5
	14	214	0	0.0	1	20.0	4	80.0	5	1.3
	15	405	0	0.0	3	60.0	2	40.0	5	1.3
	16	507	0	0.0	1	25.0	3	75.0	4	1.0

ตาราง 4. (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่	
			ทำน้อย		ทำพอประมาณ		ทำบ่อย			
				%		%		%		%
262 ปท17	17	630	2	50.0	0	0.0	2	50.0	4	1.0
	18	105	0	0.0	1	33.3	3	66.7	3	0.8
	19	401	0	0.0	2	66.7	1	33.3	3	0.8
	20	604	1	33.3	0	0.0	2	66.7	3	0.8
245 ปท8	1	511	2	1.7	2.5	20.8	93	77.5	120	30.0
	2	403	2	5.3	6	15.8	30	78.9	38	9.5
	3	623	2	12.5	4	25.0	10	62.5	16	4.0
	4	630	5	33.3	8	53.3	2	13.3	15	13.8
	5	632	1	10.0	7	70.0	2	20.0	10	2.5
	6	628	0	0.0	2	22.2	7	77.8	9	2.3
	7	104	5	62.5	3	37.5	0	0.0	8	2.0
	8	402	0	0.0	2	25.0	6	75.0	8	2.0
	9	506	0	0.0	3	42.9	4	57.1	7	1.8
	10	604	1	25.0	2	50.0	1	25.0	4	1.0
	11	201	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8
	12	405	0	0.0	2	66.7	1	33.3	3	0.8
263 ปท19	1	515	9	18.0	18	36.0	23	46.0	50	12.5
	2	508	16	34.0	18	38.3	13	27.7	47	11.8
	3	628	5	17.2	16	55.2	8	27.6	29	7.3
	4	104	13	92.9	1	7.1	0	0.0	14	3.5
	5	632	5	38.5	6	46.2	2	15.4	13	3.3
	6	404	0	0.0	6	60.0	4	40.0	10	2.5

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับ ที่	สิ่ง กระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
263 ปท19	7	657	4	44.4	4	44.4	1	11.1	9	2.3
	8	643	7	87.5	1	12.5	0	0.0	8	2.0
	9	649	2	33.3	4	66.7	0	0.0	6	1.5
	10	101	4	80.0	1	20.0	0	0.0	5	1.3
	11	640	1	20.0	3	60.0	1	20.0	5	1.3
	12	210	1	25.0	1	25.0	2	50.0	4	1.0
	13	217	1	25.0	3	75.0	0	0.0	4	1.0
	14	403	1	25.0	1	25.0	2	50.0	4	1.0
	15	620	0	0.0	2	50.0	2	50.0	4	1.0
	16	309	1	33.0	2	66.7	0	0.0	3	0.8
	17	605	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8
	18	611	1	33.3	1	33.3	1	33.3	3	0.8
	19	623	0	0.0	2	66.7	1	33.3	3	0.8
	20	629	0	0.0	2	66.7	1	33.3	3	0.8
256 ปท20	1	607	11	16.9	29	44.6	25	38.4	65	16.3
	2	628	2	8.6	14	60.9	7	30.4	23	5.8
	3	218	1	4.5	7	31.8	14	63.6	22	5.5
	4	404	1	7.1	6	42.9	7	50.0	14	3.5
	5	632	3	21.4	9	64.3	2	14.3	14	3.5
	6	100	7	87.5	1	12.5	0	0.0	8	2.0
	7	201	3	42.9	4	57.1	0	0.0	7	1.8
	8	207	1	14.3	4	57.1	2	28.6	7	1.8

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
256 ปท20	9	604	0	0.0	3	50.0	3	50.0	6	1.5
	10	619	2	33.3	2	33.3	3	50.0	6	1.5
	11	655	5	83.3	1	16.7	2	0.0	6	1.5
	12	204	2	40.0	1	20.0	0	40.0	5	1.3
	13	620	0	0.0	3	60.0	2	40.0	5	1.3
	14	640	0	0.0	3	60.0	2	40.0	5	1.3
	15	210	0	0.0	3	75.0	1	25.0	4	1.0
	16	214	0	0.0	1	25.0	3	75.0	4	1.0
	17	403	0	0.0	3	75.0	1	25.0	4	1.0
	18	507	0	0.0	2	50.0	2	50.0	4	1.0
	19	623	1	25.0	1	25.0	2	50.0	4	1.0
	20	303	1	33.3	1	33.3	1	33.3	3	0.8
	21	401	1	33.3	1	33.3	1	33.3	3	0.8
	22	501	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8
213 ปท21	1	628	2	7.4	6	22.2	15	70.4	27	6.8
	2	104	15	75.0	4	20.0	1	5.0	20	5.0
	3	201	11	57.9	8	42.1	0	0.0	19	4.8
	4	604	6	40.0	8	53.3	1	6.7	15	3.8
	5	640	1	6.7	2	13.3	12	80.0	15	3.8
	6	632	2	15.4	11	84.6	0	0.0	13	3.3
	7	403	0	0.0	1	10.0	9	90.0	10	2.5
	8	105	1	12.5	5	62.5	2	25.0	8	2.0

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
213 ปท21	9	401	0	0.0	5	71.4	2	28.6	7	1.8
	10	623	1	16.7	2	33.3	3	50.0	6	1.5
	11	629	0	0.0	2	33.3	4	66.7	6	1.5
	12	658	0	0.0	1	16.1	5	83.3	6	1.5
	13	506	0	0.0	3	60.0	2	40.0	5	1.3
	14	507	0	0.0	3	60.0	2	40.0	5	1.3
	15	301	0	0.0	4	100.0	0	0.0	4	1.0
	16	208	0	0.0	2	66.7	1	33.3	3	0.8
	17	304	1	33.3	2	66.7	0	0.0	3	0.8
	18	605	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8
	19	644	0	0.0	2	66.7	1	33.3	3	0.8
274 สจ22	1	639	4	3.8	21	20.2	79	76.6	104	26.0
	2	502	2	5.9	5	14.7	27	79.4	34	8.5
	3	501	3	11.1	4	14.8	20	74.1	27	6.8
	4	621	3	15.0	5	25.0	12	60.0	20	5.0
	5	512	0	0.0	3	20.0	12	80.0	15	3.8
	6	607	1	7.7	3	23.1	9	69.2	13	3.3
	7	627	2	20.0	4	40.0	4	40.0	10	2.5
	8	204	0	0.0	3	33.3	6	66.7	9	2.3
	9	207	3	42.9	4	57.1	0	0.0	7	1.8
	10	504	3	42.9	3	42.9	1	14.3	7	1.8
	11	218	0	0.0	1	16.7	5	82.3	6	1.5

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับ	กลุ่ม	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่	
			ทำน้อย		ทำพอประมาณ		ทำบ่อย			
				%		%		%		%
274 สจ22	12	632	0	0.0	5	100.0	0	0.0	5	1.3
	13	102	1	25.0	2	50.0	1	25.0	4	1.0
	14	638	2	50.0	2	50.0	0	0.0	4	1.0
	15	312	1	33.3	2	66.7	0	0.0	3	0.8
	16	404	0	0.0	2	66.7	1	33.3	3	0.8
	17	517	1	33.3	2	66.7	0	0.0	3	0.8
	18	605	0	0.0	2	66.7	1	33.3	3	0.8
	19	624	0	0.0	0	0.0	3	100.0	3	0.8
	270 สจ23	1	607	4	4.9	20	20.7	57	70.4	81
2		621	4	6.7	12	20.0	44	73.3	60	15.0
3		501	1	3.6	3	10.7	24	85.7	28	7.0
4		502	1	9.1	5	45.5	5	45.5	11	2.8
5		515	1	10.0	1	10.0	8	80.0	10	2.5
6		627	2	20.0	4	40.0	4	40.0	10	2.5
7		605	0	0.0	7	100.0	0	0.0	7	1.8
8		404	1	16.7	3	50.0	2	33.3	6	1.5
9		504	4	66.7	2	33.3	0	0.0	6	1.5
10		218	0	0.0	0	0.0	5	100.0	5	1.3
11		639	2	40.0	0	0.0	3	60.0	5	1.3
12		650	0	0.0	0	0.0	5	100.0	5	1.3
13		205	0	0.0	2	50.0	2	50.0	4	1.0

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
270 สจ 23	14	312	1	25.0	3	75.0	0	0.0	4	1.0
	15	311	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8
	16	512	0	0.0	2	66.7	1	33.3	3	0.8
	17	604	1	33.3	0	0.0	2	66.7	3	0.8
	18	604	3	100.0	0	0.0	0	0.0	3	0.8
	19	632	0	0.0	2	66.7	1	33.3	3	0.8
223 สจ 24	1	203	0	0.0	10	8.2	45	81.8	55	13.8
	2	607	1	1.9	11	20.8	41	71.4	53	13.3
	3	615	1	3.3	7	23.3	22	73.3	30	7.5
	4	501	0	0.0	4	14.8	23	85.2	27	6.8
	5	650	2	8.7	4	17.4	17	73.9	23	5.8
	6	638	3	66.7	1	33.3	0	0.0	17	4.3
	7	632	1	6.3	15	93.8	0	0.0	16	4.0
	8	301	0	0.0	1	11.1	8	88.9	9	2.3
	9	506	1	12.5	0	0.0	7	78.5	8	2.0
	10	304	1	16.7	0	0.0	5	83.3	6	1.5
	11	620	0	0.0	1	16.7	5	83.3	6	1.5
	12	210	0	0.0	1	20.0	4	80.0	5	1.3
	13	214	0	0.0	0	0.0	5	100.0	5	1.3
	14	205	0	0.0	1	25.0	3	75.0	4	1.0
	15	514	0	0.0	3	75.0	1	25.0	4	1.0
	16	604	1	25.0	2	50.0	1	25.0	4	1.0

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับ ที่	สิ่ง กระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
223 สจ24	17	605	2	50.0	2	50.0	0	0.0	4	1.0
	18	606	0	0.0	1	25.0	3	75.0	4	1.0
	19	503	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8
	20	636	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8
	21	635	0	0.0	3	100.0	0	0.0	3	0.8
203 สจ25	1	639	8	12.3	20	30.0	37	56.9	65	16.3
	2	203	7	25.9	0	22.2	14	51.9	27	6.8
	3	627	5	23.8	3	14.3	13	61.9	21	5.3
	4	502	2	11.8	6	35.3	9	52.9	17	4.3
	5	648	1	7.7	7	53.8	5	38.5	13	3.3
	6	202	7	58.3	4	33.3	1	8.3	12	3.0
	7	304	3	25.0	5	41.7	4	33.3	12	3.0
	8	312	10	83.3	2	16.7	0	0.0	12	3.0
	9	404	1	10.0	4	40.0	5	50.0	10	2.5
	10	501	1	12.5	2	25.0	5	62.5	8	2.0
	11	207	6	85.7	1	14.3	0	0.0	7	1.8
	12	632	0	0.0	7	100.0	0	0.0	7	1.8
	13	102	4	66.7	2	33.3	0	0.0	6	1.5
	14	204	3	50.0	1	16.7	2	33.3	6	1.5
	15	313	6	100.0	0	0.0	0	0.0	6	1.5
	16	621	1	16.7	1	16.7	4	66.7	6	1.5

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่	
			ทำน้อย		ทำพอประมาณ		ทำบ่อย			
				%		%		%		%
203 ศจ25	17	208	3	60.0	2	40.0	0	0.3	5	1.3
	18	607	0	0.0	1	25.0	3	75.0	4	1.0
	19	643	4	100.0	0	0.0	0	0.0	4	1.0
	20	210	0	0.0	0	0.0	3	100.0	3	0.8
	21	215	3	100.0	0	0.0	0	0.0	3	0.8
	22	504	1	33.3	2	66.7	0	0.0	3	0.8
	23	624	1	33.3	2	66.7	0	0.0	3	0.8
260 ศจ26	1	508	5	6.0	23	27.7	55	66.3	83	20.8
	2	515	1	2.2	7	15.6	37	82.2	45	11.3
	3	620	1	4.2	4	16.7	19	79.2	24	6.0
	4	404	0	0.0	4	22.2	14	77.8	18	4.5
	5	628	2	12.5	2	12.5	12	75.0	16	4.0
	6	302	1	7.7	1	7.7	11	84.6	13	3.3
	7	657	0	0.0	5	45.5	6	54.5	11	2.8
	8	501	0	0.0	0	0.0	9	100.0	9	2.3
	9	632	2	28.6	2	28.6	3	42.9	7	1.8
	10	214	1	14.3	0	0.0	6	85.7	7	1.8
	11	618	1	16.7	5	83.3	0	0.0	6	1.5
	12	104	4	80.0	1	20.0	0	0.0	5	1.3
	13	401	3	60.0	1	20.0	1	20.0	5	1.3
	14	211	0	0.0	1	25.0	3	75.0	4	1.0

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่	
			ทำน้อย		ทำพอประมาณ		ทำบ่อย			
				%		%		%		%
260 สจ26	15	402	0	0.0	0	0.0	4	100.0	4	1.0
	16	520	0	0.0	0	0.0	4	100.0	4	1.0
	17	605	0	0.0	3	75.0	1	25.0	4	1.0
	18	309	1	33.3	1	33.3	1	33.3	3	0.8
	19	403	0	0.0	0	0.0	3	100.0	3	0.8
	20	304	0	0.0	0	0.0	3	100.0	3	0.8
221 สจ27	1	504	1	1.0	12	12.4	84	86.6	97	24.3
	2	302	1	2.6	5	12.8	33	84.6	39	9.8
	3	607	0	0.0	4	21.1	15	78.9	19	4.8
	4	618	10	66.7	5	33.3	0	0.0	15	3.8
	5	218	0	0.0	2	16.7	10	83.3	12	3.0
	6	501	0	0.0	0	0.0	12	100.0	12	3.0
	7	301	0	0.0	1	12.5	7	87.5	8	2.0
	8	632	0	0.0	3	42.9	4	57.1	7	1.0
	9	304	0	0.0	2	33.3	4	66.7	6	1.5
	10	309	0	0.0	1	20.0	4	80.0	5	1.3
	11	521	0	0.0	1	20.0	4	80.0	5	1.3
	12	650	0	0.0	1	20.0	4	80.0	5	1.3
	13	210	0	0.0	1	25.0	3	75.0	4	1.0
	14	512	0	0.0	1	25.0	3	75.0	4	1.0
	15	606	0	0.0	0	0.0	4	100.0	4	1.0

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
221 สจ 27	16	303	0	0.0	0	0.0	3	100.0	3	0.8
	17	401	0	0.0	0	0.0	3	100.0	3	0.8
	18	515	0	0.0	0	0.0	3	100.0	3	0.8
	19	604	0	0.0	0	0.0	3	100.0	3	0.8
247 ขย 28	1	646	8	8.2	44	45.4	45	46.4	97	24.3
	2	101	32	76.2	10	23.8	0	0.0	42	10.5
	3	605	3	10.0	24	80.0	3	10.0	30	7.5
	4	205	1	4.0	9	36.0	15	60.0	25	6.3
	5	636	16	80.0	4	20.0	0	0.0	20	5.0
	6	644	5	31.3	9	56.3	2	12.5	16	4.0
	7	612	4	32.3	8	66.7	0	0.0	12	3.0
	8	635	4	44.4	5	55.6	0	0.0	9	2.3
	9	102	6	75.0	2	25.0	0	0.0	8	2.0
	10	109	4	77.1	3	42.9	0	0.0	7	1.8
	11	221	2	28.6	4	56.1	1	14.3	7	1.8
	12	604	4	66.7	1	16.7	1	16.7	6	1.5
	13	214	1	20.0	2	40.0	2	40.0	5	1.3
	14	624	3	75.0	1	25.0	0	0.0	4	1.0
	15	631	2	50.0	1	25.0	1	25.0	4	1.0

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
205 ขย2๑	1	101	57	73.1	20	25.6	1	1.3	78	19.5
	2	205	12	20.3	29	49.2	18	30.5	59	14.8
	3	646	1	2.2	20	43.5	25	54.3	46	11.5
	4	605	6	24.2	18	72.0	1	4.0	25	6.3
	5	636	21	84.0	4	16.0	0	0.0	25	6.3
	6	604	11	55.0	7	35.0	2	10.0	20	5.0
	7	644	5	45.5	4	36.4	2	18.2	11	2.8
	8	632	5	50.0	5	50.0	0	0.0	10	2.5
	9	214	2	22.2	5	55.6	2	28.2	9	2.3
	10	221	0	0.0	6	66.7	3	33.3	9	2.3
	11	635	5	55.6	4	44.4	0	0.0	9	2.3
	12	109	6	85.7	0	0.0	1	14.3	7	1.8
	13	616	1	14.3	5	71.4	1	14.3	7	1.8
	14	620	3	50.0	2	33.3	1	16.7	6	1.5
	15	102	5	100.0	0	0.0	0	0.0	5	1.3
	16	624	5	100.0	0	0.0	0	0.0	5	1.3
	17	631	1	20.0	2	40.0	2	40.0	5	1.3
	18	506	0	0.0	1	25.0	3	75.0	4	1.0
	19	606	1	25.0	2	50.0	1	25.0	4	1.0
	20	634	3	75.0	1	25.0	0	0.0	4	1.0
	21	650	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
246 ขย30	1	641	9	9.8	1	33.7	52	56.5	92	23.0
	2	611	0	0.0	4	13.8	25	86.2	29	7.3
	3	604	5	20.8	7	29.2	12	50.0	24	6.0
	4	103	11	64.7	6	35.3	0	0.0	17	4.3
	5	606	1	5.9	0	0.0	16	94.1	17	4.3
	6	616	0	0.0	3	20.0	12	80.0	15	3.8
	7	620	0	0.0	4	33.3	8	66.7	12	3.0
	8	644	2	16.7	5	41.7	5	41.7	12	3.0
	9	605	1	14.8	7	29.2	1	14.3	7	1.8
	10	214	0	0.0	1	16.7	5	83.3	6	1.5
	11	632	1	16.7	5	83.3	0	0.0	6	1.5
	12	205	0	0.0	0	0.0	5	100.0	5	1.3
	13	522	0	0.0	2	40.0	3	60.0	5	1.3
	14	101	3	75.0	0	0.0	1	25.0	4	1.0
	15	506	0	0.0	1	25.0	3	75.0	4	1.0
	16	624	1	25.0	3	75.0	0	0.0	4	1.0
	17	635	0	0.0	4	100.0	0	0.0	4	1.0
	18	637	0	0.0	0	0.0	4	100.0	4	1.0
	19	109	0	0.0	0	0.0	3	100.0	3	0.8
	20	503	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8
	21	631	0	0.0	0	0.0	3	100.0	3	0.8

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตรากระทำ						รวมความถี่	
			ทำน้อย		ทำพอประมาณ		ทำบ่อย			
				%		%		%		%
244 ขย31	1	641	11	14.1	13	16.7	54	69.2	78	19.5
	2	645	4	8.3	6	12.5	38	79.2	48	12.0
	3	563	3	7.5	7	17.5	30	75.0	40	10.0
	4	632	6	24.0	16	64.0	3	12.0	25	6.3
	5	501	1	5.6	5	27.8	12	66.7	18	4.5
	6	522	1	7.7	0	0.0	12	92.3	13	3.3
	7	635	4	44.4	5	55.6	0	0.0	9	2.3
	8	636	4	57.1	3	42.9	0	0.0	7	1.8
	9	606	2	40.0	0	0.0	3	60.0	5	1.3
	10	615	1	20.0	3	60.0	1	20.0	5	1.3
	11	638	1	20.0	4	80.0	0	0.0	5	1.3
	12	210	0	0.0	3	75.0	1	25.0	4	1.0
	13	405	0	0.0	2	50.0	2	50.0	4	1.0
	14	620	1	25.0	0	0.0	3	75.0	4	1.0
	15	623	1	25.0	3	75.0	0	0.0	4	1.0
	16	214	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8
	17	506	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8
249 ขย32	1	503	1	1.8	9	16.1	46	82.1	56	14.0
	2	501	1	2.2	6	13.3	38	84.4	45	11.3
	3	522	0	0.0	9	23.7	29	76.3	38	9.5
	4	214	0	0.0	1	5.3	18	94.7	19	4.8

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %		
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %				
249 ขย32	5	310	0	0.0	2	15.4	11	84.6	13	3.3	
	6	506	0	0.0	3	23.1	10	76.9	13	3.3	
	7	638	2	18.2	7	63.6	2	18.2	11	2.8	
	8	620	0	0.0	1	10.0	9	90.0	10	2.5	
	9	636	4	40.0	6	60.0	0	0.0	10	2.5	
	10	632	0	0.0	4	57.1	3	42.9	7	1.8	
	11	606	0	0.0	0	0.0	6	100.0	6	1.5	
	12	616	0	0.0	2	33.3	4	66.7	6	1.5	
	13	635	1	16.7	5	83.3	0	0.0	6	1.5	
	14	650	0	0.0	1	16.7	5	83.3	6	1.5	
	15	637	0	0.0	1	25.0	3	75.0	4	1.0	
	16	210	0	0.0	0	0.0		100.0	3	0.8	
	17	401	0	0.0	0	0.0	3	100.0	3	0.8	
	18	402	0	0.0	0	0.0	3	100.0	3	0.8	
	19	641	0	0.0	0	0.0	3	100.0	3	0.8	
	20	647	1	33.3	2	66.7	0	0.0	3	0.8	
	207 ขย33	1	608	15	12.5	36	30.0	69	57.5	120	30.0
		2	637	4	12.1	10	30.3	19	57.6	33	8.3
		3	620	3	11.5	6	23.1	17	65.4	26	6.5
		4	101	19	95.0	1	5.0	0	0.0	20	5.0
5		104	18	90.0	2	10.0	0	0.0	20	5.0	

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับ ที่	สิ่ง กระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %		
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %				
207 ปช33	6	605	4	21.1	14	73.7	1	5.3	19	4.8	
	7	604	5	35.7	4	28.6	5	35.7	14	3.5	
	8	601	3	23.1	6	45.2	4	30.8	13	3.3	
	9	214	2	18.2	5	45.5	4	36.4	11	2.8	
	10	635	3	30.0	7	70.0	0	0.0	10	2.5	
	11	602	4	44.4	1	11.1	4	44.4	9	2.3	
	12	650	1	14.3	3	42.9	3	42.9	7	1.8	
	13	609	3	50.0	2	33.3	1	16.7	6	1.5	
	14	505	1	20.0	0	0.0	4	80.0	5	1.3	
	15	624	5	100.0	0	0.0	0	0.0	5	1.3	
	16	629	0	0.0	0	0.0	5	100.0	5	1.3	
	17	631	2	40.0	2	40.0	1	20.0	5	1.3	
	18	632	2	40.0	3	60.0	0	0.0	5	1.3	
	19	102	4	100.0	0	0.0	0	0.0	4	1.0	
	20	506	1	25.0	2	50.0	1	25.0	4	1.0	
	21	625	0	0.0	1	25.0	3	75.0	4	1.0	
	212 ปช34	1	637	11	9.2	30	25.0	79	65.8	120	30.0
		2	109	6	24.0	5	20.0	14	56.0	25	6.3
		3	110	11	50.0	10	45.5	1	4.5	22	5.5
		4	659	3	14.3	7	33.3	11	52.4	21	5.3
		5	635	3	25.0	9	75.0	0	0.0	12	3.0

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
212 ปข34	6	606	4	36.4	2	18.2	5	45.5	11	2.8
	7	101	3	42.9	2	28.6	2	28.6	7	1.8
	8	601	4	57.1	2	28.6	1	14.3	7	1.8
	9	620	2	28.6	1	14.3	4	57.1	7	1.8
	10	636	4	57.1	3	42.9	0	0.0	7	1.8
	11	608	0	0.0	1	16.7	5	83.3	6	1.5
	12	641	1	16.7	2	33.3	3	50.0	6	1.5
	13	214	1	20.0	0	0.0	4	80.0	5	1.3
	14	506	0	0.0	1	25.0	3	75.0	4	1.0
	15	638	0	0.0	4	100.0	0	0.0	4	1.0
	16	501	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8
	17	604	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8
226 ปข35	1	662	19	18.8	30	29.7	52	51.5	101	25.3
	2	602	64	87.7	6	8.2	3	4.1	73	18.3
	3	310	5	16.7	4	13.3	21	70.0	30	7.5
	4	205	4	57.1	5	25.0	14	70.0	20	5.5
	5	608	7	46.7	2	13.3	6	40.0	15	3.8
	6	620	2	13.3	3	20.0	10	66.7	15	3.8
	7	210	0	0.0	1	10.0	9	90.0	9	2.5
	8	624	6	75.0	2	25.0	0	0.0	8	2.0
	9	201	4	57.1	2	28.6	1	14.3	7	1.8

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
226 ปย35	10	102	4	66.7	2	33.3	0	0.0	6	1.5
	11	106	3	50.0	2	33.3	1	16.7	6	1.5
	12	632	3	50.0	3	50.0	0	0.0	6	1.5
	13	304	1	20.0	1	20.0	3	60.0	5	1.3
	14	650	0	0.0	0	0.0	4	100.0	4	1.0
	15	101	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8
	16	215	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8
	17	604	1	33.3	2	66.7	0	0.0	3	0.8
	18	605	1	33.3	2	66.7	0	0.0	3	0.8
275 ปย36	1	602	17	29.8	10	17.5	30	52.6	57	14.3
	2	608	4	8.3	9	18.8	35	72.9	48	12.0
	3	205	6	12.8	7	14.9	34	72.3	47	11.8
	4	632	3	15.0	16	80.0	1	5.0	20	5.0
	5	102	9	81.8	2	18.2	0	0.0	11	2.8
	6	105	1	9.1	2	18.2	8	72.7	10	2.8
	7	650	0	0.0	4	50.0	4	50.0	8	2.0
	8	214	0	0.0	2	28.6	5	71.4	7	1.8
	9	506	2	40.0	1	20.0	2	40.0	5	1.3
	10	604	1	20.0	0	0.0	4	80.0	5	1.3
	11	201	1	25.0	1	25.0	2	50.0	4	1.0
	12	104	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่	
			ทำน้อย		ทำพอประมาณ		ทำบ่อย			
				%		%		%		%
275 ปย36	13	310	0	0.0	0	0.0	3	100.0	3	0.8
	14	606	1	33.3	0	0.0	2	66.7	3	0.8
	15	624	3	100.0	0	0.0	0	0.0	3	0.8
267 ศก37	1	106	12	10.4	28	24.3	75	65.2	115	28.8
	2	101	45	80.4	11	19.6	0	0.0	56	14.0
	3	620	1	3.1	4	12.5	27	84.4	32	8.0
	4	624	14	87.5	2	12.5	0	0.0	16	4.0
	5	605	3	27.3	8	72.7	0	0.0	11	2.8
	6	102	9	90.0	1	10.0	0	0.0	10	2.5
	7	634	5	55.6	4	44.4	0	0.0	9	2.3
	8	650	5	62.5	1	12.5	2	25.0	8	2.0
	9	103	5	71.4	2	28.6	0	0.0	7	1.8
	10	109	5	83.3	1	16.7	0	0.0	6	1.5
	11	604	2	33.3	0	0.0	4	66.7	6	1.5
	12	104	4	80.0	1	20.0	0	0.0	5	1.3
	13	609	3	60.0	1	20.0	1	20.0	5	1.3
	14	636	4	100.0	0	0.0	0	0.0	4	1.0
	15	647	2	50.0	0	0.0	2	50.0	4	1.0
	16	214	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8
	17	606	1	33.3	0	0.0	2	66.7	3	0.8
	18	629	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8
	19	631	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับ ที่	สิ่ง กระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
257 สภ 38	1	106	4	3.2	34	27.2	87	69.6	125	31.3
	2	620	0	0.0	2	4.8	40	95.2	42	10.5
	3	650	0	0.0	1	4.0	24	96.0	25	6.3
	4	210	0	0.0	5	25.0	15	75.0	20	5.0
	5	101	13	72.2	4	22.2	1	5.6	18	4.5
	6	609	0	0.0	6	37.5	10	62.5	16	4.0
	7	605	3	20.0	8	53.3	4	26.7	15	3.8
	8	103	0	0.0	4	36.4	7	63.6	11	2.8
	9	214	0	0.0	0	0.0	5	100.0	5	1.3
	10	602	4	80.0	1	20.0	0	0.0	5	1.3
	11	307	2	50.0	1	25.0	1	25.0	4	1.0
	12	601	0	0.0	0	0.0	3	100.0	3	0.8
	13	608	1	33.3	2	66.7	0	0.0	3	0.8
	14	632	0	0.0	3	100.0	0	0.0	3	0.8
	15	631	0	0.0	0	0.0	2	100.0	2	0.5
220 สภ 39	1	106	5	3.5	31	22.0	105	74.5	141	35.3
	2	103	3	8.8	9	26.5	22	64.7	34	8.5
	3	101	25	83.3	5	16.7	0	0.0	30	7.5
	4	650	2	10.5	3	15.8	14	73.7	19	4.8
	5	102	8	61.5	5	38.5	0	0.0	13	3.3
	6	620	2	16.5	2	16.7	8	66.7	12	3.0

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
220 สก39	7	605	1	9.1	9	81.8	1	9.1	11	2.8
	8	629	0	0.0	2	18.2	9	81.8	11	2.8
	9	109	4	57.1	3	42.9	0	0.0	7	1.8
	10	631	2	28.6	1	14.3	4	57.1	7	1.8
	11	214	0	0.0	2	33.3	4	66.7	6	1.5
	12	606	0	0.0	0	0.0	6	100.0	6	1.5
	13	635	3	60.0	1	20.0	1	20.0	5	1.3
	14	210	2	50.0	0	0.0	2	50.0	4	1.0
	15	205	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8
273 สก40	1	106	3	1.5	12	5.9	189	92.6	204	51.1
	2	629	0	0.0	1	5.9	16	94.1	17	4.3
	3	208	1	6.3	1	6.3	14	87.5	16	4.0
	4	650	0	0.0	1	6.7	14	93.3	15	3.8
	5	102	4	36.4	7	63.6	0	0.0	11	2.8
	6	214	0	0.0	1	10.0	9	90.0	10	2.5
	7	632	2	20.0	6	60.0	2	20.0	10	2.5
	8	642	0	0.0	1	14.3	6	85.7	7	1.8
	9	602	2	33.3	3	50.0	1	16.7	6	1.5
	10	647	2	33.3	4	66.7	0	0.0	6	1.5
	11	606	0	0.0	0	0.0	5	100.0	5	1.3
	12	605	0	0.0	2	50.0	2	50.0	4	1.0

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอิทธิพลกระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
206 ขด 41	1	406	1	1.0	3	2.9	98	96.1	102	25.5
	2	216	23	30.7	20	26.7	32	42.6	75	8.8
	3	209	25	41.0	10	16.4	26	42.6	61	15.3
	4	102	1	5.6	0	0.0	17	94.4	18	4.5
	5	624	0	0.0	0	0.0	17	100.0	17	4.3
	6	210	4	33.3	4	33.3	4	33.3	12	3.0
	7	408	2	16.7	3	25.0	7	57.3	12	3.0
	8	403	0	0.0	1	10.0	9	90.0	10	2.5
	9	612	4	44.4	1	11.1	4	44.4	9	2.3
	10	307	1	20.0	2	40.0	2	40.0	5	1.3
	11	215	0	0.0	0	0.0	4	100.0	4	1.0
	12	603	2	66.7	0	0.0	1	33.3	3	0.8
222 ขด 42	1	406	6	5.0	0	0.0	115	95.5	121	30.0
	2	216	11	16.4	26	38.8	30	44.8	67	16.8
	3	403	0	0.0	0	0.0	39	100.0	39	9.8
	4	210	7	21.9	10	31.3	15	46.9	32	8.0
	5	209	5	22.7	5	22.7	12	54.6	22	5.5
	6	408	0	0.0	6	40.0	9	60.0	15	3.8
	7	102	2	18.2	1	9.1	8	72.7	11	2.8
	8	307	1	12.5	3	37.5	4	50.0	8	2.0
	9	215	0	0.0	1	16.7	5	83.3	6	1.5

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
222 ขด42	10	511	0	0.0	0	0.0	5	100.0	5	1.3
	11	624	0	0.0	0	0.0	5	100.0	5	1.3
	12	632	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8
277 ขด43	1	406	2	1.6	4	3.3	116	95.1	122	30.5
	2	210	11	22.9	17	35.4	20	41.7	48	12.0
	3	209	11	27.5	16	40.0	13	32.5	40	10.0
	4	408	4	10.8	11	29.7	22	59.5	37	9.3
	5	612	4	23.5	5	29.4	8	47.1	17	4.3
	6	212	2	15.4	6	46.2	5	38.5	13	3.3
	7	403	0	0.0	0	0.0	10	100.0	10	2.5
	8	307	2	22.2	2	22.2	5	55.5	9	2.3
	9	632	2	25.0	4	50.0	2	25.0	8	2.0
	10	220	3	42.9	3	42.9	1	14.3	7	1.8
	11	507	0	0.0	2	50.0	2	50.0	4	1.0
	12	102	1	33.3	0	0.0	2	66.7	3	0.8
	13	213	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8
	14	604	1	33.3	0	0.0	2	66.7	3	0.8
232 นว44	1	616	1	1.6	31	49.2	31	49.2	63	15.8
	2	625	6	12.0	17	34.0	27	54.0	50	12.5
	3	506	1	2.5	9	22.5	30	75.0	40	10.0
	4	214	2	11.8	4	23.5	11	64.7	17	4.3

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับ ที่	สิ่ง กระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %		
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %				
232 นว44	5	505	1	5.9	3	17.6	13	76.5	17	4.3	
	6	605	1	7.7	8	61.5	4	30.8	13	3.3	
	7	620	1	8.3	3	25.0	8	66.7	12	3.0	
	8	660	8	72.7	2	18.2	1	9.1	11	2.8	
	9	104	3	30.0	3	30.0	4	40.0	10	2.5	
	10	520	1	10.0	2	20.0	7	70.0	10	2.5	
	11	650	1	10.0	2	30.0	6	60.0	10	2.5	
	12	101	4	44.4	5	55.6	0	0.0	9	2.3	
	13	644	1	11.1	3	33.3	5	55.6	9	2.3	
	14	404	0	0.0	2	40.0	3	60.0	5	1.3	
	15	503	0	0.0	0	0.0	5	100.0	5	1.3	
	16	102	2	50.0	2	50.0	0	0.0	4	1.0	
	17	206	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8	
	18	307	1	33.3	1	33.3	1	33.3	3	0.8	
	19	624	1	33.3	2	66.7	0	0.0	3	0.8	
	20	635	1	33.3	2	66.7	0	0.0	3	0.8	
	21	647	1	33.3	2	66.7	0	0.0	3	0.8	
	210 นว45	1	106	11	14.3	20	26.0	46	59.7	77	19.3
		2	650	2	5.1	17	43.6	20	51.3	39	9.8
		3	621	4	11.4	8	22.9	23	65.7	35	8.8
		4	214	4	15.4	8	30.8	14	53.8	26	8.3

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %		
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %				
210 นว45	5	507	2	11.1	8	44.4	8	44.4	18	4.5	
	6	620	4	28.6	2	14.3	8	57.1	14	3.5	
	7	629	2	14.3	2	14.3	10	71.4	14	3.5	
	8	104	8	66.7	4	33.3	0	0.0	12	3.0	
	9	505	1	9.1	3	27.3	7	63.6	11	2.8	
	10	102	7	77.8	1	11.1	1	11.1	9	2.3	
	11	642	1	14.3	2	28.6	4	57.1	7	1.8	
	12	101	1	16.7	5	83.3	0	0.0	6	1.5	
	13	208	1	16.7	1	16.7	4	66.7	6	1.5	
	14	632	2	33.3	4	66.7	0	0.0	6	1.5	
	15	307	0	0.0	3	60.0	2	40.0	5	1.3	
	16	311	3	60.0	2	40.0	0	0.0	5	1.3	
	17	605	2	40.0	3	60.0	0	0.0	5	1.3	
	18	404	1	33.3	0	0.0	2	66.7	3	0.8	
	19	635	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8	
	235 นว46	1	404	8	7.4	32	29.6	68	63.0	108	27.0
		2	650	5	5.6	18	20.0	67	74.4	90	22.5
		3	514	2	8.7	19	82.6	2	8.7	23	5.8
		4	214	1	9.1	5	45.5	5	45.5	11	2.8
5		663	2	25.0	4	50.0	2	25.0	8	2.0	
6		102	6	100.0	0	0.0	0	0.0	6	1.5	

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่	
			ทำน้อย		ทำพอประมาณ		ทำบ่อย			
				%		%		%		%
235 นร.46	7	620	0	0.0	2	33.3	4	66.7	6	1.5
	8	101	5	100.0	0	0.0	0	0.0	5	1.3
	9	215	5	100.0	0	0.0	0	0.0	5	1.3
	10	305	0	0.0	1	20.0	4	80.0	5	1.3
	11	501	0	0.0	2	40.0	3	60.0	5	1.3
	12	505	2	40.0	0	0.0	3	60.0	5	1.3
	13	632	1	20.0	2	40.0	2	40.0	5	1.3
	14	104	3	100.0	0	0.0	0	0.0	3	0.8
	15	108	3	100.0	0	0.0	0	0.0	3	0.8
	16	605	0	0.0	2	66.7	1	33.3	3	0.8
	17	614	1	33.3	1	33.3	1	33.3	3	0.8
209 นน.47	1	404	16	15.1	41	38.7	49	46.2	106	26.5
	2	650	9	23.1	16	41.0	14	35.9	39	9.8
	3	104	28	82.4	6	17.6	0	0.0	34	8.5
	4	515	8	28.6	8	28.6	12	42.9	28	7.0
	5	621	5	35.7	2	14.3	7	50.0	14	3.5
	6	214	3	30.0	2	20.0	5	50.0	10	2.5
	7	407	5	50.0	5	50.0	0	0.0	10	2.5
	8	655	7	100.0	0	0.0	0	0.0	7	1.8
	9	102	4	80.0	1	20.0	0	0.0	5	1.3
	10	504	3	60.0	2	40.0	0	0.0	5	1.3

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่	
			ทำน้อย		ทำพอประมาณ		ทำบ่อย			
				%		%		%		%
209 คน 47	11	520	1	20.0	1	20.0	3	60.0	5	1.3
	12	620	0	0.0	2	40.0	3	60.0	5	1.3
	13	628	1	20.0	3	60.0	1	20.0	5	1.3
	14	215	4	100.0	0	0.0	0	0.0	4	1.0
	15	632	0	0.0	3	75.0	1	25.0	4	1.0
	16	101	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8
	17	409	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8
	18	605	1	33.3	1	33.3	1	33.3	3	0.8
	19	647	3	100.0	0	0.0	0	0.0	3	0.8
	20	660	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8
234 คน 48	1	621	11	20.0	22	41.5	20	37.7	53	13.3
	2	640	2	7.2	10	35.7	16	57.1	28	7.0
	3	403	1	5.3	5	26.3	13	68.4	19	4.8
	4	104	14	77.8	4	22.2	0	0.0	18	4.5
	5	515	4	33.3	2	16.7	6	50.0	12	3.0
	6	632	1	8.3	9	75.0	2	16.7	12	3.0
	7	628	0	0.0	5	50.0	5	50.0	10	2.5
	8	407	5	55.6	4	44.4	0	0.0	9	2.3
	9	624	5	71.4	2	28.6	0	0.0	7	1.8
	10	401	0	0.0	3	50.0	3	50.0	6	1.5
	11	504	2	33.3	4	66.7	0	0.0	6	1.5

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับ ที่	สิ่ง กระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
234 นน18	12	312	5	100.0	0	0.0	0	0.0	5	1.3
	13	404	1	20.0	1	20.0	3	60.0	5	1.3
	14	620	0	0.0	2	40.0	3	60.0	5	1.3
	15	605	3	75.0	1	25.0	0	0.0	4	1.0
	16	649	2	50.0	2	50.0	0	0.0	4	1.0
	17	102	3	100.0	0	0.0	0	0.0	3	0.8
	18	214	0	0.0	3	100.0	0	0.0	3	0.8
	19	303	1	33.3	2	66.7	0	0.0	3	0.8
	20	405	1	33.3	1	33.3	1	33.3	3	0.8
	21	409	1	33.3	2	66.7	0	0.0	3	0.8
	22	514	2	66.7	0	0.0	1	33.3	3	0.8
	23	604	1	33.3	0	0.0	2	66.7	3	0.8
	24	623	0	0.0	0	0.0	3	100.0	3	0.8
243 นน49	1	508	4	5.1	23	29.1	52	65.8	79	19.8
	2	515	1	2.7	11	29.7	25	67.6	37	9.3
	3	628	1	2.9	12	35.3	21	61.8	34	8.5
	4	404	0	0.0	1	5.0	19	95.0	20	5.0
	5	632	1	5.3	15	78.9	3	15.8	9	4.8
	6	302	0	0.0	3	18.8	13	81.3	16	4.0
	7	501	0	0.0	3	23.1	10	76.9	13	3.3
	8	620	2	16.7	4	33.3	6	50.0	12	3.0

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
243 นน49	9	657	1	9.1	5	45.5	5	45.5	11	2.8
	10	403	1	11.1	3	33.3	5	55.6	9	2.3
	11	605	0	0.0	3	37.5	5	62.5	8	2.0
	12	401	1	14.3	3	42.9	3	42.9	7	1.8
	13	104	3	60.0	2	40.0	0	0.0	5	1.3
	14	402	0	0.0	1	25.0	3	75.0	4	1.0
	15	411	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8
278 นน50	1	515	23	11.6	53	26.6	123	61.8	199	49.8
	2	508	0	0.0	9	52.9	8	47.1	17	4.3
	3	312	8	88.9	1	11.1	0	0.0	9	2.3
	4	632	2	22.2	6	66.7	1	11.1	9	2.3
	5	404	0	0.0	0	0.0	8	100.0	8	2.0
	6	309	1	16.7	4	66.7	1	16.7	6	1.5
	7	501	0	0.0	1	20.0	4	80.0	5	1.3
	8	104	2	50.0	2	50.0	0	0.0	4	1.0
	9	101	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8
	10	210	0	0.0	0	0.0	3	100.0	3	0.8
	11	605	1	33.3	1	33.3	1	33.3	3	0.8
	12	620	0	0.0	0	0.0	3	100.0	3	0.8
	13	624	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
216 ผน51	1	411	2	11.1	4	22.2	12	66.7	18	4.5
	2	515	4	22.2	5	27.8	9	50.0	18	4.5
	3	607	1	6.3	5	31.3	10	62.5	16	4.0
	4	620	1	6.3	5	31.3	10	62.5	16	4.0
	5	657	4	26.7	7	46.7	4	26.7	15	3.8
	6	508	5	35.7	2	14.3	7	50.0	14	3.5
	7	104	7	53.8	6	46.2	0	0.0	13	3.3
	8	613	2	16.7	4	33.3	6	50.0	12	3.0
	9	621	2	16.7	5	41.7	5	41.7	12	3.0
	10	605	1	9.1	8	72.7	2	18.2	11	2.8
	11	632	0	0.0	8	80.0	2	20.0	10	2.5
	12	611	2	22.2	1	11.1	6	66.7	9	2.3
	13	403	1	12.5	4	50.0	3	37.5	8	2.0
	14	624	7	87.5	1	12.5	0	0.0	8	2.0
	15	401	1	14.3	2	28.6	4	57.1	7	1.8
	16	404	1	14.3	3	42.9	3	42.9	7	1.8
	17	628	0	0.0	6	85.7	1	14.7	7	1.8
	18	312	6	100.0	0	0.0	0	0.0	6	1.5
	19	101	3	60.0	2	40.0	0	0.0	5	1.3
	20	301	1	20.0	1	20.0	3	60.0	5	1.3
	21	309	1	20.0	4	80.0	0	0.0	5	1.3

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
216 คน51	22	407	1	20.0	4	80.0	0	0.0	5	1.3
	23	410	2	40.0	2	40.0	1	20.0	5	1.3
	24	302	0	0.0	2	50.0	2	50.0	4	1.0
	25	303	0	0.0	2	50.0	2	50.0	4	1.0
	26	409	3	75.0	1	25.0	0	0.0	4	1.0
	27	501	1	25.0	2	50.0	1	25.0	4	1.0
	28	604	1	33.3	1	33.3	1	33.3	3	0.8
	29	649	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8
	250 คน52	1	404	6	10.9	18	32.7	31	56.4	55
2		515	6	20.0	9	30.0	15	50.0	30	7.5
3		303	2	9.5	10	47.6	9	42.9	21	5.3
4		650	1	5.6	8	44.4	9	50.0	18	4.5
5		620	1	5.9	3	17.6	13	76.5	17	4.3
6		218	2	12.5	6	37.5	8	50.0	16	4.0
7		621	4	25.0	5	31.3	7	43.8	16	4.0
8		302	0	0.0	4	33.3	8	66.7	12	3.0
9		605	2	20.0	5	50.0	3	30.0	10	2.5
10		102	9	100.0	0	0.0	0	0.0	9	2.3
11		504	5	55.6	4	44.4	0	0.0	9	2.3
12		101	4	50.0	4	50.0	0	0.0	8	2.0
13		104	4	57.1	3	42.9	0	0.0	7	1.8

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
250 คน52	14	624	6	85.7	1	14.3	0	0.0	7	1.8
	15	312	5	83.3	1	16.7	0	0.0	6	1.5
	16	210	1	20.0	2	40.0	2	40.0	5	1.3
	17	501	0	0.0	1	20.0	4	80.0	5	1.3
	18	609	0	0.0	1	25.0	3	75.0	3	0.8
	19	215	3	100.0	0	0.0	0	0.0	3	0.8
	20	311	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8
261 คน53	1	616	10	11.6	30	34.9	46	53.5	86	21.5
	2	613	9	16.1	23	41.1	24	42.9	56	14.0
	3	206	2	7.4	6	22.2	19	70.4	27	6.8
	4	303	1	4.8	4	19.0	16	76.2	21	5.3
	5	101	12	70.6	5	29.4	0	0.0	17	4.3
	6	302	2	15.4	2	15.4	9	62.2	13	3.3
	7	620	0	0.0	2	15.4	11	84.6	13	3.3
	8	605	2	16.7	8	66.7	2	16.7	12	3.0
	9	306	6	60.0	4	40.0	0	0.0	10	2.5
	10	214	1	14.3	2	28.6	4	57.1	7	1.8
	11	309	1	14.3	2	28.6	4	57.1	7	1.8
	12	609	1	14.3	1	14.3	5	71.4	7	1.8
	13	505	0	0.0	2	40.0	3	60.0	5	1.3
	14	506	0	0.0	0	0.0	5	100.0	5	1.3

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่	
			ทำน้อย		ทำพอประมาณ		ทำบ่อย			
				%		%		%		%
261 ศก53	15	611	0	0.0	2	40.0	3	60.0	5	1.3
	16	624	5	100.0	0	0.0	0	0.0	5	1.3
	17	631	0	0.0	2	50.0	2	50.0	4	1.0
	18	644	1	33.3	2	66.7	0	0.0	3	0.8
211 ศก54	1	101	64	91.4	6	8.6	0	0.0	70	17.5
	2	613	13	24.5	21	39.6	19	35.8	53	13.3
	3	306	39	88.6	5	11.4	0	0.0	44	11.0
	4	616	9	37.5	7	29.2	8	33.3	24	6.0
	5	206	11	55.5	3	15.0	6	30.3	20	5.0
	6	605	14	87.5	1	6.3	1	6.3	16	4.0
	7	647	13	86.7	2	13.3	0	0.0	15	3.8
	8	308	0	0.0	2	18.2	9	81.8	11	2.8
	9	643	8	80.0	2	20.0	0	0.0	10	0.5
	10	309	5	55.6	2	22.2	2	22.2	9	2.3
	11	302	2	25.0	2	25.0	4	50.0	8	2.0
	12	102	5	100.0	0	0.0	0	0.0	5	1.3
	13	214	1	25.0	2	50.0	1	25.0	4	1.0
	14	303	3	75.0	0	0.0	1	25.0	4	1.0
	15	611	3	75.0	0	0.0	1	25.0	4	1.0
	16	624	3	75.0	1	25.0	0	0.0	4	1.0
	17	604	3	100.0	0	0.0	0	0.0	3	0.8
	18	620	1	33.3	1	33.3	1	33.3	3	0.8

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่	
			ทำน้อย		ทำพอประมาณ		ทำบ่อย			
				%		%		%		%
255 กต55	1	604	53	64.6	18	20.0	11	13.4	82	20.5
	2	101	45	91.8	4	8.2	0	0.0	49	12.3
	3	643	30	93.8	2	6.3	0	0.0	32	8.0
	4	616	10	35.7	12	42.9	6	21.4	28	7.0
	5	777	7	46.7	2	13.3	6	40.0	15	3.8
	6	506	2	25.0	2	25.0	4	50.0	8	2.0
	7	605	3	37.5	4	50.0	1	12.5	8	2.0
	8	632	3	42.9	3	42.9	1	14.3	7	1.8
	9	624	5	83.3	1	16.7	0	0.0	6	1.5
	10	102	5	100.0	0	0.0	0	0.0	5	1.3
	11	206	4	80.0	0	0.0	1	20.0	5	1.3
	12	214	0	0.0	4	80.0	1	20.0	5	1.3
	13	613	3	60.0	0	0.0	2	40.0	5	1.3
	14	620	0	0.0	1	20.0	4	80.0	5	1.3
	15	104	3	100.0	0	0.0	0	0.0	3	0.8
	16	611	2	66.7	0	0.0	1	33.3	3	0.8
	17	647	3	100.0	0	0.0	0	0.0	3	0.8
268 พม56	1	508	19	9.7	59	30.1	118	60.2	196	49.0
	2	632	3	18.8	10	62.5	3	18.8	16	4.0
	3	605	3	21.4	7	50.0	4	28.6	14	3.5
	4	643	8	72.7	3	27.3	0	0.0	11	2.8

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
268 พม56	5	501	0	0.0	4	40.0	6	60.0	10	2.5
	6	618	7	70.0	2	20.0	1	10.0	10	2.5
	7	210	0	0.0	3	33.3	6	66.7	9	2.3
	8	217	2	28.6	2	28.6	3	42.9	7	1.8
	9	620	1	16.7	3	50.0	2	33.3	6	1.5
	10	404	0	0.0	1	20.0	4	80.0	5	1.3
	11	633	3	60.0	0	0.0	2	40.0	5	1.3
	12	211	0	0.0	1	25.0	3	75.0	4	1.0
	13	502	2	50.0	0	0.0	2	50.0	4	1.0
	14	104	3	100.0	0	0.0	0	0.0	3	0.8
	15	302	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8
	16	517	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8
	17	602	1	33.3	2	66.7	0	0.0	3	0.8
271 พม57	1	404	15	12.1	34	27.4	75	60.5	124	31.0
	2	643	11	68.8	5	31.3	0	0.0	16	4.0
	3	632	4	30.8	7	53.8	2	15.4	13	3.3
	4	501	0	0.0	1	8.3	11	91.7	12	3.0
	5	516	4	36.4	2	18.2	5	45.5	11	2.8
	6	648	1	11.1	2	22.2	6	66.7	9	2.3
	7	101	6	75.0	2	25.0	0	0.0	8	2.0
	8	204	3	37.5	0	0.0	5	62.5	8	2.0

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
271. วม57	9	407	3	50.0	3	50.0	0	0.0	6	1.5
	10	605	3	50.0	3	50.0	0	0.0	6	1.5
	11	108	3	75.0	1	25.0	0	0.0	4	1.0
	12	202	2	50.0	2	50.0	0	0.0	4	1.0
	13	214	2	50.0	0	0.0	2	50.0	4	1.0
	14	304	2	50.0	1	25.0	1	25.0	4	1.0
	15	311	3	75.0	1	25.0	0	0.0	4	1.0
	16	215	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8
	17	401	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8
279. วม58	1	404	6	6.6	13	14.3	72	79.1	91	22.8
	2	222	8	15.1	11	20.8	34	64.2	53	13.3
	3	501	3	8.8	8	23.5	23	67.6	34	8.5
	4	516	1	4.3	3	13.0	19	82.6	23	5.8
	5	203	2	9.5	5	23.8	14	66.7	21	5.3
	6	632	1	10.0	4	40.0	5	50.0	10	2.5
	7	605	1	11.1	6	66.7	2	22.2	9	2.3
	8	620	0	0.0	1	12.5	7	87.5	8	2.0
	9	614	0	0.0	0	0.0	6	100.0	6	1.5
	10	618	5	83.3	1	16.7	0	0.0	6	1.5
	11	101	2	50.0	2	50.0	0	0.0	4	1.0
	12	514	0	0.0	2	50.0	2	50.0	4	1.0

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่	
			ทำน้อย		ทำพอประมาณ		ทำบ่อย			
				%		%		%		%
279 ฅ158	13	643	3	75.0	1	25.0	0	0.0	4	1.0
	14	650	0	0.0	2	50.0	2	50.0	4	1.0
	15	214	0	0.0	2	66.7	1	33.3	3	0.8
215 ฅ159	1	203	0	0.0	9	6.8	123	19.2	132	33.0
	2	305	1	3.6	4	14.3	23	82.1	28	7.0
	3	210	0	0.0	0	0.0	25	100.0	25	6.3
	4	501	0	0.0	1	4.2	23	95.8	24	6.0
	5	304	0	0.0	1	4.3	22	95.7	23	5.8
	6	620	0	0.0	1	10.0	9	90.0	10	2.5
	7	520	0	0.0	0	0.0	9	100.0	9	2.3
	8	621	0	0.0	0	0.0	7	100.0	7	1.8
	9	624	4	57.1	3	42.9	0	0.0	7	1.8
	10	638	4	57.1	1	14.3	2	28.6	7	1.8
	11	202	0	0.0	1	25.0	3	75.0	4	1.0
	12	401	0	0.0	1	25.0	3	75.0	4	1.0
	13	402	0	0.0	0	0.0	4	100.0	4	1.0
	14	604	0	0.0	1	25.0	3	75.0	4	1.0
	15	632	0	0.0	2	50.0	2	50.0	4	1.0
	16	301	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8
	17	303	0	0.0	0	0.0	3	100.0	3	0.8
	18	514	1	33.3	1	33.3	1	33.3	3	0.8
	19	635	1	33.3	2	66.7	0	0.0	3	0.8

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
269 นม60	1	508	8	5.6	30	21.0	105	73.4	143	35.8
	2	632	3	11.1	15	55.6	9	33.3	27	6.8
	3	501	1	4.3	1	4.3	21	91.3	23	5.8
	4	628	0	0.0	5	29.4	12	70.6	17	4.3
	5	620	0	0.0	3	18.8	13	81.3	16	4.0
	6	210	0	0.0	3	20.0	12	80.0	15	3.8
	7	302	0	0.0	3	23.1	10	76.9	13	3.3
	8	404	0	0.0	1	10.0	9	90.0	10	2.5
	9	515	0	0.0	4	40.0	6	60.0	10	2.5
	10	211	0	0.0	1	20.0	4	80.0	5	1.3
	11	605	1	25.0	2	50.0	1	25.0	4	1.0
	12	633	1	33.3	1	33.3	1	33.3	3	3.8
	13	643	1	33.3	2	66.7	0	0.0	3	3.8
219 นม61	1	622	5	5.2	13	13.4	79	84.4	97	24.3
	2	605	5	15.6	21	62.2	6	18.8	32	8.0
	3	614	1	3.4	5	17.2	23	79.3	29	7.3
	4	213	3	11.1	6	22.2	18	66.7	27	6.8
	5	210	3	13.6	6	27.3	13	59.1	22	5.5
	6	501	1	5.6	3	16.7	14	77.8	18	4.5
	7	620	1	5.9	2	11.8	14	82.4	17	4.3
	8	101	6	66.7	2	22.2	1	11.1	9	2.3

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับ ที่	สิ่ง กระตุ้น	ความถี่ของอัตราการใช้กระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
219 ขด61	9	307	1	12.5	1	12.5	6	75.0	8	2.0
	10	216	0	0.0	1	14.3	6	85.7	7	1.8
	11	305	0	0.0	4	57.1	3	42.9	7	1.8
	12	604	2	28.6	2	28.6	3	42.9	7	1.8
	13	650	0	0.0	1	14.3	6	85.7	7	1.8
	14	606	0	0.0	1	16.7	5	83.3	6	1.5
	15	404	0	0.0	0	0.0	5	100.0	5	1.3
	16	102	3	75.0	1	25.0	0	0.0	4	1.0
	17	612	0	0.0	0	0.0	4	100.0	4	1.0
	18	632	0	0.0	4	100.0	0	0.0	4	1.0
	19	222	0	0.0	0	0.0	3	100.0	3	0.8
	20	516	0	0.0	2	66.7	1	33.3	3	0.8
238 ขด62	1	620	7	8.5	21	25.6	54	65.9	82	20.5
	2	616	6	15.0	18	45.0	16	40.0	40	10.0
	3	622	1	3.7	5	18.5	21	77.8	27	6.8
	4	624	22	88.0	3	12.0	0	0.0	25	6.3
	5	605	2	11.1	15	83.3	1	5.6	18	4.5
	6	609	2	11.8	5	29.4	10	58.8	17	4.3
	7	102	13	86.7	2	13.3	0	0.0	15	3.8
	8	101	6	46.2	7	53.8	0	0.0	13	3.3
	9	614	2	16.7	1	8.3	9	75.0	12	3.0

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
238 อด62	10	635	4	33.3	7	58.3	1	8.3	12	3.0
	11	634	10	100.0	0	0.0	0	0.0	10	2.5
	12	601	0	0.0	2	33.3	4	66.7	6	1.5
	13	650	1	16.7	2	33.3	3	50.0	6	1.5
	14	214	1	20.0	2	40.0	2	40.0	5	1.3
	15	510	1	20.0	1	20.0	3	60.0	5	1.3
	16	210	0	0.0	2	50.0	2	50.0	4	1.0
	17	106	0	0.0	3	100.0	0	0.0	3	0.8
	18	506	0	0.0	0	0.0	3	100.0	3	0.8
251 อด63	1	627	13	14.8	22	25.0	53	60.2	88	22.0
	2	622	10	12.2	16	19.5	56	68.3	82	20.5
	3	632	1	7.7	9	69.5	3	23.1	13	3.3
	4	621	1	11.1	1	11.1	7	77.8	9	2.3
	5	104	5	62.5	3	37.5	0	0.0	8	2.0
	6	222	1	12.5	1	12.5	6	75.0	8	2.0
	7	614	3	37.5	1	12.5	4	50.0	8	2.0
	8	643	4	50.0	4	50.0	0	0.0	8	2.0
	9	404	2	28.6	0	0.0	5	71.4	7	1.8
	10	501	0	0.0	2	28.6	5	71.4	7	1.8
	11	648	0	0.0	1	16.7	5	83.3	6	1.5
	12	101	2	50.0	2	50.0	0	0.0	4	1.0

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับ ที่	สิ่ง กระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
251 อด 63	13	218	0	0.0	1	25.0	3	75.0	4	1.0
	14	312	4	100.0	0	0.0	0	0.0	4	1.0
	15	504	1	25.0	3	75.0	0	0.0	4	1.0
	16	102	3	100.0	0	0.0	0	0.0	3	0.8
	17	311	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8
	18	620	0	0.0	0	0.0	3	100.0	3	0.8
	19	655	3	100.0	0	0.0	0	0.0	3	0.8
230 ป 64	1	615	1	0.6	11	6.5	156	92.9	168	42.0
	2	301	1	2.4	2	4.8	39	92.9	42	10.5
	3	501	0	0.0	1	5.0	19	95.0	20	5.0
	4	304	0	0.0	2	13.3	13	86.7	15	3.8
	5	606	1	7.7	1	7.7	11	84.6	13	3.3
	6	302	1	11.1	1	11.1	7	77.8	9	2.3
	7	620	0	0.0	0	0.0	8	100.0	8	2.0
	8	639	1	14.3	0	0.0	6	85.7	7	1.8
	9	401	0	0.0	0	0.0	5	100.0	5	1.3
	10	521	0	0.0	1	20.0	4	80.0	5	1.3
	11	624	4	80.0	0	0.0	1	20.0	5	1.3
	12	210	0	0.0	0	0.0	4	100.0	4	1.0
	13	506	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8
	14	604	1	33.3	1	33.3	1	33.3	3	0.8

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
230 ปช64	15	607	0	0.0	0	0.0	3	100.0	3	0.8
	16	632	0	0.0	3	100.0	0	0.0	3	0.8
	17	654	0	0.0	0	0.0	3	100.0	3	0.8
218 ปช65	1	207	23	19.8	32	27.6	61	52.6	116	29.0
	2	218	8	13.6	17	28.8	34	57.6	59	14.8
	3	404	2	6.9	10	34.5	17	58.6	29	7.3
	4	607	1	5.9	4	23.5	12	70.6	17	4.3
	5	632	2	11.8	14	82.4	1	5.9	17	4.3
	6	204	8	72.7	1	9.1	2	18.2	11	2.8
	7	302	0	0.0	3	37.5	5	12.5	8	2.0
	8	219	5	71.0	1	14.3	1	14.3	7	1.8
	9	639	0	0.0	0	0.0	6	100.0	6	1.5
	10	210	0	0.0	1	25.0	3	75.0	4	1.0
	11	655	3	75.0	0	0.0	1	25.0	4	1.0
	12	206	1	33.3	1	33.3	1	33.3	3	0.8
	13	512	1	33.3	1	33.3	1	33.3	3	0.8
	14	605	1	33.3	2	66.7	0	0.0	3	0.8
	15	619	0	0.0	0	0.0	3	100.0	3	0.8
	16	620	0	0.0	2	66.7	1	33.3	3	0.8
	17	621	2	66.7	0	0.0	1	33.3	3	0.8

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับ ที่	สิ่ง กระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
252 ปช66	1	501	2	3.0	14	21.2	50	75.8	66	16.5
	2	615	2	4.5	5	11.4	37	81.1	44	11.0
	3	302	5	13.2	5	13.2	28	73.7	38	9.5
	4	604	4	14.3	8	28.6	16	57.1	28	7.0
	5	503	1	5.0	1	5.0	18	90.0	20	5.0
	6	607	0	0.0	6	35.3	11	64.7	17	4.3
	7	304	1	7.7	4	30.8	8	61.5	13	3.3
	8	301	0	0.0	4	36.4	7	63.6	11	2.8
	9	610	6	60.0	4	40.0	0	0.0	10	2.5
	10	401	1	12.5	2	25.0	5	62.5	8	2.0
	11	404	0	0.0	2	25.0	6	75.0	8	2.0
	12	617	3	37.5	1	12.5	4	50.0	8	2.0
	13	624	5	83.3	1	16.7	0	0.0	6	1.5
	14	632	0	0.0	3	60.0	2	40.0	5	1.3
	15	641	0	0.0	2	50.0	2	50.0	4	1.0
	16	207	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8
	17	403	1	33.3	0	0.0	2	66.7	3	0.8
	18	605	1	33.3	2	66.7	2	66.7	3	0.8
208 ปช67	1	305	67	97.1	1	1.4	1	1.4	69	17.3
	2	514	31	49.2	20	31.7	12	19.0	63	15.8
	3	403	30	53.6	12	21.4	14	25.0	56	14.0

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่	
			ทำน้อย		ทำพอประมาณ		ทำบ่อย			
				%		%		%		%
208 ปี 67	4	512	20	100.0	0	0.0	0	0.0	20	5.0
	5	501	9	69.2	2	15.4	2	15.4	13	3.3
	6	624	10	100.0	0	0.0	0	0.0	0	2.5
	7	207	6	85.7	1	14.3	0	0.0	7	1.8
	8	404	5	71.4	1	14.3	1	14.3	7	1.8
	9	204	4	66.7	1	16.7	1	16.7	6	1.5
	10	632	2	40.0	3	60.0	0	0.0	5	1.3
	11	202	3	75.0	1	25.0	0	0.0	4	1.0
	12	401	3	75.0	0	0.0	1	25.0	4	1.0
	13	411	3	75.0	1	25.0	0	0.0	4	1.0
	14	215	3	100.0	0	0.0	0	0.0	3	0.8
	15	304	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8
	16	312	3	100.0	0	0.0	0	0.0	3	0.8
254 ปี 68	1	218	16	9.0	57	32.2	104	58.8	177	44.3
	2	312	14	77.8	4	22.2	0	0.0	18	4.5
	3	639	1	8.3	2	16.7	9	75.0	12	3.0
	4	302	1	10.0	2	20.0	7	70.0	10	2.5
	5	207	2	22.2	3	33.3	4	44.4	9	2.3
	6	203	0	0.0	3	37.5	5	12.5	8	2.0
	7	655	6	85.7	1	14.3	0	0.0	7	1.8
	8	632	2	33.3	2	33.3	2	33.3	6	1.5

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการทำ						รวมความถี่	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
254 ปว68	9	201	3	60.0	2	40.0	0	0.0	4	1.3
	10	309	1	25.0	1	25.0	2	50.0	4	1.0
	11	515	1	25.0	1	25.0	2	50.0	4	1.0
	12	311	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8
	13	404	1	33.3	1	33.3	1	33.3	3	0.8
	14	620	0	0.0	0	0.0	3	100.0	3	0.8
	15	628	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8
233 ปว69	1	204	4	2.5	20	12.6	135	84.9	159	39.8
	2	512	1	3.2	1	3.2	29	93.5	31	7.8
	3	501	0	0.0	1	3.6	27	96.4	28	7.0
	4	502	0	0.0	1	8.3	11	91.7	12	3.0
	5	632	2	20.0	4	40.0	4	40.0	10	2.5
	6	404	0	0.0	2	22.2	7	77.8	9	2.3
	7	203	0	0.0	1	12.5	7	87.5	8	2.0
	8	214	0	0.0	1	14.3	6	85.7	7	1.8
	9	620	0	0.0	1	14.3	6	85.7	7	1.8
	10	605	1	20.0	3	60.0	1	20.0	5	1.3
	11	102	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8
	12	504	0	0.0	0	0.0	3	100.0	3	0.8
	13	516	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับ ที่	สิ่ง กระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
242 ปี 70	1	639	15	20.6	17	23.0	42	56.8	74	18.5
	2	203	1	3.2	10	32.3	20	64.5	31	7.8
	3	627	2	9.1	8	36.4	12	54.5	22	5.5
	4	632	1	6.3	13	81.3	2	12.5	16	4.0
	5	202	10	100.0	0	0.0	0	0.0	10	2.5
	6	204	1	10.0	5	50.0	4	40.0	10	2.5
	7	514	1	11.1	4	44.4	4	44.4	9	2.3
	8	312	5	62.5	3	37.5	0	0.0	8	2.0
	9	404	1	12.5	3	37.5	4	50.5	8	2.0
	10	624	6	75.0	1	12.5	1	12.5	8	2.0
	11	501	2	28.6	1	14.3	4	57.1	7	1.8
	12	504	6	85.7	1	14.3	0	0.0	7	1.8
	13	648	2	28.6	2	28.6	3	42.9	7	1.8
	14	207	4	66.7	2	33.3	0	0.0	6	1.5
	15	502	3	50.0	0	0.0	3	50.0	6	1.5
	16	208	3	60.0	2	40.0	0	0.0	5	1.3
	17	218	2	40.0	1	26.0	2	40.0	5	1.3
	18	102	3	75.0	1	25.0	0	0.0	4	1.0
	19	311	3	75.0	1	25.0	0	0.0	4	1.0
	20	655	4	100.0	0	0.0	0	0.0	4	1.0
	21	309	1	33.3	1	33.3	1	33.3	3	0.8
	22	403	1	33.3	1	33.3	1	33.3	3	0.8

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
265 ปี 71	1	626	24	22.2	16	24.8	68	63.0	108	27.0
	2	304	20	30.7	9	13.8	36	55.4	65	16.3
	3	518	5	23.8	1	4.8	15	71.4	21	5.3
	4	517	3	23.1	2	15.4	8	61.5	13	3.3
	5	302	1	11.1	4	44.4	4	44.4	9	2.3
	6	508	3	33.3	1	11.1	5	55.6	9	2.3
	7	639	2	25.0	0	0.0	6	75.0	8	2.0
	8	654	3	37.5	0	0.0	5	62.5	8	2.0
	9	202	0	0.0	2	40.0	3	60.0	5	1.3
	10	311	2	40.0	0	0.0	3	60.0	5	1.3
	11	606	1	20.0	0	0.0	4	80.0	5	1.3
	12	102	1	25.0	1	25.0	2	50.0	4	1.0
	13	215	1	25.0	1	25.0	2	50.0	4	1.0
	14	501	1	25.0	1	25.0	2	50.0	4	1.0
	15	301	0	0.0	0	0.0	3	100.0	3	0.8
	16	632	1	33.3	2	66.7	0	0.0	3	0.8
280 ปี 72	1	515	13	25.0	18	34.6	21	40.4	52	13.0
	2	640	2	4.0	17	34.0	31	62.0	50	13.5
	3	627	11	35.5	8	25.8	12	38.7	31	7.8
	4	312	9	75.0	3	25.0	0	0.0	12	3.0
	5	632	2	18.2	9	81.8	0	0.0	11	2.8
	6	104	9	90.0	1	10.0	0	0.0	10	2.5

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
280 ปช72	7	607	1	12.5	4	50.0	3	37.5	8	2.0
	8	309	0	0.0	4	57.1	3	42.9	7	1.8
	9	311	6	85.7	1	14.3	0	0.0	7	1.8
	10	407	4	57.1	3	42.9	0	0.0	7	1.8
	11	202	5	83.3	1	16.7	0	0.0	6	1.5
	12	304	2	50.0	2	50.0	0	0.0	4	1.0
	13	302	0	0.0	2	66.7	1	33.3	3	0.8
	14	403	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8
	15	409	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8
	16	504	1	33.3	2	66.7	0	0.0	3	0.8
	17	624	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	0.8
202 ปช73	1	207	40	29.9	51	38.5	43	32.1	134	33.5
	2	607	16	22.5	21	29.6	34	47.9	71	17.8
	3	619	7	28.0	12	48.0	6	24.0	25	6.3
	4	218	1	11.1	4	44.4	4	44.4	9	2.3
	5	311	7	77.8	2	22.2	0	0.0	9	2.3
	6	632	1	11.1	8	88.9	0	0.0	9	2.3
	7	639	2	22.2	5	55.6	2	22.2	9	2.3
	8	628	0	0.0	5	62.5	3	37.5	8	2.0
	9	604	4	57.1	1	14.3	2	28.6	7	1.8
	10	404	1	16.7	4	66.7	1	16.7	6	1.5

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับ ที่	สิ่ง กระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
202 ปี ๖73	11	651	5	100.0	0	0.0	0	0.0	5	1.3
	12	304	3	75.0	1	25.0	0	0.0	4	1.0
	13	401	1	25.0	1	25.0	2	50.0	4	1.0
	14	507	0	0.0	2	50.0	2	50.0	4	1.0
	15	620	0	0.0	0	0.0	4	100.0	4	1.0
	16	624	4	100.0	0	0.0	0	0.0	4	1.0
	17	635	1	25.0	3	75.0	0	0.0	4	1.0
	18	104	3	100.0	0	0.0	0	0.0	3	0.8
	19	409	1	33.3	2	66.7	0	0.0	3	0.8
	20	501	1	33.3	0	0.0	2	66.7	3	0.8
	21	655	3	100.0	0	0.0	0	0.0	3	0.8
231 ปี ๖74	1	504	0	0.0	9	8.1	102	91.1	111	27.8
	2	501	1	1.8	4	7.1	51	91.1	56	14.0
	3	302	1	4.0	3	12.0	21	84.0	25	6.3
	4	512	0	0.0	3	13.0	20	87.0	23	5.8
	5	304	0	0.0	2	25.0	6	75.0	8	2.0
	6	607	0	0.0	2	25.0	6	75.0	7	1.8
	7	218	0	0.0	1	14.3	6	85.7	7	1.8
	8	312	0	0.0	1	14.3	6	85.7	7	1.8
	9	502	0	0.0	1	14.3	6	85.7	7	1.8
	10	301	0	0.0	1	16.7	5	83.3	6	1.5

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่	
			ทำน้อย		ทำพอประมาณ		ทำบ่อย			
				%		%		%		%
231 ปช74	11	621	1	16.7	1	16.7	4	66.7	6	1.5
	12	617	0	0.0	1	20.0	4	80.0	5	1.3
	13	639	0	0.0	1	20.0	4	80.0	5	1.3
	14	654	0	0.0	0	0.0	5	100.0	5	1.3
	15	203	0	0.0	0	0.0	4	100.0	4	1.0
	16	210	0	0.0	0	0.0	4	100.0	4	1.0
	17	606	0	0.0	1	25.0	3	75.0	4	1.0
	18	632	0	0.0	3	75.5	1	25.0	4	1.0
	19	303	0	0.0	1	33.3	2	66.7	3	0.8
259 ปช75	1	613	12	15.2	29	36.7	38	48.1	79	19.8
	2	206	5	19.2	13	50.0	8	30.8	26	6.5
	3	610	26	100.0	0	0.0	0	0.0	26	6.5
	4	616	4	18.2	7	31.8	11	50.0	22	5.5
	5	624	11	78.6	2	14.3	1	7.1	14	3.5
	6	506	2	15.4	5	38.5	6	46.2	13	3.3
	7	302	2	16.7	4	33.3	6	50.0	12	3.0
	8	620	0	0.0	2	15.7	10	83.3	12	3.0
	9	214	2	20.0	3	30.0	5	50.0	10	2.5
	10	605	2	22.2	6	66.7	1	11.1	9	2.3
	11	604	3	42.9	4	57.1	0	0.0	7	1.8
	12	215	6	100.0	0	0.0	0	0.0	6	1.5

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับ ที่	สิ่ง กระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
259 ปี 75	13	207	3	60.0	1	20.0	1	20.0	5	1.3
	14	303	0	0.0	3	60.0	2	40.0	5	1.3
	15	407	5	100.0	0	0.0	0	0.0	5	1.3
	16	632	2	40.0	2	40.0	1	20.0	5	1.3
	17	101	4	100.0	0	0.0	0	0.0	4	1.0
	18	507	1	25.0	1	25.0	2	50.0	4	1.0
244 ปี 76	1	509	3	2.4	11	8.7	113	89.0	127	31.8
	2	654	1	2.6	5	12.8	33	84.6	39	9.8
	3	302	1	3.0	4	21.1	28	84.8	33	8.3
	4	304	1	4.5	3	13.6	18	81.8	22	5.5
	5	301	0	0.0	1	5.6	17	94.4	18	4.5
	6	606	0	0.0	0	0.0	18	100.0	18	4.5
	7	210	0	0.0	1	9.1	10	90.0	11	2.8
	8	501	0	0.0	0	0.0	10	100.0	10	2.5
	9	513	1	14.3	1	14.3	5	71.4	7	1.8
	10	502	0	0.0	1	16.7	5	83.3	6	1.5
	11	207	0	0.0	0	0.0	5	100.0	5	1.3
	12	504	0	0.0	0	0.0	5	100.0	5	1.3
	13	518	0	0.0	0	0.0	5	100.0	5	1.3
	14	617	1	25.0	0	0.0	3	75.0	4	1.0
	15	620	0	0.0	0	0.0	4	100.0	4	1.0
	16	517	0	0.0	0	0.0	3	100.0	3	0.8

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่ %	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
237 ส.ร.77	1	501	5	3.6	19	13.9	113	82.5	137	34.3
	2	404	3	8.1	12	32.4	22	59.5	37	9.3
	3	304	3	9.4	7	21.9	22	68.8	32	8.0
	4	632	2	8.7	19	82.6	2	8.7	23	5.8
	5	219	11	68.8	5	31.3	0	0.0	16	4.0
	6	514	0	0.0	12	92.3	1	7.7	13	3.3
	7	607	0	0.0	2	15.4	11	84.6	13	3.3
	8	210	0	0.0	1	14.3	6	85.7	7	1.8
	9	617	1	20.0	1	20.0	3	60.0	5	1.3
	10	214	0	0.0	2	50.0	2	50.0	4	1.0
	11	302	0	0.0	2	50.0	2	50.0	4	1.0
	12	101	1	33.3	1	33.3	1	33.3	3	0.8
	13	207	1	33.3	0	0.0	2	66.7	3	0.8
	14	605	1	33.3	2	66.7	0	0.0	3	0.8
258 ส.ร.78	1	404	5	4.3	27	23.3	84	72.4	116	29.0
	2	620	2	5.3	8	11.1	28	73.7	38	9.5
	3	605	2	10.0	13	65.0	5	25.0	20	5.0
	4	210	0	0.0	5	27.8	13	72.2	18	4.5
	5	501	0	0.0	1	6.7	14	93.3	15	3.8
	6	607	0	0.0	4	40.0	6	60.0	10	2.5
	7	304	3	37.5	3	37.5	2	25.0	8	2.0

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตรากระทำ						รวมความถี่ %		
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %				
258 ครั้ง 78	8	401	1	12.5	2	25.0	5	62.5	8	2.0	
	9	218	1	14.3	1	14.3	5	71.4	7	1.8	
	10	604	2	33.3	2	33.3	2	33.3	6	1.5	
	11	101	0	0.0	4	80.0	1	20.0	5	1.3	
	12	621	0	0.0	1	20.0	4	80.0	5	1.3	
	13	217	0	0.0	2	50.0	2	50.0	4	1.0	
	14	305	1	25.0	2	50.0	1	25.0	4	1.0	
	15	508	0	0.0	2	50.0	2	50.0	4	1.0	
	16	214	0	0.0	0	0.0	4	100.0	4	1.0	
	17	614	2	50.0	0	0.0	2	50.0	4	1.0	
	18	631	0	0.0	1	25.0	3	75.0	4	1.0	
	19	643	3	75.0	1	25.0	0	0.0	4	1.0	
	20	650	0	0.0	1	25.0	3	75.0	4	1.0	
	21	631	0	0.0	0	0.0	3	100.0	3	0.8	
	204 ครั้ง 79	1	404	11	9.3	36	30.5	71	60.1	118	29.5
		2	210	0	0.0	10	38.5	16	61.5	26	6.5
		3	632	4	17.4	14	60.9	5	21.7	23	5.8
		4	620	2	9.1	5	22.7	15	68.2	22	5.5
		5	602	12	66.7	6	33.3	0	0.0	18	4.5
		6	304	5	33.3	8	53.3	2	13.3	15	3.8
		7	508	2	13.3	3	20.0	10	66.7	15	3.8
8		605	4	28.6	9	64.3	1	7.1	14	3.5	

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับ ที่	สิ่ง กระตุ้น	ความถี่ของอัตราการกระทำ						รวมความถี่	
			ทำน้อย %		ทำพอประมาณ %		ทำบ่อย %			
204 สร79	9	501	0	0.0	2	20.0	8	80.0	10	2.5
	10	631	0	0.0	7	70.0	3	30.3	10	2.5
	11	214	0	0.0	2	25.0	6	75.0	8	2.0
	12	217	0	0.0	1	12.5	7	87.5	8	2.0
	13	101	2	28.6	4	57.1	1	14.3	7	1.8
	14	302	0	0.0	1	16.7	5	83.3	6	1.5
	15	401	1	20.0	1	20.0	3	60.0	5	1.3
	16	218	0	0.0	1	25.0	3	75.0	4	1.0
	17	303	0	0.0	1	25.0	3	75.0	4	1.0
	18	402	0	0.0	2	50.0	2	50.0	4	1.0
	19	614	0	0.0	0	0.0	4	100.0	4	1.0
	20	635	1	25.0	2	50.0	1	25.0	4	1.0
	21	650	0	0.0	1	25.0	3	75.0	4	1.0
	22	305	0	0.0	3	100.0	0	0.0	3	0.8
266 สร80	1	639	14	17.5	5	6.3	61	76.3	80	20.0
	2	648	3	8.1	7	18.9	27	73.0	37	9.3
	3	404	5	14.7	5	14.7	24	70.6	34	8.5
	4	627	4	23.5	2	11.8	11	64.7	17	4.3
	5	502	0	0.0	3	27.3	8	72.7	11	2.8
	6	222	2	20.0	2	20.0	6	60.6	10	2.5
	7	501	0	0.0	3	30.0	7	70.7	10	2.5

ตาราง 4 (ต่อ)

พฤติกรรม	ลำดับที่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่ของอัตราการทำ			รวมความถี่ %
			ทำน้อย %	ทำพอประมาณ %	ทำบ่อย %	
266 สร80	8	624	7 70.0	1 10.0	2 20.0	10 2.5
	9	218	0 0.0	2 25.0	6 75.0	8 2.0
	10	632	2 25.0	6 75.0	0 0.0	8 2.0
	11	202	4 66.7	2 33.3	0 0.0	6 1.5
	12	102	4 80.0	1 20.0	0 0.0	5 1.3
	13	312	4 80.0	1 20.0	0 0.0	5 1.3
	14	203	0 0.0	1 25.0	3 75.0	4 1.0
	15	204	0 0.0	2 50.0	2 50.0	4 1.0
	16	504	3 75.0	1 25.0	0 0.0	4 1.0
	17	207	1 33.3	0 0.0	2 66.7	3 0.8
	18	304	1 33.3	0 0.0	2 66.7	3 0.8
	19	311	3 100.0	0 0.0	0 0.0	3 0.8
	20	605	3 100.0	0 0.0	0 0.0	3 0.8

ตาราง 5 ค่าไค-สแควร์จำแนกตามภูมิภาคในทะเลชอค่าถาม

ค่าถาม	เพศ	ระดับ	วุฒิเดิม	ที่อยู่อาศัย	พื้นเพ	อาชีพเดิม	รายได้
	2df	2df	8df	2df	4df	10df	4df
201	7.46*	1.25	9.62	0.01	5.55	20.76*	13.73*
202	0.07	0.25	2.88	1.04	4.87	14.57	5.36
203	9.33*	0.40	5.32	4.02	7.86	8.90	4.33
204	0.77	3.46	11.27	2.50	3.59	9.40	2.10
205	1.02	4.64	7.98	2.87	3.60	10.35	0.98
206	7.49*	2.27	6.75	1.61	6.10	4.23	2.12
207	3.12	4.05	12.43	2.30	13.41**	10.69	9.50*
208	10.91***	1.00	12.49	0.34	0.91	7.67	2.36
209	2.04	5.24	31.48***	5.06	2.73	8.69	8.27
210	4.67	0.94	4.55	0.97	10.14*	8.61	3.70
211	0.63	8.93	12.57	2.19	3.80	4.68	4.02
212	2.72	4.98	9.46	2.13	14.12	8.68	1.82
213	1.03	3.33	16.47*	2.28	2.45	6.15*	2.30
214	6.19*	0.25	10.36	8.07*	3.04	13.62	5.74
215	5.44	12.74***	31.42***	6.14*	9.25	15.35	10.37*
216	10.82***	9.04*	14.91	0.48	0.45	8.27	5.44
217	18.89***	9.45**	13.85	5.30	2.95	19.71*	2.41
218	0.21	0.97	3.85	1.00	10.50*	7.08	6.69
219	0.67	8.14*	19.02*	2.00	20.25***	23.28*	11.25*
220	0.35	8.42*	25.92***	2.12	7.76	15.18	4.08

* $\alpha = .05$, ** $\alpha = .01$, *** $\alpha = .005$

ตาราง 5 (ต่อ)

คำถาม	เพศ	ระดั้ม	วุฒิเฒิม	ท้ออากัย	พ้นเพ	อาชีพอ	รายไค้
	2df	2df	8df	2df	4df	10df	4df
221	2.85	0.72	6.67	4.02	1.88	15.17	1.51
222	0.90	4.66	7.72	1.74	4.71	6.93	4.64
223	0.92	2.87	6.08	4.76	9.02	17.48	1.35
224	2.95	1.51	9.57	1.21	4.76	6.22	4.30
225	12.93***	1.12	9.88	0.90	3.36	8.61	3.38
226	7.60*	5.83	8.36	3.49	6.95	16.36	6.58
227	21.36***	3.10	9.25	0.25	4.24	7.04	7.41
228	2.04	0.32	5.82	4.04	5.67	14.14	5.45
229	0.21	1.69	11.85	4.51	7.89	10.94	1.19
230	3.41	0.52	9.45	0.67	2.24	4.71	4.02
231	4.81	3.39	10.69	4.38	4.46	5.39	1.39
232	0.73	0.77	5.55	0.13	2.58	12.74	4.11
233	4.91	7.51	13.28	0.78	1.29	13.33	2.85
234	3.17	3.80	9.50	0.81	7.13	8.76	2.21
235	5.13	9.72**	18.41*	0.45	6.16	16.95	5.34
236	3.14	1.35	5.02	0.15	4.34	12.94	7.72
237	8.85*	1.12	10.48	3.28	0.64	3.68	0.18
238	11.01***	5.60	17.49*	15.81***	2.00	3.84	2.79
239	7.00*	4.18	9.47	2.10	6.97	9.16	5.71
240	6.99*	6.85*	11.48	14.73***	4.06	23.61**	3.61

* $\alpha = .05$, ** $\alpha = .01$, *** $\alpha = .005$.

ตาราง 5 (ต่อ)

คำถาม	เพศ	ระดับ	วุฒิเ็ม	ที่อาศัย	พินเเพ	อาชีพ	รายได้
	2df	2df	8df	2df	4df	10df	4df
241	11.17***	7.85*	34.91***	10.67**	4.46	3.08	1.58
242	5.23	0.19	2.91	1.05	7.62	7.01	9.06
243	0.98	4.54	15.07	2.28	3.21	9.98	4.34
244	2.47	1.34	9.66	0.08	11.24	9.91	1.03
245	1.76	0.76	17.13*	0.82	5.31	5.39	2.81
246	7.32*	4.00	10.67	1.19	4.32	7.62	1.49
247	1.74	2.75	8.56	0.47	19.56**	22.38*	4.05
248	1.35	3.08	6.17	5.26	6.69	10.45	10.75*
249	2.25	1.57	11.96	0.91	10.97*	8.38	7.19
250	0.73	0.39	4.23	1.63	6.48	4.66	3.62
251	1.62	0.56	8.35	4.84	6.14	8.25	10.16*
252	7.49*	3.15	5.70	0.59	7.10	9.69	2.93
253	5.44	5.26	9.98	9.01*	1.75	7.57	10.42*
254	1.76	2.32	5.90	1.19	2.73	13.94	2.11
255	5.96	13.72***	18.33*	7.24*	7.44	11.51	5.90
256	1.99	4.52	11.39	0.17	2.67	8.43	3.35
257	3.07	2.83	13.17	8.02*	10.97*	14.02	4.93
258	0.50	3.79	24.38**	1.98	4.19	5.84	0.91
259	0.79	1.00	5.69	0.24	13.32**	16.60	1.02
260	5.09	0.35	6.19	0.88	3.86	8.64	3.02

* $\alpha = .05$, ** $\alpha = .01$, *** $\alpha = .005$

ตาราง 5 (ต่อ)

คำถาม	เพศ	ระดับ	วุฒิเดิม	ที่อาศัย	พื้นเพ	อาชีพ	รายได้
	2df	2df	8df	2df	4df	10df	4df
261	2.21	2.19	11.29	0.88	11.90*	15.05	1.66
262	5.73	0.78	6.34	1.18	12.28*	8.40	2.13
263	1.44	1.24	3.68	3.79	4.15	6.53	1.30
264	12.06***	3.85	6.30	1.43	3.86	10.70	4.68
265	2.45	5.50	10.42	0.00	4.16	7.96	9.04
266	17.19***	6.08*	15.70*	4.00	6.99	4.06	4.46
267	25.17***	1.23	8.52	2.33	0.95	9.70	3.36
268	2.79	6.47*	15.39	3.03	7.24	11.46	1.88
269	4.16	0.11	2.30	1.09	1.74	10.58	0.66
270	9.28**	0.61	6.26	3.90	1.53	16.11	1.00
271	1.53	7.09*	19.56*	1.75	9.93*	13.46	2.53
272	0.28	3.03	8.65	0.65	3.06	17.97	7.70
273	12.53***	5.19	8.37	5.31	1.97	7.73	1.89
274	4.28	12.25***	16.59*	10.27	5.37	7.06	3.72
275	11.64***	1.55	5.43	2.04	6.32	9.90	5.77
276	4.15	1.74	9.89	1.88	1.96	8.49	0.78
277	3.21	8.69*	11.39	0.95	2.27	6.46	5.58
278	4.94	3.75	11.15	0.40	2.49	12.51	4.09
279	1.44	1.72	14.17	1.17	4.47	9.19	0.83
280	0.47	2.06	9.84	0.15	1.68	8.23	3.15

* $\alpha = .05$, ** $\alpha = .01$, *** $\alpha = .005$

ตาราง 6 ค่าไอ-สแควร์จำแนกตามภูมิภาคในแต่ละองค์ประกอบ

องค์ประกอบ	เพศ	ระดับ	วุฒิเ็กม	ที่อยู่อาศัย	พื้นเพ	อาชีพกัา	รายได้
	3df	3df	12df	3df	6df	15df	6df
1	2.01	1.71	12.10	0.25	4.96	22.69	6.96
2	9.04*	4.22	7.05	4.75	2.97	14.82	4.11
3	7.51	4.17	12.88	0.71	10.90	21.41	5.39
4	0.03	2.76	10.77	2.53	6.00	14.99	6.01
5	3.67	3.63	20.41	1.80	6.46	20.75	3.94
6	21.74***	8.89*	16.54	4.75	2.47	8.28	2.68
7	1.75	0.81	5.83	2.29	5.88	15.87	13.29*
8	2.69	8.35*	23.24*	4.66	15.81*	21.70	9.52
9	27.52***	1.30	14.10	1.71	5.13	8.82	6.49
10	9.19*	3.02	26.12*	1.69	11.99	4.56	9.84
11	8.96*	2.61	26.23**	1.07	4.74	16.81	7.60
12	5.67	6.73	16.75	6.55	14.26*	28.47*	9.91
13	3.92	12.69**	21.42*	3.91	8.49	9.21	1.17
14	0.56	2.18	31.49***	4.51	6.84	12.28	2.72
15	3.54	1.77	7.51	2.92	8.92	8.44	2.70
16	1.92	1.29	14.97	3.55	11.27	12.25	3.64
17	2.45	5.50	10.42	0.00	4.16	7.96	9.04
18	9.45*	5.30	8.69	0.54	4.59	11.16	6.63
19	11.69**	7.22	20.16	7.82*	6.58	10.56	11.58
20	11.64***	1.55	5.43	2.04	6.32	9.90	5.77
21	3.49	7.19	31.52***	2.60	17.74**	21.56	4.99
22	2.95	1.51	9.57	1.21	4.76	6.22	4.30

* $\alpha = .05$ ** $\alpha = .01$, *** $\alpha = .005$; @ ตาราง 5 ขอ 265, 275, 224

ตาราง 7 สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมจำแนกตามเพศ และระดับที่กำลังเรียน

ลำดับ	ชาย		หญิง		ป.กศ.สูง		ค.บ.	
	สิ่งกระตุ้น*	ความถี่	สิ่งกระตุ้น*	ความถี่	สิ่งกระตุ้น*	ความถี่	สิ่งกระตุ้น*	ความถี่
1	620	40	632	55	632	55	605	37
2	605	33	620	49	620	47	620	34
3	632	32	605	40	605	42	632	34
4	101	27	101	35	101	36	501	27
5	404	24	501	33	214	36	101	23
6	501	24	214	31	624	35	404	20
7	102	23	624	30	102	33	616	20
8	616	20	650	29	501	33	102	16
9	214	18	102	28	404	28	214	16
10	302	18	404	26	604	25	210	15
11	624	17	604	25	650	25	642	15
12	650	16	210	22	104	24	650	15
13	104	15	104	19	616	23	104	14
14	506	15	302	19	506	21	302	14
15	604	14	506	19	401	19	206	13
16	206	13	103	18	302	18	628	12
17	210	13	304	17	304	18	506	11
18	304	11	206	16	635	16	403	10
19	403	11	403	16	206	16	515	10
20	607	11	635	16	210	15	604	10

* ความหมายของรหัสในภาคผนวก ง.

ตาราง 7 (ต่อ)

ลำดับ	ชาย		หญิง		ป.ศ.สูง		ค.ม.	
	สิ่งกระตุ้น*	ความถี่	สิ่งกระตุ้น*	ความถี่	สิ่งกระตุ้น*	ความถี่	สิ่งกระตุ้น*	ความถี่
21	613	11	401	15	403	15	607	10
22	628	11	613	15	607	15	613	10
23	621	10	311	13	218	13	304	8
24	218	9	616	13	621	13	621	8
25	606	9	218	12	312	12	639	8
26	103	8	609	12	515	12	207	7
27	312	8	621	12	606	12	218	7
28	502	8	628	12	613	12	505	7
29	639	8	207	11	628	12	508	7
30	505	7	504	11	504	11	635	7
31	515	7	505	11	505	11	203	6
32	609	7	606	11	639	11	405	6
33	106	6	607	11	311	10	504	6
34	203	6	631	10	609	10	514	6
35	508	6	639	10	203	9	627	6
36	512	6	105	9	204	9	641	6
37	514	6	201	9	205	9	649	6
38	627	6	312	9	207	9	204	5
39	205	6	515	9	602	9	205	5
40	207	5	611	9	201	8	209	5

* หมายความว่าของรหัสในภาคผนวก ง.

ตาราง 7 (ต่อ)

ลำดับ	ชาย		หญิง		ป.กศ.สูง		ก.บ.	
	สิ่งกระตุ้น*	ความถี่	สิ่งกระตุ้น*	ความถี่	สิ่งกระตุ้น*	ความถี่	สิ่งกระตุ้น*	ความถี่
41	208	5	627	9	301	8	312	5
42	401	5	203	8	502	8	407	5
43	504	5	205	8	309	8	606	5
44	507	5	301	8	508	8	609	5
45	518	5	502	8	202	7	109	4
46	602	5	508	8	215	7	216	4
47	614	5	634	8	307	7	221	4
48	635	5	641	8	503	7	301	4
49	636	5	202	7	507	7	502	4
50	614	5	204	7	601	7	503	4
51	643	5	307	7	611	7	512	4
52	644	5	503	7	627	7	608	4
53	109	4	514	7	631	7	622	4
54	204	4	602	7	634	7	638	4
55	216	4	303	6	643	7	643	4
56	221	4	309	6	106	6	644	4
57	301	4	407	6	209	6	106	3
58	303	4	507	6	303	6	201	3
59	503	4	601	6	305	6	202	3
60	522	4	636	6	614	6	208	3

* ดูความหมายของรหัสในภาคผนวก ง.

ตาราง 7 (ต่อ)

ลำดับ ตัว	ชาย		หญิง		ป.กศ.สูง		ก.ม.	
	สิ่งกระตุ้น*	ความถี่	สิ่งกระตุ้น*	ความถี่	สิ่งกระตุ้น*	ความถี่	สิ่งกระตุ้น*	ความถี่
61	608	4	637	6	625	6	222	3
62	615	4	644	6	636	6	303	3
63	617	4	645	6	641	6	305	3
64	623	4	105	5	649	6	401	3
65	640	4	215	5	109	5	406	3
66	201	3	614	5	208	5	408	3
67	202	3	617	5	222	5	507	3
68	209	3	625	5	402	5	522	3
69	217	3	629	5	407	5	601	3
70	222	3	649	5	409	5	602	3
71	306	3	109	4	512	5	611	3
72	309	3	216	4	522	5	615	3
73	402	3	221	4	608	5	625	3
74	405	3	222	4	622	5	640	3
75	406	3	305	4	623	5	648	3
76	407	3	402	4	629	5	103	2
77	408	3	409	4	637	5	110	2
78	411	3	522	4	640	5	306	2
79	511	3	608	4	648	5	309	2
80	611	3	622	4	657	5	411	2

* ดูความหมายของรหัสในภาคผนวก ง.

ตาราง 7 (ต่อ)

ลำดับ	ชาย		หญิง		ป.ภค.สูง		ก.บ.	
	สิ่งกระตุ้น*	ความถี่	สิ่งกระตุ้น*	ความถี่	สิ่งกระตุ้น*	ความถี่	สิ่งกระตุ้น*	ความถี่
81	625	3	638	4	103	4	511	2
82	629	3	640	4	216	4	516	2
83	637	3	647	4	217	4	603	2
84	638	3	648	4	306	4	614	2
85	657	3	654	4	411	4	618	2
86	622	3	657	4	516	4	623	2
87	105	2	208	3	615	4	629	2
88	108	2	209	3	617	4	631	2
89	213	2	211	3	618	4	634	2
90	215	2	217	3	638	4	636	2
91	219	2	306	3	647	4	627	2
92	305	2	310	3	654	4	646	2
93	310	2	406	3	221	3	213	1
94	311	2	408	3	310	3	215	1
95	509	2	411	3	405	3	217	1
96	516	2	512	3	406	3	220	1
97	517	2	520	3	408	3	307	1
98	601	2	615	3	511	3	308	1
99	603	2	213	2	603	3	310	1
100	610	2	219	2	633	3	411	1

*ดูความหมายของรหัสในภาคผนวก ง.

ตาราง 7 (ต่อ)

ลำดับ ท้าย	ชาย		หญิง		ป.ภ.ก.สูง		ก.ป.	
	สิ่งกระตุ้น	ความถี่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่	สิ่งกระตุ้น	ความถี่
101	618	2	509	2	655	3	402	1
102	634	2	511	2	105	2	407	1
103	646	2	516	2	108	2	509	1
104	648	2	603	2	213	2	517	1
105	649	2	610	2	219	2	518	1
106	654	2	612	2	308	2	610	1
107	110	1	618	2	410	2	612	1
108	307	1	619	2	509	2	617	1
109	308	1	623	2	517	2	619	1
110	520	1	630	2	518	2	626	1
111	612	1	642	2	520	2	630	1
112	619	1	646	2	521	2	645	1
113	626	1	651	2	612	2	647	1
114	630	1	652	2	619	2	653	1
115	633	1	655	2	630	2	654	1
116	645	1	659	2	640	2	655	1
117	647	1	107	1	642	2	656	1
118	651	1	110	1	644	2	657	1
119	655	1	308	1	645	2	658	1
120	659	1	405	1	646	2	659	1

* หมายความว่าของรหัสในภาคผนวก ง.

ตาราง 7 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชาย		หญิง		ป.กต.สูง		ค.บ.	
	สิ่งกระตุ้น*	ความถี่	สิ่งกระตุ้น*	ความถี่	สิ่งกระตุ้น*	ความถี่	สิ่งกระตุ้น*	ความถี่
121	660	1	410	1	642	2	660	1
122	661	1	510	1	110	1	661	1
123	662	1	513	1	211	1	662	1
124	663	1	517	1	212	1	663	1
125	107	0**	518	1	220	1	107	0**
126	211	0	521	1	510	1	108	0
127	212	0	626	1	513	1	211	0
128	221	0	645	1	514	1	212	0
129	409	0	658	1	626	1	219	0
130	410	0	661	1	652	1	410	0
131	510	0	662	1	658	1	510	0
132	513	0	663	1	659	1	513	0
133	519	0	108	0**	660	1	519	0
134	521	0	212	0	661	1	520	0
135	631	0	220	0	662	1	521	0
136	642	0	519	0	663	1	633	0
137	652	0	633	0	107	0**	642	0
138	653	0	653	0	519	0	649	0
139	656	0	656	0	653	0	651	0
140	658	0	660	0	656	0	652	0

* ถูกความหมายของรหัสในภาคผนวก ง.

** ความถี่ 0 หมายถึงมีผู้ตอบไม่ถึง 3 คน ในแต่ละพฤติกรรม (ดูตาราง 4)

ตาราง 8 สิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อยเรียงตามลำดับความถี่

อันดับที่	สิ่งกระตุ้น *	ความถี่	อันดับที่	สิ่งกระตุ้น *	ความถี่
1	620	50	21	203	9
2	501	27	22	505	9
3	404**	24	23	639	9
4	214	23	24	205**	7
5	650	22	25	502	7
6	506	17	26	401	7
7	210	16	27	403	7
8	302	15	28	508	7
9	607	15	29	301	6
10	616**	15	30	106	5
11	218	13	31	503	5
12	206**	12	32	609**	5
13	621	12	33	614	5
14	403**	11	34	625	5
15	606	11	35	629	5
16	615**	11	36	641	5
17	304	10	37	204	4
18	515	10	38	222	4
19	604**	10	39	303	4
20	628	10	40	402	4

* ดูความหมายของรหัสในภาคผนวก ง.

** ในบางพฤติกรรมเป็นสิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย

ตาราง 8 (ต่อ)

อันดับที่	สิ่งกระตุ้น *	ความถี่	อันดับที่	สิ่งกระตุ้น *	ความถี่
41	504 **	4	61	622	3
42	512 **	4	62	640	3
43	522	4	63	644 **	3
44	608 **	4	64	654	3
45	615	4	65	103	2
46	623	4	66	202 **	2
47	627	4	67	208	2
48	631	4	68	405	2
49	637	4	69	411 **	2
50	648	4	70	511 **	2
51	207 **	3	71	517	2
52	211	3	72	518	2
53	221	3	73	521	2
54	305 **	3	74	601 **	2
55	309	3	75	617	2
56	310	3	76	642	2
57	507	3	77	646	2
58	520	3	78	657	2
59	603	3	79	105 **	1
60	611	3	80	109 **	1

* หมายความว่าของรหัสในภาคผนวก ง.

** ในบางพฤติกรรมเป็นสิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย

ตาราง 8 (ต่อ)*

อันดับที่	สิ่งกระตุ้น**	ความถี่	อันดับที่	สิ่งกระตุ้น**	ความถี่
81	213	1	91	514	1
82	216	1	92	516	1
83	217	1	93	602***	1
84	220***	1	94	919	1
85	307	1	95	626	1
86	308	1	96	645	1
87	312***	1	97	658	1
88	509	1	98	659	1
89	510	1	99	661	1
90	513	1	100	662	1

*สิ่งกระตุ้นอื่น ๆ ที่ไม่มีในตาราง 8 นี้ เป็นสิ่งกระตุ้นที่จำแนกไม่ได้ว่าเป็นแบบใด
แต่ได้แสดงไว้ในตาราง 4 แล้ว

** ดูความหมายของรหัสในภาคผนวก ง.

*** หมายถึงบางพฤติกรรมเป็นสิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อย

ตาราง 9 สิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อยเรียงตามลำดับความถี่

อันดับที่	สิ่งกระตุ้น*	ความถี่	อันดับที่	สิ่งกระตุ้น*	ความถี่
1	624**	27	21	602**	5
2	101	33	22	202**	4
3	102	27	23	403**	4
4	104	12	24	647	4
5	605	12	25	649	4
6	632	12	26	108	3
7	312**	11	27	208**	3
8	604**	9	28	306	3
9	201	8	29	406	3
10	215	8	30	408	3
11	311	8	31	618	3
12	643	8	32	638	3
13	655	7	33	219	2
14	407	6	34	409	2
15	634	6	35	610	2
16	635	6	36	644**	2
17	636	6	37	651	2
18	109**	5	38	103**	1
19	207**	5	39	110	1
20	504**	5	40	204**	1

* ดูความหมายของรหัสในภาคผนวก ง.

** ในบางพฤติกรรมเป็นสิ่งกระตุ้นให้กระทำน้อย

ตาราง 9 (ต่อ)*

อันดับที่	สิ่งกระตุ้น**	ความถี่	อันดับที่	สิ่งกระตุ้น**	ความถี่
41	205***	1	47	512***	1
42	206***	1	48	601***	1
43	305***	1	49	609***	1
44	404	1	50	613***	1
45	411***	1	51	616***	1
46	511***	1	52	630	1
			53	660	1

* สิ่งกระตุ้นอื่น ๆ ที่ไม่มีในตาราง 9 นี้ เป็นสิ่งกระตุ้นที่จำแนกไม่ได้ว่าเป็นแบบใด แต่ได้แสดงไว้ในตาราง 4 แล้ว

** หมายความว่าของรหัสในภาคผนวก ง.

*** หมายถึงในบางพฤติกรรมเป็นตัวกระตุ้นให้กระทำบ่อย

ตาราง 10 ค่าไค-สแควร์จำแนกตามภูมิหลังในการวิเคราะห์รวม 80 พฤติกรรม

พฤติกรรม	เพศ	ระดับ	วัยเคม	ที่อยู่อาศัย	พื้นเพ	อาชีพบิดา	รายได้
	3df	3df	12df	3df	6df	15df	6df
รวม 80 พฤติกรรม	2.94	2.26	24.58*	3.19	14.18*	17.49	5.93

*
 $\alpha = .05$

ตาราง 11 ค่า $\bar{X}$, Ma และ S ในแต่ละซอกคำถาม

คำถาม*	พฤติกรรม*	องค์ประกอบ	$\bar{X}$	Ma	S	คำถาม*	พฤติกรรม*	องค์ประกอบ	$\bar{X}$	Ma	S
201	ผร04	7	3.53	3.66	1.12	221	สจ27	2	3.92	4.03	0.94
202	ปช73		3.09	3.11	1.08	222	ชด42	4	4.15	4.54	1.09
203	สจ25	10	3.03	3.10	1.27	223	สจ24	21	3.77	3.85	0.97
204	ผน79	21	3.55	3.59	0.95	224	ปช76	22	4.30	4.61	1.01
205	ชย29	3	2.61	2.62	1.04	225	รร13	9	2.66	2.68	1.45
206	ชด41	4	3.94	4.51	1.34	226	ปย35	12	2.98	2.99	1.35
207	ปย33	8	3.12	3.14	1.12	227	รร16	9	2.50	2.45	1.17
208	ปช67	9	2.12	1.93	1.12	228	ผร09	5	3.09	3.14	1.18
209	ผน47	11	2.94	2.98	1.22	229	ผร08	19	3.78	3.86	0.96
210	นว45	11	3.23	3.25	1.09	230	ปช64	2	4.21	4.40	0.96
211	คต54	13	2.21	2.00	1.19	231	ปช74	2	4.22	4.32	0.86
212	ปย34	11	3.37	3.45	1.13	232	นว44	8	3.44	3.46	1.01
213	ปท21		3.10	3.09	0.97	233	ปช69	14	4.04	4.19	1.00
214	ผร05	7	2.81	2.79	1.18	234	ผน48	1	3.08	3.09	0.98
215	พม59	21	4.31	4.53	0.87	235	นว46	14	3.49	3.58	1.15
216	ผน51	11	3.21	3.23	1.03	236	ผร02	7	3.43	3.48	1.10
217	ผร06	5	3.02	3.03	1.16	237	สจ77		3.74	3.84	1.08
218	ปช65		3.35	3.42	1.12	238	ชด62	19	3.19	3.20	1.19
219	ชด61	21	3.81	3.94	1.08	239	ผร11	19	3.07	3.06	1.09
220	สจ39	6	3.47	3.45	1.12	240	ผร03	12	3.68	3.87	1.19

* ดูความหมายของรหัสในภาคผนวก ก. หรือภาคผนวก ข.

ตาราง 11 (ต่อ)

คำถาม*	พฤติกรรม*	องค์ประกอบ	$\bar{X}$	Ma	S	คำถาม*	พฤติกรรม*	องค์ประกอบ	$\bar{X}$	Ma	S
241	รร15	8	2.80	2.81	1.21	261	คท53	13	3.30	3.32	1.15
242	ปช70		2.94	3.01	1.23	262	ปท17		3.64	3.70	0.93
243	ผน49	1	3.57	3.56	1.01	263	ปท19	1	2.92	2.94	1.01
244	ชย31		3.56	3.67	1.01	264	ผร10	6	2.96	2.98	1.24
245	ปท18		3.68	3.72	0.90	265	ปช71	17	3.33	3.62	1.43
246	ชย30	3	3.66	3.78	1.06	266	ผน80		3.27	3.40	1.30
247	ชย28	3	2.93	2.97	1.07	267	สภ37	6	3.01	2.99	1.35
248	ผร01	8	3.21	3.23	1.06	268	พม56	15	3.35	3.37	1.10
249	ชย32	3	3.77	3.85	0.94	269	พม60	15	3.81	3.90	0.99
250	ผน52	16	3.13	3.18	1.19	270	สจ23	18	3.68	3.77	1.07
251	อล63		3.43	3.53	1.21	271	พม57	10	2.94	3.03	1.29
252	ปช66		3.76	3.87	1.10	272	รร12		3.46	3.46	1.03
253	ผร07	5	2.88	2.91	1.16	273	สภ40		4.12	4.43	0.97
254	ปช68		3.40	3.47	1.12	274	สจ22	18	3.61	3.72	1.15
255	คท55		2.34	2.11	1.23	275	ปช36	20	3.21	3.32	1.28
256	ปท20	1	3.12	3.12	1.00	276	รร14		2.99	3.03	1.07
257	สภ38	12	3.83	3.96	1.08	277	ชด43	4	3.80	3.95	1.34
258	ผน78		3.72	3.77	0.91	278	ผน50		3.50	3.55	1.09
259	ปช75	16	2.89	2.97	1.15	279	พม58	14	3.67	3.78	1.07
260	สจ36	14	3.72	3.87	1.08	280	ปช72	1	3.13	3.13	1.10

* หมายความว่าของรหัสในภาคผนวก ก. หรือภาคผนวก ข.

การวิเคราะห์พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาของนักศึกษาครู
และสิ่งกระตุ้นพฤติกรรม

บทคัดย่อ

ของ

จารึก ชูกิตติกุล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปริญญาตรี

กุมภาพันธ์ 2524

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาคนกว่า 2 ประการคือ (1) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาของนักศึกษาครู (2) เพื่อศึกษาในรายละเอียดว่าการที่นักศึกษาครูลงมือกระทำพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนามีสาเหตุเนื่องมาจากสิ่งที่เป็นตัวกระตุ้นอะไรบ้าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นนักศึกษาครูระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง 559 คน และระดับครูศาสตรบัณฑิต 241 คน รวม 800 คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่ายจากวิทยาลัยครู 8 แห่งที่สุ่มจากวิทยาลัยครู 29 แห่งคือ วิทยาลัยครูจันทระเกษม วิทยาลัยครูชนบุรี วิทยาลัยครูนครปฐม วิทยาลัยครูเทพสตรี ลพบุรี วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช และวิทยาลัยครูมหาสารคาม รวบรวมข้อมูลโดยวิธีใช้แบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์โดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ การวิเคราะห์เนื้อหา และการวิเคราะห์เปรียบเทียบใช้ไค-สแควร์

ผลการวิจัยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาซึ่งผู้วิจัยกำหนดไว้เดิม 15 หมวด มี 80 พฤติกรรม เมื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบปรากฏว่าได้เป็น 22 องค์ประกอบคือ (1) ความเป็นผู้นำในการแก้ปัญหา (2) การยอมรับนับถือผู้อื่น (3) ความขยันศึกษาเล่าเรียน (4) การไม่ยึดถือโชคกลาง (5) ความสนใจข่าวสารปัจจุบัน (6) การรักษาสุขภาพร่างกาย (7) การอ่านเพื่อความรู้อย่างสม่ำเสมอ (8) ความสามารถเชิงนวัตกรรม (9) ความกล้าที่จะแสดงความคิดริเริ่ม (10) ความเป็นพลเมืองที่สุจริต (11) ความเป็นผู้นำในการยอมรับนวัตกรรม (12) การรักษาสุขภาพจิตใจ (13) การติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลภายนอก (14) การให้ความร่วมมือ (15) ความเมตตากรุณา (16) ความมีมนุษยสัมพันธ์ (17) ความมีน้ำใจนักกีฬา (18) ความมีใจยุติธรรมในการทำงานร่วมกับคนอื่น (19) การแลกเปลี่ยนความรู้และข่าวสารกับคนอื่น (20) การประหยัดค่าใช้จ่าย (21) ความเป็นผู้มีระเบียบ-ประเพณีอันดีและเสียสละเพื่อส่วนรวม (22) ความมีมารยาท

2. สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนามีทั้งหมด 140 อย่าง ถ้าคัดเลือกเฉพาะ
สิ่งที่กระตุ้นให้กระทำบ่อยพบว่ามี 78 อย่าง โดยสิ่งกระตุ้นที่มีความสำคัญมากได้แก่ (1)
อยากทำ, ชอบทำ, หรือสนใจจะทำ (2) ยึดถือเป็นสิ่งอันพึงงามที่ตนถือเป็นหน้าที่หรือเป้า-
หมายที่ต้องทำ (3) เล็งเห็นว่าจะเป็นประโยชน์หรือเป็นผลดีแก่ตนเอง (4) เห็นว่าสิ่ง-
นั้นหรือการกระทำนั้นมีประโยชน์หรือควรทำ (5) ต้องการปรับปรุงสมรรถภาพของตน,
ต้องการเพิ่มพูนประสบการณ์ให้สูงขึ้น และสิ่งกระตุ้นหรือเหตุให้กระทำน้อยมี 31 อย่าง โดย
สิ่งกระตุ้นหรือเหตุที่มีความสำคัญมากได้แก่ (1) ไม่ชอบ หรือไม่เห็นด้วยกับการกระทำนั้น
(2) ไม่มีเวลา, ไม่มีโอกาส (3) ไม่สนใจ (4) ความสามารถไม่พอ, ประสบการณ์
น้อย, ไม่รู้วิธีที่จะทำ สิ่งกระตุ้นที่เหลือไม่สามารถจัดเข้าประเด็นดังกล่าวนี้ได้

3. การจัดหมวดหมู่สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมได้ใช้ทฤษฎีของมาสโลว์ 5 หมวดเป็นแนว
และใช้แนวที่ผู้วิจัยประมวลขึ้นเอง 9 หมวด เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบแนวทั้งสองแล้ว
ปรากฏว่า แนวของผู้วิจัยมีลักษณะเอื้อต่อการนำไปใช้ในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาดีกว่าการใช้
แนวของมาสโลว์

4. การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนารวมทุกพฤติกรรมระหว่างนักศึกษา-
ครูชายและหญิง นักศึกษาคณะระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงและครูศาสตรบัณฑิต
นักศึกษาคณะที่อยู่ประจำหอพักในวิทยาลัยครูและเดินเรียนพบว่าไม่แตกต่างกัน

5. การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาเป็นรายพฤติกรรม พบว่านักศึกษาคู-
รตามภูมิหลัง 7 ค่านกระทำพฤติกรรมแตกต่างกันรวม 48 พฤติกรรม

6. การเปรียบเทียบพฤติกรรมในแต่ละองค์ประกอบ พบว่านักศึกษาคูชายมีคะแนน
สูงกว่านักศึกษาคูหญิงในองค์ประกอบที่ (6) (9) (11) (18) นักศึกษาคูหญิงมีคะแนน
สูงกว่านักศึกษาคูชายในองค์ประกอบที่ (2) (10) (19) นักศึกษาคณะระดับประกาศนียบัตร
วิชาการศึกษาชั้นสูงมีคะแนนสูงกว่านักศึกษาคณะระดับครูศาสตรบัณฑิตในองค์ประกอบที่ (6)
(8) (13) และนักศึกษาคณะที่อยู่ประจำหอพักในวิทยาลัยครูมีคะแนนสูงกว่านักศึกษาคณะที่เดิน
เรียนในองค์ประกอบที่ (19)

7. การเปรียบเทียบอันดับสิ่งกระตุ้นพฤติกรรม พบว่าโดยส่วนรวมแล้วสิ่งกระตุ้น
พฤติกรรมระหว่างนักศึกษาคูชายและหญิง นักศึกษาคณะระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา

ชั้นสูงและครุศาสตร์บัณฑิตแตกต่างกัน แต่มีสิ่งกระตุ้นในอันดับ 1-18 คล้ายคลึงกัน

ขอเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้คือ การปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครู ให้มีแกนในการฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาโดยตรง โดยใช้องค์ประกอบของพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาเป็นเป้าหมายในการฝึกอบรม และอาศัยสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมของแต่ละองค์ประกอบเป็นแนวทางในการกำหนดวิธีฝึกอบรม แล้วสร้างมาตรฐานที่จะวัดผลพฤติกรรมต่าง ๆ ขึ้นให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม พร้อมกับเร่งปรับปรุงการฝึกอบรมให้นักศึกษาระดับครุศาสตร์บัณฑิตได้มีระดับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาสูงกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ การศึกษาชั้นสูงตามความคาดหมายของผู้ใช้ครูโดยทั่วไป

DEVELOPMENT-ORIENTED BEHAVIORS: A FACTOR ANALYSIS
AND ANALYSIS OF UNDERLYING STIMULI AMONG TEACHER STUDENTS

AN ABSTRACT

BY

JARUEK CHOOKITTIKUL

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Doctor of Education degree
at Srinakharinwirot University

February 1981

The main objectives of this study were (1) to perform the factor-analysis of development-oriented behaviors of teacher students, and (2) to search for the underlying stimuli that caused teacher students to act such development-oriented behaviors.

The sample was made up by 800 teacher students, 559 students at higher certificate level and 241 students at bachelor degree level. They were randomly selected from 8 of 29 teacher colleges: Chandrakasem, Thonburi, Nakhornpathom, Thepsatri Lophburi, Phra Nakhorn Sri Ayuthya, Uttaradhit, Nakhorn Sri Thammaraj, and Maha Sarakharm.

Ex post facto data were collected by questionnaire. Factor analysis was performed on the data using the principal component method, and with the varimax rotation. The analysis of open-ended question was done by the content analysis. In addition, the chi-square was employed to compare the scores across the groups of students.

The results of this study led to seven major conclusions:

1. A set of 22 factors resulted from the factor-analysis of the development-oriented behaviors which consisted of 80 items in 15 a priori groups. Those factors were (1) leadership in problem-solving (2) respect of others (3) perseverance in study (4) absence of superstition (5) interest in current news (6) physical hygiene (7) informative reading (8) innovative ability (9) confidence in creativeness (10) honest citizenship (11) innovative leadership (12) psychological hygiene (13) external association (14) cooperation (15) kindness (16) human relationship (17) sportmanship (18) impartiality in group working (19) exchange of information (20) thriftiness (21) social discipline, custom, and sacrifice (22) etiquette.

2. A set of 140 stimuli were identified to have caused the development-oriented behaviors. These stimuli could be classified in two groups: the stimuli that caused high frequency of the actions, and the stimuli that caused low frequency of the actions. There were 78 stimuli that caused high frequency of the actions. Some of the stimuli in this group were as follows: (1) want to do, like to do, or be interested in doing (2) believe it to be a goodness, duty, or goal which one regards as important to do (3) judge it to be useful, or to be personal gain (4) that action was useful or should be done (5) want to develop one's capacity, want to be gain more experience. There were 31 stimuli that caused low frequency of the actions. Some of the most important stimuli in this group were as follows: (1) dislike or disagree in that action (2) do not have time or chance to do (3) have no attention (4) be inadequate, have less experience, and do not know how to do. The other stimuli could not be classified by these two groups of frequencies.

3. A five-category classification of the basic needs of Maslow's theory of motivation, and a nine-category classification formulated by the researcher of this study, were used in grouping the stimuli of various development-oriented behaviors. In comparing two kinds of classification, it was found that the kind of classification formulated by the researcher lended itself better for the application in training for development than that of Maslow's theory.

4. Pair-comparision of the overall score on development-oriented behaviors between male teacher students and female teacher students, between teacher students at higher certificate level and teacher students at bachelor degree level, and between boarding teacher students and non-boarding teacher students, did not indicate significantly difference.

5. In comparing each one of development-oriented behaviors, it was found that teacher students in 7 groups of backgrounds indicated significantly difference in 48 of the 80 behaviors.

6. Pair-comparison of development-oriented behaviors in each factor showed that male teacher students scored higher than female teacher students on factors No. (6), (9), (11), (18). Female teacher students scored higher than male teacher students on factors No. (2), (10), (19). The teacher students at higher certificate level scored higher than the teacher students at bachelor degree level on factors No. (6), (8), (13). Boarding teacher students scored higher than non-boarding teacher students on factor No. (9).

7. Pair-comparison of the ranking of stimuli showed that for the first 18 stimuli, each pair showed a high degree of communality. Further comparison, however, showed that there were also differences for each pair. The stimuli of male teacher students differed from those of female teacher students, and so did the stimuli of teacher students at higher certificate level from those of teacher students at bachelor degree level.

Based on the findings of this study, the researcher suggested that curriculum development in teacher training should show some particular intention for training toward development. This could be achieved by making use of the factors of development-oriented behaviors as the goals in training, and also making use of the stimuli as the guideline to determine the procedure of training. Then, criterion measurement for various development-oriented behaviors should be constructed according to the basic needs of our society. There should be specification as to the diversification of such training goals between the teacher students at the bachelor degree level and those at the higher certificate level.